د تروږمی مسافر

Ketabton.com

۵

لیکوال: نسیم حجازی

ژباړن: زبیر شفیقی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې اثر پر دوهم چاپ د ژباړن څو کرښې

الحمد لله د اروابنـاد نسـيم "حجـازي" د تاريخی ناولونو پښتو ژبـاړې دومـره تودې استقبال شوې، چې ما يې تصور نشو کولې.

په اردو ژبـه کې چې ددې آثـارو څومـره هرکلی شوی وٴ په همغـه پيمانه يې افغـانی څوانـانو هر کلی کړی دي. چې زه پرې د ستر پروردګار شکرونه ادا کوم.

دادی ددې آثـارو د بـيا خـپراوی پـه لـړ کـې د مـيوند خپرندويې ټولنې په زيـار د "تر وړمې مسافر" په نويی بڼه دوهم ځل دچاپ ويـاړ مومـی چې زه يې د داستانی ادب مينه والو ته مبارکی وايـم او د مـيوند خپرندويی ټولنې تـه د همدغی رغنده آثارو دخپراوی بری غواړم.

"شفيقي"

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینتافی

په ۱۴۹۱ م د وروستی میاشتی یو سهار په ختیځ غرونو لمر د خپلو زرینو وړانګو جال خپراوه، د جنوب په غرنیو سیمو کی ویدو تیارو ورو ورو خپله لمن ورنغښتله او د سیرانویدا، الفجاره او الحمه په لوړو څوکو د واورو تاجونه ځلیدل.

د سینتافی په پوځی قرارګاه کی ګرځیدل راګرځیدل پیل شوی وو، ملکه ازابیلا له شاهی خیمی نه لږ لرې پر یوه غونډی ولاړه وه او د غرناطې شنه منظره یی په مخکی وه، کله کله به ددی سترګی په شاوخوا غځیدلیو خیمو او یا له پراوه بیرته د «ویګا» په لوړو ژورو کی په هغو ویجاړو کلیو او کورونو میخ شوی چی هلته سوځیدلیو او کنډواله کورونو د جګړی د تباهی ګواهی ویله.

خو څو شیبی وروسته به دغه له سحره ډک ښار چی دی ته په شپږ میلی کی پروت ؤ او په وار وار یی لیدلی ؤ او لوړ لوړ مناروونه او ګنبزی یی په ذهن کی انځور وو بیرته د دی د سترګو مخی ته راغی.

د جګړی په ورځو کی چی دی لومړی ځل له دی غونډی نه دغه ښار لیدلی ؤ، هغه مهال لمر په لویدو ؤ او دی ته داسی ښکاریدله چی د «سینتافی» او الحمرا» فاصله یو په یو ختمه شوه، له هغی شیبی وروسته دغه غونډی د دی د ځانګړی میل یو مقام ؤ. د دی د اسانی لپاره یی د ورختلو لاره صافه او پراخه کړه، او په څوکه یی یوه ښکلی خیمه هم ودروله. په عام ډول به چی کله هغه بهر ته وتله نو د خدمتګارانو او وینځو بشپړ لښکر به ورسره ؤ، خو چی کله به څه ذهنی پریشانی ور پیدا شوه نو دی ته به د خاصو همزولو ملګری هم ګرانه پریوتهنن هم د دی همدغسی حالت ؤ چی کله له شاهی خیمی نه ووتله یوازی دوی خدمتګاری ورسره وی چی کله غونډی ته ورسیدله هغوی یی هم رخصت کړی.

«ازابیلا» پردی خبره اندیښمنه وه چی د قسطلی پادری او د کلیسا د احتساب

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څانګی مشر په ټخپل لیك کی د اوربند پر ټرون سخت احتجاج کړی ؤ او فردیناند ته یی دا مشوره ورکړی وه چی د اوربند ټرون زر تر زره فسخه او په غرناطه یرغل وکړی.

د دی لیك څواب ضروری ؤ خو فردیناند د «زمنس» پرلیك له سرسری نظر اچولو پرته نور هیڅ ارځښت ورنکړ، د شپی د ډوډی پر وخت د دریم ځل لپاره ملکی/ د هغه لیك یادونه وکړه، خو فردیناند دا وویل او خبره یی شاته وغورځوله چی : پردی به سهار غور کوو... اوس ډیر ستومانه یم.

او چی کله سهار شو هغه په چکر وتلی ؤ.

* * * * *

ازابیلا تر لږ څنډه خیمی ته نژدی ولاړه وه. بیا شاته شوه په یوه کرسی کښیناسته، ناڅاپه یی د اس د پښو ترپهار واورید، جګه شوه ښی لوری ته یی وکتل، فردیناند د غوندی سرته ور وخوت له اس نه پلی شو ور وړاندی شو د ملکی لاس یی ښکل کړل بیا یی وویل:

نن ډیره یخنی ده تا باید په خیمه کی استراحت کړی وای.

ملکی څواب ورکړ: کله چی منزل دومره لنډ شی بیا مسافر آرام نشی کولی. نن سهار ما غوښتل تاته دا در په یاد کړم چی د اوربند لس ورځی تیری شوی او د ټرون له مخی باید مورډ د غرناطی او سینتافی ترمنځ دغه ٦ میله لاره په شپیتو نورو ورځو کی ووهو.

فردیناند څواب ورکړ: ملکی ! ته ولی داسی نه وایی چی دغه شپږ میله او شپیته ورځی د هغه اولس د مرګ او ژوند ترمنځ وروستی واټن دی چی پردی څمکه یی اته سوه کاله حکومت کړی دی. ماته معلومه ده چی ستا پر ذهن تر اوسه د «زمنس» د لیك اغیزه شته، خو هغه بوډا پادری ته څه معلومه ده چی کوم اولس چی مورډ د مرګ وروستی څنډې ته راوستی دی، په څو کلونو کی یی د جبل الطارق څخه د پیرنی تر غرونو پوری د کلیسا بیرغونه رانسکور کړی وو.

«زمنس» پردی څوك پوهولی شی چی کله د دی اولس زوال پیل شوی ؤ هم د کلیسا متحد څواك د الکبیر تر دری پوری څو پراوه ایله په څلورو پیړیو کی ووهل، او په دی څلورو پیړیو کی چی کله د دوی د دفاع جذبه را وینبه شوی ده نو د کلونو حساب یی په ورځو کی بیرته پری کړی دی.

دوی دواړه په کرسیو کښیناستل، ازابیلا وویل: زما مقصد ستا له رایی سره

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اختلاف نه ؤ، زه پردی خبره ویارم چې په کومو لاسونو چې د اندلس ډیوه مړه کیږي هغه زما د میړه دی، زه هسې خپل جذبات او احساسات ښکاروم، که تا د «زیینس» لیك تر پایه ټول لوستی وای دا بدګومانی به درسره نه وه چې هغه ستا سترو بریو ته اهمیت نه ورکوی.

: ما د هغه لبك لوستی دی. هغه غواړی چې زه زر تر زره اوربند مات او په غرناطه حمله وکړم، هغه یوازی یو پادری دی.او زه د ټولو حالاتو څارونکی یو سپاهی یم.

هغه داسې ګڼي چې د غرناطی خلك مړه شوی دی او اوس د دوی د مړیو د شکولو خبره پاتی ده، خو زما په نظر غرناطه په همدی حالت هم یوه اور غورځوونکی غره ته ورته ده، چې په تل کې یې لا لاوا خوتیږي، د دی اور غورځوونکی پرځوکه د کلیسا د تخت ایښودلو نه وړاندی د دی ډاډ ضروری دی چې هغه «لاوا» سړه شی.

دا سهی ده چې زمونږ پوځونه اوس له غرناطی نه یوازی شپږ میله لری پراته دی. خو د اوربند له ټرون نه وړاندی ما دا ډاډ ترلاسه کړی چې زمونږ جګړه به اوس د غرناطی د شاوخوا پرځای د دیوالونو دننه وی، او کوم کار چې زمونږ پوځ په کلونو کې ونکړای شو. هغه اوس د هغو خلکو په لاس پوره کیږي چې په غرناطه کې دننه اوسیږي او د خپل اولس فکری حصار ماتولی شی، آیا زما دا بری وروکی دی کوم هدف چې مونږ د زرګونو سپاهیانو د قربانولو په صورت کې ترلاسه کولای شوای هغه د هغه سړی په لاس پوره کیږي چې زمونږ دښمنان یې د کلا وروستی ساتونکی ګڼي.

ازابیلا وویل : زه هره شیبه دا دعا کوم چې کومی هیلی تا په ابو عبدالله پوری ترلی هغه ترسره شی. خو کله کله ما دا خبره اندیښمنه کړی چې هغه یو ځل له تا سره وعده خلافی کړی ده. ځکه خو پر هغه دویم ځلی اعتماد کول هوښیاری نه ده.

فردیناند وویل : د قسطلی پادری هم همدا خبره په لیك کې لیکلی ده، خو دا بلکل غلطه ده چې زه پر هغه اعتماد کوم، هغه یو عیاش، سست او د(بدلیدونکي)مزاج خاوند دی. خو زما ورته اړتیا ده، ماته ځکه د هغه ضرورت دی چې د خپل قوم د ذلیلولو کومی وسیلی چې ده پیدا کړی دی هغه نور څوك نشی برابرولی، نن د غرناطی حالت هغه زمری ته ورته دی چې له ټپي کیدو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته د یوه ہوتی په بیخ کی خپل زخمونه څټی، اوس زه د وروستی ګوزار لپاره له وړاندی کیدو دمخه ابو عبدالله ته دا فرصت ورکول غواړم چی دغه تپی زمری وتړی او زما په پښو کی یی وغورځوی.

ملکی وویل : ستا باور دی چی کـه په راتلونکو شپیتـو ورځو کی دننه د غرناطی اولس د جګړی پریکړه وکړه نو ابو عبدالله به د هغوی د احساساتو په مقابل کی ودریدای شی؟

فردیناند: ابو عبدالله غوندی خلك د هری تالندی سره د الوتو او د هر سیلاب سره د بهیدو لپاره تیار دی، دوی تل یوی تکیی ته ضرورت لری، کله چی موږ هغه ته تکیه ورکړه نو هغه له خپل پلار نه هم بغاوت وکړ، او کله چی موسی بن ابی غسان تر لاس ونیو نو زمونږ پرخلاف ودرید.

اوس په غرناطه کی بل موسی نشته او ابو عبدالله د یوه داسی سړی په واك کی دی چی زه یی د خپل بری ضمانت گنم، هغه دی داسی څای ته رسولی دی چی د بیرته راتلو لاره نه لری، موږ باید د خدای «ج» شکر ادا کړو چی کوم سړی موسی بن ابی غسان ترکانو او بربریانو ته د خپل استازی په حیث واستاوه هغه د مالتا په جیل کی پروت دی. که هغه له بهرنی نړۍ نه دمرستی په ترلاسه کولو برمالی شوی وای نو زمونږ جوړه لوبه به ویجاړه شوی وه.

: د خدای «ج» شکر دی چی ستا دا وروستۍ اندیښنه هم لری شوی.

فردیناند څواب ورکړ: دا اندیښنه به هغه مهال لری شی چی هغه د یوه بندی په څیر زما مخی ته وړاندی شی، او د هغه پیژندونکی دا ګواهی ورکړی چی حامد بن زهره همدی دی.

ملکه اندیښمنه شوه ویی پوښتل : ایا دا امکان هم شته چی د مالتا خلکو بل څوك د حامد بن زهره په نامه نیولی وی، او زمونږ سفیر هم د هغه په اړه د زیاتی پوښتنی ضرورت نه وی احساس کړی؟

: نه! په مالتا کی زمونږ سفیر ډیر هوښیار سړی دی، زما یوازی دا اندیښنه ده چی کومـه کښتی مـونږ د بندی د راوسـتلو لپـاره اسـتـولی ده د هغی د بیـرته راستنیدو څه احوال تر اوسه نه دی راغلی.

ملکی په اندیښنه وویل : تا ویل چی د ترکانو جنګی بیړۍ په دی وختونو کی د روم په بحیره کی ګزمی کوی، خدای «ج» د نه کوی چی زمونږ کښتی ته کومه پیښه نه وی شوی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردیناند څواب ورکړ: که د یوی کښتی په له لاسه ورکولو هغه خطر لری کیدای شی چی د حامد بن زهره د ژوندی را ستنیدو په صورت کی موږ ته را پیښیدای شی نو دا سودا گرانه نه ده،

: ته هغه دومره خطرناك گڼی؟

: کله کله د شپی په چوپتیا کی د یوه پهره دار چیغه ټول کلی را ویښ کړی، دا زما رومبنی ذمه واری ده، چی زه په کوم کلی شوا خون وروړم هلته باید د کوم ویښ پهره دار کړیږه له کومی روانه وزی، چی موږ د گټلی جنگ له سره جگړی ته اړ نه شو.

ملکه آزرده شوه خپل میړه ته یی وکتل، ددی حالت هغه ماشوم ته ورته ډ چی له لاسه یی یوه ښکلی نانځکه بیرته اخلی.

فردیناند دی ته د تسلی په دود وویل : ازابیلا! زما دا مقصد نه ډ چی تا اندیښمنه کړم، زما باور دی چی د نوی کال له پیلیدو سره به زه تاته په تحفه کی غرناطه درکوم، خو بیا هم ځینی جگړه ایز تدبیرونه داسی وی چی یوازی د لښکر مشر باید پری خبر وی، زما په زړه کی ډیری داسی خبری دی چی تر اوسه می تاته نه دی ویلی، ددی لپاره نه چی زه په څه خبره ستا اعتماد ترلاسه کول ضروری گڼم. بلکی زما هیله وه چی زه کومه‌ورځ ناڅاپه زیری درکړم او ته زیاته پری خوښه شی.

د ازابیلا بنه له خوښی وځلیده، جگه شوه څوگامه وړاندی ولاړه او فردیناند د ختیځ په لوری اشاره وکړه ویی ویل ته د دری له مخ څورنه لږ وړاندی وگوره!

ملکی څو شیبی په ځیر ځیر وکتل بیا یی وویل : هلته زیات خلك ښکاری هغوی څه کوی؟

: هغوی سرك جوړوی، ستا پام نه دی شوی دا کار له دری ورځو راسی روان دی. او که ستا سترگی یو میل وړاندی نور هم لیدای شی نو ته به هلته د غرناطی خلك وگوری چی خپله برخه کار یی نڑدی پای ته رسولی دی.

ملکی په حیرانی وپوښتل : ستا دا مطلب دی چی ابو القاسم هغوی زموږ د بری د لاری په هوارولو او پراخولو گومارلی دی؟

فردیناند څواب ورکړ: ابو القاسم د غرناطی خلکو ته ډاډ ورکړی دی چی دوی له سینتهافی څخه د ضروری شیانو د رانیولو اجازه ترلاسه کوی او دوی به بیا کولی شی چی خپل جوړ شوی شیان هم هلته وپلوری، اوس لږ دی بل لوری ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه! ازابیلا له فردیناند سره د غوندی‌ډل اړخ ته ولاړه،

هغه ورته وویل : د شمال او لویدیز له لوریو سینتافی لوری ته راغلیو لارو ته وگوره، تا به تر اوسه په دی لارو هیڅکله هم دومره گاډی‌ډنه وی لیدلی.

: مگر هغه څه شی راوړی؟ ملکی هغی لوری ته له څار وروسته وویل.

فردیناند په موسکا ځواب ورکړ: غله، میوه، سابه، لرگی، وابنه، چرگان، هگی، او ښایی د وزواو پسونو رمی هم وگوری! پرون ما امر کړی ؤ چی سینتافی باید ډیره لویه مندیی شی، او ابو القاسم ته دا پیغام ور رسیدلی دی چی بله ورځ به د «سینتافی» لاره پرانیزو، زما یوازی پردی خبره افسوس دی چی دا کار لږ ځنډنی شو.

ملکی په ډیر زحمت د خپلی پریشانی د پټولو هڅه کوله په اندیښنه یی وپوښتل:

آیا ربښتیا هم د سوداگری دا لاره پرانیزی؟

: هو! زه د دی خبری عملی ثبوت ورکوم چی د قسطلی زړه سواندی ملکه دا نه خوښوی چی نوی رعیت یی له لوړی مړه شی، هسی هم «زیمینس» دا کار هم ښایی خوښ نه کړی،

ملکی وویل : زما خو دا گومان دی چی که هغه پر دی خبرو خبر شی ځان وژلو ته به چمتو شی.

فردیناند وموسکل: آیا هغه ته دا بس نه دی چی ورته ووایو د غرناطی خلکو ته د څو ورځو ښه خوراك په بدل کی د تل لپاره دوی د فقر او بی وسی جهنم ته ورغورځول زمونږ لپاره گرانه سودا نه ده.

ته به حیرانه شی چی دا واوری چی دغه تجویز هم د ابو القاسم ؤ. د هغه دا شکایت ؤ چی که د غرناطی اولس د جنوب له غرنیو حو څخه د خوراك وسایل برابروی د قبایلو سره یی اړیکی ځواکمنی کیږی، ما د هغه دا شکایت لری کړ، اوس باید مونږ دا هڅه وکړو چی د غرناطی خلکو ته د خوراك څښاك څیزونه په ډیره غوره او مناسبه بیه ورکړو، وږی انسان له مړیدو وروسته د جگړی پر ځای خوب زیات غوره گڼی.

ملکی وویل : که ماته د دی پروگرامونو معلومات وای نو دومره به اندیښمنه نه وای، مگر بوده خبره می ذهن ته نه رالویږی چی زمونږ دښمن اته سوه کاله دلته د واگمنی کولو نه وروسته له خپل راتلونکی نه ولی نا خبره دی، ایا هغوی دومره

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکر هم نه شی کولی چی کله زموږ لپاره د غرناطی دروازی خلاصی شی، نو د دوئ د حساب کتاب ورځ به پیلیږی؟

فردیناند څواب ورکړ:

هغوی پر هر څه پوهیږی، خو کله چی پر کوم اولس زوال راځی نو هغوی د خپلی سلامتیا د نیغی لاری نه د کږیدو بهانی لټوی او تل څان ته دا فریب ورکوی چی د دوی حیلی د دوی د زور او څواك بدل کیدای شی. او د اولسونو د لویدو وروستی پړاو داسی وی چی د مقابلی او مقاومت پرځای څان وژنه ورته اسانه ښکاری، نن زموږ د دښمن حالت همدغسی دی. دوی د ټولنیز ژوند د ژمه واریو نه د څان ساتلو په خاطر د ټولنیز مرګ له خطر نه ستړګی پټول ډیر اسانه ګڼی، دا زموږ نیکمرغی ده چی د کومو خلکو هوښیاری او عقل دوی خپله وروستی تکیه ګڼی همغوی خپل برخلیك پر موږ پوری تړلی دی.

ازابیلا وویل : ابو عبدالله ته دا معلومه ده چی څو اونی وروسته به یی پاچاهی پای ته رسیږی، او د دی په بدل کی به په الفجاره کی د یوی وړوکی څمکی ترلاسه کولو نه وروسته دی د یوه وړوکی زمیندار په حیث وی. او چې کله موږ وغواړو نو لری کولای او شړلای به یی شو، ابو القاسم هم په دی ټمه نشي پاتی کیدای چی کله د ابو عبدالله پاچاهی ړنګه شی نو د ده وزارت هم ورسره څی، بیا دوی په کوم امید دا لوبه لوبوی؟

فردیناند وموسکل : لوبه یوازی زما ده، هغوی دواړه خو یوازی د شطرنج ډانی دی، ابو عبدالله د هغو کسانو له ډلی څخه دی چی که د څنکدن په حالت کی وی هم مرګ ته به د دوکی ورکولو هڅه کوی، او ابو القاسم غوندی چالاك سړی ته دا ډاډ ورکول ګران نه وو چی موږ دا هر څه کوو د ده د ښیګڼی لپاره یی کوو. کله چی د اوربند په اړه خبری کیدی نو د ده تر ټولو لویه هیله دا وه چی د وسلی له ایښودلو سره سره بیا لږ تر لږه تر یوه کاله هغه له الحمرا څخه ونه ویستل شی.

: او تا زما د اعتراض سره سره د ده دا غوښتنه ومنله؟

: تاته د احتجاج ضرورت نه ؤ. ما د ده ددی غوښتنی له منلو نه مخکی د دی ډاډ حاصل کړی ؤ چی کله زموږ لښکر غرناطی ته ننوزی نو ابو عبدالله به په غرناطه کی نه وی

: مګر دا څنګه امکان لری، موږ په کومه پلمه له خپل لیکلی ټرون نه سرغړونه کولی شو؟ ملکی په حیرانی پوښتنه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور ته به د کومی پلمی ضرورت نه شی، کله چی وخت راشی نو ابو القاسم به په یوه ورځ کی داسی حالات رامنځته کړی چی هغه په خپله رضا له الحمرا څخه ووزی، خو سمدستی هغه باید په همدی څان غولولو کی پاتی وی، همدغه لامل دی چی زه د هغه هیڅ غوښتنه نه ردوم. بلکی د ده استازو ته داسی ښکاره کوم چی مور هغه ته نور هم ډیر څه ورکول غواړو، د ترون په دوهمه ورځ مـا پټ دا پیغام ور واستاوه چی د غرناطی د مسلمان رعیت د اعتماد د ترلاسه کولو لپاره ماته د دوی څخه د پاچاهی د یوه نایب ضرورت دی او اوس هغه احمق داسی ګومان کوی چی په الفجاره کی هغه ته د څمکو ورکولو اعلان هسی د ده د وفاداری د ازموینی لپاره وو، که نه نو مـا د هغه د نایب کولو پریکړه کړی ده، هغه په څان تیر ایستلو روږدی دی، او زه پردی پوهیږم چی هغه همدغسی روږدی وساتم.

فردیناند څو شیبی ازابیلا ته په داسی نظر کتل چی شاباس پری ووایی بیا یی په ډاډمنه لهجه وویل:

تر کومه چی په ابو القاسم پوری مربوطه ده ماته له هغه سره د څه وعدی ضرورت نشته، هغه د خپل اولس کښتی په ګرداب کی ولیده زمور کښتی ته راوخوت، او هغه پوهیدلی دی چی د ژوندی پاتی کیدو لپاره هغه زمور تکیی ته اړتیا لری. څکه خو له خپل اولس سره په خیانت کی دومره ورانـدی تللی چی اوس د بیرته راګرځیدو لپاره لاره نه لری. زما په ګومان به اوس ته ډاډه شوی وی؟

ملکی وموسکل : هوکی! زه هر ډول ډاډ احساسوم چی زمـا ټولی دعـاګانی قبولی شوی دی. نن به زه پادری «زیمینس» ته لیکم چی زما میړه په سیاست او جګړه کی ستا مشورو ته اړتیا نه لری، ته یوازی دعـا کوه، کاشکی نن مور ته د حامد بن زهره په اړه هم کوم خبر راشی.

فـردیناندوویل : تاته د هغـه په اړه د څه اندیښنی ضرورت نشتـه، مـا ډیری ورځی پخوا دا فکر کړی چی که د غرناطی اولس کوم لاربنود ومونـد او هغه خلك د ابو عـبدالله او ابو القـاسم پرخـلاف را وپارول او له دی سره جـوخت، د بربر او ترکانو څو ډلګی لښکر هم د دوی مرستی ته راغئی نو زمور دا ټولی نقشی به له خاورو سره برابری کړی.

ملکی په اندیښنه پاچا ته وکتل: نو تا د دی د علاج لپاره څه فکر کړی دی؟

زه دا زیری درته اورولی شم چی مـا د دی بندوبست کـړی دی تاته مـعلومـه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی د اوربند د ټرون سره ما د پوځ لپاره له دی ځایه لږ لری د یو نوی ځای د جوړولو امر کړی ؤ. اوس هلته په سلګونو تنه شپه ورځ کار کوی.

: هوکی! مګر زه اوس هم وایم چی هغه تنګه دره د پوځ د ځای په ځای کولو لپاره مناسبه نه ده. او بیا چی ته د غرناطی فتحه دومره باوری ګنی نو د زیات لښکر راوستل خو ضروری نه دی نو بیا هلته د چونې جوړولو ضرورت څه دی؟

: که زه درته ووایم چی کله دغه چونې جوړه شوه نو د غرناطی کنجی به ستا په لاس کی وی نو باور به دی شی؟

ملکی د شکایت په لهجه وویل : ته د یوه ښه خبر د اوریدو نه وراندی زما د هوښیاری امتحان ولی ضروری ګنی! د خدای «ج» لپاره ووایه هلته څه لوبه روانه ده؟

فردیناند څو شیبی هغی ته په فاتحانه نظر ګتل بیا یی وویل:

زه د خپل پوځ لپاره نوی چونې نه بلکی د دښمن لپاره کپس جوړوم، چی د غرناطی د آزادی روح به پکی بندی وی. د دی میاشتی تر پای ته رسیدو وراندی به د غرناطی ځلور سوه تنه یرغمل موږ ته سپارل کیږی، دغه ځلور سوه تنه به د پوځ نه علاوه د هغو سردارانو او مشرانو له ډلی څخه وی چی په اولس کی د دوی له ملاتړ پرته هیڅ خوځښت نشی بریالی کیدای.

ازابیلا څو شیبی هکه پکه ولاړه وه او خپل خاوند ته یی ګتل، بیا یی وویل:

ستا مطلب دا دی چی ابو عبدالله او د هغه وزیر ابو القاسم به یی د وزو او پسونو په څیر لاس او پسی ترلی تاته سپاری؟ د پوځ او اولس لخوا به یی هیڅ مزاحمت نه کیږی؟

: نه! دا د ابو القاسم ذمه واری ده، چی هلته به څه مزاحمت نه وی. او هغه په دی ذمه واری کی هغه وخت کامیابیدای شی چی د غرناطی خلکو د امن خواته د مایل کولو په خاطر زما تجویزونه بریالی شی د سوداګری لاری خلاصول او د سمدستی دوی ته د ژوند د اسانتیاؤ له برابرولو نه هدف دا دی چی دوی موږ د دښمنی پرځای خپل نیکی کونکی وبولی.

: «ځلور سوه عزتمن خلك!»

: هو! ځلور سوه داسی خلك چی د ژوندی بیرته ورستنیدو مسأله یی زړګونو دوستانو ته د غرناطی د آزادی او غلامی له مسألی نه مهمه وی او موږ پر هغوی هره خبره ومنلای شو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملکی وویل : زه داسی فکر کوم لکه خوب چی وینم، ایا ستا دا باور دی چی ابو القاسم به ستا دا غوښتنه ومنی، او له اولس نه به هیڅ خطر احساس نه کړی؟

: هغه دا غوښتنه منلی ده او د هغه په وړاندی له اولس نه د خلاصون پوازینی لاره دا ده، د ده دا ګومان دی چی کـه کوم سر شوخه د هغوی د راپارولو هڅه کوی نو د نفوذ خاوندان به یی د خپلو زامنو او وروڼو د سلامتی دښمنان ښولی او د دوی پرخلاف به توری راوباسی.

ازابیلا وویل : اوس د زمینس د لیك په باب موږ ته د څه بحث ضرورت نشته، د هغه استازی د بیرته ستنیدو لپاره سخت ناکرار دی، که تاسو هغه ته څو دقیقی اجازه ورکړی نو سبا سهار ته به یی رخصت کړو.

: زه به یی سبا ته د لیدو لپاره راوغواړم، زه نن ډیر مصرف یم : ابو القاسم د استازی انتظار کوم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماضی روښنایی او د راتلونکی تیاړې

د غـره په لمنه یوه کلی کی دری خـواو ته په پراخـه باغـونو د خـزان اغـیـزی راښکاره شـوی وی، جنوب لوری ته د سیـرانوادا په لوړو څوکو تر لری لری ځـایه لومړی واوری اوربدلی وی.

سلما د خپلی کلا پر بام لمر ته پرته وه، په پنځوس کلنی هم ددی په څیره کې د ځـوانی د تازگی نخـښی وی، عـاتکه یوه ځـوارلس پنځلس کلنه نجلۍ چی د بربریانو، هسپانیی او عربو د ښایست گډی نخښی یی په ښکلی څیره کی وی یو کـتـاب په لاس کی په زینو کی راښکاره شـوه، وړاندی ولاړه او له سلمـا سـره په قالینه کښیناسـتله.

هغی کتاب پرانست ویی ویل : کاکا ناویی!

زه د کتاب لپاره د سعیدی دوی کره تللی وم، ماویل زر به راستنه شم خو له زبیدی سره په خبرو وخـنډیدم، سعید تر اوسه له غرناطی، نه دی راستون شوی.

منصور ډیر خفه ؤ، جعفر او زبیده هم ډیر پریشانه وو، جعفر ویل، چی که هغه تر مابنامه راینه غی نو زه پخپله غرناطی ته ورپسی څم، او احوال یی اخلم، د هغه دا اندیښنه وه چی د غرناطی د آزادی معـامله گـرو دی هم عـیـسـویانو ته نه وی سپارلی.

سلما جگه شوه کیناسـتله، هغی ځوانی نجلی ته یې په تسلی وویل:

عـاتکی! مـاته مـعلومـه ده چی د سـعید په اړه د هغـه د وراره او نوکرانو څخه ستا اندیښنه زیاته ده، خو ته ډاډه اوسه چی ډیر زر به ابو عبدالله څلور سوه تنه د یرغـمل په توگه فردیناند ته وسپاری، له دی وروسته به دا اندیښنه امکان نه لری

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی د غرناطی اوسیدونکی به د سولی د ټرون پرخلاف چاته د خولی چوله کړلو اجازه ورکړی.

زموږ په کلی کی د هغوی ستا د کاکا په اړه تشویش ؤ، ځکه خو د غرناطی د مشرانو دا ټینګار ؤ چی امین او عبید هم باید په هغه ځلور سوه کسانو کی شامل شی، بیا هم دا هڅه کیږی چی د عمیر په ځیر دوی هم له دی لست څخه وګنګل شی.

عاتکی وویل : کاکاناوی! زه د سعید په باب ځکه پریشانه یم چی له هغه پرته د منصور څوك نشته.

سلمی وویل : لوری! زه به ستا کاکا ته ووایم چی کوم نوکر غرناطی ته واستوی او د هغه پوښتنه وکړی، خو ته باید دومره ډیره د سعید دوی کړه ولاړه نه شی، ته اوس پیغله شوی یی، سعید ډیر ښه هلك دی ستا پر تره هم هغه د زامنو په ځیر گران دی، خو د عمیر نه خوښیږی چی ته له هغه سره راشه درشه کوی.

د عاتکی ځیره له غوسی نه وځلیده کتاب یی یوی خواته کیښود ویی ویل :

: تاته خو معلومه ده چی زه د عمیر نوم اوریدل هم نه غواړم.

سلمی وموسکل ویی ویل : ماته معلومه ده او زما هم د ده عادتونه خوښ نه دی، خو ستا کاکا هغه ته تر امین او عبید هم زیات ناز ورکوی، د هغه دا نظر دی چی کله ته لویه شي امکان لری هغه بیا دومره د کرکی وړ ونه ګنی.

: کاکاناوی! دا ته څه وایی؟

: لوری زما دا مطلب نه دی چی تا څوك مجبورولی شی، خو ستا کاکا جان ویل چی عمیر ترځو ورځو پوری کور ته راځی د هغه په موجودیت کی ته لږ باید پام وکړی، هسی هم اوس ستا له کوره وتل ښه نه ښکاری، زه به د جعفر میرمن ته ووایم چی هغه زموږ کره راځی.

عاتکه لږ چوپه شوه بیا یی وویل: که کاکا جان د عمیر سپارښت کولی شی نو امین او عبید ورونو څه ګناه کړی وه؟

سلمی ځواب ورکړ : هغه هغوی هم راخلاصول غوښتل، خو وزیر ابو القاسم ویلی وو چی که ستا دری واړه زامن وباسو نو نور به هم داسی غوښتنه وکړی، ځکه خو په دوی کی یوازی د یوه د پاتی کیدو وعده کولی شی.

عاتکی ووېل : او کاکا جان د امین او عبید پرځای د عمیر نوم ورکړ؟

: هو زما ناسکه زوی پر هغه ډیر گران دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: او د هغه مور هم پر ده ډیره گرانه وه؟

سلمی وویل : هو! هغه زما لپاره یو قیامت ؤ، که ستا کاکا د حامد بن زهره له ملامتی نه ویریدای نو په دی کور کی زما ژوندی اوسیدل گران وو، خو اوس هغه مړه شوی ده او مور باید دعا ورته وکړو.

عاتکی وویل : زبیدی ویل چې هغه د اشبیلیی د یوی یهودی کورنی څخه وه او مور او پلار یی په غرناطی کی له پناه اخستلو وروسته مسلمانان شوی وو. پلار جان له هغوی نه سخته کرکه کوله، اودمورجانی هم هیڅ خبری ورسره زړه نه غوښتلې.

: لوری! ستا پلار او مور زما پلویان وو، او یو ځل چی دوی ته معلومه شوه چی ستا کاکا زما له بچیانو سره ښه سلوك نه کوی نو هغه غرناطی ته بوتلل.

ستا کاکا ستا له پلار نه یوازی یو نیم کال کشر ؤ خو د نصیر دوراندی د هغه هیڅ دم نه ؤ. هغه ډیر د هیبت خاوند ؤ، د دی سیمی هیڅا هم له هغه سره سترگی په سترگو خبری نشوای کولی.

عاتکی! کله چی ته په غوسه شی نو څیره دی همغسی ځلیږی، سترگی دی کټ مټ د نصیر په څیر دی.

کاکا ناوی! زما لږ لږ هغه ورځی رایادیږی، خو تاسو ډیر زر بیرته له غرناطی نه راغلی.

: هوکی! د عمیر د مور له وفات وروسته ستا کاکا په خپل زیاتی پوه شو او زه بیرته ورسره راغلم.

: کاکا ناویی! که بده نه منی زه یوه پوښتنه درڅخه کوم؟

: ووایه!

: ایا دا امکان لری چی کاکا جان د دښمن په غلامی ډاډه شی؟

: نه لوری! هغه سړی چی دری ورونه یی شهیدان شوی وی، چی پر بدن یی د تورو او نیزو نخښی وی، او یو لاس یی هم غوڅ شوی وی هغه د عیسویانو پر غلامی څرنگه راضی کیدای شی؟

: مگر هغه خپل زامن یرغمل استولی دی. ایا له دی نه دا نه څرگندیږی چی هغه له زړه نه د غرناطی ماته منلی ده؟

سلمی ځواب ورکړ : دا خبره د چا په خیال او گومان کی هم نه وه چی ابو عبدالله او د هغه مشاور به د اوربند د ټرون د مودی له پای ته رسیدو نه دمخه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور سوه تنه د یرغمل په ډول عیسویانو ته سپاری، کاشکی ستا تره د غرناطی د مشرانو او د ابو عبدالله د پریکړی د ماتولو اختیار درلودلای.

عاتکی وویل : کاکا ناوی! فرض کړه چی که حامد بن زهره په خپل مقصد کی بریالی شی او مورږ ته بوه ورځ ناڅاپه دا خبر راشی چی د مراکش، ترکانو او یا مصریانو د مرستی لښکر د اندلس په خوا راخوځیدلی دی نو کاکا جان به څه وکړی؟ سعید وویل چی اندلس بیا د یوه یوسف بن تاشفین د راتلو انتظار کوی، د هغه باور ؤ چی حامد بن زهره به ناکام نه راستنیږی.

سلمی څو شیبی په دردناك نظر عاتکی ته کتل بیا یی ځان راقابو کړ وبی وویل : ته په دی فکر کی مه کیږه چی د اسلام غازیان میدان ته راووزی نو ستا تره به د اندلس د آزادی پرځای د خپلو زامنو غم کوی خو اوس د امیدونو تولی ډیوی مړی شویدی، اوس به هیڅوك هم له بهر نه زمورږ مرستی ته رانشی، له مورږ نه پخوا د قرطبی، اشبیلیی، او طلیطلی مسلمانانو همدغسی خوښونه لیدل چی د تقدیر کومه معجزه به دوی د عیسویانو له مرئیتوبه وژغوری. خو په دی نړۍ د هغو خلکو لپاره د پناه هیڅ ځای نه و چی په خپلو لاسو یی ځان ته د مرګ سامان برابر کړی ؤ.

یوسف بن تاشفین د هغو خلکو د قربانیو انعام ؤ چی په توپان کی یی ډیوی بلی کړی وی، هغه غازی میړه د هغو زښتنیو علماؤ بلنی ته لبیك ووایه چی د اسلام د سرلوړی لپاره یی جیلونه او بندیخانی ګاللی د هغه وخت سردارانو او مشرانو بی لاری غوره کړی وه، د هغوی خپلمنځی سیالیو او رقابتونو اندلس د بربادی پر ګړنګ درولی ؤ. خو د اولس زیاتره ،نلك له خپل حال او راتلونکی څخه ناخبره نه ؤ، اولس د خپلی آزادی داخلی او بهرنی غلیمان پیژندل او د هغوی په صفونو کی هغه لارښوونکی و چی د ډلو، قبیلو او نسلونو ترمنځ یې راپورته کیدونکی د کینی او کرکی دیوالونه نړولی شوای. همدغه سبب ؤ چی کله یوسف بن تاشفین د اندلس پر ساحل پل کیښود نو ټول اولس یی هرکلی ته ورغلی ؤ د اولس ټولنیز شعور دومره وښې ؤ چی د ډلو واکمن هم د هغه تر بیرغ لاندی تولیدو ته مجبور شول. خو د غرناطی امیران نن د امن لپاره د خپلی آزادی سودا کولو ته چمتو دی، د اولس ټولنیز شعور او احساس لوټ شوی دی، او زمورږ علما په داسی ځان تیر ایستلو باندی روږدی شوی دی چی که فردیناند پر غرناطه قبضه وکړی نو دوی به آرام خوب وکړای شی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلام غازیانو خپلی وینی نذرانه کړی، خو د غرناطی اولس له دی وینو څخه د خپلی خپلواکی ډیوی بلی نکړای شوی، که په دی اولس کی د ژوند کومه ساه پاتی وه نو د موسی بن ابی غسان حوصلو دوی ته د یوه اوسپنیز دیوال کار ورکولای شوای، خو کله چی هغه ستر غازی د خپلی وروستی وینا نه وروسته د ابو عبدالله له درباره راووت سترگی یی له اوښکو لمدی وی.

عاتکی وویل : کاکا ناوی! مورږ باید نا امیده نه شو، تاته معلومه ده چی بدر بن مغیره له خپل لږ شمیر سرښندویانو سره تر اوسه جنگیږی او دښمن په دی حالت کی هم د هغوی حوصلی ورماتی نکړای شوی چی د شاهین دره له څلورو واړو لوریو کلابنده ده،

: ماته معلومه ده، خو دا د گوتو په شمیر غازیان د ټول قوم د گناهونو کفاره نشی ادا کولی. ستا کاکا ویل چی د شاهین دری او غرناطی ترمنځ لاره غوڅه شوی ده، اوس مورږ ته دا هم معلومه نه ده چی هغوی به په څه ور ستونزمنو حالاتو کی له دښمن سره لاس او گریوان وي؟. د هغوی په رگونو کی څومره وینی پاتی دی او په دی وینو به تر کومه پوری د ازادی د یوه بله وساتی؟

: مورږ یوازی پردی خبر یو چی هغوی د غلامی پرځای د شهادت لاره غوره کړه او دوی د هغه انسانی عظمت امانت داران دی چی یو مسلمان د بری او ماتی څخه بی پروا کوی.

د غرناطی په اولس کی دومره همت نشته چی د هغوی پر پله ولاړ شی، مورږ یوازی ژوندی پاتی کیدل غواړو او ژوند له مورږ نه لمن نغاړی. زمورږ حالت د هغه انسان په څیر دی چی د مرگ له ویری خپل ځان غرغره کوی.

د غرناطی د اوسیدونکو د بی حسی تر دی لوی بل ثبوت څه کیدای شی چی د موسی غوندی د سترو ارادو غازی چیغو هم د دوی ضمیرونه راویښ نکړای شول. او کله چی هغه د شهادت له ارزو سره د ابو عبدالله له درباره راووت نو یوازی ؤ.

عاتکی وویل : مگر د غرناطی څو علما، او امیران د ټول اولس د برخلیك پریکړه نشی کولی، مسلمان ته یوازی د کوم حوصله ورکوونکی ضرورت دی، خدای «ج» دی وکړی چی حامد بن زهره په خپل هدف کی بریالی شی. بیا به وگوری چی د سپرانوادا په لمن کی د مسلمانانو هرکلی د آزادی غوښتونکو سنگرونه، او د غرناطی اولس به هم پاڅیدلی وی، سعید وویل چی د غرناطی خلك اوس هم د یو چا د اشاری انتظار کوی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: د غرناطی خلك د هغه ورځی انتظار کوی چی فردیناند الحمرا ته ننوزی او له څو اونیو وروسته د دوی د برخلیك هغه توری شپی پیل شی چی هیڅ سهار نه لری، له الله نه دعا غواړه چی که د دی هیواد نه بهر زمونږ څوك خواخوږی وی نو د اوربند د مودی له پوره کیدو څخه مخکی راورسیږی، تر کومه چی د غرناطی په اولس پوری اړه لری نو هغوی پردی خبره هم باور نه لری چی حامد بن زهره تر اوسه ژوندی دی.

: د خدای «ج» لپاره داسی مه وایه، هغه ژوندی دی هغه به خامخا راځی.

: لوری! زه تا د ناڅرګندو امیدونو د ډبوو له بلولو څخه نه ایساروم. خو زما د سترګو مخی ته داسی تیاری دی چی د هیڅ ډول رښا تصور نشم کولی.

: کاکا ناوی! زه به د فردیناند غلامی ونه ګورم، په کومه ورځ چی زه پردی وپوهیږم چی نور مونږ ته له غلامی پرته بله لاره نشته، نوزه به دلته ونه اوسیږم. زه به خپل ماما ته ورشم او د الفجاره له غازیانو سره به وږی تږی هستوګنه غوره کړم.

پلار جان به ویل چی په دی دنیا د یوه مسلمان لپاره د آزادی تر ژوند لوی انعام د شهادت مرګ دی د عاتکی په سترګو کی اوښکی وڅلیدی، هغه ناڅاپه جګه شوه اوښکی یی پاکی کړی د بام څنډی ته ولاړه د جنوب ختیز لوری ته یی د سیرانوادا واورینو څوکو ته وکتل.

سلمی جګه شوه ویی ویل : عاتکی راځه! نوره هوا سړه شوه، عاتکی بیله دی چی مخ ور واړوی څواب ورکړ: کاکا ناوی ته درځه زه درپسی یم.

سلمی د زینو په لوری ولاړه.

عاتکه لږ څنډ وروسته بنی لور ته وګرځیده او د بام په بله څنډه یی په یو ګز لوړ دیوال څنګلې تکیه کړی لویدیځ لوری ته یی وکتل او د ماضی په تیارو کی ورکه شوه.

اوس د دی په مخکی هغه ژور خوږ ژ چی هغه غرنی کلی یی په دوو برخو ویشه د شمال د وادی په مخ څوړی کی تر یوی ویالی پوري غځیدلی ژ.

خوږ دیر ژور نه ژ، د کلی د دواړو غاړو ترمنځ له لږ لږ فاصلی وروسته د تګ راتګ لاری وی، خو سپاره بیا مجبور وو چی بیا د کلی نه لری د دری د مخ څوړی نه په جلا جلا لارو کلی ته راشی او یا نیم میل پاس د غونډی پر سر راوګرځی چی دغه خوږ تری راغلی ژ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغی ستړگی د خور په بله غاړه په یوه ښکلی وښخی وی، او دی د هغو ورځو تصور کاوه چی دی به د مورگو ته نیولی وه او گرځیدله به.

دا د محمد بن عبدالرحمن کور ؤ، د هغه مور آمنه د دی د مور ملگری وه او د کلی خلکو به ویل چی د دی پلار حامد بن زهره د غرناطی ډیر لوی عالم دی، د عاتکی پلار هم هغه ته زیات عقیدت درلود. کله چی دا په غرناطه کی له خپل پلار او مور سره اوسیدله نو د حامد بن زهره کور دوی ته ډیر نژدی ؤ. سعید د حامد دریم زوی له دی نه یوازی دری کاله مشر ؤ او د دی د لوبو او ساعت تیری وخت له هغه سره شریك تیر شو، د سعید دوه مشران ورونه د جگړی په لومړیو ورځو کی شهیدان شوی وو، او د عاتکی پلار او مور د هغوی د جهادی کارنامو او د بودا پلار د صبر او حوصلی کیسی کولی.

د حامد بن زهره په کور کی د عاتکی لپاره تر ټولو زیاته دلچسپی او خوښی د هغه لور آمنه وه، چی دی به خاله بلله، آمنی په خپل کور کی د گاونډیو نجونو ته سبقونه ویل، او په پنځه کلنی عاتکه هم د هغی شاگرده شوه.

محمد بن عبدالرحمن د همدی کلی د یوه عزتمن کور خوان ؤ، هغه له نصیر نه څو کاله کشر ؤ، او که کله به هغه غرناطی ته ولاړ نو له نصیر کره به خامخا ورتلو، بیا د نصیر په سبب د هغه اړیکی له حامد بن زهره سره پیدا شوی او بیا عاتکی یوه ورځ واوریدل چی د دی سایښته استاده چی دی به ورته خاله جانه ویل د محمد بن عبدالرحمن د ژوند ملگری کیدونکی ده.

کله چی دا شپږ کلنه وه نصیر ته د یوی سرحدی کلا قوماندہ ورکړل شوه، هغه عاتکه او مور یی هماغه کلا ته ورسره بوتلل، دواده نه څو میاشتی وروسته محمد بن عبدالرحمن هم خپله میرمن په کور کی پریښودله او پخپله د جگړی محاذ ته ولاړ ، د هغه له رخصتیدو نه دوی میاشتی وروسته منصور وزیږید.

حامد بن زهره خپل وفادار نوکر جعفر او د هغه میرمن د آمنی کره ور واستول. عاتکی په دی کلی کی هم د غرناطی په حیر له آمنی نه سبق وایه، او د هغی په لیدو د کلي نورو خلکو هم خپل ماشومان د آمنی کور ته ور واستول، تر دی چی د دوی د کور لاندینی پوړ د یوی مدرسی بنه غوره کړه.

سعید به له غرناطی نه چی کله د حامد بن زهره او کله د کوم نوکر سره د خپلی خور د لیدو لپاره راتلو نو د دی وړوکی دنیا به د خوښیو څخه ډکه شوه، دا به سهار وختی د آمنی کره ورغله که به د کور دروازه بنده وه نو جعفر کاکا ته به

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی ناری کړی، جعفر به په موسکا دروازه خلاصه کړه او عاتکه به په منډه کور ته ورننوته او په سعید پسی به یی ناری وهلی، سعید به چیرته غلی شو، هغه به بیا آمنی ته ورغله او تری پوښتل به یی چی سعید چیرته دی؟

آمنی به ځان ناګاره واچاوه بوی او ښلی خواته به یی وکتل او عاتکی به بیا د کور په کونجونو او کوټو کی د هغه لټون کاوه، لږ ځند وروسته ټول کور کړسندو خنداګانو لړزاوه، په دی کلی کی د سعید اوسیدل تولو ته په زړه پوری وو، او چی عاتکی به سبق ووایه نوره ټوله ورځ به یی له هغه سره په سات تیری تیروله، کله کله به یی هغه خپل کور ته ورسره بیوه او له هغه ځایهٔ کله کله د کلی له نورو هلکانو سره ډډیا خوړ اویا غونډیو ته ولاړل.

کله چی بیا لږ رالوی شول بیا به په اسونو سپریدل او سپاره به په چکر وتل، سعید په لس کلنی کی ښه سپور ؤ او په سختو غرنیو لارو یی اس زغلولی شوای. او چی کله به عاتکی هغه ولید خپلی مور ته به یی ویل، چی زه هم په همدغو لارو پر اس چکر وهم، عماری به تر یوه وخته دا را ایساروله خو چی ځیل او ضد یی زیات شو نو اجازه یی ورکړه، خو له دی شرط سره چی د اس جلب به د یوه نوکر په لاس کی وی نوکر به هم ورسره ځی.

یو ځل نصیر خو ورځی په رخصت راغی، هغه چی د خپلی لور مینه ولیده یو ورکی ربهبان یی ورته راونیو، او دری ورځی وروسته هغه خپلی میرمن ته ویل چی نور زموږ لور ته د کوم نوکر د ساتنی او ځار ضرورت نشته،ځکه خو سبا ته چی نصیر پر اس سپور له کوره ووت عاتکه هم ورسره ملګری وه، تر دی وروسته به چی کله سعید کلی ته راغی د هغه سره به یی یوځای پر اس سپارلی کولی.

بیا دا ورځی هم د یوه خواږه خوب په څیر تیری شوی او دی داسی احساسوله چی د هوښیاریدو په پیل کی دی د ژوندانه په بنه کی دکور کړسندو خنداګانو تصور کاوه اوس یی وروورو لمن ورټولوله، د خوږ نه پوری غاړی ته هغه کور اوس هم د دی تر سترګو لاندی ؤ. خو د حامد بن زهره لور او زوم چی دی له فخره خاله جانه او ماما جان ورته ویل هلته نه وو.

*****

د منصور د زیږیدو په دریم کال محمد بن عبدالرحمن د جنوب جبهی ته تللی ؤ او د مالقه په خښتیځ کی د سمندر د غاړی د څو سیمو د ساتنی ذمه واړی ورسپارل شوی وه، یوه ورځ آمنه خبره شوه چی هغه تپی شویدی او د سمندر له

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنډی نه څو میله لری یوی کلا ته رسول شویدی. آمنی دغه خبر خپل پلار ته واستاوه او دایی هم ورته ولیکل چی زه منصور جعفر او زبیدی ته پریږدم او پخپله خپل خاوند ته ورځم، عاتکه او د هغه مور به هم منصور ته پام کوی، بیا هم سعید د څو ورځو لپاره دلته راواستوی، زه چی د منصور د پلار له حالت څخه ډاډه شم بیرته به راستنه شم.

ددی تره هاشم له آمنی سره څلور سپاره له کلی نه واستول او هغوی څو ورځی وروسته بیرته راستانه شول دا خبر یی راوړ چی د محمد بن عبدالرحمن حالت ډیر د اندیښنی وړ نه ؤ خو بیا هم د هغه د تپ حالت داسی دی چی دوی دری اونی وروسته ایله د ګرځیدو راګرځیدو شی.

دا او مور به یی هره ورځ د آمنی دوی کره ورتلی او چی کله تر یوی میاشتی پوری څه احوال را معلوم نه شو نو هاشم بیا نوکر واستاوه چی احوال یی راوړی. خو د هغه د خوځیدو په درجه ورځ د دی کلی یو مجاهد له هغه جبهی نه راستون شو هغه د کلی خلکو ته د محمد بن عبدالرحمن او د هغه د میرمنی د شهادت کیسه کوله ویی ویل:

عیسویانو د ساحلی سیمو د نیولو نه وروسته پر غرنی کلا څو حملی وکړی خو بریالی نه شول، محمد بن عبدالرحمن چی مخ په رغیدو شو د کلا د دفاع قوماندہ یی په غاړه واخسته څوابی حملی یی وکړی او دښمن یی بیرته د سمندر د څنډو په لوری ورټولیدو ته مجبور کړ، خو په دی موده کی دښمن پر مالقه د یرغل لپاره نور پوځونه هم ساحل ته راورسول یو لښکر په ساحل د ختیځ او بل د لویدیځ په لوری پر مخ ولاړ، پر دی سربیره د سپرو ډلی هم د مالقه په لوری پرمختګ پیل کړ، څکه خو د مالقه سردار د شاوخوا چونیو د پریښودلو پریکړه وکړه، هغه محمد بن عبدالرحمن ته هم امر وکړ چی هغه دی له منظم پوځ سره مالقی ته ځان ورسوی او د کلا د ساتنی ذمه واری درضا کارو قبایلو ته پریږدی.

په کلا کی دننه تر دری سوه تنو پوری سرتیری او نژدی څلویښت تنه بسځی وی.

محمد بن عبدالرحمن د لمر لویدونه وروسته هغوی ته د تیاری حکم وکړ،، او د ماسختن له لمانځه نه وروسته موږ د مالقی په لور وخوځیدو، د سمندر پر غاړه په پراخه لاره د دښمن د یرغل امکان ؤ، څکه مو غرنی سخته او اوږده لاره غوره کړه. د شپی په وروستی برخه کی موږ تر یوه تنګه لاره تیریدو چی ناڅاپه د بنی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوری له غونډی ړنه د غشو او ډبرو باران پیل شو. د سترګو په رپ کی زمونږ زیات خلك شهیدان او زیات ټپیان شول، یو شمیر سپاره له اسونو سره د لاری ترځنګ خوږ ته ور وغورځیدل.

محمد بن عبدالرحمن په زوره زوره چیغی وهلی چی پلی سرتیری دی د غونډی سر ونیسی او سپاره دی له ښځو او ماشومانو سره خپل مزل ته دوام ورکړی. خو د شپی په تیاره کی د ښځو او ماشومانو په هیبتناکو کریږو کی د هغه چیغو ته د چا پام نه شو.

له ځیکه مرغه له شانه راتلونکو سپرو سرتیرو خپله ذمه واری احساس کړه او هغوی پر غونډی ړور وختل، د شپی په تیاره کی د دښمن لټول اسانه نه وو خو چی کله حمله راوړونکو تر شا د تکبیر ناری واوریدی نو وتښتیدل، په تیاره کی مونږ ته د زخمیانو او شهیدانو سهی شمیر معلوم نه شو، میړونو خپلو ماینو ته، بچیانو خپلو پلرونو او میندو ته او سرتیرو خپلو سالارانو ته چیغی وهلی خود محمد بن عبدالرحمن څه درك نه لګیده، مونږ ګومان کاوه چی د ماشومانو او تور سریو د ساتنی له دلی سره وړاندی تیر شوی دی، د هغه مرستیال یوه سپاره ته امر وکړ چی د وړاندی تللیو احوال معلوم کړی. که سالارو رسره ؤ مشوره ورکړه چی په دی تیاره کی مونږ ته تر وړاندی تګه دا غوره ده چی د دی غونډی پر سر شپه تیره کړو، بیا یی څو نورو خلکو ته امر وکړ چی د شاوخوا کلیو خلك د مرستی لپاره راوغواړی.

لږ څنډ وروسته وړاندی تللی سپاره له ښځو او ماشومانو سره بیرته راستانه شول د هغوی له خولی معلومه شوه چی دوه میله وړاندی د ویالی پل نړیدلی دی، او څو تنه سپاره په بی خبری لاندی پریوتل، د محمد بن عبدالرحمن او د هغه د میرمنی هیڅ درك معلوم نه شو، د سپیده چاود نه دمخه د شاوخوا کلیو په سلګونو تنه خلك هلته ور ورسیدل، د مشالونو، په رڼا کی یی د شهیدانو مړی او ټپیان راټول کړل. څو تنه له مشالونو سره خوږ ته ښکته شول او څو تنو نورو د ویالی په لوری منډه واخسته، په خوږ کی نژدی دځلویښتو تنو مړی شاوخوا پراته وو، د آمنی مړی هم د هغی د آس تر تنه لاندی ومونډل شو هلته پنځه تنه ټپیان هم وو خو محمد هلته هم نه ؤ.

کله چی سهار شو یوه سپاهی چیغی کړی: دلته راشی محمد بن عبدالرحمن دلته دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور چی په منده ورغلو د محمد بن عبدالرحمن مړی د څوکی ښلی ډډی ته پروت ؤ، د هغه ترڅنګ د دوو مسلمانو او پنځو عیسوی سرتیرو لاشونه هم پراته وو، یو نصرانی له ده نه څو ګامه لری د ځنکدن په حال کی ؤ، د محمد پر بدن پنځلس ټپونه وو او توره یی تر اوسه په لاس کی وه، مرستیال یی خپله چپنه وویستله او پر هغه یی وغوړوله بیا یی مور ته وویل:

زه نن د خدای «ج» او د هغه د بندګانو په وړاندی شرمنده یم، ما دا سوچ هم باید نه وی کړی چی محمد له څه خطره تښتیدلی شی. ما تر اوسه پوری داسی ګومان کاوه چی حمله کوونکو زمور د شانه راتلونکو د تکبیر چیغی اوریدلی دی او تښتیدلی دی. د داسی خلکو سره په مرګ او ژوند ملګرتیا یو ویاړ دی، د هغه د میرمنی مړی راوړسوی.

د ډلی مرستیال ته دا معلومه وه چی مور د یوه کلی یو څکه یی ماته امر وکړ چی ته سمدستی روان شه او توره یی کورنی ته ور ورسوه.

*****

حامد بن زهره او سعید چی د آمنی او محمد بن عبدالرحمن له شهادت څخه خبر شول کلی ته راغلل، حامد څو شپی تیری کړی او بیا بیرته ستون شو هغه منصور هم له ځانه سره بیوه؛ خو د عاتکی مور د هغه د پالنی ذمه واری پخپله واخسته.

د محمد بن عبدالرحمن د کښتونو باغونو او کور ځارنه د جعفر په غاړه وه، د هغه میرمن زبیده به کله کله د منصور د پام غلطولو لپاره د «عماره» دوی کره تله او کله به یی هغه رابلله، عماره غوښتل منصور تل له همدوی سره واوسی، خو هغه ویل چی د خپل آغا کور به ویجاړیدو ته پری نږدی. همدغه حالت د سعید هم و، هغه د عاتکی او د هغی د مور د ټینګار سره سره له څو ورځو زیات پاتی نه شو، بیا هم د خپل خوریه د لیدو لپاره په ورځ کی یو، دوه ځله د هغوی کره خامخا ورتلو. او چی کله به بیرته تلو منصور به له هغه سره د تلو ضد کاوه.

عاتکی به ویل: ورورکیه له مور سره نه پاتی کیږی؟

: نه زه می له ماما سره ځم.

: تاته به کیسی څوک کوی؟

: ماما جان به یی راته کوی.

سعید به هغه په اوږه کیناوه او ورسره به ولاړ، خو چی کله به خپل کور ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسید عاتکه به یی وریاده شوه او هغه به لږ څند وروسته ښیرته راووست:
عاتکی! واخله دی درسره سنبال کړه.
هغی به تری پوښتل : ولی منصوره له ماما سره دی جنګ کړی؟
: هوکی! هغه به شونډی بوخی کړی او ځواب به یی ورکړ.
: ماما جان می کیسی نه راته کوی.
زه می د ماما کیسی نه اورم!!

* * * * *

د هغو ورځو د څومره پیښو انځورونه د عاتکی په زړه پاتی وو، خو زمانی یو بل لټ وخوړ او د موسکا ګانو او کړسندو خندا ګانو دغه ښایسته ټرۍ په هغو اوښکو کی ډوبه شوه چی د قوم د ټولنیز احساس هنداره وه. نور د راتلونکی پر افق تیارو غلبه کړی وه، او د کلی د نورو نجونو او هلکانو په څیر سعید او عاتکی هم د هغو وطن پلورو کیسی اوریدی چی بی حسی او غداری یی د غرناطی د لښکر او د غرنیو قبایلو د غازیانو ستری فتحی په ماتو بدلی کړی وی.

بیا د غمونو او مصیبتونو هغه دوران پیل شو چی [redacted] پر غرناطی د فردیناند د کلابندی کړی ورځ په ورځ تنګیده.

د عاتکی پلار نصیر بن عبدالملك ته چی په ډیرو محاذونو یی غیرت او زړوتیا ښکاره کړی وه د دی کلی په شمال کی نژدی پنځه میله لری د یوی کلا او د هغه ښی او کین لور ته چوپیو قوماندہ ور سپارلی وه، چی اصل مقصد یی د «سیرا ورمیجا» او الفجاره او غرناطی ترمنځ د اکمالاتو د لارو ساتنه او خلاص پاتی کیدل . وو، نصیر ته د دی مهم مسئولیت د سپارلو یو دلیل دا و چی هغه د دی سیمی د یوی بانفوذه کورنی غړی ؤ او د خطر په وخت کی یی د خپل شخصی نفوذ په سبب هم له شاوخوا کلیو څخه په زرګونو تنه رضاکار د پوځ مرستی ته راباللی شوای.

د عاتکی پلار د نوی مسئولیت له قبلولو سره په غرنیو قبایلو کی د جهاد د جذبی د تازه کولو لپاره د حامد بن زهره د خدمتونو ضرورت احساس کړ، څکه هغه د غرناطی د پوځی سالار حضور ته ورغی او دا غوښتنه یی وکړه چی که حامد بن زهره د غرناطی پرځای زمور کلی خپل مرکز او د اوسیدو ځای غوره کړی نو تر سیرانوادا پوری به ټول قبایل د ده غږ ته لبیك ووایی، کله چی زمور کلی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

رضاکارانو مرکز شی نو د غرناطی د لاری پهری به له شانه نوری هم په امن او خوندی شی.

حامد بن زهره هسی هم کلی په کلی د مجاهدینو د حوصلی د اوچتولو په خاطر گرځیده. هغه ته د پوځ د سالار اشاره کافی وه او غرناطه یی پریښوده کلی ته راغی.

په کلی کی کاکا هاشم د حامد بن زهره غوره ملاتړ کوونکی شو، عاتکی د پلار په څیر [redacted] حامد بن زهره له کلونو کلونو راسی پیژاند، د هاشم مشران زامن په پوځ کی تر شاملیدو وړاندی د ده شاگردان وو، په غرناطه کی د اوسیدو په وخت کی هاشم پخپله هم څو ځلی د هغه اروا پالی وینا وی اوریدلی وی، ځکه خو چی کله ده له خپل ورور څخه واوریدل چی هغه به له غرناطی نه دلته کلی ته راځی نو زیات خوشاله شو. هغه د خپلی سیمی ټولو مشرانو ته احوال ورکړ چی له ویالی نه پوری بغاړی ته د دغه ستر مجاهد هرکلی ته راټول شی.

بیا عاتکی د تصور په سترگو هغه اروا پاله منظره لیدله چی په زرگونو خلکو د بی دریغه خوښی په څپو کی حامد بن زهره ته هرکلی وایه.

لږ ځنډ وروسته بیا دی، مور یی او د کلی نورو تورسرپو د کورونو د دروازو له درشل څخه د حامد بن زهره د راتلو نندارہ کوله، هاشم د هغه د اس جلب نیولی ؤ، او گڼ شمیر خلك تر شا.ورپسی روان وو، د گڼې گونې مخه د خور په بله غاړه د محمد بن عبدالرحمن د کور پرځای د هاشم د کور په لوری وه.

بیا هغه دروازی ته نژدی ودرید، حامد له اس نه پلی شو ښی لوری ته په یوه لوړه وخوت او دوی د هغه اروا پاله وینا اوریده.

د هغه په خبرو کی یو سحر پروت ؤ، په حاضرینو کی یو داسی نه ؤ چی سترگی یی اوښلنی نه وی، د هغه د خبرو وروستی جملی د عاتکی په زړه لیکلی وی چی ویل یی:

: زما دوستانو!

د اولسونو په ژوند کی یو داسی مهال هم راځی چی د تولنی د بقا غوښتنه هر سړی د دښمن مخی ته په ټټر سپرکولو مجبوروی د ځوانانو په څیر بوډاگان، واړه او ښځی هم توری اوچتوی او نن د الحمرا ډبری هم دا وایی چی نن د غرناطی د آزادی د مړو شویو ډیوو د بلولو لپاره یوازی د قوم زامنو وینی کافی نه دی.

بلکی د قوم لورانی هم باید خپلی وینی تویی کړی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

او عاتکی په زړه کی دا ویل چی کاشکی زه د قوم د بوی لور په حیث خپلی ذمه واری پوره کړای شم.

او کله چی دوی ورځی وروسته بی پلارد څه وخت لپاره کور ته راغی نوورته وبی وویل: پلار جانه! حامد بن زهره ویل چی نن د اولس هر فرد ته د جنگی زده کړی ضرورت دی.

: هو لوری! مبوږ له ډیرو حساسو حالاتوسره مقابله کوو. او زه په دی خبره خوښ یم چی لور می د اس سپارلی او غشی ویشتل زده کړی دی.

: مگر پلاره زه له دی زیات څه زده کول غواړم.

: ته څه زده کول غواړی؟

: زه د جهاد عملی تجربه ترلاسه کول غواړم ، ته ما له ځانه سره کلا ته دی نه درسره بیایی، هلته ماته بنوونکی هم پیدا کیدای شی.

: ستا کلا همدا کور دی لوری! او که خدای مه کړه کوم بد مهال راغی نو زما باور دی چی ته به د ځان ساتنه وکړای شی. خو إن شاء الله داسی وخت به نه راځی او تاته تر سعید بنه استاد چیرته پیدا کیدای شی؟

ما له رضا کارانو سره هغه د غشی ویشتو په مشق لیدلی دی، هغه په توره وهلو کی پوره مهارت لری، د عمر په سبب هغه دوه کاله نور هم په پوځ کی نشی شاملیدای او زه به ورته ووایم چی تر څو دلته اوسی تاته دی منظم وخت درکړی، عمیر هم اوس فارغ شوی دی، هغه به سبا ته راورسیږی او تر دری اونیو پوری به په کور کی وی. ته له هغه نه هم ډیر څه زده کولی شی.

: پلار جانه! هغه خو زه له سعید سره داس له سپارلی نه هم ایسارولم، یوه ورځ می په انگړ کی د غشیو ویشتلو مشق کاوه هغه می لینده ماته کړه.

پلار یی وموسکل وبی ویل : هغه لږ ساده دی.

: ډیر زیات احمق دی پلار جانه! هغه می مور جانی ته ویل چی عاتکه ډی بی لاری کړی ده، یوه ورځ یی سعید پرمخ په څپیړه وواهه.

د هغی پلار وویل : سعید تر ده کشر دی، که نه دا امکان نه لری چی د حامد بن زهره زوی پرمخ څپیړه وخوری او چوپ پاتی شی.

: پلار جانه! سعید هم دی ډیکه کړ او په لبتی کی یی وغورځاوه.

: لورجانی دا به د وروکتوب خبری وی اوس هغه ډیر هوښیار شوی دی.

: نه پلار جانه په غرناطه کی په هستوگنه هغه نور هم بی عقل شوی دی. وایی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی زه کله لوی شم د پوځونو سالار به شم.

: دا خو بده خبره نه ده.

: مگر هغه دا هم ویل چی کله د پوځ سالار شم نو سعید به پر خره سپروم او په تول ښار به یی راګرځوم.

: پلار یی په خندا شو ویی ویل : تا به څوروی لوری!

عماره وویل : عاتکی ته د درس جاری ساتل هم ضروری دی. زما په ګومان خو یی د حامد بن زهره کره ورواستوه.

نصیر څواب ورکړ : که هغه لږ وخت دی ته وقف کړی نو دا به د دی نیکمرغی وی، خو دلته د هغه د کار څرنګوالی داسی دی چی په عام ډول باید له کوره بهر وی، بیا به هم زه نن له هغه نه وغواړم چی که یی فرصت ومونډ نو دا د ورغواړی، هسی هم دی ته زما د سپارښت اړتیا نشته، د حامد بن زهرة ورسره زیاته مینه ده.

له دی وروسته به چی کله حامد بن زهره په کلی ؤ د دی لپاره یی لږ وخت ایسته او چی کله به په دوره روانیده نو دلوستلو لپاره به یی دی ته کتابونه پریښودل. سعید هم پر لپسی غشی ویشتل او توره وهل ور وښودل. خو د دوی د ملګری دغه نوی پراو ډیر لنډ ؤ.

*****

د فردیناند پوځونو د شمال د حاصلخیزو ځمکو او سیمو له تباه کولو وروسته د غرناطی په مخکی پراو واچوه، دوی ته د جنوب لوری د هغو کلاګانو ارځښت او اهمیت زیات شو چی له غرنیو سیمو سره د تړاو په لارو کی پرتی وی، نصیر ته څو څو ورځی کورته د راتلو فرصت نه برابریدو، ځکه خو هغه خپله میرمن او لور هلته ور وغوښتل.

هغه کلا ډیره لویه نه وه، دننه یوازی پنځه سوه تنه پکی اوسیدای شوای. خو کلا په داسی ځای کی وه چی ډیره خوندی او یرغل کوونکی له څو ډوله ستونزو سره مخ کیدای شول.

دغه کلا په یوه لوړه غونډی جوړه وه، شمال لوری ته نژدی دوه سوه ګزه وړاندی لاندی یوه ویاله وه، جنوب لوری ته غرناطی ته تللی سړک له کلا نه سل مټره لرې تیریده او همدغه سړک شمال ختیځ ته دومره کلا ته نژدی ؤ چی د کلا له برجونو نه لاندی د ډبرو باران تر غشو زیات خطرناک ؤ. او بیا دغه سړک د غره په لمنه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کی وراندی تللی ژ او د ویالی تر پله پوری غځیدلی ژ. له کلا نه د ویالی تر پله پوری د سرك څوړ دومره خطرناك ژ چی غرناطی ته د اکمالاتو هغه گاډی چی غوبانو کشولی له کلا نه، دویالی تر پله پوری باید خلکو په تکیه رسولی وای او له هغی لوری تشی گاډی باید په پیچومی خلکو په تیل وهلو راخیژولی وای. د پله د ساتنی لپاره د ویالی پوری غاړی ته هم یوه ډله سرتیری پهره وو.

د کلا لویدیځ لوری ته یو نیم میل لری هم یوی ژوری کندی د طبیعی کندی کار ورکاوه، جنوب لوری ته کلا د هغو سیمو او غرونو په سبب خوندی وه چی د جنگیالیو قبایلو کلی د نه فتحه کیدونکو کلاگانو کار ورکاوه، له کوم لوری چی د ناڅاپی برغل لږ امکان ژ هلته د پوځ پهری ولاړی وی.

د کلا په جنوب لویدیځ کونج کی د یوه دوه پوړه کور پاسنی پور د عاتکی د پلار د هستوگنی لپاره غوره کړای شوی ژ. په لاندینی پوړ کی د نورو افسرانو کورونه وو، دوی ته د کلا چاپیریال د خپل کلی له چاپیریال څخه ډیر توپیر نه درلود، په کلی کی له یوی مودی راسی د اس په سپارلی شرمیدله، څکه خو به سهار وختی د چکر لپاره وتله، خو دلته دی ته پوره آزادی وه، هره ورځ به یی څو څو میله سپارلی کوله، او دی ته شاوخوا خوړونه، کندی او شیلی د خپل لاس د کرښو په څیر معلوم وو.

د کلا په څیر به د بهر پهره دارانو هم چی دا له لری ولیده وبه یی پیژندله، په پیل کی به چی له کلا نه وتله نو یو نوکر به ورسره ژ، خو څو ورځی وروسته دی ته د ساتونکی اړتیا نه وه. دی به له زغلیدونکی اس نه د غشو ویشتلو تمرین کاوه، او سرتیرو به چی دا لیدله په مراؤ څیرو به یی تازگی راغله.

د خپل سالار د لور حوصلی او ارادی به په دوی دومره ژوره اغیزه وکړه چی ډیر خلك د خپلو اولادونو او کډو راوستلو ته چمتو شول. خو په کلا کی دننه دومره ځای نه ژ د دی پلار زیاتره غوښتنی رد کړی.

د یوه افسر میرمنی د دی لپاره د «غرناطی لور» نوم غوره کړ او څو ورځی وروسته همدغه نوم په کلا او شاوخوا پهرو کی مشهور شو.

لمر لویدو ته نژدی به هغی زیاتره د کور له بام نه او کله له ویالی نه پوری غاړی د یوی غونډی نه د جنوب مخ څوړ لوری ته کتل چی تر غرناطی پوری شنه فصلونه او باغونه غځیدلی وو.

کله کله به یې اس د جنوب په لوری وزغلاوه او خپل کلی ته به ولاړه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغی کاکا به زیاتره له حامد سره په سفر وتلی ؤ. دی به د کاکا ناوی سره ولیدل، بیا به د منصور د لیدو په پلمه د هغوی کره ورغله او بیا به یی په بیرته راستنیدو کی د حامد له کتابونو څخه کوم یو ورسره راوړ.

سعید په هغو رضاکارانو کی شامل شوی ؤ چی غرناطی ته یی د غذایی او نورو ضروری شیانو کاروانونه رسول. او چی هغه به له غرناطی نه راستون شو، عاتکی به تر لړ څنډه د هغه د لیدو موقع مونده.

د غرناطی له کلابندی نه وروسته فردیناند ددغه کلا د نیولو لپاره څو ځلی هڅه وکړه خو کامیاب نشو. یوه شپه عیسویانو له زیاتو سرتیرو سره له دری لوریو حمله وکړه او د هغوی د سپرو ډلی پله ته نژدی راورسیدی خو د درنو زیانونو ګاللو وروسته بیرته په شا شول.

د کلا ساتونکو پر دی بری خوښی کوله چی د ختیځ لوری د یوی پهری د غفلت په سبب د دښمن پلیو پوځونو حمله راوړه او تر ویاله پوری وتل، د یوی اوپدی لاری له وهلو وروسته دغه سپاهیان کلا ته نژدی راورسیدل، هغوی څو ځلی په زینو او کمندونو پر کلا د ورختلو هڅی وکړی خو د غشو په باران کی یی هیڅ ونه کړای شول. یو ساعت وروسته د شاوخوا کلیو رضاکاران وروورسیدل او دښمن د سختو ځانی زیانونو نه وروسته ماته وخوړه خو په بیرته تلو کی چی تر ویالی پوری وتل درېمه برخه پوځ یی وژل شوی ؤ.

عاتکی د لومړی ځل لپاره په همدی جګړه کی عملاً برخه واخسته خو تر لمر ختو پوری د دی پلار ته دا نه وه معلومه چی هغه غیشی ویشتونکی چی د ده ترڅنګ ولاړ ؤ او د هر غشی له ویشتو سره به یی لاټدی د دښمن د یوه سرتیری کریزی پورته کړی دده خپله لور وه.

دي د نارینه ؤ جامی اغوستی وی او مخ یی په خول کی پټ ؤ، نصیر دی ته د شاباسی په اراده وراندی ورغی چی ناڅاپه یی له خول نه په تاورا تاو ښکلو ویښتانو سترګی ولګیدی او بیا یی سترګی په هغو نازکو لاسونو میخ شوی چی له ګلونو سره لوبیدلو ته جوړ شوی وو.

د دی د پلار تندی ګونځی شو او ښیله دی چی څه ووایی مخ یی واړاوه. دا لږ په دوو کی حیرانه ودریده او بیا یی زړه نا زړه وویل : پلار جانه! ته لکه چی خفه شوی؟!

پلار یی مخ راوګرځاوه پر شونډو یی موسکا وه او په سترګو کی یی اوښکی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وښه وی.

یو سپاهی را وړاندی شو ویی ویل : جنابه! دا سرتیری د انعام حقدار دی، زه نژدی ورسره ولاړ وم او زما باور دی چی د شپی د تیاری سره سره د دی یو غشی هم خالی نه دی وتلی.

پلار یی په مینه په خول لاس راتیر کړ او ویی ویل : دا څوان زما لور ده، د دی د غرناطی له ازادی نه زیات د بل انعام هیله نشته.

*****

اوس د ماضی هغه شیبی دی ته د ژوند شتمنی گرځیدلی وه، بیا هغه ورځ هم راغله چی کله د غرناطی په شاوخوا د کلابندی کړی تنگه شوه او دی به د خپل با همته پلار په څیره کی د ستومانی او اندیښنی نخښی لیدلی.

د کلا پر شاوخوا دفاعی پهرو د دښمن حملی زیاتی او زور وری شوی. له بهر څخه زیات تپیان کلا ته راوړل شول. او د هغوی پر ځای له کلا نه سرتیری هلته واستول شول، د دی پلار د سرتیرو د کمبود پوره کولو لپاره له شاوخوا کلیو څخه رضا کاران راتولول پیل کړل او پر دی سربیره یی له غرناطی څخه هم د مرستی غوښتنه وکړه.

دوی ورځی وروسته شل تنه پلی او اته تنه سپاره وروسیدل د هغوی سالار د عتبه په نامه ورسره معرفی شو، د هغه سترگی بوری او د ږیری ویښتان یی سره رنگی وو.

عاتکی د پلار نه واوریدل چی دی د مالقه په جنگ کی اسیر شوی ؤ او نصرانیانو اشبیلی ته ورسره بیولی ؤ، دوی اونی وړاندی له پنځو نورو بندیانو سره را تښتیدلی او غرناطی ته رارسیدلی دی.

د پوځ له قرارگاه نه څرگنده شوه چی دی سنه او هوښیار افسر دی او یو ملگری یی ډیر سنه توپچی دی.

دوی هفتی وروسته عتبه په خپله هوښیاری او چستی د عاتکی د پلار اعتماد ترلاسه کړ او د پنځوس تنو یوه گروپ قوماندانه یی په اوږه ور واچوله.

په کلا کی د هغه په باب دا مشهوره وه چی یوازی په حکم اوریدو او حکم ورکولو پوهیږی او بس، او د هغه پر شوندو موسکا هیڅکله نه راتله.

یوه ورځ هغه د یوه تپي په پتی بوخته وه، ناڅاپه یی احساس کړه چی څوک په دروازه کی ولاړ دی، وروییی وکتل عتبه ؤ، هغه چی ولیدل ددی ورپام شو یوی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا ته ولاړ.

بوه ورځ عاتکه په اس سپره شوه او له کلا را ووتله او ختیځ لوری ته ووتله، له کلا نه دری میله لری هغی عتبه ولید چی په بوه گړندی اس سپور دی هغی په تنگه لاره کی خپل اس یوی خواته کړ او هغه ته یی لاره ورکړه خو عتبه چی ور نژدی شو ناڅاپه یی د اس قیضه ورکش کړه هغی ته یی بو څل وکتل او بیا یی سترگی ښکته واچولی ویی ویل:

وبخښه ته باید یوازی دی خواته رانه شی. پرون زموږ پهره دارانو لږ وړاندی د دښمن د کسانو تگ راتگ لیدلی ؤ. په عادی حالت کی هم د کلا د ساتونکی لور پهری ته وزی نو باید د امنیت بشپړ تضمین یی وشی. تاسو دا گستاخی مه گنی له خطره ستاسو خبرول زما ذمه واری وه، د جنوب لوری تر دی خوندی دی خو هغه لوری ته هم باید له تاسو سره کوم ساتونکی ضرور وی.

هغی څواب ورکړ : ته زما غم مه کوه زما د ډیر لری تلو اراده نه وه، او کومه مشوره چی ته ماته راکوی پخپله هم بایدعمل پری وکړی.

: زه ستا په مطلب ونه پوهیدم.

: زما مطلب دا دی چی د پوځ یو اعلی افسر باید د ځان خیال وساتی.

عتبه وویل : ته به ما هیڅکله هم غافل ونه وینی، اوس هم څلور تنه له ماسره شته، دوه تنه غشی ویشتونکی لاندی په خوږ کی دی او دوه پاس پر غونډی، د دی لاری څارنه کوی، نور په شاوخوا سیمه کی د دښمن څارنه کوی، خو که زه ونیول شوم هم د دښمن جیل راته نوی خبره نه ده مگر تاته ښایی معلومه نه وی چی هغوی له ښځو سره څه وړ سلوك کوی، ته د یوه زړور پلار لور یی، او ما ستا په باب ډیر څه اوریدلی دی. مگر ته بده مه منه زه مشوره درکوړم چی په دی حال کی باید په کلا کی هم ونه اوسی، ستا سو کلی تر دی زیات خوندی دی.

زه به ستا له پلار نه وغواړم چی تا همالته واستوی؟

: نه، نه! د هغه د اندیښمن کولو هیڅ ضرورت نشته، زه د پام کولو وعده درکوم.

: ماته د دی اجازه شته چی درسره پاتی شم! عتبه په پوره سپین سترگی دی ته کتل خو د عاتکی څیره له غوسی تکه سره وخوتیده، د اس جلب یی راوگرځاوه او ویی ویل:

نه ته دی خپل کار کوه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا د سترګو په رپ کی د دی اس له هوا سره خبری کولی.

له دی وروسته عاتکی هغه ته له دی سره د خپرو موقع ور نکړه د سپرلی لپاره به دا د لری تلو پر ځای د کلا شاوخوا راوګرځیده او بهرته به راغله، خو بیا به هم کله چی له کلاوتله دا به یی احساسوله چی د بورو سترګو او سرو ویښتانو خاوند دغه سړی یی له کومی ګوښی څخه څاری.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حمله او خیانت

او بیا دی د هغو شیبو تصور کاوه چې په کلا کې دننه ددې د خوښونو او خیالونو نړۍ ناڅاپه په تیارو کې ډوبه او رنګه شوه. یوه شپه دا په درانه خوب ویده وه چې د درنې او ویروونکې چاودنې په غږ راویښه شوه، په کوټه کې تیاره وه، عاتکه تر لږ ځنډه د ویرې او اندیښنې په څپو کې پر بستره غځیدلی وه، چې بیا یې ه خلکو د کریزو او فریادونو غږونه واوریدل نو جګه شوه کیناسته او بیا یې خپلې مور ته ناري کړې.

دمخامخ کوټې دروازه ښیرته شوه او «عماره» په ویریدلی غږ وویل زه دلته یم.

: مور جانی دا څه وشول؟ پلار جان چیرته دی؟

: ماته هیڅ معلوم نه دی. هغه همدا اوس لاندی کوز شو ښایی دښمن حمله راوړی وی. مګر ما یوه ویروونکې چاودنه واوریده داسې می ګڼله لکه چې زلزله وی.

عاتکه له بستری نه راپورته شوه په مخامخ دیوال یې خپلې جامې او وسله ولټوله، عماره په تیاره کې ورغله او هغه یې تر لاس ونیوه ویې ویل:

: لوری! ته څه کوی. ستا د پلار امر دی چې ته باید له کوره بهر ته ونه وزی. هغه د زینې دروازه له بهر نه وټرله ویل یې چې زه هم همدا اوس ښیرته راستنیږم.

: مور جانی! زه د پلار له امر نه غاړه نه غړوم. خو د هغه تر ښیرته راتلو پورې خو باید جامې بدلې کړم.

عماره څه ځواب ورنکړ. د هغې زړه یې دریغه ټکانونه خوړل، لږ ځنډ وروسته عاتکې د جامو له بدلولو وروسته وسله تړله، چې یو عمر خوړلې نوکر مشال په لاس کې له ځلورو تور سرپو او لوو ماشومانو سره کوټې ته ورننوت.

عاتکې تري وپوښتل : پلار جان می چیرته ه‌ی؟

: هغه لاندی دی او دا امر یې کړی چې تاسو دروازې بندې کړی.

دی لیندې راپورته کړه او د روازې پلو ته یې مخه کړه، خو بیا نوکر ور وړاندې شو تر مټ یې ونیوه ویې ویل : لوی! ته بهر ته نشی تلای.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښمن د لویدیځ دیوال له سوری کولو نه وروسته کلا ته د ننوتلو هڅه کوی.
موږ هغوی شاته تیل وهلی دی، خو حالت ډیر د اندیښنی وړ دی.
: د دښمن توپخانه دلته څه وړ راورسیده؟
: لوری دیوال یې په باروتو والوزاوه. او د برج نه لاندې د باروتو لپاره سوری له بهر نه نه بلکی کوم خاین دننه څخه کړی دی.
: دا څنګه امکان لری، څنګه کیدای شی چی ټول پهره داران دی ویده وی؟
: لوری د برج سره لاندی د سرتیرو کوټی دی او سوری له یوی کوټی څخه شوی دی، د دیوال سوری ډیر لوی نه دی خو له هغه سره ډیری کوټی په څمکی لویدلی دی.
: زه لاندی نه څم خو له برج نه غشی ویشتلای شم.
عاتکی دا وویل او د خپل مټ د خلاصولو هڅه یی وکړه. خو عماره ورسره غاړه غړی شوه وی ویل : لوری! د خدای «ج» په خاطر د ده خبره ومنه!
بودا سپاهی وویل : کله چی د دیوال سوری بند کړای شی نو بیا زه تانه ایساروم، خو په دی حالت کی باید د خپل پلار له امر نه سرغړاوی ونه کړی.
هغه خفه شوه ویی ویل : ډیر ښه زه برج ته نه خیژم مګر د کور بام خو خوندی دی لږ تر لږه خو می هنلته پریږده!
: لوری! دښمن دی طرف ته نه هغه بل لوری ته دی او ګوره ته ما د جهاد څخه را ایساروی دا یی وویل او بیا یی مشال په دیوال کی چوخ کړ بهر ته ووت او دروازی ته یی زنځیر واچاوه.
لږ څنډ وروسته د کلا لویدیځ لوری ته د خلکو ګنه ګونه لږ شوه، عاتکی خپل زړه ته تسلی ورکوله چی دښمن په شاشو خو ناڅاپه د کلا ختیځ لوری ته شور ماشور پورته شو او د دی زړه ولوید. هغی د جګړه کوونکو د کریزو سره سره د تورو شرنګهار هم اوریده، په کوټه کی ماشومانو او ښځو په ویره ویره یو بل ته کتل.
د عاتکی په زړه کی ناڅاپه یو خیال راوګرځید. په منده د شا کوټی ته ولاړه، په کوټه کی دننه د کور سامان او د لرګیو دوه صندوقونه وو، دا په صندوق ودریده او د شا د دیوال کړکی یی خلاصه کړه، بهر ته یی وکتل، خولاندی یی د دښمن هیڅ نښه ونه لیده.
عماره ور نږدی شوه ورته ویی ویل: لوری ته څه کوی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هیڅ نه موری ما بهر ته کتل خو دلته هیڅوك هم نشته. هغی زر کړکی بیرته بنده کړه او له خپلی مور سره بلی کوټی ته ولاړه، بیا یی د زینو له لوری د ځو تنو د پښو له غږ سره د خبرو غږونه واوریدل او دی په حیرانی بلی کوټی ته کتل. د زینی او مجلس د کوټی دروازه بیرته شوه او د دی د پلار غږ اوچت شو.

: د خدای «ج» لپاره وخت مه ضایع کوی، اوس به دښمن تر دې ځایه په را رسیدو کی څنډ ونکړی. له تاسو نه دوه تنه زینه ساتی. او نور بام ته اوچت شی د جنوب برج پهره دارانو ته غږونه کوی، که هغوی له همت نه کار واخست نو دښمن به د شپی پر ځای تر سهار رښا پوری انتظار وکړی. ته هغوی بهر ته وباسه او تولی دروازی وټړه.

ده مشال را پورته کړ بلی کوټی ته ننوت، څو شیبی وروسته نصیر دملاقات له کوټی نه رابنکاره شو، د هغه په لیدو عماره چی خپله لور یی تر مټ نپولی وه یوه چیغه وکړه او پر غولی راولویده.

عاتکی په حیرانی د خپل پلار په وینو لمبیدلی وجود ته کتل، نصیر ور وړاندی شو عماره یی په خپلو لاسو راپورته کړه پر بستره یی وغورزوله او بیا یی سیکه پریوه کرسی کیناست، د هغه ستړگی د عماره پر مخ ښخی وی او ویل یی :

عماره عماره! زه روغ یم، بالکل رك روغ یم. یوی ښځی چیغی کړی تاسو څه ته گوری د هغه وینی بهیږی او بیا راوړاندی شوه په تیکری یی د هغه وینی پاکی کړی.

عاتکی خپل اعصاب راقابو کړل او بلی کوټی ته ولاړه د ملهم او پټی د سامان کڅوړه یی راواخستله او یوی ښځی ته یی ډیوه په لاس ورکړه کڅوړه یی پرانستله چی د دوی بودا نوکر عبدالله کوټی ته ورننوت دروازه یی بنده کړه ویې ویل :

تاسو ماشومان بلی کوټی ته بوزی او چوپ یی وساتی. یوی ښځی وویل : د خدای «ج» لپاره طبیب راولی د ده زخم ډیر ژور دی.

: اوس د طبیب لټول امکان نه لری، عاتکی لوری! دا کار باید ته وکړی.

هغی په لړزیدلیو لاسونو د خپل پلار د سر پر زخم ملهم کیښود او پټی یی پری وټړله، بیا یی پلار خپل کمیس وشلاوه په پښتیو کی یی یو بل تپ وروښود ویی ویل : لوری! زر کوه زما ملگری زما د ورتلو انتظار کوی.

لږ څنډ وروسته هغه د دوهم تپ له ټرلو څخه هم وزگاره شوه او د پلار یی بیا عماره ته پام شو: عماره، عماره! عماره ستړگی وغړولی. او تر لږ څنډه یی خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

میره ته حیران حیران کتل. د هغی شوندی خوځیدلی خو له کومی نه یی غږ نه راوت. نصیر خپل لاس د هغی پر سر کیښود او د موسکی کیدو هڅه یی وکړه او له دی سره یی سترگی اوښلنی شوی.

عماره د هغی لاس ونیو او ښکل یی کړ، او په سلګیو کی یی وویل: ستا زخم؟!

هغه ځواب ورکړ: زما زخم ډیر معمولي دی ته هسی وویریدی، عماره جګه شوه کیناسته.

: پلار جانه اوس به څه کیږی؟ عاتکی په ډیر زحمت وویل:

نصیر مخ وروګرځاوه هغی ته یی وکتل او خپل لاس یی وغځول هغی په غولي ګونډه ووهله او سر یی د پلار پر سینه ورکیښود او په ډیر زحمت یی خپلی سلګی راتم کړی.

د هغه پلار لکه چی له ځانه سره وایی: زما لوری عاتکی! زما غیرتی لوری! اوس ته باید له زیات همت څخه کار واخلی، مور د بهرنی دښمن غاښ ماتولی شو، خو پخپلو کورونو کی د پټو غدارانو مقابله نشو کولی. مور هغوی زغلولی وو، زما ملګریو د حصار سوری پخپلو مړیو پټ کړ، خو غدارانو ته د دروازی پرانستلو فرصت برابر شو ماتل د هغه په اړه په زړه کی اندیښنه احساسوله پلارجانه! ستا خو به پر هغه سرو ویښتانو خاوند سړی شك نه وی؟

: زما شك نه بلکی پوره باور دی چی هغه د دښمن جاسوس دی. په کوم ځای کی چی دیوال په باروتو الوزول شوی دی په هماغه ځای د ده د ملګرو کوتی وی چی له چاودنې نه لږ مخکی پهره دارانو له هغو کوټونه دوه تنه لیدلی وو چی دروازی ته تللی وو، دا زمور بد مرغی وه چی عتبه نن پر دروازه پهره کوله. هلته څو وفادار سرتیری هم وو او د هغوی په موجودیت کی د دروازی پرانستل ممکن نه وو خو کله چی په دیوال کی سوری جوړ شو له هغوی نه زیات د غلیم د یرغل د مخنیوی لپاره هلته ورغلی وو.

عاتکی د لومړی ځل لپاره احساسوله چی د دی حیثیت د یو کمزوری او بی وسی نجلی نه زیات نه دی، هغی سر راپورته کړ خپل پلار ته یی وکتل او ویی ویل:

پلار جانه اوس به څه کیږی؟

: لور جانی! زه اوس هیڅ نشم ویلای. کیدای شی دښمن زمور په وینو د خپلی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تندی ماتولو لپاره تر سهاره انتظار وکړی او له بهر نه موږ ته مرسته راورسیږی. خو که هغوی جګړی ته دوام ورکړ نو دلته په رارسیدلو کی به ځنډونه کړی، زما له خپلو ملګرو سره اوسیدل ضروری دی. خو پخوا له دی چی بهر ته ووزم له تانه یوه وعده اخلم ایا ته د یوی نیکمرغه لور ثبوت راکولی شی؟

: پلار جانه! ما هیڅکله هم ستا اعتماد ته زیان نه دی رسولی، خو ته په دی حالت کی بهر ته نشی تلای.

: زه بام ته څم د بهر احوال اخلم، که خدای مه کړه دښمن پر کور حمله وکړه نو بیرته به راکوز شم خو ته باید له خپلی مور سره پاتی شی او ستاسو لپاره د شا کوټه تر دی غوره ده، عبدالله به له تاسو سره وی. ماشومان به په تیاره کی ویریږي ځکه هلته بل مشال بل کړی خو کړکی ړنده کړی چی رنا بهر ته ونه وزی.

دی څه ویل خو پلار یی په خوله کی ور ولوید: لوری! اوس د خبرو وخت نه دی، عبدالله ته څه ته گوری! زر کوه د ماشومانو لپاره ډوډی او اوبه هم دننه یوسه. عماره استراحت ته اړتیا لری د هغی بستره هم دننه وغوړوه.

: نه زما بستری ته ضرورت نشته. عماره په خپ غږ وویل.

لږ ځنډ وروسته ماشومان او ښځی د شاکوټی ته تللی وی. خو عماره او عاتکه تر اوسه پوری زړه نا زړه د نصیر په مخکی ولاړی وی. نصیر اوبه وغوښتی او له خو غوړیږه څښلو وروسته ناڅاپه ودریدو ویی ویل: نوروخت مه تیروی وفاداری میرمن خپل میړه ته وکتل، د خپلی لور لاس یی ونیو او په لړزیدلیو گامونو بلی کوټی ته ولاړه.

د هغی پلار خپل وفادار ملګری عبدالله ته وکتل: اوس ته درځه او دروازه بنده کړه. نوکر دننه ولاړ دروازه یی زنځیر کړه او نصیر وړاندی شو د بهر دروازی ته یی له بهر نه کولپ واچاوه.

عاتکی په وارخطایی چیغه کړه: پلار جانه! تا وعده کړی وه چی بام ته به ځی او بیرته به راښکته کیږی!

: لوری! زه هڅه کوم چی خپله وعده تر سره کړم، اوس زما خبری په غور واوره، عبدالله به درته ووایی چی ما دروازه ولی بنده کړه. او زه غواړم که وځنډیدم نو تاسو د ده په وینا عمل وکړی. عبدالله! هغه سامان د صندوق شاته پروت دی.

: پلار جانه! پلارجانه! هغی غږونه پسی وکړل خو پلار یی څه ځواب ورنکړ او

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شیبی وروسته یی د هغه د ګامونو غږ اورید.

* * * * *

عبدالله وویل : لوری په زوړه چیغی مه وهه.

هغی خپلی مور ته وکتل وییل وویل : مور جانی ماته معلومه ده چی د صندوق تر شا څه شی دی، پلار جان غواړی چی موږ د کلا نه ووزو او دی له موږ سره نه ځی. د هغه باور ؤ چی موږ به تر مرګه د ده ملګرتیا پرینږدو ځکه هغه دروازه له بهر نه وترله.

عبدالله د صندوق له شانه د پری زینه راوایستله وییل وویل : لوری! کله چی موږ دلته راغلو نو دا زینه دلته پرته وه، ښایی د دی کلا پخوانی ساتونکی ته دا خیال ور غلی وی چی دا به یی د بال بچ کومه ورځ په ښه راشی، خو ستا پلار جان په دغسی خبرو فکر ته هم چمتو نه ؤ، که نن هغه ته یوازی ستا د مرګ او ژوند مسأله وای نو دومره به اندیښمن نه ؤ، خو ته پوهیږی چی له بندی ښځو سره نصرانیان څه ورږ سلوك کوی؟

د دی کلا ساتونکی تا د «غرناطی لور» په نامه پیژنی، نن سبا د ژوند ستر ازموینښت دی، کـه تا له همت څخـه کـار واخـست نو امکان لری دا ښـځی او ماشومان د دښمن د وحشیانه ظلمونو څخه وژغورل شی. اوس به د جنوبی برج ساتونکو اور بل کړی وی او زمـا باور دی چی بهـر ته به د اور د لمبـو رنا دننه وضعیت ښه روښانه کړی وی، هغوی به دلته په رارسیدو کی څنډ نه کوی خو که دښمن د هغوی د راتګ نه وړاندی زمونږ دفاعی ځواکونه وځپل بیا خو زمونږ ټوله هڅه دا ده چی تاسو او ماشومان باید له کلا نه وباسو.

د شپی مهال به تاسو ته د جنوب سیمه خوندی وی او زمونږ تر کلی پوری به د لاری ټول خلك له تاسو سره مرسته خپل فرض ګڼی، اوس تاسو باید بهر ته تلو ته چمتو شی. کله چی زه د زینی د څړولو لپاره کړکی خلاصوم نو مشال باید مړ شی چی رنا یی بهر ته ولاړه نه شی. ستاسو څخه چی هر څوك مخکی کوزږی هغه به یوی او بلی خواته له منډو او تیښتی ډډه کوی او څای پر څای به دیوال ته نژدی د نورو دورکوزیدو په انتظار پاتی کیږی.

* * * * *

لږ څنډ وروسته عبدالله زینه کړکی ته نژدی پر دیوال په اوسپنیزو میخونو وترله.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کلا کی د جنگیدونکو چیغی او کوکاری د دوی هستوگن ځای ته ور نژدی کیدی، ښځو او ماشومانو حیران دریان یو بل ته کتل، عاتکی سترگی په وره خبنی کړی وی او له یوه وړوکی درز څخه یی بلی کوتی ته کتل. ناڅاپه دا په شا شوه او له درشل نه یی پاس محراب ته وکتل، بیا یی یو لوی صندوق راکش کړ دروازی ته یی کیښود.او یو بل وړوکی صندوق یی را واخست د هغه پر سر یی د کیښودو هڅه وکړه خو صندوق دروند ؤ ونه توانیدله، عبدالله ورته وویل : لوری څه کوی؟

: هیڅ هم نه، ته مرسته راسره وکړه، زه د پاس دریځی نه هغه کور ځارم. زر کوه پر دی کور هم حمله وشوه لکه چی لاندی دروازی ماتی شوی عبدالله تر اوسه زړه نا زړه ولاړ ؤ چی دوو نورو ښځو له هغی سره مرسته وکړه وړو کی صندوق یی پورته کړ د لوی پر سر یی کیښود.

عاتکه په بیړه د صندوقونو پر سر ودریده او له جالی نه یی بلی کوتی ته وکتل، د جالی سوری دومره وړوکی وو چی دی ایله د بلی کوتی نیمایی غولی لیدلی شو، دی خنجر را ویوست او دوراسته لرگی یوه برخه یی ماته کړه.

عبدالله همغسی چیغی وهلی : ته څه کوی؟ له هوښیاری نه کار واخله، او اوس د هغه مور او نوری ښځی هم د بودا نوکر له اعتراض سره ملگری شوی، هغی د نیم بالښت په اندازه په لرگی کی له سوری جوړولو وروسته خنجر په تیکی کی کیښود شاته یی راوکتل او ویی ویل : تاسو دومره ولی پریشانه یاست؟ تاسو گوری که زه دا ټول محراب مات کړم هم دا دومره وړوکی دی چی یو دری کلن ماشوم نشی تری تیریدای. ما یوازی دا غوښتل چی که می پلار جان راشی زه یی ښه ولیدای شم.

عماره په ډوبیدونکی غږ ووویل : هغه تر اوسه ولی رانغی ولی دومره وځنډیده؟

په کوټه کی تر لږ څنډه چوپتیا خپره شوه بیا د هغو خلکو شور پورته شو چی د زینو په لور یی مندی وهلی او عبدالله چیغی کړی : هغوی د زینی لاندینی دروازه ماتوی، اوس تاسو چمتو کیږی. عاتکی تر ټولو دمخه ستا نوبت دی.

هغه زر لاندی کوزه شوه لیندہ یی راواخستله او ویی ویل : نه! تر ټولو دمخه د هغو ماشومانو مینډی باید کوزی شی، بیا به ماشومان کوز کړو بیا به مور جانه او وروستی به زما نوبت وی.

د څنگ له کوټونه د خلکو د منډو رامنډو غږونه راغلل او بیا د دری ورونو د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلاصیدو او پوری کیدو غړونه راغلل، هغه ښیرته زر پر صندوق ودریده او تر سوری یی وکتل.

د هغی پلار له شپږ اوو تنو سره کوټی ته راننوت او په ښیره راغی د دروازی زنځیر یی خلاص کړ ویی ویل : عبدالله زر کوه نور ستاسو سره زیات فرصت نشته. عاتکه راکوزه شوه عبدالله صندوق له دروازی نه کش کړ دروازه یی ښیرته کړه. له نصیر سره دری تنه نور له خپلو میرمنو او ښځیانو سره د خدای پامانی لپاره ورننوتل. هغه یوی ښځی ته وویل : خوری! مور ستا خاوند ونه موند، تاسو اوس ښیره کوی، دښمن به دلته په رارسیدو کی څنډ ونه کړی، عبدالله مشال په بله کوټه کی بل ملګری ته ورکړ بیا یی دروازه بنده کړه او ور پورته شو کړکی یی پرانستله زینه یی لاندی وغورځوله.

د عاتکی پلار وویل : عبدالله یو ماشوم درسره واخله او لاندی کوز شه عبدالله یوه شیبه په اوښلنو سترګو ده ته وکتل بیا یی وویل : تاسو عاتکی ته ووایی چی په راکوزیدو کی څنډ ونه کړی.

هغی خپل سر د پلار پر اوږه ورکیښود په هیله منه لهجه یی وویل : پلار جانه! زه ستا امر منم زه یوازی دومره غواړم چی د تولو نه وروسته کوزه شم، ستا لور د ځان ساتنی په لاره کی باید لومړی نه وی.

: لوری! دا تا ولی داسی ګومان کړی چی زه به ستا ژوند د نورو پر ژوند غوره بولم. زما باور دی چی تر څنډه به دښمن را ایسار کړای شو، او تاسو تول به په پوره ډاډ د ښکټه کوزیدو فرصت ترلاسه کړی. که مور له بهر نه څه مرسته تر لاسه نه کړه هم دښمن به ستاسو د لټون پر ځای تر سهاره په کلا کی په مرګ ژوبله بوخت وی، بیا هم تاسو باید له سرك نه لری اوسی دغه ښځی او ماشومان کورته درسره بوزه، هلته به ستا کاکا د دوی لپاره مناسب بندوبست وکړی، که تا په خپل کلی کی څه خطر احساس کړ نو له خپلی مور سره د ماما کره ولاړه شه، عاتکی دیر په زحمت خپلی سلګۍ را تم کړی ویی ویل : پلار جانه مور به تر وروستۍ سلګۍ ستا د راتلو انتظار کوو.

*****

لږ څنډ وروسته چی له دوو وړوکو ټجونو د هغوی میندو او عماره نه پرته نوری ښځی او ماشومان ښکته شوی وو حمله راوړونکو د زینی دوهمه دروازه ماتوله.

یو ځوان مشال له لاسه په بلی کوټی کی وغورځاوه او نصیر یی تر مټ ونیو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چیغه یی کړه : دښمن موږ ته د مرستی را رارسیدو د انتظار فرصت نه راکوی، د خدای «ج» په خاطر ته هم له دوی سره ولاړ شه. غرناطه تاته زیاته اړتیا لری.

نصیر له کوتی راووت ویی ویل :غرناطه د شهیدانو وینو ته ضرورت لری او زما په رګونو کی لا څو څاڅکی وینه شته. بیا یی د کوتی دروازه له شانه بنده کړه غږ یی وکړ : عاتکی له شانه ته هم دروازه زنځیر کړه او په بهکته کیدو کی ښیره کوه.

دی د پلار وروستی امر عملی کاوه چی د زینی لخوا د دروازی د ماتیدو غږ یی واورید او له دی سره یی د خپل پلار غږ واورید چی موږ به په بله کوټه کی د دوی د ایسارولو هڅه کوو.

دا څو شیبی چوپه او حیرانه ودریده بیا یی زر دروازه زنځیر کړه، صندوق یی ور تیل واهه دروازی ته یی پریښود پر هغی ودریده او بلی کوتی ته یی ور وکتل چی اوس خالی شوی وه، په دی ځند کی حمله راوړنکو د دوهمی دروازی د ماتولو هڅه کوله یوه بهکه کړکی ته نژدی ولاړه وه دوی ته یی راکتل. بیا یی غږ وکړ: عاتکی، عماره! زر راشی تول بهکته شول.

دی مور ته وویل : مور جانی ورځه هغوی به ډیر زر ور راملات کړی.

: ته به څه کوی؟

: زه هم راځم، لور جانی زر کوه د خدای «ج» لپاره! په دروازه کی د خلکو چیغی او د تهرونو غږونه اوچت شول، عماره په ته زره کړکی لوری ته ولاړه، خو یو درز یی پښتو ته زولنی واچولی. له دی سره یی د جنګیالیو چیغی او د تورو شرنګهار واورید. عماره څو شیبی حیرانه ودریده بیا یی زړه ولوید او لاس یی پری ونیو او کښیناسته.

عاتکی وویل : مور جانی! خو چی غږ یی وانه ورید داډه شوه فکر یی کاوه چی تللی ده، د دی د زړه غږ دا ؤ چی اوس باید په تلو کی ځند ونه کړی، اوس زه د هغوی هیڅ مرسته نشم کولی. خو د پلار مینی د عقل تولی پړیکړی رد کړی. د هغی اوس هم دا هیله وه چی د تقدیر کومه معجزه به یی پلار وژغوری.

له بهر نه ناڅاپه د دوی مرستندویان را ورسیږی، او بیا ښایی د دوی د تیښتی اړتیا هم نه وی.

په دی ځند کی څلور تنه له بلی کوټی نه دوهمی ته د دښمن د تورو د ګوزارونو په دفاع کی په شا راغلل وروستی سړی د دی پلار ؤ، هغه چی دهلیز ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدی راغی ځوابی حمله یی وکړه، حمله راوړونکو دوه مړی پرځای پریښودل او په شا شول. یوه ځوان زر دروازه پوری کړه او زنځیر یی ور واچاوه.

*****

حمله راوړونکو اوس دا دروازه هم ماتوله نصیر دیوال ته شا کړی وه او ولاړ ؤ. جامی یی په وینو سری وی او سترګی یی له بی سیکی نه پتیدی او غړیدلی. پاتی دری نور کسان هم زخمی زخمی وو، یو زلمی چی د ورمیږ له زخم نه یی وینی خوتیدی ناڅاپه وغورځید.

عاتکی پلار ته فریاد کول غوښتل خو د خولی چوله کولو جرئت یی ونه کړ. بیا یی غشی په لینده کی سم کړ او د ماتیدونکی دروازی په لوری یی وکتل. چا له بلی کوتی نه په عربی ژبه ویل : نصیره! ځان وژنه مه کوه! تالوبه بایللی ده، اوس ستا یو مرستندوی هم دلته نه راځی وسله وغورځوه زه اوس هم ستا د سر د امن ذمه واری اخلم.

نصیر چیغی کړی : ستبه! ته غدار یی، تا د اولس د آزادی معامله کړی ده، مګر زما توره یوازی مرګ رانه اخستی شی. ته یوازی زما د مړی بیه اخستی شی. زما د عیسویانو د مریی کیدو قیمت نشی ترلاسه کولی.

او بیا دا دروازه هم ماته شوه، یو دیو صورته نصرانی له تبر سره وړاندی راغی او ورسره سم د عاتکی غشی د هغه په ورمیږ کی بنخ شو. هغه وغورځید او ورپسی نور را روان یوی او بلی خواته تیت پرك شول. خو د حمله راوړونکو یوه بله ډډه د خپل ملګری په مړی وروختل او کوتی ته ورغلل.

د دی پلار دوه تنه تپی کړل او بیا یی د شا کوتی دروازی ته ډډه ولګوله، د ده یو ملګری پر غولی راوغورځید او ساه یی ورکړه، پاتی دوه نورو د زخمی زمریانو په ځیر د ده بنی او کیڼ لوری ته حملی کولی. د عاتکی په غشیو دوه تنه نور نصرانیان هم تپیان شول، او نصیر چیغی وهلی: عاتکی! زما خبره واوره، زر کوه، ته باید زما نافرمانی ونه کړی، بیا ناڅاپه د هغه آواز چوپ شو. عاتکی د سوری نه هغه توری او نیزې لیندلی چی د خپلو رقیبانو له لاسونونه یی وروستی بدل اخست. د عاتکی زړه له دی ویروونکی نینداری نه ولړزیده، په سترګو کی یې

اوښکی ډنډ شوی نژدی وه چی بی هوښه شی خو د وضعی نزاکت دی ته اړه کړه چی ځان راقابو کړی.

عتبه د حمله کوونکو په ګنډه ګونډه کی لاره وکړه او وړاندی ولاړ، عاتکی پر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د غیشی د ویشتلو هڅه وکړه خو ناڅاپه بچ شو، هغه خپلو ملګرو ته وویل:
تاسو لیونیان یاست ما درته ویل چی تاسو داسی سړی وواژه چی که مو ژوندی نیولی وای ډیر لوی کار مو تری اخستلای شوای!!!

یو سړی راوړاندی شو دروازه یی تیله کړه ویی ویل : په دی کوټه کی دننه هم خلك شته.

عتبه وویل : ته احمق کیږه مه! په دی کوټه کی له تور سریو او ماشومانو پرته نور څوك نشته او د هغوی ژوندی نیول ضروری دی.

د عتبه له ملګرو نه یوازی دوه تنه عاتکی سهی لیدای شوای، د هغوی شاته د عتبه څیره هم زیاته د دی له نظره پناه وه.

عتبه له لږ چوپتیا وروسته وویل : ماته معلومه ده چی ته دننه یی، او ستا په غشی یو داسی سړی وژل شوی دی چی ژوند یی ډیر ارځښتناك ؤ، زه افسوس کوم چی ستا پلار می ونه ژغورلای شو. تاته په یاد دی چی ما خپل کور ته د تلو مشوره درکړی وه، اوس زه له تانه پرته ستا مور او نورو ماشومانو او ښځو ته هم پناه درکولی شم. موږ دا دروازه د سترګو په رپ کی ماتولای شو خو زه تا د یوه برید لپاره له ظلم نه ژغورل غواړم. موږ دا جګړه بایللی ده او زه ستانه پرته د اندلس د لکونو لورانو له مرګه ژغورل غواړم، ته یوه با تدبیره نجلی یی، زه د اندلس د مسلمانانو د نورې تباهی د مخنیوی لپاره ستا د مرستی غوښتونکی یم. پر ما اعتماد وکړه او دروازه خلاصه کړه، زه دا نه غواړم چی ته د یوی زندانی په څیر دی لښکر ته را وړاندی شی. زه په عزت ستا کور ته د استولو ذمه واری اخلم، ستا په سبب به ستا کلی هم خوندی او په امن وی، د خدای «ج» لپاره زما پر وعده اعتبار وکړه که نه نو زه به دا دروازه ماتوم. د خبرو په وخت کی د عتبه مخ تول دی ته ښکاره شو، خو کله چی دی غوښتل غشی ورخوشی کړی له شا نه یی د چا توغی واوریدی:

عاتکی! عاتکی ته! عبدالله په ویریدلی لهجه وویل او له دی سره سم د دی له لږیدونکو لاسونو غشی خوشی شو. عتبه زخمی شو او یوی خواته یی ځان وغورځاوه، دی د سترګو په رپ کی د هغه ښی وروځی ته نژدی غوځ پوستکی او سوری غوږونه پرته نور ونه لیدای شو.

عتبه چیغی کړی : یو لوری ته شی او بیا تیت تیت وړاندی ورشی دروازه ماته کړی!!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکه په بیړه راکوزه شوه.

عبدالله چیغی وهلی : عاتکی، عاتکی! ته څه کوې د خدای«ج» لپاره له عقل نه کار واخله، ستا مور چیرته ده؟

: مور می! دا وارخطا شوه زیاته یی کړه:

لاندی نه ده کوزه شوی!

: نه د خدای «ج» لپاره ووایه هغه چیرته ده؟

هغه په وارخطایی وراندی ولاړه خو دریځی ته نژدی یی پښه بنده شوه توک یی وخوړ او د یوی شیبی لپاره یی ساه بنده شوه، بیا یی چیغه کړه:

کاکاجانه! مور می دلته ده ماته معلومه نه ده ما فکر کاوه چې کوزه شوی ده، دا بی سده وه، ما د تلو نه مخکی غوښتل یو ځل می پلار جان ووینم خو هغه شهید شو.

عبدالله زر عماره په اوږه کړه او ویی ویل:

لوری ته زر ځان لاندی ورسوه، زه ستا مور دلته نشم پریښودلای، وخت مه ضایع کوه هغوی دروازه ماتوی.

عاتکه له کړکی نه ووتله ویی ویل : ته به هغه را کړای شی؟

: ته د هغی فکر مه کوه اوس د خبرو وخت نه دی.

عاتکی په یوه لاس کی لینده نیولی وه او لاندی کوزه، شوه، خو د زینو په منځ کی ناڅاپه ودریده او دریځی ته یی وکتل، عبدالله دریځی نه راوتلی ؤ او دی په تیاره کی دا احساسوله چی هغه یوازی نه دی.

دا زر لاندی کښته شوه دیوال ته نژدی څوك نه وو، څوګامه شاته ولاړه او د کندی په څنډه یی د عبدالله د راتګ انتظار کاوه عبدالله عماره په اوږه ورو ورو ښکته کوزیده او په زینو کی یی په احتیاط پل ایښودو د عاتکی زړه درزیده او په لینده کی یی غشی ایښی ؤ او پاس یی دریځی ته کتل، ناڅاپه له دریځی نه رنا ښکاره شوه او یو سړی چی مشال یی په لاس کی ؤ سر له دریځی بهر راویوست او شور یی وکړ له دی سره د دی له لیندی غشی ووتې او مشال ځمکی ته راولوېد، په دی څنډ کی عبدالله ځمکی ته را رسیدلی ؤ، هغه وویل عاتکی په کنده کی کوزه شه، اوس به هغوی خامخا په موږ پسی راځی. ښی لاس ته وګرځه هلته د زیتون د ونو ترڅنګ یوه لاره لاندی کښته شوی ده.

دی له څه ویلو پرته لاره ونیوه او څو شیبی وروسته دوی تول په یوه نری لاره

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندی کوزیدل، عماره تر اوسه بی سده وه.

عاتکی په وار وار د هغی په نبض لاس نیوه بیا یی له عبدالله نه پو. ښ چی تر اوسه ولی په هوش نه ده راغلی. هغه به د تسلی ورکولو هڅه کوله ویل به یی : لوری له حوصلی نه کار واخله إن شاء الله روغه به شی.

نژدی نیم میل چی ولاړل عبدالله عماره په ځمکه پری ایستله ویی ویل : زمور ملګری به دلته شاوخوا چیرته وی، ته دلته ودریږه زه به یی شاوخوا ولټوم، یوی ښځی له نژدی بوټونه سر راوویست ویی ویل:

تاسو ډیر ځند وکړ مور ویریدو چی تاسو په کومه بله لاره نه وی تللی.

لږ ځند وروسته ټولی ښځی او ماشومان راټول شول، یوی ښځی د عماره په نبض لاس کیښود ویی ویل : ددی بدن لږزیږی مور باید زر له دی ځایه روان شو.

عبدالله په بیړه هغه په اوږه کړه.

* * * * *

نژدی دری میله یی چی په کنده کی مزل وکړ دوی بلی غاړی ته په یوه غونډی د ختلو په وخت کی د عبدالله توان پای ته ورسید او له لږ لږ لاری وروسته یی د دمی جوړولو اړتیا لیدله.

کله چی د غونډی سرته وختل سپیدی وچاودی او د سهار سترګه په راختو وه، عبدالله عماره په ځمکه ځملوله ویی ویل: اوس مور لږ استراحت کولی شو.

مور چی دری ته ورښکته شو یو کلی ته به ورسیږو. که خلك تری تښتیدلی نه وی نو زمور ملاتړ به وکړی.

عاتکی وویل : ته ډیر ستومانه شوی که ماته اجازه راکوی د کلی خلك به راولم. امکان لری په کلی کی کوم طبیب هم پیدا شی.

عبدالله په غمجنه لهجه ځواب ورکړ: لوری! ستا تګ ته اړتیا نشته زه به پخپله ولاړ شم مګر ستا د مور نور طبیب ته ضرورت نشته، ما چی راپورته کړه دا می احساس کړه چی د هغی د ژوند سفر پای ته رسیدلی دی، ستا په خیرما هم ټوله لاره ځان ته دا دوکه ورکوله، ستا پلار دی ته چمتو نه ؤ چی تا ځان ته وروبولی، خو ستا د مور جانی پردی ټینګار ؤ چی دواړه به په مرګ او ژوند یو د بل ملګری وی.

دی په حیرانی یوه شیبه خپلی مور ته کتل بیا یې سر پورته کړ آسمان ته یی وکتل او له سترګو نه یی د اوښکو سیلاب رامات شو. عبدالله جګ شو ویی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویل:

زه څم، سهار کیدونکی دی، مورِ تر اوسه د خطر څخه نه یو راوتلی څکه خو تاسو باید د بوتو له منځه راونه وزی، عبدالله ددری لوری ته ولاړ، خو څو ګامه وراندی ناڅاپه د بوتیو په منځ کی کیناست، د عاتکی سترګی د خپلی مور پر مخ میخ وی خو نورو ښځو او ماشومانو عبدالله ولید چی غلی شو، د هغوی په زړونو کی د یوی ناڅاپی خطری احساس راپورته شو.

چا په لوړ آواز وویل : که ته له کلانه راتښتیدلی یی نو د غلی کیدو ضرورت نشته، مورِ ستا خبری اوریدلی دی.

له دی سره د بنی او کین لوري نه له بوتیو نه څو کسان راووتل، عبدالله چی پوهیږی خپلو ملګرو خواته بیرته را ښوییده ودریده پوښتنه یی وکړه: تاسو څوک یاست؟

یو سړی ورمخکی شو ویی ویل : مه ویریږه، مورِ مسلمانان یو، له دی کلی نه راغلی یو.

عبدالله وویل : تاسو ته معلومه ده چی په کلا حمله وشوه؟

: هوکی مورِ چی د چاودنی غږ واورید دا خطر مو احساس کړ، او بیا مو چی په برج کی د اور لمبی ولیدی زمورِ باور شو چی حمله شوی ده، زمورِ سردار د رضاکارو له ډلی سره د جنوب کلا ته ولاړ، تر سهاره به د شاوخوا نورو کلیو رضاکاران هم هلته ور ورسیږی.

عبدالله وویل : اوس دوی د کلا د ساتونکو هیڅ مرسته نشی کولای.

یو سپور راوراندی شو ویی پوښتل: ستا مطلب دا دی چی دښمن کلا نیولی ده؟

: دښمن کلا فتحه نه کړه بلکی یوه خاین دروازه خلاصه کړه، دا زمورِ د سالار د میرمنی مړی دی. او هغه یی لور ده، سواره له اسونو پلی شول او د هغوی د پوښتنو په ځواب کی عبدالله د تیرو پیښو کیسه لنډه ورته تیره کړه. بیا یی وویل : اوس کلی ته د مړی رسولو لپاره ستاسو مرستی ته اړ یو.

رضا کار خپل یوه ملګری ته امر وکړ: په بیړه له کلی نه څوک راوله.

عاتکه زر جګه شوه ویی ویل : ستاسو باور دی چی په جنوبی کلا کی د سیمی رضاکاران راتولیږی؟

: هوکی! زمورِ مشر هغوی ته همدا امر کړی دی، او په کلا کی د چاودنی دا

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اغیزه وه چی په شاوخوا کلیو کی خلکو نغاری وړغولی.

دی وویل : تاسو ماته یو اس راکولی شی؟

: دلته زموږ سره څلور اسونه دی، که د خبر رسولو لپاره یوه آس ته زموږ ضرورت نه وای نو څلور واړه به مو درته سپارلی وو.

نه! ماته یوازی یو اس ضرورت دی. زه خپل کور ته خبر ورکول غواړم، تاسو د دی تور سرپو او ماشومانو سره زما د مور مړی کلی ته ورسوی.

رضاکار وویل : د خبر لپاره ستا تگ ته ضرورت نشته، دا کار زه پخپله کوم.

تاسو زموږ د سردار کورته تشریف یوسی، که بیا هم تاسو تر ایساریدو سفر کول غوره بلل نو د کلی هر سړی ستاسو ملگرتیا ته چمتو دی. ستا د مور مړی به له تا سره یوځای کورته ورسول شی.

عبدالله د رضاکار له رایی سره موافق ؤ، خو عاتکی وویل : نه زه په بیړه کلی ته ځان رسول غواړم.

زما د پلار او مور مړی باید په جلا جلا هډیرو کی خاورته ونه سپارل شی. زما باور دی چی موږ به بیا کلا ونیسو او د ټولو شهیدانو قبرونه به هماغته وی. زه سمدستی خپل کلی ته ځکه ځان رسول غواړم چی که زموږ د سیمی خلك له خپلی ذمه واری نه غافل وی نو راویښ به یی کړم، که دښمن څو ورځی په کلا کی دپښی ټینگولو فرصت ومومی نو زموږ لپاره به یی بیرته نیول ډیر گران وی، او دا به بیا یوه بله سینځافی شی او د جنوب لوری ته به دوه مهمی لاری بندی شی.

:که ستا اراده دا وی نو یوه شیبه هم باید له لاسه ورنکړو.

زه به له تا سره ولاړ شم.

هغی یو ځل خپلی مور ته وکتل او بیا یی پر اس پښه واړوله.

ځوان په بیړه خپلو ملگرو ته له لارښوونی وروسته ورسره روان شو. لږ وروسته چی دوی تر یوه تنگی تیر شول په دره کی یی د نغارو غږونه او د آس د پښو ترپهار اوریده.

: له لمر ختو سره یی د یوی غونډی پر ډډه د پلیو او سپرو مجاهدینو ډله ولیده، له دی سره یی د کلا له لوری د ویروونکو چاودنو غږونه واوریدل. زړه یی د آس مخه هغه لوری ته ور واړوله او ورو یی کتل د شمال پر افق دودونه او گردونه خپاره وو، دی بیا اس پونده کړ او لږ ځند وروسته یی د لښکر په منځ کی د خپل کاکا په غیږ کی سلگی وهلی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سعید دی ته نژدی ولاړ ؤ او په زحمت یی خپلی اوښکی راتم کړی وی.

هاشم په دا ډه زړه ددی داستان اوریدو فرصت ونه موند، څو تنه سپاره چی د حملی نه وروسته د کلا د وضعی د احوال لپاره استول شوی وو اسونه یې چارگام زغلول او راورسیدل، هغوی خبر راوړ چی دښمن کلا پریښودله مړو د دوی څو ټولگی د ویالی پر پله د تیریدو په حال کی ولیدل او راغلو.

هاشم لښکر ته د وړاندی تلو امر وکړ، او لږ څنډ وروسته هغوی د سرك بنی لوری ته د یوی غونډی له څوکی نه د کلا نندارہ کوله.

د گردونو او دوړو سیلی ناسته وه، د هغی پرځای د اور لمبی پورته وی، په دیوالونو او برجونو کی ځای ځای چاکونه راغلی وو، او په کوم ځای چی دروازه وه هلته د ایرو او خاورو یو انبار پروت ؤ، د نورو زیاتو کوټو او ودانیو په څیر هغه ودانی هم پر ځمکه رالویدلی وه چی عاتکی ته د خوښیو زانگو وه.

دا په منډه کلا ته ننوتله، او لږ څنډ وروسته هلته نور سرتیری هم راتول شول چی د عامی وژنی په وخت کی په یوه او بله خوا تښتیدلی او غلی شوی وو.

د دی په ورښو د لوبې له خاورو نه مړی راوویستل د نصیر مړی یی بلکل مسخه کړی ؤ.

هاشم عوښتل چی د ورور مړی یی کلی ته یوسی، خو د عاتکی پردی ټینگار ؤ چی د نورو شهیدانو په څیر دی د دی مور او پلار هم همدلته په کلا کی ښخ کړای شی، بالاخره هاشم څو تنه واستول چی د عماره مړی راوړی او مازدیگر مهال یی هغه د خپل میړه ترڅنگ خاوروته وسپارله.

د خپل تره په کور کی دی ته هر وخت د هغی کلا ویروونکی منظری سترگوته دریدی. او دی به تل د خپل مور او پلار پر وروستی آرام ځای د اوښکو مرغلری ښندلی.

نن هم د شمال لوری ته دې همغه کاږه واږه سرك ته کتل. د دی سترگو ته به د اوښکو پردی حایل شوی، وږو وږویی سلگیو وکړی او په زړه کې یې وویل : مورجانې! تا پر دی بی رحمه نړۍ یوازی ولی پریښودم؟ او له دی سره سم د دی له سترگو د اوښکو دوه غټ څاڅکی لاندی وڅڅیدل.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادی روح

ددی کلا له ورانیدو وروسته غرناطی ته ورغلی یوه مهمه لاره بشپړه خطرناکه شوه.

پر سرك یوازی د شپی لخوا د موادو کاروانونه تلای شول چی د هغوی د ساتنی لپاره به شاوخوا د غیشو وبشتونکو گروپونو تل پهره کوله.

د ختیځ لوری ته نوری غرنی لاری لږ خوندی او په امن وی خو هغه بیا دومره سختی او تنگی وی چی غله یوازی په کچرو پری وړل کیدای شوای. په شمال کی د «ویگا» حاصلخیزه سیمه د دښمن د پرله پسی یرغلونو په سبب شاړه شوی وه، په دی ورځو کی موسی بن ابی غسان له ښاره راوت او پر دښمن به یی ځوابی یرغل کاوه، د هغه حملی به دومره زورووی او سختی وی چی دښمن به د سینتافی او غرناطی ترمنځ خپلی تولی مورچلی پریښودلی او پر شاته تلو به مجبوریده. پر دی به د اندیښمن قوم مورال را اوچت شو او هیلی به یی بیرته را ژوندی شوی چی دښمن ښایی په څو اونیو یا میاشتو کی یو ځل بیا پر کلا ښدی ماتولو مجبور شی، وضعه به بدله شی، او د غرناطی پر اولس به د غذایی کمبود راغلی ستونزی لری او لاری به خلاصی او د مصیبتونو روان دوران به پای مومی.

عاتکه د هغو خلکو له ډلی څخه وه چی اوس یی هم پر دی خبره باورو ؤ چی د ملت د شهیدانو وینی به هی څایه نه ځی او د غرناطی اولس به د غمونو او مصیبتونو له دی توپانونو څخه سرلوړی وزی.

حامد بن زهره په لری لری سیمو کی د جهاد لپاره تبلیغ کاوه او څو ځو ورځی به له کلی نه لری ؤ.

سعید د هغو رضاکارانو د یوی ډلی مشر و چی ځانونه یی خطر ته غورځولی وو او د غرناطی اولس ته به یی د ضروری شیانو قافلی رسولی، کله به چی هغه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هاشم کره ورغی نو عـاتکی ته به یی د غـرناطی د خلکو د همت او زړورتیـا کیسی کولی.

یو ځل هغـه پنځه ورځی وځنډیده له ده سره چی څوک د قـافلی د ساتنی لپاره تللی وو بیرته راغلل هغوی وویل چی کله دوی قافله غرناطی ته ورسوله نو موسی بن ابی غسـان له ښاره راوتلی ؤ او پر دښمن یی برید کړی ؤ، سعیـد د بیرته را ستنیدو پرځای له هغه سره په جگړه کی شریك شو.

سعید پنځمه ورځ بیرته راستون شو، هغه هاشم ته خبر ورکړ چی دری واړه زامن یی په غـرناطه کی روغ رمټ وو، عبیـد او امین د سر لښکر په توپانی ډلو کی د شهرت خاوندان شوی دی، او عـمیر د خوندی پوځ د یوی ډلی مشر غوره شوی دی، او هغه ویل چی که می فرصت ومونده یوه ورځ د څو ورځو لپاره کورته درځم.

یوه شپـه عـاتکه په خپله کوټه کی ناسته وه کتاب یی لوست چی خدمتگاره ورننوته او ویی ویل : د سعید پلار راغلی دی، او سعید ورور هم ورسره دی.

حامد بن زهره له دوو هفتو راسی په کلی کی نه ؤ، او چی په عامو حالاتو کی به کله له سفر څخه راستون شو نو لومړی به یی تر هر چا وړاندی د عـاتکی د خیریت پوښتنه کوله، دی زر کتاب بند کړ او په بیړه لاندی کوزه شوه.

لږ ځنډ وروسته دا د یوی کوټی د نیم خلاصی دروازی شاته ولاړه وه، د هاشم او حامد غږونه یی اوریدل، لږ ودریده او شرمیدلی کوټی ته ورننوته، هاشم دی ته وکتل ویی ویل : عاتکی ته ولاړه شه، مونږ لږ ضروری خبری کوو.

عاتکه بیرته وگرځیده خو حامد وویل:

نه لوری! ته کښینه، کومی خبری چی د سعید د وړاندی کیدای شی هغه ستا په وړاندی هم کیدای شی.

عـاتکی هاشم ته وکتل او د هغه د لاس اشاره یی چی ولیده د حامـد ترځنگ کیناسته.

حامـد تر لږ ځنډه سر ښکتـه واچاوه او تر سوچ وروسته یی هاشم ته وویل : د غرناطی اوسنی وضعه ډیره د اندیښنی وړ نه ده، موسی ثابته کړی ده چی مونږ په دی اوسنی وخت کی هم د خپلو پلرونو روایات ژوندی ساتلی شو، خو اوس ژمی پیلیـدونکی دی، چی واوری پیل شی نو د ضرورت وړ مـوادو د راوړو پاتی لاری به هم بندی شی مـوسی بن ابی غـسـان هم دا خطر احـساسوی چی کـه له بهـر نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرستی راونه رسیږی نو د کلابندی په حالت کی به د غرناطی د اولس مصیبتونه هم زیات شی. هغه چی کوم استازی له سمندر نه پوری غاړی اسلامی هیوادونو ته استولی ؤ تر اوسه پوری یی هیڅ پیغام ندی را رسیدلی..

داسی اټکل کیږی چی هغه تر اوسه له سمندر څخه نه وی پوری وتلی، امکان لری چی نصرانیانو هغه نیولی وی، اوس د هغه هیله ده چی زه د شمالی افریقا او ترکیی واکمنو ته دده پیغام یوسم.

: تا له موسی سره لیدلی دی؟

: نه هغه ماته لیك را استولی ؤ.

: مگر ته خو په سفر وتلی وی لیك چیرته در ورسید؟

: د هغه لیك سعید راوړی ؤ، او زه غواړم چی له څه څنډ پرته روان شم.

هاشم سعید ته وکتل ویی ویل : مگر تا خو له غرناطی نه تر راتلو وروسته ماته ونه ویل چی موسی د ده په نامه کوم لیك را استولی دی.

سعید ځواب ورکړ : هغه ماته امر کړی ؤ چی له دوی پرته یی چاته ونه وایم.

حامد وویل : زه له تلو مخکی دا ویل غواړم چی اوس به زما له تگ وروسته زما پاتی کار سرته ورسوی.

د غرناطی د اولس د اخلی گډوډی، د ابو عبدالله د نا اهلی، او د خاینانو د پرلپسی دسیسو په سبب د جنوب آزاد قبایل مایوسه شوی دی. موسی یوازی په دی صورت کی جگړه جاری ساتلای شی چی له هغو سیمو څخه مرسته او د ضرورت وړ شیان ور رسیږی.

تاته به دا گرانه نه وی چی قبایل وپوهوی که د غرناطی اولس له مورِ نه مأیوس شو نو د ابو عبدالله په دربار کی به د امن غوښتنونکو پله درنه شی، موسی په خپل لیك کی لیکلی دی چی اوس هم ځینی سرداران ابو عبدالله ته د وسلی ایښودلو مشوره ورکوی او د علماؤ یوه بانفوذه ډله هم له دوی سره همنظره شویده.

زه په دی تمه څم چی زمورِ ورونه به مورِ نه مایوسه کوی. هغوی د اندلس د حکومت د دعوه دارانو د خپلمنځی جگړی نه بی پروا کیدای شوای خو اوس فردیناند ته ماته ورکول د لکونو مسلمانانو د بقا سوال دی.

زما په غیاب کی به د منصور پاملرنه هم ستا په ذمه وی، او زما باور دی چی سعید هم ته څوی وبولی، ما چی د موسی بن ابی غسان لیك ولوست د جعفر په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس می پیغام د هغه خدمت ته واستاوه چی زه به ډیر زر روان شم.

هاشم وویل : زما دعاگانی درسره دی. خو ستا باور دی چی بهرنی مسلمانان به زموږ ملاتړ ته تیار شی. او د غرناطی اولس به د هغوی په انتظار جگړه جاری وساتلای شی؟

حامد خواب ورکړ: که موږ څانونه د الله د نصرت حقدار ثابت کړل، نوموږ ته د مایوسی هیڅ دلیل نشته د غرناطی اولس په هر صورت باید د خپلو تیرو گناهونو کفاره ادا کړی. اوس دوی د ابو عبدالله د تخت او تاج د دفاع لپاره نه بلکی د خپلی بقا لپاره جنگیږی او دوی پردی پوهیږی چی که یی حوصله ماته شوه نو په اندلس کی به یی هیڅ د پناه ځای پاتی نه وی.

زموږ ترکی ورونو د اروپا د خلکو غرور په خاورو کی را نسکور کړ. د هغوی د بریاو سیلاو د پولینډ او اطریش تر سرحدونو پوری رسیدلی دی، د دوی په لاسو پر قسطنطنیه د اسلام د بری بیرغ رپیدلی د روم په بحیره کی د دوی سمندری ځواکونه د اندونیزیا او ایتالیا پر څنډو اورونه بل کړی دی.

زما پوره باور دی چی که هغوی زموږ لوری ته لږ پام راواړاوه او څو بیړی یی د اندلس څنډو ته را ورسیدی نو په ټول قوم کی به د ژوند نوی ساه وچلیږی.

زه دا دعوا نه کوم چی ترکان به تر څو ورځو او میاشتو پوری زموږ مرستی ته راورسیږی خو دا په پوره داډ وایم چی که د غرناطی اولس د بری او شهادت له لاری پرته کومه بله لاره غوره نکړه نو هغوی به خامخا را ورسیږی. د امیدونو د سهار رڼا یوازی د هغو قافلو برخه ده چی د مایوسی په تیارو کی د عزم او ارادی ډیوی بلوی.

د غرناطی د اولس دا فرض دی چی تر څو د بری او نصرت د مالك په دربار کی د دوی د عاگانی نه دی قبولی شوی دوی دی د امیدونو د ډیوو د بلو ساتلو لپاره خپلی وینی ورکوی. یوه مسلمان ته د شهادت لاره د بری لاره ده، زه د غرناطی له اولس نه خطر نه احساسوم، هغوی ته د غلامی د ذلت پرځای د عزت او شهادت لاره ورښودل کیدای شی. زه د اندلس تر څنډو پوری راگرځیدلی یم، د هغو کلیو او ښارونو احوال راته معلوم دی چی د هغو په اړه دا تصور کیده چی د نصرانیانو پر غلامی قانع شوی دی. زه دا په ځغرده وایم چی د هغوی په سینو کی د آزادی ولولی نه دی سړی شوی. کله چی له کوم افق نه د امید یوه وړانگه وځلیږی دوی به بیا راپورته شی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یوازی د غرناطی د هغو مشرانو په باب اندیښمن یم چی خپل تدبیر ورته سمه لاره ښکاری.

زه له هغه آرامی خوښوونکو ویریږم چی داسی ګڼی چی کله د غرناطی سرتیری توری وغورځوی نو فردیناند به د امن له پیغام سره راشی. د هغوی کورونه او شتمنی به خوندی پاتی شی او د نصرانیانو په پهره کی به آرام خوب کوی.

که کومه ورځ تا دا احساس کړه چی په غرناطه کی د هغو ځان غولوونکو کسانو زور شونو ته باید هلته ورشی او سمی لاری ته یی راولی، د غرناطی آزادی غوښتونکی اولس او حقپال علما به درسره ملاتړ وی، اوس زه له تانه اجازه غواړم.

ته باید له خپلو ډیرو اعتمادی دوستانو څخه پرته زما په باب چاته څه ونه وایی چی څه پروګرام لرم. عاتکی ته هم باید پام وکړی.

حامد جګ شو ودریدو.

هاشم وویل: ته سهار ته روانیږی؟

: نه زه همدا اوس څم، په کور کی می اس تیار ولاړ دی.

: ستا سره به نور څوک حی؟

زه له دی ځایه یوازی څم په مخه کی به له بل کلی نه څوک راسره روان کړم.

: زه تا ستا له کوره رخصتوم.

هغه ټوله نندارە اوس د دی په سترګو کی وه چی کله حامد بن زهره د کور په دروازه کی په لمدو سترګو او موسکی خوله خدای پامانی کوله او بیا دی سر په سجده کیښود او د غرناطی د دغه ستر میړه د بری د عاګانی یی کولی.

*****

د حامد بن زهره له روانیدو نه وروسته هم تر څو اونیو پوری د غرناطی اولس ته د مرستی د سامان په رسولو کی پوره برخه واخستله. خوچی کله له یوه پلوه د یخنی د موسم او واورو اوریدو له لامله لاری بندی او له ستونزو سره مخ شول له بل لوری د دښمن د چاپه غورځوونکو ډلو یرغلو نه زیات شول نو عاتکی د ده په کړو وړو کی هم یو ژور بدلون احساس کړ، عمیر په هغو شپو ورځو کی دوه ځله کورته راغی، لومړی ځل یی دوی شپی تیری کړی او د غرناطی د اولس د بی وسی او بی چارګی کومی کیسی یی چی وکړی ډیری مایوسوونکی وی. دویم ځل هغه د شپی مهال کورته راورسید، عاتکی ته معلومه شوه چی د غرناطی دوه د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نفوذ خاوندان ورسره راغلی دی.

دا د غرناطی د نویو حالاتو اوریدوته ناکراره وه خوله عمیر سره.یی د لیدو فرصت ترلاسه نه کړ، ده خپل میلمانه میلمستون ته ورسول خپل پلار ته یی احوال ورکړ چی هغوی د ابو القاسم له لوری یو مهم پیغام راوړی دی. هاشم له ده سره میلمستون ته ولاړ.

لړ څنډ وروسته عمیر په انګړ کی نوکرانو ته ویل: تاسو زر ډوډی تیاره کړی اسونو ته واښه واچوی زینو نه مه لری کوی، مور چی ډوډی وخورو بیرته ستنیزو، د پلار جان اس هم تیار کړی هغه هم له مور سره څی.

عاتکی تر لړ څنده په اندیښنه خپلی کاکا ناوی ته کتل، بالاخره یی ورته وویل : د عمیر له څیری نه داسی معلومیږی چی کوم ښه خبر یی نه دی راوړی. او اوس چی د ابو القاسم استازی شپه په شپه کاکا جان له ځانه سره بیایی نو د دی سبب د دی پرته هیڅ نشی کیدای چی په غرناطه کی یوه مهمه پیښه شوی ده.

سلمی ځواب ورکړ : لوری! ته باید دومره پریشانه نه وی ته عمیر پیژنی، که کوم بد خبر وای دننه به راغلی و او شور به یی ګډ کړی ؤ. ته ډاډه اوسه که کومه مهمه خبره وه نو ستا کاکا به یی ماته له ویلو پرته غرناطی ته نه څی، ما د عمیر نه د امین او عبید په باب هم ونه پوښتل.

لړ څنډ وروسته عاتکه د اندیښنی په حال کی بالاخانی ته خپلی کوتی ته روانه وه، د زینی په منځ کی د پاسنی پور نه دوه ګامه لاندی یوه کړکی،د هستوګنی کوټو او میلمستون ترمنځ د هغو کوټنیو بام ته خلاصیده چی نوکران پکی اوسیدل.

عاتکه دی کړکی ته ودریده، بیا یی زړه نا زړه کړکی پرانسته او د کوټو پر بام ورو ورکوزه شوه او په چوپو ګامونو وړاندی ولاړه.

نژدی دیرش ګامه وړاندی د دی بام یوه څنډه د میلمستون د شادیوال سره پیوست وه .خو د میلمستون د پراخه کوټو بامونه له دی بام نه تر یو نیم ګز پوری اوچت وو. تر بام لاندی دوې وړی وړی دریځی وی. یوه دریځه پرانستی وه او له هغی نه د کوټی تته رڼاراوتله، عاتکه په ګونډو شوه او دننه یی دورکتلو هڅه وکړه خو دیوال دومره پلن ؤ چی د دی نظر لاندی نشو لویدلی، دی یوازی خبری اوریدی.

یو چا ویل : ګوره که دا معامله دومره مهمه نه وای نو صدر اعظم ابو القاسم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

به د شپی مهال تاته د سفر زحمت نه درکاوه، هغه په خپل لیك کی ټول تفصیلات نشوای لیکلی. بیا هم ته د وضعی د نزاکت لړ او ډیر احساس کولی شی. موږ ته د غرناطی د ژغورنی وروستی فرصت دی او که موږ دا فرصت هم بایلو د نو زموږ راتلونکی نسلونه به مو معاف نه کړی.

د هاشم غږ اوچت شو: ما د ابو القاسم د امر له تعمیل نه غاړه نه ده غړولی، زه غرناطی ته د تلو لپاره چمتو یم خو که ابو القاسم دا غواړی چی زه د دی سیمی د ټولو قبایلو مسئولیت واخلم نو لومړی باید د دی قبایلو د مشرانو سره مشوره غواړم.

: که یی ته قانع نکرای شوای نو امکان لری ته هغه قانع کړی، ته ــ

یی د همدی لپاره غوښتی یی چی هغه ستا رایی ته زیات اهمیت ورکوی.

هاشم وویل : ډیر ښه زه تیار یم.

عمیر وویل : پلار جانه! زما باور ؤ چی ته به انکار نه کوی ځکه خو چې راغلم ستا د اس د زین کولو امر می وکړ.

هاشم وویل : ته ورشه مور ته دی تسلی ورکړه چی ستا ورونه په خیریت کی دی.

په کوټه کی د ګامونو غږ واوریدل شو، او عاتکه زر جګه شوه او د خپلی کوتی په لوری روانه شوه، د دی د زړه بار سپك شوی ؤ او زړه ته یی تسلی ورکوله چی وزیر ابو القاسم پر دښمن له پریکنده برید نه وړاندی د اولس له مشرانو سره مشوره کول غواړی، خو پردی کار شکمنه وه چی د موسی بن ابی غسان په موجودیت کی دا پیغام د وزیر لخوا ولی راغی او د دی د کاکا د دوه زړه توب سبب څه دی؟

* * * * *

غرناطی ته د هاشم له تلو نه لس ورځی تیری شوی او په کلی کی هیڅا څه معلومه نه وه چی هلته څه کیدونکی دی، په دی موده کی سعید هم په کلی کی نه ؤ، منصور به هره ورځ د عاتکی کورته راتلو خو د سعید په باب هغه هم څه ډاډمن خبر ورنکړای شو. یوه ورځ عاتکی زبیده راوغوښته او ټینګار یی پری وکړ چی سعید بیرته راستون شو خامخا یې دلته را واستوه.

دوی ورځی وروسته دا د سهار له لمانځه نه فارغه شوه چی منصور په منده کوټی ته ورننوت او ویی ویل:

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماما جان راغی.

چیرته دی؟

: په جومات کی له خلکو سره خبری کوی، اوس به دلته راشی د شپی کورته راورسید.

عاتکه په بیړه له منصور سره لاندی ښکته شوه، هغی له برندی نه د کاکا ناوی کوتی ته وروکتل چی د قرآنکریم تلاوت یی کاوه. عاتکه په بیړه له انګړ نه تیره شوه او درشل ته نژدی ودریده او د سعید د راتلو انتظار یی کاوه.

لږ څنډ وروسته سعید رابنکاره شو، عاتکه څو ګامه دبن لوری ته چپه ودریده، سعید چی ورنژدی شو ویی ویل :

زه چی د شپی راغلم ستا پیغام راورسید، مګر ډیره ناوخته وه، ته ډیره پریشانه یی څه خبره ده؟

عاتکی وپوښتل : ته غرناطی ته تللی وی؟

: نه! ماته هلته د تلو فرصت په لاس نه دی راغی. زه له څو ورځو راسی په الفجاره کی مصروف وم. ماته یی هلته د رضاکارانو راټولولو کار سپارلی ؤ.

عاتکی وویل : تاته معلومه ده چی په غرناطه کی کومه مهمه پریکړه کیدونکی ده؟

سعید ځواب ورکړ: زه یوازی دومره پوهیږم چی موسی بن ابی غسان به ډیر زر له ښاره راووزی او پر دښمن به بریدوکړی، او له دی سره سم به د سمندر ترڅنډو پوری په ټولو نیول شویو سیمو کی خلك پر دښمن ور پورته شی. د غرناطی وضعه دومره نازکه شوی چی نور موږ تر ډیری مودی پوری په یو نیم ټکر اکتفا نشو کولی.

تا یوه ورځ ویلی ووچی ابو عبدالله او د هغه وزیر ابو القاسم د جګړی په باب زیات امیدوار نه دی او که یی وس ورسیږی نو د جګړی دوام به خوښ نه کړی.

: هوکی د غرناطی اولس همداسی احساسوی خو د موسی بن ابی غسان په موجودیت کی د هغوی وس نه رسیږی.

: تاته معلومه ده چی هاشم کاکا له څو ورځو را سی په غرناطه کی دی؟

: هو زه چی کورته راغلم دغه خبره می واوریده.

: مګر تاته دا معلومه نه ده چی هغه د ابو القاسم په بلنه هلته تللی دی، د هغه له لوری دوه تنو پیغام راوړی ؤ چی صدر اعظم ته د لویی مشوری لپاره

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورغوښتی یی، عمیر له هغوی سره یوځای راغلی ؤ.

: مګر په دی کی د اندیښنی څه خبره ده، تاته معلومه ده چی ستا تره د لوی سالار سره همنظره دی او هغه ابو القاسم ته کومه غلطه مشوره نشی ورکولی.

عاتکی وویل: که د حملی په باب خبره وای نو د ابو القاسم پرځای باید د موسی بن ابی غسان لخوا کاکا جان ته پیغام راغلی وای، زه دا خطر احساسوم چی ابو القاسم د موسی بن ابی غسان د نفوذ راکمولو په خاطر د قوم د مشرانو راتولو او له ځان سره د هم نظره کولو پروګرام نه وی پیل کړی.

سعید ځواب ورکړ: په موجوده حالاتو کی باید موږ دغسی فکر ونه کړو، که د ابو القاسم په ذهن کی داسی خیال راوګرځی هم نو ستا کاکا به خپل همراز نکړی. که هغه له هاشم کاکا سره د مشوری ضرورت احساس کړی وی نو د هغی یوازینی سبب دا کیدای شی چی حالاتو دی هم د موسی په ځیر فکر کولو ته اړ کړی دی او هغه له دښمن سره د وروستی جګړی لپاره د اولس د مشرانو ملاتړ غواړی. که نه نو ستا د کاکا جان په اړه هغه څه بد ګومانی نشی کولی چی د سولی په کوم پروګرام به ورسره خبری غوره وبولی.

عاتکه هیله منه شوه ویی ویل : که ته دلته وای نو زه به دومره اندیښمنه نه وای، زما په زړه کی ډول ډول اندیښنی سر را اوچتوی، ما دا فکر کاوه چی ښایی د پوځ یو ټولګی له اوږدی جګړی نه مایوس او ستومانه شوی او د سولی ملګرتیا کوی او اوس له مخی نه د موسی دلری کولو لپاره کوم ژور سازش کوی.

سعید وموسکل : د اندیښنی هیڅ چاره نشی کیدای ستا د ډاډ لپاره ایا دا بس نه دی چی ستا کاکا جان همدا اوس په غرناطه کی دی؟

عاتکی ځواب ورکړ: زه په هاشم کاکا بدګومانی نه کوم، خو له تیرو څو اونیو راسی یی په کړو وړو کی زیات بدلون راغلی، د جهاد د تبلیغ په اړه د هغه احساسات ساړه شوی دی او د جګړی پر ځای اوس د خپلو زامنو په باب فکر کوی.

: عاتکی! هر پلار د خپل اولاد په باب فکر کوی.

: پخوا خو دا حالت و چی که به چا لږ مایوسی ښودله نو دی به پری په غوسه شو، له عمیر نه به په همدی خفه ؤ چی هغه د دښمن د ځواک نه ویریدلی ؤ. خو اوس عمیر د هغه په وړاندی پر موسی هم انتقاد کوی او دی چوپ وی.

سعید ځواب ورکړ: هغه پوهیږی چی عمیر بی عقل دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نو آیا دُ حیرانی خبره نه ده چی د ابو القاسم استازی له عمیر سره راغلی وو؟

: عاتکی ته نی خُایه اندیښنی کوی، ته دا فکر ولی نه کوی چی د غرناطی نه راتلونکی ایلچی ته به د یوه لارښوونکی ضرورت ؤ او ستا د تره زوی به دومره احمق هم نه ؤ چی هغوی ته یی د خپل کور لاره نه وای ورښودلی.

عاتکی وخندل، د هغی له زړه نه د تشویش پاتی بار هم لری شو.

سعید وویل : راځُه زه کاکا ناوی ته سلام ته ورځُم.

* * * * *

بلی ورځُی ته هاشم له غرناطی نه بیرته راستون شو.

سعید یی چی په راتلو خبر شو کور ته یی ورغی، هاشم پر بستره غځُیدلی ؤ سلمی او عاتکه نژدی ورته ناستی وی عاتکی خپله چوکی سعید ته پریښوده او شاته ولاړه.

سعید چی کښیناست پوښتنه یی وکړه:

ماته همدا اوس منصور خبر راکړ چی ته له غرناطی نه راګرځیدلی یی او سمدستی ستا خدمت ته راغلم. ته څه وخت راورسیدلی؟

: ډیر وخت نه کیږی چی راورسیدم. هاشم له ستومانی نه په ډکه لهجه خُواب ورکړ.

: ستا طبیعت څنګه دی؟

: ډیر ستری شوی یم، په غرناطه کی د خوب او آرام فرصت راته نه ؤ.

: ډیر وځنډیدی، کاکا ناوی ستا په باب ډیره اندیښمن وه،

: ګومان می کاوه چی یو دوی ورځُی به پاتی شم او بیرته به راشم خو دغرناطی حالت داسی ؤ چی زه له مجبوری پاتی شوم.

: کاکا ناویی ویل چی له هغه خُایه دوو تنو پیغام درته راوړی ؤ او ته ناڅاپی روان شوی.

هاشم سلمی ته وکتل او بیا یی سعید ته مخ واړاوه ویی ویل:

زه ابو القاسم وربللی وم، په غرناطه کی د خوراکی موادو کمبود خطرناك حالت راوستلی دی که دښمن د یخنی د موسم تر پایه کلابندی ته دوام ورکړی نو په زرګونو تنه به له لوږی مړه شی، او د اولس په څیر به په لښکر کی هم مایوسی خپره شی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د موسی بن ابی غسان تینګار دا دی چی موږ بی له ځنډه باید له بشپړ پوځ سره بهر ته ور ووزو او پر دښمن کلکه حمله وکړو، خو د غرناطی د مشرانو یوه بانفوذه ډله د حملی مخالفت کوی.

: ته وزیر اعظم ورغوښتی وی آیا هغه هم د موسی د پلان مخالف دی؟

: نه! هغه یوازی دا غواړی چی له غرناطی نه د وروتلو او د پریکنده جګړی نه وړاندی باید ځو نور محاذونه هم پرانستل شی، چی د دوی قوت ځو توتی شی.

له مانه هغوی پوښتل چی د غرنیو سیمو قبایل به د غرناطی د اولس د بار سپکولو لپاره ځومره مرسته ورسره وکړی.

ما هغوی ته دا ځواب ورکړ چی زه د خپلی قبیلی او د خپلو ځو ګاونډیو نورو قومونو ذمه واری اخستلای شم خو د نورو سیمو قبیلی چی د جګړی دګر ته راکاږی باید له سردارانو سره یی مشوره وشی.

اوس د حکومت استازی هغوی ته ورغلی دی.

سعید وویل : قبایلو موږ هیڅکله ته یو مایوسه کړی او اوس هم د غرناطی له اولس سره چی لږ او ډیره مرسته کیږی هغه هم د همدوی د اخلاص او قربانی نتیجه ده، له موسی بن ابی غسان سره دی ملاقات وشو؟

: هوکی! هغه ماته وویل چی د غرناطی امن خوښوونکی د وسلی ایښودلو له خطرونو ځخه پوه کړم، همدغه سبب ؤ چی زه بیرته زر راستون نه شوم.

سعید تر لږ ځنډه له چورت وهلو وروسته وویل:

که ته بده نه منی نو په ډیر ادب درنه پوښتنه کوم چی سلطان ابو عبدالله او ابو القاسم خو به د موسی بن ابی غسان په ناخبری کی کومه ځانګړی خطرناکه پریکړه نه وی کړی؟

هاشم ځواب ورکړ: د هغوی په اړه زه د داسی خبری فکر نشم کولی خو زما سره دا اندیښنه خامخا شته چی که موږ ته له بهرنیو هیوادونو ځخه ملاتړ راونه رسیږی نو په غرناطه کی به د سوله خوښوونکو خلکو پله درنه شی، تر اوسه پوری ستا د پلار له لوری هم کوم پیغام نه دی راغلی خدای «ج» پوهیږی هغه چیرته دی!

موسی چی زه ولیدم د هغه په اړه یی پوښتنه راڅخه وکړه او ما له دی زیات ځه ځواب ورنکړای شو چی که هغه ژوندی وی نو ان شاء الله ډیر زر به بیرته راشی.

: سعید بچیه ! د هغه د بری لپاره دعا کوه، که هغه له ترکانو نه د ځو بیړیو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په راوستلو بریالی شو نو د غرناطی د اولس په منځ کی به نوی روح وچلیږی او بیا به وګوری چی د اندلس د هر مسلمان کور به په یوه مزبوط مورچل بدل شی. ما د خپل توان او استعداد په اندازه پوره هڅه وکړه چی اولس د هغوی تر راتلو پوری د دښمن پرخلاف خپلی سینی سپر کړی. خو د اولس په رګونو کی اوس ډیره وینه نه ده پاتی.

سعید وویل : ته باید نا امیده نه شی، زما باور دی چی، پلار جان به زر بیرته راستون شی او د غرناطی خلك به د هغه تر راتګه جګړی ته دوام ورکړی.

: خدای «ج» د وکړی چی ستا هیلی پرځای ثابتی شی.

خو زما دا حالت دی چی کله د اولس د راتلونکی په فکر کی شم نو ساه می بنده شی.

هاشم دا وویل او د حسرت په حالت کی یی سترګی پټی کړی.

لږ ځنډ وروسته چی سعید له کوټی نه بهر ووت عاتکی په انګړ کی د هغی انتظار کاوه سعید دی ته نژدی پښه ونیوله ویی ویل : عاتکی ربښتیا ووایه اوس هم ته د خپل کاکا په باب ډاډمنه نه یی؟

: نه! اوس له ما سره د هغه په اړه څه بدګومانی نشته، زه یوازی د عمیر په سبب اندیښمنه وم.

سعید وویل : ما د هغه له خبرو نه دا احساس کړه چی د غرناطی له وضعی نه ډاډه نه دی، ځکه خو زما اراده ده چی زه یو ځل هلته ولاړ شم او بیرته راشم، تر نن ماښام به پنځوس تنه رضاکار چی له جنوب نه غله راوړی دلته راورسیږی، زه به هم ان شاء الله ورسره شامل شم او ان شاء الله چی هلته ورسیږم تا زه احوال به راوړم.

: مګر اوس خو د غرناطی هیڅ لاره خوندی نه ده.

: ماته معلومه ده خوله څو هفتو راسی د دښمن شواخون راوړونکو ګروپونو زیات تاوانونه زغملی دی. اوس دوی غرنیو سیمو ته په ننوتلو دا خطر احساسوی چی د هری ډبری ترشا او د هر بوټی په بیخ کی به زموږ یو تن کمین نیولی وی. او دوی چی کوم مناسب ځای ته ورسیږی نو د غشو او ډبرو تر باران لاندی به راځی. دغرناطی دسرك وروستی څو میله لاره زموږ لپاره ډیره خطرناکه وه خو اوس موږ هغه لاره پریښی ده، او د خوراکی شیانو قافلی اوس د ګاډیو پرځای په کچرو بارووا او په هغو تنګو او سختو لارو یی راوړو چی دښمن هلته هیڅ خنډ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشی جوړولی.

زموږ پوځ ته معلومه ده چی د اکمالاتو کاروان په کومه لاره راځی او څه مهال به را رسیږی ځکه خوکه د ښار شاو خوا د دښمن د یرغل امکانات وی هم د قافلی د ساتنی لپاره سرتیری ور استول کیږی.

عاتکی وویل : زه د غرناطی په اړه زیاته اندیښمنه یم. تاسو زر د بیرته راتلو هڅه وکړی.

*****

عاتکی ګومان کاوه چی د غرناطی خطرناك حالت به هاشم خوب او آرام ته پری نږدی او هغه به له نویو احساساتو او جذبی سره په غرنیو قبایلو کی د جهاد لپاره تبلیغ وکړی، خو اوس د هاشم وضعه داسی وه چی تبلیغ خو پرځای پریښده له کوره وتل یی هم نه خوښول.

د غرناطی له وضعی نه پریشانه خلك به د پوښتنی په خاطر ورته راتلل، له ده سره د هغوی د ټولو پوښتنو یوازی یو ځواب و چی غرناطه اوس د بوډاګانو د الفاظو پرځای د ځوانانو وینی ته ضرورت لری. که تاسو وینی ورکولی شی نو دلته د خبرو پرځای هلته ولاړشی. که نه نو دا دعا کوی چی له بهر نه ځوك ستاسو ملاتړ ته راورسیږی. ما د غرناطی له مشرانو سره کتلی دی اوس دا خبره له دوی نه پټه نه ده چی حامد بن زهره د اسلامی هیوادونو د ملاتړ ترلاسه کولو لپاره تللی دی. زما باور دی چی دوی به د هغه تر کامیاب راتلو پوری د وینی تر وروستی څاڅکی جنګ کوی. خو د غذایی موادو د کمبود په وجه د غرناطی حالات ډیر خراب شوی دی. ځکه خو دا دعا کوی چی حامد بن زهره بیرته راستون شی او د غرناطی مشران داسی کومه غلطی ونه کړی چې زموږ د بربادی سبب شی.

د هاشم میرمن د.هغه په باب ډیره اندیښمنه وه او هغی عاتکی ته ویل : لوری! خپل کاکا جان ته دی دعا کوه، دی له هغی ډلی نه ؤ چی حوصله وبایلی خو اوس یی کوم غم دننه خوری، د شپی لټ په لټ اوړی. او کله کله په ناکراری راپورته شی او قدم وهی.

عاتکی به هغی ته په تسلی کی ویل : کاکا ناوی! په دی ورځو کی د اولس هر غمخور اندیښمن دی، کاکا جان ته می په غرناطه کی د اوسیدو په وخت کی د هغو خلکو له خبرو څخه صدمه رسیدلی ده چی د خپلی آزادی په قیمت امن

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړی، د هغه د ناکراری سبب دا هم دی چی تر اوسه د سعید د پلار جان احوال نه دی راغلی. خو زما باور دی چی کله هغه له کوم امیدوارونکی پیغام سره راورسیږی نو دا ده حوصله به هم بیا را ژوندی شی.

*****

غرناطی ته د سعید له تلو یوه هفته پوره شوی وه، خو هغه هم د هغه ځای په باب هیڅ احوال نه ؤ را استولی.

بیا یوه ورځ د غرناطی د لښکر د سالار موسی بن ابی غسان په باب ډول ډول آوازی خپری شوی.

یوه آوازه داسی وه چی هغه له ډیری مایوسی نه د عبدالله له دربار څخه راووت او بیا لږ ځنډ وروسته یوازی له ښاره بهر شو پر دښمن یی برید وکړ د دښمن لیکی یی څیری کړی او چیرته ورک شو.

یو خبر دا ؤ چی هغه له دښمن سره لاس په گریوان په جگړه کیوت څو تنه یی ووژل او بیا د سیند غاړی ته ورسید او بیا چی ښه تپی شو نو له اس سره یی ځان سیند ته واچاوه، چی د وسلی او زغری د وزن له امله په سیند کې ډوب شو او مړی یی هم بهر ته را ونه وت.

ځینی خلکو دا هم ویل چی هغه پر دښمن له برید نه وروسته غرونو ته ولاړ او د جنگیالیو قبایلو له لښکر تیارولو وروسته به بیرته راوگرځی.

خو سبا ته دی خبر په کلی کی غوغا گډه کړه چی سلطان ابو عبدالله د لنډ مهالی سولی په خاطر د دښمن ټول شرطونه ومنل.

د دغه دردوونکی پیښی نه دری ورځی وروسته ماسپښین مهال سعید پر اس سپور د هاشم د کور مخی ته ورسید، هغه د برنډی مخی ته لمر ته پروت ؤ او سلمی نږدی ورته ناسته وه.

سعید له اس نه پلی شو ور وړاندی شو، هاشم راپورته شو، کیناست، دواړو څو شیبی په چوپه خوله یو بل ته کتل بیا د سعید له سترگو اوښکی راتویی شوی او هاشم د بی وسی په حالت کی سر ښکته واچاوه.

سلمی وویل : کښینه زویه!

هغه د هاشم ترڅنگ کیناست.

خالده د سلمی پنځه کلنه خور څه په برنده کی ولاړه وه او عاتکی ته یی چیغی وهلی : خوری! هغه راغی، د منصور ماماجان راغی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکه له خپلی کوټی نه راووتله، ورو ورو یی گامونه اخستل او وړاندی ورغله چی نژدی ورغله ودریده، د هغی د مخ رنګ تك زیړ اوښتی ؤ او د ژړا له لاسه یی سترګی پرسیدلی وی.

د سلمی د لاس په اشاره ور وړاندی شوه او سعید ته نژدی کیناسته، تر لږ څنډه هغوی چوپه خوله یو بل ته کتل، بالاخره سلمی په خپ غږ له سعید نه وپوښتل:

سعیده اوس به څه کیږی؟

: کاکا ناوی! ماته بنکاری چی د اولس د آزادی روح یی ترڅ واخست او اوس به د خپلی راتلونکی په باب د هری پوښتنی ځواب د دښمن د څیری په ګونځو کی لټوو.

سلمی وپوښتل : ستا باور دی چی موسی بن ابی غسان شهید شویدی؟

: هوکی!دښمن د هغه اس بنار ته رالیږلی ؤ. هغه یی په بازارونو او کوڅو کی وګرځاوه، د بنار پر خلکو ویره او ترهه خپره ده او حکومتی چارواکی اولس ته دا ډاډینه ورکوی چی سلطان یوازی د اویا ورځو لپاره د اوربند ترون کړی دی، په دی موده کی که له موږ سره له بهر نه ملاتړ وشو نو بیرته به جګړه پیل کړو.

هاشم وویل : که موسی بن ابی غسان د اویا ورځنی اوربند څخه وروسته د بیا جګړی پیلیدو امید درلودای نو دومره به نه مایوسه کیدو، فردینانډ دومره احمق نه دی، هغه پر دی پوهیږی چی اویا ورځی په امن کی تیری کړی د غرناطی اولس به بیا د توری اوچتولو لپاره تیار نشی.

سعید زړه نا زړه له هاشم نه وپوښتل : تاته معلومه وه چی سلطان ابو عبدالله او وزیر ابو القاسم د وسلی اینبودلو پریکړه کړی ده؟

: نه ! زه یوازی پر دی پوهیدم چی د ابو عبدالله د تصمیم نیولو اراده فلج شوی وه او د ابو القاسم لاس دومره مضبوط نه دی چی جګړی ته دوام ورکړای شی. ځکه خو که د ابو عبدالله په دربار کی د امن غوښتونکو پله درنده شوه او ده د هغوی د خبرو تر اغیزی لاندی کومه غلطه پریکړه وکړه نو هغه به د یوه وزیر په حیث مخالفت ونکړای شی.

کله چی ما له هغه سره ولیدل ډیر مایوس ؤ. هغه ما ته وویل چی د موسی بن ابی غسان د میرانی او اتلولی سره سره موږ له دی حقیقت څخه سترګی نه شو پټولی چی د غرناطی د امن خوښوونکو امیرانو او علماؤ په څیر د پوځ ځینی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسران هم د دی جګړی له پای نه مایوسه شوی دی او زما اندیښنه ده چی یوه ورځ ابو عبدالله ماته دا امر ونه کړی چی موږ باید په هر قیمت سوله وکړو.

سعید وویل : مګر په غرناطه کی خو داسی آوازی خپری وی چی د غرناطی د امن غوښتونکو ملاتړ ابو القاسم کاوه او له موسی سره د ده اختلافونه ډیر زیات شوی وو.

هاشم ځواب ورکړ : تر اوسه اولس دننه حالاتو څخه ناخبره دی. خبره اصلاً داسی وه چی موسی بیله ځنډه له ټول پوځ سره بهر پر دښمن برید کول غوښتل او د ده دا ګومان ؤ چی په اوسنیو حالاتو کی به د غرناطی یو سړی هم د ده د پلان مخالفت ونه کړی. ځکه خو ده ابو عبدالله ته دا مشوره ورکړی وه چی زر تر زره د غرناطی مشران په الحمرا کی راټول کړه چی د پریکنده جګړې لپاره د دوی تائید او ملاتړ ترلاسه کړو، خو له ابو القاسم سره دا ویره وه چی د امن خوښوونکو امیرانو د علماؤ یوه بانفوذه ډله به د هغه له دی تجویز سره مخالفت کوی. ابو القاسم د موسی د پوهولو هڅه کړی وه چی که ستا دا تجویز په ډک دربار کی رد شی نو پر اولس به ډیره بده اغیزه وکړی. ځکه څو د دغسی معاملی په دربار کی د راپورته کولو پرځای یو ځل باید دا تسلی وکړو چی هلته باید ستا د طرحی د پلویانو ډله درنه وی.

او دا په هغه صورت کی امکان لری چی تاسو د ماتی خوړلی ذهنیت خاوندانو ته ډاډ ورکړی چی کله د غرناطی اولس میدان ته را ودانګی نو یوازی به نه وی.

د دوی جګړه به په ټول اندلس کی خپره شی او بیا به بهرنی اسلامی هیوادونه هم د دوی ملاتړ کوی، تر څو داسی یو حالت پیدا نشی د غرناطی اولس باید له خپل حصار څخه راوونه وزی، خو د غرناطی د مشرانو په اړه دموسی اتکل غلط ؤ چی هغوی به د ځان وژنی پریکړه نه وی کړی، چی زه له غرناطی نه بیرته راستون شوی وم تا به په وار وار رانه پوښتل، ته ولی دومره پریشانه او خفه یی او ما به د ځان تیرولو هڅه کوله، خو نن زه درته ویلی شم چی زه له دی خبری څخه ویریدم چی که دغه معامله په دربار کی راپورته شی نو د غرناطی زیاتره مشران به د موسی مخالفت کوی.

زه دا نه وایم چی موسی له بیری نه کار اخست، د غرناطی وضعی هغه مجبور کړی ؤ چی په بیړه ګام واخلی خو د هغه ارادی او عزم ته په درناوی برسیره زه پردی ویریدم چی اوس به د غرناطی اولس د دغه ستر انسان د حوصلو ملاتړ ونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړی.

د ابو القاسم د ملامتولو هیڅ ګټه نشته، هغه د یوه داسی حاکم وزیر دی چی د غرناطی پر اولس د یوه عذاب په ښه را نازل شویدی. اوس به د هغه وروستی هڅه دا وی چی د اوربند په وخت کی له دښمن نه زیات امتیازات واخلی. تر دی وروسته که غلامی زمونږ په تقدیر کی نه وه نو بنایی د الله کوم بنده مو مرستی ته راشی. خو اوس مونږ ته تر جوش او احساساتو زیات هوښیاری او تدبیر ته ضرورت دی.

اوس د غرناطی د اولس پریکړه اورول زمونږ له توان څخه وتلی، او تر څو داسی امیدواروونکی حالت رانشی مونږ باید داسی خبره ونه کړو چی دښمن ته پردی سیمه د یرغل پلمه په لاس ورشی.

ته د حامد بن زهره زوی یی او تاته زیات د پام کولو ضرورت دی اوس ستا ساتنه زما تر ټولو لویه ذمه واری ده، او زه له تانه دا ژمنه غواړم چی د اوربند پر مهال به د احساساتی خلکو نه یوازی اوسی.

په غرناطه کی د هغه سربندویانو کمبود نشته چی هره شیبه احساساتی کیدای شی، کله چی داسی خلك درته راغلل نو ته به د دی خبری خیال ساتی چی له هغوی سره د دښمن د جاسوسانو هم امکان شته. زما باور دی چی اوس به د غرناطی د اولس لپاره لاری پرانستل شی او ستا پرته به هم دا کار وشی. که ته هلته ولاړی نو له امین او عبید نه پرته باید له بل چا سره ایسار نشی.

زه اوس هم ستا د پلار د راتلو په انتظار یم، زما امید پای ته نه دی رسیدلی چی هغه به د ځنکدن په حالت کی قوم ته د نوی ژوند له پیغام سره راستون شی. خو تر څو مونږ داسی څه تکیه نه وی مونډلی نو یوازی په سوله کی اوسیدل د نوی ازمویښت د تیاری فرصت راکولی شی.

سعید وویل : کاکا جانه! نه بیغمه اوسه، زما له لوری به هیڅ بی احتیاطی ونه ګوری، خو زه داسی احساسوم چی په دی ورځو کی ستا موجودیت په غرناطه کی ضروری دی. هلته به آزادی غوښتونکی ستا مشورو ته ضرورت لری.

هاشم ځواب ورکړ: زه نه پوهیږم چی اوس زما مشوری څه ګټه رسولی شی. بیا هم زه غواړم په دوو دری ورځو کی غرناطی ته ولاړ شم او ژر به د بیرته راستنیدو هڅه کوم خو که په کوم سبب زما ډیری ورځی تیری شوی او په دی موده کی ستا د پلار څه پیغام راغی نو دا خبره به بل چاته نه کوی. که هغه پخپله راغی نو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څه کولو نه وړاندی باید له ما سره مشوره وکړی، زه چی د ده د راتلو څخه خبر شم سمدستی به راشم. د تازه حالاتو له معلومولو وروسته به پخپله وپوهیږی چی سمدستی د هغو خلکو له نظره پټ باید خپلی ذمه واری ترسره کړی.

*****

څلورمه ورځ هاشم غرناطی ته ولاړ، د هغه له تلو نه دوی هفتی وروسته د کلی دری کسه چی په پوځ کی شامل ؤ کورونو ته په رخصتی راغلل، هغوی دا خبر راوړ چی په غرناطه کی څینی خلك د اوربند پرخلاف زیات خفگان بنیی، او خلك څای څای د ابو عبدالله پرخلاف مظاهری کوی.

تیره هفته د «الحمین» له محلی نه د الحمرأ مانی په لوری د خلکو یوه مظاهره ولاړه، د هغوی د تیت پرك کولو لپاره پوځ رامیدان ته شو.

په بنـار کی دا آوازه هم توده ده چی فـردیناند هم له دی وضـعـیت نه زیات پریشانه دی. هغه د پخوانی ترون له مخی له سلطان ابو عبدالله نه غوښتی دی چی د پوځ کوم افسران او د غرناطی د امیرانو د کورنیو کوم کسان سینتافی ته د یرغـمل په ډول اسـتـول کـیـږی باید زر تر زره یی ور واسـتـوی کـه نه نو دی به د اوربند د ترون پابند نه وی.

د څینو خلکو دا گـومـان دی چی د غـرناطی امن غـوښتـونکی د بیـا جگړی وروستی امکانات هم ختمول غواړی، هغوی ابو عبدالله ته مشوره ورکړی ده چی د هغو با نفوذه امیرانو څخه چی د بغاوت خطر احساسیږی د هغوی د راقابو کولو همـدا یوه لاره ده چی د یرغـمل په بنه یی ژر تر ژره فـردیناند ته وسـپـاری او ابو عبدالله د دوی د مشوری عملی کولو ته چمتو شویدی.

سعـید چی دا خبر واورید د هاشم کره ورغی او عـاتکی ته یی وویل : مـاته دا خبره د منلو نه بنکاری، بیا هم زه غـواړم غرناطی ته ولاړ شم، د هاشم کاکا احوال اخستل هم ضروری دی. د هغه د تلو هم ډیری ورځی تیری شوی، له کلی نه څلور کسه نور هم له ما سره روانیدو ته تیار دی او موږ به تر لږ څنده وخوځیږو.

عـاتکی او د هغه د کاکا میـرمنی له سعـید سره د دی ژمنی اخستلو وروسته چی پام به کوی! خدای پامانی وکړه او لږ څند وروسته پنځه پر برښنا ډوله گړندیو اسونو سپاره د غرناطی په لور وخوځیدل.

د سعـید له تلو دوی ورځی وروسته هاشم راغی، او خپلی کوتی ته چی ننوت بی حاله پریوت.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لږ څنډ وروسته هغه سلمی ته وویل:

زما تر اوسه پوری دا امید ؤ چی ښایی ابو القاسم د یرغملو له لست نه د امین او عبید نومونه وباسی، خو پر دی پریکړه د سلطان مهر لګیدلی دی او د لست یو نقل فردیناند ته استول شویدی، اوس به څه وخت ناڅاپه هغوی سینتهافی ته واستوی.

سلمی خپلې اوښکی پاکی کړی وبی ویل: مګر ابو القاسم خو ستا دوست دی.

: زما له ابو القاسم نه څه ګیله نشته، که د هغه وس وای نو خامخا به یی زما مرسته کړی وای، خو د پوځ د سالار دا تینګار ؤ چی د پوځ د آرام ساتلو لپاره دښمن ته د عبید او امین په ځیر د بانفوذه افسرانو سپارل ضروری دی. بیا هم ابو القاسم له ماسره دا وعده کړی چی هغه به څو ورځی وروسته بیرته را وغواړی.

سلمی! حوصله وکړه، زما په وړاندی د خپلو زامنو نه زیات د دی سیمی د ساتنی ذمه واری وه، ما نه غوښتل چی فردیناند می یو دښمن او عبدالله می باغی وبولی، خپل پوځونه دلته راواستوی او زه د زرګونو انسانانو د وژنی مجرم شم.

کوم څلور سوه تنه یی چی د فردیناند کمپ ته ور استولی دی د هغوی حیثیت به د بندیانو نه، د میلمنو وی. زما سره یوازی د دی خبری غم دی چی د راتلونکو امیدونو تولی ډیوی مړی شوی دی.

عاتکی په حیرانی خپل کاکا ته کتل بیا یی په خپ غږ وویل : سعید ستا د احوال لپاره غرناطی ته درغی، هغه دی ونه لید؟

: هوکی ومی لید، غوښتل می بیرته یی راسره راولم، خو د هغه یو څه ضروری کارونه وو څکه له ما سره رانه غی، زما باور دی چی کومه خطرناکه لارۀ به نه غوره کوی او زر به بیرته راستون شی.

او اوس د عاتکی سترګی د ګنډې پوری غاړی ته په هغه ودانی ګنډلې وی چی د وخت په تیاروتوپانونو کی دی اوس هم هلته د امید کومه وړانګه لیدلی شوای.

دی ډیر په ناکراری د سعید انتظار کاوه، له زینی نه یی د کاکا ناوی غږ واورید: عاتکی! عاتکی لوری! ته تر اوسه دلته ولاړه یی؟ ډیره یخنی ده لوری!

دی په ژړه غونی غږ ځواب ورکړ: درځم کاکاناوی!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هاشم میلمه

د اوربند پنځه ویشت ورځی تیری شوی وی، خو د پنځه ویشتو ورځو دغه پیښی عاتکی ته د یوه ویروونکی خوب په څیر بنکاریدی. کله به چی د هغو خوبونو لړی وشلیده نو دی به د بی وسی او بی کسی په حالت کی له خپل زړه نه پوښتل:

آیا په راتلونکو پنځه څلویښت ورځو کی داسی کومه معجزه امکان لری چی زموږ مظلوم قوم د غلامی له ذلت نه وژغورل شی! آیا دا امکان لری چی حامد بن زهره ناڅاپي راشی او موږ ته پیغام راکړی چی د ترکیی، مراکش او الجزایر نه د اسلام د غازیانو لښکر زموږ د مرستی لپاره راخوځیدلی دی.

د دی پوښتنو په ځواب کی به کله د دی څیره د ډاډ او باور په رنړا وپړقیده او کله به د بی باوری او مایوسی تیاری پری خپری شوی.

یوه ورځ چی لمر لویده او په لویدیځ افق خپری وړانگی سری سری ځلیدلی ناڅاپه دې د خالدې غږ واورید:

خورجانی ! خورجانی د منصور ماما راغی.

عاتکی تکان وخوړ زینی ته یی وکتل، خالده په منده ورغله او د هغی لاس یی ونیو ورکش یی کړه، عاتکه لاندی ورسره بنکته شوه خو په انگړ کی هیڅوک هم نه وو، خالدی چی دا اندیښمنه ولیده ویی خندل.

: هغه دلته نشته، راشه زه یی در وښیم، ما چی هغه ولید ومی پیژاند، پر هغی پسی یو بل سپور هم را روان دی، خالدی عاتکه د انگړ د درشل په لوری ورسره بوتله چی دروازی ته نژدی شوه ویی ویل:

پاس وخیژه خور جانی هغوی له دی ځایه نه بنکاری. عاتکه چی درشل ته ورغله یوی او بلی خوا ته یی وکتل بیا یی په اندیښنی وپوښتل:

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: چیرته دی؟

خالدی په خندا ځواب ورکړ: خورجانی! پاس وخیژه هغه به له هغه ځایه ووینی.

عاتکه په یوه نړۍ زینه د دالان بام ته وختله، خالده په منډه د بام څنډی ته ولاړه او یو ځل یی له لاندی کتلو وروسته په ورو وویل:

خورجانی! هغه دی راغلل.

عاتکه ور وړاندی شوه او بیا یی ناڅاپه سترګی پر سعید ولګیدی، هغه د حویلی لویدیځ کونج ته رارسیدلی ؤ ورپسی یو بل سپور هم و، چی دروازی ته راورسیدل له اسونو پلی شول، عاتکی چی د سعید ملګری ولید نو د یوی شیبی لپاره یی وینه په رګونو کی ودریده.

د هغه پر سر سپین پتکی ؤ، بوړي ستړګي يې وې او د یوه غوږ منځ یی تر څنډی پوری شلیدلی و، دسترګی له کونج څخه د غوږ تر مینځ پوری د زخم یو تت خاپ اوس هم د هغه پر مخ ښکاریده. ږیره يې خړیلی او د سرویښتان یی په پتکی کی پټ وو که د هغه د بریتونو او وروځو د ویښتو رنګ د تور پر ځای سور وزمه وای نو بیله کوم شکه دی ویلای شوای چی دا د هماغه ځیری نخښی دی چی د دی په زړه نقش دی.

نوکران ور ووتل او د دوی د اسونو جلبونه یی ونیول، سعید وویل : د ده اس په طبیله کی وتړی او زما اس کورته واستوی، جعفر ته ووایی چی تر لږ څنډه درځم هاشم کاکا خو په کور دی که نه!

یوه نوکر ځواب ورکړ: هغه ګاونډی کلی ته د یوی جنازی لپاره تللی ؤ، تر اوسه نه دی راغلی تاسو دننه کښینی هغه به راشی.

دوی چی له درشل نه تیر شول او انګړ ته ننوتل نو عاتکی د بام له بلی څنډی نه ورته کتل.

میلمه له سعید سره میلمستون ته ننوت خالدی له عاتکی څخه وپوښتل : خور جانی هغه راوغواړم؟

: نه ته لږ صبر وکړه.

څو دقیقی وروسته سعید له میلمستون نه راووت عاتکه په بیړه له بامه ښکته نوه د هغه په لاره کی ودریده وی ویل:

سعیده! له تا سره څوک راغلی دی؟

: د هغه نوم طلحه دی او زه تر دی زیات هغه نه پیژنم چی له قرطبی نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرناطی ته راتښتیدلی دی او اوس د ابو القاسم په دفتر کی د قسطایی ژبی د ترجمان په حیث کار کوی. اوریدلی می دی چی د اوربند د ترون د خبرو اترو په وخت کی یی هم د سلطان په دربار کی د یوه ترجمان ذمه واری سرته رسولی. څو ورځی وړاندی له هغه سره زما لومړی ملاقات وشو، هغه له عمیر سره راغلی ؤ. عمیر چی را پیژاند ویی ویل چی هاشم کاکا دی پیژنی. په تیرو ورځو کی چی هغه غرناطی ته راغلی ؤ نو له ده سره یی لیده کاته شوی وو هاشم کاکا چی د ده داستان اوریدلی ؤ ډیره اغیزه یی پری کړی وه، تر دی وروسته به چی کله عمیر امین او عبید ته ورتلو نو دی به ورسره ؤ، ماته یو مظلوم سړی ښکاری، نن سهار ماته معلومه شوه چی د کومو خلکو په باب چی پریکړه شوی وه چی دښمن ته به یی د یرغمل په څیر سپاری هغوی یی د شپی په وروستی برخه کی سینتافی ته استولی دی.

: امین او عبید هم په هغوی کی وو؟

: هوکی! ما چی دا خبر واړید د هغوی له دوستانو سره می ولیدل او بیا عمیر هم دا خبره تصدیق کړه، زما اراده وه چی کور ته راشم هاشم کاکا ته ډاډ ورکړم. خو د آزادی غوښتونکو په یوه غونډه کی شریك شوم او هلته راباندی ناوخته شوه. بیا نژدی دوی بجی بیرته راغلم او د سفر تیاری می کاوه چی عمیر طلحه راوست او ویی ویل چی ته که کلی ته څی نو طلحه هم درسره بوزه. لوی وزیر د پلار جان د تسلی لپاره هغه ته یو لیك ورکړی دی، عمیر پخپله د ده سره راتلو خو د غرناطی د موجوده وضعی په خاطر هغه د رخصتی اخستل لازم ونه بلل.

عاتکی لږ فکر وکړ بیا یی وویل:

: ستا باور دی چی د ده نوم طلحه دی؟

: هوکی ما د ده همدا نوم اوریدلی دی مگر ته دومره اندیښمنه ولی یی؟

عاتکی څواب ورکړ:

د تیرو وختونو پیښو ماته پر هر انسان بد گومانی راښودلی ده ما تا.ته د عتبه یادونه کړی وه ، هغه په همدی څیره ؤ، هغه زما په غشی تپی هم شو او کټ مټ په همغه څای د دغه سړی غوږ هم شلیدلی دی خو د هغه د سر او ږیری ویښتان سره وو. د ده ږیره نشته او د سر ویښتان می یی ونه لیدل، خو که یی وروځی او بریتونه د تور پر څای سره وزمه وای نو ما به داسی ګڼله چی هغه خپل نوم اړولی دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: عاتکی! تا چی کومه پیښه په خپلو سترګو لیدلی ده هغه د ډیر قوی زړه خاوند لپاره هم له زغم نه وتلی ده، خو ددغه سړی په باب ته بدګومانی مه کوه، ستا د پلار قاتل ستا کور ته د راتلو جرئت چیرته کولی شی، او ته بیا پخپله وایې چی د هغه وروڼی او بریتونه سره وو، زما په ګومان د هغه د زخم خاپ ته شکمنه کړی، خو داسی پیښی له امکان نه وتلی نه دی، د ډیرو خلکو د زخمونو نخښی یو شان کیدای شی.

عاتکی ډاډمنه ساه واخستله ویی ویل:

سعیده ! زه ربښتیا هم بدګومانه شوی یم، ما دا فکر کاوه چی ښایی هغه په څه طریقه خپل ویښتان تور کړی وی، راځه دننه، کاکاناویی ډیره خفه ده.

سعید له عاتکی سره روان شو او لږ څنډ وروسته د سلمی په مخکی ناست ؤ. سعید هغی ته د غرناطی د وضعی په باب خبری وکړی او د عبید او امین په باب یې د تسلی نه وروسته لږ څنډ د هاشم انتظار وکړ او بیا اوچت شو ویی ویل : کیدای شی هغه د شپی مهال تم شی، ځکه خو ماته اجازه راکړی، زه به سهار وختی د هغه خدمت ته حاضر شم. عاتکی! که ستا سره د میلمه په باب تر اوسه پوری څه تشویش وی نوزه به یی راسره بوزم.

: نه، نه! زما د هغه په باب څه اندیښنه ده! پری یی ږده که کاکا جان راشی بده به پری ولګیږی.

*****

سلمی د ماسختن تر لمانځه د هاشم انتظار وکړ او بیا یی یوی خدمتګاری ته وویل :

اوس ښایی هغه رانه شی، میلمه ته ډوډی ور واستوه، لږ څنډ وروسته هغی له عاتکی سره خبری کولی چی خدمتګاره کوټی ته ورننوته ویی ویل:

آغا راغی او سیده میلمستون ته ولاړ، د ډوډی په باب یی وویل چی له میلمه سره تر لیدو وروسته یی خوری.

عاتکه ناڅاپه جګه شوه ویی ویل:

کاکا ناویی! زه څم خوب راځی.

: دومره زر؟

: کاکا ناویی! زما طبیعت وران دی، ښایی لمونځ وکړم او ویده شم.

خالده له بلی کوټی نه راغله او ویی ویل :

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خور جانی! تا له ما سره د کیسی کولو وعده کړی ده. زه درسره څم.

: نه، نه! هغه پریشانه شوه ویی ویل : ته دی په خپله بستره کی پریوزه، زه چی لمونځ وکړم درته راځم.

خالدی شوندی بوځې کړی ویی ویل:

: ته به له لمانځه وروسته ویده شی.

عاتکی د خفګان په حالت کی هغه تر مټ ونیوه بلی کوټی ته یی بوتله او زر یی پر بستره څملوله برسټن یی پری وغوړوله او په لږ غوسه ناکه لهجه یی ورته وویل:

ډیری رغړیدونکی نجلی آرامه ویده شه که نه نو بیا به هیڅ کیسه نه درته اوروم.

خالدی چی د هغی حالت ولید وویریده، عاتکه له کوټی راووته دزینی په لوری ولاړه زړه یی په درزا ؤ.

لږ ځنډ وروسته دګې په خپله کوټه کی د لمانځه ادا کولو پخای د هغی دریځی سره غوږ نیولی ؤ چی د مزدورانو د کوټو څو بالښته اوچته وه او د میلمه او کاکا خبری یی اوریدی.

هاشم ویل:

دا څنګه کیدای شی چی هغه بیرته راستون شوی وی او زه پری خبر نه وم. ابو القاسم باید په داسی آوازو باور ونه کړی.

میلمه وویل : جنابه ! د حامد بن زهره په باب لومړنی خبر داسی ؤ چی هغه د مالتا په جیل کی پروت دی.

: ابو القاسم ته دا معلومه وه چی هغه بندی دی.

: نه! فردیناند دا خبر پټ ساتلی ؤ، او د هغه د راوستلو لپاره یی یوه جنګی بیړی ور استولی وه، په دی ګومان چی په مالتا کی د ده سفیر په کوم بل سړی د حامد بن زهره ګمان نه وی کړی. د هغه په بیړۍ کی هغه دوه تنه جاسوسان هم د حامد بن زهره د پیژندلو په خاطر استولی وو.

هغه بیړۍ له ډیرو ورځو راسی بی درکه وه او اوس دمالتا نه دا خبره معلومه شوه چی کوم بندی په هغه کی راوړل کیدو هغه حامد بن زهره ؤ.

په هغو ورځو کی د روم د سمندرګی په لویدیځو برخو کی د ترکانو او د هغو د بربری حلیفانو بیړیو ګزمې کولې او دا خبره له اټکل نه لری نه وه چی دغه بیړۍ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته به څه پیښه ور شوی وی، د فردیناند دا ګومان و چی که د بربریانو او یا ترکانو په مرسته حامد بن زهره ژغورل شوی وی نو دهغه لومړنی هڅه به همدا وی چی د جنګ بندی د ترون له مودی پوره کیدو نه دمخه غرناطی ته راورسیږی.

اوس وروستی خبر دا دی چی د کوم بهرنی یرغلګر دری بیړیې په تیاره کی ساحل ته نژدی راغلی او د قسطلی د دوو کښتیو له ډوبولو وروسته په کوم لور تښتیدلی دی.

د ډوبو شویو کښتیو مانوګان چی بچ شوی دی وایی چی یوه لویه کښتی چی ډزی یی ډیری وژونکی او خطرناکی وی ساحل ته ډیره نژدی راغله،

هاشم پوښتنه وکړه : ستا دا مطلب دی چی نا معلومې بیړۍ حامد بن زهره پر ساحل کښته کړی دی؟

: د فردیناند همدا اندیښنه ده چی یرغل کوونکو د کوم مهم ضرورت نه پرته دومره لوی خطر نه شوای زغملی په کوتې کی تر لږ څنډه چوپتیا حاکمه شوه بالاخره هاشم وویل: زما اوس هم باور نه راځی، خو که حامد بن زهره ربښتیا هم پر څنډه پلی شوی وی نو د هغه په رارسیدو کی به څنډونه شی.

میلمه وویل : امکان لری چی هغه په اوسنیو حالاتو کی غرناطې او یا خپل کلی ته تر تګ دا غوره وبولی جی کوم بل چیرته غلی شی او د یوه مناسب وخت انتظار وکړی. په هر صورت دا مسئله ډیره مهمه ده، هغه باید داسی فرصت ونه مومی چی فردیناند ته د اوربند ماتولو پلمه په لاس ورشی.

هاشم وویل که هغه له بهر نه کوم امیدوارووونکی پیغام راوړی وی نو همدلته به راشی او بیا به نیغ غرناطی ته ځی. که هغه د خلکو له نظره غلی کیدل غواړی نو ابو القاسم باید د هغه په باب اندیښنه ونه کړی.

: ابو القاسم څکه پریشانه دی چی پر هغه د هغو څلور سوه تنو د ژغورنی بار پروت دی چی د یرغملو په څیر دښمن ته سپارل شوی دی او ستا دوه بچیان پکی شامل دی.

ابو القاسم دا هیله لری چی که تاسو د نورو په اړه نه وی نو لږ تر لږه د خپلو بچیانو په خاطر خپلی ذمه واری احساس کړی.

: آیا ابو القاسم اوس هم دا ګومان کوی چی زه به حامد بن زهره ته د خپل کور د سوځولو لپاره اور تیاروم؟

: نه! له هغه سره یوازی د دی خبری اندیښنه ده چی که تا هغه سمی لاری ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه وست او هغه کومه هنګامه جوړه کړه نو نصرانیان به تر ټولو دمخه په همدی سیمه کی وحشت ښکاروی او د غرناطی خلك به له تا سره هیڅ همدردی هم نه کوی. بیا به د فردیناند په جیل کی ستا د زامنو څه حال کیږی ته پردې ښه فکر کولی شې. په کوټه کې یو څل بیا چوپتیا خپره شوه.

لږ ځنډ وروسته هاشم وویل:

مګر زه څه کولی شم، زه څه وړ هغه سمی لاری ته راوستلی شم؟ که هغه د قبایلو په راپارولو بریالی شو نو ددی سیمی یو سړی به هم برالا د هغه پر خلاف د غږ اوچتولو جرئت ونه کړی.

: لوی وزیر همدا ویل چی هغه باید د خلکو د پارولو فرصت ترلاسه نه کړی. تاسو هغه ولټوی او ویی پوهوی او بیا که تاسو له هغه نه د څه خطر احساس کاوه نو په داسی تجویزونو فکر کیدای شی چی څو اونی او یا څو میاشتی د هغه خوله بنده شی.

: ستا په خیال هغه باید ونیول شی؟

: هوکی! که د هغه سمی لاری ته راوستلو ته نوری لاری نه وی نو ته باید له دی اقدام نه هم ډډه ونه کړی.

هغه په داسی یوه ځای کی ساتل کیدای شی چی له هغه ځایه یی غږ خلکو ته ونه رسیدای شی، که هغه غرناطی ته ورسید نو موږ به مناسب ګام اوچت کړو، او بیا به تا ته د زحمت درکولو ضرورت نه وی. خو که هغه بهر اوسیدو او د څه بغاوت خورولو هڅه یی وکړه نو دغه بی خونده ذمه واری به ته تر سره کوی، موږ ته معلومه ده چې سعید د هغه زوی دی، موږ ته دا هم معلومه ده چی یو کشر لمسی یی هم دلته اوسی او ته پوهیږی چې هغه په حامد بن زهره څومره ګران دی.

: زه یوازی دومره پوهیږم که حامد بن زهره د بغاوت د جنډی اوچتولو پریکړه کړی وی نو د لسو بچیانو او شلو لمسیانو ژوند که په خطر کی ووینی هم په چلند کی به یی کوم بدلون را نشی.

همدغه لامل ؤ چی سعید مو په غرناطه کی ونه نیو ، لوی وزیر کوم داسی ګام پورته کول نه غواړی چی خلك پری وپاریږی.

: نو بیا هغه څه غواړی؟

: هغوی دا غواړی چی تاسو له هغو بانفوذه خلکو سره اړیکی ونیسی او په هر قیمت چی وی له حامد بن زهره نه یی د لری ساتلو هڅه وکړی. څینی سرداران د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردیناند له انتقام نه ویرول کیدای شی، حُیني نور د انعامونو په طمع راقابو کیدای شی. ابو القاسم د دی خبری ذمه واری اخلی چی تاسو له هغوی سره هر ډول وعدی وکړی هغه به ترسره کیږی. د زیاتی ډاډینی لپاره به هغوی دوی ته داسی لیکونه ور واستوی چی د ابو عبدالله او فردیناند مهرونه پری لګیدلی وی.

په کوټه کی دننه لږ ځنډ چوپتیا خپره وه، عاتکی غوښتل چی تره ته یی په چیغو چیغو ووایی چی د ابوالقاسم استازی زما د پلار قاتل دی او اصلی نوم یی عتبه دی، خو د هغه له کومی نه غږ ونه وت، دی له هغه ځایه تښتیدل غوښتل خو د ګام اوچتولو سیك پکی نه ؤ.

هاشم وویل : که حامد له بهر نه د کوم امیدوارووونکی خبر سره راغلی وی او خلکو ته ډا معلومه شی چی زه د هغه مخالفت کوم نو په دی سیمه کی به زما لپاره د ساه کښل ګران شی.

· که تاته کوم خطر پیښ شو د ابو القاسم پر دوستی اعتماد کولی شی. هغه تاسو ته دا مشوره نه ده درکړی چی تاسو بی تدبیر او بی اتکله د هغه پرخلاف رامیدان ته شی، ترڅو ټول حالت معلوم نه شی ته باید له پوره احتیاط نه کار واخلی.

د ابو القاسم پردی باور دی چی حامد به د کوم ګام اوچتولو نه وړاندی خامخا له تا سره مشوره کوی که تاسو هغه ته دا مشوره ورکړای شوه چی د بیرون د قبایلو له راپارولو نه د مخه د غرناطی آزادی غوښتونکی له ځان سره ملګری کول ضروری دی نو ستا ټول تشویشونه به لری شی.

حامد بن زهره یوازی له غرناطی نه بهر زمونږ لپاره سر درد جوړولی شی. چی سهار شو تاسو د هغه لټون پیل کړی. دا خبره ډیر وخت له هغه نه پټه نشی پاتی کیدای چی ځلور سوه تنه با نفوذه خلك فردیناند ته د یرغمل په توګه سپارل شویدی، او کله چی تاسو د هغه په وړاندی دا اندیښنه ښکاره کړی چی که فردیناند د اوربند ذ مودی له پوره کیدو وړاندی پر غرناطه د قبضی اراده وکړی نو د غرناطی اولس به یی مقابله ونکړی، نو زما باور دی چی هغه به ستا سره له مشوری پرته هیڅ، ولاړ شی او هغه هلته کوم لوی خطر نه شی راپیدا کولی.

هاشم وویل : ماته د څه پریکړی نه وړاندی د فکر کولو ضرورت دی. کیدای شی تر سهاره تاته یو ډاډمن ځواب درکړای شم، خو یوه خبره همدا اوس هم کولی شم چی زه په هیڅ حالت کی هم دا نشم زغملی چی په غرناطه کی له هغه سره د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښمن په څیر چلن وشی.

که هغه ته هلته د سر کوم خطر پیښ شو نو زه به د سلطان ابو عبدالله او وزیر ابو القاسم د ملګری په حیث تر ژوندی پاتی کیدو د حامد بن زهره په ملګری مرګ غوره ګڼم او عبید او امین ته هم زه تر دی بله غوره لاره نه وینم.

میلمه وویل : تاسو داسی فکر ولی کوی چی که هغه ته په غرناطه کی کوم خطر پیښ شی نو ابو القاسم به یوه شیبه هم وزیر پاتی کیدل غوره ونه ګڼی او زما په ګومان په غرناطه کی د هغه ډیر سخت مخالف هم پر هغه ظلم نشی زغملی، زمونږ اصلی ربړه دا ده چی هغه په امن او چوپ وساتلی شی، او زما باور دی چی په دی مسئله کی ته له ابو القاسم سره همنظره یی.

اوس ته ویده شه، زه به د شپی په وروستی برخه کی له دی ځایه روان شم، هغه وخت ښایی له تا سره ونه لیدای شم.

: نه ته چی راوښی شی نو ما به همدلته ووینی، او امکان لری چی د شپی کومه داسی خبره زما ذهن ته راشی چی زه هم درسره روان شم، په هر صورت له تا سره د خدای پامانی لپاره خامخا راځم.

*****

لږ ځنډ وروروسته عاتکی په خپله کوټه کی د ډیر خفګان په حالت کی قدم واهه.

: زما خدایه! څه وکړم، زه کمزوری او بی وسه یم، په دی کور کی زما حیثیت د یوی یتیمی او بی وسه نجلی نه زیات نه دی. په دی کلی کی یو څوک هم د کاکا پر خلاف زما په خبره باور نه کوی، ای د جزا او سزا مالکه! ماته همت راکړه چی کاکا می له دی ګناه نه وژغورم.

بیا چی هغه په لمانځه ودریده نو سترګی یی نمجنی وی.

له لمانځه نه چی وزګاره شوه جګه شوه او بی سیکه پر خپله بستره وغځیده، بهر لری د وریځو دتنار غږونه راتلل، دا تر ډیره په ناکراری لټ په لټ اوښته، بیا یی ناڅاپه داسی احساس کړه چی لاندی څوک دروازه ټکوی. هغه څو شیبی چوپه او بی حرکت پرته وه، بیا ناڅاپه راجګه شوه زر یی یو دریځه خلاصه کړه او انګړ ته یی ور وکتل.

هاشم ګرندی له انګړ نه تیریده او د هغه په هڅه کی یو پهره دار مشال نیولی روان ؤ. د سترګو په رپ کی هغه د دی له سترګو الوتنیه شو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هغه چیرته ولاړ، آیا هاشم کاکا ناڅاپه‌میلمه ته څه ویل ضروری ویلل؟ آیا دا امکان لری چی د کاکا ضمیر ناڅاپه راوښی شوی دی. او هغه د یوه غدار د مریه‌خپه کولو ته چمتو شویدی او یا هغه د سهار پر ځای همدا اوس د حامد بن زهره د لټولو پریکړه کړی ده. د عاتکی په زړه کی ډیرې پوښتنی راپورته شوی خو هیڅ ډاډمن ځواب یی ونه موند.

ناڅاپه د برښنا له پرق سره د کور دیوالونه ولرزیدل او بیا ورسره د شمال توند څپه راغله، او شړکند باران پیل شو، عاتکی زر کړکی بنده کړه بیا د خپلی بستری ترڅنګ ودریده او په چورتونو کی ډوبه شوه.

په دی تالنده او برښنا کی به هغه سفر ونه کړی، او که تر سهاره باران اوریدو نو امکان لری میلمه هم پاتی شی، چی کاکا وی ښایی د سعید دوی کره تګ راته آسانه نه وی خو د سعید خبرول ضروری دی، اوس که هغه له میلمه سره تر ډیره خبری کوی نو سهار به د خوب کولو ضرورت لری، او زه به د دروازی له خلاصیدو سره بهر ته ولاړه شم.

سعید ویلی وو چی زه به سهار ته کاکا ته راشم امکان لری تر سهاره باران ودریږی. او هغه په جومات کی تر لمانځه وروسته سیده زمونږ کور ته راشی. په هر صورت چی هر څنګه وی زه به خامخا هغه ته ورځم. ماته له هغه غدار سره د کاکا د خبرو اوریدل ضروری وو، امکان لری ما له هغوی نه نوی څه اوریدلی وای. خو اوس د باران او توند شمال په شور کی د هغوی غږونه زما تر غوږ نشی رارسیدای.

عاتکه بیرته پر بستره وغځیده او تر یوه ساعته لټ پر لټ اوښتو، وروسته خوب ورغی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عاتکی تشویش

عاتکه د درانه خوب نه ویښه شوه، په کوټه کی تر اوسه تیاره وه، بیا یی سترگی پټې کړې او په ارځ واوښته خو ناڅاپه یوه ویروونکی خیال د هغه بدن ټول ولړزاوه، له بستری نه راجگه شوه زر زر یی څادر پر سر کړ او د زینو په لور گړندی شوه، څو شیبی وروسته دا په انگړ کی ولاړه وه.

باران تم شوی ؤ، په فضا کی دومره گردونه وو چی څو گامه لری څه لیدل گران وو، دا له انگړ نه تیره شوه او د حویلی د دروازی درشل ته ورسیده، دروازه ترلی وه، دی چی درنه پله وخوځوله وپوهیده چی دننه خوانه زنځیر ده، بیا یی ناڅاپه دروازی ته نژدی په خټه کی تازه د اسونو د پښو خاپونه ولیدل، دا یی چی ولیدل په بیړه د میلمستون په لوری ولاړه، د منځ کوټه خلاصه وه، هلته یوه شیبه ودریده او بیا د اسونو د طبیلی په لوری په منډه ولاړه، هلته یوازی دری اسونه وو د میلمه له اس نه پرته د دی د تره اس هم نه ؤ. اوس دی ته په دی کی د شك ځای نه و پاتی چی هغوی تللی وو، دا په بیړه بیرته دروازی ته راغله او په زوره زوره یی له تکولو وروسته نوکرانو ته غږ وکړ.

یوه نوکر دروازه خلاصه کړه او په حیرانی یی عاتکی ته کتل.په بیرونی انگړ کی یو بل نوکر په برستن کی ځان نغارلی ؤ، عاتکی تری وپوښتل: کاکا جان چیرته لاړو؟

: هغه دا ونه ویل چی چیرته درومی، هغه نیمه شپه د سعید دوی له کوره بیرته راستون شو او د شپی په ورستی برخه کی له میلمه سره یوځای بهر ته ووت.

: تاته معلومه ده چی هغه له سعید دوی کره تللی ؤ؟

: هو صیب! هغه له میلمه سره تر لیدو وروسته لږ ځند آرام وکړ چی جعفر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغی، ما ډیر ورته وویل چی هغه ویده دی خو هغه ټینګار کاوه چی زه همدا اوس ورسره گورم.

: تا ته معلومه ده چی جعفر ولی راغلی ؤ؟

: نه هغه یوازی دا ویل چی مایو ضروری پیغام ورته راوړی، په کور کی نور څوك باید خبر نه شی چی زه یی لیدو ته راغلی وم.

زه ویریدم چی که هغه له کوتی راووزی پر ما به منت وکړی او بیا به د جعفر وار راځی، په ویره ویره می د هغه د کوتی ور وروټکاوه، هغه په غوسه بهر راووت خو چی ما د جعفر نوم واخست نو د هغه ټوله غوسه سړه شوه.

په خدای «ج» سوگند! دا هغه ته یوه له مصیبته ډکه شپه وه، دی چی له کوره ووت باران پیل شو، تر نیمی شپی پوری یی موږ د راتلو انتظار وکړ، بیا چی بیرته راستون شو نو موږ ډاډه شوو خو د شپی په وروستی برخه کی یی بیا پاځولو او د اسونو د زین کولو حکم یی راته وکړ.

هغه میمله هم د سعید دوی کره ورسره تللی ؤ؟

: نه هغه په مزه خپل خوبونه غوروړل.

: ښه ده بهر دروازه خلاصه کړی.

: دومره زر، تر اوسه خو سهار شوی هم نه دی.

: ساده کیږی مه، سهار شوی دی څنډ مه کوی!

: ته چیرته ځی؟

: هوکی! تاسو بیړه کوی وخت مه ضایع کوی.

نوکر زړه نا زړه بهرنی دروازه خلاصه کړه، عاتکه په منډه بهر ته ووته او د سترگو په رپ کی ؛ د نوکر له سترگو پناه شوه.

لږ څنډ وروسته دا په یوه کنده کی ټیټه شوه، په مخ څوړی نړۍ لاره ختمی ډیری وی او دا د ښوئیدو له سببه ورو ورو ښکته تله، د کندی په منځ کی تر اوسه لږ لږ اوبه بهیدلی، دی په راوتلیو ډبرو پښی ایښودلی او وړاندی تله، خو په یوه ډبره یی پښه ولړزیده، او په اوبو کی پریوته، تر ملا پوری یی جامی لندې شوی، خو دا زر راپورته شوه او د اوبو او ختو نه بی پروا یی بیا منډه واخسته.

څو شیبی وروسته دا د کندی په بله غاړه د سعید دوی د کور په مخ کی دریدلی وه، بهرنی د پاتك دروازه تړلی وه، دی په زوره زوره دروازه وټکوله او سعید ته یی چیغی وکړی خو دننه څخه هیڅ ځواب رانه غی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور په څیر د حجری دیوال هم ډیر لوړ نه ؤ، عاتکی څو شیبی یوی او بلی خوا ته په اندیښنه له کتلو وروسته د حجری پر دیوال ور توپ کړل او له لږ جنجال وروسته بل لوری ته تری کوزه شوه، د پراخ انګړ نیمایی لاره یی چی ووهله د گردونو له منځ یی په دوه پوړه کور سترگی ونښتی، بیا یی په تته رنا کی د یوی کوټی تر دریځی د ډیوی رنا ولیده، دا وړاندی ولاړه دروازه یی تیله کړه چی بیرته شوه عاتکه د شمال د څپی په څیر تونده ورننوته او سعیده، سعیده! چیغی یی وهلی. یو سړی مخ پر قبله ناست ؤ او دعا یی کوله، عاتکی یی مخ ونه لید، هغه په بیړه دعا پای ته ورسوله او عاتکی ته یی مخ ور واړاوه خو هغه سعید نه ؤ.

عاتکه وارخطا شوه ویی ویل : ته څوك یی، سعید چیرته دی؟ پردی سړی سر تر پښودی ته وکتل او له څایه جگ شو هغه له سعید نه په ونه جگ ؤ اود وړیو له درانه څادرنه یی عاتکی دا احساس کړه چی هغه ږ عادی سړی نه دی، هغه په ډاډ ځواب ورکړ:

سعید دلته نشته.

: هغه چیرته دی؟ عاتکی په اندیښنه وپوښتل:

: هغه په یوه داسی مهم کار پسی تللی دی چی له یادولو نه دمخه یی زه باید تا وپیژنم چی څوك یی؟

عاتکه وارخطا غوندی شوه ویی ویل : هغه زما له کاکا سره تللی دی؟

: ما ته نه دی معلوم چی ستا کاکا څوك دی، زه په دی کلی کی نابلده یم.

: زما تره یی د شپی دلته راغوښتی ؤ، د خدای «ج» لپاره مامه پریشانه کوه جعفر چیرته دی؟

پردی سړی بیا وپوښتل : ته عاتکه نومیږی؟

عاتکه تر یوی شیبی پوری حیرانه ودریده بیا یی ځان راقانبو کړ ویی ویل : هوکی مگر تاته څه معلومه شوه؟

: ماته ستا په باب ډیر معلومات دی، زه تر یوی مودی د حامد بن زهره د سفر ملگری وم، هغه د خپل زوی او لمسی سره ستا نوم هم زیات یاداوه، ما د هغه کلا په باب هم زیات اوریدلی دی چی ستا مور او پلار پکی ښخ دی. زه دی کور ته د یوه دوست په حیث راغلی یم او که تا ته څه پریشانی وی نو د سعید او جعفر په شان پرما هم اعتماد کولی شی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: جعفر هم له هغوی سره تللی دی؟: هوکی! هغه ځواب ورکړ،

: تاسو ویل چی د حامد بن زهره سره د سفر اندیوال وی؟

: هوکی!

: د هغوی له لوری مو کوم پیغام راوړی ؤ؟

هغه دوه زړی شو دروازی لوری ته یی وکتل، په دروازه کی د چا د پښو غږ اوچت شو او عاتکی هم مخ ور واړاوه، زبیده کوتی ته ور ننوته او په حیرانی یی وویل:

: لوری ته په دی وخت کی؟

: عاتکی په وارخطایی وویل : تروری! دا د خبرو وخت نه دی زه پردی ځان پوهول غواړم چی د سعید پلار جان اوس چیرته دی؟

: لوری! هغه د شپی مهال ناڅاپه روان شو او زما په گومان به اوس غرناطی ته رسیدلی وی، خو ته باید دا خبره چاته ونه کړی.

د عاتکی رنگ تك زیړ شو او په مایوسونکی لهجه یی وویل :

هاشم کاکا له هغه سره ولیدل؟

: هوکی! هغه چی دلته راغی را ویی غوښت او د ملاقات نه لږ ځنډ وروسته ناڅاپه له دی ځایه روان شوی ؤ.

عاتکی نا بلده سړی ته مخ ور واړاوه ویی پوښتل: ته له هغه سره راغلی وی؟

: هوکی! زه د هغه د رارسولو په خاطر ورسره راغلی وم.

: هغه چی په مالتا کی بندی ؤ او دښمن خپله جنگی بیړی د هغه د راوستلو لپاره ور استولی وه؟

بیگانه سړی حیران شو ځواب یی ورکړ: هوکی! خو دا خبری تاته څه وړ معلومی شوی!

عاتکی د هغه د پوښتنی پروا ونه کړه پوښتنه یی وکړه:

زه له تانه دا پوښتم چی هغه د قسطلی له بیړی نه څه ډول وتښتید او هغه دری بیړی چی د اندلس پرځنډو یی د دښمن دوی بیړی ډوبی کړی او حامد بن زهره یی پر ځنډه پلی کړل له کومه ځایه راغلی وی؟

: نابلده «پردی» ځواب ورکړ: زه ستا هری پوښتنی ته ځواب ویلی شم خو تاته دا خبره دومره زر څه وړ راورسیده چی د دښمن دوی کښتی ډوبی شوی دی؟

عاتکی ځواب ورکړ: تیر مانبام د وزیر ابو القاسم استازی زما کاکا ته راغلی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژ. د هغوی خبری چی ما واوریدی نو دا خطر می احساس کړ چی که حامد بن زهره غرناطی ته ولاړ شی نو وبه نیول شی، ماته دا معلومات نه ژ چی دلته رارسیدلی که نه نو د شپی به زه د ده د خبرولو لپاره راغلی وم.

نابلده دی ته تسلی ورکړه ویی ویل : ته دومره اندیښنه مه کوه، حامد بن زهره په دغو خطرونو پوه دی چی په غرناطه کی ورپیښیدای شی، بیا هم هغه په دی داډه ژ چی که دی د غدارانو د خبریدونه دمخه غرناطی ته ننوت نو اولس به له ده سره وی همدا سبب ژ چی په دی مسئله کی هغه ستا له کاکا سره هم راز شریك نه کړ.

: مگر تاته دا معلومه نه ده چی زما کاکا هم د شپی په وروستی برخه کی چیرته تللی دی او د ابو القاسم استازی هم ورسره تللی دی. زما باور دی چی هغوی له غرناطی پرته بل ځای ته نه دی تللی، او د هغه همدا هدف دی چی په غرناطه کی د حامد بن زهره پرخلاف له غدارانو سره په دسیسی کی شریك شی.

دی بیا شاته وکتل زبیدی ته یی وویل : تروری! زه غرناطی ته څم، تاسو زر تر زره یو نوکر راوښیی کړی چی له دری نه وړاندی پر سرك زما انظار کوی، زه به تر لږ څنډه اس راولم او ځان به راورسوم.

نابلده وویل : ودریږه!دی شاته وروکتل.

: ستا باور دی چی کاکا دی...!

عاتکی خبره ورغوځه کړه ویی ویل : زه پوهیږم چی که می د خپل کاکا پر خلاف څه ووایم نو خلك به می لیونی وبولی. خو که تا د حامد بن زهره نه زما د پلار د شهادت او د کلا د الوزولو کیسه اوریدلی وی نو ښایی هغه د هغه غدار په اړه هم څه درته ویلی وی چی په باروتو یی د کلا له الوزولو وروسته دښمن ته لاره خلاصه کړی وه. اوس تا ته همدومره کافی ده چی همغه غدار د ابو القاسم د ایلچی په بڼه تیره شپه زما د کاکا میلمه ژ، هغه خپل نوم بدل کړی دی، د ویښتانو رنگ یی بدل کړی دی خو د هغه غوږ پر بدلیدو نه دی توانیدلی چی زما په غشی زخمی شوی ژ، ما چی هغه ولید ومی پیژاند مگر که هغه بل څوك وای هم له خپل تره سره می یی چی خبری واوریدی په دی کی راسره شك پاتی نه دی چی هغه یو خاین دی، او د غرناطی معامله گرو زما د کاکا د ضمیر د قیمت ورکولو لپاره را استولی ژ،

نا پیژندوی وویل : په دی حالاتو کی ستا تگ غرناطی ته مناسب نه دی، زه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د پیغام رسولو ذمه واری اخلم، که حامد بن زهره ته په غرناطه کی د کوم سربښندوی ملګری ضرورت ؤ نو ته پر ما اعتماد کولی شی، ما قصداً ستا د پوښتنو ځواب نه درکاوه، اوس ستا د تسلی لپاره دا ویل ضروری ښولم چی د هسپانیی په کومه بیړی کی حامد بن زهره سپور ؤ پر هغو د ترکانو یوی کښتی حمله وکړه او په همغه کښتی کی هغه د اندلس ځنډو ته راوړل شو.

عاتکی وویل : او ته په همغه کښتی کی د ده سره د سفر ملګری وی؟

: هوکی! هغه سترګی ښکته واچولی زیاته یی کړه:

زه د هغه کښتی کپتان یم، او دوی نوری کښتی زموږ د مرستی لپاره راغلی وی.

عاتکی د لومړی ځل لپاره د زور، شرافت، او سادګی یوی مجسمی ته په ځیر ځیر وکتل، او دی داسی احساس کړه چی د ویری، مایوسی او خفګان په تیارو کی ناڅاپه د رڼا یو ځلی راپورته شوی دی.

دی بیا وویل : مګر ته خو ترکی نه یی!

زبیدی وویل : لوری! د منصور بابا ویل چی دی د اندلس د یوی عزتمندی کورنی ځخه دی او دوه ځله یی زما ژوند ژغورلی دی، خو دی غرناطی ته نشی تلای، آقا زما د وړاندی وویل چی غرناطی ته د ده تګ ډیر خطرناک دی، هغه به زر بیرته راستون شی او دی به رخصت کړی، که هغه په ځه سبب وځنډیده نو سعید به راواستوی او سعید هم پر ما تینګار کړی ؤ چی دی په کلی کی له چا سره باید ونه ګوری.

نا آشنا وویل : د هغه دا خبره نه خوښیده چی زه بی سببه غرناطی ته د تلو خطر قبول کړم، خو اوس باید خامخا ولاړ شم، تاسو نوکر ته ووایی چی زما اس زین کړی.

عاتکه ناکراره غوندی شوه وبی ویل : تروری د خدای «ج» په خاطر زر کوه! زبیده بهر ته ووتله.

عاتکی نا آشنا ته وویل : تاسو په غرناطی کی څوک پیژنی؟

: نه! زه په وروکتوب کی یو ځل له خپل پلار سره هلته تللی وم، هغه ځلور ورځی له یوه دوست کره پاتی شو خو اوس زما دا هم په یاد نه دی چی هغه څوک ؤ؟

: بیا ته یو خدمتګار درسره بوزه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نه! کـه حکومت دومـره را وبښ شـوی وی نو د دی کلی یو سړی هم باید له ماسره ولاړ نه شی.

: زمـا په ګومـان ښایی د هغوی لټول تاته ګران نه وی، تاسو د «البسین» لوی چوك ته ورشی، هلتـه له جومات سره جوخـتـه د هغه مدرسـه ده، د هغه د کـور یوه دروازه جومـات او بله یی شاته یـوی تنګې کـوڅې ته وتلې ده، کـور یی له یوی مـودی راسی تړلې دی، امکان لری چی هغه د اوسـیدو لپاره له کوم دوست کـره پاتی شوی وی، په هر حال د هغه درك له مدرسی نه ترلاسه کولی شی، اوس زر کوه تیاریږه، زه بهر سـتا انتظار کوم.

عاتکی دا وویل او له کوتی نه بهر ووتله.

څو دقیقی وروسته نا آشنا هم له کوتی نه راووت د هغه پر سر سپینه پګړی او نور بدن یی په یوه پراخـه چپنه کی پټ شـوی ؤ د چپنی د پاسـه یی پر مـلا یو د څرمنی کمربند ؤ چی توره له تیکې سره پرې خړیده.

په انګړ کی د زبیـدی او عـاتکی نه پرته دوه نوکـران هم وو چی د یوه په لاس کی د هغـه د اس قیضـه وه، هغه اوږده اوږده ګامـونه واخسـتل وړاندی ورغی او د نوکـر نه یی د اس جلب واخسـت پښـه یی پری واړوله او د سـترګـو په رپ کی د انګړ له چمبر نه ووت.

ناڅاپه منصـور له یوی کوتی نـه راووت وړاندی راغی او په غږیو نیولی غږ یی وویل : هغه ولاړ؟

زبیـدی هغـه تـه تسلی ورکـړه ویی ویل : زویه ! هغـه د یوه ضـروری کـار لپاره ولاړ.

: ماما جان خو مې ویل چی زما تر راتګه به دی دلته وی، تا زه ولی راوبښ نه کړم، هغه به بیا رانشی.

: هغه به خامخا بیا راشی بچیه! کـه دی زما پر خبره باور نه کیږی نو کوتی ته ورشه د هغه سامان وګوره. هغه خپل زیات شـیان همدلته پریـښی دی.

منصـور لږ امیدوار شـو د «سلمان» د کوتی په لوری یی منډه واخسـتله عاتکی له زبیدی نه وپوښتل:

تاسو ته د ده نوم معلوم دی؟

: نوم یی سلمان دی.

: هاشم کاکا ته معلومه شوه چی دی د ترکانو له سمندری پوځ څخه دی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نه! آغا ستا کاکا ته یوازی دا وویل چی دغه سړی د الفجاره د یوی عربی قبیلی د مشر زوی دی او ده ته یی په لاره کی زما د ساتنی ذمه واری ورسپارلی وه.

تا یی ټولی خبری اوریدلی وی؟

: هوکی! کله چی دوی خبری کولی زه یی د څنګ په کوټه کی وم. ستا د کاکا د خبرو له اوریدو وروسته ما دا تصور هم نشو کولی چی هغه له غدارانو سره ملګری کیدای شی. د سعید پلار پر دی ډیر خفه ؤ چی ده خپل دوه زامن په یرغملو کی استولی وو. هغه ده ته د بی غیرتی او بی زړه توب پیغور ورکاوه، خو ستا کاکا په وار وار دا ویل چی دا یوه مجبوری وه، مونږ د تیاری لپاره فرصت ته ضرورت درلود. اوس که تا له بهر نه د څه ملاتړ کوم امید راوړی وی نو زه درسره ملګری یم، د دښمن پرخلاف په توره اوچتولو کی به له ما سره پردی هیڅ افسوس نه وی چی دوی بنه زما له دوو زامنو سره څه وړ سلوک کوی، تاسو وایی چی په غرناطه کی یوه خطرناکه دسیسه په کار لویدلی ده، خو که ستا کاکا د هغه دښمن وای نو هغه به په وار وار دا نه ورته ویل چی په اوسنیو حالاتو کی غرناطه ستا لپاره بالکل خطرناکه ده.

: هاشم کاکا دا وویل؟

: هوکی!

: هغه څه ځواب ورکړ؟

: هغه ورته وویل چی زه به په دی خبره فکر وکړم، اوس ماته د خوب ضرورت دی.

عاتکی وویل : تروریې! د دی مطلب له دی پرته بل څه نشی کیدای چی هاشم کاکا غوښتل خبری تری راوباسی، ځکه چی د سعید پلار له هغه سره مشوره نه ده کړی او اعتماد یی نه دی پری کړی. د هغه د ناڅاپی تګ سبب همدا دی چی هغه هاشم کاکا ته د دی موقع ورکول نه غوښتل چی هغه ابو القاسم او نور غداران خبر کړی چی کله هغه غرناطی ته ور ورسیږی وبی نیسی. اوس هم زما پوخ باور دی چی هغه به نیغ غرناطی ته تللی وی.

زبیدی له لږ فکر وروسته پوښتنه وکړه: تاته معلومه ده چی هغه څه وخت وخوځیدل؟

: نوکرانو راته وویل چی د شپی په وروستی برخو کی روان شول.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سعید پلار نژدی نیمه شپه چی ستا کاکا رخصت کړ ولاړ، د دی مطلب دا دی چی هغه به ستا له کاکا نه ډیر وړاندی غرناطی ته رسیدلی وی.

منصور موسکی بیرته راغی او ویی ویل : هغه خپله لینده، د غیشو کځوړه او یوه جوړه جامی پریښی دی، خو توره او تومانچه یی ورسره وړی دی.

عاتکی وپوښتل : تا له هغه سره تومانچه لیدلی وه؟

: هو! هغه زما دوړاندی پر خپل ورانه ایښی وه.

ما له هغه سره یوه د باروتو ډکه کځوړه هم ولیده.

عاتکی تروری! هغه خو به دا پاتی شیان هسی بی کاره نه وی گنلی چی پریښی یی دی ستا باور دی چی هغه به بیرته راستون شی؟

: که د خدای «ج» خوښه وه خامخا به راشی، مگر زه پردی نه پوهیږم چی ته دومره ولی پریشانه یی؟

: زه پریشانه نه یم، پردی غوسه یم چی هغه له ما سره له لیدو پرته ولی ولاړ، او زبیدی ترور ولی ورته راوښیی نه کړم، کله چی بابا روانیده نو راته ویی ویل چی نور ته د ده کوربه یی.

: ته هغه وخت وینې وی؟ عاتکی وپوښتل؟

: هوکی! او د بابا جان له رخصتیدو وروسته هم هغه له ما سره ډیری خبری وکړی.

: هغه خو به ستا د بی معنی خبرو نه په تنگ شوی نه وی؟

: له چانه؟

: ستا له خبرونه!

: منصور په غوسه شو ویی ویل : ولی؟

: ته پردی هم نه پوهیږی چی خلك په نیمه شپه کی تر خبرو ویده کیدل زیات خوښوی. عاتکی هځه کوله چی خپله موسکا پټه کړی.

منصور نور هم غوسه شو ویی ویل : زبیدی تروری! ته خو لږ ددی جامو ته وگوره! داسی بښکاری لکه ټوله شپه یی چی کښان نیولی وی.

عاتکه په خندا شوه.

زبیدی وویل : لوری ! یخ دی ونه وهی، دننه راځه زه اور درته بل کړم.

: نه زه اوس کورته څم! منصوره! ووایه ته راسره څی که نه؟

منصور د څواب پرځای د هغی لاس ونیو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

*****

د غرناطی اته تنه مهم مشران د وزیر ابو القاسم په شاندارہ مانۍ کی په یوه پراخه کوټه کی ناست وو، هاشم د یوه خدمتګار سره د کوټی په دروازه کی ودریده او له لږ دریدو ورووسته یی السلام علیکم! وویل او د درناوی لپاره ټول پاڅیدل خو هاشم چاته له لاس ورکولو پرته دروازی ته نژدی په یوه کرسی کیناست، د هغه تندی تروش ؤ.

په کوټه کی تر لږ څنډه چوپتیا خپره شوه، بیا د غرناطی یوه سوداګر وپوښتل : څه خبره ده ته ډیر اندیښمن ښکاری!

هاشم په ډک غږ ځواب ورکړ: اوس د اندیښنی کلمه زموږ د احساساتو د ترجمانی لپاره بس نه ده، ابو القاسم څه وخت راځی؟

: که په الحمرا کی څه مهمه پیښه نه وی نو اوس به راورسیږی، موږ یی هم له ډیر وخته انتظار کوو، یو ساعت وروسته څلور کسان نور هم پر هغوی ور زیات شول، هاشم په ډیره حیرانی د ابو عبدالله د تدبیر او د ابو القاسم د هوښیاری او د فردیناند د سخاوت او لورینی په اړه د دوی خبری اوریدی.

یوعمر خوړلی سړی چی له جامو نه د کومی مدرسی ښوونکی ښکاریدو ویل : زموږ اندیښنه وه چی څینی بی تدبیره به د سولی د شرطونو پرخلاف د اولس د راپارولو هڅی وکړی. خو د خدای «ج» شکر دی چی د غرناطی خلکو د شر اچوونکو نه مخ اړولی دی، کومو خلکو چی تر پرونه لوی وزیر ته د بی غیرتی او بی حسی پیغورونه ورکول اوس یی د قوم احسان کوونکی ګڼی، اوس د غرناطی مینډی لوی سلطان ته هم دعاګانی کوی چی اولس یی له زیاتی بربادی نه وژغوره.

د حکومت یوه چارواکی وویل : موږ باید د لوی وزیر شکر ګزار وو، چی د ښار د ډیرو با نفوذه کورنیو غړی یی فردیناند ته وسپارل، د راتلونکی لپاره یی د جګړی د پیښیدو امکانات ختم کړل، اوس که څوک شر جوړونکی د اولس د راپارولو هڅه وکړه نو په خوله به ګوزار وخوری.

یوه بل وویل : څو ورځی پخوا چا دا ویلی شوای چی د دښمن پوځی قرارګاه به موږ ته د یوی مدیی حیثیت غوره کوی او د غرناطی په بازارونو کی به د غلی، سونګ موادو او میوو انبارونه جوړ شی. آیله ورځ له لږ څخه تر مانیامه له سینټافی نه غرناطی ته شپیته ګاډی راغلل، پرون د هغو شمیر تر سلو زیات ؤ،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر کـچـرو او خـرو هم زیات شـیـان راځی، د غـرناطی په بازارونو کی د ژوند د ضروروی شیانو نرخونه په توندی سره ټیټیږی.

پردی سربیره فـردیناند چی د جنوب لاره وټړله مـوړ ته یی نوری اسـانتـیـاوی جوړی کړی، د ابو القاسم دغه کارنامه له یوی سیاسی معجزی نه کمه نه ده چی هغه اولس د مـرګ له منګولو نه وژغـوره او د امن او خوشحالی په لاره کی یی ودراوه.

ناڅاپه د هاشم زغم او صبر پای ته ورسید او ویی ویل : د خدای «ج» لپاره ځانونه مه غولوی!

د ټولو سترګی پر هاشم میخ پاتی شوی، او په کوټه کی د لږ ځنډ لپاره چوپتیا شوه.

بیا یوه سړی وپوښتل : ستا مطلب؟

هاشم ځواب ورکړ : زمـا مطلب دا دی چی زمـوږ ځلور سـوه تنه به ځو اونی د دښمن د مـیلمسـتیاو مزه وځکی او بیا به د هغی په بدل کی د ټول اولس په غاړو کی د غلامی کړی‌واچول شی. تاسو به ځو ورځی د فردیناند د سخاوت او د خپلو مـشرانو د تدبیر او عـقل ترانی ووایی او وروسـته به بیا سـتاسـو نور نسلونه تر پیـړیو پیـړیو پوری پر تاسـو لعنتـونه وایی، تاسـو پردی خبـره خـوښ یاست چی د سینتهافی لاره خلاصـه شوه او سـتاسـو لپـاره د امن او خوښی یو نوی دوران پیل شو، خو دا درته معلومه نه ده چی پردی لاره پر تاسو ځومره بلاګانی نازلیدونکی دی او ستاسو راتلونکی نسلونه بنه ستاسو د ځو ورځو خوښی ځومره دروند قیمت ادا کوی! ټول ځو شـیبی حیران وو او هاشـم ته یی کـتل، بیـا د غـرناطی یوه لوی سوداګر وویل : هاشمه! پر تا څه وشول؟ ایا ته په اوربند خوښ نه یی؟

هغه ځواب ورکړ: یو مـاته خوړلی او مایوس انسـان له خپلو مـصیبتونو څخه د خلاصون لپاره د مرګ آرزو کولی شی خو د ټول قوم پر غلامی او مرګ خوښیدای نه شی.

یوه پوځی افسر وویل : مګر پخوا خو سـتا نظر داسی نه ؤ. او تر کومه چی زما یادیږی تا دی فـردیناند ته د دوو زامنو په یرغـمل اسـتولو هم اعـتراض نه کاوه، اوس باید داسی خبره ونه کړی چی د غرناطی د امن پرخلاف وی.

هاشم ځواب ورکړ: آیا زه پر خپله اشتباه د پښیمانی حق هم نه لرم؟

یوه په عـمر پوخ سړی ځواب ورکړ: ته د زړه له تله پښیـمانه کـیدای شی خو د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی لپاره د لوی وزیر هستوګن ځای مناسب نه دی.

هاشم شوندې وچیچلی ویی ویل : تر کومه چی ماته معلومه ده شپږ اونی وروسته به فردیناند پر غرناطی قبضه وکړی او بیا به دا ځای زمونږ د مدبر او هوښیار وزیر کورنه وی.

یو بل سړی وویل : تاسو له هاشم سره خبره مه کوی، دی د خپلو بچیانو لپاره اندیښمن دی، خو زما باور دی چی د هغه اندیښنه به ډیر زر لری شی.

مونږ به له ابو القاسم نه وغواړو چی ستا سره دی د زامنو د ملاقات بندوبست وکړی.

هاشم چیغی کړی : د خدای «ج» لپاره په وار وار زما زامن مه یاودی. او بیا له څره چا د خبرو جرئت ونه کړ.

لږ ځنډ وروسته ابو القاسم کوټی ته ورننوت او ټول کسان یی په درناوی ودریدل، ابو القاسم په ولاړه له یوه ځوان نه وپوښتل:

اوس د ښار وضعه څنګه ده؟

: ښاغلیه داسی څه خبر نه دی راغلی چی څه اندیښنه پری ښکاره شی، ابو القاسم وراندی ولاړ د مجلس د حاضرینو په مخکی په یوه کرسی کیناست او ویی ویل : تاسو ښاغلیو ته د خپلو عزیزانو د احوال لپاره په وار وار ماته د راتلو د زحمت اړتیا نشته هغوی د فردیناند په قرارګاه کی تر تاسو زیات ارام دی، که مونږ فردیناند ته دا ډاډ ورکړای شو چی مونږ د زړه له کومی د اوربند د شرایطو پوره پابندی کوو نو د هغوی د ډیر یرغمل ساتلو ضرورت به ونه وینی، له سینتهافی سره د سوداګری د لاری پرانستل یو ډیر لوی بری دی او زما هیله ده چی تر څو ورځو پوری به تاسو له بندیانو سره د ملاقات اجازه هم ترلاسه کړای شی. اوس باید تاسو د بیځایه وخت تیرولو پرځای اولس ته ورشی او هغوی ته دا ډاډ ورکړی چی حکومت څه وایی ستاسو په خیر دی.

هاشم تر ډیره پوری سرخوړند اچولی ؤ او د هغوی خبری یی اوربدلی ناڅاپه ابو القاسم هغه ته وکتل تکان یی وخوړ ویی ویل : هاشمه! وبخښه زما پام نه ؤ چی ته هم شته یی، ته څه وخت راغلی؟

: زه همدا اوس راغلم. هغه په سړه لهجه ځواب ورکړ.

یوه سړی وویل : ښاغلیه! دی ستا پر بریاو ډاډه نه دی، د هغه دا نظر دی چی د غرناطی په لاری خلاصولو سره مو ډیر لوی خطر ته اوړه ورکړه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: تاسو ته خو باید معلومه وی چی زه د ده نظر ته احترام لرم، اوس که تاسو سباغلی اجازه راکړی زه له ده سره څو خبری کوم.

ابو القاسم ودریدو او هغوی تول په وار وار ورغلل، خدای پامانی یی ورسره وکړه او له کوټی ووتل.

ابو القاسم بیرته په کرسی کیناست او له هاشم نه یی وپوښتل: تاته زما پیغام در ورسید؟

: هوکی!

: نو بیا غرناطی ته د راتلو پرځای باید پر خپل کور کی پاتی وای، امکان لری د حامد بن زهره د راتلو په باب زما اندیښنی بی بنیاده وی خو د اندلس پر ساحل د فردیناند د دوو کښتیو تباهی کومه معمولی واقعه نه ده، له دی نه وړاندی د فردیناند له خوا دا خبر مور ته راکړل شویدی چی کومه کښتی مالتا ته د حامد بن زهره د راوستلو لپاره استول شوی وه په سمندر کی بی درکه شوی ده، ځکه خو دا له قیاس نه لری نه ده چی په لاره کی ترکی یا بربری کښتیو پری حمله کړی وی او د حامد بن زهره د ژغورلو نه وروسته یی د اندلس پر غاړه د هغه د پلی کولو هڅه کړی وی. زما گومان ؤ چی حامد بن زهره به غرناطی ته له راتلو دمخه له تا سره خامخا اړیکی نیسی او ستا د مشوری نه پرته به کوم مهم گام اوچت نه کړی.

که حامد بن زهره بیرته راستون شو نو د قبایلو په پارولو کی به څنډ ونه کړی، ځکه خو تاسو زر بیرته ولاړ شی او د قبایلو د آرام ساتلو هڅه وکړی، فردیناند به ستا دا خدمت نه هیروی، ماته پر دی پوهیدل گران نه دی چی ته دی زامنو ته ډیر په اندیښنه کی یی، خو ته پر ما باید اعتماد وکړی، چی د حامد بن زهره خطر لری شی زه به د هغوی د راخلاصولو هڅه وکړم.

هاشم هیله من شو ویی ویل : سباغلیه په ما احسان وکړه همدا نن یی راته راوغواړه.

: مگر زه ستا د ناڅاپی اندیښنی په سبب ونه پوهیدم.

: سباغلیه ما له اندلس نه د هجرت پریکړه کړی ده.

: په څه سبب؟

: زه ویریږم چی غرناطی ته د دښمن ننوتل به ماته له زغم نه وتلی وی، تاسو زما په باب دا ډاډ غوښت چی آرام واوسم، او چی زه له خپل کلی نه هجرت وکړم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو زما په باب به ستا ټولی اندیښنی لری شی.

ابو القاسم خُواب ورکړ: زما شخصاً هیڅ اندیښنه نشته، خو ته پوهیږی چی هغه څلور سوه تنه د فردیناند د ډاډ لپاره هغه ته تسلیم شوی دی، که زه د چا د بیرته راوستلو لپاره منډی رامنډی وکړم نو فردیناند به څه ګومان کوی ــ

او د غرناطی د نورو خلکو د خپلوانو او عزیزانو عکس العمل به څه ور وی؟

هاشم پخپلو وچو شونډو ژبه رانیږه کړه ویی ویل : د خدای «ج» لپاره زما مرسته وکړه! د خپلو بچیانو پرځای زه پخپله د فردیناند قرارګاه ته ورتلو ته چمتو یم.

ابو القاسم په بی پروایی خُواب ورکړ: له دی نه وړاندی ته هیڅ پریشانه نه وی، ستا د دی اندیښنی لپاره باید کوم معقول لامل وی.

: تر دی وړاندی ما دا سوچ کاوه چی هجرت نه کوم، خو اوس په اندلس کی د یوی ورځی تیرول هم راته ګران بنکاری، زه تر مرګ وړاندی د خپلو زامنو په اړه دا ډاډ غواړم چی دوی په یوه خپلواك هیواد کی هستوګن دی.

ابوالقاسم په خُیر هغه ته وکتل او ناڅاپه یی لهجه بدله کړه ویی ویل : ته له مانه کومه خبره پټوی، ستا سترګی د کوم سملاسی خطر د احساس غمازی کوی، ته د کوم داسی مجلس نه زما مخی ته راغلی یی چی هلته د امن پرخلاف خبری شوی دی.

: زه نیغ له خپل کلی نه ستا حضور ته راغلی یم.

: ماته معلومه ده خو ته سهی خبره ولی نه کوی؟

: سهی خبره!؟

: هو! ته ولی دا نه وایی چی زمونږ خبرونه ربنتیا وو، حامد بن زهره بیرته راغلی دی، تا له هغه سره لیدلی دی او له هغه سره له لیدو وروسته اوس ته له خپلو ذمه واریو نه د تښتیدو د لاری لټولو په فکر کی یی، هاشمه ته ما تیر ایستلی نه شی، ما چی ستا څیره ولیدله وپوهیدم چی حامد بن زهره راغلی دی، او ته د هغه راتګ د یوه نوی توپان د راتلو خبر ګڼې. اوس لږ له همت نه کار واخله، که هغه غرناطی ته ننوتلی وی نو دا د تا ذمه واری ده چی هغه د نوی فتنی له راویښولو نه ایسار کړی مورږ په یوه کښتی کی سپاره یو او د دی کښتی د ډوبیدولو مخنیوی زمونږ ټولو لومړنی فرض دی، ووایه هغه چیرته دی؟

: بناغلیه! هغه غرناطی ته نه دی رارسیدلی که رارسیدلی وای هم ما به دا نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژ درته ویلی چی هغه چیرته دی.

: ته تیره شپه په خپل کور کی وی، کـه حامد بن زهره دلتـه نه وی راغلی نو پخپل کور کی به وی.

زه ستا څخه مننه کوم.

هاشم چیغه کړه : ته هغه په کلی کی نشی نیولی.

: هلتـه د هغـه د نیـولو هیڅ ضـرورت نشـته، زه یوازی هغـه د ښار له دروازو نه لری غواړم، او که ته د خپلو زامنو دښمن نه وی نو زما سره باید مرسته وکړی.

ابو القـاسم دا وویل او بیـا یی لاسونه وپرقول، پهـره دار کوتی ته ورننوت ابو القاسم امر ورته وکړ:

سمدستی کوتوال ته ورشه ورته ووایه چی د ښار پرتولو لارو پهری ودروه، کـه حامـد بن زهره ښـار ته د ننوتلو هڅه وکـړه نو وبی نیسی او سمدستی یی مـاته راولی.

چی پهـره دار ولاړ هغـه بیرته هاشم ته وکتل: کـه هغـه غـرناطی تـه تر راتلو د مخه د قـبایلی خلکو د پارولو هڅه وکړه نو مـاته به گـام په گـام ستـا د مرستی ضرورت وی، که ته د خپلو زامنو خیر غوښتونکی وی نو د حکومت سره به پوره مرسته کـوی، زه درسره وعده کـوم چی یو ویښتـه به یی نه زیانیږی. زمـا هدف له بربادی څخه د غـرناطی ژغـورل دی. کـه ته مـاته دا وویلی شی چی د بربریانو او ترکـانو بیړی د اندلس پر څنډو د لنگر اچولو په حال کی دی نو زه به د هغوی د هر کلي لپـاره تر هر چا وړاندی وم، خـو کـه هغـه یوازی راغلی دی نو د غـرناطی خلکو ته به له هغه سره د موهومو امیدونو او خوشحالوونکو خبرو پرته هیڅ نه وی.

هاشم څواب ورکړ: ښاغلیـه! زه دا هڅه کـوم چی هغـه غـرناطی ته د راتلو اراده پریږدی. مگر د هغه په نیولو کی درسره مرسته نشم کولی.

ابو القاسم لږ نرم شو ویی ویل : زه له تاسره وعده کولی شم چی زما له لاسه به حامد بن زهره ته کوم تاوان نه رسیږی، او کـه تاسو غـواړی نو هغـه له نیـولو نه ژغـورلی هم شی، خو دا ضروری ده چی هغـه تـه د خلکو د پارولو زمینه برابره نه شی.

یو نوکر کوتی ته ورننوت او ویی ویل :

ښاغلیه! د غـرناطی کوتوال درسره لیدل غواړی، هغه کوم خبر را ی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هغه دلته راولی.

نوکر له کوتی نه بهر ووت او لړښتو وروسته یو د قوی مټو خاوند چی د پنځوس کلونو نه په عمر زیات معلومیده کوتی ته ورننوت او بیله څه مقدمی یی وویل:

: بناغلیه! زه دی لوری ته راروان وم چی ستا استازی په مخه راغی، ما ستا د حکم سره سم پهره دارانو ته هدایت ورکړ، ابو القاسم په غوسه شو ویی ویل : اوس ته زما د حکم د سبب معلومولو لپاره راغلی یی؟

: نه بناغلیه! زه دومره په خبره پوهیږم جی ستا په امر کی به خامخا کوم مصلحت وی، خو ما یو مهم خبر اوریدلی دی.

: څه دول خبر؟

: کوتوال د څواب پر ځای په شك هاشم ته وکتل، ابو القاسم وویل:

ته ولی چوپ شوی، له هاشم نه د غرناطی یوه خبره هم پته نه ده.

کوتوال وویل : بناغلیه! زه تاته ددی خبری لپاره راتلم چی حامد بن زهره بنار ته ننوتلی دی. هغه په البسین کی له چا کره اوسی. خپل کور یی تش دی، پخپله مدرسه کی هم نشته، کیدای شی چی دا هسی آوازه وی خو د بنار خلك د البسین په څلور لاری کی راټولیږی او زمور خلکو له ډیرونه دا اوریدلی دی چی حامد بن زهره بیرته راستون شوی دی او نن د البسین په جومات کی د بنار خلکو ته وینا کوی. په بنار کی داسی خبری هم کیږی چی هغه د اسلامی هیوادونو له مشرانو څخه کوم امیدوارووونکی پیغام راوړی دی.

ابو القاسم هاشم ته وکتل خو هغه وویل:

دا امکان نه لری، زه دا تصور هم نشم کولی چی هغه دی دلته را رسیدلی وی.

ابو القاسم وویل : تا هغه غرناطی ته له راتګه ایسار کړی ؤ؟

: هوکی!

: تا دا هم ورته وویل چی ستا د بچیانو په شمول د غرناطی څلور سوه کسان د یرغمل په څیر تللی دی؟

: دا خبره هغه ته زما سره له لیدو وړاندی معلومه وه.

ابو القاسم له لږ فکر وروسته وویل : په دی حالاتو کی دا له اتکل نه لری نه ده چی هغه ستا په اړه بد اعتمادی احساس کړی وی او غرناطی ته د راتګ د ارادی په باب یی تاته څه ویل مناسب نه وی بللی، په هر حال که هغه دلته را

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسیدلی وی نو د سهی احوال په معلومولو ځند نه وزی.

ابو القاسم دا وویل او کوتوال ته یی پام واړاوه: ستا پردی پوهول ضروری نه دی چی په اوسنیو حالاتو کی دی ذمه واری څه دی؟ ته په البسین کی د داسی خلکو څخه کار اخستی شی چی د هری شیبی احوال درکړی خو ستا له لوری باید داسی څه گام اوچت نه شی چی خلك پری وپاریږی.

اوس به زه بیا سلطان ته ورځم، او زما به دا هڅه وی چی د غرناطی تول با نفوذه خلك په ځانگړی توگه هغه خلك چی ورونه او زامن یی د یرغمل په توگه استول شوی دی په الحمرا کی راتول شی، سمدستی باید د ښار دروازی وتړل شی.

کوتوال په ویره ویره وویل : ښاغلیه! زما اندیښنه ده چی که حامد بن زهره غرناطی ته رارسیدلی وی نو آرام به نه کښینی، که ستا اجازه وی په البسین کی هم داسی کسان پیدا کیږی چی چاره یی وکړی.

هاشم جگ شو ودریدو او له غوسی نه په ریږدیدونکی غږ یی وویل:

په غرناطه کی پر حامد بن زهره لاس اوچتول د ماشومانو لوبه نه ده، که د هغه د وژلو هڅه وشوه نو د ښار هیڅ گوټ به درته په امن نه وی.

بیا هغه په هیله منه څیره ابو القاسم ته وکتل : ښاغلیه! ماته اجازه راکړی.

: ته چیرته روانیږی؟

: زه د حامد بن زهره د پیدا کولو هڅه کوم، امکان لری زه هغه د بریادی له لاری راوگرځوم.

: نه ته نور بهر ته نشی تللی.

هاشم څو شیبی هغه ته په حیرانی کتل، بیا یی په خپ غږ وویل:

ستا مطلب دا دی چی زه ستا بندی یم؟

: نه زما مطلب دا دی چی اوس ستا ساتنه زما ذمه واری ده. که د حامد بن زهره کوم ملگری ته زما له کوره د تلو په حال کی ولیدی نو ژوندی به بیرته راستون نه شی، ځکه خو تر څو ستا په اړه بله پریکړه نه وی شوی ته به همدلته اوسی.

هاشم څه ویل غوښتل خو ابو القاسم او کوتوال د کوټی نه ووتل او دی بی حاله پر کرسی ورولویدو، لږ څند وروسته جگ شو دروازی پلو ولاړ خو هلته دوه تنه وسله وال پهره داران ولاړ وو. هغه څان ملامتاوه بیرته راوگرځید او په کرسی کیناست.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلمان سفر

له غرناطی نه نژدی دوه میله لری سلمان یوه کلی ته ننوت چی په دیوالونو او ورونو یی د تیری جگړی نخښی برالاوی، د پراخه سړك دواړو غاړو ته کورونه زیاتره ویجاړ شوی وو او بامونه یی پر ځمکه رانسکور شوی وو، یوازی څو داسی کورونه تر سترگو کیدل، چی د ژوند نخښی پکی لیدی شوی.

چپ لوری ته د جومات بام لویدلی ؤ او نژدی هلته دوه تنه په یوه گاډی کی د وښو پر راوړو بوخت وو.

گاډی په دوو کچړو پوری ترلی وه، او کوچوان چی یو د څوارلس کلو په شاوخوا کی هلك ؤ پاس پری ناست ؤ. ښی لوری ته د یوی پراخی حویلی دیوال ؤ چی ځای ځای درزونه پکی راغلی وو. سلمان چی د حویلی دروازی ته نژدی شو ناڅاپه یو بودا سړی چی لکنه یی لگوله راووت د اس مخی ته راغی د اس تگ ډیر گرندی نه ؤ سلمان په وخت د اس جلب راکش کړ او ښی اړخ ته یی تری کوږ کړ خو بودا سړی چی هغه یی د اس سره ډنډتکر هڅه کوله د مخامخ وړاندی تلو پرځای شاته شو او له اس سره د تکر په سبب یوی خواته وغورځید.

سلمان له اس نه راکوز شو هغه ته یی تکیه ورکړه ویې ویل:

وبخښی تاسو خو به ډیر ژوبل شوی نه یاست؟

زه پر خپله بی احتیاطی پښیمانه یم.

یو ځوان په منده بهر ته راووت او په غوسه یی وویل : تاسو په یوه پراخه میدان کی باید د اس د سپارلی مشق وکړی، او سترگی هم باید وغړوی.

کوچوان راکوز شو او په منده ورغی ویی ویل : مسعوده!

په ادب خیال کوه ما ورته کتل د هغه غلطی نه وه.

بودا هم راپورته شو ویی ویل : مسعوده ته ډیر احمق یی زه بالکل روغ یم، د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هیڅ گناه نشته اشتباه زما وه، له حویلی نه یوه نجلی راښکاره شوه او وړاندی راغله له بودا نه یی وپوښتل : څه خبره دو بابا؟

: هیڅ نه لوری!

د نجلی عمرد لسو کلونو په شاوخوا کی ؤ، د هغی کمزوری او د نگر بدن د تیرو جگړو د مصیبتونو هنداره وه، هغی سلمان ته وکتل او په شرمیدلی لهجه یی تری وپوښتل :

ته له غرناطی نه راغلی؟

: نه زه هلته روان یم.

سلمان دا وویل او بیا یی مسعود ته وکتل : دی ناڅاپه د آس مخی ته راغی او زه افسوس کوم چی څه می وکړه خو ونه شوه هغه می له غورځیدو ونه ژغورلای شو.

مسعود ځواب ورکړ: بناغلیه زه پخپله خبره پښیمانه یم، او بخښته درڅخه غواړم.

د سلمان آس په خولو لوند خیشت ؤ او له ستومانی سیلیده کوچوان یی جلب ونیو ویی ویل:

بناغلیه ! ستا اس ډیر تړی بنکاری که دی اجازه وی زه اوبه پری وڅښنم.

: ډیره ښه ده خو زر بیرته راستون شه چی پر ما څنډ وزی.

: بناغلیه !دا دی زر بیرته راځم.

هلك آس جومات ته نژدی د کوهی په لوری بوت.

نجلی وویل : بنایی ته له لری راغلی وی؟

: هوکی!

: بنایی تر اوسه دی سبا ناری هم نه وی کړی، زمونږ په کور کی ډوډی تیاره ده راځه!

: نه مننه زما بیړه ده.

بودا وویل : راځه بچیه د دی کلی د سردار لور بلنه درکوی، له جگړی وروسته په دی ویجاړ کور کی ته لومړنی میلمه یی.

د اسماً حوصله مه ماتوه.

: سلمان د نجلی پرسر د مینی لاس کیښود ویی ویل : که زما بیړه نه وای ستا بلنه می نه ردوله، پلار جان ته دی زما سلام ووایه او ورته ووایه چی که په بیرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راستنیدو کی فرصت په لاس راغی نو دلته به ډوډی وخورم او بیا به ځم.

مسعود وویل : بناغلیه ! د هغه پلار شهید شوی دی.

سلمان اسماً ته وکتل ، د هغی په سترګو کی اوښکی ځلیدې.

بوډا وویل : د جګړی په ورځو کی دغه کلی رنګ شوی ؤ، زمونږ آغا خپل زامن او میرمن «اندراش» ته استولی وو، اوس یوه هفته وړاندی مونږ بیرته راغلی یو، څو تنه زمونږ نه وړاندی دلته را رسیدلی وو او که جګړه بیا پیل نه شوه نو امید دی چی پاتی کورونه هم زر بیرته ودان شی.

اسماً په ستومانی خپلی اوښکی پاکی کړی ویی ویل : بابا جګړه به خامخا پیلیږی. مور جانی می ویل چی دا ځل به مونږ «اندراش» ته د تلو پرځای په غرناطه کی پاتی کیږو.

کوچوان چی د اس له اوبولونه وروسته بیرته راستون شو ویی ویل:

: بناغلیه ! ستا آس ډیر تږی ؤ، ته باید د دومره ښکلی حیوان ډیر خیال وساتی.

سلمان د هغه له لاسه جلب ونیو اسما ته یی وکتل : اسماً زه ژمنه درسره کوم چی بیرته راوګرځیدم دلته به راګرځم تا به وینم او بیا به ځم.

: ته له کومه ځایه راغلی یی؟

: زه له ډیر لری ځایه راغلی یم، او سلمان پر اس سپور شو.

اسماً وویل : لږ ودریږه زه اوس بیرته راځم، او هغه بیا په منډه بیرته په کور ننوته، سلمان اندیښمن ودریده یوی او بلی خواته یی کتل.

بوډا وویل : د دی نجلی په خاطر ته خامخا باید راشی، اوس خو را سنبال شوی ده خو په اندراش کی یی دا حالت ؤ چی له لری به یی هر سپور ولید د خپل پلار ملګری به یی ګانه.

کوچوان وویل : په غرناطه کی به ته د کوم دوست کره اوسی که په سرای کی؟

: ماته نه ده معلومه، دا د هغه ځای په وضعی پوری اړه لری. امکان لری ماته د ایساریدو فرصت په لاس رانه شی.

: بناغلیه! زه د دی لپاره دا پوښتنه کوم چی په غرناطه کی د اسونو لپاره پروړه ډیر په زحمت موندل کیږی، او ستا آس داسی نه دی چی وږی دی وساتل شی، که ته زمونږ په سرای کی اوسیدل خوښوی نو هلته به د وښو زحمت درته نه وی، مونږ د دی خبری ځانګړی خیال ساتو، او همدغه سبب دی چی اوس خلك

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ په سرای کی شپه تیرول خوښوی، زه پرون دلته د وښو د پیرلو لپارهٔ راغلی وم، او اوس می ایله څو گیډی پیدا کړل.

: مننه، کـه زه هلتـه پاتی کـیـدم، نو د اس په وړی سـاتلو به خـوښ نه شم، ستاسو سرای چیرته دی؟

: تاسو له جنوبی دروازی نه سیده پر سرك ولاړ شی، کینۍ لوری ته به د سرای دروازه ووینی، د مالك نوم عبدالمنان دی، خو له چانه د پوښتنی حاجت نشته، دروازه دومره لویه ده چی گاډی هم تری تیریدای شی، د سرك بلی غاړی ته سرای ته مخامخ حمام دی او څو گامه وړاندي به یو لوی چوك ووینی، زما نوم عثمان دی.

اسـمـاً په منډه رابنکاره شـوه او وړاندی ورغله دوی دانی منی یی سلمـان ته ورکړی: مـوږ په خپل وینجار بن کی منی ولټولی، کـه ته مـخکی راغلی وای نو څولی به می ډکـه درته راوړی وای، مـور جانی مـی ټولی وویشلی یوازی همدغـه دوی دانی اوس پاتی وی.

سلمان زړه نا زړه نجلۍ ته کتل او بیا یی د هغی له لاسه یوه منه واخستله او اس یی پونده کړ، او بیا لږ څنډ وروسته یوه معصومه، خفه، او هوښیاره څیره چی د اندلس د مـاضی د وړانگو او د زاتلونکو تیـارو هنداره وه د ده په سـترگـو کی تاویدله.

* * * * *

سلمان چی د بنار دروازی ته نژدی شو نو یوه گاډۍ درشل ته ننوتله، له هغی څوگامـه شاته د وښو، خسو او غلې نه ډکې گاډۍ کتـار ولاړې وې، کله چې په گـاډی پسی د وښو یوه بله گـاډی هم د درشل په لور ور نژدی شوه نو پهـره دار راوړاندی شو او نیزه یی ور اوږده کړه هغه یی بیرته په شا کړه. یو سړی چی پر سر یی د چرگانو کپس ؤ په ویره ویره راوړاندی شو، خو پهره دار هغه په زوره په شا تیله کړ چی له ټوکری سره شاپه تخته وغورځید.

یو لرگی مـاتوونکی خپل خر پریښود منډه یی کړه او هغه یی راپورته کړ، په غوسه یی بیا پر پهره دارانو پټکی وکړی:

تاسو له یوه بی وسی سړی سره په زور ازمویلو باید وشرمیږی. د هغه په لیدو نورو خلکو هم شور گډ کړ، د چرگانو خاوند په بیړه ټوکری راپورته کړه څوگامه شاته شو اوپهره دارانو ته یی سختی بدی ردی پیل کړی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان څو ګامه لری اس ودراوه او له یوه کوچوان نه یی د دی هنګامی سبب وپوښت، هغه وویل:

: ښاغلیه ! دا پهره داران ډیر ظالمان دی، کله یی چی زړه وغواړی دروازه ترې موړ له یوه ساعت راسې دلته ولاړ یو، همدا اوس د کوم امیر سړی بګی راغله د یوې شیبی لپاره یی دروازه ورته پرانسته، اوس بیرته دروازه ترې.

سلمان په ځیر درشل لوری ته وکتل، دوو تنو د دروازی پلی پوری کولی، هغه په بیړه اس پونده کړ د دروازی په مخه کی د درشل دننه چی کوم پهره داران په مخه کی ولاړ وو هغوی په چیغو او شور یوی او بلی خواته ځانونه شاته کړل، او دوو وسله والو ساتونکو خپلی نیزی سمی کړی، بیا هغوی په ده پسی منډی وهلی، خو سلمان یو ځل شاته ورپسی راوکتل او بیا یی هغوی ته د پام اړلو اړتیا نه لیده او اس یی له هوا سره خبری کولی. لږ ځنډ وروسته یی کین لوری ته یوه لویه دروازه ولیده هغه اس ودراوه او د یوی شیبی لپاره یی شاته وکتل او بیا یی اس راوګرځاوه او د دوه پوړه ودانی پر لویه دروازه ورننوت. هلته د منځنی عمر یو د ښکلی ځیری خاوند پر کرسی ناست ؤ، سلمان له اس نه پلی شو له مخامخ برنډی نه یو نوکر په منډه راغی او د ده له لاسه یی د اس جلب واخست.

سلمان وپوښتل : دا د عبدالمنان سرای دی؟

: نوکر ځواب ورکړ: هو صیب!

: هغه چیرته دی؟

پر کرسی ناست سړی راپورته شو ویی ویل : صیب امر کوی زه عبدالمنان یم.

: ماته عثمان ستا درک راکړ، سلمان دروازی پلو وکتل او زیاته یی کړه : د لاری پر سر یوه کلی کی می ورسره ولیدل، زما په ښار کی یو ضروری کار دی، خو زما اس ستومانه دی، ځکه خو غواړم دلته یی پریږدم.

عبدالمنان نوکر ته وویل : اس طبیلی ته بوزه!

خدمتګار آس ورسره بوت، سلمان په بیړه د درشل په لوری ولاړ.

عبدالمان غږ پرې وکړ : ودریږه!

سلمان ودرید او په اندیښنه یی فنځ ورته راوګرځاوه:

ګوره زما ډیره بیړه ده.

عبد المنان ورغی او له سلمان سره روان شو ویی ویل : زه ددی بی ادبی بخښنه غواړم ، خو که تاته څه خطر درپیښ وی یا څوک درپسی وی نو یوی او

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلی خواته دی د تلو اړتیا نشته، زه مرسته درسره کولی شم.

سلمان څواب ورکړ: زما دا اندیښنه ده چی د دروازی پهره داران به می تعقیبوی کله چی زه هلته راورسیدم هغوی غوښتل دروازه وټړی، زما بیړه وه د دوی نه راتیر شوم او دلته راغلم، هغوی می ډیر شاته پریښودل، که د هغوی د مرستی لپاره سپاره ورونه رسیدل نو ماته سمدستی څه خطر نشته، په ښار کی د یوه ضروری کار د ترسره کولو نه وروسته بیا زه د دی پروانه لرم چی هغوی له ما سره بیا څه وړ سلوك کوی.

که یوازی دومره خبره وی نو هیڅ پریشانی ته دی ضرورت نشته، پهره داران تر دی ځایه د تعقیبولو جرئت نشی کولای، اوس د ښار دا حالت دی چی ته په بازار کی چیرته د حکومت پر ضد یو شعار ورکړی شاوخوا خلك به ټول ستا د ملاتړ لپاره راټول شی، تاسو چیرته تلل غواړی؟

: غواړم تر البسین پوری ولاړ شم.

: په راتلونکی چوك کی به ګاډی‌ردرته پیدا شی.

سرك ته چی ورسید سلمان وویل : زه ستا څخه مننه کوم.

اوس ماته اجازه راکړه.

عبدالمنان هغه ته لاس ورکړ ورته وبی ویل : عثمان دا درته ونه ویل چی څه وخت به راشی؟

: هغه د خوځیدو لپاره تیار ولاړ ؤ، خو که پهره دارانو دروازه ورته بیرته نه کړه نو له ښاره بهر به ولاړ وی.

: زه هلته ور روانیږم او چی تاسو بیرته راځی ان شاء الله عثمان به دی هر کلی ته ولاړ وی.

سلمان چی چوك ته نژدی شو یوه وړوکی ډله یی ولیدله چی په مخ کی یی یوه سړی نغاره ډنګوله، سلمان چی وړاندی ورغی نو نغاره والا دا اعلان کاوه:

د غرناطی آزادی خوښوونکو!

حامد بن زهره تاسو ته د یوه نوی ژوند پیغام راوړی، هغه غرناطی ته رارسیدلی دی او نن د مانښام له لمانځه وروسته د البسین په جامع جومات کی اولس ته وینا کوی، که تاسو د اولس د خاینانو دسیسی ناکامول غواړی نو د هغه تر بیرغ لاندی راټول شی.

د دی اعلان له اوریدو وروسته د حامد بن زهره په اړه د سلمان اندیښنه تر څه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حډه کمه شوه او لږ څنډ وروسته هغه په یوه بګۍ کی سپور ؤ او البسین ته روان شو.

*****

ګاډی د مدرسی د دروازی په مخه کی ودریده او سلمان تری ښکته شو کوچوان ته یی یو دینار په لاس کی ورکیښود او د بندی دروازی په لوری ولاړ، څو څلی یی د درنی دروازی له ټکولو وروسته تیل وهله ویی لیدل چی دننه له خوا زنځیر شوی ده.

له لږ څنډ دروازی ټکولو وروسته یی غږ وکړ:

څوک شته دروازه خلاصه کړی! څوک شته!! هلته څو هلکان او دری تنه وسله وال څوانان ولاړوو په هغوی کی یوه دنګ او د ښکلو جامو خاوند وویل:

سباغلیه! دننه هیڅوک نشته، مدرسه رخصت شوی ده، سلمان مخ راوګرځاوه کوچوان ته یی وویل: د هغه د هستوګنځای یوه دروازه د شا کوڅی ته وتلی ده هلته به کوم نوکر خامخا وی.

کوچوان وویل : راځه زه تا د هغی کوڅی خولی ته رسوم. سلمان په بیړه په بګۍ کی کیناست، کوچوان د ګاډی مخه راوګرځوله او د جومات نه پاس د کوڅی خواته راوګرځید او د تنګی کوڅی په مخه کی ودرید ویی ویل:

سباغلیه! وړاندی کوڅه تنګه ده، بګۍ نشی پکی تلای ته پخپله ورشه پوښتنه یی وکړه، امکان لری د مدرسی په څیر یی کور هم تش وی او ستا بیرته تګ ته ضرورت شی، تا ماته له دوه طرفه کرایی نه هم زیاتی پیسی راکړی دی په خوښه ستا تر راتلو پوری انتظار کوم.

: نه ته درځه! زما دلته لږ څنډ وزی، سلمان دا وویل او روان شو.

کوچوان ګاډی راګرځوله چی هغه دری څوانان چی د جومات په مخه کی یی لیدلي وو په مخه کی ورته ودریدل او لاره یی ونیوه په هغوی کی هغه د لوړ قد خاوند وویل : دا څوک ؤ؟

کوچوان څواب ورکړ: نه یی پیژنم خو داسی ښکاری چی له بهر نه راغلی دی، د البسین لاره ورته نه وه معلومه د کومی شریفی کورنی سړی ښکاری ماته یی یو دینار راکړ.

: دی څوک لتوی؟

: ماته نه ده معلومه، لومړی یی راته وویل چی د البسین جامع جومات ته می

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوه، بیا یی وویل چی د جومات ترځنګ یوه مدرسه ده ما هلته ښکته کړه، زه هلته د خپل یوه دوست پوښتنه کوم.

: ساده سړیه تاته معلومه نه ده جی په دی کوڅه کی د حامد بن زهره کور دی او نن د غرناطی هر غدار د هغه په لټه کی دی، ځه له دی ځایه زغله!

کوچوان اندیښمن شو اس ته یی متروکه ورکړه اوهغه دری ځوانان په کوڅه ورننوتل.

سلمان لږ وړاندی له یوه عمر خوړلی سړی نه پوښتنه کوله: ته په همدی کوڅه کی اوسیږی؟

: هوکی! وړاندی اوم کور زما دی.

: دا د حامد بن زهره کور دی؟

: هوکی!

: تاته معلومه ده چی د دی دروازه له کومه وخته راسی تړلی ده؟

: زه چی سهار له لمانځه راوګرځیدم نو دروازه یی بیرته وه، وروسته می د حامد بن زهره د راتګ خبر واورید او په منډه راغلم چی دلته پر دروازه کولپ، پروت و او ډیر خلك بهر ولاړ وو. زه د مدرسی د دروازی په لوری ولاړم هلته می یی پوښتنه وکړه خو معلومه شوه چی مدرسه رخصت شوی ده، زما په ګومان به ساتونکی د مدرسی د دروازی له تړلو نه وروسته د شا له خوا په دی کوڅه راوتلی وی.

سلمان وویل : زه له حامد بن زهره سره لیدل غواړم. ته د داسی چا درك راکولی شی چی د ده د اوسیدو ځای ورته معلوم وی؟

: ښاغلیه ما له څو کسانو د هغه د هستوګنی د ځای پوښتنه کړی ده خو هیڅوا ته هم معلومه نه وه.

د اوږده قد خاوند چی له دوی نه لری ولاړ ؤ، او خبری یی اوریدی ور وړاندی شو ویی ویل:

که څه ضروری خبره وی زه درسره مرسته کولی شم زما باور دی چی دلته یو سړی ته به د هغه د هستوګنی ځای معلوم وی راځه!

: هغه چیرته دی؟

: د هغه کور ډیر لری نه دی تاسو په ما پسی راځی!

سلمان له هغه سره روان شو او پاتی ځوانان له شانه ورپسی ورغلل، نژدی دوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوه ګامه وړاندی بنی خواته وګرځید او یوی پراخی کوڅی ته ورننوتل د سلمان لارښود ناڅاپه وپوښتل:

: ته له کومه ځایه راغلی یی؟

: له اندراش څخه!

: ته نن راغلی؟

: هوکی!

: د حامد بن زهره د راتګ نه هڅه خبر شوی؟

: سلمان لږ پریشانه شو ځواب یی ورکړ:

زه تولی خبری نشم درته ویلی، ستا د ډاډ لپاره دومره عرض کول کافی بولم چی حامد بن زهره زه ډیر ښه پیژنم او زه هغه ته یو ضروری پیغام رسول غواړم.

: وبخښنی! زه پر تا شك نه کوم خو په دی ورځو کی موږ له داسی وضعی سره مخ یو چی یو ورور بل ته د لاس په ورکولو ویریږی.

: ماته معلومه ده اوس په خبرو وخت مه تیروه.

بل ځوان وویل : ولیده! دی سهی وایی موږ باید وخت ضایع نه کړو.

په کوڅی کی چی دوی بنی لوری ته وګرځیدل څو تنه یی ولیدل چی د مدرسی زده کوونکی معلومیدل یوه تن د حامد بن زهره د راتلو اعلان کاوه او خلك له شاوخوا کورونو راوتل او پر هغوی ورټولیدل. یوه تن د سلمان ملګری ولید چیغی یی کړی:

وګوری ولید را روان دی هغه ته به یی خامخا هستوګنځی معلوم وی، هغوی د سترګو په رپ کی پر ولید راټول شول، یوه تن تری وپوښتل:

تاته معلومه ده چی حامد بن زهره چیرته دی؟

: نه!

: ایا هغه رښتیا غرناطی ته راغلی دی؟

: تاسو په شعار ورکونکیو باید اعتماد وکړی، زما باور دی چی هغه د وینا لپاره جومات ته راشی تاسو به یی پخپلو سترګو ووینی، خو اوس که چاته د هغه د اوسیدو ځای معلوم وی هم نه یی درته ښیی، تاسو باید همدومره پوه شی چی اوس تر تاسو زیات د حکومت جاسوسان او غداران د هغه په باب په فکر کی دی. چی د هغه د راتلو په سبب د جګړی د بیا پیلیدو په ویره کی دی، موږ څو تنه غداران ولیدل چی د جومات شاوخوا ګرځیدل، کیدای شی له هغوی نه کوم یو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هم وی، څکه خو باید تاسو تر مابنامه صبر وکړی، نور زما وخت مه ضایع کوی زما ضروری کار دی، ولید وراندی ولاړ او خلك یوی او بلی خواته تیت شول، سلمان چی لږ پخوا د خپل لارښود له پوښتنو نه پریشانی احساسوله ښیرته لری شوه.

*****

لږ څنډ وروسته هغوی یو زاړه کورته ننوتل چی د کور پرځای یوی مسافرخانی ته ورته ؤ، د درشل دننه د پراخه غولی دری لوریو ته وړی وړی کوټې وی.

سلمان هلته له یوه بوډا نوکر نه پرته چی د درشل نه بهر لمر ته پروت ؤ او خړیده هیڅوك ونه لیدل.

: تاسو زه چیرته راوستم؟ سلمان له خپل لارښودنه وپوښتل، ولید ځواب ورکړ: دا د شاګردانو هستوګنځای دی خو اوس هغوی ټول تللی دی د حامد بن زهره د وینا لپاره خلك خبروی.

: مګر تاسو زه ولی دلته راوستم؟

: تاسو لږ څنډ د جمیل په کوټه کی استراحت وکړی. زه به اوس د هغه درك راپیدا کړم او تاته به راشم.

: جمیل څوك دی؟

: ښاغلیه! جمیل زما نوم دی راځه! یوه ځوان ځواب ورکړ.

سلمان ولید ته وکتل ویی ویل : ګوره که ته د حامد بن زهره د ژوند په ارځښت پوهیږی نو وخت مه ضایع کوه، او ما زر تر زره هغه ته ور وله.

: ستا مطلب دا دی چی د هغه پرخلاف څه دسیسه په کار لویدلی ده؟

سلمان خفه شو ویی ویل : ما یو ځل درته وویل چی د هغه ژوند په خطر کی دی.

ولید وویل : که ته هغه ته دا ویل غواړی چی په غرناطه کی د غدارانو ډله د هغه د وینو تږی ده نو دا هغه ته، نوی خبره نه ده، بیا هم زه هڅه کوم چی تا ښی له څنډه هغه ته ورسوم، ما چی د هغه د کوم دوست خبره کوله د هغه کور ډیر لری نه دی، که هغه د حامد بن زهره د هستوګنځی د درك راکولو ته چمتو شو نو زه به سمدستی هلته ورشم او که هغه ته د اعتماد وړ وبللی نو ور رسوم دی. امکان لری هغه پخپله دلته راشی، تاسو یوازی خپل نوم ماته ووایی.

: زما نوم سلمان دی، مګر که ستا په زړه کی څه شك وی هم ماته باید د دی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبری فرصت راکړی چی زه خپل برائت وړاندی کړم، او زه په غرناطه کی د حامد بن زهره نه پرته بل گواه نشم وړاندی کولی.

: گوره دغه بحث هیڅ گټه نه لری، که تاسو نور وخت ضایع کول نه غواړی نو لږ ځنډ صبر وکړی، ولید دا وویل او په بیړه بیرته وگرځید او د سترگو په رپ کی تر درشل ووت، سلمان د اندیښنی او بی وسی په حالت کی د هغه ملگرو ته کتل.

جمیل خپل ملگری ته وویل : اویس! ته د درشل دروازه بنده کړه او له بهر نه څوک دننه مه را پریږده.

بیا بی سلمان ته مخ واړاوه: بناغلیه! د اندیښنی هیڅ خبره نه ده، که حامد بن زهره تاسو پیژنی نو ډیر زر به مو ان شاء الله ورسره ملاقات وشی، راځئ!

سلمان د مجبوری په حالت کی له هغه سره ولاړ جمیل د انگړ نه تیر شو او د یوی کوټی دروازه یی خلاصه کړه ورننوتل.

د کوټی دننه سامان ډیر لږ و، پر مځکه یوه معمولی سطرنجی غوړیدلی وه، ښی لاس ته د دیوال ترڅنگ پر یوه کټ بستره غوړیدلی وه، پاس د دیوال په یوه تاخچه کی د ډیوی دودونو دیوال تور کړی ؤ، د چپرکټ ترڅنگ یوه وړوکی صندلی او منقل ایښی وو.

د کوټی په یوه ګونج کی یو د لرگی صندوق او د اوبو صراحی ترسترگو کیدل چی پاس پری یوه خټینه پیاله نسکوره وه، ښی لاس ته دروازی ته نژدی په یوه لویه الماری کی کتابونه ایښودل شوی وو، مخامخ په دیوال کی یوه وړوکی دریځه وه.

تشریف راوړی! جمیل صندلی ته اشاره وکړه.

سلمان د توری د راځړولو پرځای کمربند سست کړ او پر صندلی کیناست، جمیل د هغه په مخکی پر چارپایي کیناست ویی ویل: کله چی زه لومړی ځل دی کوټی ته راننوتم داسی راته ښکاریده لکه کوم زندان ته چی راغلی وم، او زما باور دی چی ته به هم همدغسی احساسوی.

: هوکی! سلمان په بی پروایی ځواب ورکړ، ماته دا ودانی عجیبه غوندی ښکاری.

جمیل وویل : د دی عمر تر سلو کالو زیات دی، رومبی دا یو وړوکی جیل ؤ، نژدی ځلویښت کاله پخوا چی مرکزی جیل پراخه کړای شو حکومت دغه بیا په یوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یهـوذی سـوداګر بانـدی وپلوره، هغـه بیـا سـرای تری جوړ کړ، بیـا هغـه یهـودی سوداګر مړ شو کوندې یی دغـه سرای پر یوه مسـلمان سوداګر بانـدی وپلوره، د جګړی په لومړیو شپو کی د هغه سوداګر زوی شهید شو او هغه خپل زیات جایداد نیـمایی برخـه د مـدرسی د مسـتـحقـو زده کـوونکو لپـاره وقف کـړه او پـخپله «طنجی» ته ولاړ.

سلمان ظاهراً په ډیر غـور د جمیل خبری اوریدی خو هغه د ودانی له تاریخ سره هیڅ مینه نه درلوده.

جمیل ناڅاپه اوچت شو ویی ویل : وبخښی مـا له تانه د ډوډی په اړه پوښتنه ونه کړه، زمـا په ګومـان دی تر اوسه پوری سبا ناری نه دی کړی زه یی همدا اوس درته راغواړم.

سلمـان وویل : نه، نه ته زمـا د ډوډی غم مـه کـوه، زه د خپلی ذمـه واری له سرته رسولو دمخه د لوږی هیڅ احساس نه کوم.

: د یوه سرتیـری لومړی ذمـه واری دا وی چی خپل ځواك او صـحت پرځای وساتی، جمیل دا وویل او بهرته ووت. څو دقیقی وروسته چی بیرته راغی نو په لاس کی یی کوزه وه.

هغه کوزه په دهلیز کی کیښوده ویی ویل : راشه لاس دی ومینځه.

سلمان راپورته شو وړاندی ولاړ او یوه نوکر په پتنوس کی ډوډی راوړه، جمیل د هغه لاس پری ومینځل ویی ویل:

ماته له بیرون نه د ډوډی راوړو اړتیا نه وه، شاګردانو چی د حامد بن زهره د راتلو خبر اوریدلی دی بهر ته وتلی دی او د هغوی ډوډی ځای په ځای پاتی ده.

نوکر پتنوس پر سطرنجی کیښود او بهر ته ووت او سلمان او د هغه کورنۍ بیا هم یو ځل ته مخامخ کیناستل.

جمیل له پتنوس نه تهوکر لری کړ ویی ویل : بسم الله کړی!

سلمان تری وپوښتل : تاسو یی نه خوری؟

: مـا د یوه دوست په کور کی ډوډی خوړلی ده.

: بیا دی هغه ملګری راوغواړه!

: هغه هم خوړلی ده.

سلمان: په خوراك بوخت شو، لا یی دوی ګولی تر کومی تیری کړی وی چی په انګړ کی یی د چا د پښو غږ واورید څو دقیقی وروسته اویس په دروازه کی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودریدو وبی ویل:

جمیله! بهر راووزه! د محلی څو ساده خلك د حویلی مخی ته راغوند شوی دی، چا دا آوازه گډه کړی ده چی حامد بن زهره دلته غلی شوی دی، هغوی دننه راتلو تینگار کوی، ما هغوی وپوهول چی دننه څوك نشته خو هغوی زما خبری اوریدو ته نه دی چمتو، ښایی ته هغوی وپوهوی.

جمیل چی بهر ته وتلو وبی ویل ته راځه! او چی دواړه ووتل ناڅاپه اویس دروازه پوری کړه او له شانه یی زنځیر کړه.

سلمان وارخطا راپورته شو او دروازی ته یی منده واخسته هغه د دروازی د خلاصولو له ناکامی هڅی نه وروسته چیغی کړی : اویسه! جمیله! دا تاسو څه کوی دروازه خلاصه کړی!

خو هغو هیڅ ځواب وانه ورید، څو ځلی یی دروازی ته ډیکی ورکړی خو ټولی هڅی یی بی نتیجی وی، بهر دیوال ډیر پلن ؤ، د دروازی چوکات او پلی دومره مزبوتی وی چی سلمان په زور ازمویلو کی هیڅ گټه نه لیده.

له بهر نه د اویس غږ واوریدل شو: ښاغلیه! ته باید په زور د بهر راوتلو خیال پریږدی، کله چی په ټپار کی د حامد بن زهره کار پای ته ورسیږی نو تا به د یوی شیبی څنډه پرته خوشی کړو.

سلمان چیغی کړی: احمقه! که د حکومت جاسوس او د حامد بن زهره دښمن نه وی نو زما خبره واوره!

: چی څومره دی زړه غواړی هومره کنځلی راته کوه خو هیڅ گټه نه لری، موږ ته دا امر شوی چی په البسین کی به هر نا آشنا خپل دښمن ګڼی، او تاسو موږ ته سر تر پایه نا آشنایاست.

امکان لری زموږ په زړه کی ستا له خبرو راپیدا شوی شکونه غلط وی او وروسته به پری پښیمانه شو، خو اوس زموږ په مخکی له دی پرته بله مسأله نشته چی حامد بن زهره جومات ته ورسیږی. او اولس ته خپله وروستی وینا واوروی.

سلمان چیغی کړی: د خدای جل جلاله لپاره ولیږ. راوغواړی زه له هغه سره څه خبره کوم.

د ولید غږ اوچت شو : گوره تاسو به له ما سره په خبرو کی هم څه گټه ونه کړی. تاسو به په هر حال تر ماښامه همدلته پراته یاست. موږ د حامد بن زهره د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتګ اعلان ځکه کاوه چی له دی پرته د خلکو راټولولو بله کومه لاره نه وه، که نه نو موږ په هغو زیانونو سره پوهیږو چی هغه ته د اولس د غدارانو لخوا ورپیښیدای شی. غداران به خامخا پوره هڅه وکړی چی د ده غږ له کومی لارې ووځی، په ښار کی داسی خلك لږ نه دی چی په لږ تمه د هغه د وژلو لپاره تیار شی خو که ته د حامد بن زهره خیرغوښتونکی یی او د ده د سلامتی په اړه درسره اندیښنه ده نو ستا لپاره دا داډ کافی دی چی د هغه سرښندویان له خپلو ذمه واریو څخه غافل نه دی. موږ هسی موهوم خطر هم له پامه نه دی غورځولی. داخبری می د دی لپاره درته وکړی چی زه شخصاً ستا په باب دوه زړی یم، اوس درته په ادب عرض کوم چی په ډاډه زړه تر ماښامه انتظار وکړه، زموږ او د ځان لپاره زیاته بد مزګی مه پیدا کوه، چی کله وخت راشی تا به هغه ته ورځندی کړو.

وروستی خبره می چی درته کوم یی دا ده چی تر ماښام د مخه ستا د دی کوټی نه هر ډول هڅی بی ګټی دی. که ته د دروازی له چاکونو بهرته کتلی شی نو اته تنه وسله وال به وګورې ته به خامخا دانه خوښوی چی د دوی په لاس دی بی ګناه وینی تو یی شی، خدای پامان.

سلمان په دردناکه لهجه ووویل : ولیده! د خدای جل جلاله لپاره زما یوه خبره واوره، زه د حامد بن زهره دوست یم د هغه زوی سعید او نوکو یی جعفر ما پیژنی، که له ماښام نه ورځندی له هغوی نه د کوم یوه سره ستا د خبرو فرصت برابر شو نو هغوی ته خامخا دومره ووایه چی پر هاشم اعتماد ونه کړی، هاشم د هغوی د کلی یو مشر دی.

زه د دی خبر وزکولو لپاره راغلی وم چی هغه له غدارانو سره ملګری شویدی. هغه په هیڅ صورت هم باید حامد بن زهره ته نژدی ورنشی.

ولید وویل : د دی مطلب دا دی چی ته د «اندراش» پر ځای د دوی له کلی راغلی یی او ستا لومړی خبره غلطه وه، په هر صورت زه د دی خبری ذمه واری اخلم که ماته فرصت برابر شو ستا دا پیغام به ورسوم. تر کومه چی په هاشم پوری اړه لری تاسو باید هیڅ اندیښنه ونکړی، په غرناطه کی تر هغه خطرناك دښمنان شته، او ته د هغوی په اړه ما له خپلو ذمه واریو نه را ایساروی خدا ی پامان! سلمان تر لږ ځنډه له دروازی نه د لری کیدونکو ګامونو غږ اورید او بیا بی سیکه کیناست.

لږ ځنډ وروسته د هغه دا حالت ؤ چی کله به جګ شود دروازی د یوی پلی له

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاکونو به ی ـ ـ ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بستره غحیدلی ؤ او د ډاډ احساس یی کاوه چی ده د خپل عقل او توان په اندازه خپل مسئولیت ترسره کړی دی. له دی زیات د ده له وسه وتلی خبره وه، او بیا لږ خند وروسته خوب ورغی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د البسین په جومات کی د حامد بن زهره غږ وکړنګیده:

: د اولس بچیانو! که د غفلت له خوبه ستاسو د راویښولو او له دی هدیری څخه ستاسو د راپورته کولو لپاره زما چیغو ته اړتیاوی نو زه د دی وروستی ذمه واری د ترسره کولو پوره هڅه کوم. ستاسو د آزادی د مړ ژوانډو ډیوو لپاره نن وینی ته اړتیا ده، خو یو بوډا او کمزوری سړی تاسو ته له اوښکو پرته څه نشی درکولی، او یوازی د یوه تن اوښکی د یوه اولس د ګناهونو کفاره نشی کیدای.

په دی نړیکی د کومی سیاسی اشتباه جبران ممکن دی، بایللی جګړی له سره ګټل کیدای شی. ویجاړی کلاګانی بیرته جوړیدای شی. په تیارو شپو کی سرګردانه قافلی د سهار په رڼا کی خپلی لاری موندلای شی؛ خو یوه ټولنیزه ګناه داسی هم ده چی هیڅ کفاره نه لری، او د لار ورکو قافلو لپاره یوه داسی شپه هم شته چی هیڅ سهار نه لری.

د غرناطی اولسه ! زه تاسو د هغی وروستی ګناه څخه را ایسارول غواړم چی له هغی وروسته د اولسونو پر مخ د رحم او کرم دروازی تړل کیږی.

زه تاسو د هغی توری شپی له هیبتونو خبرول غواړم چی هیڅ پای نه لری.

د یوه اولس وروستی ګناه دا وی چی هغوی د ظلم پرخلاف د جګړی او مقابلی له حق څخه لاس واخلی، او له بده مرغه ستاسو مشران اوس په دی ګناه ککړ شوی دی.

هغوی د خدای جل جلاله د رحمت دروازی د تل لپاره یر تاسو تړلی دی. هغوی راتلونکی ټولی هیلی زیندی کړی دی. هغوی هغه ذهنی او خلاقی حصار مات کړی دی چی بی وسه او مظلومو خلکو ته د پناه وروستی مقام وی.

که د دی ګناه سزا ستاسو تر موجوده نسل پوری محدوده وای نو زه په دومره

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندیښمن نه وای خو ستاسو واکمنو هغه ټولی ډیوې مړې کړې دی چې ستاسو راتلونکو نسلونو ته د سلامتی لاره ورښودلای شی.

په یاد ولری! کله چې دوی د غږناطی راتلونکی، ستاسو آزادی او بقا دښمنانو ته وسپاری نو ستاسو د دردونو او مصیبتونو نه ختمیدونکی شپه به پیل شی. زما اروا د هغی شپی د تیارولو تصور نه په لړزه شی.

دوستانو ! ماته پر هغه ټرون د څه ویلو ضرورت نشته چې تاسو یی د راتلونکی د امن او خوښی ضمانت گنۍ، دا د هغی بلا د څیری ښکلی پرده ده چې وینی زبیښونکی لاس یی ستاسو تر شاه رگونو پوری رسیدلی دی.

که تاسو دا گنۍ چې د پسونو په څیر به د لیوانو په څنگ کی هوسۍ ژوند وکړی نو زما له تاسو سره د خبرو هیڅ اړتیا نشته، خو که د انسانیت له تیرو پیښو څخه څه درس اخستلی شی نوزه به په وار وار وایم چې تاسو د هغه دوزخ دروازی ټکوی چې د بی لاری او ذلت وروستی پړاو دی. له ما سره یوازی د دی خبری اندیښنه نه ده چې تاسو به د هغه دوزخ په اور کی خوړین شی بلکی زه وینم چې ستاسو راتلونکی نسلونه به هم کلونه بلکی تر پیړیو پوری د دی دوزخ خاشاك وی.

تاسو یوازی د ژوندی پاتی کیدو لپاره د دښمن پر غلامی منلو راضی شوی یاست، خو ستاسو زامن او لمسیان به په لاسو کی د غلامی پرکړیو پرویاړ برسیره له خپلو بادارانو څخه د ژوندی پاتی کیدو حق نه شی ترلاسه کولی.

زما سره یوازی دا اندیښنه نه ده چې تاسو به په ډیره بده غلامی مجبور کړی بلکی دا وینم چې تاسو به دخپلو ارواو او بدن له ټولو آزادیو څخه په محرومی برسیره هم د ژوندی پاتی کیدو حق دار نه شی گڼل کیدای.

تاسو د قسطلی او ارغون د سرتیرو ظلم لیدلی دی خو تر اوسه پوری مو د کلیسا د پادریانو بی رحمی نه ده لیدلی. تاسو د احتساب د اداری هغه شکنجه څایونه نه دی لیدلی چې په اوسپنیزو شکنجو کی راگیر انسانان په نه کړیو گډونو اعتراف ته مجبور وی. تاسو یوازی د پاڼه شویو خلکو کړیږی ته ځی اوریدلی خو [illegible] هر څه [illegible]

په غونډه کی څو [illegible] او چیغه یی وکړه : ابو عبدالله غدار دی! ابو القاسم د دښمن جاسوس دی. [illegible] بیا د جومات له هر گوټ نه د هغوی پرخلاف نوری چیغی راپورته شوی. له څو شیبو سکوت وروسته د حامد بن زهره غږ بیا

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچت شو:

زماعزیزانو! ستاسی چیغی هغوی سمی لاری ته نشی راړولای، هغوی د امن په لټون پسی د هدیری دروازی ټکوی، د هغوی جګړی د خپل اقتدار لپاره دی، ابو عبدالله خپل زړه ته په دی دوکه ورکولی شی چی ده ته به د خپل خیانت انعام ورکړل شی. د هغه وزیر او نور چارواکی هم په دی ځان تیر ایستنه مبتلا کیدای شی چی د بادارانو بدلون د دوی پر راتلونکی اغیزه نه کوی. او دوی به له ابو عبدالله څخه وروسته د فردیناند خدمتګاران وی او د خپل سر او مال ساتنه به وکړی. او بنایی حُینی د دین هغه مفتیان چی د خپلو بد عمله او نا اهله چارواکو د هیلو په چوکاټ کی د دین د احکامو په اچولو عادت شوی دی، همدا فکر وکړی چی د زمانی نوی حالات د الهی احکامو د نوی تعبیر، غوښتنه کوی، اوس به دوی د ابو عبدالله پر ځای د فردیناند د چپنی بنکلول د وضعی سره سم ګنی، خو ستاسو جګړه د خپلی بقا او آزادی جګړه ده، دا هغه انسانی مسئولیت دی چی د تیښتی هره لاره یی پر بشپړه بربادی پای ته رسیږی.

که تاسو د انسانیت د لوړو هدفونو څخه مخ واړاوه، که تاسو له اسلام نه کاږه شوی نو یوازی د حیواناتو په څیر د ژوندی پاتی کیدو لپاره هم باید له هغو حُناورو سره جګړه وکړی چی ستاسو د وینو له څښلو، د غوښو له ټکولو او د هډوکو له شپیللو څخه وړاندی دا ډاډ ترلاسه کول غواړی چی تاسو بشپړ د دوی په منګولو کی ایسار شوی یاست، او ستاسو په زړونو کی هغه حیوانی شعور هم نه دی پاتی شوی چی کمزوری وزی هم بنکرغورځولو ته اړی کړی.

غرناطه د اندلس د مسلمانانو وروستی مورچل دی، دا هغو مجبورو او تر جبر لاندی انسانانو ته هم وروستی د امید، ځای دی چی په قرطبه، بلنسیه، اشبیلیه، طلیطله او د شمال په نورو سیمو کی یوازی په دی اسره ژوند کوی چی له دی ځایه به کوم مجاهد میړه رابنکاره شی او د هغه د ارادی او عزم په رڼا کی به د غلامی تیاری لری شی.

خو چی کله دښمن ستاسو پردی وروستی مورچل او پناه ځای هم برلاسي شی. نو د اندلس په ساره او اوږدو کی به د هغو لکونو انسانانو لپاره هیڅ د پناه ځای نه وی.

تاسو پر دی خبره باید خوښ نه شی چی د ترون شرطونه نرم دی. او د آزادی له معاملی وروسته به تاسو د خپلی شانداری بنګلی، مال او دولت، حُمکی او

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښتو نه وژغوری.

په یاد ولری!

کله چی دښمن پردی ډاډه شو چی ستاسو د څواك او زور ټول بوټی وچ شول، ستاسو د هیلو ټولی ډیوی مړی شوی او ستاسو ارواوی نوری د کوم ظلم پرخلاف بغاوت نشی کولی نو بیا به دی بلا ته د مکر او فریب تر پردو لاندی دخپلی خټیری د پټولو اړتیا نه وي.

بیا به تاسو د وحشت او څناورتوب هغه سیلاو وګوری چی د څمکی پر مخ به تر اوسه پوری کوم شوم نه وی لیدلی. د دغه ټرون د بنکلیو الفاظو معنی به بدله شی، هغه وخت به تاسو دا احساس کړی چی د ظلم او وحشت د اور په سکروټو مو د امن د ګلانو ګومان کړی ؤ او څولی مو تری ډکی کړی وی.

زما یوازی پردی اندیښنه نه ده چی ستاسو مدرسی به وټړل شی، ستاسو کتابتونونه به وسوځول شی، او جوماتونه به مو په کلیساګانو بدل شی، بلکی زه خو دا وینم چی د مرګ او تباهی د لاری هر نوی پړاو به مو له پخوانی څخه ډیر زیات تیاره وی.

بیا به د راتلونکی تاریخ لیکونکی ستاسو د ویجاړو شویو ښارونو د کنډوالو په لیدو وایی چی دا کنډوالی د هغه بد مرغه اولس یادګار دی چی د اسمان تر څنډو د عروج څخه وروسته یی د ذلت او پستی لاره غوره کړی وه.

دا د هغه قافلی وروستی پړاو دی چی لاربښوونکو یی پر خپلو سترګو پټی ټړلی وی. دا د هغه قوم هدیره ده چی په خپلو لاسو یی خپلی مری خپه کړی وی.

زما دوستانو! له مانه دا پوښتنه په وار وار شویده چی ما د سمندر نه پوری غاړی وړونو څخه څه پیغام راوړی دی. زما ځواب دا دی چی که د غرناطی اولس د عزت لاره غوره کول غواړی او د الله تعالی له رحمت څخه مایوسه نه وی نو زه دا تسلی ورکولی شم چی د اسلامی نړۍ ټولی خواخوږی به له دوی سره وی. که تاسو د دین په حصار کی پناه واخستله او نړۍ ته مو دا ثابته کړه چی په اندلس کی د کفر او اسلام وروستی جګړه پیل شوی ده او تاسو به د فتحی او یا شهادت نه پرته بله لاره نه غوره کوی نو تاسو به بی ملاتړه او مرستندویه پاتی نه شی.

مسلمانان به ستاسو ملاتړ خپله فریضه وبولی یوازی افریقایان نه بلکی د ترکانو هغه ستره پاچاهی به هم ستاسو تر شا دریږی چی د بیرغ سیوری یی د دجلی او فرات له سیندونو څخه د دانیوب تر سینده پوری غځیدلی دی. که تاسو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلو قربانیو او خپلونه ماتیدونکو ارادو په سبب د غرناطی د آزادی جګړه د کفر او اسلام معرکه ثابته کړای شوه نو د روم له سمندرګی څخه به د اندلس ساحل ته د ترکانو د سمندری بیړیو په رارسیدو کی هیڅ ځنډ ونه شی.

خو که تاسو مایوس او نا امیده شوی او یا مو داسی وګڼله چی د نورو مرسته ستاسو د خپل قوت بدله کیدای شی نو هیڅوک به هم ستاسو مرستی ته رانشی.

تاسو که د بیرون مسلمانانو ته دننه لاره ورښیی نو لومړی د خپلو وینو ډیوی بلې کړی، خو که تاسو د مرګ په خوب ویده شوی نو هغوی به پر تاسو په دی هدیره کی غږونه کړی.

په دی وخت کی یو سړی ژړ شو ویی ویل : ښاغلیه! زه ستا هره خبره منم، خو که یی تاسو ګستاخی نه بولی نو دا پوښتنه کوم چی تاسو د هغو بندیانو په اړه څه فکر کړی دی؟

د جومات له هر ګوټ څخه د پاریدلیو خلکو غږونه را اوچت شول : کینه! چوپ شه! دی وباسئ، دا د حکومت جاسوس دی، حامد بن زهره دواړه لاسونه اوچت کړل او په لوړ غږ یی چیغه کړه:

ښاغلیو! تاسو مه راپاڅږی، زه د ده پوښتنی ته ځواب ورکولای شم، تر اوسه ما خپلی خبری پای ته نه دی رسولی. خلکو یو د بل د چوپولو هڅه کوله.

حامد بن زهره لږ ځنډ چوپ ؤ او بیا یی پوښتونکی ته مخ واړاوه:

زما ورورہ! دا پوښتنه واقعاً ډیره مهمه ده، او زه یی د ځواب نه ډډه نه کوم. خو زما سره تر دی ډیر مهم یو بل سوال دی، او هغه دا چی هغو کسانو چی د دښمن د خوښی ترلاسه کولو په خاطر بندیان سینتافی ته واستول هغوی د قوم په اړه څه فکر کړی ؤ؟

زه هغه زلمی نه تورن کوم چی ستاسو تش په نامه واکمنو او لارښوونکو د یوی شرموونکی پیښی د بشپړیدو په خاطر دښمن ته ورسپارلی دی. هغوی ته یی دا دوکه ورکړی ده چی که تاسو څه موده د دښمن په لاس کی یرغمل پاتی کیدل ومنی نو هغوی به ډاډه شی او ستاسو اولس به د تیاری فرصت ترلاسه کړی.

اوس ستاسو په ذهن کی دا خبره اچوی چی که تاسو ډله ایزی ځان وژنی ته چمتو نه شی او بیرته مو جګړه پیل کړه نو ستاسو هغه وروڼه به بیرته رانشی خو موږ به دغه دسیسه بریالی کیدو ته پری نږدی.

دوستانو! هغه ځلور سوه تنه ځوانان د غرناطی د پوځ د ژوند ارواوه. خو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی بیرته راوستل د هغوی له وسه وتلی ده، اوس یوازی ستاسو همت او اراده او ستاسو عزیمت هغوی بیرته راوستلای شی. اوس تاسو باید عملی ثبوت وړاندی کړی چی د اندلس پر خاوره د آزادی د ژوند حق لری. او که مو د پسونو لاره غوره کړه نو وینی څښونکی لیوان به مو ووژنی.

زما هیوادوالو! د اوربند د ټرون کوم شرطونه چی ماته معلوم شوی دی، د هغو له مخی د وسلی ایښودلو او یا د جگړی د بیا پیلولو د پریکړی لپاره او یا ورځی مهلت ایښودل شوی دی، خو دا یوه دوکه وه، کومو غدارانو چی خپله راتلونکی له فردیناند سره تړلی ده هغوی دا ډاډ ورکړی ؤ چی د اویا ورځو له پوره کیدو څخه د مخه به داسی وضعه جوړه کړی چی د اولس په زړونو کی به د جگړی حوصله پاتی نه شی.

ماته معلومه شوی ده چی د اولس غداران اوس په الحمرا کی راټول شوی دی، له هغوی نه دا لری نه ده چی نا څاپه دښمن ته د ښار دروازی خلاصی کړی، او تاسو ته باید دا معلومه وی چی تاسو غلامان شوی یاست. ځکه خو تاسو باید د دوی له دسیسو څخه یوه شیبه هم غافل پاتی نشی.

زه همدا نن غرناطی ته رارسیدلی یم، ماته د هغو خلکو د مشورو ضرورت دی چی په جنگی امورو تر مابنه پوهیږی. د حال او راتلونکی له خطر څخه ستاسو خبرول زما لومړنی ذمه واری وه او تاسو شاهدان یاست چی ما د خپل توان او استعداد سره سم خپله ذمه واری تر سره کړه.

د خبرو په پای کی حامد بن زهره لاس په دعا اوچت کړل بیا د البسین خطیب جگ شو ویی ویل:

ښاغلیو! اوس د ښار مشران په یوه ځای کی را غونډ شوی دی او ستاسو د عالیقدر لارښود انتظار کوی ځکه خو حامد بن زهره رخصت درځخه غواړی، زه له تاسو څخه غواړم چی ده ته لاره ورکړی او له شانه مه ورپسی زغلی، یوازی څو تنه ملگری به یی ورسره ولاړ شی، د جومات نه بهر هم د ده د ساتنی لپاره کسان شته، اوس د ماسختن لمانځه وخت دی تاسو ډاډه پر خپلو خپلو ځایونو کښینی.

لږ ځنډ وروسته حامد بن زهره له جومات څخه ووت او په یوه بگی کی سپور شو.

* * * * *

سلمان چی له خوبه را ویښ شو په کوټه کی تیاره خپره وه، هغه په بیړه جگ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو د کوتې دوره په لوری ولاړ، او له درزونو څخه یې بهر ته وکتل، خو په انګړ کی هم تیاره وه، له یوه لوری د خلکو غږونه راتلل خو سلمان یې خبری نه شوای اوریدای. لږ څنډ وروسته هغوی په څه خبره په کړس کړس خندل، د سلمان لږ او ډیره پاته اندیښنه هم لری شوه، په ډاډه زړه یې دیوال ته تکیه وکړه او کیناست، د ورځی په حالاتو یې فکر کاوه او ذهن ته یې ډول ډول خیالونه راغلل:

آیا دا امکان لری چی عاتکی کوم سړی لیدلی ؤ هغه د دی د پلار د وژونکی سره په څیره کی ورته وی او عاتکی د کومی فرضی اندیښنی په سبب زړه په پریشانی کی غورځولی وم؟

که زه حامد بن زهره ته ور رسیدلی وای هم دا څه ور ممکنه وه چی ما د یوی نجلی پیغام ور رسولی وای او د یوی داسی فریضی څخه می ایسار کړی وای چی د هغی لپاره هغه هر ډول خطر قبلولو ته تیار ؤ؟

ولید ربښتیا وویل : په غرناطه کی د حامد بن زهره سر ښندونکو او ملاتړ کوونکو څخه د قوم د غدرانو هیڅ خبره پټه نه وه، د هغوی ترتیبات دومره بشپړ وو چی که ما د عاتکی پیغام ورسولی وای هم د نورو ترتیباتو نیولو ضرورت نه ؤ، ما تر دی زیات نور څه کولی شوای؟ ښایی په دی کی څه غوره والی وی چی هغوی زه یو شکمن سړی وګڼلم او دلته یې بندی کړم.

بیا هغه په تصور کی له عاتکی سره خبری کولی:

ناپوهی نجلی! تا هسی زه پریشانه کړم، تا دا ولی ګڼلی وه چی هغه حق پال چی په غرناطه کی د قوم غدارانو ته چیلنج ورکوی او د فردیناند پر خلاف د جهاد د اعلان حوصله لری ستا د کاکا ډسیسی څخه به وویریږی او خپله لاره به بدله کړی؟

ددې پوره باور ؤ چی ولید به د ده پیغام حامد بن زهره ته رسولی وی. او هغه چی له جومات څخه وزګار شی یا به پخپله دلته راشی او یا به ما ور وغواړی.

تر یو ساعت پوری نور انتظار څخه وروسته هغه بله ناکراری احساس کړه:

آیا دا امکان لری چی ولید زما د پیغام رسول ضروری نه وی بللی او هغه چی له وینا څخه وزګار شوی وی له غرناطی څخه وتلی وی. او بیا هغو غدارانو چی په غرناطه کی یې له څه ټکر څخه ویره احساسوله په لاره کی د هغه د درولو هڅه کړی وی؟

نه نه! داسی نشی کیدای! داسی باید ونشی، دغه بدمرغه اولس حامد بن زهره

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته اړتیا لری. هغه بایدژوندی واوسی.

بیا یی په انګړ کی د بوټونو غږ واورید، او لږ څنډ وروسته چا دروازه خلاصه کړه، سلمان جی بهر ته ورووت، د غوسی پرځای یی په ګیله منه لهجه وویل: تاسو ظالمان هم یاست او ساده ګان هم.

په ځواب کی د جعفر غږ اوچت شو: ښاغلیه زه جعفر یم، او زما باور نه کیده چی ته به غرناطی نه را رسیدلی وی. د جعفر په لیدو د سلمان توله غوسه سړه شوه، هغه زر ور وړاندی شو تر مټ یی ونیو او له نورو پنځو کسانو څخه یی یوی ګوښی ته کړ په ټیټ غږ یی تری وپوښتل:

هغه به په خیریت وی؟

هوکی د الله احسان دی، زه افسوس کوم چی تا یی وینا وانه وریدله، که ماته دمخه احوال راغلی وای نو دلته به راتلم او راسره بیولی می، ولید هغه وخت سعید ته ستا خبره وکړه چی مونږ له جومات څخه راوتلو. سعید پر دی ډیر خفه ؤ چی ته غرناطی ته راغلی یی، که له خپل پلار سره د هغه موجودیت ضروری نه وای نو سمدستی به دلته راتلو. اوس هغه پر ما ټینګار کړی دی چی ولید دوی ته دی ورسوم او سهار وختی له تا سره کلی ته روان شم. ولید دا غوښتنه هم کړی ده چی زه د ده له خوا له تانه وغواړم.

: هغه چیرته دی؟

: هغه هم له هغوی سره په بګۍ کی سپور شو.

: هغوی چیرته ولاړل؟

: د کوم دوست کره ولاړل خو اوس ستا لیدل ورسره ممکن نه دی. هلته د غرناطی د مشرانو غونډه ده او هغه به تر ډیره مشغول وی. سعید ویل چی د پلار جان اندیښمن کول ضروری نه دی. هغه چی وزګار شی پخپله به درته راشی، راحه چی زه تا د ولید دوی کره ورسوم،

زه بل لور ته روانیږم.

ستا آس چیرته دی؟

. ما خپل آس د جنوبی دروازی څخه لږ لری په یوه سرای کی پریښی دی. د سرای د خاوند نوم عبدالمنان دی، هغه به زما انتظار کوی.

جعفر وویل : زه عبدالمنان پیژنم، هغه یو مخلص سړی دی، تا که د هغه سرای ته په رسیدو ویلی وای چی د حامد بن زهره دوست یم نو دومره له پریشانیو سره

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نه وی مخ شوی. هغه تا ته دا ډاډ درکولی شوای چی هغه ته په غرناطه کی هیڅ خطر نشته، اوس راځه چی تا د ولید کور ته ورسوم، بیا به دی په اس پسی څوک واستوم.

سلمان وویل : که تاسو عبدالمنان اعتمادی بولی نو ایا دا غوره نه ده چی زه هم سرای ته ولاړ شم او هلته د حامد د هدایت انتظار وکړم. که ماته د بیرته ستنیدو اجازه شوه نو چی سهار شو له همغه ځایه به ولاړ شم، اوګوره ستا خو پوره باور دی چی په غرناطه کی حامد بن زهره ته څه خطر نشته؟

جعفر څواب ورکړ: که تا د هغه له وینا وروسته د خلکو احساسات او جوش لیدلی وای نو د دی پوښتنی ضرورت به دی نه ؤ احساس کړی. اوس د ښار داسی وضعه ده چی که بوازی څوک پر سرك روان وی هم غداران به د حملی جرئت پری ونکړی. خو زما دا ګومان دی چی هغه به په غرناطه کی ډیر پاتی نه شی. خو تا دا ونه ویل چی ته د هغه د هدایت پرخلاف دلته ولی راغلی او د هاشم په اړه تا ته څه ور معلومه شوه چی هغه کوم خطرناکه لوبه لوبوی؟ سلمان لنډه کیسه ورته تیره کړه، جعفر له لږ چورت وروسته وویل:

: مور چی دلته راغلو هاشم مو نه دی لیدلی، که هغه غرناطی ته راغلی وای نو د حامد بن زهره تلاش به یی خامخا کاوه، بیا دا خبره هم زما ذهن ته رانه غله چی کله حامد بن زهره غرناطی ته د تلو اراده ظاهره کړه هغه په وار وار ورته ویل چی اوس دی د تلواراده وځنډوه، که هغه له غدارانو سره ملګری شوی وای نو د هغه د ژوند او سلامتیا په اړه دومره اندیښمن ولی ؤ؟ زما په ګومان دا ټولی خبری د عاتکی هسی تشویش او وهم دی. که د هغی اندیښنی ریښتیا وی هم مور ته د ډیر تشویش ضرورت نشته، نن د اولس هر غدار د حامد بن زهره د وینو تږی دی که هاشم هم له هغوی سره ملګری شوی وی نو څه فرق نه کوی؟

حامد بن زهره په غرناطه کی خپل مسئولیت سرته رسولی کله چی هغه د جنوب په لور وخوځیږی نو قبایل به ورسره وی.

سلمان وویل : ماته معلومه ده چی هغه به د څان د خطر په اړه اندیښنه ونه کړی خو ما له عاتکی سره وعده کړی ده چی زه به یی پیغام ور ورسوم. اوس که تاله هغه سره ونه لیدای شوای لږ تر لږه سعید ته دا خبره ور ورسوه.

جعفر څواب ورکړ: ته ډاډه اوسه زما له لوری به هیڅ تنبلی ونه شی. سعید په وار وار پر دی ټینګار کاوه چی دلته باید څوک ونه پوهیږی چی ته څوک یی په

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرناطه کی له حامد بن زهره څخه ستا لری ساتل هم په همدی خاطر دی. ستا په زړه کی داسی تیره نه شی چی هغه اوس له کومو خلکو سره گوری نو تر تا زیات ارځښت ورکوی، ولید هم په خپلو کړو وړو ډیر خفه او پښیمانه ؤ او له تاسو څخه یی بخښنه غوښته.

: ولید خپله ذمه واری پوره کړی او زما له هغه څخه هیڅ گیله نشته، خو زه له تانه یوه ژمنه غواړم.

: وفرمایی!

که حامد بن زهره ناڅاپه له غرناطی څخه د وتلو اراده وکړه نو ماته خامخا خبر راکړه، زه غواړم چی هغه خپل کور او یا کوم بل خوندی ځای ته نه وی رسیدلی ورسره وم.

: زه دا وعده کوم.

: زه به دی انتظار کوم

* * * * *

لږ څنډ وروسته سلمان له دوو ځلمیانو سره د سرای په لور روان ؤ. له تنگی کوڅی څخه ووتل او په پراخ سرك ځای ځای دوی د هغو خلکو ډلی لیدلی چی د ابو عبدالله او ابو القاسم پر خلاف یی چیغی وهلی. له خپلو ملگرو څخه یی چی پوښتنه وکړه ورته معلومه شوه چی د غرناطی اولس د غدارانو پرخلاف د مظاهری لپاره د الحمرا په مخکی راټولیږی. سرای ته نژدی یی په یوه پراخ چوك کی ډیره لویه غونډه ولیده، ده خپلو ملگرو ته وویل : نور تا سو زحمت مه باسی، ماته لاره معلومه ده.

څو دقیقی وروسته چی دی د سرای پر درشل ورننوت عثمان دننه ولاړ و، هغه ده ته هر کلی ووایه او وبی ویل : ښاغلیه زه ستا په انتظار وم، د سرای مالك هم ستا په باب زیات په اندیښنه کی ؤ. هغه ماته دا حکم کړی چی ستاسو تر راتلو په دروازه کی ودریږم.

: هغه چیرته دی؟

: هغه د حامد بن زهره خبرو اوریدو ته البسین ته تللی ؤ او اوس ښایی په کوم جلوس کی شامل شوی وی الحمرا ته به تللی وی، هغه ښایی هلته ډیر څندونه کړی که ماته معلوم وای چی ته دومره ناوخته راځی زه به هم خامخا البسین ته تللی وم ته د وینا له اوریدو وروسته راغلی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نه! افسوس چی ما د هغه وینا وانه وریدای شوه!

: راځه، ته به شپه همدلته تیروی که نه؟

سلمان له هغه سره روان شو ویی ویل : کیدای شی زه شپه همدلته تیره کړم خو تر اوسه پوری می دا پریکړه نه ده کړی، زه د یوه ملګری په انتظار یم، کله چی هغه راشی زه به یی په مشورو عمل کوم.

هغه بهر د درشل نه تیر شو او انګړ ته ورننوت عثمان یوه نوکر ته غږ وکړ: ته د میلمه لاسونه ومینځه پاس یی بوزه زه ډوډی ورته راوړم.

سلمان وویل : د ډوډی ارتیا نشته، یوازی د اوداسه لپاره اوبه راوړه.

عثمان وویل : بناغلیه : د سرای مالك ستا لپاره په کور کی د ډوډی تیارولو امر کړی ؤ، تاسولږ خامخا وخوری که نه نو هغه به هم خفه شی او د کور نور غړی به یی هم، تاسو اودس او لمونځ وکړی وروسته به زه ډوډی درته راوړم، راشه زه غلسخانه دروښیم.

* * * * *

د پاسنی پور هغه کوټه چی سلمان پکی ؤ د درشل د لویی دروازی پر سر وه چی یوه دریځه یی بهر سړك لوری ته خلاصیدله. عثمان ده ته یوه بنکلی قالینه وغوړوله او بهر ته ولاړ.

سلمان چی لمانځه ته اوچت شو نو د کړکی نه یی لږ لږ ځنډ وروسته د اسونو د پښو ترپهار اوریده، وروسته بیا چی دی له لمانځه نه وزګار شو نو د سړك له لوری یی د څو تنو غږونه واوریدل، ورجګ شو کړکی یی خلاصه کړه او لاندی یی وکتل، څو کسان د سړك په یوه او بله خوا ولاړ وو او خبری یی کولی. یوه تن وویل:

وروره هغه غدار ؤ، او زما باور دی چی هغه بنسار پریښود او بهر ته تښتی، وګوره هغه نیغ دروازی لوری ته روان دی.

دوهم تن وویل : وروره! غداران له څو ورځو راسی له کورونو د وتلو جرئت نشی کولی. امکان لری هغه د حامد بن زهرهٔ ملګری وی او د څه کار لپاره یی استولی وی.

دریم وویل : د حامد بن زهرهٔ ملګری دومره بی غیرته نه دی چی د غرناطی پر سرکونو هم پر خپلو خبرو پردی ږ چپری کړی او ب دا کله کیدای شی چی د شپی په مهال د دروازی ساتونکی دروازه ورته خلاصه کړی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم ویبل : نن د حامد بن زهره د یوه وړوکی خدمتګار لپاره هم څوك دروازه نشی ترلی، پهره دارانو ته دا معلومه ده چی نور وضعه بدله شوی ده، که هغوی غداران وای نو هغوی له دی دروازی څخه د وتلو پر ځای باید سینتهافی ته تللی وای، ځکه چی هغوی ته یوازی فردیناند پناه ورکولی شی.

بیا یو بل غږ واوریدل شو: ورورہ! تاسو هسی وخت تیروی راځئ الحمرا لوری ته ور شو. راځئ!!

* * * * *

سلمان دریځه بنده کړه او پر کرسی کیناست، عثمان دروازه وټکوله او بیا کوټی ته ور ننوت او بیا یی د ډوډی پتنوس د هغه په مخ کی په یوه وړوکی میز کیښود.

سلمان وپوښتل : عثمانه! تا په سرك څو تنه سپاره ولیدل؟

: هوکی! ما له سرای نه د وتلو په وخت کی دری ډلی ولیدی چی ټول شمیر یی د شلو تنو په شاوخوا کی ؤ هغوی ټولو پر مخونو نقابونه غوړولی وو. که شپه نه وای نو ما به په هغوی کی کوم یوله اس څخه خامخا پیژندلی وای، ما ستا له راتګ څخه لږ وړاندی هم اته تنه سپاره ولیدل چی د ښار د دروازی په لور روان وو.

: آیا دا امکان لری چی هغوی په څه کار پسی وتلی وی او پهره دارانو دروازه ورته خلاصه کړی وی؟

عثمان ځواب ورکړ : ماته هم دا خبره عجیبه ښکاری... د شپی له خوا یوازی هغو خلکو ته دروازه خلاصیږی چی له کوم افسر سره یی شخصی اړیکی وی، خو نن هغوی د ورځی هم دروازه بنده کړی ده.

که په لاره کی زمونږ لیده کاته نه وای شوی او تاسو د سرای مالك ته زما په باب یادونه نه وای کړی نو ښایی چی تر اوسه به همالته پاتی وم.

: نو د دی مطلب دا دی چی ماته نا څاپی له ښاره د وتلو ضرورت شی عبدالمنان راسره مرسته کولی شی.

: هوکی د پهره دارانو مشر له هغه سره پیژنی، نن د هغه په واسطه زما په شمول نورو خلکو ته هم ښار ته د ننوتلو اجازه وشوه.

سلمان ویبل : ایا ته دا معلومولی شی چی کوم سپاره همدا اوس له دی ځایه تیر شول هغوی ته د ښار دروازه خلاصه کړای شوه که نه، که هغوی د حکومت

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلك وی نو ښایی پهره دار درته څه حال ونه وایی، خو دا امکان لری چی هلته شاوخوا چا دوی له دروازی نه بهر ته د وتلو په حال کی لیدلی وی.

: که دا ضروری وی نو زه به سمدستی ووزم او دا معلومات به راوړم.

: ته زما آس درسره بیولی شی!

: نه بناغلیه ! د اس ضرورت نشته زه همدا اوس بیرته راستنیږم.

عثمان په منده له کوتی نه ووت او سلمان د ډوډی څخه څو ټغری په خوله کړی، یا جگ شو، په کوټه کی یی قدم وهل پیل کړل، لږ څنډ وروسته هغه لری د نالندی او بربښنا ګړزهار اوریده.

عبدالمنان کوتی ته ورننوت او ویی ویل : د خدای شکر دی چی ته راغلی، ماتر مابنامه ستا انتظار کاوه، بیا می دا ګومان وکړ چی بنایی ته به د حامد وینا وری او بیا به راځی.

ما د هغه د وینا اوریدو فرصت ونه موند، سلمان ځواب ورکړ.

عبدالمنان د هغه په مخکی کیناست ویی ویل : دا وینا تا باید خامخا اوریدلی وای. ما داسی احساسوله چی د ده له ژبی د موسی بن ابی غسان فریاد اوړم هغه د یوی ډوبیدونکی کښتی د مانو وروستی فرض ادا کړل.

: آیا ستا هیله شته چی د ده له دی وینا وروسته به د غرناطی خلك را په خود شی؟

عبدالمنان تر لږ څنډه سر په ګریوان شو او بیا یی ځواب ورکړ: سمدستی دی پوښتنی ته ځواب ډیر ګران دی. تر کومه ځایه چی د خلکو د خوځولو او د راتلونکو خطرونو څخه په خبرولو پوری اړه لری نو هغه خپل فرض ادا کړی دی. بیا هم د ده دوینا په وخت کی ماته دا خیال په وار وار ذهن ته راتلو چی که یو سړی د قوم د ګناهونو کفاره ادا کولی شوای نو د غرناطی پر خلکو به د موسی بن ابی غسان وینا بی اغیزی نه ثابتیدله آه په ځومره دردناك غږ هغه ویل:

«موږ تر خپلی آزادی او د خپل راتلونکی نسل تر بقا څو چنده له خپل دولت، ځمکو، مڼیو او باغونو سره مینه لرو، د آزادی مړه کیدونکی ډبوه د هغو وینو غوښتنه کوی چی زموږ د نیکونو په رګونو کی بی پریمانی دی ځمکی ته د پیړیو پیړیو سړی ور وبخښل خو نن زموږ ریښی په اوښکو بدلی شوی دی او زموږ په سینو کی د ژوند اوړونه مړه شوی دی.

که حامد بن زهر: څو اونی دمخه دلته را رسیدلی وای او موږ ته یی د اسلامی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیوادونو له خوا د مرستی په باب کوم امیدوارووونکی پیغام راوړی وای د دی اولس په سینو کی د ژوند د ولولو راویښول به بیا هم یوه معجزه وه، اوس ښایی پر نامعلومو امیدونو د تکیی کولو مهال هم تیر شوی وی. مورږ دښمن ته د دی اجازه ورکړی ده چی زمورږ پر ورمیړونو خنجر کیږدی اوس مورږ څانونو ته دا دوکه ورکوو چی ښایی زمورږ شارګونه خوندی پاتی شی او یا مو که شارګونه غوڅ شی هم مورږ به ژوندی پاتی وو.

زمورږ اخلاقی برجونه را نړیدلی دی. زمورږ د ژوند او څواك ټولی سرچینی زهرجنی شوی دی.

تاسو دا مه ګڼی چی زه د غرناطی د امن خوښوونکو ملګری شوی یم، زما د کورنی اته تنه شهیدان شوی دی، او زه پردی خبره ویاړم چی زما یو ورور د اوربندله ترون نه وروسته دومره مایوسه شو چی له هغو غازیانو سره ملګری شو چی له څلورو خواو را کلابند کیدو سره سره یی د خپلی خپلواکی بیرغ نسکوریدو ته پرینښود. هغه د ذلت د ژوند پر ځای د عزت مرګ غوره کړی دی، خوزه له هغه سره توپیر لرم زه یوازی ژوندی پاتی کیدل غواړم.

وضعی زه دی فکر ته اړ ایستی یم چی د کوم اولس واګی د ابو عبدالله او ابو القاسم غوندی خلکو په لاس کی وی چی مشرانو یی له دی ویری څلور سوه ښځیان د برغمل په توګه دښمن ته سپارلی چی خلك هغوی بیا په جګړه پیلولو مجبور نه کړی، نو د هغوی په زړونو کی د ژوندی پاتی کیدو هیله هم غنیمت ده.

د اندلس د مسلمانانو په تاریخ کی راتلونکی څو ورځی ډیری مهمی دی. زه ویریږم چی د حامد بن زهره وینا د تقدیر لخوا مورږ ته وروستی جتکه نه وی.

له دی وینا وروسته به په غرناطه کی په هیڅ ګوښه کی هم هغه په امن نه وی، د اولس غداران به د هغه دله منځه وړو لپاره له هیڅ ګام اوچتولو ځخه ډډه ونه کړی او که هغه ته څه پیښه وشوه نو پر اولس به هغه عذاب پیلږی چی نخښی یی را برسیره شوی دی.

د غونډی له یای ته رسیدو وروسته چی ما له کومو دوستانوسره خبری کړی وی هغوی ټول دی خبری ته اندیښمن وو چی د غرناطی اولس به په یوه وخت کی څه ډول د بهرنیو او داخلی دښمنانوسره وجنګیږی. د کوم قوم لپاره تر دی لوی عذاب بل کوم دی چی د هغوی د آزادی ساتونکی د دښمن د پوځ لومړنی صف جوړ کړی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالمنان تر لړ څنده نور هم د قوم د غدارانو د دسیسو په اړه خبری کولی بالاخره جگ شو ویی ویل :

: وبخښی ! ما دا هیر کړل چی ته یو میلمه یی او زما حیثیت د یوه سرای د مالك نه زیات نه دی، زه د لړ څنډ لپاره الحمرا ته حُم. که تاسو د غرناطی د اولس احساسات لیدل غواړی تاسو هم راسره ولاړ شی.

سلمان څواب ورکړ: تاسو لړ صبر وکړی ما عثمان په څه کار پسی لیږلی دی، زه دلته د یوه بل چا په انتظار هم یم.

عبدالمنان بیرته پر کرسی کیناست.

لړ څنډ وروسته عثمان ساه نیولی کوټی ته ورننوت او ویی ویل:

: بناغلیه هغوی له بناره بهر وتلی دی.

عبدالمنان وپوښتل : څوك له بناره بهر وتلی دی؟ عثمان د څواب پرځای سلمان ته وکتل او هغه د مول وهلیو سپرو لنډه یادونه ورته وکړه.

عبدالمنان وویل : که دغه سپاره آزادی غوښتونکی وی او حامد بن زهره په څه کار پسی لیږلی وی نو زه یی زر معلومولی شم. خو که هغوی د حکومت جاسوسان وی نو په دی وخت کی د هغوی له بناره وتل دوه سببه کیدای شی چی زما ذهن ته راځی لومړی دا چی غرنیو قبایلو ته یی استولی دی چی د حامد بن زهره له ملاتړ څخه یی ایسار کړی، او دوهم دا چی حکومت د حامد بن زهره لاره بندول غواړی.

- مگر د پنځلس شل تنو لپاره د جنوب د ټولو لارو بندول آسانه نه دی.

سلمان وویل : خو دا هم امکان لری چی حکومت د دی لپاره تر اوسه دکوزو دروازو له لاری نور کسان هم استولی وی، نن به ټوله ورځ د سولی غوښتونکی آرام نه وی ناست، څکه خو حامد بن زهره ته دا ویل ضروری دی چی د خپل حفاظت له بندوبست پرته د سفر خطر قبول نه کړی.

عبدالمنان جگ شو ویی ویل : ماته اجازه راکړه.

: ته چیرته روان شوی؟

: زه په دی تشویش کی یم چی سهار هغه روان نه شی څکه د هغه خبرول ضروری دی.

: تاته معلومه ده چی هغه چیرته دی؟

: نه ما قصداً د هغه د څارلو هڅه ونه کړه، زما کارویار داسی دی، دا خطرنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شم قبلولی چی د حکومت جاسوسان په ځان پسی کړم. خو زما دا پیغام به خامخا هغه ته ورسیږی، زه به کوم داسی دوست وګورم چی د هغه د هستوګنی ځای ورته معلوم وی.

: ماته نه ده معلومه چی هغه به ستا پیغام ته څومره ارځښت ورکړی خو که تاسو ما هغه ته ورولی نو دغه ربړه به ډیره اسانه حل شی.

: ډیره ښه ده، زه هڅه کوم راځم!

سلمان جګ شو عثمان ته یی وویل : ته زما آس تیار کړه، امکان لری زه ناڅاپی روان شم، که څوك زما پوښتنی ته راغلل نو همدلته یی ایسار کړه.

عثمان په منډه بهر ته ووت څو شیبی وروسته سلمان او عبدالمنان په زینو کی ښکته کیدل چی دوی د یوی ګادۍ غږ واورید. او چی دوی انګړ ته ښکته شول یګړۍ ګادۍ هلته ولاړه وه او یو سړی تری راکوزیده، سلمان چی ولید غږ یی پری وکړ: جعفره!

جعفر په منډه ورغی او عبدالمنان ته یی له سلام وروسته سلمان ته وویل : هغه ماته دا حکم وکړ چی زه سبا ته کلی ته درسره ولاړ شم.زه چی له لمانځه نه وزګار شوم را به شم ته ځان تیاروه.

سلمان وویل : مورږ د هغه په لټه پسی را روان وو اوس مو بیله ځنډه هلته وروله.

:مګر هغه خو...!

سلمان په اندیښنه وپوښتل : اوس د خبرو وخت نه دی بیړه کوه، که هغه چیرته لری وی مورږ به په دی ګادۍ کی ورشو، زه د دی خبری ذمه واری اخلم چی هغه به له تانه نه خفه کیږی.

جعفر یوی او بلی خواته وکتل او ورو یی وویل : ښاغلیه! په غرناطه کی ستا له هغه سره ملاقات امکان نه لری هغه له دی ځایه روان شوی دی.

: چیرته؟

: دایی ونه ویل چی چیرته خو ناڅاپی روانیدل یی ماته هم سوال وو. کله چی ما له تا سره ولیدل او بیرته ولاړم نو کور به یی په کور کی نه و یوه ملازم زه ډیر ښه پیژندلم هغه ماته وویل چی هغوی د الحمرا په لور ولاړل.

: د الحمرا په لوری؟

: هوکی! هغه ته دا خبر ور رسیدلی ؤ چی مظاهره کوونکی له قابو وتلی دی،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دا خطرپیدا شویدی چی هغوی د امارت مانی ته اور واچوی. د مظاهره کوونکو د پوهولو لپاره ورغلی دی، او کوم خلك چی د ده د ملاقات لپاره ورغلی وو هغه هم ورسره تللی وو، په هغوی کی کوم یوه زما اس هم ورسره بیولی و. زه پلی پسی ورغلم هغه د الحمرا د دروازی په مخه کی وینا کوله، د خلکو د احساساتو له سړولو او له هغوی نه د آرام اوسیدلو له ژمنی اخستلو وروسته له وسله والو رضاکارانو سره له هغه ځایه ولاړ. په زرګونو مظاهره چیان د جلوس په څیر له هغه سره روان شول، زه دیر په زحمت لندې ورغلم خو په دی څنډ کی وسله والو رضاکارو خلك نژدی نه ور پریښودل او په شایی تیل وهل. بیا چی ما هغوی ته وویل چی زه د هغه خدمتګار یم نو لاره یی راکړه. لږ وراندی پر سرك دوی ګاډی ولاړی وی او آغا په هغوی کی سپریده. ما منډه کړه او په وروستی بګی کی سپور شوم. آغا له دری نورو کسانو سره دننه کیناست. ما ستا یادونه وکړه بیا راته معلومه شوه چی سعید هر څه ورته ویلی دی.

سعید له هغه سره ؤ؟

: نه هغه د مخی په ګاډی کی ؤ، له اغا سره د ولید نه پرته دوه نور کسان مانه پیژندل.

: د زیاتو خبرو ضرورت نشته د خدای جل جلاله په خاطر دا راته ووایه چی هغه چیرته ولاړ؟

: بناغلیه ! ګاډی چی ختیځی دروازی ته ورسیدله نو پهره دارانو بیله دی چی څه پوښتنه تری وکړی دروازه یی خلاصه کړه، اوه اسونه له دروازی بهر ولاړ وو په هغو کی زما اس هم ؤ، پر هغو ولید سپور شو، هغه راته وویل چی ته د دی په بدل کی زما له کوره زما اس راوستلی شی.

سلمان مخ راواړاوه عثمان ته یی چی څو ګامه لری له یوه نوکر سره ولاړ و وویل:

ته دلته د څه لپاره ولاړ یی ولاړ شه زما اس راوله، عثمان د طبیلی په لوری منډه واخستله ویی ویل : جنابه! اوس به یی راولم.

جعفر وپوښتل : ته چیرته ځی؟

سلمان په ترخه لهجه ځواب ورکړ: دا به وروسته درته ووایم لومړی ته دا راته ووایه چی ته تر الحمرا پوری په هغه پسی ورتلی ولی دی لومړی زه نه خبرولم؟

: آیا دا کیدای شوای چی ما هغه له کوم خطر څخه خبر کړی وای او زما خبری

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته یی اهمیت نه وای ورکړی! اوس صفا ووایه هغه چیرته ولاړ؟

: صیب! ما له هغه نه وپوښتل خو هغه ماته دا وویل او ځان یی تیر کړ چی ته له میلمه سره ځان کلی ته ورسوه، ماته څه معلومه وه چی هغه به مظاهره چیانو ته له وینا وروسته له ښاره وزی، او د هغوی اسونه هم بهر ته رسول شوی دی. ما د هغه ایسارولو زیاته هڅه وکړه خو د هغه اراده تل نه ماتیدونکی وی.

عبدالمنان وویل : اوس له جعفر سره بحث بی ځایه دی، زما باور دی چی هغه د غدارانو په اړه څه خوشباوری نه لری او د ختیځی دروازی څخه یی د وتلو سبب هم همدغه کیدای شی چی د ده ملګری د دسیسی څخه پوره خبر دی.

ماته معلومه نه ده چی هغه به کومه لاره غوره کړی وی، خو که هغه تاته کلی ته درسیدو هدایت کړی وی نو د دی زیات امکان دی چی هغه د قبایلو د سیمو له دوری څخه دمخه کلی ته د تلو هڅه وکړی، اوس خو دا دی باران هم راغی امکان لری په غره کی چیرته ایسار شی.

سلمان وویل : زه یوازی په یوه لاره خبر یم او هغه همدغه لاره ده چی زما په نظر، د هغه لپاره زیاته خطرناکه کیدای شی، زه اوس له تانه دا پوښتنه کوم چی اوس له ښاره زما د وتلو امکان شته؟

عبدالمنان ځواب ورکړ: زما په ګومان به څه ستونزه درته مخی ته نشی. تاسو پر اس سپور شی راځی، زه په دی ګاډی کی ځم او په لویدیځه دروازه کی دی انتظار کوم، که پهره دار ولیدی دروازه یی خلاصه کړه ته بیله دی چی له چا سره څه خبری وکړی ووزه، که نه نو بیرته راوګرځه.

: بیرته؟

: زما مطلب دا دی چی بیا به د ښار په نورو دروازو خپل نصیب وازمویو.

سلمان د خپلی چپنی دننه لاس ننه ویست او یوه کڅوره یی را وایستله عبدالمنان ته یی ونیوه ویی ویل :

دا واخله سل اشرفی پکی دی. امکان لری ورته ضرورت دی شی.

: نه! دا درسره وساته او یوازی دعا کوی چی کوم افسران زه پیژنم له هغوی نه کوم یو په دروازه کی وی.

سلمان وویل : زما یوی ښی لیندی او څو غشیو ته اړتیا ده، د سرای مالك یو بل خدمتګار خپل کورته په لیندو او غیشو پسی واستاوه، او بیا په بیړه ګاډی ته ورغی جعفر په منډه ورغی تر مټ یی ونیو ویی ویل :

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دلته د کوم بل اس بندوبست کیدای شی نو زه به له ده سره ولاړ شم که نه نو تاسو پهره دارانو ته ووایی چی په ده پسی یو بل سړی هم را روان دی. زه به تر لږ څنده د ولیدـ اس راولم او څان به راورسوم. که په لاره کی خطر ږی نو د ده یوازی سفر بنه نه دی. زه څو نور کسان هم له څان سره بیولی شم، د الحمرا په مـخکی په زرګـونو تنه مظاهره چیـان دی او زه چی هلتـه ورشم یوازی د یوه غـږ ضرورت دی.

عبدالمنان وویل : ته زمـا اس درسره بیولی شی. خو هغه داسی سـست دی چی پری سپور شی له ده سره یوځای سفر نشی کولی. او د کوم بل بندوبست په وجه ناوخته کیږی. ته د هغه د ایسارولو هڅه مه کوه.

سلمان د غوسی په حالت کی وراندی ورغی او ویی ویل:

جـعفـره ! د خدای لپـاره مـا پریږده، د کومـو خلکو لخوا چی هغـه ته څـه خطر پیښیدای شی ستا او د الحمرا د مظاهره چیانو د ورتګ انتظار نه کوی، زه ستا لپاره یوه شیبه انتظار هم نشم کولی.

جعفر ملامت غوندی شو سلمان ته یی وکتل او عبدالمنان په منده په ګاډیږکی سپور شو.

سلمـان د جـعـفـر په اوږه لاس ورکـیـښـود ویی ویل : ته باید خـفـه نه شی، زه یوازی د خپلی اندیښنی د لری کـولو لپـاره څم. کـه هغـوی په لاره کی په مـخـه راغلل نو ستا د خبرولو لپاره به څوك درته راولیږم.

جعفر وویل : صیب! زه د هغه په باب هیڅ اندیښنه نه لرم. کوم کسان چی له هغه سره تللی دی هغوی به یی په ساتنه کی غفلت ونه کړی! په ګاډیږکی مـا له هغه سره دوه نـاپیژندوی ولیـدل. هغـوی داسی معـمولی خلك نـه وو. یو خو یی د پوځ یو لوی افـسر ښکاریدو. کله چی هغـوی له ګاډیږنه پلی او پر اسـونو سپاره شول پهره دارانو سـلامی ورته ووهله. زه پردی ډیر حیران شوم چی له جامونه هغه د یوه عالم په څیر ښکاریده. او له سترګو پرته یی نور مخ په پرده کی پټ و. سره له دی هم پهـره دارانو ته مـعلومـه وه چی هغـه څـوك دی. زه د داسی خلکو په ملګری د خپل بادار سفر ته اندیښنه نه لرم زمـا اندیښنه پردی ده چی ته یوازی روان یی.

: ته زمـا په باب چورت مـه وهه، إن شـاء الله زه به سـتـاسـو د کلی لاره نه غلطوم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو دقیقی وروسته چی سلمان پر اس سپور له سرای نه راووت نو باران پیل شوی ؤ، پر سرك چوپه چوپتیا وه او هغه اس چارگام زغلاوه.

دروازی ته چی نژدی ور ،ورسید هغه گاډی ولیده بیا یی د درشل دننه د ډیوی په رڼا کی عبدالمنان له څلورو وسله والو کسانو سره دریدلی ولید، چی له هغوی نه یو د نورو منصبدار معلومیده. دوه تنو نورو د دروازی درنی پلی بیرته کولی. سلمان څو شیبی د درشل په مخکی ودریند بیا چی دروازه خلاصه شوه او وسله وال کسان یوی خواته لری شول نو هغه افسر په لاس اشاره ورته وکړه او ده اس پونده کړ.

سلمان یوه شیبه اس ودراوه او بیا یی واگی سستی پریښودی د دروازی نه چی تیر شو شاته یی وکتل منصبدار لاس د خدای پامانی په دود ورته اوچت کړل، سلمان په لوړ آواز ورته وویل : خدای پامان! او بیا یی اس چارگام کړ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حامد بن زهره شهادت

باران هره شیبه توندیده، څو دقیقی پرلپسی د ګړندی اس زغلولو نه وروسته سلمان هغه دوه لاری ته ورسید چی له بنی او کین لوری دوی لاری سره یوځای شوی وی. هغه اس ودراوه او څو شیبی یی شاوخواته وکتل او بیا په همغه ګړندی توب پرمخ ولاړ.

نژدی یو میل نور چی وړاندی ولاړ د اسونو شنهار او د پښو ترپهار یی واورید، هغه په بیړه د خپل اس جلب را کش کړ له سړک نه کوز د یوی ونی شاته ودرید. د سترګو په رپ کی دوه اسونه تری تیر شول او وړاندی ولاړل او ده داسی احساس کړه چی څوک پری سپاره نه وو. بیا دتورو برښنا دا اټکل سهی کړ.

تر اوسه ده خپل زړه ته تسلی ورکوله چی بنایی حامد بن زهره له بلی دروازی څخه د بهرکیدو نه وروسته خپل کلی ته د تلو اراده بدله کړی وی یا یی کلی ته د تلو لپاره د سړک پرځای بله لاره غوره کړی وی. خو چی تش اسونه یی د بنایسته په لور په منډو ولیدل زړه یی ولوید.

بیا یی په خیال کی ورغلل چی د حامد او یا د هغه د زوی اسونه خو باید د بنار پرځای د کلی په لوری تښتیدلی وای. امکان لری د دی اسونو خاوندان یا د دښمن سرتیری او یا دحامد بن زهره هغه ملګری وی چی له غرناطی څخه ورسره ملګری شوی وو، هغوی به له دښمن سره مقابله کړی وی او د حامد د ژوندی وتلو لپاره به یی فرصت برابر کړی وی هغه پر نا معلومو امیدونو تکیه کوله او وړاندی روان ؤ د هغه د اس زغاسته ورو ورو کراریدله.

بیا هغه ناڅاپه د څو نورو اسونو د پښو ترپهار واورید، مخامخ د سړک ژوره برخه تر اوبو لاندی وه، چی توری وبریښیدی ښی لوری ته یی څو ونی او د یوی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویجاړې ودانۍ،کندوالې ولیدې، هغه د اس واګی راکش کړی او آس یی د کندوالو شاته ورساوه، په یوه ونه پوری یی وتاړه او په منډه راغی سرك ته تر تولو نژدی ونی شاته ودریدل.

څو شیبی وروسته هغه د تورو په بربښنا کی شپږ تنه سپاره ولیدل، د سرك په بهیدونکو اوبو کی هغو ناڅاپه اسونه ودرول او غږونه یی واوریدل شول خو د باران په سبب د هغوی خبری سلمان نشوای اوریدی. بیاهغوی ورو ورو وخوځیدل، د سرك په منځ کی اوبه ډیری وی او اسونه ورو ورو په یوه لیکه پکی تیریدل، له اوبو څخه چی تیر شول هغوی بیا ودریدل، اوس هغوی سلمان ته دومره نژدی وو چی د باران د شور سره یی غږونه صفا اوریدل کیدل.

یوه سپاره په لوړ غږ ویل : مورږ هسی په دی باران کی څانونه په زحمت کړی دی. هغو به اوس غرناطی ته رسیدلی وی، او هلته پری د لاس اوچتولو سوال نه پیدا کیږی.

دوهم سړی وویل : تاته معلومه ده چی که هغه ښار ته ننوزی نو زمورږ پای به څه ورږ وی؟

دریم وویل : د خدای لپاره اوس دا دعا کوی چی پهره دار هغوی ته دروازه خلاصه نه کړی.

: کله چی په دروازه کی هغه چیغه وکړی چی د حامد بن زهره وژونکی راپسی دی نو پهره داران به د هغو د درولو جرئت ونه کړی. بلکی زه داسی احساسوم چی هغوی به مورږ ونیسی او پاریدلیوخلکو ته به مو په لاس ورکړی.

وروره! داسی هم امکان لری چی پهره داران هغوی زمورږ ملګری وبولی او دروازه ورته خلاصه کړی، او چی مورږ کله هلته ور ورسیږو د ښار خلك مو په دروازه کی مخی ته په انتظار ولاړ وی. اوس زمورږ پای په هیڅ صورت هم ښه نشی کیدای.

که ماته دا معلومه وای چی هغه د حامد بن زهره د لاری نیولو لپاره روان دی نو ما به هیڅکله هم ملګری نه وه ورسره کړی. اوس به دا څوك ومنی چی مورږ له کومو خلکو سره راغلی وو هغوی مورږ نه پیژندل او مورږ ته یی یوازی دومره وویل چی دوی د یو دښمن د نیولو لپاره زمورږ ملاتړ ته اړتیا لری، تاسو ټول پردی شاهدان یاست چی ما تاسو د غشو له ویشتلو نه منع کړی.

: ښاغلیه! تا هغه وخت ایسار کړو چی زمورږ غشی له لیندو څخه تللی وو، او

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه تنه رالویدلی وو، اوس موږ ټول په یوه کښتی کی سپاره یو، موږ ته په تیاره کی دا څه معلومیده چی زموږ د غشیو نخښه حامد بن زهره دی، اوس یو د بل ملامتول هیڅ گټه نه لری، زموږ هڅه باید دا وی چی په څه ډول خپلو خپلوکورونو ته ځانونه ورسوو.

که ستا سره دا اندیښنه ده چی هغه به ښار ته ننوتلی وی نو موږ باید لږ لری ودریږو او وضعه وگورو او وروسته بیا څه پریکړه وکړو. بیا که زموږ نور ملگری راغلل نو امکان لری د هغوی په مرسته ښار ته د ننوتلو موقع ومومو، دا هم امکان لری چی کوتوال پر پهره دارانو اعتبار ونه کړی او پخپله زموږ د راتگ په انتظار وی. اوس د دی خبرو وخت نه دی درځی!

سلمان ته پردی پوهیدل گران نه وو چی حامد بن زهره او یا لږ تر لږه د هغه دوه ملگری له اسونو څخه د پریوتلو په وخت کی د دوی لاس ته نه دی ورغلی او دوی د هغه دوو اسونو د فرضی سپرو د نیولو په نیت ورپسی دی چی ده لږ څنډ دمخه په تیښته لیدلی وو.

سمدستی ده ته دا خیال هم ورغی چی له اسونو څخه محروم شوی تپیان چیرته غلی شوی وی نو تعقیبوونکو ته به د غرناطی تر دروازی پوری دا څرگنده شی چی هغوی په تشو اسونو پسی وو، بیا به د غدارانو یو پوځ د دوی د نیولو لپاره ورپسی راولی. د ده په گومان د حامد بن زهره او یا د هغه د ملگرو دتښتی یوازینی لاره دا وه چی دغه کسان له غرناطی نه بهر مصروف وساتل شی، ځکه خو چی مخکینی سپاره اس پونده کړ سلمان غیشی خوشی کړ. دزخمی چیغی دا گواهی ویله چی غشی یی په نخښه برابر لگیدلی دی او پخوا له دی چی د هغه نور ملگری وضعیت احساس کړی سلمان دوه نور غشی هم ویشتلی وو.

څو دقیقی په ختو او اوبو کی د اسونو د پښو شړپ شړپ او د سرتیرو چیغی اوریدل کیدی، بیا چی توری وبریښیدی سلمان نژدی په اوبو کی یو تپی د منډی په حالت کی ولید.

یو بل سړي له لری خپلو ملگرو ته چیغی وهلی سلمان په ډاډ خپل اس راخلاص کړ پری سپور شو لږ څنډ یی یوه او بله خوا وکتل، بیا یی اس پونده کړ او د سترگو په رپ کی تر گوندو پوری په اوبو کی د تښتیدونکی پر سر ودرید، او په لوړ غږ یی وویل:

ودریږه! ته نور نشی خلاصیدای!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمی دواړه لاسونه اوچت کړل ویی ویل: پرما ورحمیږه زه تپی یم.

سلمان ورته وویل : چوپ زما په مخه کی روان شه، زخمی ببیله دی چی څه ووایی د هغه په مخ کی روان شو چی له اوبو نه تیر شول سلمان وویل : وسله دی وغورځوه! نور دی ملګری مرستی ته نه راځی.

زخمی وسله وغورځوله او له ویری په ریږدیدونکی غږ یی وویل: د خدای لپاره په ما رحم وکړه، ما څه ګناه نه ده کړی.

سلمان څواب ورکړ: د حامد بن زهره قاتل د رحم وړ نه دی.

زخمی چیغی کړی: ما له مجبوری د هغوی ملګرتیا وکړه. هغوی ټول به پردی ګواهی ورکړی چی ما په حمله کی هم برخه وانه خستله. ستا د ژغورل کیدو سبب هم دا و چی ما خپلو ملګرو ته وویل چی غشی ونه اوروی.

سلمان پردی د پوهیدو لپاره زیات فکر ته اړتیا نه درلوده چی زخمی دی د حامد بن زهره له ملګرو څخه ښولی چی د غدارانو له حملی څخه ساتل شوی وو او د ده هم دا ګومان په یقین بدل ؤ چی په لاره کی یی کوم اسونه لیدلی وو د هغوی سپاره په زخمی حالت کی کومه خوا چیرته غلی شوی دی، بیا یی ډیر زر په ذهن کی یو تدبیر راغی او ویی ویل: کوم دوه کسان چی تاسو ورپسی وی، هغوی غرناطی ته نژدی موږ ته په مخه راغلل او تر اوسه پوری به د سنبار نیمایی خلك پر هغوی راټول شوی وی.

زما یوازی پردی افسوس دی چی د حامد بن زهره د وژلو په دسیسه ناوخته خبر شوم. ستا په شان خلکو رحم کول ګناه ده خو که ته د حامد بن زهره په باب رښتیا رښتیا راته ووایی نوزه به دی ژوند وبخښم.

زخمی په امیدوارووونکی لهجه وویل:

تاسو وعده کوی!

: زه وعده کوم او زما وعده د یوه غدار او د دین د دښمن وعده نه ده.

ستا ملګری چیرته دی؟ زخمی زړه نا زړه وپوښتل. سلمان په ډرانده غږ ووویل : ته یوازی زما د پوښتنو څواب راته وایه، او په یاد لره چی که دی کوم څواب دروغ ؤ نو وبه دی وژنم، زه درنه پوښتم چی حمله په کوم ځای کی وشوه؟

زخمی په ویریدلی لهجه څواب ورکړ: کلا ته نژدی د ویالی د پله دی لوری ته.

: حامد بن زهره وژل شویدی؟

: هوکی!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: د هغه زوی سعید څنګه دی؟ سلمان په ژړه غونی آواز وپوښتل.

: د هغـه په اړه هیڅ نشم ویلی، کـه هغـه له دوی سـره ژ نو امکان لری چی ژغورل شوی وی.

: تاسو څو کسه ووژل؟

: مـوږ چی کوم مـړی ولیـدل شمـیر یی اوه کسـه وو، په هغوی کی دوه زمـوږ ملګری وو، خو خدای شاهد دی چی ما په حمله کی هیڅ برخه نه ده اخیستی.

سلمان په درانه غږ وویل : ته دروغ وایی.

: په خدای سـوګند زه دروغ نه وایم، د حـامـد بن زهره وژونکی مـا نه پیژاند، مـوږ ته له غرناطی نه د روانیدو په وخت کی دا هم نه وه معلومه چی مـوږ حامد بن زهره ته د لاری نیولو په خاطر روان یو.

کـوتوال مـوږ ته یوازی دومـره وویل چی د بنـار څـو رضـاکـاران د یوه خطرناك پروګرام لپاره روانیږی هغوی ستاسو مرستی ته اړ دی، تاسو د پوځی جامو پر ځای په سـاده جامو کی ولاړ شی او د جنوبی دروازی نه بهر د هغه انتظار وکړی. له دی نه علاوه یی دا امر هم راته وکړ کله چې له چوکی څخه ووتلو باید مولونه ووهو، کله چی له دروازی نه بهر ورسید ولږ ځند وروسته هلته شل تنه وسله وال مـول وهلی نور راغلل بیـا د هغوی قومـاندان مـوږ په دوو برخو وویشلو یوه ډله د جنوب ختیـځ لوری ته روانه شوه او زمـا دری تنه ملګری په هغی کی شامل شول، مـوږ دیارلس تنه په دی لاره راغلو.

سلمان خفه شو پوښتنه یی وکړه: احمقه! زما سره ستا د دومره اوږده داستان د اوریدو وخت نشته لنډه لنډه یی وایه!

: سـباغلیـه! ته بـه د پوره کـیسی له اوریدو پرته باور ونه کـړی چی زه رښتـیـا وایم. مـوږ چی پله ته نژدی شوو باران په زور اوریده، د ډلی مشر پنځو تنو ته امر وکړ چی ټول اسونه د پله بلی غـاړی ته ورسوی او نور د سـړك دواړو خواوو ته د بوتیو او د ډبرو شـاته کیناستل او په انتظار شول، بیـا مـوږ د هغوی د اسونو د پښـتـو تړپهـار واوریدل، کله چی پله ته را نژدی شـول نـاڅـاپه چاپه زوره وویل : ودریږئ وړاندی مه ځئ!

له دی سره سم زمـوږ لارښونکی د غشو د ویشـتلو امر راکړ. زمـا په ګـومـان پنځه تنه د غشیو په لومړی حمله کی راپریوتل، بیا نـاڅـاپه یو سپور چی له ټولو وروسـتـه ژ له سـړك څخه راکوز شو د غشی ویشـتونکو شـاته یی ځان ورسـاوه، د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستړګو په رپ کی یی یو سړی ووایه، بیا د تورو په ټپښنا کی ما دوه تنه نور ولیدل چی له سړک څخه ذ لویدیځ په لور یی منډی وهلی.

یو سپور پر زین ځان غورځولی ؤ او ہل د هغه د اس جلب نیولی و، زما په ګومان هغه تپی ؤ دریم سپور چی ناڅاپه یی له ښی لوری څخه حمله وکړه او زمونږ یو ملګری یی ووایه له سرکه تیر شو او کینې لوری ته یی ځان ورساوه، که ما خپل ملګری له غشی ویشتلو څخه نه وای ایسار کړی د هغه روغ وتل له امکان څخه وتلی وو، مونږ ته هغه ځناور ګوابن وکړ که له دی دری واړو څخه کوم سړی روغ خلاص شو نو کوتوال به ستاسو ورمیړونه غوڅ کړی.

سلمان وویل : تاته د خپل ځان د وکالت ضرورت نشته، ماته معلومه ده چی ته څومره نیک سړی یی، زه له تانه د حامد بن زهره په اړه پوښتنه کوم.

: ښاغلیه! هغه وژل شویدی، هغوی د تورو په ټپښنا کی د هغه مړی پیژندلی ؤ، زما په ګومان چی کله هغه له اس څخه ولوید چا پر سر او سینه د تورو ګوزارونه پری وکړل، دوو نورو زخمیانو زګیروی کول هغوی یی هم ووژل.

: د هغوی مړی څه شول؟

: هغوی یی ویالی ته وغورځول، تر اوسه امکان لری سیند ته رسیدلی وی.

سلمان وویل : تایو دروغ وویل.

: صیب! زه سوګند یادوم چی هغوی یی په ویاله کی وغورځول.

: احمقه! زه د مړیو خبره نه کوم، تا وویل چی ستاسو له ملګریو څخه هم دوه تنه ووژل شول، په دی حساب خو د مړیو شمیر شپږ نه بلکی اوه کیږی.

: صیب ! اووم تن بیا وروسته ووژل شو، زمونږ لارښوونکی ماته د اسونو له راغوښتلو وروسته دا حکم وکړ چی له خپلو ملګرو سره پر سړک نیغ د غرناطی لاره ونیسم پخپله له خپلو ملګرو سره په کینه لار ولاړ.

مونږ به ایله سل ګامه لری تللی وو چی د تومانچی له غږ سره مو جوخت د رضا کارانو چیغی واوریدی، مونږ اسونه ودرول او د احوال لپاره مو یو تن ور واستاوه هغه چی بیرته راستون شو دا احوال یی راکړ چی د تښتیدونکو سپرو څخه یو تن ویالی سره نژدی په بوټو کی ولاړ ؤ او هغه له رضاکارو څخه یو تن ووایه.

: بیا پر سړک یوازی دوه تنه سپاره تاسو ولیدل؟

: هوکی! مونږ د لاری له یوه کلی څخه وړاندی د سړک په پیچومی د اسونو د پښو غږ واوریده او زمونږ دا اټکل ؤ چی هغوی دوه وو، زمونږ په ګومان دریم سړی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تومانچی په ډز د رضاکارانو پام ځان ته ور واړاوه او دی نورو دوو تنوته یی د تیښتی زمینه برابره کړه.

اوزه پردی خوښ شوم چی هغوی ځانونه وایستلی شول.

: ته به په دی خبره د یر خوښ وی چی هغوی ژوندی ووینی او انعام پری واخلی!

: د خدای په خاطر پر ما اعتماد وکړه، که مونږ هڅه کولی نو د هغوی رالاندی کول راته گران نه وو. مونږ هسی دا ښودله چی په هغوی پسی یو او د دی یو سبب دا و چی مونږ یو پر بل اعتماد نه درلود چی کله به مو فاصله ورسره لږ شوه نو مونږ به کرار شوو او چی هغوی به رانه لری شول مونږ به بیا ورپسی گرځندی شوو.

تاته د حامد بن زهره د شهادت نه وروسته هم دا معلومه نه شوه چی ستاسو لارښود څوك ؤ؟

: نه، ما عرض وکړ چی هغه خپل مخ په نقاب کی پوښلی ؤ.

سلمان وویل : ته هغه جونگړی ته ننوزه، کیډای شی د بام کومه برخه یی روغه وی او له باران څخه پناه پکی واخلی، زه چی غرناطی ته ولاړ شم تاته به کوم مرستندوی راواستوم.

زخمی چیغی کړی: د خدای په خاطر دا ظلم مه کوه، که په غرناطه کی چاته دا معلومه شوه چی زه د حامد بن زهره د وژونکی ملگری یم نو کوتوال ته به می هم د سر خیر گران شی. خلك به می د بوتیو شکولو ته چمتو شی.

: ته چیرته تلل غواړی؟

: ماته معلومه نه ده خو اوس غرناطی ته نشم تلای.

زما دا باور هم نه دی چی تر سهاره به ژوندی پاتی شم.

: تا غوندی خلکو ته زر مرگ نه راځی او زه دا احساسوم چی پر تا تر زخم د ویری اغیزه زیاته ده، ته د څه رحم حقدار نه یی خو ما د بخښنی وعده درسره کړی ده. ستا له خبرونه ما دا اټکل کړی دی چی د پولیسو نور کسان ستا تر لاس لاندی وو.

: صیب ! زه له دی څخه انکار نه کوم چی هغوی زما تر قوماندہ لاندی له غرناطی څخه راووتل، خو د شپار نه تر راوتلو وروسته زما ډمه واری یوازی دومره وه چی پر هغوی د خپل لارښوونکی هدایات عملی کړم، دا زما بد مرغی وه چی کله د رضاکارانو لارښود د غشو اوروو قوماندہ ورکړه ما خپل ملگری پر وخت

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایسار نه کړل، خو که ما هغوی ایسار کړی هم وای څه توپیر به نه ؤ راغلی.

سلمان وویل : زما په ګومان به ستا ملګری دا جرئت ونه کړی چی تا په دی حالت کی پری ږدی او غرناطی ته ولاړ شی. څکه خو ته زما په مخ کی درومه، امکان لری لږ وراندی هغوی چیرته غلی شوی وی. راځه!

* * * * *

زخمی د بی وسی په حالت کی د سلمان په مخ کی روان شو، پر سرك کوم دوه سوه ګامه له تلو وروسته ناڅاپه له کوم لوری یو غږ راغی، یحیی، یحیی ! مروانه سلمان اس ودراوه او ملګری ته یی وویل : ودریږه! ستا نوم څه شی دی؟

: زما نوم یحیی دی.

سلمان وویل : ته په څمکه پریوزه او خپل ملګری را وغواړه، زر کوه که نه نو ورمیږ به دی غوڅ کړم. زخمی زر پریوت او چیغی یی کړی: زه دلته یم.

سلمان وویل : احمقه په پوره زور چیغی کړه.

که تا د هغوی د پوهولو هڅه وکړه نو زما لومړنی ګوزار به پرتا وی، هغوی ته ووایه چی زه تپی یم او حمله راوړونکی پر ما د مړه ګومان وکړ او پری یی ښودم.

زخمی کومی وشلاوه او په زوره زوره یی خپلو ملګروته چیغی وکړی، سلمان د سرك کینې لوری ته د څیړیږه بوټیو کی غلی کیناست. څو شیبی وروسته د سرك له ښی لوری د فصلونو له منځه د اسونو د پسنو ترپهار اوچت شو بیا اسونه ناڅاپه ودریدل او د یوه سړی غږ واوریدل شو: یحیی ته چیرته یی؟

هغه ځواب ورکړ: زه دلته یم.

: مروان چیرته دی؟

: ماته نه دی معلوم.

: حمله کوونکی چیرته دی؟

: ماته نه دی معلوم ښایی هغه غرناطی ته رسیدلی وی. تاسو زر راشی موږ باید زر تر زره له دی ځایه ووزو.

یو بل غږ واوریدل شو: هغوی څو تنه وو؟

: ماته نه دی معلوم چی څو تنه وو، خو که تر څو شیبو پوری نور دی ټوکو ته دوام ورکړی نو له غرناطی څخه به په زرګونو کسان راورسیږی.

د اسونو د پسنو غږ بیا پورته شو. او د سترګو په رپ کی څلور سپاره سرك ته راووتل، یو تن له اس څخه پلی شو او د تپی د راپورته کولو هڅه یی وکړه وبی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویل : ما په وار وار درته ویل چی له سرکه باید لری شو، ستا اس په مور پسی راغی مور هغه لږ وړاندی ترلی دی.

دوه نور سپاره هم له اسونو پلی شول، له هغوی څخه یوه وویل : اوس د خبرو وخت نه دی، ته دی پر خپل اس درسره سپوره کړه، مور به مروان ولټوو. هغه د ختیځ په لوری ولاړ امکان لری د غرناطی پرځای اوس خپل کلی ته رسیدلی وی.

د بوتیو له منځه آواز راغی : اوس تاسو هیڅری نشی تلای. او له دی سره یو ډز اوچت شو، پر اس سپور کس په یوه غرب پر ځمکه راپریوت او بیا د سترګو په رپ کی سلمان پر سرك دریدلی ؤ د هغه د توری په لومړی ګوزار یو بل تن هم وغورځیده، دریم پر اس سپور شو او د تیښتی هڅه یی کوله چی سلمان ورپسی راوګرځید او خپل اس یی ورپسی خوشی کړ.

ناڅاپه هغه اس کین لوری ته وګرځاوه او د سلمان لومړی غشی هسی ولاړ خو د سترګو په رپ کی هغه بیا د ده تر ګوزار لاندی راغی، هغه دا ځل هم ځان یوی خواته کوږ کړ او غوښتل یی ځان وساتی خو د یوی کریږی سره ځوړند شو، د هغه یوه پښه په رکاب کی بنده وه او بدن یی په اس پسی په ځمکه کش کیده. ترهیدلی اس له څوګامه وروسته ودرید. ناڅاپه سلمان له شانه څه غږ واورید او هغه په بیړه د خپل اس جلب راوګرځاوه او پونده یی کړ، بیا یی د تورو په برښنا کی دوه تنه ولیدل چی یو له بل سره غیږ په غیږ وو.

هغه چی ورنژدی شو چیغه یحیی! په ځواب کی یی یوه کمزوری چیغه واوریده، له دی سره یو تن جګ شو او د تیښتی هڅه یی وکړه، خو دوهم یی تر پښو لاسونه راوڅرخول او هغه پرمخی پریوت.

یحیی په ډوبیدونکی غږ وویل : دی درنه خلاص نه شی، ده پر تا د غشی د ګوزار هڅه وکړه.

دوهم سړی د بیا جګیدو هڅه وکړه خو سلمان له اس څخه پلی شو او بیا یی د سترګو په رپ کی توره د هغه په وینو ولمبوله.

سلمان یحیی ته پام واړاوه ویی ویل : ما ګومان کاوه چی دی وتښتید او ته هم ښایی ورسره تللی وی، ما فکر وکړ چی تاته د یوه مرستندوی ضرورت شته، ځکه خو که تښتیدلی نو زه به نه درپسی تلم، اوس تاته یوازی د یوه اس ضرورت دی اوزه ستا دا ارتیا پوره کوم.

یحیی ځواب ورکړ: زما اوس هیڅ شی ته ارتیا نشته، زما وروستی منزل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رارسیدلی دی. تا ماته دا احساس راکړ چی د یوه ګناهګار لپاره تر وروستی سلګۍ د توبی دروازه بیرته وی او زه ستا مننه کوم، اوس ته باید له دی ځایه ځان وباسی.

ته زما ملګری یی،او زه تا په دی حال کی نشم پریښودلای. دلته نژدی یو کلی دی، زما باور دی چی که هلته ورسیږو زه به ستا د علاج څه بندوبست وکړای شم.

سلمان هغه ته د تکیی ورکولو هڅه وکړه خو یحیی د هغه لاس ونیو او خپل بغل ته یی نژدی کړ، د سلمان ګوتی په تودو وینو کی دوبی شوی، بیا یی د خفګان په حالت کی دهغه خنجر په موټی لاس وواهه چی د ده په تټر کی ښخ ؤ.

یحیی له درده په زګیروبو شو ویی ویل : ستا غشی زما په بنی اړخ کی ښخ ؤ او ما همغه وخت هغه وکیښ او ومی غورځاوه خو دغه خنجر...

هغه د خپلی خبری د پوره کولو پرځای په توخی، پیل وکړ، او بیا یی سمدستی کانګې وکړی. سلمان نژدی ورسره کیناست، لږ څنډ وروسته یحیی لږ راسنبال شو ویی ویل:

ماته معلومه نه وه چی هغه تاته کمین نیولی دی. ما داسی ګڼله چی هغه له ویری تښتیدلی نشی. خو چی کله هغه غشی په لینده کی کیښود مایی لاس ونیو. هغه راته ویل چی ته له دښمن سره ملګری شوی یی، تا موږ ته دوکه راکړه، هغه پر ما زور ورنه ؤ خو زه تپی وم، ته چی په کوم سړی پسی ورغلی هغه خو به تښتیدلی نه وی؟

: نه!

:اوس له موږ څخه یوازی یو تن چیرته تښتیدلی دی خو هغه تپی دی او زما باور دی چی د غرناطی په ځای به یی هغه خیل کلی ته ولاړ شی.

زه له تا سره نشم تلای خو له دی حلکو سره یوځای ښخیدل می زړه نه غواړی.

: زه تا دلته نه پریږدم. که ته لږ همت وکړی نو ډیر زر ډیر خوندی ځای ته ځانونه رسولی شو. زه اوس اس درته راولم، سلمان جګ شو پر خپل اس سپور شو.

لږ څنډ وروسته هغه بیرته راغی او یحیی ته یی غږ وکړ: یحیی! راځه تاته می اس راوستی دی.

ته راپورته کیدای شی که زه درسره مرسته وکړم!

خو یحیی هغه ته هیڅ ځواب ورنکړ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: یحیی! یحیی! هغه په اندیښنه له خپل اس څخه راکوز شو، د یحیی نبضونه یی وکتل خو د هغه په بدن کی د ژوند نخښی نه وی.

د لږ فکر وروسته یی د هغه مړی پر اس واچاوه او بیا یی دواړه اسونه تر جلب ونیول او روان شو. لږ څنډ وروسته هغه د سرك پر غاړه د ویجاړ شوی کور مخی ته ودرید او مړی یی دننه یووړ، بیا زر راووت او پر خپل اس یی پښه واړوله، په بل لاس یی د دوهم اس جلب ونیو او له هغه ځایه روان شو، د هغه مخه جنوب لوری ته وه، د هغه لومړنی منزل همغه کلی ؤ چی سهار یوی ماشومی نجلی بلنه ورکړی وه.

اوس باران دریدلی ؤ او سپوږمی ورښکاره نه سر را ایستلی ؤ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـدریه

سلمان کلی ته نژدی ودرید او شاوخوا یی تر نظر تیرکړل، بیا څو گامه وړاندی د سـرک ښی لوزی ته یوی چوپی کـوڅی ته ننوت او د کین لوري وروسـتی کـور دروازی په مخه کی یی اس ودراوه تری پلی شو.

د کوړڅی د نورو کورونو په څیر دغه کور هم داسی ښکاریده چی څوك پکی نه وی، بهر دیوال څای څای لویدلی ؤ او د انگړ د دروازی یوه پله ورکه وه.

څو شیبی یی یوه او بل لوری ته له کتلو وروسته دننه قدم کښیښود وړوکی انگړ ته یوه دروازه راوتلی وه او د شمال څپو د هغی ماتی پلی ړچولی چی کړچ کړچ غږ یی اوچتیده.

سلمان له څو شیبو چوپتیا وروسته د احتیاط لپاره غږ وکړ:

څوك شته! څوك شته؟ او چی څه ځواب یی وانه ورید دواړه اسونه یی د برندی په ستنی پوری وترل او په بیړه بهر ته راووت.

څو شیبی وروسته د جومات په مخکی د پراخی حویلی په مخه کی ودرید، څو شیبی بیړه شاوخواته له څار وروسته ورو ورو وړاندی ولاړ، او له یوه لویدلی دیوال څخه دننه واوښت، هغه د یوه غله په څیر حویلی ته ننوتل نه غوښتل خو د ننه کور له بهرنی دروازی څخه دومره لرې و چی که یی هر څومره په زوره چیغی کړی وای هم چا به دننه نه وای اوریدلی او د دی خبری ډیر امکان ؤ چی د کور د خلکو پر څای کلیوال پری ور تول شوی وای.

په باغ کی نژدی دوه سوه گامه وړاندی هغه د یوی ښکلی مانی لویه دروازه ور وتکوله، خو هیڅ ځواب یی وانه ورید، هغه بیا دروازه وتکوله او بیا یی څو شیبی وروسته چیغه وکړه: مسعوده! مسعوده!

لږ څنډ وروسته یی یو ښځینه غږ واورید : ته څوك یی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: تاسو مسعود راوغواړی هغه می پیژنی!

: ته ودریږه!

سلمان نژدی پنځه دقیقی نور انتظار وکړ، بیا یی ناڅاپه له شانه څه غږ واورید، او ورسره جوخت چا له رعبه په ډکه لهجه تری وپوښتل : ته څوك یی؟

سلمان مخ واړاوه شاته یی وکتل یو سړی د ونو له منځه را ووت چی په لاس کی یی توره وه.

هغه وویل : مسعوده! سهار زمونږ لیده کاته شوی وو، زه افسوس کوم چی بی وخته زحمت درکوم. بهر دروازه تړل شو ی وه، که بند ه نه وای هم زما دا تمه نه وه چی غږ به می دومره وړاندی ولاړ شی، له ما سره د دی خبری په باب هم خطر و چی که ما شور گډ کړ نو د کلی خلك به په سرك راټول شی، که ماته دا معلومه وای چی ته له کوره بهر پهره کوی نو ما به د کور خلك نه ناکراره کول، ته د کور خاوندی ته خبر ورکړه زه د حامد بن زهره ملگری یم.

له دننه څخه آواز راغی : ستاسو نوم څه شی دی؟

سلمان ته دغه غږ اشنا په غوږو ورولگید او بی له ځنډه یی وویل : زما نوم سلمان دی.

ناڅاپه دروازه خلاصه شوه او یو د لوړ قد خاوند تری راووت هغه ولید ؤ. سلمان پر خپلو سترگو باور نه کاوه، پوښتنه یی تړې وکړه : سعید له تاسره ؤ

: هوکې!

: هغه ټپی دی؟

: هوکی مگر تاته څه ورمعلومه شوه چې هغه ټپی شوی دی؟

: ماته ډیر څه معلوم دی. خو دا راته معلومه نه ده چی تا هغه دلته راوستی دی.

د ولید په پوښتنه سلمان خپل لنډ داستان تیرکړ په پای کی څو شیبی هغه سلمان ته په چوپتیا کتل بیا یی مسعود ته وویل : ته دی میلمستون ته بوزه، بیا د سرك په سر بهر اوسه چی عمر راغی ماته احوال راکړه.

: تشریف راوړی! مسعود سلمان ته وویل:

سلمان په تذبذب ولید ته وکتل ویی ویل:

د سعید وضعه څنگه ده؟

هغه ځواب ورکړ: بی سده دی، اوس یی پر ټپونو مرهم ایښودل کیږی، خو د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندیښنی خبره نه شته، هغه به انشا الله روغ شی،زه اوس راځم بیا دننه ولاړ او سلمان له مسعود سره روان شو.

دوی له برج سره روان وو او بیا ښی لوری ته وګرځیدل او له دوهم لوری څخه د کور د نارینه و برخی ته ننوتل، هلته په یوه پراخه کوټه کی دیوه بلیده او ښوډا نوکر چی سلمان سهار لیدلی ؤ دروازی ته نژدی په برنډه کی ولاړ ؤ.

مسعود سلمان له دروازی سره پریښود او بیرته روان شو، سلمان لمده چپنه او پګړی لری کړل، ښوډا ته یی ورکړل او په یوه کرسیړ کیناست.

نوکر د لمدو جامو له مینځلو او پر دیوال [redacted] له راځړولو وروسته په نغری کی اور بل کړ او له کوټې نه راووت، سلمان د لومړی ځل لپاره احساس کړه چی له یخنی څخه یی بدن په لړزه دی. کرسیړ یی راکش کړه او اور ته یی لاسونه ونیول.

* * * * *

نژدی تر نیم ساعت پوری هغه د ولید انتظار وکړ، بیا یی ناڅاپه په دهلیز کی د چا د درنو ښوتونو غږ واورید او ده د دروازی لوری ته سترګی ور وارولی.

ولید کوټی ته ورننوت او ښی سیکه یی ده ته نږدی په یوه بله کرسیړ ځان ور وغورځاوه.

سلمان په اندیښنه له هغه د سعید پوښتنه وکړه، هغه ځواب ورکړ: اوس خو یی وضعه لږ ښه ښکاریده خو تر اوسه پوری را پخوډ شوی نه دی.

دوی دواړو بیا تر لږ څنډه یو بل تنه په چوپړ خولو کتل بیا ناڅاپه د ولید په سترګو کی اوښکی راغلی او سر یی ځوړند کړ.

سلمان وویل : وروره! اوس باید له صبر او زغم څخه کار واخلی.

ولید ډیر په زحمت خپلی سلګی راتم کړی ویې ویل : زما اوس هم باور نه راځی چی حامد بن زهره موږ پریښی یو، ما هغه د غشو په لومړی حمله کی ولید چی له اس څخه راولوید پردی سربیره می خپل زړه ته دا دوکه ورکوله چی ښایی هغه ژوندی وی او ظالمانو د وژلو پرځای نیولی وی، خلك به اوس دا وایی چی ما هغه د مرګ په کومی کی پریښود او تری وتښتیدم، خو خدای شاهد دی چی زما په مخکی د سعید د ژغورلو مسأله نه وای نو د ژوند تر وروستی سلګیړ به ورسره ملګری وم، زما به تر مرګ ورځی دا ارمان وی چی زه یو ناپوه دوست وم، که ما تا، ته ورخلاص پریښی وای ښایی ژوندی ژغورل شوی وای.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان ده ته تسلی ورکړه ویی ویل : هغه خپل منزل لیدلی ؤ او لاره بدلول یی زموږ له وسه وتلی وه، اوس زموږ لومړنی ذمه واری همدغه ده چی د سعید د ژغورلو هڅه وکړو. د هغه زخم خو به ډیر خطرناك نه وی؟

ولید ځواب ورکړ: سمدستی د هغه په باب هیڅ خبره نشی کیدای.

سلمان وویل : که ته د کوم بڼه ډاکتر درك راکولی شی زه غرناطی ته تلو ته چمتو یم.

ولید ځواب ورکړ: که زه پَر دی ډاډه وای چی د حکومت جاسوسان به هغه تر دی کوره تعقیب نه کړی نو د غرناطی هر بڼه ډاکتر دلته راغوښتل کیدای شی خو تاسو باید اندیښنه ونکړی اوس د هغه زخمونه تړل کیږی لږ وروسته به یی پخپله وویني.

سلمان وویل : دوهمه مهمه مسئله دا ده چی د هغه دریم تن د ژوندی ژغورل کیدو څومره امکان دی چی دوه تنه حمله کوونکی یی‌ووژل او د نورو پام یی ځان ته ور واړاوه او تاسو ته یی د تیښتی زمینه برابره کړه، د دغسی توریالی ژغورل زموږ لومړنی ذمه واری ده، که تاته معلومه وی چی هغه کوم لوری ته تللی زه د هغه مرستی ته چمتو یم.

ولید ځواب ورکړ: اوس به هغه ډیر لری تللی وی.که موږ هڅه وکړو هم مرسته ورسره نشو کولی، خو تاسو د هغه په باب اندیښنه مه کوی. د هغه اس دومره ګړندی دی چی دښمن یی په ګرد پسی نشی رسیدای.

که د حمله راوړونکو د دوکی لپاره موږ خپل اسونه نه وای پریښی نو دلته د سعید له رارسولو وروسته به زه ورپسی ورغلی وم. په دی کور کی یوازی دوه اسونه وو خو هغه د داسی کار وړنه وو، ما د سعید په اړه له ډاډ وروسته د کلی خلك راټول کړل خو له هغوی سره یوازی یوه تن بڼه اس درلود، ځکه خو ما دا مناسبه وبلله چی ځلور تنه پله ته ور واستوم چی دا معلومه شی چی غدارانو له تپیانو سره څه سلوك کړی دی. امید دی چی تر لږ ځنډه هغوی بیرته راستانه شي.

سلمان له لږ فکر وروسته وویل : دا دریم تن څوك و؟

: وبخښی د هغه په باب زه تاته څه نشم ویلی، موږ ته د هغه د نوم ښودلو اجازه هم نشته، اوس تاته همدومره پوهیدل بس دی چی هغه یو بڼه سرتیری دی.

: هغو تاسو له پله نه اخوا له تلو څخه ایسار کړی وی؟

: هوکی!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: ته پردی ډاډه یی چی سعید ته دغه کور خوندی دی؟

ولید خُواب ورکړ: سمدستی له دی کوره غوره خای د هغه لپاره نشته، که یی وضعیت لږ تردی غوره وای نو ما به غرناطی ته استولی ؤ. اوس به تر څو ورځو پوري هغه همدلته وی، دا زما د ماما د لور کور دی او یوه تپی ته تردی ښه سرپرست اوس نشی موندل کیداي، د هغی په گومان که سعید په خود شی هم ترځو ورځو پوری به د سفر توان نه لری.

: کـه هغه بی سده وی نو تر ټولو دمخه باید د یو ښه طبیب بندوبست ور وکړو.

ولید خُواب ورکړ: د طبیب په باب اندیښنه مه کوه، زما پلار د غرناطی د څو نومیالیو ډاکترانو څخه یو دي، کـه ضرورت ؤ هغه به دلته راشی، مگر اوس د حکومت جاسوسان ډیرمخك شوي دی، موږ دا خطر نشوزغملی چی هغه له کوره راووزی او قاتلان ورپسی شی.

بدریه زما د ماما لور د هغه شاگرده ده او تر عامو طبیبانو زیاته تجربه لري، د سعید د بیهوښی سبب دا دی چی د ده له بدن څخه د دوو غیشو د ویستلو لپاره یی د بی هوشی دوا ورکړی وه.

سلمان وویل : اوس تاسو د هغه بدمرغه د مړی بندوبست هم وکړی چی ما په لاره کی پریښی دی، د سرك پر غاړه د یوه ویجاړ کور موندل به زیات گران نه وی. هغه ته نژدی ډیری اوبه بهیږی، دا ضروری ده چی هغه له هغه ځایه ښه لری بنخ کړای شی.

ولید وویل : تاسو د دی غم مه کوی زه ستا په مطلب وپوهیدم.

: اوس تاسو د سعید احوال واخلی که د هغه حالت ښه ؤ زه هم درسره ملگری کیږم.

* * * * *

مسعود کوتی ته ورننوت اوولید ته یی وویل : هغوی بیرته راغلل او وایی چی موږ د پله په شاوخوا کی هیڅ مړی ونه لید. عـمر وایی چی کـه ستاسو اس ته ضرورت وی زما اس درسره بوزی.

: نه اوس هغه ته د زحمت ورکولو ضرورت نشته، خو ته هغه ایسار کړه اوعمر ته ووایه چی دلته راشی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود بیرته ولاړ ولید سلمان ته وویل : ماله تانه ډیر څه پوښتل خو اوس زما سمدستی غرناطی ته تګ ضرور دی.

: اوس به دوهم اس زما په کار راشی.

: خو ته سمدستی غرناطی ته نشی تلای.

سلمان وویل : نو دا څه وړ کیدای شی چی زه د غرناطی د سهی احوال نه پرته بیرته ستون شم؟

: نه،نه! ته هلته نشی تلای. ماته په لاره سعید ستا کیسه کړی وه، هغه په دی خبره ډیر خفه ؤ چی ته غرناطی ته راغلی یی. ځکه خو زما دا مشوره ده چی ته همدلته پاتی شی، إن شاء الله زه به ډیر زر بیرته راشم، که زه چیرته غلی شوم هم نو زما پیغام به خامخا درته راورسیږی. د سعید د ساتنی لپاره هم ستا دلته پاتی کیدل ضروری دی. امکان لری د کوم ناڅاپی خطر څخه د هغه د ایستلو لپاره ستا مرستی ته ضرورت پیښ شی، ته تر څه وخته دلته پاتی کیدای شی؟

سلمان ځواب ورکړ: له نن نه څلور ورځی وروسته به یوه کښتی په ساحل کی چیرته زماانتظار کوی، که په تاکلی وخت ور ونه رسیدم نو هغه به ولاړه شی او بیا به څو ورځی وروسته په بل ځای کی د هغی انتظار کوم. په دی ډول به تر راتلونکو دوو میاشتو پوری زماملګری پر تاکلیو نیټو د مختلفو ځایونو چکری وهی که زه بیا د ډیر وخت لپاره پاتی شوم نو بیا په ساحلی سیموکی هغه کسان پیژنم چی څه مرسته راسره کولی شی.

ولید وویل : په عامو حالاتو کی د حامد بن زهره د شهادت څخه وروسته زموږ دښمن ښایی د سعید په باب زیات اندیښمن نه وای خو زه ویریږم چی د حامد بن زهره د نورو ملګرو د لټولو لپاره دوی د سعید نیول ضروری ونه بولی. که د دوی دا اشتباه وی چی له بهر نه هم کوم مرستندوی ورته رارسیدلی دی نو د سعید نیول به ورته د مرګ او ژوند سوال شی، ځکه ته باید زیات پام وکړی.

*****

مسعود له عمر سره کوتی ته ورننوت، د هغه عمر د ځلویښتو کالو په شاوخوا کی معلومیده، ولید هغه ته سلمان د حامد بن زهره د یوه دوست په نامه معرفی کړ بیا یی د هغه مړی د پښخولو هدایت ورکړ او مسعود ته یی د اس د راوستلو وویل ، او چی هغوی بیرته ووتل سلمان وویل :زه داسی احساسوم چی په غرناطه کی می خپل کار نیمګړی پریښی ؤ او زه باید هلته ولاړ شم، که ستا له خوا کوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام راونه رسید امکان لری یوه ورځ ناڅاپه هلته ولاړ شم، زه د دی دعوه نه کوم چی زیات هوښیار یم خو بیا هم زه ستا ملګرو ته دا مشوره ورکوم چی په اوسنی وضعیت کی دی د حامد بن زهره د وژل کیدو خبره پټه وساتی. که اولس راپورته شی نو د قوم له غدرانو څخه دا لری نه ده چی د ځانونو د ژغورنی په خاطر دښمن ته د ښار دروازی خلاصی کړی. تاسو له ننتیو غدارانو او بهرنیو دښمنانو سره د تګر نه وړاندی دومره فرصت خامخا باید ترلاسه کړی چی غرنی قبایل له ځان سره ملګری کړی. له هغی وروسته د حامد بن زهره له قاتلانو څخه هر وخت کسات اخستل کیدای شی.

ولید وویل: تاسو داډه اوسی موږ ته معلومه ده چی دښمن به زموږ له هری غلطی نه د ګټی پورته کولو هڅه وکړی. اوس وخت په ذهنی کشمکش کی د حکومت د ښکیلولو لپاره غوره لاره دا ده چی موږ له خپل لوری هیڅ ونه وایو، له ما پرته یوازی دوه کسان دی چی د دغی دردوونکی پیښی په باب خبر دی یو سعید چی تپی دی او غرناطی ته نشی تلای او دوهم سړی زما د مخه په هیڅ صورت هم غرناطی ته نشی تلای او که ولاړشی هم هغه ډیر باتدبیره او هوښیار دی، زه به یوازی څو اعتمادی ملګرو ته د دی پیښی په باب ووایم، یوی بودی خدمتګاری له دروازی وروکتل ویی ویل : صیب! بدریه وایی چی اوس له میلمه سره دننه راشی.

دوی دواړه له کوټی نه ووتل.

* * * * *

لږ څنډ وروسته دوی د کور دننه یوی پراخی کوټی ته ننوتل، سعید سترګی پټی په بستره پروت ؤ او په څیره یی آرامی او سکون غوړېدلی ؤ، داسی معلومیده چی هغه په درانه خوب ویده دی. سلمان ور وړاندی شو او پر تندی یی لاس کیښود ناڅاپه د بلی کوټی څخه یو ښځینه غږ اوچت شو:

تاسو به تر لږ څنډه له زخمی سره خبری نشی کولی، تر اوسه د دواغیزه ده پری، سلمان مخ ور واړاوه او سترګی یی په یوه ښایسته، با وقاره او جدی څیره ولګیدی.

ولید هغی ته وویل : بدریی! دی سلمان دی، او ده چی څه کیسه وکړه داسی ښکاری چی حامد بن زهره شهید شوی وی. او قاتلاتو پر ده سر بیره زموږ د څلورو نورو ملګریو مړی هم په ویاله کی غورځولی دی. زه اوس سمدستی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرناطی ته تلل غواړم، دی به د سعید د ساتنی لپاره ستاسو سره پاتی وی، که تاسو ته د سعید د ساتنی په باب څه اندیښنه پیدا شوه نو له دی ځایه‌پرپلار جان پسی څوك واستوی.

بدریی ځواب ورکړ: که د وژونکی غشی په زهرو ککړ نه وی نو هغه ته د زحمت ورکولو ضرورت نشته، خو چی ته کله کور ته ورسیدی څو ضروری دواګانی راواستوه، ته یوه دقیقه تم شه زه به د ماما جان په نامه یو لیك درته ولیکم امکان لری هغه کومه غوره مشوره راکړی.

ولید وویل : زما کورته تګ د غرناطی په حالاتو پوری اړه لری، امکان لری زه تر څه وخته پوری غلی شم، په هر صورت زه دا هڅه کوم چی ستا رقعه پلار جان ته ورسیږی.

: زه اوس راځم.

بدریه زر بلی کوتی ته ولاړه، سلمان ولید ته وویل : که د دواګانو د را استولو لپاره بل بندوبست ونشو نو جعفر پیدا کړه او دلته یی راواستوه، تاسو نیغ سرای ته ورشی، امید دی چی هلته یی پیدا کړی، او هغه دریم تن چی د سعید لپاره یی د لیوانو دډلې پام ځان ته ورو اړاوه چی په خیریت در ورسیږی زما سلام ورته ووایه، او زما له لوری دا پیغام ورورسوه چی که ماته بیا غرناطی ته د راتلو زمینه برابره شوه نو تر تولو لویه آرزو به می دا وی چی هغه یو نظر وویشم.

ولید ځواب ورکړ: زما باور دی چی کله زه هغه ته ستا په اړه یادونه وکړم نو هغه به هم ستا لیدو ته ډیر ناکرار شی.

د جګړی د بیا پیلیدو په صورت کی به زموږ تر تولو ډومبی ضرورت دا وی چی د ترکانو او افریقایانو سره د اړیکو لپاره باید یو تجربه کار منصبدار ور واستوو اوزه دا احساسوم چی دغه سړی چی ته یی دریم کس بولی د دی کار لپاره ډیر مناسب دی، ځکه خو دا له امکان نه لری نه ده چی هغه کله ناڅاپه درته راشی او درته ووایی چی زه له تاسره ځم.

: زه به د داسی سړی په ملګری سفر د ځان لپاره ویاړ وبولم.

بدریه د څنګ له کوټې نه راغله او یو کاغذ یی ولید ته په لاس کی ورکړ.

ولید سمدستی سلمان ته لاس ورکړ او خدای پامانی یی واخستله له کوټی ووت

*****

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدریی کرسیړاکش کړه نغری ته نژدی یی مخامخ کړه او ویی ویل : وبخښی! زما دی ته پام نه ؤ چی ته په باران کی لوند شوی یی، دلته کښینی زه د نورو جامو بندوبست درته کوم.

سلمان د اور خواته ور وښوییده ویی ویل: نه! تاسو کینی اوس زما ساړه نه کیږی او جامی به می هم ډیری زر وچی شی.

بدریی د سعید نبض وکوت او بیا له سلمان نه دوه گامه لری په یوه کرسی کیناسته ویی ویل:

ولید ویل چی ته د ترکانو له سمندری ځواك سره یی، زه در څخه د حامد بن زهره د بندی کیدو او ژغورل کیدو کیسه اوریدل غواړم، آیا هغه وخت یی هغه نیولی ؤ. چی له اندلس څخه روان شوی ؤ؟

: نه! هغه د مراکش تر څنډو پوری رسیدلی ؤ. له هغه ځایه یوه بربری مانو تر قسطنطنیی د رسولو ذمه ورته وهلی وه، خو په لاره کی د مالتا دوو جنگی بیړیو حمله پری کړی وه او کومو مسافرو چی له اور اخستی کښتی څخه په اوبو کی ځانونه غورځولی وو هغوی یی نیولی وو او مالتا ته یی رسولي وو. څو اونی د حامد بن زهره په اړه دوی ته هیڅ معلومات نه ؤ، خو وروستیو پیښو وښودله چی په اندلس کی د هغه دښمنان غافل نه وو، یوه ورځ یی هغوی بندیان د فردیناند سفیر ته ور وستلی وواو څو ساعته وروسته حامد بن زهره د هسپانیی یوی جنگی بیړی ته وروستل شوی ؤ.

په همغو ورځو کی د تونس او صقلیه ترمنځ د ترکانو دوو کښتیو گزمی کولی، هغوی یو مانبام د هسپانیی د بیړی یو څرك ولید او راتلونکی سهار وختی هغه د دوو لوړیو څخه تر ډزو لاندی ؤ. په لومړی گولی بادبان را ولوید، دښمن ته له تسلیمی او ډوبیدوپرته بله لاره نه وه، ځکه خو یی په څو دقیقو کی سپینه جنډه اوچته کړه، تاته د دی تفصیل ضرورت نشته، حامد بن زهره په داسی حالت کی بلی کښتی ته ولیږدیده چی سخته تبه یی وه، هغه تر دوو ورځو پوری بی سده ؤ.

درېمه ورځ چی په هوښ راغی لومړنی پوښتنه یی د غرناطی په باب وه، او چی چا ځواب ورکړ چی هلته اوربند شوی دی نو په زوره زوره یی چیغی کړی: نه! نه! ته دروغ وایی، داسی هیڅکله نشی کیدای. ته موسی بن ابی غسان نه پیژنی، له دی وروسته هغه بیا بی سده شو. بله ورځ چی را په خود شو لومړنۍ غوښتنه یی دا وه چی د هسپانوی بیړی د کپتان توره بیرته ور وسپاری او دا ډاډ ورکړی چی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغه سره به د یوه شریف دښمن په حیث چلند وشی. د دی سبب دا و چی کله پر دوی حمله وشوه نو د بیړی د نوروافسرانو پردی پریکړه اتفاق ؤ چی حامد بن زهره سمدستی ووژنی، خو کپتان ډیر په سختی دا تجویز رد کړی ؤ.

بدریی وپوښتل : ته په دی وخت کی د حامد بن زهره سره وی؟

: نه! زمونږ ملګری له جګړی وروسته بیل شول زه د هغی بیړی کپتان وم چی پر هسپانوی کښتی یی ډزی وکړی، حامد بن زهره یی وروسته زما بیړی ته راوست.

زمونږ د سمندری ځواک یوه برخه له یونان څخه د افریقا څنډو ته لیږدول کیده، او امیر البحر کمال رئیس ترابلس ته نژدی لنګر اچولی ؤ.

د غرناطی د وضعی په باب چی مونږ د حامد بن زهره اندیښنه ولیده نو مونږ د دی ارتیا احساس کړه چی سمدستی یې امیر البحر ته ورولو.

د سمندری قواو امیر د هغه ډیر تود هرکلی وکړ، او دا مشوره یی ورکړه چی بی له څنډه بیرته ولاړ شه او د دښمن له ولکی د غرناطی د ژغورلو هڅی وکړه، که د غرناطی اهل وسلی کیښودی نو سلطان ته به ستا ورتلل بی ګټی وی مونږ به په هغه صورت کی د غرناطی مرسته وکړای شو چی ستاسو دننه مورچل مزبوت وی.

د حامد بن زهره د ډاډ لپاره امیر البحر دا ژمنه وکړه چی دی به پخپله سلطان ته د غرناطی خبره کوی. بیا یی اندلس ته د هغه د رارسولو ذمه واری ماته وسپارله. د افریقا د سمندری ځواکونو څو تنه مانوګان چی د ترکانو حلیفان وو زمونږ د سمندری قواو له امیر سره د لیدو لپاره راغلی وو هغوی زما د بیړی د دفاع ذمه واری واخستله او خپلی کښتی یی راسره روانی کړی.

د اندلس د څنډونه څو میله لری د دښمن دوو بیړیو ګزمی کولی، هغوی په مونږ پسی راغلی، مابنام لمر لویدوته دوه ساعته پاتی وو مونږ د تکر نه د ژغورنی په خاطر د ساحل پرځای د لویدیځ لاره ونیوه او ترمابنامه د هغوی ترمخی زغلیدو له هغی وروسته مو له تیاری نه ګټه واخسته او له خپلو ملګرو سره می تر مشوری وروسته خپله بیړی څنډی ته نژدی د دوو کمرونو ترمنځ یوه تنګ خلیج ته یوړه.

زمونږ یوه کښتی له ساحل نه لرې لری ودریده او دوهمی کښتی دوه میله وړاندی د دښمن په یوه چونی حمله وکړه د دی نتیجه دا شوه چی د دښمن بیړی چی په عامو حالاتو کی باید ډیر په احتیاط وړاندی راغلی وای ډیری ګړندی وړاندی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلی او لږ څنډ وروسته خلیج ته مخامخ زما د توپونو تر برید لاندی راغلی چی د سترګو په رپ کی یی تختی په هوا کې څرخیدی او په هغه پسی بلی بیړی خلاص سمندر لوری ته د تیښتی هڅه وکړه خو هغه چی لاره بدلوله زمونږ د بلی کښتی تر برید لاندی راغله

بیا مونږ هم له خلیج څخه ور ووتلو او پر هغی مو برید وکړ چی تر څو دقیقو زیات یی د دوارو بیړیو د برید تاب رانه وړ چی له دی پیښی وروسته شاوخوا یو څای هم د حامد بن زهره د پلی کولو لپاره مناسب نه ؤ.

مونږ له ساحل څخه لری د دریمی کښتی د راتلو انتظار وکړ او له هغی وروسته بیا دا پریکړه وشوه چی هغه باید ختیځ لوری ته هغه څای باید پلی شی چی پخوا مو غوره کړی و.

ماته امیر البحر دا امر کړی ؤ چی د حامد بن زهره د امنیت له پوره او ډاډمن بندوبست پرته بیرته راستون نه شم، او که ضرورت ؤ تر وروستی منزله باید ورسره ولاړ شم.

حامد بن زهره چی د کومې غرنۍ قبیلې د مرستی په ټه ؤ هغه له ساحل څخه پنځه میله لری وه، که د دښمن له کښتیو سره مو تکرنه وای راغلی نو ما به هغه په شپه شپه کی هغه څای ته رسولی ؤ او بیرته به تړې راستون شوی وم او زما ملګرو دومره زما انتظار کولی شوای خو اوس داسی امکان نه ؤ، سهار کیدونکی ؤ او زمونږ کښتی د ورځی له مخی ساحل ته نژدی د جګړی خطر نشوای قبلولی.

څکه خو ما خپل ملګری رخصت کړل او خپل مرستیال ته می امر وکړ چی هغه هم خپله کښتی بوزی، حامد بن زهره تر اوسه د پلی تلو توان نه درلود او په غرنی سخته لاره په وار وار ماته دا مجبوری وه چی هغه تر لاسه ونیسم. له لمر څخه سره مو د څو کډوالو جونګړی ولیدی ما له هغوی نه د حامد بن زهره د سپارلی په خاطر یو اس واخست او بیا مونږ د بربر شپنو او کروند ګرو کلی ته ورسیدو.

د دی کلی مشر په غرناطه کی د حامد بن زهره شاګرد پاتی شوی و، هغوی زمونږ دیر تود هرکلی وکړ، او پردی یی تینګار کاوه چی ورسره پاتې شو، خو حامد یوه شیبه وخت تیرولو ته تیار نه ؤ، هغه وویل چی مونږ ډوډی وخورو بیا به روانیږو او زما ملګری ته د یوه اس بندوبست وکړی، زمونږ کار به ماته یو ډیر غوره اس راکړ ویی ویل چی دا زما له لوری سوغات ومنی له هغه وروسته پاتی سفر په آرامی تیر شو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی ورځی وروسته چی حامد بن زهره کور ته ورسید زما مسئولیت ختم شو، خو هغه ناڅاپی غرناطی ته د تلو پریکړه وکړه او ماته یی امر وکړ چی د ده تر راتګ پوری یی انتظار وکړم، خو بیا داسی حالات رامخی ته شول چی زه هم په هغه پسی غرناطی ته ورغلم.

بدریی له لږ فکر وروسته وویل : که غدارانو ته دا معلومه شی چی د حامد بن زهره یو ملګری د ترکانو دسمندری قواو څخه دی نو زر تر زره به دښمن ته دا حال ووایی او بیا به د سمندر څنډی ته ستا د تلو لاری بندی کړی. که تاسو د سعید په خاطر پاتی شوی یاست نو زه داډدرکوم چی د ده لپاره خو یوه شیبه هم مه ایساریږی.

سلمان څواب ورکړ: ماته معلومه ده چی په موجوده حالت کی هیڅوك هم له سعید سره مرسته نشی کولی، خو اوس د بیرته ستنیدو څخه وړاندی باید د غرناطی وضعه معلومه کړم، که تر سبا پوری د ولید څه درك رامعلوم نه شو نو زه به پخپله هلته د تلو خطر قبلوم. حامد بن زهره د دی لپاره زه ایسار کړی وم چی بنایي په غرناطه کی له خپلو دوستانو سره تر مشوری وروسته امیر البحر ته د څه پیغام استولو ضرورت شی.

* * * * *

بدریی په ډیر غور د سلمان خبری اوریدلی، او سلمان داسی احساسوله چی ورو ورو یی د زړه بوج لرې کیږي، لږ څنډ د مخه چی هغه لومړی څل دی کوټې ته راغی نو یوازی د یوی شیبی لپاره یی بدریی ته وکتل خو وروسته یی بیا دا حالت ؤ چی په بی پروایی کی به یی هم هغی ته وکتل نو له حیا څخه به یی سترګی بنکته واچولی. بیا یی ناڅاپه دا په ذهن کی ور وګرځیدل چی لکه چی تر ضرورت زیاتی خبری کوی او هغه بیا چوپ شو.

بدریی له څو شیبو چوپتیا وروسته وویل : ماته داسی بنکاری چی ته زموږ د وطن سړی یی بهرنی سړی ته زموږ د سمندر غاړی دومره نه دی معلومی.

سلمان څواب ورکړ: زه د المریی په یوه عربی کورنی کی زیږیدلی یم، مور می بربري وه خو دا یوه اوږده کیسه ده.

: که ته ستومانه نه وی نو زه همدا اوږده کیسه اوریدل غواړم.

د بدریی پر ټینګار سلمان خپله کیسه پیل کړه:

بیړی چلول او سوداګری زموږ کورنی کسب ؤ، زما د پلار څلور شخصی بیړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وی، هغهٔ المریی او مالقی نه علاوه په مراکش او الجزایر کی هم د سوداګری مرکزونه جوړ کړی وو او زیاتره به د کوره بهر ؤ، چی زما عمر د شپږو کالو شو مور می وفات شوه، زه می بابا خپل کورته بوتلم، پلار جان می دوی میاشتی وروسته راغی او زه یی له ځانه سره مالقی ته بوتلم هلته ما لومړنی زده کړی ترسره کړی، د پلار جان می تر ټولو لویه هیله دا وه چی زه یو بریالی ماڼو شم، د دی لپاره چی ما وروزی هغه به کله کله له ځانه سره بیولم. دوه کاله وروسته هغه په یوه اوږده سفر ووت او زه د ده په غیاب کی سخت ناروغ شوم، چی بیرته راستون شو هغه له ځانه سره دا پریکړه وکړه چی ما تل له ځانه سره وګرځوی؛ له دی وروسته زما کور د هغه کښتی وه، زما د ښوونی لپاره یی یو داسی استاد راته ونیو چی په کښتی کی به راسره په سفر روان و.

د یو نیم کال په موده کی د المریی او مالقی په منځ کی مور ځو ځله چکر وواهه. کله چی ترکانو پر ایتالیا بریدونه پیل کړل نو د نورو ترکی ماڼوګانو په شان زما پلار جان هم د ترکانو د رضاکارانو په ډله کی شامل شو، دا ځل زه هغه په کور کی پریښودم، خو میاشتی وروسته چی هغه بیرته راستون شو نو سلطان ابو الحسن هغه د مالقی د سمندری زده کړو د ښوونځی ناظم وټاکه، زه یو کال نور هم له هغه سره وم، بیا یی زه د کښتی ټولولو د اعلی تعلیم لپاره قسطنطنیی ته واستولم، د جګړی په موده کی ما واوریدل چی دی د سمندری قواو د امیر مرستیال ټاکل شوی دی.

ښه نو ته د نائب امیر البحر ابراهیم زوی یی؟

بلدریی وپوښتل.

: هوکی! د جګړی په موده کی ما له ماما څخه واوریدلی چی بابا می وفات شوی دی او کورنی یی الجیریا ته هجرت کړی دی. شپږ میاشتی وروسته یی دوهم پیغام دا ؤ چی پلار جان می هم په یوه تونده سمندری جګړه کی شهید شوی دی، له هغه وروسته زما اړیکی له اندلس سره غوڅی شوی.

کمال رئیس چی اوس د روم په سمندرګی کی د ترکی سمندری قواو امیر دی زما د پلار له هغه وخت دوستانو څخه دی چی دواړو د «ترانتو» (د ایتالیی مهمه سمندری قرارګاه وه چی ترکانو ونیوله) په جګړه کی برخه درلوده.

هغه به چی کله قسطنطنیی ته راغی نو زما پوښتنه به یی خامخا کوله، د پلار جان د وفات نه وروسته هغه زما پالنه په غاړه واخسته. کله چی زه له تعلیم نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغ شوم په خپله شخصي عمله کی یی شامل کړم او دوه کاله وروسته ماته د یوی جنګی بیړی کپتانی وسپارل شوه.

سلمان چی تردی ځایه خبره راورسوله چوپ شو، د بدریی په ذهن کی زیاتی پوښتنی را پیدا شوی، ناڅاپه سعید د هغوی پام ور واړاوه، هغه د بیهوشی په حالت کی له ورو وروزګیرویو سره عاتکی ته ناری وهلی، هغوی دواړه په بیړه جګ شول او د سعید د بستری خواته ورغلل، بدریی د هغه په نبضونو لاس کیښود او سلمان ته یی وکتل، سعید د ناکراری په حالت کی څو ځلی اړخ په اړخ واوښت او بیا چوپ شو، بدریی د هغه له تندی څخه خولی پاکی کړی سلمان ته یی وویل:

: دی به تر ډیره وخته په هوښ رانشی، که تاسو لږ ځند دلته کښینی نو زه له تا څخه نوری ډیری پوښتنی لرم.

سلمان پر کرسی کیناست ویی ویل : که ستا اعتراض نه وی نو زه به د سعید تر بیداری پوری له دی ځایه لری کیدل خوښ نه کړم.

بدریه او سلمان دواړه په خپلو خپلو ځایونو کیناستل او بدریی وویل : ولید ویل چی تاسو د غدارانو له دسیسو څخه د حامد بن زهره د خبرولو لپاره غرناطی ته تللی وی: خو تاته دا څنګه معلومه شوه چی د هغه پرخلاف دسیسی روانی وی؟

سلمان ځواب ورکړ: د سعید د کلی یوه نجلی ده، هغه سهار وختی د دوی کره راغله هغی ماته وویل چی د قوم غداران د حامد بن زهره په لټه کی دی، دا یوه غمیزه وه چی د ولید او د هغه د ملګرو په رامخی ته کیدو زه حامد بن زهره ته ورونه رسیدای شوای، هغوی زه په یوه کوټه کی بندی کړی وم.

بدریی وپوښتل : د کلی یوی نجلی ته څه دول معلومه شوه چی غداران د هغه په لټه کی دی!-تاته معلومه ده هغه څوک وه.

: د هغی نوم عاتکه دی، هغی دا اندیښنه ښکاره کړه چی تره یی له خاینانو سره لاس یو کړی دی.

د بدریی په نور ټینګار سلمان خپله پاتی کیسه واورولە.

په پای کی هغی ورته وویل : سعید د بی خودی په حالت کی هم دوه ځله عاتکی ته غږ وکړ، که تر سهاره دده حالت همدغسی ؤ نو ښایی همغه ورته راولو. خو که د هغی کاکا له خاینانو سره ملګری شوی وی نو دی ته به له کوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وتل آسان نه وی.

سلمان وویل:که د سعید د اوسنی حالت په نظر کی نیولو سره یی دلته د راوستلو اړتیا احساسوی نو موږ باید وخت تیر نه کړو، تر یو دوو ورځو پوری به په شاوخوا ټوله سیمه کی د حکومت څړی خپاره شی.

: د حکومت جاسوسان دی کور ته د ننوتلو جرئت نشی کولی، او هغوی ته دا معلومیدای هم نشی چی سعید تپی دی. غرناطی ته سمدستی د ولید د تلو مقصد هم همدغه دی چی د غدارانو پام د دی سیمی پرځای غرناطی ته ور واوړی.

سلمان وویل : که تاسو اجازه راکړی نو زه همدا اوس هلته تلو ته تیار یم.

: نه ته اوس ځشی تلای، امکان لری تر سهاره د تپي حالت ښه شی او موږ هغه نجلی ته د پریشانی پرځای کوم ښه پیغام ورکړو.

دواړه لږ څنډ چوپ شول بیا بدریی وویل:

پرون زما لور ډیره خوښه وه، هغی چی ته ولیدی ماته یی پیغام راکړ چی یو مجاهد غرناطی ته تللی او چی بیرته راستون شی زمونږ میلمه به شی. هغه ستا تر راتلو د مخه ویده شوی وه، که نه نو تر سهاره به یی خبری درسره کولی.

اسما پر دی اصرار کاوه چی زه یی میلمه شم. او ما هسی د دی د زړه ساتلو په خاطر کومه وعده کړی وه اوس یی په داسی حالاتو کی پوره کوم چی ماته یو ویروونکی خوب ښکاری.

بدریی وویل : تاته معلومه ده چی زه د سعید په څیر ستا په باب هم زیاته اندیښمنه یم. که غدارانو ته دا معلومه شوه چی له حامد بن زهره سره کوم ترکی یا بربر ملګری هم ؤ نو ستا په نیولو او دبنمن ته په سپارلو به هم دریغه ونه کړی. که له تلو نه وړاندی دی د غرناطی له څینو مشرانو سره لیدل ضروری نه وای نو ما به دا مشوره درکوله چی همدا اوس روان شه.

اوس په دی کور کی هم باید چاته دا څرګنده نه شی چی ستا له ترکانو سره څه اړیکی شته، که څوك پوښتنه وکړی نو ته ورته ووایه چی له «اندراش» نه راغلی یی او زما د میړه د عمه زوی یی، زما د خاوند نوم عبدالجبار ؤ.

سلمان وویل : کله چی زه د قسطنطنیی د سمندری قواو د ښوونځی زده کوونکی وم زیاتره به می دا خوب لیده چی زه د یوی جنګی بیړی قوماندان یم او د اندلس پر څنډه د دښمن پر کومه کلا ډزی کوم، خو اوس داسی احساسوم چی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقدیر ناڅاپه پر داسی لاره برابر کړی یم چی بالکل راته نویی ده، زه د داسی کار لپاره مناسب نه وم، د دی لپاره زیات هوښیار سړی ته اړتیا وه په هر صورت زه به دا هڅه وکړم چی دلته زما له پاتی کیدو سره د غرناطی خپلواکی غوښتونکو ته څه ګټه ونه رسیږی نو کوم تاوان هم ور ونه رسیږی.

بدریی وویل : ستا له راتلو څخه لږ وړاندی ولیدل چی د حامد بن زهره وینی بهوونکو پر مورږ د الله د رحمت دروازی بندی کړی دی په غرناطه کی د هغه وینا د دی اولس د ضمیر وروستی کریغه ده چی له کلونو راسی د مرګونو او ورانیو توپان ته ناری وهی. اوس به مورږ ته د سلامتی لاره څوك راوښیی، بیا چی کله هغه وویل چی ته د ترکانو له سمندری پوځ سره اړیکی لری نو ما ناڅاپه احساس کړه چی مورږ یوازی نه یو، زه د غرناطی د اولس په اړه مایوسه کیدای شم خو له ترکانو څخه باید مایوسه نشو.

زه د محمد فاتح د میراث خواره لمن نیولی او ورته ویلی شم چی اوس زما د عزت او آزادی ساتونکی ته یی، اوس که ته د ترکانو د سمندری قواوو امیر را استولی وی نو دا د دی ثبوت دی چی هغوی له مورږ څخه غافل نه دی.

سلمان وویل : کاشکی ما د ترکانو لخوا د څه اعلان اختیار درلودای.

له امیر البحر کمال رئیس سره دا اندیښنه وه چی اوربند د وسلی ایښودلو مقدمه نه شی. هغه پر دی خبری امیدوار ؤ چی که حامد بن زهره د هغوی حوصلی را اوچتی کړی نو ترکان به د دوی د جګړو چوپ نندارچیان نه وی، اوس مورږ باید دا دعا وکړو چی د غرناطی اولس له وخت څخه وړاندی د ځان وژنی پریکړه ونکړی. تاسو دعا وکړی چی حامد بن زهره د خلکو په زړونو کی کومی ولولی راپارولی هغه سړی نشی.

ناڅاپه د بدریی پر څیره د مایوسی سیوری خپور شو ویی ویل:

کله چی د اولس مشران د نفاق او بی لاری لاره غوره کړی او کله چی فاسق او بد چاری خلك د اولس د تقدیر د پریکړو واکمن شی نو اولس به څه وکړای شی؟

له ما سره د هغوی په اړه هم څه ښه ګومان نشته، هغوی پر حامد بن زهره د دی لپاره نه وو راتول شوی چی زړونه یی د ژوند له ولولو او د آزادی له جذبو ډك وو، بلکی د پسونو درمی غوندی د مرګ له ویری د لږ وخت لپاره پر هغه راتول وو.

اوس چی هغوی دا واوری چی د آزادی په لاره د وینو ډیوی بلوونکی به بیا

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درته رانشی، نو په دوی کی به زیاتره پردی ډاډه شی چی له نورو قربانیو ورکولو څخه وژغورل شول. زه تا مایوسه کول نه غواړم خو کاشکی ما د غرناطی د اولس په اړه غوره نظر درکولی شوای. ما په شپاړس کلنۍ کې د غرناطې د آزادی په جګړه کی برخه اخستل پیل کړل، په ډیرو جګړو کی می د تپیانو پر تپونو پټی ایښی دی، ما هغه غازیان لیدلی دي چی ارادی یی د فتحی او بری ضمانت بلل کیدی، چی غږ به یی وزو واورید له زمریانو سره د مقابلی حوصله ورسره پیدا کیده، زما د ژوند ملګری د هغوی له ډلی څخه یو ؤ. هغه د دی کلی مشر ؤ او له موسی بن ابی غسان سره یی په ډیرو جګړو کی برخه اخستی وه. د هغه پر بدن « ۱۱ » تپونه وو، هغه له هغو زرګونو غازیانو څخه یو ؤ چی دښمن به یی د نامه په اوریدو په لرزه شو، که هغه مهال چا دا ویلی وای چی د دی غیرتی غازیانو د قربانی او اخلاص سره سره به یوه ورځ زموږ دغه لویی سوبی په ماتو بدلی شی نوزه او زما په څیر د اندلس هره لور به د هغه د مخ د شکولو لپاره تیاره وه، خو موږ ته خپل غداران بی اهلیته واکمن او دسیسه کوونکی امیران تر بهرنی دښمن زیات خطرناك ثابت شول او نن دا حالت دی چی د اولس با نفوذه طبقه د غلامی درس ورکوونکو پر ځای د جهاد لارښوونکی خپل دښمنان بولی، زه ویریږم چی که د حامد بن زهره د شهادت خبر مشهور شی د اولس حوصلی به ماتی شی او غداران به پر دی خوښی کوی چی د جګړی له مصیبت څخه د تل لپاره خلاص شول، هغوی له دښمن سره د آزادی په معامله کی خپل کښتونه ، کورونه، او شتمنی ژغورلی دی.

هغوی به د حامد بن زهره په اړه خلك داسی پوهوی چی هغه یو شر خوښوونکی او باغی ؤ او د خپل غرور په خاطر یی غوښتل اولس د بربادی په لاره رهی کړی.

سلمان وویل : ماته ستا له نوکرانو څخه معلومه شوه چی ته دی خپل ویجاړ کور ته څو شپی وړاندی راستنه شوی یی، ایا په دغسی ګډو وډو حالاتو کی دا غوره نه وه چی ته له دی ځایه لری پاتی وای؟

بدریی ځواب ورکړ: زه هغه وخت له دی ځایه تللی وم چی دلته د ماشومانو او ښځو پاتی کیدل ممکن نه وو، که یوازی د ځان ژغورنی مسئله وای نو زه به په هر صورت له خپل میړه سره پاتی وای خو په دی کور کی تر ځلویښت تنو زیات زخمیان پراته وو، په غرناطه کاختی وه او تول روغتونونه له ناروغانو ډک وو، کله چی زما خاوند ماته له زخمیانو سره د تلو امر وکړ نو انکار می ونکړای شو، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وعده وکړه چی کله د دی کلی دفاع نا ممکنه شی نو له پاتی خلکو سره به زه هم ځان در رسوم، خو زما زړه هغه وخت هم دا گواهی راکوله چی دا زموږ وروستی دیدن دی، موږ «اندراش» ته نژدی پناه یووړه، هلته زما د میړه د ماما کورنی اوسیږی.

کله چی پر کلی دښمن قبضه وکړه څو تنه کډوال هلته راغلل هغوی راته وویل چی زما میړه شهید شوی دی، هغه یی د کور شاته بنخ کړی دی.

د اوربند نه وروسته زموږ په مخکی دوی لاری وی، یوه دا چی اندلس د تل لپاره پریږدو او مراکش، الجیریا، او یا تونس ته ولاړ شو، دوهمه دا چی موږ له هغو لکونو انسانانو سره پاتی شو چی د دی خاوری نه بهر ځان ته د راتلونکی تصور نشی کولی، زه له هغو یتیمانو او کونډو سره اوسیدل غواړم چی ورور، خاوند او یا پلار یی زما له میړه سره یوځای شهیدان شوی دی.

هغوی تر لږ څنډه نور هم خبری سره کولی بالاخره بدریی وویل:

ویخښی ستا سره په خبرو کی زما د وخت تیریدو ته پام نه شو ستا خوب ته ضرورت دی.

سلمان څواب ورکړ: ته زما غم مه کوه، زه له خوب نه د سعید په خدمت کی زیات آرام احساسوم.

: د سعید د خدمت لپاره له مانه پرته دوی خدمتگاری نوری هم دلته شته، ته لږ خوب باید وکړی امکان لری تاسو ناڅاپی سفر کولو ته اړ شی.

بدریی دا وویل او خدمتگاری ته یی غږ وکړ، خدمتگاره له برنډی څخه کوتی ته ورننوته او له دی سره په بله کوته کی د اسماء غږ اوچت شو.

بدریی وویل : لوری زه دلته یم. تر اوسه تر سهاره لا ډیر وخت دی ته آرامه پر خپله بستره پریوزه زه دا دی درځم.

خو اسماً سترگی مښلی کوتی ته ورننوته څو شیبی یی په حیرانی سلمان ته کتل بیا ناڅاپه ور وړاندی شوه او نژدی ورغله ورته ویی ویل : ته خوبه زخمی نه یی؟

: زه بالکل روغ یم سلمان د هغی پر سر لاس ورکیښود

: مامی مور جانی ته وویل چی دی به خامخا راشی دوی راپوری خندل، ماتوله ورځ ستا د راتلو انتظار کاوه، کله چی باران پیل شو نو ومی ویل چی نه به راځی، بیا چی ولید ماما راغی نو ما داسی گنډله چی ته راغلی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: لوری! د خبرو وخت نه دی، ده ته د خوب ضرورت دی ته هم ولاړه شه ویده شه.

بدریی دا وویل او بیا یی یوی خدمتګاری ته وویل: ته دی میلمستون ته بوزه.

سلمان جګ شو ویی ویل : نه! دی ته د زحمت ورکولو ضرورت نشته.

لږ ځنډ وروسته چی دی خپلی کوتی ته ورننوت په نغری کی اور بلیده او مسعود مخامخ ورته ناست ؤ او د ده چپنه یی ورته اړوله، سلمان یی چی ولید جګ شو چپنه یی پر میخ راوځړوله ویی ویل:

اوس به دا زر وچه شی، ولید تینګار کاوه چی تاسو باید له میلمستون څخه بهر ونه وزی. تاسو څه شی ته ضرورت لری؟

: نه ته ورځه ویده شه.

مسعود څو لرګی نور هم نغری ته وروغورځول او له کوتی ووت.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار او زوی

دلوی وزیر ابو القاسم په کور کی د هاشم بی وسی او نا چاری هره شیبه په زیاتیدو وه، هغه څو څلی له محل څخه د وتلو هڅه وکړه خو د پهره دارانو او خدمتگارانو چلن دا ورته معلومه کړه چی دی د یو بندی حیثیت لری. ده هغوی ته بد رد وویل او اخطارونه یی ورکړل تر دی چی په غوسه یی یو خدمتگار پرځپیره پر مخ وواهه، سلطان ابو عبدالله او لوی وزیر ابو القاسم یی وطن پلوری او غداران وبلل خو د محل پهره داران د ده د دی کنځلو او گوابنونو څخه بی پروا وو، هغوی ظاهراً له ده سره په ډیر درناوی چلن کاوه خو د کوټی د دروازی څخه د ایستلیو تورو پهره دارانو لری کولو ته چمتو نه وو.

له پهره دارانو سره د ده د تولو پوښتنو . بوازی یو ځواب ؤ:

وزیر اعظم دا امر کړی دی چی ته دلته پاتی شی، هغه وفرمایل چی ستا بهر ته وتل ډیر خطرناك دی، ځکه خو به د ده تر راتگه ته همدلته وی، اوس که ته بهر ته ولاړی او په لاره کی څه پیښه درته وشی نو هغه به زموږ څرمنی وباسی، موږ ته دا امر شوی چی تاته څه تکلیف نه وی خو دا لاربنونه راته شوی ده چی تاسو که بهر ته د وتلو هڅه وکړی نو له نیولو څخه به دی ډډه نه کوو.

هاشم د ابو القاسم د کور د ډوډی له خوړلو څخه انکار وکړ، ماسپښین یی د یخنی په پلمه وغوښتل چی بهر لمر ته کینی، وسله والو کسانو انگړ ته بوتلو، نژدی یو ساعت هغه سترگی پټی کړی او لمر ته یی سده ناست ؤ، بیا ناڅاپه جگ شو او د حویلی د غولی په لوری وړاندی ولاړ، خو لا له دروازی څخه پنځوس گامه لری ؤ چی پهره دارانو ور منډه کړه راویی نیو او په زور یی د یوه کونج په کوټه کی بند کړ، اوس هغه د یوه وړی ځناور په څیر په کوټه کی قدم واهه.

هاشم پردی پوهیدلو ته ناکرار ؤ چی په غرناطه کی څه پیښیری. هغه به چی د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا د تګ او یا راتګ په وخت کی د پښو ترپهار واورید ور غږ به یی کړ خو هغوی له ده څخه بی پروا شوی وو.

بالاخره له ډیر غم او غوسی څخه بی سیکه پر بستره وروغورځید.

* * * * *

د شپی یوه برخه تیره وه چی د کوتی دروازه خلاصه شوه، یو افسر او دوه خدمتگاران ورننوتل، یوه نوکر د مشال له لمبی څخه د کوتی ډیوه بله کړه، هاشم په هیله منه لهجه ورته وویل : د خدای «ج» لپاره ماته ووایه چی تر څه وخته به ستاسو بندی وم. په ښار کی څه تیریږی او ابو القاسم چیرته دی؟

افسر څواب ورکړ: په ښار کی بد امنی ده بلکی د بغاوت خطر دی، او لوی وزیر خپل.دوستان له دی هنګامی څخه لری ساتل غواړی، ته اندیښنه مه کوه، زمونږ باور دی چی د ښار وضعه به ډیر زر ښه شی، اوس که ستا اجازه وی نو ډوډی به درته راوړی!

هاشم په غوسه ورته وویل : آیا دا نشی کیدای چی ماته زهر تیار کړی!

: ویخښی! مونږ د دی سوال څواب نشو درکولی، افسر د بیرته ګرځیدو په حال کی څواب ورکړ.

هاشم چیغی کړی: د خدای «ج» لپاره ودریږه!

هغه ودرید هاشم ته یی راوکتل.

هاشم له لږ څنډ وروسته وویل : د حامد بن زهره په باب پوښتنه کتوم، آیا ابو القاسم د هغه د نیولو او یا وژلو امر کړی دی؟

افسر څواب ورکړ: لوی وزیر ته د هغه په باب د څه امر کولو اړتیا نشته، د هغه معامله د غرناطی د هغو لکونو انسانانو سره ده چی امن غواړی او له هغه نه څان ژغورل د دغو خلکو لومړنی فرض دی چی ورونه، پلرونه او زامن یی له دښمن سره دی. زما زوی هم د هغوی په ډله کی دی او اوریدلی می دی چی ستا هم دوه زامن په یرغملو کی تللی دی! ماته دا هم معلومه ده چی تا د هغه له شر څخه د غرناطی د ژغورلو ذمه واری منلی وه.

هاشم د درد په حالت کی چیغی کړی: زه څان له دی شرمناکی دسیسی څخه لری ساتل غواړم، زه له کومی بدی څخه د څنګ کولواو له کومی ګناه د توبی او یا د کومی غلطی لاری پرځای د سهی لاری غوره کولو حق لرم او ابو القاسم ما له دی حق څخه نشی محرومولی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: که ستا په گومان سهی لاره دا وی چی غرناطه یو ځل بیا د جگړی په اور کی بنکیل کړی نو زمونږ لومړنی او لویه ذمه واری به دا وی چی د غرناطی اولس د داسی سړی له شره وژغورو چی په خبرو یی ستا په څیر هوښیار خلك هم تر اغیزی لاندی راغلی، زه درسره وعده کوم چی د حامد بن زهره جادو به ډیر زر مات شی.

دا یی وویل او افسر له کوټی نه ووت، هاشم تر ډیره بی حرکته ولاړ ؤ، د هغه په ذهن کی ډیر خیالونه راگرځیدل.

*****

هاشم د غرناطی د پاچاهی له راتلونکی نه تر مایوسی وروسته له ابو القاسم سره مرسته کړی وه، او د خپل ضمیر د ډاډ لپاره تر ټولو لوی دلیل دا ؤ چی حامد بن زهره یا د کومی پیښی قربانی شوی دی یا د غرناطی له وضعی او بهرنی ملاتړ څخه دومره مایوس شویدی چی بیرته راتگ نه خوښوی، خو تیره شپه له هغه سره د ناڅاپی لیدو ورسته یی په زړه کی د امیدونو مړژوانده ډیوی بیا بلی شوی. حامد بن زهره ویلی وو چی که د غرناطی اولس څو میاشتی نور هم دښمن له ښاره بهر ایسار کړی نو ترکان به دوی مایوسه نه کړی، خو که دوی پخپله پر غلامی راضی شول نو له بهر نه به هیڅ څوك هم د دوی د سیاسی گناهونو د کفاری ادا کولو لپاره را نشی.

کله چی هاشم له غرناطی څخه د حامد بن زهره د ایسارولو لپاره د هغه ځای د خلکو د بی حسی او مایوسی تصویر کاږلو نو د ده پر ذهن دا ویره سپره وه چی که هغه د خلکو په پارولو بریالی شی او جگړه بیا ونښلی نو هغه به د فتحی او ماتی څخه بی پروا ورسره ملگری شی، د دی به لومړنی نتیجه دا وی چی کوم کسان فردیناند ته د یرغمل په توگه سپارل شوی دی هغوی به د دښمن د کسات نخښه شی.

د اولاد مینی دی، دی ته مجبور کړ چی ابو القاسم ته راشی خو بیا هم هغه ابو القاسم ته د زاریو په وخت کی هم خپل ضمیر ته پردی ډاډ ورکاوه چی که حامد بن زهره د غرناطی د اولس په غیرت راپارولو کی بریالی شو او زما زامن د دښمن له منگولو راخلاص شول نوزه به دوی د آزادی د بیرغ اوچتوونکو په لومړی کتار کی وینم، د ابو القاسم چلند د هغه په خوبوړی ضمیر د متروکی د گوزار کار وکړ. هغه په وار وار په زړه کی ویل : حامد بن زهره داسی وخت راغی چی اولس

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زهرو پیاله پر سر اړولی ده، کاشکی هغه څو هفتی دمخه راغلی وای، او مړ د قوم له قاتلانوسره د خپل راتلونکی د ترلو له ذلت څخه ژغورل شوی وای.

آیا ماته له حامد بن زهره سره مرګ د ابو عبدالله او ابو القاسم غوندی وطن پلورو سره تر ژوند غوره نه ؤ؟

عمیر به خامخا پردی خبره خوښ وی چی د ابو القاسم او ابو عبدالله د خوښی په ترلاسه کولو سره مو کورنی د راتلونکو خطرونو څخه وژغورله، د ددی په سبب به فردیناند مړ د غوره سلوك وړ وبولی، سلمی به هم د خپلو دوو زامنو په ورځوشی کیدو خوښه شی. خو که د حامد بن زهره اندیښنی رښتیا شوی او نصرانیانو د غرناطی له اولس سره هماغسی وحشیانه سلوك وکړ چی تر دی دمخه یی د نورو فتحه شویو ریاستونو له مسلمانانو سره کړی دی نو راتلونکی نسلونه به زما په اړه څه وایی؟

زه ابو القاسم ته ولی راغلم؟ زه باید له حامد بن زهره سره پاتی شوای وای، ما دخپلو زامنو لپاره د غلامی د ژوند پرځای د آزادی د مرګ آرزو ولی ونه کړه؟ کاشکی ما هغوی د فردیناند د قید څخه را ایسارولی شوای. اوس به څه کیږی او زه څه کولی شم؟

* * * * *

هاشم به لږ څنډ پر کرسی کیناست او بیا به د خفګان په حالت کی جګ شو او قدم به یی واهه، نژدی نیمه شپه ناڅاپه دروازه خلاصه شوه یو پهره دار مشال په لاس کی ورننوت او ویی ویل : لوی وزیر صاحب ورغوښتی یی: هغه دا هم وفرمایل چی که تاسو خوب کوی نو غرض مه پری لری.

هاشم د وینو غوړپ تر ستونی تیر کړ او له څه ویلو پرته چوپه خوله له پهره دار سره روان شو. څو شیبی وروسته د مجلس په کوټه کی د ابو القاسم په مخ کی ولاړ ؤ. هغه یو ځل هاشم ته وکتل او په لاس یی تشو کرسیو ته اشاره وکړه ویی ویل : مهربانی وکړی!

هاشم زړه نا زړه د هغه په مخکی په یوه کرسی کیناست. څو شیبی دواړو چوپ یو بل ته کتل، بالاخره ابو القاسم وویل : زه افسوس کوم چی زما په غیر حاضری کی په زحمت شوی. ما خپلو خلکو ته دا لارښوونه کړی وه چی تا بهر ته پرینږدی. زما اندیښنه ده چی که تاسو یو ځل د جګړی د پلویانو په ګیر کی ورغلی نو د بیرته راتلو هیڅ لاره به ونه مومی. هیڅ هوښیار سړی دا نه خوښوی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی له خپلو دوستانو څخه محروم شی. که ما ستاسو د ایسارولو هڅه نه وای کړی نو ښایی نن د الحمرا د دروازی په مخه کی زما پرخلاف په شعار ورکوونکو کی ترټولو اوچت آواز ستا وای.

هاشم څواب ورکړ: که ما د غرناطی په اولس کی د ژوند څه نخښی لیدای، نو د دی پرځای چی حامد بن زهره د غرناطی له راتګه ایسارم کړم د هغه ملګرتیا کړی وه، بیا به ما د دی پروا هم نه درلوده چی فردیناند زما له زامنو سره څه ډول سلوك کوی! ته باید له نارو څخه پریشانه نشی، دا د هغو بی وسه انسانانو وروستی احتجاج دی چی د تباهی پر وروستی ګړنګ دریدلی دی، زما باور دی چی د غرناطی په کوڅو او واټونو کی به ډیر ژر د هدیرو چوپتیا حاکمه شی.

ابو القاسم وویل : ماته یی وویل چی تاسو بهر ته تلو ته ډیر بی تابه یی؟

: ما غوښتل پردی وپوهیږم چی له حامد بن زهره سره مو څه چلند وکړ، خو دلته څوك له ما سره خبری کولو ته تیار نه وو.

: موږ له هغوی سره کوم بد سلوك نه دی کړی، هغه د خلکو له پارولو څخه وروسته له ښاره ووت او موږ یی د لاری ترلو هڅه هم ونه کړه، زموږ معلومات داسی دی چی هغه به د غرنیو سیمو دوره وکړی او د قبایلو له منظم کولو وروسته به غرناطی ته د رضاکارانو را اسرړ پیل کړی.

هاشم وویل : کوم قبایل چی مایوسه شوی وی بیا جګړی ته دهغوی دتیارولو لپاره یوازی احساساتی وینا ګانی کافی نه دی ، او کوم چی تر اوسه په جګړه بوخت دی هغوی به دغرناطی پر اولس د اعتماد پرځای دا غوره وبولی چی همالته غرونوته د دښمن د راتلو انتظاروکړی هلته چی یو غیښی ویشتونکی د سلو تنو لاره بندولی شی ،د اوربند له ترون وروسته هغوی له موږ نه ډیرلری شوی دی ،حامد بن زهره په هغه صورت کی بریالی کیدای شی چی ترکان اوبربریان زموږ مرستی ته راورسیږی ،هغه د ترکانو د سمندری څواك دراتلو امید واردی خوماته یی دا ډاډ رانکړای شو چی داوربند دمودی له پای ته رسیدو وړاندی به هغوی زموږمرستی ته راورسیږی.

ابوالقاسم وویل : حامد بن زهره دغرناطی اولس ته هم کوم ډاډ من پیغام ورنکړای شو ،بیا هم هغه دښاریوزیات شمیر خلك جګړی ته چمتوکړی دی ،امکان لری څینی قبایل هم دهغه دخبروتراغیزی لاندی راشی اوهغه دجګړی اوربل کړی دښمن ته یوځل بیا دلوټ اووژنی پلمه برابره کړی ،دهغه هدف دادی چی موږپه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرحال له دښمن سره په جګړه کی کیوزو.له هغه سره داولس د هغو څلور سوه تنو غم نشته چی د اولس د تباهی د مخنیوی لپاره مودښمن ته یرغمل ومنل، هغه ته دا خبره هم هیڅ ارځښت نه لری چی کله قبایل غرناطی ته مخه کړی نو دښمن به بیا پر ښار د کلابندی صرفه نه کوی.

هاشم وویل : تاسو له دی ټولو اندیښنو سره د هغه د ایسارولو هڅه ونکړه؟

ابو القاسم ځواب ورکړ: د هغه ایسارول یوازی زما مسئولیت نه دی، په غرناطه کی په زرګونو داسی کسان شته چی د جګړی د بیا پیلیدو د پای په اړه فکر کوی.

هاشم څو شیبی د ابو القاسم پر سترګو سترګی ورښخی کړی بیا یی وویل : که هغه په خپله خوښه چیرته تللی وی نو د دی مطلب دا دی چی هغه پخپله ستاسو پریشانی لری کړه.

: زه ستا په مطلب ونه پوهیدم!

: زما مطلب دا دی چی تاسو په غرناطه کی پر هغه لاس نشوای اوچتولی، خو له غرناطی څخه بهر به د هغه د امنیت په اړه په تاسو هیڅ ذمه واری نه وی.

ابو القاسمه! ته له مانه څه خبره پټوی، زه پردی پوهیدل غواړم چی تاسو له هغه سره څه ور سلوک کړی دی؟

ابو القاسم ځواب ورکړ: زه داسی احساسوم چی تاسو به زما پر کومه خبره باور ونکړی. ځکه خو به دا غوره وی چی تاسو نیغ له هغو کسانو سره خبره وکړی چی تر ما زیات معلومات لری.

: هغوی څوک دی؟

ابو القاسم لاسونه وپرقول او ویی ویل : اوس به درته معلوم شی.

هاشم تر څو شیبو پوری یوه او بله خوا کتل، بیا یی په مخامخ بله کوټه کی د پښو غږ واورید، دروازه خلاصه شوه او ده بیا په حیرانی عمیر او عتبه ته کتل.

ابو القاسم وویل : عمیره! ستا پلار د حامد بن زهره په اړه زیات اندیښمن و ته څه تسلی ورکولی شی؟

عمیر پلار ته وکتل خو د څه ویلو جرئت یی ونکړ، عتبه ور وړاندی شو ویی ویل : صیب! اوس د عمیر د ورونو په اړه ستا اندیښنه باید لری شوی وی!

حامد بن زهره چی په غرناطه کی کوم اور بل کړی ؤ هغه د تل لپاره ګل شو، اوس خلك د هغو لیونیانو خبری نه اوری چی دغه لوی ښار یی په هدیره بدلول

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتل او نور تاسو ته هم د دی ضرورت نشته چی قبایلو ته ولاړ شی.

هاشم په خپ غږ وویل : تاسو هغه وواژه!

عتبه د څواب پرځای ابو القاسم ته وکتل، هاشم د درد په حالت کی خپل زوی ته وکتل او په زوره یی چیغه کړه:

عـمـیـره! زه له تا پوښـتم، د خـدای «ج» په خـاطر راته ووایه چی زه په دی دسیسـه کی شریك نه وم، ستا لاسونه د حامد بن زهره په وینو نه دی داغـدار شوی، زه له مرګه وړاندی دا اوریدل غواړم چی د غـلامی، ذلت او رسوایی له منلو سره سره زماکورنی د اولس په وروستی ګناه کی برخه نه درلوده، ته ولی چپ یی؟

ابوالقاسم وویل : هاشمه !زه ستا داحساساتوقدر کوم ،که ته دحامد بن زهره دوست وی موږیی هم دښمنان نه یو ،خوزما به پردی خبره بالکل باوررانشی چی ته دیوه له سره تیرسړی دولولو د تسکین په خاطردغرناطی نوره تباهی خوښوی .تا پردی حقیقت اعتراف کړی دی چی موږجګړه بایللی ده ،ته پردی هم خبریی چی دغـرناطی دخلکو احـسـاسـات او جـوش به له شـعـارونو اوناروورانـدی ولاړنشی ،اوبهرپه قبایلوکی بیا زیات کسان داسی دی چی بی زړه اومایوس شویدی او هغه څو سرتیری چی تراوسه جنګیږی دانه خوښوی چی دغرناطی دخلکولپاره له خپلو مورچلو څخه راووزی په یوه لږ محدوده سیمه کی په محلی ډول جګړی دفردیناند لپـاره دځه اندیښنی سـبب نشی کـیـدای ،داندلس دحاصل ورکـوونکوسـیـمـو مهـمـوښارونواوبندرونوله نیولووروسته به دوی دوروستی ګوزارلپاره په پوره ډاډ دمناسب فرصت راتلو انتظارکولای شی .کله چی دهغو سرتیرو وروستی څاځکی وینی هم وبهیږی نوددوی پوځونه به دځه مزاحمت څخه پرته په هغو درو او ګوټونو کی خپاره شی چی دغه خلك یی نه فتحه کیدونکی بولی.

حامد بن زهره ناڅاپه دا خطر را پیدا کړی ؤ چی امن خوښوونکی قبایل هم د جګړی په اور کی ور ښکیل شی او فـردیناند هسی انتقـامی چلن ته مـجبـور شی چی له ویری یی موږ د اوربند ترون ته مجبور شوی وو.

هاشمه! ته خپل زامن په خطر کی غورځولی شی، خو د نورو د زامنو او ورونو ژوند په خطر کی اچولو حق نه لری، ته د لکونو انسـانانو څخه پردی مـاتی، بی وسی او مایوسی برسیره د ژوندی پاتی کیدو حق نشی اخیستلی.

عمیر بوازی د ژوندی پاتیکیدودهیلی له ښکاره کولوپرته هیڅ ګناه نه ده کړی.

هاشم په لړزیدونکی غـږ وویل : د دی لکونو انسـانانو مـاته، بی وسی او

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مایوسی د هغو غدارانو د دسیسو نتیجه ده چی زموږ د ماضی تول عظمتونه یی تر خپلو پښو لاندی کړی او د راتلونکی د امیدونو تولی ډیوی یی گل کړی دی.

حامد بن زهره اولس ته د هغو عیاشو، بی حسو او بی غیرتو چارواکو د گناهونو د کفاری ادا کولو له بلنی سره راغلی ؤ چی د اقتدار لپاره یی د هیواد راتلونکی له گوابنونو سره مخ کړی وه.

ابو القاسمه ! ته دا ویلی شی چی هغه یو له سره تیر او بی پروا سړی ؤ، او په دغو حالاتو کی له هغه نه د معجزی هیله هسی لیونتوب ؤ خو ته دا حق نه لری چی ووایی اوس قوم د ذلت پر ژوند رضا شوی دی ځکه خو حامد بن زهره قوم ته د عزت د لاری په گوته کولو هیڅ حق نه درلود. اوس چی په لکونو انسانان د ظلم او وحشت پرخلاف د جگړی له حق څخه د تل لپاره لاس پر سر شوی دی، ځکه هغه ستر انسان د وژلو لایق ؤ چی له دی حق څخه لاس اخستلو ته تیار نه ؤ

اوس چی د ذلت او رسوایی ژوند زموږ په برخه شوی دی ځکه خو د آزادی د ژوند او یا غیرت د مرگ د لاری په گوته کوونکی گناهکاران دی.

حامد بن زهره د هغه نیك ذاته خلکو د ضمیر غږ ؤ چی ډیر بدمصیبتونه یی هم د الله له رحمت څخه نه مایوسوی. که موږ هغه ته له لاس ورکولو څخه انکار کولی او دا مو ورته ویلی چی موږ د دښمن پرغلامی رضا شوی یو او یوازی د ژوندی پاتی کیدو د ذلت او رسوایی د زغملو لپاره تیار یو نو نړی به د بی همته او نامردانو پیغور راکړی ؤ، بیا به هم موږ په همدی تمه ژوندی پاتی وو چی د اوسنی وخت تیاری به تل نه وی، موږ به د بیا راپاڅیدلو او سنبالیدو د مناسب فرصت په انتظار وو، موږ به د مایوسی په تیارو کی د هغو لاربنوونکو انتظار کاوه چی لارورکو قافلو ته د رڼا څلی کیږی او په یوه غږ یی په مړو رگونو کی د وینی حرکت توندیږی.

که حامد بن زهره په خپلو مقصدونو کی نه وای بریالی شوی هم دا امید به پاتی ؤ چی تردی ښه لیدونکی او پوهیدونکی او تردی د لوړو ارادو خاوندان به راپورته شی او زموږ راتلونکی نسلونه به د هغوی د ضمیر په رڼا کی د خپلی بقا او سلامتی لاره وویني.

خو د حامد بن زهره وژل کیدل به د دی ثبوت وی چی موږ د دایمی تیارو سره نه یوازی خپل بلکی د خپلو راتلونکو نسلونو برخلیك هم ترلی دی. اوس به په دی تیارو هیڅکله هم رڼا رانشی، موږ به د هغو تیارو شپو مسافر وو چی لمن به

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی د ستورو او سپوږمی له وړانگو نه تشه وی، اوس به هیڅ سرتیری هم د حامد بن زهره په پله د تلو هڅه ونکړی، هغه د دغه بدمرغه اولس په رگونو کی د ژوند د وینی وروستی څاڅکی ؤ، او په کومه ځمکه چی دا وینی تویی شوی هغه ښایی تر قیامته زمور پر بی حسی ماتم وکړی.

د ابو القاسم حوصلی ځواب ورکړی ؤ شونډی یی وچیچلی او ویی ویل : هاشمه!

د غرناطی د زیاتی بربادی مخنیوی که گناه وی نو د دی پره یوازی پرما نه ده، تا پخپله پردی حقیقت اعتراف کړی ؤ چی مور د بیا جگړی پیلولو توان نه لرو، ځکه خو که حامد بن زهره بیرته راغی هم د خلکو، راپارولو ته یی پریښودل لویه اشتباه ده، تا د دی خبری ذمه واری منلی وه چی قبایل به د هغه له ملاتړ څخه ایساروی، اوس ته یوازی له دی ویری خپل دریځ بدلوی چی د خلکو په مخ کی له رسوایی ویریږی. خو زما پرخلاف د خولی خلاصولو نه وړاندی پردی ښه غور وکړه چی ستا خپل زوی په دی گناه کی نیغ ککړ دی.

ته به یوه یادوی ورځی خلك زما پرخلاف وپارولی شی، خو هغه با نفوذه خلك چی زامن او ورونه یی له دښمن سره یرغمل پراته دی ستا تائید او ملاتړ نه کوی. هغوی تاته ښایی د خولی چوله کولو موقع هم درنکړی. زه دا هم تاته ویلی شم چی د غرناطی هغه خطیبان او مفتیان چی پرخلکو یی اغیزه شته په هر صورت زما ملگرتیا کوی.

هاشم په ماته خورلی لهجه وویل : که ما خلکو ته خپل مخ ورښکارولی شوای نو له هر څه وړاندی به می په خپله بی غیرتی او بی همتی اعتراف کاوه، که زه چوپ پاتی شوم نو ستا له ویری به نه وم، بلکی د خپل شرم او پښیمانی په سبب به چوپ وم.

مگر ته گواه اوسه چی زه د حامد بن زهره پوځلو کی شریك نه یم.

ابو القاسم څو شیبی په غوسه او اندیښنه هغه ته کتل بیا یی پر شونډو یو له حقارت څخه ډك تبسم خپور شو ویی ویل:

: تر اوسه یوازی څو تنو ته دا راز معلوم دی چی مور غرناطه د هغه له شره وژغورله، او که ته خپله خوله چوپه وساتلای شی.نو په هغوی کی به یو هم دا ونه وایی چی ستا زوی هم په دی وژنه کی شریك و. چاته به د دی شاهدی ویلو ضرورت هم نه وی چی تا د قبایلو د نه پاریدلو ذمه واری منلی وه، ته له دی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت څخه انکار نشی کولی چی موږ د یوی کښتی سپاره یو، توپیر یوازی دا دی چی ته پر موږ پره اچوی او د خپل ضمیر بار سپکول غواړی.

اوس تاته د خوب ضرورت دی، تر سبا پوری به دی طبعه ښه شی او ته به دا احساس کړی چی موږ د خپل ضمیر له فریادونو سره ژوندی پاتی کیدل غواړو. زه پردی خبره ډیر خفه یم چی حامد بن زهره وژل شوی، خو زه د دی پاچاهی وزیر یم چی اولس یی په خپلو وینو د آزادی د ډیوی بلولو پرځای یوازی د بی وسی په اوښکو سودا او معامله کول غواړی، زه یی د هغه هدیری ساتونکی تاکلی یم چی اوسیدونکی یی د کوم ژوندی انسان چیغی نشی زغملی، ته پخپله دا منی چی ما غرناطی ته د هغه د نه راتلو هڅه وکړه، آیا د دی مطلب دا نه دی چی ته د غرناطی له اولس څخه مایوس شوی یی او د نوی جګړی د دردونو او مصیبتونو څخه د ژغورل غوښتل؟ تاته اوس زما د پوښتنو د ځواب ارتیا نشته، زما باور دی چی دوی ورځی وروسته ته د البسین په څلور لاری کی د خلکو خبری واوری نو د حامد بن زهره یاد به دی نه پریشانه کوی. ابوالقاسم لاسونه وپرقول، یو وسله وال سړی کوتی ته ورننوت. ابو القاسم ورته وویل : دی میلمستون ته ورسوه.

هاشم څو شیبی په غوسه او پښیمانی ابوالقاسم ته کتل بالاخره یی وویل : که زه ستا بندی نه وم نو اجازه راکړه!

ابو القاسم ځواب ورکړ: خلك په نیمه شپه کی له خپلو بندیانو سره بحث نه کوی، که زه ستا دښمن وای هم په دی وخت کی به می رخصت نه و درکړی. تر سهاره آرام خوب وکړه، اوس د غرناطی وضعه ښه نه ده، تر اوسه د حامد بن زهره ملګری ډیر څك دی، امکان لری چی د بهر ته وتلو په وخت کی ورسره مخامخ شی، د حکومت د طرفدارانو معامله له تا سره توپیر لری. دوی به دلته د هغو تلو راتلو ته چندان اهمیت ورنکړی، خو ته د حامد بن زهره پخوانی آشنا او ملګری یی، که اوس ته هغوی زما له کوره د وتلو په حال کی ولیدی نو په زړونو کی به ډول ډول شکونه ورته پیدا شی، ته پاتی شپه همدلته ویده شه.

هاشم له نوکر سره روان شو خو چی دروازی ته نژدی شو ناڅاپه ودرید مخ یی راوګرځاوه او ویی ویل : عمیره! ته هم راسره راځه!

عمیر په یوازیتوب کی له پلار سره خبروته تیار نه ؤ، هغه په هیله من نظر ابو القاسم ته وکتل ابو القاسم یی پلار ته وویل: عمیر لږ ځنډ له ماسره پریږده، زه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو ضروری خبری ورسره لرم.

هاشم په دردناك نظر څو شیبی عمیر ته کتل او بیا ناڅاپه له کوتی ووت.

*****

ابو القاسم عمیر او عتبه ته وویل : که د حامد بن زهره زوی غرناطی ته رارسیدلی وی نو موږ ته به زر احوال راشی، خو که هغه تاسو ته دوکه درکړی وی او په بل لوری تللی وی نو د هغه موندل ستاسو تر تولو لویه ذمه واری ده، هغه ته په هیڅ صورت هم د قبایلو د راپارولو زمینه باید برابره نه شی. که هغه خپل کلی ته تللی وی نو عمیر ته به یی درك معلومول گران نه وی.

عمیر وویل : صیب! تاسو د هغه غم مه کوی، موږ به سهار ته وخوځیږو.

ابو القاسم وویل : د ډیرو کسانو د بیولو ضرورت نشته، په اوسنیو حالاتو کی برالا له هغه سره د ټکر خطر نشو قبلولی، هغه ته باید معلوم نه شی چی د پلار قاتل یی څوك ؤ، او تاته باید د یوه دښمن پرځای د یوه دوست په حیث د هغه راقابو کول آسانه وی. ته اوس تلای شی، پلار به دی انتظار کوی، خو هغه ته د دی ویلو ضرورت نشته چی ته چیرته روان یی. زما باور دی چی تریو دوه ورځو پوری به د هغه غم او غوسه لری شی.

عمیر وویل : صیب! زه له هغه سره له مخامخ کیدو ویریږم.

ډیر ښه! ورځه اوس له هغه سره خبری مناسب نه دی. زه به سهار ته هغه ته د تسلی هڅه وکړم.

سمدستی د سعید راپیدا کول ضروری دی، د هغه اهمیت یوازی پردی نه دی چی هغه د حامد بن زهره زوی دی او د جگړی پلویان به یی د لاس اله کړی د حکومت پرخلاف به یو توپان را اوچت کړی بلکی د هغه په راقابو کولو سره به حکومت ته د حامد بن زهره د بهرنیو ملاتړ کوونکو نیول اسانه شی، د فردیناند پردی باور دی چی کومو بیړیو هغه د سمندر پر څنډه پلی کړی دی هغوی بهرنی جاسوسان هم راوړی دی. که د سعید په واسطه د هغوی درك ته معلوم کړای شی نو فردیناند به دی دا خدمت هیڅکله هم هیر نه کړی. سمدستی باید د حامد بن زهره د وژلو خبر پټ وساتل شی. که د هغه ملگرو دا خبر مشهور کړ هم تاسو ځانونه تری بی خبره ښیی.

عتبه وویل : موږ ته دا معلومه وه چی که موږ دا خبر مشهور کړ نو خلك به پر موږ شکمن شی، ځکه خو ما خپلو ملگرو ته پخوا دا ویلی وو چی باید پته خوله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وی. که د هغوی کوم ملګری دلته رارسیدلی وی نو تر سبا پوری به دلته کړیږی پورته شی، د پهره دارانو په اړه مورِ له پخوا نه ډاډه نه وو او اوس خو دا خبره هم ثابته شوی چی د هغوی مشر پټ له باغیانو سره ملګری شویدی، د پولیسو کوم کسان چی له مورِ سره استول شوی وو هغوی هم د خپلی ذمه واری ښه احساس نه دی کړی، که د هغوی مشر خپل ملګری له دوهم ځلی غیشو ویشتلو څخه نه وای ایسار کړی نو هغو پاتی دری تنو به هم د ژغورنی زمینه نه وه موندلی.

زه پدی خبره خفه یم چی مورِ له څو میله اوړده چکر وروسته راورسیدو خو د پولیسو شپږ کسان چی نیغ پر سرك را استول شوی وو تر اوسه پوری ورك دی.

ابو القاسم وویل:

تاسو له پهره دارانو څخه پوښتنه کړی ده؟

: نه! مورِ له لویدیځی دروازی څخه ښار ته راغلو او نیغ کوتوال ته ورغلو، خو هغه ته هم تر هغه مهال څه خبر نه و ورغلی. ما پر هغه ټینګار وکړ چی زر تر زره د هغوی درك معلوم کړی او بیا دلته تاسو ته خبر درکړی، که له دی پیښو څخه ستاسو خبرول ضروری نه وای نو مورِ به هم ورسره تللی وو، اوس به مورِ بیا هغه ته ورشو.

عمیر وویل : مورِ په یوه سپور پسی ورغلو او دوه نور ناڅاپه چیرته ورك شول، امکان لری هغه مورِ ته دوکه راکړی وی او بیرته سرك ته وتلی وی او د پولیسو د ډلی کسانو ته یی درك معلوم شوی وی، دا هم کیدای شی چی هغوی تر اوسه هغه نیولی وی او په ډاډه زړه بیرته راغلی وی.

ابو القاسم وویل : دا هم کیدای شی چی هغوی تر اوسه د هماغه سپاره په تعقیب کی وی، په هر حال تاسو کوتوال ته ورشی او درك یی معلوم کړی. که کومه داندیښنی خبره وه هغه ته ووایی چی سمدستی ما خبر کړی وروسته بیا ستاسو ذمه واری دا ده چی سعید پیدا کړی.

*****

د ابو القاسم د ساتونکو ډلی مشر کوتی ته ورننوت او ویی ویل : صیب! کوتوال د حاضریدو...!

ابو القاسم یی خبره بشپړولو ته پری نښوده چیغه یی کړه : هغه راوله!

هغه په بیړه له کوتی نه ووت او یوه دقیقه وروسته کوتوال سیلیدلی کوتی ته ورننوت، د هغه جامی په ختو کی لیت پیت وی او پرمخ یی هم د ختو څاڅکی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنکاریدل.

هغه وویل : صیب! پرسرك د څلورو تنو مړی ومونډل شول او د پاتی دوو نورو لټون دوام لری.

ابو القاسم په حیرانی وپوښتل : څلور واړه د پولیسو کسان دی؟

: هوکی!

: د هغوی وژونکی روغ خلاص شویدی؟

: صیب! تر اوسه له هغو څلورو پرته د بل چا مړی موړ نه دی مونډلی، زموږ یو سړی د تومانچی پر ګولی وژل شویدی او پاتی نور دری...

ابو القاسم په غوسه شو ویی ویل : احمقه! زما له دی سره هیڅ مینه نشته چی دوزخ ته ستا د خلکو د لیږلو قاتلانو څه وړ وسله کارولی ده، ته باید اوس دا هڅه وکړی چی تر سهاره د خپلو دوو نورو ملګرو مړی هم پیدا کړی، چی هغوی زخمی د دښمن لاس ته نه وی ورأغلی که داسی وی د ځان د ژغورنی په خاطر به تاسو قربانی ته وټړی، د هغوی مونډل او خولی یی ګنډل زما نه ستاسو مسئولیت دی.

کوټوال په دی اړه د نور څه ویلو جرئت ونه کړ او حیران حیران یی ابو القاسم ته کتل.

ابو القاسم لږ نرم شو ویی ویل : تاسو مړی څه کړل؟

: صیب! مړی مودلته راوړی!

: ابو القاسم چیغی کړی: دلته زما کورته!

: نه صیب، مړی به د هغوی کورونو ته ورسول شی.

: د څه لپاره؟

: صیب! که یی دلته راوړل مناسب نه ګڼی نو په لاره کی به یی ایسار کړو.

: زما پردی څه کار نشته چی تاسو مړی چیرته غلی کوی، خو زه دا درته وایم چی که خلکو ته دا معلومه شوه چی حامد بن زهره وژل شوی دی نو دا مړی به پر تاسو شاهدی وایی چی د هغه په وژلو کی مو لاس درلود، د خدای «ج» په خاطر ماته داسی مه ګوره!

عتبه کوټوال ته وویل : تاسو زر تر زره د مړیو بندوبست وکړی او د هغو نورو دوو تنو د مونډلو هڅه وکړی، له هغی وروسته په غرناطه کی د حامد بن زهره د ملګرو لټون پیل کړی. تاسو له پهره دارانو څخه پوښتنه وکړه؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هوکی! هغوی وویل چی تر اوسه هغوی ښار ته نه دی راغلی خو زه پر هغوی اعتماد نشم کولی.

ابو القاسم وویل : کاشکی تا دی د خپلو کسانو په اړه هم داسی پام درلودای. د خدای په خاطر نور زما وخت مه ضایع کوه ورځه!

کوتوال له کوتی نه ووت.

ابو القاسم عتبه او عمیر ته وکتل: تاسو سهار د سعید د کلی په لور ولاړ شی، کیدای شی چی هغه د پولیسو د کسانو له وژلو وروسته غرناطی ته تر راتګ دا مناسبه بللی وی چی همالته پناه واخلی، خو څوک باید پردی پوه نه شی چی تاسو د هغه دښمنان یی، په کلی کی پر هغه د حملی ضرورت نشته، موږ چی د هغه د پټیدو ځای پیدا کړو مناسب ګام به اوچت کړو.

*****

هاشم په زړه یو له زغم نه وتلی بوج احساساوه او د میلمنو حجری ته ننوت، تر لږ څنډه یی په ناکراری قدم واهه، هغه ته دا خبره له باور نه لری ښکاریده چی حامد بن زهره شهید شوی دی، او په زړه کی یی په وار وار ځانته دا ډاډ ورکاوه چی ابو القاسم یو خیالی داستان ورته اوروی او د ده د ازمویلو هڅه یی کړی ده، ښایی هغه نیول شوی وی او ابو القاسم د هغه د وژلو د امر څخه وړاندی غوښتل دا معلومه کړی چی د هغه د دوستانو عکس العمل به څه وی، خو بیا به ناڅاپه د عمیر څیره مخی ته ورغله او زړه به یی ولوید، لږ څنډ وروسته هغه له زغم نه وتلی فشار احساس کړ، له کوتی راووت په برنده کی یی یو وسله وال پهره دار مخی ته ورغی او ورته ویی ویل:

: صیب تاسو چیرته ځی!

: زه له صدر اعظم سره یو ه مهمه خبره کوم.

: صیب! تاسو تر سهار د مخه له هغه سره نشی لیدای، هغه دننه تللی دی؟

: ماته معلومه ده، تاسو هغه ته ووایی چی زه می یوازی له زوی سره لیدل غواړم.

ستا زوی!

: هو هغه د ابو القاسم په کوټه کی دی.

: صیب! زه اوس د هغه کوتی ته چیرته تلای شم!

: تاته د دی ضرورت نشته چی د هغه کوتی ته ورشی، زه دا غواړم چی عمیر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له لومړی وزیر سره د مجلس نه وروسته ماته راشی. څکه خو ته کوم نوکر ته ووایه چی هغه له کوټی نه راووزی زما پیغام دی ورکړی که نه نو زه به یی پخپله په لاره کی ودریږم.

: نه صیب! تاسو پخپله کوټه کی استراحت وکړی. زه د هغه درک درته را معلوموم.

پهره داردا وویل او له هغه ځایه ولاړ، هاشم کوټی ته د ننوتلو پر ځای په برنده کی قدم وهل پیل کړل. د فکر د خرابی په سبب په سخته یخنی نه پوهیده څو دقیقی وروسته پهره دار بیرته راوګرځید له هغه سره د ساتونکو د ډلی مشر هم ؤ چی د ورځی یی هم له ده سره ملاقات شوی ؤ پهره دار څو ګامه وړاندی ودرید افسر هاشم ته نژدی ورغی ویی ویل:

: صیب ! عمیر خو ډیر ځنډ وشو چی تللی دی او صدر اعظم اوس د بنار له څو مشرانو سره مجلس کوی.

د هاشم زړه ولوید په لویدلی غږ یی وپوښتل : عمیر چیرته تللی دی؟

: صیب! ماته هیڅ معلومات نشته، که کومه ضروری خبره وی نو زه به سهار څوک د هغه په لټون پسی ور ولیږم اوس تاسو باید استراحت وکړی.

هاشم د وړاندی تلو هڅه وکړه ویی ویل : نه زه یی همدا اوس د لټولو هڅه کوم. خو افسر یی سمدستی مخی ته ورغی ویی ویل : زه د دی ګستاخی بخښنه غواړم خو تاسو د لومړي وزیر له اجازی پرته له محل څخه نشی وتلی. اوس پهره دار تاسو ته د ماښام دروازی خلاصولو جرئت نشی کولی.

هاشم له غوسی شونډی وچیچلی ویی ویل : زه له صدر اعظم سره خبری کول غواړم.

: صیب ! تاسو اوس له هغه سره نشی لیدای، او بیا افسر بیرته مخ واړاوه.

هاشم په پوره زور هڅه وکړه چی چیغی کړی خو غږ یی په کومی کی بند شو، هغه غوښتل چی منډه واخلی خو په پښو کی یی د ځان بوج پورته کولو توان نه ؤ.

هغه په دواړو لاسونو د برنډی پایه ونیوه او په ډډو ډډو یی پهره دار ته کتل، ساه یی ورو ورو تونده شوه او د درد په څپریکو کی یی د زړه درزا ورو ورو کراریدله، بیا یی ناڅاپه لاسونه بی سیکه شول او دوار ه ګونډې یی پر ځمکه ولګیدی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهره دار په بیړه راوړاندی شو او غوښتل یی هغه تر متهو ونیسی، خو ده یی لاسونه وځنډل او بیا یوی خواته رنګ شو، بیا یی څو شیبی پښی ووهلی او د وروستی ځل لپاره یی اوړده ساه واخستله او د سترګو مخی ته یی د مرګ دایمی تیاری خپری شوی.

پهره دار یی په وارخطایی په بی روحه بدن لاسونه وهل او بیا یی د خپل افسر د خبرولو لپاره منډه واخستله، لږ ځنډ وروسته دری تنو د هغه مړی کوټی ته یووړ او په بستره یی ځملاوه، د ساتونکی ډلی مشر یو پهره دار ته د دروازی ترلو او د کلکی پهری هدایت ورکړ او بیا یی یو بل تن ته وویل چی سمدستی ولاړ شه په دروازه کی دا امر وکړه چی څلور تنه همدا اوس په کوټوال پسی ورشی، هغه ته دا ووایی چی له دروازی بهر یوه ګاډی تیاره ودروی او هم ورته ووایی چی د لومړی وزیر درسره ضروری کار دی.

: صیب! که تاسو غواړی چی عمیر را پیدا کړی نو د کوټوال راوستلو ته هیڅ ضرورت نشته، کله چی دوی د صدر اعظم له کوټی راووتل نو ما واوریدل چی هغه عتبه ته ویل چی اوس سهار کیدونکی دی ځکه خو خپل هستوګنځی ته د تلو پرځای له ماسره ولاړ شه.

افسر وویل : نه اوس عمیر ته د دی خبر ورکول ضرور نه دی. سمدستی خو په دی مانښ کی دننه او بهر هیچا ته هم باید د هاشم د مرګ په باب معلومات ونه شی او په یاد ولری چی دا د لومړی وزیر امر دی.

* * * * *

لا سپیدی نه وی چاودلی چی یوه نوکر عتبه په زوره زوره وخوځاوه او ورته ویی ویل : صیب! زه د دی ګستاخی بخښنه غواړم خو کوټوال همدا اوس له تا سره په لیدو تینګار کوی، هغه وایی چی لومړی وزیر را استولی یم.عتبه ډیر په زحمت خپله غوسه راقابو کړه ویی پوښتل: هغه چیرته دی؟

: صیب! هغه بهر په ګاډی کی ناست دی، ما هغه ته د ملاقات په کوټه کی د کیناستلو ووېل خو هغه وایی چی زما بیړه ده او د عمیر په موجودیت کی زما دننه راتګ ښه نه دی. دوه تنه سپاره نور هم ورسره دی، ما ورته ووېل چی هغه اوس ویده دی خو دوی ویل چی ضروری پیغام یی راوړی دی.

عتبه له بستری راپورته شو پایزار یی پښو کړ او نوکر [illegible] چپنه د هغه پر اوږو ور واچوله. څو شیبی ورسته عتبه د کور دروازی ته ورسید کوټوال چی ولید

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له گاډی نه پلی شو او ویی ویل : وبخښنی بی وخته می له خوبه راپورته کړی، خو ستاسو خبرول ضروری وو، او د لومړی وزیر هم دا مشوره وه چی د هاشم په باره کی له تاسو سره مشوره وکړم.

عتبه وویل : مګر مونږ خوله پریکړی وروسته له هغه ځایه راووتو، چی تر څو مونږ د خپل پروګرام له بری وروسته بیرته نه یو راستانه شوی نو هغه همدلته وساتی، عمیر هم پردی پریکړه څه اعتراض نه درلود چی که د هغه پلار د څه اندیښنی سبب کیدای شو نو تر سهاره یی تردی مناسب ځای ته استولی شی.

: زه د دی لپاره راغلی یم چی درته ووایم چی هاشم مړ شو، زه چی کورته ورسیدم. بیرته هلته د ورتلو امر راته وشو، د هاشم زړه ناڅاپی ودرید، اوس یی مړی له هغه ځایه د یوه حکومتی طبیب ځای ته رسول شویدی، او هغه ته یی دا لاربنونه کړی چی سمدستی له دی راز څخه څوک باید خبر نه شی.

صدر اعظم غواړی پردی وپوهیږی چی که عمیر پردی خبره خبر شی عکس العمل به یی څه وی؟

عتبه د هاشم د مرګ په اړه له خو پوښتنو وروسته وویل : عمیر به په مناسب وخت کی خبر کړای شی، اوس هغه پر شرابو مدهوشه پروت دی، له هغه سره یوازینی اندیښنه دا وه چی که سهار ته مونږ د سعید د لټون په غرض کلی ته ولاړ شو نو لومړی وزیر د ده پلار راخوشی نه کړی. هغه چی څومره د حامد بن زهره له زوی څخه ویریږی تر هغی زیات له خپل پلار سره د مخ کیدو څخه ویره لری. اوس به هغه په خپل کلی کی په پوره داډ خپلو مشغولتیا و ته دوام ورکړی، او چی کله زمونږ سفر پای ته ورسیږی نو دی به مونږ ته د څه پریشانی سبب نه وی، په دی بنسټ کی چاته دا باید معلومه نه وی چی هاشم تیره شپه د ابو القاسم په مانۍ کی د هغه میلمه ؤ. که نه نو د هغه په ناڅاپی مرګ همدا نتیجه اخستل کیږی چی مونږ د حامد بن زهره یو بل ملګری هم له خپلی مخی لری کړ.

کومو خلکو چی هغه هلته لیدلی ؤ تاسو هغه هم ښه وپوهوی.

: خو د هغه مړی؟

: عتبه ځواب ورکړ: د هغه د لاش خوندی کول تر ټولو مهم کار دی او زما په ګومان په دی کار کی ته زما مرستی ته ضرورت نه لری، مونږ د ضرورت په وخت کی داهم مشهورولای شو چی هغه د حامد بن زهره د لټولو لپاره چیرته تللی دی.

یا هغه د خپلو بندی زامنو لپاره اندیښمن ؤ او لومړی وزیر هغه ته یو سپارښت لیک ورکړ او سینټافی ته یی واستاوه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکه د بدریی کره

غرناطی ته د تللیو کسانو په اړه عاتکیه د څه خبر په انتظار وه، سهار یی چی لمونځ ادا کړ د سعید دوی کره ورغله په زبیدی او منصور یی تینګار وکړ چی که د غرناطی څخه څوك راغلل ماته سمدستی احوال راکړه، پر دی سربیره د هغی ناکراری شیبه پر شیبه زیاتیدله، له بنه زیات انتظار وروسته لمر ته د کیناستلو په پلمه بام ته وخته هلته به یی کله له کندی پوری غاړی د سعید دوی کورته کتل او کله به یی شمال لوری ته د غرناطی لاری څارلی.

چی کله به یی له دری نه پوری غاړی ته پر کوم سپاره سترګی ونښتی نو د زړه درزا به یی ورسره زیاته شوه خو چی کله به هغه له خوړ نه له پوری وتلو وروسته د سعید دوی د کور پرځای بل لوری ته مخه کړه نو د دې پر تندی به د مایوسی سیوری خپور شو.

هغی اراده وکړه چی کوزه شی چی ناڅاپه یی یو سپور ولید د هغه اس ورو ورو کندی ته ښکته کیده، خوړ ته نژدی یی لړ څنډ هغه له سترګو پناه شو او چی بیرته یی سترګی پری ولګیدی نو مخه یی د کندې پورې غاړې ته د کلی بلې غاړې کورونو ته وه، او لړ څنډ وروسته دی سلمان لیده چی د سعید دوی کورته ننوت.

دی منډه واخستله او د زینو په لوری ولاړه، نیمایی زینی ته چی کوزه شوه پام یی شو چی سلمی ورته ګوری لړ خجالت شوه یوه شیبه ودریده خو بیا ورو ورو راکوزه شوه په انګړ کی یی د بهرنی دروازی په لوری مخه وکړه چی سلمی پری غږ کړ:

لوری چیرته څُی؟

: د منصور دوی کره کاکا ناوی! هغی بی له دی چی مخ راواړوی دا وویل او ګړندی له کوره ووته.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لږ څند وروسته چی دا له خوږ تره تیریدله منصور یی ولید دی ته یی وویل : زه ستا په لور در تلم، بیا په منډه ورغی د دی په څنګ کی ودریږد.

: هغه میلمه ښیرته راغی او همدا اوس له تا سره لیدل غواړی.

عاتکی وپوښتل : هغه ستا د بابا په باب څه ونه ویل؟

: نه!

: هغه دا هم ونه ویل چی سعید او جعفر به څه وخت راشی؟

: نه هغه تاته کوم ضروری پیغام راوړی دی. سبه وشول چی ته می دلته مخی ته راغلی، هغه په وار وار راته ټینګار کاوه چی زه د بل چا د وړاندی هم درته ونه وایم.

: هغه خو به تپی نه وی؟

: بالکل روغ رمټ دی.

عاتکه لږ ډاډه شوه او له هغه سره روانه شوه، کله چی د منصور دوی کورته ورسیده سلمان یی ولید چی په غولی ولاړ و له زبیدی سره یی خبری کولی. هغه یوه شیبه تم شوه، بیا ور وړاندی شوه او په سوالیه نظر یی سلمان ته وکتل.

سلمان زبیدی ته وویل : تاسو منصور دننه درسره بوزی، زه له دی سره یوه ضروری خبره کوم.

زبیده ور وړاندی شوه او منصور یی تر لاس ونیو او هغه زړه نا زړه ورسره روان شو.

عاتکه وارخطا شوه ویی ویل : د منصور دننه استول ضرور نه وو کوم خبر چی ماته د زغم ور وی هغه د حامد بن زهره د لمسی لپاره هم له زغم نه وتلی نه شی کیدای. مور تول دیږو خبرو له اوریدو سره روږدی شوی یو.

سلمان وویل : کاشکی ما تاته سبه خبر راوړای شوای، سعید په یوه پیښه کی تپی شوی دی.

عاتکی وپوښتل : ستا پردی باور دی چی تر دی بد خبر خو به دی نه وی راوړی؟

: د سعید په اړه زه دا درته ویلی شم چی حالت یی د خطر نه بهر دی.

: زه د هغه د پلار په اړه درنه پوښتم، چی ماته د هغه په خاطر استولی وی. او د خدای «ج» په خاطر ته زما حوصله مه ازمویه!

سلمان ځواب ورکړ: هغه د خپل بدمرغه اولس د ګناهونو کفاره اداء کړی ده،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه د لاری تړلو په خاطر زما تولی هڅی ناکامی شوی. او چی کله پرې برید وشو زه ورسره نه وم. هغه د شپی حال ناڅاپی له غرناطی څخه د وتلو پریکړه کړی وه.

«هغه شهید شو»، إنا لله و إنا الیه راجعون». عاتکه څو شیبی هکه پکه ولاړه وه، بیا یی په ژړغونی آواز وپوښتل : سعید چیرته دی؟

سلمان وویل : له تپی کیدو وروسته یی غرناطی ته نژدی یوه کلی ته رسولی دی، هغه اوس د ډیرو اعتمادی خلکو تر ساتنی لاندی دی. او زه د دی لپاره راغلی یم چی هغه د بی هوښی په حالت کی په وار وار ستا نوم اخلی.

: ته به ما هغه ته ړوړولی؟

: هوکی خو له دی ځایه په وتلو کی ته باید ډیر زیات پام وکړی. د حامد بن زهره قاتل د هغه د زوی په لټه کی دی، که په تا پسی له شانه څوک د سعید د غلی کیدو څای ته ورسیدل بیا به د هغه ساتنه ډیره گرانه شی. هغه ښایی ډیری ورځی نور هم د تگ راتگ وړ نه وی. ته زما پر اس سپره شه موږ باید بیله ځنډه هلته د رسیدو هڅه وکړو.

: او ته به څه کوی؟

: زه پلی تلای شم.

عاتکی وویل : نه تاته د پلی تگ ضرورت نشته، زموږ په طبیله کی اوس هم دری اسونه ولاړ دی، تاسو پر خپل اس ولاړ شی او د خوږ نه پوری غاړی ته زما انتظار کوی زه به ډیره ژر هلته څان درورسوم.

سلمان وویل : سعید د غرناطی د لاری پر سر په یوه کلی کی دی، خو تاسو په کور کی چاته مه وایی چی ته چیرته روانه یی.

عاتکی وویل : په داسی حال کی بیا له دی ځایه زموږ یوځای وتل سهی نه دی، که په لاره کی چا ولیدم نو پردی پوهیدل به ورته گران نه وی چی زه چیرته ځم.

: تا په لاره کی یوه ویجاړه کلا لیدلی ده؟

: هوکی! هوکی!

: نو ته هغی کلا ته څان رسوه او زما انتظار کوه. زه به عامه لاره پریږدم په بله لاره هلته څان رسوم. دوهمه لاره ډیره اوږده او سخته ده، ځکه خو که لږ وځنډیدم اندیښنه مه کوه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان وویل : که زه په کوم سبب کلا ته ونه رسیدای شوای نو ته هلته د ایساریدو هڅه مه کوه، د کلا نه وړاندی د غرناطی سرك د یوه کلی په مینځ کی تیر شویدی، هلته به د سرك کین لوری ته یو جومات درته بنکاره شی چی له هغو نه څو گامه وړاندی د کلی د رئیس کور دی، چی سعید پکی دی، تاسو بی غمه ور ننوزی د کور اوسیدونکی به ستا د ورتگ په انتظار وی، او تاته به ددی ضرورت نه وی چی ځان ور وپیژنی.

: ما له بهر څخه هغه کور لیدلی دی، تاته یی د دومره بیان ضرورت نشته، تا زبیدی ته ویلی چی سعید هلته دی؟

: نه! ما هغوی ته یوازی دومره ویلی دی چی ما عاتکی ته یو ضروری پیغام راوړی دی.

عاتکی وویل : اوس زه دا احساسوم چی د سعید لټوونکی خامخا دلته راځی، ځکه خو ته زبیده سنه وپوهوه چی که څوك د سعید په باب پوښتنه وکړی دا دی دا ورته ووایی چی یو نا آشنا سړی عاتکی ته کوم پیغام راوړی ؤ او اوس هغوی دواړه جنوب لوری ته ولاړل.

عاتکی چی دا وویل پر اس یی پښه واړوله او ولاړه خو چی سلمان وړاندی گام واخست زبیده او منصور یی مخی ته ورغلل.

زبیدی په شاکی لهجه وویل : تاسو له موږ نه څه خبره پټوی!

سلمان ځواب ورکړ : زما د احتیاط سبب دا نه دی چی پر تا اعتماد نه لرم، کله چی جعفر بیرته راستون شی نو ټوله کیسه به درته وکړی.

: زه د سعید او د هغه د پلار په باب پوښتنه کوم هغوی خو په خیریت دی که نه!

: زما له هغوی سره ملاقات ونشو.

: مگر تا خو ویل جی د سعید له لوری دی عاتکی ته څه پیغام راوری دی؟

: د هغه پیغام د یوه بل سړی په لاس ماته رارسیدلی دی. جعفر به نن یا سبا، راورسیږی، زه یوازی دومره درته ویلی شم چی سعید په غرناطه کی نه دی،هغه چیرته غلی شوی دی، هغه ته په کلی کی د هاشم له لوری خطر ؤ. ځکه هغه دلته را نه غی اوس که هاشم یا د هغه ملگری دلته راشی او له تاسو څخه د سعید په باب پوښتنه وکړی نو تاسو یوازی دومره ورته ووایی چی یوه نا آشنا د هغه له خوا یو پیغام عاتکی ته راوړ او بیرته ولاړ او هغه موږ ته یوازی دومره ووېل چی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سعید جنوب لوری ته تللی دی.

زبیدی وویل : که هاشم د هغه دښمن وی نو زه بیا دا کله ورته ویلی شم چی سعید کوم لوری ته تللی دی؟

سلمان له لږ فکر وروسته ورته وویل : کیدای شی هغه کوم بل لوری ته تللی وی، او موږ د هغه پلټونکی د الفجاره په لاره برابر کړو او له دوی سره څه مرسته وکړو، زه تاته ټولی خبری نشم کولی. سمدستی همدومره ویل کافی دی چی که تاسو د هغوی د دښمنانو پام الفجاره لوری ته ور واړوی نو لوی خدمت به ترسره کړی.

: ستا باور دی چی هاشم د سعید دښمن شویدی؟

: موږ ته به ډیر زر معلومه شی.

سلمان دا وویل او پر اس یی پښه واړوله، زبیدی د نور څه ویلو حوصله نه درلوده.

سلمان د اس د جلب له نیولو وروسته وویل : منصوره! ته باید پریشانه نشی، امکان لری ستا ماما تا ځان ته ور وغواړی.

: ته بیا راځی؟

: إن شاء الله زه خامخا راځم. خدای پامان!

سلمان دا وویل او اس یی پوندې کړ.

* * * * *

عاتکی له اوږدی او یوی غرنی سختی لاری مزله وروسته له هماغه ژور خور څخه تیره شوه چی دوهمه څنډه یی د هغه ویجاړی کلا له جنوبی دیوال سره نښتی وه، دی له ځانه سره توره، لینده او غشی را اخستی وو.

کله چی دا له سرك څخه څو گامه لری وه سلمان یی ولید چی زر زر یی شاته کتل او راواوښت، هغه زر د لاس په اشاره ورته وویل : زر راشه!

عاتکی خپل ستومانه اس پونده کړ او د سترگو په رپ کی د هغه جګ ته ورغله، سلمان د اس جلب ونیو او گړندی د کلا د ماتی دروازی له لاری دننه ننوتل.

عاتکی په ویره تری وپوښتل : څه وشول، ستا اس چیرته دی؟

سلمان د کلا په بله گوښه کی ودریدو یی ویل: څو تنه سپاره دی لوری ته را روان دی. ما په وړاندی غونډی ولیدل چی ښکته راکوز شول، تاسو زر هغه برج ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څان ورسوی.

عاتکه له اس څخه پلی شوه او په منډه د برج زینو ته ورسیده سلمان د هغی اس په نژدی یوه کوټه کی له خپل اس سره وتاړه له خپلی کڅوړی څخه یی تومانچه را وایستله او په منډه د برج د زینی په لوری ولاړ، عاتکی له یوی دریځی څخه سر ایستلی ؤ او لاندی یی کتل. د سلمان د پښو د ترپهار له اوریدو سره یی پام ور واوښت ویی ویل : د هغوی شمیر اته تنه دی، پله ته نژدی شویدی، امکان لری د کلا د لټون هڅه وکړی.

سلمان وویل : تاسو اندیښنه مه کوی، که د دوی تر شا کوم لښکر نه وی نو دا شپږ، اته تنه موږ ته څه خطر نشی جوړولی، عاتکی له ترکش څخه غیښی راویوست په لینده کی یی کیښود، ویی ویل : زما یوازی دا اندیښنه ده چی که په دوی کی کوم یو بهر پاتی شو نو د تیښتی زمینه به ورته برابره شی.

: ته فکر مه کوه! موږ به له دی برج څخه لاره پری بند کړو. خو زه ویریږم چی ته بی سببه غشی ونه چلوی!

عاتکی له دریځی څخه لاندی وکتل ویی ویل : ته بی غمه اوسه، لږ څنډ وروسته سپاره چی له پله پوری وتل د دوی له سترګو پناه شول، عاتکی د برج د بل دیوال دریځی ته منډه واخستله، هلته یی د کمره کنډو ته کتل.

سپاره نژدی دوه سوه ګزه وړاندی بیا رابیکاره شول، سلمان په اندیښنه کی عاتکی ته وویل : ته شاته شه چی ودی نه وینی.

عاتکه یو ګام شاته شوه هغه ته یی وکتل او ویی ویل:

ښایی دا هماغه وی!

: هماغه څوك؟

عمیر او د هغه ملګری!

: که عمیر له هغوی سره وی نو زما باور دی چی دوی د سعید په لټون ستاسو کلی ته روان دی.

تر لږ څنډه دواړو په چوپه خوله یو بل ته کتل او چی بیا د اسونو د پښو ترپهار ورنژدی شو نو عاتکه دریځی ته ورنژدی شوه یو ځل یی پر سرك نظر وغورځاوه، ناڅاپه یی له کڅوری غیښی راویوست او په لینده کی یی کیښود، خو په هماغه مهال چی دی سر له دریځی بهر یوست او پر غشی یی نخښه نیوله سلمان دا تر مټ ونیوله او شاته یی کش کړه، عاتکی د بی وسی او غوسی په حالت کی هغه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته وکتل سمدستی یی له بهر څخه واوریدل چی دوړاندی تلونه دا غوره نه ده چی لومړی دغه کلا ولټوو؟

دوهم څواب ورکړ: هغه دومره احمق نه دی، که هغوی دی لوری ته راغلی وی نو له خپل کلی پرته به بل ځای ایسار نه شی، بلکی زما خو دا ګومان دی چی هغوی به له خپل کلی څخه په میلونو، میلونو لری تللی وی.

عاتکی د سلمان لاس وځنډه او بلی کړکی ته یی ځان ورنژدی کاوه خو هغه زر ترمټ ونیوه او د زینی لوری ته یی بوتله، عاتکه د هغه په اوسپنیزو پنجو کی بی وسه پاتی شوه.

سپاره تیر شول، سلمان له لږ ځنډ وروسته وویل : وبخښی ما داسی احساس کړه چی ته به ربښتیا غشی وولی، تا خپل سر له دریځی نه ور ایستلی ؤ، او دا هسی یو تصادف ؤ چی په هغه مهال هغوی کوم یوه دی خواته نه راکتل.

عاتکی څواب ورکړ: زه یوازی پردی خبره افسوس کوم چی عمیر د دوی په مخکی روان ؤ او چی هغه زما د غشی دم ته برابر شو تا می لاس ونیو.

د عاتکی سترګی له اوښکو ډکی شوی.

: عتبه ورسره ؤ؟

عاتکی د هو په دود سر ورته وخوځاوه او له دی سره یی اوښکی له سترګو وبهیدی.

سلمان وویل : د سعید د ژغورلو مسئله له عتبه څخه د انتقام نه مهمه ده، که نه نو ستا دا هیله اوس هم زه پوره کولای شم، اوس به دوی کلا ته نه راځئ، زه ورپسی ورځم، ته د احتیاط لپاره څو دقیقی ودریږه، بیا وخوځیږه!

عاتکی وویل : نه! پر هغوی پسی ستا ورتلو ته اړتیا نشته.

هغوی تر لږ ځنډه په چوپتیا د کلا انګړ ته کتل او بیا راښکته شول.

سلمان وویل : ته دلته ودریږه زه اوس بیرته راځم!

عاتکه ودریده او هغه په بیړه له کلا راووت، لږ ځنډ وروسته چی هغه بیرته ورغی نو عاتکه یی ولیده چی د یوی چوتری ترڅنګ له دوو قبرونو سره ولاړه وه او لاسونه یی په دعا لپه نیولی وو، د چوتری شاوخوا زیات قبرونه وو، سلمان چی نژدی ورغی هغه هم لاس په دعا اوچت کړل. د فاتحی له لوستلو وروسته سلمان وویل : راځئ اوس به هغوی ښه وړاندی تللی وی.

: تاته معلومه ده چی دلته زما مور او پلار ښخ دی؟ عاتکی له هغه سره په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلو کی وویل.

: هوکی! الله تعالی دی د هغوی قبرونه د خپل رحمت په ګلانو کی پټ کړی، حامد بن زهره ماته د دی کلا د تباهی او ستا د پلار د شهادت کیسه کړی وه.

لږ څنډ وروسته هغوی پر اسونو سپاره له کلانه راووتل.

د ویالی له پله نه چی تیر شول سلمان ناڅاپه د اس جلب راکش کړ او عاتکی ته یی وویل : زه اوس د منصور په باب په تشویش کی یم، که ما هغه له ځانه سره راوستلی وای نو ډیر به ښه وو.

عاتکی ځواب ورکړ: ماته هم د عمیر په لیدو هغه را په یاد شو، خو ته غم مه کوه عمیر زموږ په کلی کی د حامد بن زهره پر لمسی د لاس اوچتولو جرئت نشی کولی.

: مګر زه داسی احساسوم چی هغه باید هلته نه وای پاتی شوی، له سعید سره تر مشوری وروسته که دا پریکړه وشوه چی هغه باید له کوره راوباسو نو زه به بیرته زر ورپسی راشم.

: نه، نه! هلته چی ورسیدو کوم بل بندوبست به وکړو، ستا دوهم ځلی دلته راتلل سهی نه دی.

سلمان له څه فکر وروسته وویل : زه به د احتیاط له مخی د تانه دوه دری سوه ګامه وړاندی ځم، که کوم ځای زه ناڅاپه له سرکه لری شوم نو معنی یی دا ده چی په مخکی خطر دی او ته باید شاوخوا د کوم کمره او یا ونو تر شا پټه شی او د وضعی انتظار وکړی. کلی ته چی نژدی شوو نیغ د سړک پرځای په ښی لاس ته په کښتونو کی د کور د شا دروازی له لاری کور ته د ننوتلو هڅه وکړو.

*****

نوره لاره دوی ته څه ستونزه پیښه نه شوه، کله چی دوی د کور د شا دروازی ته نژدی شول اسما او مسعود بهر ته راووتل او د دوی د ور رسیدو پۀ انتظار شول، اسما ور وړاندی شوه سلمان ته یی وویل : ما چی لری ته ولیدی ومی پیژندلی، زه له سهار راسی پریام ناسته وم.

بیا یی زړه نا زړه عاتکی ته وکتل ویی ویل : راځه مورجانه می ستا هم ډیر انتظار کوی، که لږ دمخه زارسیدلی وای نو د تپی شوی کاکا جان سره به مو خبری هم کړی وی، مورجانه وایی چی اوس هغه ته بیا خوب ورغی، خو هغه به ډیر زر روغ شی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکی د هغی لاس ونیو کورته ننوته، او لږ څنډ وروسته د سعید چپرکت ته ولاړه وه او اوښکی یی پاکولی.

بدریی هغی ته په وار وار تسلی ورکوله:

له همت څخه کار واخله، إن شاء الله روغ به شی، تاسو کښینی! هیله ده زر را په خود شی، اوس یی یو ساعت وړاندی خبری کولی او پردی خبره پریشانه ؤ چی ما په تا پسی احوال لیږلی دی. خو بیا یی هم سترگی پر دروازه نښتی وی، زما اندیښنه ده لکه چی تا دلته پر راتگ ډیر لوی خطر قبول کړی دی، خو ما دا احساس کړه چی راتگ دی تر زر څله علاج غوره او ضروری دی. مور به هڅه وکړو چی د ده په باب ډاډ ترلاسه کړو او تا بیرته واستوو.

نه، نه! عاتکی په دردناکه لهجه وویل : د خدای «ج» په خاطر داسی مه وایی چی زه دی د حامد بن زهره قاتلین بیا ووینم، او بیا هغی په زوره زوره وژړل.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تښتول

عمیراو د هغه ملګری د سعید دوی له کوره لږ لری ودریدل عمیر له اس څخه پلی شو او عتیبه ته یی وویل : تاسو همدلته ودریږی! زه به یی اوس دلته درك معلوم کړم تاسو ته به خبر درکړم. زه به هم درسره ولاړ شم، عتیبه له اس نه پلی شو ویی ویل.

دوه تنو نورو د دوی د اسونو جلبونه ونیول اول لږ څنډ وروسته هغوی د کور انګړ ته ننوتل.

عمیر چیغی کړی : سعیده! سعیده!

د کور له ښی اړخه دوه تنه نورکسان رابنکاره شول له هغوی نه یو په مندۀ ورغی او ویی ویل : هغه دلته نشته. په دی څنډ کی منصور او زبیده هم د مینځ له کوټی راووتل او په برنډه کی ودریدل، په اندیښنه یی عمیر او د هغه انډیوال ته کتل، عمیر ور وړاندی شو ویی ویل : ماته معلومه ده چی سعید دننه دی ما یو مهم پیغام ور رسول غوښتل.

زبیدی څواب ورکړ: هغه دننه نشته تاسو یی لیدای شی. عمیر بی له دی چی څه ووایی دننه ننوت او یو پر بل پسی یی د تیټ پوړ د کوټو له لټولو وروسته پرزینو پاس وخوت او د کور گوټ گوټ یی ښه ولټول، په دی موده کی عتیبه په چوپه خوله د زبیدی ټول حرکات او د څیری حالت څاره، عمیر چی د کور له لټوُلو څخه وزګار شو زبیدی ته یی وویل: کوم لوری ته تللی دی؟

هغی وویل : زه دروغ نه وایم سعید یی له پلار سره چی غرناطی ته تللئ تر اوسه یو هم بیرته نه دی راستون شوی خو د عمیر له څیری داسی ښکاریدله چی تر اوسه یی تسلی نه ده شوی، بالاخره عتیبه وویل : عمیره! دلته د وخت ضایع کولو هیڅ ګټه نشته، راځه!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمیر زړه نا زړه زبیدی ته وکتل بیا یی له منصور څخه وپوښتل : منصوره! تا دی هم ماما دلته نه دی لیدلی؟ هغه ځواب ورکړ: نه!

خو عمیر زر د عتبه خواته ورغی او بیا دواړه له کوره ووتل، لړ وړاندی دواړه ودریدل او یو بل ته یی وکتل.

عتبه وویل : چی نوکران می ولیدل وپوهیدم چی سعید دلته نشته، تاته د کور لتولو ضرورت نه ؤ. بیا هم هغی سپځی چی مورِ ولیدو وویریدله.

عمیر وویل : که ته ماته د څه سختی کولو اجازه راکړی نو زه به هر څه درته پری ووایم.

عتبه ځواب ورکړ: اوس نه چی کله د سختی وخت راغی بیا به د ایسارنه کړم، که سعید دلته راغلی وای نو د حامد بن زهره په باره کی د خبر په اړه به د دی کور وضع او فضا خامخا بدله وای.

عمیر وپوښتل : ستا په خیال مورِ اوس باید څه وکړو؟

: زما په ګومان مورِ باید همدلته پاتی شو، که سعید غرناطی ته نه دی رسیدلی نو کیدای شی کوم وخت دلته راشی، دا هم امکان لری چی هغه تپی وی او د خپل کور پرځای یی په کوم بل کلی کی پناه اخستی وی، په هر حال زما باور دی چی په هغه صورت کی هم د خپل ځان په باب خبر کورته ورکوی ترڅو چی د هغه وراره دلته شته هغه له دی سیمی څخه لری نشی تلای. ځکه خو دا ضروری ده چی مورِ دی کور ته د تلو راتلو څارنه وکړو.

عمیر وویل : راځی تاسو زمورِ په کور کی استراحت وکړی، زه له هماغه ځایه خپل نوکران د دی ځای د پهری لپاره را استوم. هو ربښتیا ستا خو پردی باور دی چی لومړی وزیر خو به زما پلار جان دی خواته زر نه را پریږدی؟

زه تر اوسه دا خطر احساسوم چی که هغه ناڅاپه دلته راورسید نو زه به له سخت جنجال سره مخ شم.

عتبه وویل : ما څو ځله دا ویلی دی چی په اوسنیو حالاتو کی هغه د لومړی وزیر له کوره نشی راوتلی، که زما دا باور نه وای نو دی کلی ته به می د راتلو جرئت هیڅکله نه ؤ کړی. ستا پلار تا بخښلی شی خو پر ما به هیڅکله هم رحم ونه کړی، کله چی مورِ د سعید او د هغه د ملګرو له خوا ډاډه شو بیا به لومړی وزیر ته ستا د پلار پوهول ګران نه وی چی مورِ څه وکړل، د اولس او هیواد د خیر لپاره مو وکړل، اوس له دی ځایه ولاړ شه، ترڅو ستا کسان دلته نه وی رارسیدلی زمورِ یو تن به دلته غلی کور څاری.

لړ څنډه وروسته دوی پر اسونو پښی واړولی او د عمیر د کور په لور ولاړل.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

*****

عمیر چی کورته ورسید له یوه غیر معمولی حالت سره مخ شو، د صحن دروازه خلاصه وه، شا او خواته یو نوکر هم نه ؤ، یوازی د کلی څو تنه د دوی د دروازی تر څنګ ناست وو، هغوی په بیړه راپاڅیدل او وړاندی راغلل خو عمیر تری وپوښتل: زمونږ کسان چیرته تللی دی؟

یوه بوډا د اس جلب ونیو ویی ویل : معلومه نه ده چیرته تللی دی سهار ما ستاسو دوه نوکران ولیدل چی پر اسونو سپاره ووتل له هغی وروسته ښایی نور نوکران هم چیرته تللی وی، اوس ستاسو خادمی هم هغوی لټول.

عمیر پریشانه شو عتبه ته یی وکتل او بیا په منډه دننه ننوت.

پنځه دقیقی وروسته بیرته راووت او طبیلی ته د اسونو له بیولو وروسته یی عتبه د میلمنو حجری ته بوت.

عتبه وپوښتل : عمیره! څه خبره ده ته ډیر اندیښمن معلومیږی؟

هغه په غمجنه لهجه ځواب ورکړ: عاتکه په کور کی نشته، هغه سهار وختی له کوره وتلی ده، اوس زما یقین راغی چی سعید تپی دی، او شاوخوا چیرته غلی شوی دی.

: عاتکه د نصیر لورا!

: هوکی! زما پخوا هم دا اندیښنه وه چی که سعید دی خواته راغلی وی عاتکی ته به خامخا احوال ورکوی.

عمیر څو ځلی له عتبه سره سرسری د خپلی تره دلور یادونه کړی وه خو دا یی نه وو ورته ویلی چی د هغی له سعید سره دلچسپی ده، هغه د خپل ذهنی خفګان د پټولو هڅه وکړه ویی ویل : امکان لری چی په کلی کی د کومی ملګری کره تللی وی؟

: هغه سهار د سپارلی په پلمه له کوره وتلی ده او تر اوسه بیرته نه ده راستنه شوی.

له بهر نه کوم استازی ورته راغلی ؤ؟

: نه! مګر سهار چی لږ ځنډ له کوره وتلی وه دایی ویلی وو چی زه د سعید دوی کره ځم. له هغی وروسته بیرته راغله او پر آس سپره شوی او کوم بل ځای ته ولاړه د کلی خلکو ته یوازی دومره معلومه شوی چی هغی د جنوب لاره نیولی وه، تاسو دلته ودریږی زه ځم!

: ته چیرته ځی؟

: زه د سعید دوی کره ځم، زما باور دی چی هلته به د دی ملاقات له سعید

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره شوی وی او هغه به دا ورته ویلی وی چی په پلانی ځای کی به دی انتظار کوم.

: ته به اوس هلته څه وکړی؟

: زه به د هغوی له خدمتګاری او وراره څخه دا زر معلومه کړم چی هغوی چیرته ولاړل که ماتری څرمن وویسته هم صرفه نه پری کوم.

: ته ډاډه کښینه!

:عمیر په حیرانی هغه ته وکتل ویی ویل : زه ډاډه کښینم؟

: هوکی! ته اوس بهر ته نشی تلای!

: مګر زه نه پوهیږم چی ته څه کول غواړی؟

عتبه په ډاډمنه لهجه څواب ورکړ: د عقل په هیڅ خبره به اوس ستا سر خلاص نشی، اوس ته دا فکر نشی کولی چی د حامد بن زهره د لمسی کورته روان یی او د هغه په یوه وړوکی کریزه به د کلی خلك ټول وربانډی راټول شی، ته پردی هم نه پوهیږی چی که ته هلته د سعید هستوګن ځای معلوم کړی هم د دی کلی د خلکو له مرستی پرته نشی ورتلای، او بیا عاتکه هم له هغه سره ده، نو په دی سیمه کی به داسی څوك نه وی چی هغه ته د پورته کتلو جرئت وکړی.

: خو زه په هر قیمت چی وی غواړم عاتکه بیرته راولم.

: اوس ته هغه بیرته نشی راوستلای، خو زه یی بیرته راوستلای شم.

کښینه او په ډاډه زړه زما خبری واوره!

عمیر بی سیکه پریوه کرسی کیناست او عتبه یی په مخ کی کیناست ویی ویل: زموږ وروستنی هڅه باید دا وی چی د سعید وراره ونیسو او ویی تښتوو.

له هغه وروسته دا پیغام را استولی شو چی که مو عاتکه موږ ته راونه سپارله نوستا وراره به سینتافی ته واستوو، بیا به وګوری چی هغوی دواړه څه وړ زموږ په ګیر راځی، خو د هغه هلك د نیولو لپاره دغه وخت مناسب نه دی، موږ به د شپی لخوا د هغوی پر کور ورځو او تر څو شپه راځی ستا مسئولیت دا دی چی دوه تنه اعتمادی کسان دی هلته پهره وکړی، که نه نو زما نوکر به درسره مرسته وکړی، خو ته باید له کوره لری اوسی او شا و خوا د کلی څوك باید دا شك ونه کړی چی ته د څه پروګرام لپاره راغلی یی، اوس ته تلای شی زه لږ خوب کوم، خو دا په یاد لره چی که دی زما د هدایت څخه یوه ذره هومره سرغړونه وکړه نو سر له تن څخه به د دوړو لاری بیلی وی.

عمیر وویل . ست نجویز سهی دی خو زما په زړه کی دا اندیښنه تر اوسه پاتی ده چی که یلار جان ـځایی راورسیږی نو موږ به ډیر خطرناك حالت سره مخ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه په موجودیت کی به د منصور په کور برید ته بیا د یوه لښکر ضرورت وی او د کلی یو سړی به هم زموږ ملګرتیاونه کړی.

زما سره یوازی د ځان په باب اندښنه نشته بلکی ستا ژغورل به هم ماته محال شی، ځکه خو تاسو زما خبره ومنی د منصور نیول او له دی ځایه تښتیدل به ځو لحظي ونیسی.

عتبه په غوسه شو ویی ویل : زه به ترځو ځلی تاته تسلی درکوم چی ستا پلار دلته نه راځی، ما نه غوښتل چی ته اندیښمن شی خو اوس ښایی دا ضروری وی چی درته ووایم چی هغه بالکل د تګ راتګ نه دی او تر ډیرو ورځو پوری ستا د مخامخ کیدو سوال نه پیدا کیږی. که ته نوره تسلی غواړی نو دا ده چی هغه یی د یوه طبیب کورته رسولی دی او طبیب ته یی دا هدایت کړی دی چی ته به دا حال چاته نه وایی. له دی کار څخه چی وزګار شوی ته د زړه له تله د هغه خدمت کولی شی او امکان لری چی څو ورځی وروسته د هغه د غوسی په سړولو بریالی شی. خو تر کومه چی ماته احوال راغلی دا دی چی په راتلونکی کی به ستاسو نرمنځ د ناندریو او غوسی وار را نه شی، تقدیر د هغه د خبرو څوک تری اخستی دی.

عمیر تر لږ څنډه په حیرانی هغه ته کتل بیا یی وویل :- مګر زه څو له تا سره یوځای وم دغه خبر تاته کله راغی!

سهار وختی له مانیرنه یو استازی راغلی ؤ، ته هغه مهال ویده وی او ما د دی پروګرام د ارځښت په خاطر ستا راپاڅول مناسب ونه بلل، ته خوبه پردی خفه نه وی؟

عمیر ځواب ورکړ: تاته دا ګومان څه وخت پیدا شو چی زه به د یوه ناروغ سړی د کنځلو داوریدو په خاطر ستا ملګرتیا پریښودو ته تیار یم! ستا دا ګومان غلط دی چی زه له هغه څخه ویریږم، زما سره یوازی دا اندیښنه وه چی هغه زموږ پریشانی زیاتی نه کړی، دا اوس زه دننه کور ته تللی وم، داسی می احساسوله چی زه ښایی د پلار په ژوند کی بیا دلته رانشم. او ښایی په مرګ هم هغه په میراث کی ما له ناسکه ورونو سره شریك نه کړی، خو زما پردی خبره هیڅ خفګان نشته، ما ژمنه کړی وه چی خپله برخه مسئولیتونه به خامخا ترسره کوم.

عتبه وویل : ته به د خپلو مسئولیتونو له ترسره کولو وروسته تاوان ونه کړی.

ستا ناسکه ورونه به ستا له رضا پرته له سینتافی څخه راستانه نشی، زه د دی خبری ذمه واری اخلم، کله چی د جګړی خطر لری شی نو فردینند به تا د ډیر لوی انعام حقدار وګڼی او زما به دا هڅه وی چی زما دوست په دی سیمه کی تر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تولو لوی سردار وی، خو زما دا اندیښنه ده چی ستا یوه هیله به هیڅکله هم ترسره نه شی، ماته هغه نجلی ډیره سرتمبه بنکاری که هغه د سعید لپاره د خپل ظالم تره څخه بغاوت کولی شی او خپل کور او کهول پریښودلای شی نواوس به په آسانی ستا گیر ته رانشی.

عمیر وویل : زما سره د هغی د کرکی سبب سعید دی، کله چی مورږ د هغه کیسه ختمه کړو د عاتکی لاری ته راوستل بیا گران نه دی.

عتبه وویل : مگر مخکی تا هیڅکله هم نه وو ویلی چی هغه نجلی ټاته دومره مهمه ده؟

: ما تل دا فکر کاوه چی یوه ورځ به تاته د خپل ژوند تر تولو لویه هیله بیانوم، او ته به ما مایوسه نه کړی.

عتبه وویل : زما باور دی چی د سعید او د هغه د وراره د ژغورنی په خاطر به هغه تر لویی نه لویی قربانی ته تیاره شی. خو که ته دا غواړی چی کومه ورځ د هغی کرکه لری شی نو کیدای شی تر څه وخته پوری ته له صبر او حوصلی څخه کار واخلی. که هغه ډیره بد دماغه وی نو امکان لری چی د لاری راوستلو لپاره یی مورږ د کلیسا د احتساب له اداری څخه مرسته وغواړو، او بیا یوه ورځ تا د هغی د ژغورونکی په حیث ورمخی ته کړو، که ته په دی مسئله کی زما مرسته غواړی نو زه له تا څخه دا ژمنه اخستل غواړم چی ته به په هره خبره کی زما په مشوره او هدایت عمل کوی.

عمیر څواب ورکړ: زما لخوا به یوه ذره غفلت هم نه وی، دعاتکی تر لاسه کول زما د مرگ او ژوند سوال دی.

عتبه هغه ته په څیر څیر وکتل او بیا یی ناڅاپه مخ واړاوه.

* * * * *

نژدی نیمه شپه زبیدی داسی احساس کړه لکه څوك چی د کوټی دروازه ورټکوی، هغه وپسیده راجگه شوه او کیناسته، د کوټی په یوه کونج کی ډیوه بلیده، منصور دی ته نژدی په درانه خوب ویده ؤ، راجگه شوه، په گوته یی د ډیوی ایری لری کړی، تیل یی پکی واچول او د دروازی تك تك یی خپل خیال وباله او بیرته پر بستره وغځیده. څو شیبی وروسته بیا چا دروازه وټکوله، زبیدی په ویریدلی لهجه وپوښتل : څوك یی؟

په څواب کی د نوکر غږ اوچت شو: زه یم دروازه خلاصه کړی زر کوی. یوه سړی د سعید پیغام راوړی دی.زبیدی وره ته منده ور واخسته خو څی زنځیر ته یی لاس ور و. ړل څه یی په خیال کی ور وگرځیدل او لاس یی ودرید.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویی پوښتل : هغه څه وایی؟

نوکر څواب ورکړ: هغه دا وایی چی د سعید حالت خراب دی او هغه منصور ورغوښتی دی.

: سعید چیرته دی؟ او له دی سره سم یی دروازه خلاصه کړه. یوه سړی ناڅاپه د دی ورمیږ کلك کړ او شاته یی تیل وهله ویی ویل : تاته به اوس معلومه شی چی سعید چیرته دی؟

د سترګو په رپ کی د نوکر نه علاوه دری نور کسان کوټی ته ورننوتل او زبیدی په حیرانی عمیر او د هغه ملګرو ته کتل.

عمیر د توری څوکه د هغی تر سترګو لاندی تیره کړه ویی ویل : که تا ډیر لږ دشور او زوږ هڅه وکړه پر سرغوڅولو به دی لږ ډیل ونه کړم. اوس ووایه عاتکه او سعید چیرته دی؟

دوهم سړی هغه خوشی کړه خو دی د عمیر د څواب پرڅای نوکر ته په سپك او له خفګان څخه ډك نظر کتل، د هغه پر مخ د نویو سوکونو خاپونه وو او له پزی څخه یی وینی روانی وی.

هغه زبیدی ته وکتل او سر یی کښته واچاوه ویی ویل :

: زه بی ګناه یم، دوی راته وویل چی که دروازه راته خلاصه نکړی کور ته به اور واچوو.

عمیر وغورید ویی ویل : دی خپل ملګری ته بوزی او دواړه کلك وټړی که کوم یوه شور ماشور جګاوه ویی وژنی!

خپلو ملګرو ته ووایی چی اسونه دننه راولی او تر څو چی موږ له دوی نه وزګار شوی نه وو یو سړی له انګړ نه بهر ودریږی، دوو تنونوکر ونیو او بهر ته یې کش کړ.

زبیدی وویل : عمیره! د خدای څخه وویریږه، دا د حامد بن زهره د لور کور دی، د خپلی کورنی عزت او وقار وساته.

عمیر چیغی کړی : زما د کورنی د رسوایی سبب ته یی، ووایه عاتکه چیرته ده؟

: عاتکه؟!

عمیر هغه پر مخ پر څیړه ووهله او ویی ویل : ته ماته دوکه نشی راکولی، ماته معلومه ده چی سعید دلته راغلی و او عاتکه ورسره تللی ده.

: نه په خدای «ج» سوګند که به سعید دلته راغلی وی!

عتبه وویل : عمیره! وخت مه ضایع کوه، ته دغه هلك درسره واخله له دی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو سره زه پوهیږم چی څه وکړم!

عمیر په بیړه بستری خواته ورغی او منصور یی وخوځاوه، منصور له ویری چیغی وکړی خو عمیر یی په لاس خوله ورپټه کړه او ورته ویی ویل : که دی شور وکړ مری به دی غوڅه کړم، ووایه ماما دی چیرته دی؟ زبیدی عمیر له ګریوانه ونیو او چیغی یی کړی : د خدای «ج» په خاطر دد ته څه مه وایه، دد ته د سعید په باب هیڅ معلومات نشته.

عمیر په پوره زور یوه څپیړه ورکړه او هغه یوی خواته لری وغورځیده، منصور په غوسه راپورته شو او پر عمیر یی ور توپ کړل، خو عتبه هغه تر ورمیږ ونیوه او تیله یی ورکړه چی له دیوال سره وجنګید او راوغورځید، هغه د بیا جګیدو هڅه وکړه خو عمیر ور وړاندی شو پر تښر یی په لغته وواهه او هغه ولوید او بی سده شو. عتبه وویل : دی په اوږه کړه بهر ته یی بوزه.

عمیر منصور ورسره واخست او له کوټی څخه وت چی زبیده یی مخی ته ودریده عتبه د توری څوکه د هغی پرسینه ورکیښوده او ویی ویل:

بودی! کـه ددی هلك ژوند درته گـران وی نو چوپه اوسـه اوس د دد د ژوند ژغورلو یوازی یوه لاره دده، ته سعید ته دا پیغام واستوه چی عاتکه یی کور ته ورسوی او ځان حکومت ته وسپاره!

زبیدی سلګی وکړی ویی ویل : ماته نه دده معلومه چی سعید ستاسو څه ګناه کړی، خو هغه کور ته نه دی راغلی او زه د عاتکی په اړه هم هیڅ خبره نه یم.

عتبه وویل : امکان لری تر اوسه ته له هغوی نه خبره نه وی، خو زموږ باور دی چی سعید دلته نژدی شا او خوا چیرته غلی شوی دی، که ژوندی پاتی شو نو خپل وراره ته خامخا راځی، ته زموږ له لوری دا پیغام ورکولی شی چی که هغه زموږ پرخلاف د خلکو د پارولو هڅه وکړه نو د خپل وراره مړی به هم ونه ګوری، موږ د هغـه دښمنان نه یو خو زموږ په نظر د غـرناطی د نوری بربادی د مـخه نیـولو وروستی لاره همدغه دده چی شر خوښوونکو ته له سره د جګړی د اور بلولو فرصت برابر نه شی، تاته له دی د زیات څه ویلو ضرورت نشته، ستاسو نوکران تر سهاره باید په کـوټو کی بند وی، او له هغـه وروسته یی چی ته خلاصـوی دا تـسلی باید ورکړی چی هغوی باید زموږ په باب چوپه خوله وی، کـه مـوږ بیا دلتـه راغلو هیڅوك به ژوندی پرینږدو.

زبیده بی اختیاره د عتبه پر پښو ور پریوته:

د خدای «ج» لپاره هغه پریږدی! زه وعده کوم چی ستاسو حکم عملی کړم، زه سوګند کوم، خو عتبه له کوټی څخه بهر ووت.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

*****

لږ څنډ وروسته هغوی له کور نه لږ لری وو عتبه عمیر ته ویل : ته اوس آرام خپل کور ته ولاړ شه، زه به دا هلك له ځانه سره بوزم، که عاتکه دلته شا او خوا وی نو ډیر زر به بیرته راشی. که هغه بیا رانغله هم بیله څنډه به راته معلومه شی چی هغه چیرته ده.

بیا یی یو بل ملګری ته مخ ور واړاوه او ویی ویل :

ضحاکه! زه تاته ډیر مهم مسئولیت سپارم، دغه خلك به د منصور د ژغورنی په خاطر خامخا د عاتکی د بیرته راوستلو هڅه وکړی، څکه ته باید ټوله شپه کور ته نژدی ویښ وی، او پهره وکړی، که څوك له دی کوره ووتل نو ته ورپسی شه، هغه چی د کلی کوم کور ته ولاړ شی هلته پر عاتکه برسیره بنایی څو نور باغیان هم وی.

ته باید له کور نه لږ لری انتظار وکړی، که کومه نجلی له هغه کوره راووته باید پوه نه شی چی څوك یی تعقیبوی، هغه به یا په منډه دی کورته ځان رارسوی او له دی ځایه به نیغه خپل کور ته ځی او یا به له هماغه ځایه سیده خپل کور ته ځی، د نورو خلکو د نیولو لپاره مور ته د بیړی ضرورت نشته، مور به د حالاتو سره سم ګام اوچتوو.

عمیر وویل : ایا دا به غوره نه وی چی له کلی څخه څو نور نوکران هم له ده سره وی، او چی کله د عاتکی د پناه اخستلو د کور درك معلوم شی نو هغوی پاتی شپه هلته پهره وکړی.

عتبه ځواب ورکړ: ته یوازی یو سړی د ضحاك د لاربښوونی لپاره را استولی شی او د هغه کار به یوازی دا وی چی هغه غلی په ضحاك پسی شی او د ضرورت پر وخت تاته خبر درکړی.

نور خلك دیوازی له کلی نه وتلی لاری وڅاری، زه خپل دری کسان درته پریږدم او څم، دوی به د کلی نه بهر ته تللیو لارو په ترلو کی ستاسو د نوکرانو ملاتړ کوی، خو تاسو ته په هیڅ صورت کی هم پر کوم کور د یرغل اجازه نشته، که نه نو تاسو به د کلی د ټولو خلکو مقابله کوی، په دی صورت کی بنایی له عاتکی هم لاس پری مینځی، که د عاتکی له راتلو وروسته کوم بل چا له کلی د وتلو او تیښتی هڅه ونکړه نو د هغی سبب دا کیدای شی چی هغه تپی دی او مور چی کله وغواړو نیولی یی شو. هغه وخت ډیر لری نه دی چی ته د دی کلی پر ټولو خلکو لاس واچوی.

زه سمدستی دغه هلك د غرناطی پرځای «ویګا» ته خپل کلی ته رسول مناسب

(c) ketabton.com: The Digital Library

بولم، او سمدستی زه په دی کلی کی د عاتکی اوسیدل هم مناسب نه بولم، که هغه راغله ته یی زمونږ کلی ته راوله، مونږ به بیا له ډیرو اندیښنو څخه په امان شو، اوس که ته تر لږ څنده چوپ شی زه ضحاك ته څو نوری لاربښوونی هم ضروری بولم دایی وویل او بیا یی بیرته ضحاك ته مخ ور واړاوه:

ته زما خبری په غور واوره، دا حتمی نه ده چی عاتکه او نور ملګری به یی په همدی کلی کی غلی شوی وی، یو کس به د احتیاط لپاره ستا له اس سره له کندی پوری غاړی ته وی، که د دی کلی له کوم کور څخه څوك پر اس سپاره راووتل نو مطلب یی دا دی چی هغوی لری روان دی، څکه به یوازی په هغه پسی ورځی چی شکمن نه شی، که هغه د سیمی په کوم بل کلی کی چیرته وګرځید نو ته کور په نخښه کړه او ماته څان رارسوه. دا هم امکان لری چی ته د دی کلی د پیغام وړونکی سپاره په تعقیب آن غرناطی ته ولاړ شی او هغوی په غرناطه کی چیرته غلی شوی وی، په هغه صورت کی بیا ته کور په نخښه کړه او نیغ کوتوال ته ورشه.

واخله! هغه له خپلی ګوتی یوه ګوته راو ایستله هغه ته یی ونیوله ویی ویل : کوتوال ډیر احتیاط کاره دی، له کومی ورځی چی د هغه څو تنه د غرناطی پر لاره وژل شویدی پر هر سړی د آزادی پالو ګومان کوی، که د هغه پردی خبره باور نه کیده چی ته زما په هدایت ورغلی یی نو دا ګوته ور وښیه بیا به ستا سره هر ډول مرسته وکړی.

لږ څنډ وروسته عتبه او دری سپاره چی له څانه سره یی غوره کړی وو له هغه ځایه وخوځیدل، یوه سپور خپلی مخی ته منصور پر اس اچولی ؤ.

هغه په نیمه بی هوښی کی د دوی خبری اوریدلی وی او چی لږ مزل وروسته دوی سرك پریښود ښی لوری ته یی په یوه تنګه مخ ځوری سفر پیل کړ هغه پوره وا په خود شوی ؤ. خو له ویری یی د نیغ کیناستلو او یا له چا سره د خبرو جرئت ونکړ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جعفر راتگ او د دریم کس پیغام

سعید په نیم بی هوښی حالت کی د عاتکی غږ واورید، هغه څو شیبی دا یو خوب گانه او بی حرکته پروت ؤ.

عاتکی په وار وار له بدریی څخه پوښتل : دی ولی تر اوسه په هوش رانغی؟ او بدریی به دی ته داسی تسلی ورکوله: ته غم مه کوه دغه دارو به اوس ډیر زر إن شاء الله اغیزه پری وکری، خو له ده سره په خبرو کی باید ډیر پام وکړو.

عاتکی وویل : زه له دی خبری ویریږم چی که هغه ما دلته ووینی خفه نه شی! کله چی دی د کور د احوال پوښتنه وکړی نو زه به دا څنگه تری پته کړم چی مونږ د حامد بن زهره قاتلان په لاره کی ولیدل، آیا داسی نشی کیدای چی تاسو یو حوك له کلی نه د منصور دوی کره واستوی او د هغوی احوال راوړی، زما باور دی چی دی په هوښ راشی نو زما څه یی لومړنی پوښتنه د منصور په باب وی.

سلمان وویل : که ولید جعفر ته دا ویلی وی چې سعید دلته دی نو هغه به له غرناطی څخه نیغ دلته راشی، مونږ به یی د منصور دوی د احوال لپاره واستوو، که نه نو زه پخپله پسی ورځم.

عاتکی وویل : که عمیر په کومه برده اراده تللی وی، نو له هغه سره د مقابلی همدا یوه لاره ده چی له کلیوالو څخه مرسته وغواړو، او دا کار تر هر چا زیات ماته آسانه دی. عمیر یو لیونی سړی دی او د هغه له ظلم نه د منصور د ژغورلو لپاره زه د خپل کاکا په پښو کی پریوتو ته تیاره یم، زما په خاطر د هغه یو ویښته هم باید بیځایه نشی، زه د بیرته ستنیدو څخه دمخه یوازی دا تسلی کول غواړم چی سعید به روغ شی؟

عاتکی ډیر په زحمت خپلی سلگی راتم کړی او بدریی هغی ته تسلی ورکوله: زما خوری! له همت څخه کار واخله، که ته دلته نه وای راغلی هم څه فرق یی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه کاوه، د حامد بن زهره د قاتلانو لپاره د سعید موندل اوس د مرګ اوږدوند سوال جوړ شوی، إن شاء الله مور ته به ډیر زر دا معلومه شی چی هغوی هلته تللی دی څه یی وکړل، او مور باید د دوی په مقابل کی څه وکړو، اوس ته یوازی دعا کولی شی.

سعید پوره په هوښ راغلی ؤ، خو څو دقیقی یی خپلو خدمتګارانو ته د کتو توان نه درلود، بیا یی یو ځل سترګی له رپولو وروسته وغړولی او دوی ټول چوپ شول. د سعید سترګی د عاتکی پر څیره میخ شوی او په کتو کی یی بی شمیر پوښتنی اوښتی.

بدریه په بیړه ورغله پر تندی یی لاس ورکیښود ویی ویل : ورووره، د عاتکی په اړه اندیښنه مه کوه! ستا وضعه ښه نه وه ما پیغام ور واستاوه او راومی غوښته، ستا دی ته اړتیا وه، سعید هڅه وکړه چی پورته شی خو سر یی ورباندی وځرخید او بیرته یی بی سیکه پر بالښت سر ورکیښود، بیا په خوب کی وبوګنیده: داسی می ګڼله لکه خوب چی وینم، کاشکی عاتکه مو نه وای راغوښتی، په دی حالت کی مور له یو بل سره هیڅ مرسته نشو کولی، بیا یی څو شیبی ترخوله بی معنی غږونه ووتل او بالاخره بی سده شو.

بدریی او سلمان په ډیر زحمت دوا پری وخوړه، چی بیا لږ را په خود شو یوه شیبه یی خپلو خدمت کوونکو ته وکتل او بیا یی سترګی پټی کړی، لږ ځنډ وروسته په درانه خوب ویده شو.

*****

دوه ساعته وروسته سلمان د میلمنو حجری ته تللی ؤ او بدریی په بله کوټه کی د مازدیګر لمونځ ادا کړ، چی جګیده اسما چی له عاتکی او سعید سره وه په منډه ورغله ورته ویی ویل : مور جانی! هغه بیا را په خود شو او له عاتکی خاله سره خبری کوی، هغه له دی نه خفه ښکاری، ما ورته وویل چی خاله پخوا هم ډیر ژړلی دی، اوس یی لږ دوښ ناست دی. میلمه به لمونځ ادا کړی وی هغه راولم؟

بدریی د هغی لاس ونیو ویی ویل : نه ته دوی پریږده چی خبری وکړی، د میلمه د پریشانه کولو ضرورت نشته، ورشه هغه ته یوازی دومره ووایه چی اوس د هیڅ وضعه ښه ده.

یو ساعت وروسته بدریه په خپله کوټه کی ناسته وه چی یوه دردناکه چیغه یی واوریده، په منډه له اسما سره د سعید کوټی ته ورغله، خو هغه بی سده شوی ؤ،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

او عاتکه ورته ناسته وه په زوره زوره یی ژړل.

بدریی په ویره تری وپوښتل : څه وشول؟

عاتکی ډیر په زحمت خپلی سلګی راتم کړی ویی ویل : دی بالکل روغ ترسترګو کیده، خو ناڅاپه د عمیر او عتبه یادونه راغله هغه لکه چی ماسپښین په نیم بیهوشی حالت کی زموږ خبری اوریدلی وی، اوس یی پرلپسی په همغه باره کی رانه پوښتنی کولی، د هغه ایسارول راته له وسه بهر وو او تولی خبری می ورته وکړی، او چی د هاشم کاکا د غداری خبره می ورته وکړه نو په یوه خیز راپورته شو او بیا ناڅاپه بیرته بی سده پریوت.

بدریی وویل : ما ګومان کاوه چی له تا سره به په تسلی خبری اتری د ده وضعه ښه کړی، خو سمدستی تا باید د عمیر او عتبه په باب څه نه وای ویلی، اوس که دی را په خود شی نو ډیر به ناکرار وی ځکه خو باید بیا د خوب دوا ورکړم، اسما لوری، ته ورشه په بیړه میلمه راوله!

* * * * *

سعید پاتی شپه را په خود نه شو، د هغه پالونکی د ماسختن لمانځه په وخت په یوه کونج کی کیناستل او ورو ورو یی خبری کولی چی مسعود کوتی ته ورننوت ویی ویل : له غرناطی څخه یو سړی راغلی او وایی چی زه د سعید نوکر یم او ولید رالیږلی یم.

عاتکی په بیړه تری وپوښتل : د نوم پوښتنه دی تری ونه کړه؟

: نوم یی جعفر دی!

: هغه یوازی دی؟

: هوکی!

سلمان جګ شو نوکر ته یی وویل : زه یی یو ځل ګوره!

عاتکه خفه شوه ویی ویل : ته ودریږه تش لاس بهر ته مه وزه، امکان لری هغه بل څوک وی.

: تاسو زما په باب اندیښنه مه کوی، که هغه جعفر نه وی نو دا به ورته معلومه نه شی چی زه څوک یم. سلمان بیا د دروازی په لور روان نوکر ته اشاره وکړه او ورپسی روان شو.

عاتکه او بدریه لږ ځنډ چوپی وی چی جعفر له سلمان سره کوتی ته ورننوت د سعید د کټ ترڅنګ کیناست او تر لږ شیبی پوری یی سترګی اوښلنی شوی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدریی هغه ته تسلی ورکړه ویی ویل : د سعید وضعه ښه ده، إن شاء الله ډیر زر به روغ شی. اوس یی راپاځول مناسب نه دی.

جعفر څو شیبی په حیرانی عاتکی ته کتل بیا یی وویل : مګر ته...؟

عاتکی د ځواب پر ځای بدریی ته وکتل هغی وویل : دا ما راغوښتی وه، سلمان وپوښتل : ته ولید دلته را واستولی؟

: هوکی! سهار د هغه نوکر د سرای مالك ته راغلی ؤ، هغه دا پیغام راکړی ؤ چی له سهاره زما په انتظار دی او څه ضروری خبره راته لری.

هغه د سرای مالك هم راغوښتی ؤ. هغه د خپل کور پر ځای له کوم دوست کره دی، ماته یی د ټولو پیسښو له کیسی وروسته دا امر وکړ چی سلمان ته کوم مهم پیغام لیږم لږ ځنډ په غرناطه کی ایسار شه، بیا هغه یو لیك راکړ او ویی ویل چی له عبدالمنان سره زما پلار ته ورشه د سعید لپاره دوا واخله او بیرته راشه همدلته زما انتظار کوه.

زه ابو نصر ته ورغلم، هغه چی لیك ولوست څو دوله دوایی راکړه او دا ټینګار یی وکړ چی که تر سبا پوری د سعید حالت ښه نه شو ماته خبر راکړی، که حالاتو اجازه راکړه نو پخپله به ورشم، یا به می له شاګردانو څخه څوك ور واستوم، واخلی په دی کځوړه کی هغه له دواګانو سره یو لیك هم ایښی دی.

سلمان کځوړه بدریی ته ونیوه هغی په بیړه لیك پرانیست او په لوستلو یی بوخته شوه.

جعفر له جیبه دوهم لیك راوکیښ سلمان ته یی وړاندی کړ او ویی ویل:

واخله! دا هغه لیك دی چی ما یی ټوله ورځ په انتظار تیره کړه، سلمان په بیړه لیك پرانیست او په لوستلو یی مصروف شو د لیك مضمون داسی ؤ:

ګرانه وروره!

زه هغه دریم کس یم چی په تیاره شپه کی می له ملګرو څخه بیل شوم، ستا سره می لیدل ډیر ضروری دی، ځکه زما انتظار وکړه، زه به له یوه مهم کار څخه تر وزګاریدو وروسته ستا سره د لیدو هڅه وکړم. امکان لری ته غرناطی ته راشی، هغه زلمی چی د هغه په منځګړیتوب زموږ پته پیژندګلوی شوی په کوم کار پسی تللی دی او تر څو ورځو پوری به تاسو ته درنشی. خو ته باید پریشانه نشی، زه دلته یو بل دوست پیژنم د هغه په مرسته به له تا سره د اړیکو هڅه وکړم. سمدستی دی ته له هستوګنځی څخه مه راوزه، که تاسو په غرناطه کی خپلو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوستانو ته کوم ضروری پیغام را استول غوښتل نو إن شاء الله ډیر زر به تاته زموږ یو اعتمادی استازی درشی. و السلام، دریم کس.

سلمان جعفر ته وکتل تری ویی پوښتل : ته دا قاصد پیژنی چی څوک دی؟

: نه!

:ته پوهیږی چی د دی لیك لیکونکی څوك دی:

: نه! ما هغه نه دی لیدلی، او له ولید سره هم زما دوهم ځلی ملاقات نه دی شوی، سرای ته چی بیرته راستون شوم تر مابنامه می انتظار وکړ، په دی موده کی دوه ځله عبدالمنان په ولید پسی ورغی او چی بیرته به راغی راته ویل به یې چی، د کوم سړی پیغام چی باید ته ورسوی هغه چیرته تللی دی، ولید د هغه انتظار کوی او ته به هم په هر حالت د هغه انتظار وکړی، بیا د مابنام لمانځه نه وروسته یوه نوکر دغه لیك راوړ او ویی ویل چی ولید د څه کار لپاره بهر ته روان دی ځکه دلته نشی راتلای، عبدالمنان ویل چی د ښار د نورو ځوانانو په څیر یی ښایی ولید هم د غرنیو قبایلو د مشرانو لپاره استولی وی.

سلمان وویل :

ولید به د حامد بن زهره د شهادت کیسه درته کړی وی؟ د جعفر سترګې راډکی شوی ویی ویل : هوکی!

: هغه به تاته دا هم ویلی وی چی عام خلك باید له دی کیسی نه خبر نه شی؟

: هوکی! که هغه ماته د چوپ پاتی کیدو نه وای ویلی نو ما به د غرناطی په کوڅو کی چیغی وهلی وای.

سلمان وویل : ته باید د ولید په لاربښوونه عمل وکړی اوس ته بیله ځنډه خپل کور ته د ځان رسولو هڅه وکړه او په منصور پام کوه، هغه باید په هیڅ حالت کی هم له کوره بهر ونه وزی.

جعفر اندیښمن شو ویی پوښتل : هغه ته څه خطر دی؟

: هوکی! عمیر او ملګری یی کلی ته رسیدلی دی، زه ویریږم چی د سعید ددرك معلومولو په خاطر په هغه څه جبر ونکړی، کورته د نیغ ننوتلو پرځای یو ځل څوك واستوه چی هغوی ستا د ورتګ په انتظار غلی نه وی.

جعفر په غوسه وویل : د هاشم زوی زموږ په کور کی دننه پل نشی ایښودلای، زه به یی غوښی وشکوم، خو تاته څه وړ معلومه شوه چی عمیر کلی ته رسیدلی دی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان لنډ لنډ پیښی ورته بیان کړی. جعفر تر لږ څنډه په چوپه خوله هغه ته کتل: بیا یی وویل : په دی حال کی زه باید زر تر زره کور ته ځان ورسوم.

بدریی وویل : که دی په کلی کی څه خطر احساس کړ، نو منصور دلته راوله.

جعفر ځواب ورکړ: زما باور دی چی که عمیر څه جبر پری وکړ کلیوال به ترسره پری تیر شی.

عاتکی وویل : بیا هم ته باید ډیر پام وکړی.

تاسو چورت مه وهی، زه چی کلی ته ورسیږم وضعه به داسی جوړه کړم چی عمیر ته هلته د تم کیدو امکانات نه وی.

سلمان وویل : کله چی هغوی په دی پوه شی چی عاتکه په کور کی نشته پوچوکارونو ته لاس اچولی شی، خو ته باید په هیڅ صورت کی هم احساساتی نه شی دوی باید ونه پوهیږی چی ته د حامد بن زهره په شهادت خبر شوی یی او پر ده شکمن یی، اوس ورځه، که زما له سعید سره پاتی کیدل ضروری نه وای نو له تا سره به یوځای تللی وم.

جعفر وویل : نه ! ولیدماته په وار وار دا تینګار کوه چی ته باید همدلته پاتی شی، که خدای مه کړه کوم وخت ستا د مرستی ضرورت شی نو زه به درته پیغام واستوم.

سلمان وویل : راځه زه دی بهر ته رسوم.

جعفر څو شیبی په بی حسی سعید ته کتل او بیا یی اوښکی پاکولی له کوټې ووت.

لږ څنډ وروسته هغه پر خپل اس پښه اړولی وه او سلمان ته یی ویل : که له ما سره د منصور غم نه وای نو یوه شیبه به هم له سعید څخه نه وای لری شوی. زه له تا څخه یوه ژمنه اخلم، چی تر څو د سعید په اړه نه یی ډاډه شوی ته یی ملګری مه پریږده، که تا دا احساس کړه چی حالت یی د اندیښنی ور دی نو ماته پیغام را واستوه.

سلمان هغه ته د تسلی په دود وویل : زه وعده کوم، خو ته باید دومره اندیښمن نه وی، إن شاء الله سعید به ډیر زر بیرته روغ شی.

: خو هغه تر اوسه بی سده دی؟

: دا د دارو اغیزه ده، په موجوده حالت کی هغه ته خوب ډیر ضروری دی.

: بیا هم زما په ګومان د ابو نصر په هدایت باید عمل وشی. زما پوره باور دی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی کومی دواګانی هغه را استولی دی ډیری به ورته ګټوری وی.

: ته غم مه کوه، سلمان ورته وویل:

جعفر هغه ته یو شیبه وکتل او بیا یی اس پونده کړ.

* * * * *

راتلونکی سهار عاتکه د سعید له بستری سره نژدی په چوکی ناسته وه ا ییمی یی ایستل، بدریه کوټی ته ورننوته او.

وړاندی ورغله د سعید په نبض یی لاس کیښود او بیا یی وویل : ما درته وویل چی ته خوب ته ضرورت لری. اوس ته ولاړه شه په بله کوټه کی ویده شه، تا ده ته دوا ورکړی ده؟

: هوکی!

: مګر زه حیرانه یم چی دومره ځنډ ولی را په خود نه شو؟

عاتکی ځواب ورکړ: ما چی دوهم ځل دوا ورځښله را په خود شو او تر ډیره وخته یی له ما سره خبری کولی، بیا د شپی په دریمی برخی کی هغه په لړزه شو، ما غوښتل تا راویښه کړم خو هغه زه منع کړم، بدریی په اندیښنه وویل : تا باید زه راویښه کړی وای، تر اوسه یی تبه نه ده شکیدلی، اوس ته جګه شه په بله کوټه کی ویده شه.

عاتکی ځواب ورکړ: اوس ماته خوب نه راځی.

: زما خوری! سبا خوب ته اړتیا ده، ولاړه شه!

بدریی په ډیره مینه ورته وویل.

عاتکه جګه شوه بلی کوټی ته ولاړه او بدریی بیا د سعید نبض وکوت او پر کرسی کیناسته، څو دقیقی وروسته بوډا نوکر ورو ورو ور وتګولو او بیا دننه ورغی ویی ویل : میلمه وایی که اجازه وی زه سعید وینم.

بدریی زر ټیکری پر سر راسم کړ ویی ویل : هغه زر راوله.

نوکر ولاړ او لږ ځنډ وروسته سلمان کوټی ته ورننوت.

: مهربانی وکړی! بدریی وویل : بیا یی زیاته کړه : سعید د شپی بیا را په خود شوی ؤ، ظاهراً یی وضعه بڼه معلومیږی خو زه یی د تبی په باب اندیښمنه یم.

سلمان د سعید د نبض له کتلو وروسته په کرسی کیناست او ویی ویل : که یی مناسبه بولی زه به غرناطی ته ولاړ شم ډاکتر به راولم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نه که یی ډاکتر ته ضرورت شو ستا پر ځای به بل څوك واستوم. هغوی خبری کولی چی مسعود په منډه کوټی ته ورننوت ویی ویل : صیب! جعفر بیرته راغی.

سلمان خفه شو بدریی ته یی وکتل او بیا یی مسعود ته وویل : هغه چیرته دی، دلته یی راوله!

مسعود بهر ته ووت او عاتکه له بلی کوټی راووته ویی پوښتل: جعفر راغی؟!

بدریی ځواب ورکړ: هوکی! مګر ته باید ویده شوی وای.

: زه د منصور په باب پوښتنه کوم خدای «ج» دی وکړی چی هغه کوم ښه خبر راوړی وی.

بیا یی سیکه بدریی ته نژدی کیناسته.

*****

لږ ځنډ وروسته جعفر له مسعود سره یوځای کوټی ته ورننوت او له ځیری یی ښکاریده چی کوم ښه خبر یی نه دی راوړی. هغه په ډیر زحمت خپلی سلګی تمی کړی او ویی ویل:

صیب! کورته زما تر ور رسیدو دمخه هغوی منصور نیولی ؤ او کوم لوری ته یی ورسره بیولی ؤ.

سلمان له ځایه اوچت شو ویی ویل: چا؟

: عمیر او د هغه ملګرو، هغوی زما میرمن ته دا ګوابنونه هم کړی وو چی که عاتکه زر کورته راستنه نه شوه نو بدل به یی له منصور نه اخلی.

د سلمان په پوښتنه جعفر زر زر کیسه ورته تیره کړه.

سلمان بیا وپوښتل : هغوی کومی خواته تللی دی؟

: ماته معلوم نه دی، ما پر سرك نه دی لیدلی.

: تا د عمیر له کوره معلومه نه کړه؟

: نه! امکان لری هغوی له هغه ځایه تللی وی، ما په دوی پسی د ورتلو پرځای دا ضروری وبلله چی تاسو ته خبر درکړم.

عاتکی چی دا واوریدل سر یی کلك ونیو بیا یی وویل : د دی ټول مصیبت سبب زه یم خو زه دا نه خوښوم چی زما په سبب د سعید وراره ته څه تکلیف ورسیږی.

زه همدا اوس بیرته تلو ته تیاره یم.

له دی سره یی په سترګو کی اوښکی راوخوتیدی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان وویل : پردی خبرو به وروسته فکر وکړو، سمدستی نا پریږدی چی له جعفر نه پوره معلومات ترلاسه کړم، مسعوده ته زر تر زره زما اس تیار کړه.

مسعود له کوټی څخه ووت او سلمان له جعفر څخه وپوښتل : ته سیده دلته راغلی یی؟

: هوکی!

: په لاره کی خو به دی څوك نه وی لیدلی چی په تا پسی وی؟

جعفر وویل : زه چی له کوره راووتم د خور بلی غاړی څخه یو سپور راپسی شو.

سلمان په غوسه وویل : تا چی د منصور په اړه واوریدل بیا دی هم دا په خیال کی در ونه گرځیدل چی ستا تگ راتگ به څارل کیږی؟ که د هغوی کوم جاسوس په تا پسی را روان وی نو تا خو دی کلی او کور ته د هغه لارښونه وکړه.

جعفر وویل : د شپی په وروستی برخه کی ما هغه ونه لیدای شو چی څوك دی، زمونږ په منځ کی ډیره فاصله وه، بیا چی زه کلی ته را نژدی شوم شکمن شوم اس می ودراوه او په فکر کی شوم.

سلمان وویل : هغه تردی کلی درسره راغلی او ته دومره احمق یی چی نیغ دلته راغلی!

: جعفر وویل : صیب! له ما څخه اشتباه خامخا شوی ده خو ته لږ په ډاډ زما خبره واوره! امکان لری بیا می دومره احمق ونه بولی.

کلی ته چی را نژدی شوم پر دی باوری شوم چی هغه په ما پسی دی څکه چی جومات ته نژدی شوم له اس څخه پلی شوم. اس می په ونه پوری وتاړه او جومات ته ننوتم، له نیکه مرغه د سهار اذان وشو او څو تنه لمونځ کوونکی راټول شوی وو، ما د جومات له غولی څخه د دیوال له څنگه سرك ته وکتل هغه سپور لږ لری ولاړ ؤ، زما باور ؤ چی هغه زه جومات ته د ننوتلو په وخت کی لیدلی یم او ترڅو زما اس د سرك تر څنگ وی دی به ډاډه وی چی زه په جومات کی یم، څکه خو زه له شا څخه پر دیوال راواوښتم او له جومات څخه راووتم.

له یوه اوږده چکر وروسته می ځان دلته رارسولی دی. زما باور دی چی تر څو خلك له لمانځه څخه وزگار نه شی او بهر راونه وزی هغه به دا گومان نه کوی چی زه په جومات کی نه یم او بل لوری ته تللی یم.

سلمان لږ ډاډه شو ویی ویل : اوس ته ورځه همدغسی جومات ته ننوزه او له

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروازی څخه ووځه او غرناطی ته مخه کړه، زه به په لاره کی درسره ملګری شم، ستا له څه حرکت څخه باید دا معلومه نه شی چی ته پر هغه شکمن شوی یی.

جعفر وویل : که تاسو څنډ وکړی نو زه به په غرناطه کی په همغه سرای کی ستاسو انتظار کوم.

: ته عادی مزل کوه، زه به نه څنډیږم.

ورځه اوس بیړه کوه!

جعفر په منډه له کوټی څخه ووت.

بدریی وویل : ته څه کول غواړی؟

سلمان ځواب ورکړ: زه تاسو ته د دی زمینه برابرول غواړم چی سعید له دی ځایه وباسی کوم بل ځای ته یی ورسوی، دی کلی ته نژدی کوم بل ځای شته چی تر دی زیات خوندی او په امن وی؟

بدریی ځواب ورکړ: د شیخ ابو یعقوب کلی له دی ځایه یوازی دوه نیم میله لری دی، هغه ځلور ورځی له موږ نه وړاندی خپل کور ته راغلی دی. که زه هغه ته خبر ورکړم نو په خوښی به سعید ته په پناه ورکولو راضی شی. خو په داسی حال کی د سعید وړل خطرناك دی.

: که هغه جاسوس یوازی وی نو دلته سمدستی سعید ته څه خطر نشته، زه به په لاره کی ورسره ټکر شم، خو بیا هم سعید او عاتکه هر وخت باید له دی ځایه وتلو ته چمتو وی... هغه کلی کوم لوری ته دی؟

بدریی ځواب ورکړ: ختیځ لوری ته زموږ د کور سره نژدی لاره تیره شوی ده، خو دا لاره ډیره سخته ده، یوه اوږده خو هواره لاره زموږ له کلی څخه دوه میله لری له سرکه بیله شوی ده او په تنګه دره کی د ابو یعقوب تر کلی پوری رسیدلی ده، خو په هغه لاره د خلکو تګ راتګ وی ځکه خو که ضرورت شو نو سعید باید په غرنی لاره هغه کلی ته ورسوو.

سلمان وویل : که تاسو پر شیخ ابو یعقوب اعتماد کولی شی نو دلته یی راوغواړی!

بدریی ځواب ورکړ: هغه زما د میړه ډیر ښه اندیوال ؤ. هره دوهمه درېمه ورځ زموږ د احوال د پوښتنی لپاره راځی!

عاتکی وویل : که کور ته زما په بیرته ستنیدو سره د سعید او منصور د سرونو خیر وی نو زه تیاره یم. سعید هم پردی ډیر ناکرار ؤ چی زه ولی دلته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلی یم.

سلمان خُواب ورکړ: سعید دا نه خوښوی چی تا هغه لوټمارو ته وسپاری، د هغوی لاسونه د حامد بن زهره په وینو رنګ دی، تاسو په خپله قربانی منصور نشی راژغورلی، اوس د خبرو وخت نه دی که نه نو ستا پر دی قانع کول راته ګران نه دی چی که ته د هغوی په لاس ورغلی نو لاسونه به یی د سعید شارګونو ته ورسیږی.

سلمان د دروازی په لوری ولاړ او بیا یی بدریی ته مخ راواړاوه ویی ویل:

تاسو پر دوی پام کوی.

: تاسو د دوی غم مه کوی خو...!

سلمان زر بهر راووت او بدریی خپله خبره پوره نکړای شوه.

* * * * *

له کلی نه نږدی دوه میله لری له جعفر سره دوهم سپور ولیدل شو، هغوی په عادی رفتار مزل کاوه، لږ ځنډ وروسته سلمان هغوی ته نږدی ور ورسید او د خپل اس جلب یی راکش کړ، له جعفر سره روان سپور یو زلمی ژ چی په یوه شین وزمه رنګ اس سپور و، سلمان خپل اس د هغه له اس سره نژدی کړ تری ویی پوښتل :

دغه سړك غرناطی ته تللی دی؟

: هوکی! هغه په بی پروایی خُواب ورکړ او د اس رفتار یی لږ ګړندی کړ.

سلمان بیا وپوښتل : غرناطه له دی ځایه څومره لری ده؟

نا آشنا خُواب ورکړ: غرناطه هغه مخامخ ښکاری، ته له کوم ځایه راغلی یی؟

سلمان خُواب ورکړ: زه له ډیر لری ځایه راغلی یم، ته هم غرناطی ته روان یی؟

خُوان د خُواب پر ځای اس پونده کړ او څوګامه وړاندی شو.

جعفر په خپ غږ وویل : دا هماغه دی!

: ماته معلومه ده خو دا ځای د حملی لپاره مناسب نه دی، څو تنه دی لوری ته را روان دی او لکه چی په هغوی پسی یوه ګاډی هم را روانه ده، تر څو هغوی وړاندی نه دی تیر شوی ته ډاډه راسره روان اوسه زموږ له خبرو نه باید دا ښکاره نه شی چی دواړه سره پیژنو.

هغه وړاندی روان وو، د شین وزمه اس سپور اوس اندیښمن و او په وار وار یی شاته پسی راکتل، تر څه وخته دیرش ځلوښت ګامه فاصله د دواړو ترمنځ پاتی وه، بیا نا آشنا تګ ورو کړ او چی سلمان ورنژدی شو په زوره یی جعفر ته وویل:

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه ډیر له لری راغلی یم، ما چی تر دی وړاندی غرناطه لیدلی وه هغه وخت زه ډیر کوچنی وم، دوهم ځلی ترځو ساعته زیات ماته د ایساریدو فرصت په لاس رانغی، د غرناطی وضعه دومره خرابه وه چی کاکا می سمدستی له هغه ځایه د تلو امر راته و کړ، اوس ماته دا معلومه نه ده چی د هغه به څه حال وی؟ له جگړی وروسته د هغه هیڅ احوال نه دی راغلی.

مخکینی سپاره بیله دی چی ده ته وگوری دا خبری اوریدی، لږ چی نور وړاندی ولاړل دری تنه چی یو یی په کچره سپور و په مخه ورغلل او تری تیر شول. بیا سلمان څو دقیقی پر هغوی پسی د گاډی انتظار وکړ، د گاډی خاوند چی پنځلس شل گامه ور نژدی شو دواړه لاسونه یی اوچت کړل. دا عمشان ؤ، خو سلمان د دی پرځای چی هغه ته پام وکړی خپل اس یی پونده کړ، د شین وزمه اس خاوند په بیړه وغونستل چی ځان یوی خواته کړی خو سلمان ناڅاپه پری ور ټیټ شو او یو لاس یی د هغه تر ملا راوځرخاوه هغه یی له زین څخه راپورته کړ او لاندی یی وغورځاوه. له دی سره سلمان په بل لاس د اس جلب راکش کړ خو گډندی اس څو گامه وړاندی تیر شو او بیا ودرید.

غورځیدلی زلمی څو شیبی بی حرکته پروت ؤ، بیا زر راپورته شو او توره یی وکښله، سلمان هم بیرته راوگرځید او له اس څخه پلی شو د هغه مخی ته راغی، په دی ځند کی جعفر هم له اس څخه پلی شو او توره یی را ایستلی وه، خو سلمان ورته وویل :

جعفره! ته شاته شه او زموږ اسونه ونیسه. نا آشنا په ډیره تیزی حمله وکړه، خو سلمان پر خپله توره د هغه حمله ودروله، بیا د هغوی توری سره ټکر شوی. سلمان څو دقیقی دفاع کافی وبلله، خو بیا یی یو پر بل پسی څو حملی وکړی او مقابل لوری یی په شا تلو ته اړ ویست، لږ ځند وروسته هغوی له سرک نه لاندی کیوتلی وو، نا آشنا زلمی ناڅاپه پل بدل کړ او د ځوابی حملی هڅه یی وکړه خو په سلمان یی داو ونه چلیده او یو ځل بیا مات شو او پر شا ولاړ، چی بیا د اوبو په یوه وړوکی ډنډ کی وغورځید ورسره سم د سلمان د توری څوکه د هغه پر خیټه ولگیده. هغه ورته وویل : جگ شه! زه یو ځل بیا موقع درکوم.

نا آشنا وپوښتل : ته څوک یی؟

: اوس به درته معلوم شی راجگ شه؟نا آشنا توره یوی خواته وغورځوله او له کندی څخه راوچت شو دواړه لاسونه یی اوچت کړل وی ویل : زه خپله ماته منم!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان وپوښتل : ملګری دی چیرته دی؟

:زما ملګری ؟

: هوکی! ستا ملګری! سلمان په درانه غږ وویل او بیا وراندی ورغی د هغه پر مړی یی توره ورکیښوده. هغه په ویریدلی لهجه خواب ورکړ: صیب! له ما سره هیڅوک نشته، زه یوازی غرناطی ته تلم او دغه سړی می په لاره کی ملګری شو.

سلمان وویل : ته دا خوښوی چی همدغه وړوکی کنده دی قبر شی؟

: مګر زما ګناه څه ده؟

: ستا ګناه دا ده چی د حامد بن زهره له وژونکو څخه یی، تاسو یو معصوم ماشوم تښتولی دی. او اوس ته د عتبه او عمیر په امر د هغه په نوکر پسی راغلی یی. ستا هیڅ خبره له مانه پټه نه ده، ستا ملګرو د منصور له تښتولو څخه وروسته دا امر تاته کړی چی راشه غلی د دی کور څارنه کوه او که د شپی څوک تری راووتل ورپسی ورشه او دا معلوم کړه چی هغه چیرته څی؟ څکه چی یو د شریف سړی زوی چیرته غلی شوی دی او د دښمن جاسوسان د هغه د نیولو هڅه کوی.

نا آشنا د خواب پرځای په حیرانی سلمان ته کتل.

سلمان مخ واړاوه او عثمان ته یی وکتل چی د هغه اس یی رانیولی ؤ او دوی ته نژدی ورغلی ؤ، هغه وویل : جعفره! ماته د دی سړی د خولی چوله کولو په خاطر یوازیتوب ته ضرورت دی، ته یی سمدستی لاس او پښی وتړه، بیا یی بندی ته پر ګاډی د سپریدو امر وکړ او هغه هم سمدستی ومانه، جعفر یوه رسی را خلاصه کړه د هغه لاس او پښی یی وتړل او پر خوله یی یوه توټه ورننویسته.

سلمان پر خپل اس سپور شو او عثمان دواړه نور اسونه پر ګاډی له شانه پسی وتړل او بیا یی سلمان ته وویل:

: صیب زه تاته څه وایم!

: ووایه!

عثمان د هغه د اس جلب ونیوله ګاډی څخه څوګامه لری ولاړل ویی ویل : زه عبدالمنان د تپی د پوښتنی په خاطر را استولی یم. هغه دا هم راته وویل چی ولید په یوه مهم کار پسی تللی دی، خو هغه سړی چی تاته یی لیک را استولی ؤ ډیر زر به له تا سره د ملاقات هڅه وکړی، د ډاکتر په باب هغه وویل چی سمدستی له غرناطی څخه د هغه بهر ته وتل خطرناک دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حکومت جاسوسان ډیر څك دی، خو که هغه تاسو راغواړی نو نن یا سبا ته به یی ورته راواستوو.

سلمان وویل : ډیر ښه اوس ته زر ځان کلی ته رسوه موږ به په ګاډی کی وانبه درواچوو او تا به بیرته واستوو. امکان لری چی پر وښو برسیره یو یا دوه تنه هم درسره بوزی.

ته خو ډاډه یی چی په دروازه کی به دی ګاډی نه تلاشی کوی؟

: که څوك تر وښو لاندی غلی شوی وی نو پهره داران یی نه تلاشی کوی، خو که تاسو څه خطر احساسوی نو د دی بندوبست کیدای شی چی په دروازه ډیر اعتمادی کسان زموږ هرکلی وکړی او کوم پهره دار ګاډی ته د راکتو جرئت هم ونه کړی.

: ستا دا مطلب دی چی ترتلو د مخه ته ډاډ عبدالمنان ته پیغام استولی شی چی په دروازه کی لـه پهره دارانو څخـه د خوندی کیدو پـه خاطر د هغـه د مرستی ضرورت دی؟

: عثمان موسکی شو، موږ یوه داسی سړی ته پیغام استولی شو چی د ضرورت په وخت کی د غرناطی هری دروازی ته ستاسو هرکلی ته په سلګونو تنه استولی شی.

: هغه څوك دی؟

: آغا ویل چی هغه دریم سړی دی چی استازی یی هر وخت هغه ته ستا پیغام ور رسولی شی.

: خو هغه استازی یی څوك دی؟

: صیب! هغه استازی په هوا کی الوزی، تا زما په ګاډی کې د کوترو یو کپس ونه لید، ما څلور کوتری درته راوړی دی، او آغا چی دغه کپس ماته سپاره را ته ویی ویل:

دا د دریم سړی سوغات دی، او تـه د ډیر سخت ضرورت پر وخت کـار تری اخستلی شی. که سعید ته کوم خطر وی نـو یوازی یوه کوتره والوزوی. هغه بـه له پیغام پرته وپوهیږی چی د سعید مرستی ته اړتیا ده، نوری کوتری وروسته درته په کاریدای شی، تاته به د سړی د استولو ضرورت نه کیږی.

: ډیر ښه اوس زر کلی ته د ځان رسولو هڅه وکړه، له هغه ځایه په ګاډی کی واښه بار کړه موږ به بیرته درسره راځو، په لاره کی به په کوم مناسب ځای کی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جعفر دغه سړی کوز کړی او زمونږ انتظار به کوی.

عثمان وویل : ما هم دا فکر کاوه چی کلی ته د هغه بیول خطرناك دی، د کلی خلك چی هغه وویني پری راټول به شی، له دی ځایه لږ لری د کروند ګرو څو څپړې تر اوسه پوری تشنی دی، ته دی هلته غلی کولی شی.

هغه لوری ته د خلکو تګ راتګ هم زیات نه دی.

عثمان دا وویل او په ګاډی کی کیناست، نژدی له نیم میل مزله وروسته عثمان ګاډی کینږ لوری ته وګرځوله او بیا نیم میل نور په کنده کپره لاره له مزله وروسته پنځلس شل خامو کورونو ته ورسیدل.

عثمان له لاری څخه نژدی پنځوس ګامه لری د کلی د وروستی کور په مخ کی ګاډی ودروله.

جعفر زر راکوز شو بندی یی په اوږه کړ او دننه یی یووړ، عثمان دواړه اسونه له بګی نه خلاص کړل او په غولی کی یی دننه وترل، لږ ځند وروسته عثمان او سلمان بیرته تللی وو او جعفر په یوه کوټه کی پر بندی پهره کوله.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عاتکی پریکړه

مسعود چی د سلمان اس ولید چی حویلی ته ورننوت ورمنډه یی کړل او د اس جلب یی ونیو، هغه غوښتل څه ووایی خو سلمان خبروته پری نښود او له اس نه راکوز شو ویی ویل:

: زه زر بیرته روان یم، د اس څخه د زین اخستلو ته ضرورت نشته، ته اس وتړه بهر پر سرك ودریږه، تر لږ څنډه به هغه فلك چی کلی ته په وښو پسی راځی را ورسیږی، ته د هغه گاډی هم دننه راوله او د هغه لپاره سمدستی وابنه برابر کړه، زه د یوه ضروری کار لپاره له هغه سره څم.

مسعود پوښتنه وکړه: ته چی په کوم سړی پسی ورغلی هغه څه شو؟

: ته د هغه غم مه کوه هغه زموږ په ولکه کی دی، اوس د تپی وضعه څنگه ده؟

مسعود ځواب ورکړ: لږ څنډ وراندی هغه ډیر ناکراره ؤ، خو اوس ویده دی.

سلمان په بیړه د کور د هستوگنی کوټو ته ولاړ، اسما په انگړ کی ناسته وه، هغه زر راجگه شوه او چیغی یی کړی: مورجانی! مورجانی کاکا جان راغی. بدریه د منځ له کوټی راووتله او سلمان یی دننه ورسره بوت، په پراخه کوټه کی یو عمر خوړلی سړی پر کرسی ناست ؤ چی پر سپین ژیرتوب برسیره زیات روغ او ځواکمن معلومیده.

بدریی وویل : دا شیخ ابو یعقوب دی.

ابو یعقوب جگ شو او سلمان وراندی ورغی لاس یی ورکړ، بدریی وویل:

ما ستا له تلو وروسته د ده د رابللو اراده کوله خو ده پخپله تشریف راوړ، ته ډیر زر بیرته راغلی، د هغه سړی په باب څه معلومات وشول؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان څواب ورکړ: هغه ربښتیا هم د قاتلانو جاسوس ؤ، خو اوس موږ ته څه خطر نشی جوړیدای، هغه ټپی دی او ما دلته نژدی جعفر ته لاس او پښی ټرلی پریښی.

د بدریی او ابو یعقوب د پوښتنو په څواب کی سلمان ټوله کیسه ورته تیره کړه.

بدریی وویل : د یعقوب کاکا هم دا نظر دی چی په دی حالاتو کی د ددوی کلی د سعید لپاره ډیر مناسب دی.

ده خپل کلی ته پیغام استولی دی، له هغه ځایه به څو تنه راشی، او إن شاء الله چی ماښام شی سعید به له غرنی لاری هلته ورسوو. خو زه اوس له یوی بلی اندیښنی سره مخ یم، عاتکه خپل کورته تللی ده.

: څه وخت؟ سلمان په حیرانی هغی ته وکتل او ویی پوښتل.

: لږ څنډ وړاندی، ستا له تلو څخه نژدی نیم ساعت وروسته سعید را په خود شو، چی سترګې یی وغړولی لومړنی پوښتنه یی دا وه چی تر اوسه پوری جعفر د منصور په اړه کوم احوال نه دی را استولی؟

موږ د هغه دپام غلطولو هڅه وکړه خو عاتکی ته د اوښکو ایسارول ممکن نه وو، هغه څو شیبی موږ ته په چوپه خوله کتل بیا یی چیغی پیل کړی:

تاسو له مانه څه خبره پټوی، ما لومړی هغه ته د ډاډ ورکولو هڅه وکړه چی تاسو «سلمان» هم په منصور پسی تللی یاست. او موږ ته به ډیر زر یو ډاډمن احوال راشی، او بیا چی موږ ته د یوی خبری د پټولو امکان نه ؤ نو په ویره ویره مو د هغوی پر کور حمله او د منصور د تښتولو پیښه ورته یاده کړه، هغه تر لږ څنډه د بی وسی په حالت کی موږ ته کتل، بیا ناڅاپه راپورته شو او له کوټی څخه یی د وتلو هڅه وکړه خو دروازی ته نژدی ولوید، مسعود هغه راپورته کړ او په بستره یی واچاوه، په ډیر زحمت ما د خوب دوا پری وڅښله او تر لږ وخته د لاس او پښی وهلو او غړمبیدو وروسته ویده شو.

: بیا څه وشول؟

سلمان په سوالیه نظر بدریی ته کتل، عاتکی چی د هغه دا حالت ولید ناڅاپه یی د بیرته ستنیدو پریکړه وکړه، هغی پخوا هم څو ځله ماته وویل چی که هغو ظالمانو منصور ته څه زحمت ورکړ نو سعید به ما بالکل ونه بخښی او زه به د هغه له قیده را خلاصولو په خاطر تر سر هم تیره شم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د هغی د ایسارولو ډیری هڅی وکړی، خو اراده یی کلکه وه، هغی ویل چی که زه کور ته ولاړه نه شم د منصور او سعید دواړو ژوند په خطر کی دی، زما له عمیر څخه د څه خیر تمه نشته خو د خپل تره نه اوس هم تمه لرم چی هغه به د حامد بن زهره د زوی او لمسی د ژغورنی په اړه زما غوښتنه رد نه کړی، که نه نو زه به په کلی کی یو توپان راپورته کړم.

سلمان وویل : هغه یوه زړوره نجلی ده، او زه پوهیږم چی د منصور د تښتولو نه وروسته د دی په ضمیر کوم بوج ډ له هغه نه یی د ځان ژغورلو په خاطر ځان پخپله قربانی ته ورکړ، خو هغه ته دا ولی په خیال کی ورنغلل چی کور ته ولاړه شی نو دا پوښتنه به تری کیږی چی ته چیرته وی؟ او بیا به هغوی نیغ دلته راځی.

بدریی ځواب ورکړ: له هغی سره د دی خطر احساس ډ خو ویل یی چی زه به په اور کی ځان واچوم مگر د سعید درك به ورنکړم، د هغوی د غلطولو لپاره د دی په ذهن کی ډیر تدبیرونه وو، هغی ماته دا وویل چی زه به نیغه د خپل کور پر ځای مابنام مهال د جنوب له لوری کلی ته ننوځم، او کله چی دوی رانه پوښتنه وکړی نو ځواب به ورکړم چی ماته د سعید د کوم ملګری په لاس دا احوال راغی چی د هغه پلار یی وژلی دی او دی د خپل ځان د ژغورلو لپاره چیرته لری روان دی، اوس د یوه تپی ملګری په سبب په یوه غار کی پټ دی، هغه پر هاشم کاکا او عمیر شکمن ډ ځکه خپل کور ته رانغی، زه یی د ځای معلومولو لپاره تللی وم، هلته څو نور مجاهدین هم د دوی مرستی ته ورغلی وو، اوس زه په ډاډه زړه بیرته راستنه شوم چی دوی به څو میله نور تللی وی او له خطر څخه یی ځانونه ایستلی دی.

سلمان وویل : خدای «ج» د وکړی چی د هغی دا پلان کامیاب وی، خو زما اندیښنه ده چی هغه هلته په تلو اشتباه وکړه، هغه به عمیر تیر باسی او ښایی خپل کاکا هم دوکه کړای شی خو عتبه ماته خطرناك سړی ښکاری، که هغه لږ شك وکړی نو پر منصور به د تکلیف اخطار ورکړی او دا به ږښتیا ویلو ته مجبوره کړی.

ابو یعقوب چی تر اوسه پوری چوپ ډ او خبری یی اوریدلی وویل : تاسو ډاډه اوسی، زه هاشم ډیر ښه پیژنم، او د قبایلی مشرانو له خوا هغه ته د دی پیغام ذمه واری اخلم چی دوی ته دسیسی معلومی شوی دی او د حامد بن زهره پر لمسی به

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظلم وِنه زغمی، خو اوس سمدستی مسئله دا ده چی سعید زر تر زره له دی ځایه وباسو.

سلمان وویل : پخوا زما هم دا نظر ؤ چی دی باید سمدستی ستاسو ځای ته ورسوو. خو اوس تقدیر یو بل سبب پیدا کړ، لږ ځنډ وروسته به له دی ځایه د وښو یوه گاډی روانیږی. مونږ سعید په هغی کی غرناطی ته رسولی شو، هغه ته به خامخا زحمت وی خو دغه سفر به ستاسو د کلی د غرنیو لارو نه ډیر آسانه وی.

ما د سعید په نوکر پسی راغلی جاسوس هم غرناطی ته بیول غوښتل خو هغه به اوس ستا سره بندی وی، اس یی باید همدا اوس درسره بوزی او چیرته یی غلی کړی.

بدریی وویل : که سعید یو ځل غرناطی ته ورسیږی نو هلته به هیڅ خطر ورته نه وی، هلته به په زرگونو آزادی غوښتونکی پرده ځان قربانولو ته تیار وی خو که په دروازه کی یی گاډی ولټوله بیا به څنگه کیږی؟

سلمان ځواب ورکړ:

د دی خبری بندوبست شوی دی، آزادی غوښتونکو ته به تر لږ ځنډه د هغه د روانیدو خبر ور ورسیږی. او هغه خلك به په دروازه کی زمونږ هرکلی ته راغلی وی چی پهره داران د هغوی په وړاندی گاډی ته د نیغ کتو جرئت نه لری.

سلمان ځواب ورکړ: دریم سړی د گاډی د خاوند په لاس ځلور کوتری را استولی دی، ماته یوازی د یوی رقعی لیکل ضروری دی خو د عاتکی په اړه زه اوس هم ډیر پریشانه یم، که ماته دا معلومه وای چی تر مابنام به دا چیرته وی نو ما به اوس جعفر ور استولی ؤ، او دا احوال به می ور کاوه چی کورته ولاړه نه شی هلته یی تگ خطرناك دی.

بدریی وویل : نه! هغی پردی ډیر ټینگار کاوه چی ترڅو زه له تاسو سره احوال ونه نیسم څوك دی په ما پسی د راتلو هڅه نه کوی، ستاسو په باب هغی ویل چی د سعید او منصور څخه پرته ستاسو مرسته هم زه خپله ذمه واری او مسئولیت گنم زه به غدارانو ته داسی ور فهموم چی یو مجاهد له حامد بن زهره سره راغلی ؤ هغه هم له سعید سره د جنوب په لوری تللی دی چی د غدارانو پام په بل لوری واوړی.

ابو یعقوب وویل : اوس ستا په اړه بدریی خبره وکړه او د اوسنیو حالاتو په پام کی نیولو سره خپل کور ته د عاتکی له ستنیدو وروسته ښایی د هغو خلکو تر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سعید هم زیات ستا په باب اندیښنه وی، ځکه خو ته باید زیات پام وکړی، زما څو تنه به د ښار تر دروازی ستا په مخکی او وروسته بدرګه درسره روان وی دخطر په وخت کی به ستاساتنه کوی.

انشاءالله په غرناطه کی به ډیر زرزموږ ملاقات وشی.

بدریی وویل : زه به په کومی لاری دعاتکی احوال واخلم که کومه ضروری خبره وه نودابو نصر په واسطه به تاسوته احوال در کړم، امکان لری پخپله غرناطی ته درشم، ماچی سعید ته کومه دوا ور کړی ده هغه به ترډیره پری په هوښ رانشی، بیا هم تاسو داحتیاط لپاره یو څه دوا ګانی درسره یوسی.

بوډا نو کرکوتی ته راننوت اودکوترو کپس یی دسلمان په مخکی کیښود وبی ویل:

دګاډی خاوند راغی ، مسعود هغه ته وانبه راتولوی سلمان اسما ته وویل چی قلم اوکاغذ ورته را وړی بیا پر کرسی کیناست او به بیړه یی څو کرښی ولیکلی، ترهغی وروسته یی له کپس نه یوه کوتره را وایستله او په نری تاریی لیك دهغی پرپښه وتاړه بدریی ته یی وویل:

نوری کوتری به له تاسره وی ، زه به جعفر بیرته راواستوم، خو هغه سمدستی کورته دتلو پر ځای باید یوه ورځ وروسته ولاړ شی، ظاهراً ددی خبری امکان هیڅ نشته چی عمیر دمنصور له تښتولو وروسته په خپل کور کی دپاتی کیدو جرئت وکړی بیا هم ترڅه ځنډه دجعفر دلته پاتی کیدل ضروری دی. بیا که له هغوی نه څوك هلته وو هم دی به ووایی چی نیغ له غرناطی څخه را غلی یم هلته چی دسعید څه دوستان ماولیدل له دی څخه خبر نه وو چی هغه چیرته دی.

ته له هغو کوترو څخه یوه ده ته ور کړه اوزما نه خوا داهدایت ورته وکړه چی دعاتکی احوال واخلی او بیا موږ ته احوال راواستوی، زه به یی له دریم کس څخه خبر اخلم.

سلمان چی له کوره بهرته ر اووت لیك وړونکی کوتره یی والوزوله ،کوتره په هواکی ترکوریو چکرراوګرځیدله اوبیا نیغه دغرناطی په لوری والوته.

سلمان چی بیرته راغی دابو یعقوب په مخکی کیناست وبی ویل : جعفر به دلته تربیا راتګ دمخه ستادیوه تن په ملګرتیا بندی ستاسوکلی ته ورسوی، ماغوښتل له هغه نه څو خبری معلومی کړم.

خو هغه به په آسانه درازونو را سپرلوته چمتو نشی، ځکه خو ما هغه جعفر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته وسپاره اوتری راغلم هغه ویل چی زه دداسی خلکو په چاره پوهیږم، په لاره کی به زه دهغه له چلن څخه څان خبر کړم، که نه نو بیا به هغه زه ستارحم اومهربانی ته حواله کوم.

بوډا نوکربیا کوتې ته را غی اوابو یعقوب ته یی خبر ور کړ چی ستا له کلی څخه شپږ کسه سپاره راورسیدل اولس تنه نور په هغوی پسی پلی راروان دی.

ابو یعقوب خلکو ته دهدایت ور کولو لپاره بهرته ورووت اوسلمان څودقیقی له بدریی سره ترخبرو اترو وروسته جگ شو ویی ویل:

زه هم یوځل کوچوان گورم اوراځم.

یوساعت وروسته له وښو ډکه گاډی دهستو گنی د کوټو مخی ته دریدلی وه، سعید یی په درانه خوب ویده پکی څملاوه او په وښو کی یی پټ کړ.

بدریه اواسما په دروازه کی ولاړی وی کله چی گاډی روانه شوه سلمان هغوی ته نژدی ورغی دواړه لاسونه یی داسما پرسرکیښودل هغی سرځوړند کړاو په سلگیو شوه، بیا لږ راتکیه شوه ویی ویل:

ته خو به بیرته راځی که نه اوس به زمونږ سپی دشپی مهال هم تاته نه غپیږی.

بدریی وویل : لوری ! ته دژړا پر ځای ده ته باید دعا وکړی.

سلمان چی بدریی ته وکتل دهغی په ستر گو کی هم اوښکی ځلیدی. هغه پر خپل زړه له زغم څخه وتلی بوځ احساس کړ بدریی اسما ته پام ور واړاوه ویی ویل:

اسما! ددی هیواد هرسر ته د سلامتی په خاطر دخپلو معصومو خویندو اولونو ددعا گانو اړتیا ده ستاسو دکور سپی له یوه نااشنا میلمه سره بلدیدای شی خو کاشکی دهغو بی وسه انسانانو چاره له ماسره وای چی ټول اولس بهرنیولیوانو ته په مخ کی غورځوی.

بیا یی په ډیر زحمت خپلی اوښکی راایساری کړی اوبدریی ته یی وکتل:

زه نه پوهیږم چی تاسو به بیا چیرته او په څه ور حالاتو کی ولیدای شم، خو که الله تعالی زه د خپل نیمگړی کار د بشپړولو لپاره ژوندی پریښودم نو تل به په دی خبره ویاړم چی له تاسو سره د پیژندگلوی او لیدو نیکمرغی را په برخه شوی وه، ما د الحمرا د لیدو ډیره مینه درلوده، خو اوس دغه کور ماته له هغی نه زیات له دبدبی ډک ښکاری.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به تل دا دعا کوم چی د اندلس له افق څخه د مرګ تیاری لیری شی، خو که خدای «ج» مه کړه غلامی زموږ برخه ګرځیدلی وی نو بیا به دا خیال ما ډیر څوروی چی هغه ښځه چی په څیره کی یی داولس د تیرو عظمتونو داستانونه لیکل شوی وو د مرګ په تیارو کی سرګردانه ده.

بدریی په غمجنه لهجه څواب ورکړ:

د اولس د لونو د عزت او ذلت مسأله د اولس د زامنو په غیرت او همت پوری اړه لری، بیا هم که د ورکیدو او مرګ لاره غوره کوونکی ولس یوه بی وسه ښځه د عزت ورګنبی نو له تا څخه مننه کوم او زه داسی احساسوم چی دا زموږ وروستی لیدل نه دی.

سلمان د نوکر له لاسه د اس جلب واخست او خدای «ج» پامان یی وویل پری سپور شو، له کوره تر راوتو وروسته د دغی ساده، له وقار او حیا څخه ډکی ښځی څو انځورونه د ده تر سترګو کیدل او ده ته هر انځور تر بل زیات په زړه پوری او جذاب ښکاریدو.

له هغی سره د سلمان لومړی ځل لیدل په داسی حالت کی شوی وو چی که هغه د غیر معمولی شخصیت خاوند نه وای هم نو د یوی ښځی د ایثار او خلوص او د یوی ځوانی کونډی صبر او زغم او د یوه تپسی په خدمت کی د دی خلوص او خواخوږی او بالاخره له یوه نا آشنا مسافر سره د مخامخ کیدو پر وخت د دی اعتماد او جرئت بس ؤ چی دی ئی تر اغیزی لاندی راغلی وای.

بیا په لومړی ځل چی هغی له ده سره په کوم جرئت خبری وکړی دی یوازی تر اغیزی لاندی رانه غی بلکی رعب یی پری ولوید، خو بیا هم بدریی چی په خپل ښځینه حسن او جمال او خپله بی پروایی د ده د روح په تل کی د ژوند د کتاب په څیر کومی اغیزی پریښودي د هغی سهی احساس ده ته هغه مهال وشو چی کله یی رخصت تری اخست.

*****

له کلی لرې لری هغه له عثمان سره مخ شو، بیا یی ناڅاپه دا احساس کړه چی له بدریی څخه ډیر پراوه لری شوی دی او وړاندی هر ګام د حامد بن زهره اروا ده ته د نویو هدفونو په لوری غږ کوی، دی به د مرګ تر شیبی پوری د عاتکی په څیر د زرګونو نجونو، د منصور په څیر زرګونو ماشومانو کریږی اوری، دی له یوه زړه وړونکی خوبه راویښیده او د ژوند د ترخو حقیقتونو سره مخ کیده.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشیخ ابویعقوب کسان له دوی نه لږلږ وړاندی وروسته ورسره روان ووهغه به کله کله کوچوان ته دګاډی درولو امرکاوه اوتروښولاندی دتپی زګیروی ته به یی غوږنیوه اوخپل داډ به یی کاوه.

دسرك دکومی دوه لاری نه لږوړاندی چی ده بندی اوجعفر پریښی وو هلته ابو یعقوب دده انتظار کاوه ده ته یی وویل: مابندی ستاله ملګری سره واستاوه،پخپله به هم زرورپسی حُان رسوم، دالاره زموږکلی ته تللی ده ته یی ښه په یاد لره ،غوښتل می درته ووایم چی دهغه ناآ شناسړی نوم ضحاك دی او د ورور نوم یی یونس دی.

جعفروویل چی ماپه ډیرزحمت دامعلومات تری واخستل اووروسته بیا هغه بی سده شو،مګرزه تردی غوره لاری پیژنم، ان شا ءالله ترسباپوری به غرناطی ته پوره معلومات درواستوم.

له ابو نصر سره لیدل

پاتی لاره دوی بیله څه پیښی ووهله،له دروازی څخه یو میل لری یی د عبدالمنان یو نوکر ولیدل چی پرخره سپورۍ،هغوی چی نژدی ورغلل ګاډی،یی ودروله عثمان له هغه سره څوخبری وکړی اوبیا یی مخ راوګرځاوه اوسلمان ته یی چی څوګامه وروسته ور روان و غږوکړ،هغه اس ور وزغلاوه اودسترګوپه رپ کی ور ورسید،خدمتګار په ادب سلام وکړاووی ویل:

صیب ! زه آغاستالپاره رالیږلی یم چی دریم سړی ته ستا پیغام رسیدلی، خودځُینو مهمو کارونو په سبب تراوسه ستاله هغه سره لیدل ممکن نه دی، دغر ناطی په دروازه کی به پهره داران ستاسو د درولو هڅه نه کوی اوتاسو به په پوره داډ ښارته ننوځئ، تاسوله درشل څخه وړاندی کینۍ لوری ته په دوهمه کوڅه ننوزی،هلته به جمیل پخپله ستاسو دلارښوونی لپاره موجود وی ، آغا ویل چی هغه تاسو ښه پیژنی، ګاډی به په تاسو پسی راځُی اوزه به هم له هغوی سره وم. سلمان وویل: ستاداطمینان دی چی پهره داربه دګاډی،تالاشی نه اخلی؟

:تاسی داډه اوسی پهره داران زیات له موږ سره دی دکومو کسانو چی افسران داعتماد وړنه دی، هغوی به ګاډی ته نژدی هم راپرینښودل شی، اودضرورت په وخت کی به هغوی پخپلو کی لاس اوګریوان شی،شاوخوا به زموږرضاکاران هم وی خوداهسی داحتیاط لپاره که نه نو هیڅ خطراوویره نشته،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما عثمان ته ویلی دی چی گاډی باید چیرته بوزی، آغا ته دا معلومه نه وه چی حُینی نور کسان هم له تا سره راغلی دی، خو اوس تاته د هغوی د وړاندی بیولو ارتیا نشته.

سلمان خُواب ورکړ: دوی به تر لږ څایه راسره حُی او بیا به بیرته راوګرځی، زه سمدستی په تاپسی یم او چی دروازی ته نژدی شم نو ستاسو څخه به مخکی شم.

نوکر وویل : آغا دا هم وویل چی کله د کوڅی په مخکی جمیل وویني داسی به بنیی چی نه ورسره پیژنی، هغه به په چړپه خوله ستا په مخ کی روان وی.

* * * * *

لږ خُند وروسته ښار ته د ننوتلو په وخت کی سلمان داسی احساسوله چی د ده د ملګرپو زیاتره تدبیرونه بی ځایه او غیر ضروری وو، له دروازی نه وړاندی د سړك په شاوخوا کی زیات خلك د کورونو نه بهر راوتلی وو او د حکومت پرخلاف یی ناری وهلی، د کوڅی په مخه کی یی چی جمیل ولیدونو وړاندی روان شو، بیا هم سلمان دګاډی په باب سخته اندیښنه درلوده شاته به یی پسی کتل، چی نژدی دوه سوه ګامه وړاندی ولاړل جمیل ته یی نژدی اس ودراوه او ورو یی وپوښتل : وروره! هغه ګاډی چیرته ورکه شوه!

هغه په ډاډ خُواب ورکړ: صیب! ته غم مه کوه زمونږ په یوه لاره تګ مناسب نه ؤ، کوچوان ته لارښوونه شوی وه چی ګاډی په لومړی کوڅه وګرځوی، هغه به اوس زمونږ مخی ته راووزی، د تپی وضعه څنګه ده؟

: هغه مو د بی هوښی په حالت کی راوړی دی.

لږ لری دوه خُوانان او یو نوی زلمکی ولاړ وو، جمیل په تلو تلو کی هغوی ته اشاره وکړه او هغوی هم ورسره ملګری شول، څو دقیقی وروسته سلمان شاته مخ واړاوه وبی لیدل چی اته، لس تنه له شاوخوا کورونو څخه راووتل او پر دوی پسی روان شول. وړاندی په یوه چوك کی جمیل بنی لاس کوڅی ته د سلمان پام ور واړاوه وبی ویل:

ته اوس ګاډی لیدای شی، خو موږ ورسره تلای نه شو، ما یوازی ستا تسلی کول غوښتل اوس دی له اس څخه پلی شه.

سلمان له اسه راکوز شو، جمیل کم عمره هلك ته وویل:

ته د ده اس درسره بوزه، میلمه به له ما سره پلی درځی. هلك پر اس سپور شو او پونده یی ورکړه، په دی خُند کی د وښو ګاډی چوك ته را رسیدلی وه، د سرای

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم نوکر چی له عثمان سره را روان ؤ د سلمان په لیدو ودریدل، جمیل په بیړه وویل : اوس ستا له عثمان سره تلو ته ضرورت نشته، ته دی بیرته سرای ته ورځه، که کوم د بهر سړی د عثمان پوښتنه کوله نو ورته ووایه چی د تولو وښو بیه په دروازه کی یوه سړی ادا کړی ده او عثمان د هغه کور ته واپنه رسوی، د پهره دارانو خو د کوم یوه په تا شك را نه غی؟

ملازم یوی او بلی خوا ته وکتل بیا یی وویل چی له موږ سره عجیبه پیښه وشوه، که زما آغا عثمان ته دمخه هدایت نه وای کړی نو تولـه لوبه به خرابه شوی وه، یو پهره دار له عثمان څخه د مفته وښو په اخستلو عادت و، په دروازی کی هغه د وښو د گیډی اوچتولو هڅه وکړه، او عثمان دومره په زوره پری چیغی کړی چی هغه یی وارخطا کړ او شاته شو، افسر را وړاندی شو او د عثمان د چیغو او کوکارو په اړه یی تری وپوښتل زه وویریدم چی د غدارانو کوم جاسوس ته به د وښو د پلتلو پلمه په لاس ورشی خو عثمان یوه هوښیاری وکړه، هغه زر خپله لهجه بدله کړه، وی ویل : هیڅ خبره نشته صیبا دی زما پخوانی یار دی، ما ده ته هم د وښو د یوی گیډی راوړو وعده ورکړی وه، خو کوم سپور چی همدا اوس تیر شو هغه په لاره کی د تولو وښو بیه راکړه هغه راته ووپل چی که دی په لاره کی یو ډکی هم چاته تری ورکړ نو ورمیږ به دی غوڅ کړم، پر دی بیا افسر پهره دار ورتلود خدای شکر دی چی موږ تری راخلاص شوو او راغلو که نه نو زما حالت داسی ؤ چی له کوڅی نه راتیر شوم هم له ویری لړزیدم. چی که هغوی د وښو گیډی اوچته کړی وای نو هر څه به یی لیدلی وو، په خدای «ج» سوګند هغه هلك ډیر هوښیار دی په توله لاره یی په کړس کړس خندل.

په دی ځنډ کی گاډی وړاندی تیره شوی وه، جمیل لږ وړاندی ولاړ او بیا ښی لاس ته یوې تنګی کوڅی ته وګرځید، سلمان چوپه خوله ورپسی روان ؤ، څو نوری کوڅی یی چی شاته پریښودی یوی پراخی کوڅی ته ووتل او د یوه کور مخی ته نژدی شول، عثمان یی ولید چی له تشی گاډی سره له کوره راووت، هغه په خوله د څه ویلو پر ځای د لاس اشاره وکړه او وړاندی تیر شو او سلمان له خپل لارښود سره کورته ننوت.

په پراخ انګړ کی پر عبدالمنان برسیره یو بودا سړی او هغه هلك چی د سلمان اس یی راوستلی ؤ ولاړ وو، په یوه کونج کی واپنه انبار وو، څلورو نوکرانو واپنه گیډی گیډی را اخستل او طبیلی ته نژدی یی په یوه خونه کی ځای پر ځای کول،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخامخ یوه دوه پوړه ودانی وه، او کین لوری ته په یوه لوړه چوترہ څو نوری کوټې وی.

عمر خوړلی سړی ور وړاندی شو سلمان ته یی لاس ورکړ، عبدالمنان هغه سلمان ته ور وپیژاند ویی ویل : دا قاضی عبید الله دی او دی یی زوی ابو الحسن دی.

ستا ملګرو سمدستی ستا د کورنۍ توب مسئولیت دوی ته سپارلی دی او سعید به هم له دوی سره وی، د ده په باب همدومره ویل کافی دی چی د ابو الحسن بل ورور چی لس کاله تری مشر ؤ له حامد بن زهره سره په وروستی سفر کی ملګری ؤ. د حملی په ورځ موږ له سیند څخه دری مړی راوایستل، په هغو کی یو د ده د زوی، بل د اویس او دریم د یوه نا آشنا سړی ؤ.

څرنګه چی سمدستی پریکړه وشوه چی دغه پیښه باید له عام اولس څخه پټه پاتی وی ځکه رضا کارانو هغوی غرناطی ته د راوړو پرځای همالته د ویالی شاو خوا غلی کړل او بله شپه یی د ویجاړ کلی په هدیره کی خاورو ته وسپارل.

ده خپل زوی په خپلو لاسو په لحد کی کیښود او چی بیرته راغی له خپلو دیرو نژدی خپلوانو پرته یی هیچا ته هم نه دی ویلی چی پر ده څومره لوی غم تیر شوی دی.

رضاکارانو نور مړی ونه موندلای شول، د هغوی په باب دا ګومان دی چی هغه به په سیند کی بهیدلی او سمُندر ته به رسیدلی وی، او دا هم امکان لری چی غدارانو نصرانیانو ته خبر ورکړی وی او هغوی له سیند څخه ایستلی وی.

سلمان سر ښکته اچولی ؤ او ولاړ ؤ، بالاخره یی بوډا ته غیږ ورکړه او ویی ویل:

الله دی همت درکړی، او بیا یی سترګی له اوښکو ډکی شوی. بیا یی څو شیبی وروسته جمیل ته وکتل په ژړه غونی آواز یی وویل: ولید دا راته ونه ویل چی اویس هم له دوی سره ؤ.

جمیل وویل : دا نیکمرغی باید زما په برخه شوی وای خو هغه تر ما زیات نیکمرغه ؤ. ماته یی په وروستی وخت کی دا حکم راکړ چی زه باید د ولید په غیاب کی دلته پاتی شم، د حامد بن زهره دا نظر ؤ چی په قبایلو کی د کار لپاره یو ښه خطیب ته اړتیا لری، او په څوانانو کی اویس ډیر ښه خطیب ؤ، ځکه خو یی ماته د پاتی کیدو امر وکړ.

سلمان له عبدالمنان څخه وپوښتل : د طبیب بندوبست شوی دی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هوکی! ابو نصر دننه هغه ګوری.

: د ولید په سبب خو به دا خطر نه وی چی جاسوسان په هغه پسی وی؟

عبدالمنان ځواب ورکړ: یوازی دغه کور داسی دی چی ابو نصر ہی ویری ورته راتلای شی او چاته دا نشی معلومیدای چی هغه په خپل کور کی دی که نه، د هغه د کور بام د دی کور له بام سره جوخت دی.

عبید الله وویل : اوس تاسو دننه ولاړ شی، ابو نصر ویل چی تر ډیره وخته به بوخت وی.

لږ ځنډ وروسته دوی د هستوګنی په یوه کوټه کی ناست وو، عبیدالله سلمان ته ویل : دا زما نیکمرغی ده چی تاسو دلته تشریف راوړی دی، زما په کور کی چاته دا معلومات نشته چی ته څوك یی، نوکرانو ته به دا وویل شی چی ته له الفجاره څخه راغلی یی او ما له هغه وخته راسی پیژنی چی زه د اسونو د سوداګری په اړه هلته تلم او کله کله به هلته له تاسو کره اوسیدم.

پرون تاسو زما د احوال اخستلو لپاره غرناطی ته راغلی یاست او ما د څو ورځو لپاره دلته ایسار کړی یی. په اوسنیو حالاتو کی د حکومت یو جاسوس هم ستا د احوال په خاطر الفجاره ته نشی تلای، تا چی څوك پیژنی هغوی پر ما ډیر ټینګار کړی دی چی تاسو سمدستی له کوم نا آشنا سره خبری مه کوی، دلته چی کوم خلك راځی په هغوي کی کوم یو د حکومت جاسوس هم ګیدای شی. ځکه خو ما ستا د هستوګنی بندوبست د میلمه د حجری پرځای دننه په کور کی کړی دی.

سلمان په اندیښنه جمیل او عبدالمنان ته کتل بیا یی وویل: ولید تر اوسه پوری رانه غی؟

عثمان ځواب ورکړ: نه! امکان لری هغه دوی ورځی نور هم بهر پاتی شی.

سلمان وپوښتل : ستاسو کوم ملګری چی عثمان ته لیك ورکړی ؤ له هغه سره به زما لیدل څه وخت وی؟

عبدالمنان ځواب ورکړ: تا ته به وخت پر وخت د هغه احوال په څه طریقه رارسیږی، کله چی وضعه اجازه ورکړی خبری به دی هم ورسره وشی.

: خو وضعه داسی ده چی زه باید زر تر زره ورسره وګورم.

عبدالمنان جمیل ته کتل او ویې وویل:

هغه او د هغه نورو زیاتو ملګرو ته ستا د اندیښنو معلومات شته دی، په عامو حالاتوکی زه هم باید دلته نه وای او عبدالمنان هم ډیر نور کارونه درلودل،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو هغه موړ ته دا احوال کړی ژ چی له موړ پرته ښایی نور څوك ستا تسلی ونکړای شي، هغه د حامد بن زهره لمسی ته زیات خفه دی، د عمیر او د هغه د ملګرو لټون دوام لری، که هغوی غرناطی ته را رسیدلی وی موړ ته به همدا اوس معلومه شی، بیا به هم هغه داسی کوم ګام اوچت نه کړی چی د کم عمره هلك سرته خطر وی. ستا د پیغام په رارسیدو هغه د هغه نجلی په باب هم زیات اندیښمن شو، ځکه خو نور هم دا ضروری شوی ده چی راتلونکی هر ګام باید په ډیر پام واخستل شی، زموږ د بری تول راز به په دی کی وی چی کومو د قبایلو مشرانو ته موږ دلته د راتلو بلنه ورکړی ده هغوی تر کوم حده زموږ ملاتړ کوی، د غرناطی اولس د خپلو وګړنی او تولنیزو خطرو مقابلی ته څومره زړ راویښیدای شی او بیا حکومت تر کومه حده د اولس د احتساب له ځواك څخه ویریږی؟

که موږ د دی خبری عملی ثبوت وړاندی کړای شو چی اولس د بهرنیو دښمنانو په مقابل کی د سر قربانی ته چمتو دی نو دننه غداران به زر وپوهیږی چی وروستی وخت یی را رسیدلی دی او دوی به له فړدیناند څخه د خپلی غداری د انعام وصولولو پرځای د غرناطی په هره ځلور لاری کی راځړیدلی وی.

دوی به بیا د اولس یوه واړه کس ته هم د برندو کتو جرئت ونکړی، د خپلی آزادی او بقا لپاره د یوی پریکنده جګړی څخه دمخه به زموږ تر تولو لویه او مهمه مساله دا وی چی زموږ ترکان وروښه به په څومره وخت کی زموږ مرستی ته راورسیږی او ته به څو ورځی د هغوی لپاره ایسار وی چی ښایی موږ دوی ته د خپلو مشرانو د یو هیأت استولو ضرورت احساس کړو.

تر لږ ځنډ نورو خبرو اترو وروسته چی کله دوی د مابنام لمانځه لپاره جګ شول نو طبیب کوتی ته ورغی او په لمانځه ورسره شریك شو، له لمانځه څخه چی وزګار شول هغه سلمان ته لاس ورکړ ویی ویل: زما نوم ابو نصر دی، إن شاء الله ستا د دوست ژوند به له خطره وساتل شی، زه غواړم له تانه ډیری پوښتنی وکړم، خو ممکن نن شپه د دی پوښتنو فرصت نه وی، تر څو ناروغ را په خود کی شوی نه وی زه باید ورسره واوسم، إن شاء الله سبا ته به سره ګورو، بیا هغه عبید الله ته وویل : تاسو په ډوډی کی زما انتظار مه کوی، ما د ورځی ناوخته ډوډی خوړلی او اوس می اشتها نشته.

*****

ابو نصر بلی کوتی ته ولاړ سلمان له لږ ځنډ وروسته له عبدالمنان څخه پوښتنه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه : تاته د هاشم په باب څه معلومات وشو؟

: نه! موږ ته د هغه په باب د ښې پلټنې فرصت نه دی برابر شوی، نن د څینو لوړیو څخه دومره معلومه شوی ده چی د حامد بن زهره له راتلو څخه دمخه هاشم د لومړی وزیر مانۍ ته د ننوتو په وخت کی لیدل شوی دی، د حکومت یوه مامور هغه د محل تر دروازی پوری را رسولی ؤ، له هغی وروسته دی بیا چا نه دی لیدلی، په همغه ورځ او راتلونکی شپه د ابو القاسم په مانۍ کی څو غدارانو له هغه سره لیدلی وو، کیدای شی هاشم له کومی ډلی سره وتلی وی، په هغه ورځ کوتوال هم زیات بوخت ؤ هغه د شپی هم یو ځل ابو القاسم ته وراغلی ؤ.

سلمان لږ فکر وکړ بیا یی وویل : زما پوره باور دی چی که د یوی دقیقی لپاره هم له لومړی وزیر سره خبری وکړم دا به تری معلومه کړم چی هاشم چیرته دی؟

جمیل وویل : له لوی وزیر سره د خبرو لپاره نور خلك شته، ستا ملګری تاته د خطر قبلولو اجازه نه درکوی.

سلمان وویل : دوهم کس کوتوال دی چی زما سره د دی په اړه پوره ثبوت شته چی هغه له ابو القاسم سره په هره دسیسه کی شریك دی.

جمیل وویل : دا ټولو ته معلومه ده چی ابو القاسم هر ډول ذلیل کارونه پر هغه کوی، خو تر اوسه د هغه په مخکی هم د څه جرم د ثبوتونو وراندی کولو وخت نه دی راغلی.

سلمان وویل : زه له تا څخه بل کار اخستل غواړم لومړی دا چی ته د داسی پولیس د کور درك معلوم کړه چی یحیی نومیده، له هغی وروسته به د حامد بن زهره پر قاتلانو د لاس اوچتول درته ډیر آسانه شی، زه د غرناطی له پریښودو څخه دمخه خپلی مهمی ذمه واری پوره کول غواړم.

جمیل وویل : موږ ته د هغه د کور درك معلومول گران نه دی، په پولیسو کی زموږ زیات ملګری شته په هغوی کی چاته دا کار سپارل کیدای شی.

سلمان وویل : د منصور د میندلو لپاره موږ ته د عمیر او عتبه د تګ راتګ نه خبریدل ضروری دی. إن شاء الله زه به ډیر زر درته ووایم چی هغوی چیرته دی؟ یوازی دا ضروری ده چی ماته کوم پیغام راځی هغه ماته سمدستی راشی. که ابو یعقوب له نیول شوی سړی څخه درازونو په راویستلو بریالی شو امکان لری هغه پخپله دلته راشی، هغه به له سرای څخه زما درك معلوم کړی، او تاسو یی بیله ځنډه ماته راولی او یا ما هلته وبولی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالمنان وویل : زه د دی تولو خبرو مسئولیت پخپله اخلم، که په څه سبب زه پخپله رانه غلم، عثمان به درته راورسیږی اوس ماته اجازه راکړی.

جمیل وویل : زه هم بیرته ځم، زمونږ ملګری به د دی اوریدو ته ناکراره وی چی تاسو په خیر غرناطی ته ورسیدی. عبیدالله هڅه وکړه چی هغوی ډوډی ته را ایسار کړی، خو عبدالمنان جګ شو ویی ویل : نه تاسو مونږ ته اجازه راکړی، تر اوسه به په سرای کی ماته زیات احوالونه راغلی وی، جمیل هم ډیر کارونه لری، زمونږ هیله ده چی زمونږ عزتمن میلمه به پر دسترخوان زمونږ نشتوالی نه احساسوی.

عبیدالله د دوی د رخصتولو لپار د بهر ته راوتلو هڅه وکړه خو د عبدالمنان پر ټینګار پاتی شو.

لږ ځنډ وروسته سلمان د خپل کوربه او د هغه له زوی سره پر دسترخوان ناست ؤ ډوډی یی خوړله او د غرناطی د تازه حالاتو په اړه یی خبری اوریدی، د ده اندیښنه شیبه په شیبه زیاتیدله.

* * * * *

له نیمایی شپی نه یو ساعت دمخه په بستره هغه ناکراره پروت ؤ او لټ پر لټ اوښت، طبیب په خپو پښو دننه ورغی او هغه زر راپورته شو کیناست.

ابو نصر وویل : ته پریږوه! زه د دی لپاره راغلم چی ویښ وی د ناروغ په باب بشپړ ډاډ درکړم، إن شاء الله سهار به ما دلته ووینی، زما یو کس به د ناروغ د خدمت لپاره پاتی شی او که ضرورت شو ما هم هر وخت راغوښتلی شی.

سلمان وویل : که تاسو ډیر نه وی ستومانه نو لږ کښینی! اوس چی ما د غرناطی په اړه کومی خبری واوریدی ډیری د اندیښنی وړ دی، کوم سړی چی ماته تسلی راکولای شوه له هغه سره می سمدستی د لیدو امکان نشته، که زه پر دی ډاډه وای چی د غرناطی اولس را روانو مصیبتونو ته د څه مودی لپاره ایساریدلی شی نوزه به دومره اندیښمن نه وای.

ابونصر بستری ته نژدی کیناست ویی ویل : ستا د خیال ساتلو په خاطر توله شپه خبری درسره کولی شم، ولیدستا په باب ماته ډیر څه ویلی دی، خو زه ویریږم چی زما په خبرو به ستا اندیښنی لږ نه شی، د غرناطی وضعه ډیره په تیزی سره خرابیږی، د حامد بن زهره په راتلو چی کومی تولنیزی ولولی راپاریدلی وی هغه اوس بیرته سړی شوی دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره چی آزادی غوښتونکو هڅه وکړه چی د هغه د وژلو خبره پته کړی هومره حکومت د اولس په زړونو کی د شکونو را پیداکولو لپاره هڅی کوی چی له روانی وضعی څخه مایوس او خفه شوی او چیرته غلی شوی دی. هغه چی د غرناطی د کومو اغیزمنو خلکو د ملاتړ له هیلو سره بیرته راغلی ؤ په هغوی کی زیاتره د اولس د زیاتی بربادی لپاره د هغه ملاتړ ته چمتو نه شول.

سلمان وویل : ما دا خبری اوریدلی دی او پردی پوهیدلی یم چی کومو غدارانو چی له فردیناند سره خپله راتلونکی تړلی ده هغوی به په اولس کی د مایوسی او بی همتی د احساس راپیدا کولو لپاره له هری حربی څخه کار واخلی، خو زما پر دی سر نه خلاصیږی چی د غرناطې اولس د حامد بن زهره په باب داسی خبری څنګه اوریدای شی؟

ابو نصر وویل : کومو خلکو چی د حامد بن زهره په وړنا کی د خلکو د احساساتو او ولولو جوش ولید هغوی دا تصور هم نشو کولای چی اوس به کوم غدار له کوره بهر ته د راوتلو جرئت وکړی، خو د غرناطی تازه وضعه داسی ده ی پر دی ترڅه حقیقت باید اعتراف وکړو چی دښمن تر موږ څو چنده زیات چالاک ؤ، دوی ته د خپلی لاری تهول خنډونه معلوم وو او د ډیری مودی راهیسی یی د دغو خنډونو د لری کولو لپاره تیاری نیوه، د غرناطی او سینټافی ترمنځ د سوداګری لاره پرانستل موږ ته د فردیناند له تهولو جنګی چالونو څخه زیات خطرناک شول.

زه په هغه غونډه کی وم چی ابو القاسم دا اعلان پکی وکړ چی دغه ورځ د غرناطی د لوړی او قحطی وروستی ورځ ده، په راتلونکی کی به په غرناطه کی د لوړی او قحطی نوم او نښه نه وی، فردیناند زما دا غوښتنه منلی ده چی د غرناطی د اولس د ستونزو د حل په خاطر له سینټافی سره باید د سوداګری لاره خلاصه شی، ځکه خو به سبا ته له لمر څرك سره سم تر مابنامه ستاسو سوداګر د فردیناند له پراو څخه غلی او نور ضروری سامان راوړی.

څو شیبی د دغه ناڅاپی اعلان له اوریدو سره اوریدونکو پر خپلو غوږونو باور نشو کولی، او ما داسی احساسوله چی د خوب په حالت کی دغه اعلان اورم.

کله چی بیا ابو القاسم دا اعلان کاوه چی سر له سبا څخه به تاسو سینټافی د یوه دښمن د مرکز په څیر نه د یوه سخي ګاونډی د منډیی په حیث وګورئ او د غرناطی هغه خلك به چی له میاشتو میاشتو یی په مړه ګیده ډوډی نه ده خوړلی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډیره ارزانه بیه د ژوند ضروری څیزونه وپیری. چی بیا د خلکو د خولی نعری پورته شوی.

بیا ابو القاسم د خپلو فعالیتونو یادونه کوله ویی ویل : ما له فردیناند سره د دی غوښتنو د منلو په خاطر دری ځله ولیدل او د هغه راضی کول عادی خبره نه وه!

د دی خبرو نتیجه او اغیزه دا وه چی د ده ډیر بد غلیم هم دی ډیر د تدبیر او عقل خاوند وباله او هوښیاری یی ستایله، زه پخپله له هغو کسانو څخه یو وم چی سبا ته یی کور ته ورغلم او مبارکی می ورکړه او زه به تل پر دی پښیمانه وم. خو هغه ورځ دا چا ویلای شو چی ابو القاسم خلکو ته د غنمو د کومی منډیی لاره ورښیی، هغه به څو ورځی وروسته موږ ته د فردیناند د وسله تونو نو څخه زیاته خطرناکه وی. له غرناطی څخه چی کوم سوداگر له هغه ځایه غله واخلی او را یی وړی په هغوی کی به ډیر داسی وی چی د خپل ضمیر معامله به یی کړی وی او بیرته به راستنیږی او له هغوی سره به د دښمن جاسوسان هم غرناطی ته په راننوتلو بریالی شی.

زموږ گومان دی چی د حامد بن زهره له راتلو څخه دمخه غرناطی ته په سلگونو جاسوسان راغلی وو، په هغوی کی زیاتره یهودیان دی چی د مسلمانانو په جامه کی د کارکولو هدایت ورکړ شوی دی، هغوی له ځانه سره ډیره زیاته شتمنی هم راوړی وه او بی ضمیره خلکو د خپلو کورونو دروازی ورته خلاصی کړی، د حامد بن زهره تر راتگه د هغوی فعالیتونه پټ وو خو اوس هغوی ناڅاپه رابرالا شوی دی.

له غرناطی څخه د حامد بن زهره له وتلو نه یوه ورځ وروسته حکومت د څو ساعتونو لپاره د سپټمبر د لاری په ټرلو مجبور شو. یوازی هغه خلك ملته تلای شوای چی د پولیسو مرسته به ورسره کیدله، خو ماسپښین مهال یی دروازی خلاصی کړی او ځای ځای یی د پولیسو په مرسته د امن پوستی جوړی کړی، اوس داسی وضعه ده چی د اولس اتحاد ورو ورو ماتیږی، حکومت د دی پوره هڅه کوی چی خلك سره په مخالفو ډلو وویشی، د دښمن جاسوسان او زموږ تش په نامه علماء چی د هغوی په اشارو ناڅی د پولیسو په امنیتی پهرو کی ویناوی کوی، امن خوښوونکی د خلکو د ویرولو لپاره د کسبی وژونکو څخه کار اخلي.

حکومت د اوربند له تینگیدو وروسته د پوځ د شمیر، راکمولو هڅی پیل کړی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د پولیسو شمیر ورځ په ورځ زیاتیږی.

ابو القاسم چی د پوځ په څیر په پولیسو کی له کومو افسرانو څخه ویریده په هغوی کی څینی برغمل استول شوی دی او پاتی یی یو یو برطرف کیږی.

پخوانی کوتوال د سینتافی د لاری خلاصولو مخالفت کړی ؤ، ځکه خو یی د هغه پر ځای یو داسی څوك کوتوال ټاکلی دی چی ډیر بی ضمیره او بی همته دی او د صدر اعظم د خوشحالولو لپاره هره گناه کولی شی.

د حکومت په هڅو د غرناطی خلك په دری ډلو ویشل کیږی او د دښمن جاسوسان د عربو، بربریانو او د افریقا او هسپانیی پر مسلمانانو بد رد وایی.

دوهمه ډله د افریقایی سارایانو په پلوی خبری کوی او نورو ته کنځلی کوی، دریمی ډلی د هسپانوی مسلمانانو قیادت اخستی او مقامی عیسایان او یهودیان یی ملاتړ کوی، دغه خلك تر اوسه د اولس له ویری عامو ځایونو ته نه څی یوازی په ځلور لارو او بازارونو کی غونډی جوړوی او پولیس د هغوی امنیت نیسی.

د هغوی د جرئت اندازه له دی څخه لگولی شی چی لس ورځی پخوا حکومت د یوی داسی سیمی د جومات خطیب وواژه چی زیاتره اوسیدونکی یی هسپانوی مسلمانان وو. دغه خطیب هم له دوی څخه یو ؤ. عربو او افریقایانو هم د هغه همغسی قدر کاوه، خو حکومت له هغه نه پر دی خبره خفه ؤ چی هغه د اوربند پرخلاف ویناگانی کولی، او لنډ مهالی سوله یی د دایمی غلامی مقدمه بلله، یوه شپه هغه د ماسختن له لمانځه وروسته کور ته را روان ؤ چی کوم نا معلوم سړی وواژه.

سبا ته څو د نفوذ خاوندانو د جومات د امامت ذمه واری یوه داسی چاته وسپارله چی د دی منصب لپاره بالکل نوی ؤ. زموږ خلکو دغسی خلك کلك څارل، خو د یوه وړوکی جومات نوی امام ته د چا پام نه شو او له جومات څخه بهر د هغه فعالیتونه چاته معلوم نه وو، خو تیره شپه هغه په یوه پراخ میدان کی په یوه ډیره لویه غونډه کی پخپله اصلی څیره زاځرگند شو، ظاهراً دا د ځایی مسلمانانو غونډه وه خو یهودیان او نصرانیان هم زیات پکی وو. نیمی شپی ته نژدی د هغی سیمی یو طبیب چی زما شاگرد پاتی شوی ؤ د هغه خطیب له خبرو اوربدو وروسته نیغ ماته راغی او ویی ویل:

د خدای لپاره د حامد بن زهره ملگری خبر کړه چی پر موږ په دی نژدی وختونو کی د خدای «ج» عذاب نازلیدونکی دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا چی هغه د غونډی د جریان کیسه راته وکړه زما پخپله وضعه داسی شوه چی پاتی شپه په بستره کی لټ پر لټ اوښتم، که کوم بل چا د هغه غدار د وینا په باب راته ویلی وای نو باور به می نه و شوی چی د غرناطی اولس په دغه گرځیدلی ورځ کی هم داسی خبری اوریدای شی، په خاص ډول په داسی وخت کی چی د حامد بن زهره غږ یی لا په غوږونو کی کړنگیږی، هغه غدار خطیب هسپانوی مسلمانانو ته په خطاب کی ویلی وو:

عرب او افریقایان پردی خلك دی، هغوی یوازی د حکم چلولو مینی دلته راوستی دی، اوس اته سوه کاله پردی څمکه له حکومت کولو وروسته دوی ته دا خطر دی چی کله د دوی برلاسی پای ته ورسیږی نو دلته به یی اوسیدل گران شی، د هغوی وروستی امید دا دی چی که جگړه بیا پیل کړی نو د افریقا مسلمان هیوادونه او ترکان به یی ملاتړ ته راشی، بیا که دوی له څلور واړه لوریو څخه مایوسه شی نو دا امید واری به ورسره وی چی په کومو لارو دلته راغلی وو په همغو لارو بیرته تلای شی، خو موږ دلته پیدا شوی وو او همدلته به مرو.

موږ د دی خاوری زامن یو چی د ساتنی لپاره یی «را درك» توره اوچته کړی وه او له اته سوه کاله غلامی وروسته فردیناند آزاده کړه، پر مسلمانی برسیره پر دی هیواد کی له زیاترو سره زموږ نسلی اړیکی ونه شلیدی.

طارق بن زیاد او موسی بن نصیر تیری کوونکی وو، د هغوی بری د عربو او افریقایانو بری ؤ، او د «رادرك» ماته زموږ ماته وه.

زه عربو او بربریانو «افریقایانو» ته دا مشوره ورکوم، چی که هغوی دلته اوسیږی نو باید د دی هیواد له اکثریت سره په امن د اوسیدو او گاونډیتوب اداب زده کړی، که نه نو هغوی ته د مراکش، مصر او شام لاری خلاصی دی.

موږ د ابو عبدالله او ابو القاسم مننه کوو چی د امن خوښی ثبوت یی وراندی کړ او د اندلس د مسلمانانو د زیاتی بربادی مخنیوی یی وکړ.

موږ د فردیناند او ملکی ازابیلا څخه هم مننه کوو چی د عیسویانو او مسلمانانو ترمنځ د کرکی پخوانی دیوالونه یی راوغورځول او پر موږ یی د بښپړ بری ترلاسه کولو سره سره له خپلو عیسوی رعایاؤ څخه زیات امتیازات راکړی.

سلمان وویل : ما فکر نشو کولی چی د غرناطی خلك داسی خبری هم اوریدای شی.

: د غرناطی د اولس زیات اکثریت اوس هم پر دی خبره اتفاق لری چی موږ هر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره زړ د خپلی بقا جګړی ته میدان ته راووزو همدومره زمونږ لپاره غوره ده، د غرناطی د اولس جرئت به د قبایلو حوصلی اوچتی کړی، خو په مونږ کی یوه ډله داسی هم ده چی دا احساسوی چی هغه افسران چی زمونږ د پوځ جوهر پیژندل کیدل د دښمن په جیل کی دی، ځکه خو مونږ باید د جګړی له پیل څخه پخوا د هغوی د راخلاصولو څه تدبیر ونیسو، لږ تر لږه د اوربند په دوران کی باید داسی ګام اوچت نه شی چی فردیناند ته د هغوی د ایسارولو پلمه په لاس ورشی.

سلمان وویل :

فردیناند ته د هغوی د ایسارولو لپاره د کومی پلمی ارتیا نشته، هغه به د غرناطی له نیولو پرته هغوی په هیڅ صورت هم بیرته را پری نږدی. او له هغی وروسته هم زما اندیښنه ده چی له کومو خلکو څخه چی د ابو القاسم څخه د تحقیق او پوښتنی ویره ده هغوی به په هیڅ صورت هم بیرته را نشی، زه حیران یم د کومو غازیانو پالنه چی د موسی بن ابی غسان غوندی حقیقت خوښوونکی سپاهی کړی وی هغوی په دی دسیسه کی ولی راغلل؟

د هغوی پردی خبره ولی باور شو چی کله د غرناطی خلك د غذایی موادو څخه ځانونه پوره کړی نو فردیناند به یی د خپلو پوځونو سره د مقابلی لپاره بیرته واستوی.

ابو نصیر ځواب ورکړ:

په پوځ کی دننه کومو لوبو لوبو منصبدارانو چی د ابو القاسم دوکی پیژندلی هغوی د اوربند له ترون سره جوخت برطرف کړای شول، او هغه غوندی چالاك سړی ته دا اسانه وه چی ځوانانو ته دوکه ورکړی چی که تاسو غواړی چی د اوربند له مودی پای ته رسیدو وروسته بیا جګړه وکړی نو همدا اوس غذایی مواد ذخیره کړی او همدایی یوازینی لاره ده، او دا کار هغه مهال امکان لری چی د یرغملو په باب د فردیناند شرط ومنل شی.

دا زمونږ دومره لویه بډمرغی ده چی په هغه مهال کی حامد بن زهره غوندی ستر شخصیت په غرناطه کی نه ؤ ابو القاسم د سولی غوښتونکو سره جوړ جاړی وکړ، نه یوازی دا چی د غرناطی څو ډیری د نفوذ خاوندانو کورنی یی د ځان پلوی کړی؛ بلکی د پوځ زیات شمیر ځوان افسران یی هم د ځان ملاتړی کړل.

له اوس څخه هغه د مخالفت اندیښنه نه درلوده، د سینتافی د لاری په خلاصولو سره ده ډیر هوښیار او باتدبیره خلك هم پردی فکر کولو ته مجبور کړل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی فردیناند د ده په لاسو کی دی او په کومه آسانی چی هغه خلك د لوبی له مرګه وژغورل همدغسی به په اسانی سره زموږ سړی د دښمن له جیل څخه راوژغوری.

په دی دسیسو کی د هغو یهودیانو د ماغونو هم کار کاوه چی په غرناطه کی دننه یی د دښمن د لومړی لیکی د سړیو کار کاوه، زه ستا له دی خبری سره موافق یم چی فردیناند به په هیڅ حالت کی هم د خپلو هدفونو له ترسره کولو پرته جنګی بندیان خوشی نکړی.

ابو القاسم هره دوهمه او دریمه ورځ د یرغملو د لیږلو په پلمه سینتافی ته څی او په ښار کی داسی جار وهل کیږی چی هلته هغه بندیان ډیر آرام او په مزو کی دی خو زموږ د مشرانو دا ګومان دی چی تر اوسه هغه له بندیانو سره هیڅ لیدلی هم نه دی. اوس د پوځ د افسرانو خوشباوری لری شوی ده او هغه پردی خبره ویږی چی کله د هغوی سترګی پری ولګیږی نو بوتی به یی وشکوی.

ابو نصر له لږ او ډیر ونورو خبرو وروسته ولاړ او د سلمان حالت داسی ؤ چی نوره شپه خوب ورنغی.

هغه په وار وار په خپل زړه کی ویل، ای زما پروردګاره! زه څه کولی شم؟ داولس د ګناهونو بار یوازی اولس اوچتولی شی، زه یو تن یم، ماته یوازی دومره بری را په برخه کړه چی د خپل محدود عقل او څواك سره سم خپله برخه ذمه واری ترسره کړم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عمیر مشغولیت

د منصور له تښتولو وروسته عمیر ته دا خبر ضروری ؤ جعفر کلی ته راغی او بیرته غرناطی ته روان شوی دی او ضحاك ورپسی دی. خو سبا ته هغه سخت خفه ؤ چی که عاتکه ناڅاپه کور ته راشی شور گډ کړی نو دی به څنگه ورسره مخامخ کیږی.

ځکه خو ده لومړی د هغو نوکرانو څخه ځان بیغمه کاوه چی د ده د ناسکه مور «میری» په څیر یی په هره معامله کی د عاتکی پلوی کوله، چی سهار شو دوو تنو ته یی امر وکړ چی سمدستی «لانجران» ته روان شی د عاتکی ماما ته ورشی او د دی درك معلوم کړی، دریم نوکر یی د گاونډیو اتو تنو سره د جنوب ختیځ هغو لری کلیو ته واستول چی هلته د دوی نور خپلوان اوسیدل. په کور کی یوازی یو داسی خدمتگار پاتی شو چی د ده پری بشپړ اعتماد ؤ.

د خپلی میری د ویرولو لپاره یی همدومره ویل بس وو چی : پلار جان به ډیر زر له غرناطی څخه بیرته راستون شی، که هغه شکمن شو چی عاتکه ستا په مشوره چیرته تللی ده نو هغه به دی هیڅ ونه بخښی.

له دی وروسته د هغی دا حالت ؤ چی د خپلی بی گناهی د ثابتولو لپاره یی څو ځلی اوښکی تویی کړی وی، تر ماسپښین پوری زیات خلك د غرناطی د احوال په خاطر ده ته راغلل خو د عمیر په لاربښوونه خدمتگار هغوی ته بهر ځواب ورکړ چی آغا مریض دی او بشپړ استراحت ته اړتیا لری.

تر قضا ماسپښین پوری عمیر د عاتکی په انتظار کی ؤ د هغه وضعه داسی وه چی د خفگان په حالت کی به کله خپلو ملگرو ته د میلمنو حجری ته ورغی او کله به یی د ننه په کور کی په برنډه یا کوټو کی قدم واهه.

مابنام مهال هغه خپلو ملگرو ته د اسونو د تیارولو هدایت وکړ، پخپله پر بام

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخوت یوی او بلی خواته یی وکتل، ناڅاپه یی د جنوب ختیځ په غونډیو کی پر یوه سپاره نظر ولګید، تر لږ ځنډه یی په ځیر ځیر ورکتل، بیا ناڅاپه د ده په رګونو کی وینه توده شوه، سپور تر اوسه پوری نیم میل لری ؤ، بیا هم د ده زړه ګواهی ورکوله چی هغه عاتکه ده، څو دقیقی یی نور په ځیر ځیر په هغه لوری له کتلو څخه وروسته په بیړه د سلمی کوټی ته راغی او ویی ویل : موری مبارك دی شه عاتکه بیرته راغله، خو ترڅو زه د دی دماغ سم نه کړم ته د ځان وربنودلو هڅه مه کوه، ځکه خو ته پاس کوټی ته ولاړه شه او غلی هلته کښینه!

د غه ټجلی او خدمتګاره هم هلته درسره ښوزه، که ستا له طرفه لږ اشتباه وشوه نو خبره به خرابه شی، راڅه زر کوه!

سلمی د خپلی خدمتګاری او خالدی سره زینی پلو ولاړه، عمیر په دوی پسی د پاس پورتر دروازی پوری ورغی، سلما چی کوټی ته ننوتله ناڅاپه یی مخ راوګرځاوه او ویی ویل:

عمیره! زه ویریږم چی که دی څه توندی خبری ورسره وکړی نو خبره به ډیره وړاندی ولاړه شی.

: موری! ته غم مه کوه دا ددی لومړی حماقت دی او زه یوازی دا تسلی غواړم چی بیا به له کوره دوتلو جرئت نه کوی. عمیر دا وویل او له بهر څخه یی دروازه ورپسی زنځیر کړه.

سلما چیغی کړی : عمیره! عمیره! ودریږه زما خبره واوره!

هغه ځواب ورکړ: که ته نه غواړی چی ټول کلی دلته راټول شی نو شور مه کوه!

سلمی نرمه شوه ویی ویل : زویه! زه یوازی پردی ویریږم چی هغه په خبره ونه پاریږی.

: ته فکر مه کوه، که ستا له خوا د هغی حوصله اوچته نه شی زه به یی د پارولو هڅه ونه کړم.

عمیر دا وویل او بیا ګړندی په زینو کی ښکته شو هغه نوکر ته وویل : عاتکه را روانه ده خو دننه تر راتلو پوری هغی ته باید دا معلومه نه شی چی موږ یی دلته په انتظار کی یو، که هغی د پوښتنی هڅه وکړه پردی یی ایساره کړه چی زه له نورو نوکرانو سره ستا په لټون کی مشغول وم، دا ضروری ده چی پردی پسی بل څوك له درشل څخه دننه رانشی. ځکه خو د دی له راتلو وروسته دروازه زنځیر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړه، زما یو ملګری به د میلمنو په حجره کی ستا سره د مرستی لپاره چمتو وی، بیا دی په منډه د میلمنو حجری ته ولاړ یوه شیبه وروسته له دوو تنو نورو سره د هستوګنی د کوټو په لور روان ژ.

* * * * *

لږ ځنډ وروسته عمیر د ډیری اندیښنی په حالت کی د عاتکی په انتظار ژ، هغه باید تر اوسه پوری کور ته راغلی وای، خو ماښام شوی ژ لا د هغی د راتګ نښه هم نه وه، د کور په منځ یوه کوټه کی د ډیوی له بلولو وروسته به کله هغه راووت او په برنډه کی به یی قدم واهه او کله به د کوټی دننه په کرسۍ کیناست.

بالاخره هغه له کور څخه بهر داس د پښو ترپهار واورید، په بیړه راووت، عاتکه چی په درشل ورننوته له اس څخه پلی شوه او دی په منډه بیرته کوټی ته ننوت.

عاتکه د برنډی په مخکی یوه شیبه ودریده او بیا زړه نازړه کوټې ته ورننوته چی په عمیر یی سترګی ولګیدی ویی ویل : کاکا ناوی چیرته ده؟

عمیر چی د دی څیری ته وکتل د لومړی ځل لپاره یی په کور کی د برلاسی احساس وکړ په بی پروایی یی ځواب ورکړ:

خالدی له کلی څخه بهر کوم سپور کلی خواته راروان ولید هغوی دواړه بیا ستا په لټه پسی ووتی، که ته نیغه کورته راغلی وای په مخه به درغلی وای. زما په ګومان ته د منصور دوی کړه وځندیدې!

ناڅاپه د عاتکی څیره له غوسی تکه سره وځلیده او ویی ویل: زه په دی تمه هلته تللی وم چی ښایی د حامد بن زهره د قاتلانو د هغه پر لمسی رحم راغلی وی.

: ته څه وایی؟ عمیر په وارخطایی له کرسۍ نه جګ شو زیاته یی کړه؛ آیا حامد بن زهره چا وژلی دی؟

عاتکی وویل : که دی اوس هنداره مخ ته ونیسی ځواب به پخپله واوری، زه یوازی دا پوښتنه درڅخه کوم چی منصور چیرته دی؟ په یاد ولره چی دروغ ویل دی هیڅ ګټه نه لری، که تا ماته ډاډ رانکړای شو نو تر سبا پوری به د کلی د هر ماشوم او بوډا پر خوله همدا پوښتنه وی.

عمیر وویل : تاته دا سعید ویلی دی چی د هغه پلار وژل شوی دی.

: هوکی! ته دی خپلو ملګرو ته دا خبر ورکولی شی چی هغوی پر خپلو ګناهونو پردی اچولو کی نه شی بریالی کیدای، سعید ژوندی دی او ستاسو له ولکی څخه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر لری تللی دی، سمدستی هغه ته دا نه ده معلومه چی د پلار قاتل یی څوك دی، هغوی د شپی پر مخ نقابونه راخپاره کړی وو خو په غرناطه کی دننه او بهر داسی خلك شته چی ستاسو او ستاسو د ملګرو هیڅ خبره تری پته نه ده، که هغوی سعید ته د قاتلانو په باب څه ویلی وای نو هغه پردی سربیره چی تپی ډ په بدله اخستلو کی به یی یوه شیبه هم څنډ نه ډ زغملی، خو د هغه ملګری داسی ګڼی چی د حامد بن زهره له مرګه وروسته د هغه زوی ته اړتیا ده، هغوی به دی غرناطی ته د بیا راوستلو لپاره د مناسب فرصت په انتظار وی او پردی بیا فکر کول ستا کار دی چی د اولس د غدارانو د ورمیږونو او د وطندوستو غازیانو د تورو په منځ کی به څومره فاصله وی.

د عمیر رنګ تك ژیړ شو هغه تر لږ څنډه په حیرانی عاتکی ته کتل، بیا یی پر ځان د قابو کیدو هڅه وکړه ویی ویل:

عاتکی ! ما ته نه ده معلومه چی حامد بن زهره کله او چیرته وژل شوی دی، او زه ډاډ درکوم چی منصور ته هیڅ خطر نشته، ما د جعفر له میرمنی سره ژمنه کړی وه چی ته کله راستنه شی نو هغه به روغ رمټ بیرته کورته راستون کړای شی، زه اوس هم پر همغه وعده ولاړ یم.

: ته په ډیرو خبرو خبر نه یی، خو زه پر ډیرو پوهیږم، ځکه خو که نه غواړی چی تر سبا پوری دغه کورایږي او خاوری شی نو په دی کې دې خیر دی چی د منصور په بیا راوستلو کی یوه شیبه څنډ مه کوه.

: زه د منصور دښمن نه یم، دا ټول ستا په سبب وشول، ستا لټول د کورنی د عزت سوال ډ، د خدای «ج» لپاره اوس کښینه او په ډاډه زړه زما پوښتنو ته ځواب راکړه، تا د حامد بن زهره د وژنی آوازه او پر ما بی سببه د هغی د تور لګولو ضرورت ولی احساس کړ؟

د عاتکی د زغم او صبر ځواك پای ته ورسید، هغی په زوره وویل : زه پردی شرمیږم چی د کاکا زوی می یی، ته چی د لیوانو له کومی ډلی سره ملګری شوی یی د هغو لارښوونکی زما د مور او پلار قاتل دی، د هغه اصلی نوم طلحه نه بلکی عتبه دی، زه چی څومره د خپل پلار او مور قاتل پیژنم همدومره د حامد بن زهره قاتلان هم پیژنم، ځکه خو ته منصور ته د تکلیف رسولو او یا د سعید د لټولو پرځای د ځان غم کوه.

د عمیر حالت هغه زخمی ځناور ته ورته ډ چی پر خپل ښکاری وروستی حملی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته تیاری نیسی، هغه وویل:

عاتکی! ډیری خبری داسی وی چی پر خوله یی راوړل خطرناك وی، ترکومه چی په ما پوری اړه لری زه ستا هره خبره زغملی شم، خو که تا د کلی د نورو خلکو په مخکی هم داسی بی احتیاطی کړی وی نو یوازی زما لپاره نه بلکی د ځان لپاره دی هم لوی خطر پیدا کړی دی.

عاتکی وویل : زه په دی ټمه کور ته راغلی یم چی ته به کورته د منصور د راوستلو وعده ترسره کړی او بیا به خلکو ته زما د څه ویلو اړتیا پاتی نه شی.

: ته دا وعده کوی چی ته به بیا ما د یوه دښمن په حیث نه گوری!؟

: زه یوازی دا وعده کولی شم چی چاته به ستا په باب څه نه وایم، خو زما یو شرط دی.

: څه شرط؟

: دا به راته وایی چی زما د پلار او مور قاتل چیرته دی؟

: په خدای «ج» سوگند چی ماته ستا د پلار او مور قاتل نه دی معلوم.

: کیدای شی چی پخوا درته معلوم نه وی خو اوس ما درته وښود.

: هغه دلته نشته.

: که زما د کورنی غیرت مړ شوی وی نو زه به یی د دنیا تر وروستی کونجه ولټوم، تاته معلومه ده چی انسان د یوی گناه د پټولو لپاره د څو نورو جرمونو په کولو مجبوریږی.

ماته معلومه ده چی ثا د حامد بن زهره د وژلو د پټولو په خاطر د سعید د وژلو هڅه کوله، خو اوس د هغه یو وینبته ضایع کولی نشی.

عمیر وویل : فرض کړه چی پرکومو خلکو تا د حامد بن زهره د وژلو تور لگولی دی په هغوی کی ځینی دلته موجود وی او ستا خبری یی اوریدلی وی او دا پریکړه یی کړی وی چی ستا دلته اوسیدل سهی نه دی. عاتکه پریشانه شوه یوی او بلی خواته یی وکتل او بیا گړندی د بهر دروازی په لور ولاړه خو عمیر زر تر مټ ونیوه، له دی سره سم ښی او کین لوری ته دروازی خلاصی شوی او دوه تنه دننه ورغلل.

عاتکی په بل لاس خنجر راوایست او چیغه یی کړه:

غداره! خاینه! خو یو تن په بیړه د هغی مړوند ونیو او دوهم یو دروند څادر پری وروغوځاوه، عاتکه په ترپکو شوه، چیغی او کوکاری یی وکړی خو زر د هغوی په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنجو کی یی وسه او یی سیکه شوه.

عمیر هغه په غولی وغورځوله او په خوله کی یی دسمال ورکړ بیا یی یوه ریتاړه و ایستله او خوله یی پری وترله، د هغه نورو ملګرو زر زر د هغی لاس او پښی په پریو وترل.

پنځه دقیقی وروسته عمیر عاتکه اوچته کړه له کوټی راووت د هغه ملګری له برنډی سره له اسونو سره ولاړ وو ده عاتکه پر یوه اس واچوله او وروسته دی پری سپور شو، بیا یی خپلو ملګرو ته وویل:

اوس موږ باید په بیړه له دی ځایه ووزو، سمدستی دغه ټجلی ریوازی پر اس نشو سپرولی، خو چی لږ لیری ولاړ شو بیا به کوم خطر نه وی ځکه خو د دی اس هم درسره بوزی.

سلمی د پاسنی پوړ له کوټی نه چیغی کړی: عمیره! عمیره! دا څه پیښه ده؟ ته چیرته ځی!

: زه د عاتکی د درک معلومولو لپاره ځم!

: مګر اوس ما د هغی غږ اوریده.

: تا وهم کړی دی، زه د پاس دروازی د خلاصولو لپاره نوکر در استوم دا یی وویل او اس ته یی پونده ورکړه.

لږ ځنډ وروسته هغه له کلی څخه وتلی ژ او خلك د شپی په تیاره کی له کورونو څخه راوتل، له یو بل څخه یی پوښتل : دا څوك وو، او اوس چیرته روان دی؟ خو د دوی تګ دومره ګرندی ژ چی چاته یی د لاری نیولو او څه خبرو فرصت ورنکړ.

له کلی نه چی یو میل لری ولاړل په یوه نری غرنی لاره ورسم شول، پر عاتکی د غوسی پرځای د بی وسی احساس زورور کیده او له عمیر څخه یی د ژغورنی په لارو چارو فکر کاوه. ناڅاپه عمیر اس ودراوه او تری کوز شو ویی ویل:

زه ستا په تکلیف پوه یم خو دا یوه مجبوری وه، اوس که ته له هوښیاری څخه کار واخلی نو پاتی لاره به په آرامه مزل وکړو.

اوس به تاته زما هره خبره بده درلګیږی خو سبا ته ښایی ته پخپله دا احساس کړی چی زه دی دښمن نه یم.

بیا هغه د عاتکی د پښو پری غوڅ کړ بیا یی د دی د اس جلب یوه سپاره ته ورکړ او امر یی ورته وکړ چی له دی سره یوځای درومه او بیرته پر خپل اس سپور شو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکه چی یوازی پر اس سپره شوه د بدنی درد او تکلیف سره له روحی او ذهنی تکلیف څخه هم تر څه حده خلاصه شوه، بیا هم د دی لاس اوس هم ترلی او په خوله کی یی توکر ورترلی ؤ.

*****

د عبید الله په کور کی تر دوو ورځو سلمان د منصور په باب څه خبر وانه ورید، د بدریی له لوری هم کوم پیغام رانه غی، هغه دوه څله ابو الحسن د عبدالمنان د درك معلومولو لپاره واستاوه، خو هغه هم په خپل سرای کی نه ؤ، هغه یوازی پر دی پاڼه ؤ چی د سعید تبه شکیدلی وه او وضعه یی ورځ په ورځ ښه کیده.

د سلمان زیات وخت د ده په خدمت کی تیریده خو څومره به چی ده تسلی ورکوله هومره به هغه خپل ضمیر ملامت کاوه چی تش الفاظ د هغه د زړه بار نشی کمولی، د منصور په باب ده په وار وار همدا ویل چی د هغه لټون دوام لری، امکان لری تر اوسه کورته راستون شوی وی، او نن یا سبابه‌موږته له کلی څخه خبر راشی، خو هغه د عاتکی د اتکل نه لری پریکړی په باب د څه ویلو جرئت نه کاوه او د خبرو په وخت کی هغه سعید ته د داسی ښودلو هڅه کوله چی هغه د بدریی په کور کی خوندی او آرامه ده.

سعید د عاتکی او منصور په باب د څه نا آرامی ښودلو پرځای په چوپه خوله د سلمان خبری اوریدی او په څه ژور فکر کی به ډوب شو، هغه ډیر کمزوری او ډنګر شوی ؤ. او طبیب چی هر سهار او مانښام د هغه د لیدو لپاره راتلو د هغه خدمت کوونکو ته یی په کلکه دا تینګار کاوه چی د غرناطی په باب کوم خطرناك خبر ورته ونه وایی، څکه خو به چی کله هغه له عبید الله، د هغه له زوی یا له کوم نوکر څخه څه پوښتنه کوله نو هغوی به د ده د تسلی په خاطر د غرناطی د خلکو د احساساتو او د غرنیو قبایلو د امیدوارووونکو پیغامونو خبری ورته کولی.

*****

درېمه شپه سلمان له سعید سره ناست ؤ، ابو الحسن له طبیب سره کوتی ته ورننوت او ویی ویل: پلار جان می تاسو بللی یاست.

سلمان جګ شو په هغه پسی روان شو کله چی له کوتی ووت ابو الحسن په تیټ غږ ورته وویل : ته دی خپلی کوتی ته تشریف یوسه.

سلمان زر خپلی کوتی ته ننوت، هلته د عبیدالله پرځای ولید د ده په انتظار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژ.

سلمان لاس ورکړ او ویې ویل : د خدای «ج» شکر دی چې راغلی، زه ډیر اندیښمن وم، زما له عبدالمنان او جمیل څخه دا ټمه نه وه چې دومره غفلت به وکړی.

ولید څواب ورکړ: ستا ملګری ستا له احساساتو څخه ښې پروا نه دی، هغوی ته معلومه ده چې ستا پر زړه څه تیریږی، همدغه سبب دی چې زه کله غرناطی ته راورسیدم، هغوی امر راته وکړ چې ستا خدمت ته حاضر شم.

: دلته خو به دی په راتګ کې څه خطر نه وی؟

: نه! غدارانو ته معلومه ده چې زه یوازی نه یم.

: تاته معلومه ده چې د سعید وراره یې تښتولی دی؟

: هوکی! ماته دا ټول معلوم دی، ما د عاتکی په باب هم اوریدلی دی، ما غوښتل له تا سره د خبرو نه وړاندی سعید ته ډاډ ورکړم، خو پلار جان می سمدستی مناسب ونه ښلل او د هغه له لیدو څخه یې ایسار کړم، هغه وایی چې تا وویني خو پوښتنې به وکړی خو سمدستی د هغه وضعه داسی نه ده چې د بهر احوال ورته ورکړای شی.

سلمان وویل : تاته معلومه ده چې ما هغه ته په وار وار په دروغو تسلی ورکړې ده، او اوس حالت داسی دی چې زه یې اوس مخې ته په ورټلو پښیمانی احساسوم.

دلته ما دری ورځې وایستلی خو ماته دا هم معلومات ونه شو چې قاتل منصور چیرته بیولی دی، ما یو داسی څوک پریښی او راغلی یم چې ډیر څه تری معلومیدای شوای، زما پردی باور ژ چې یو څه پیغام به خامخا راشی او په غرناطه کې به ستا ملګری هغه احوال ماته راوړی، خو چې مایوس شوم د کوربه زوی می په عبدالمنان پسی واستاوه، خو هغه هم په سرای کې نه ژ، اوس ما سر له سبا څخه پخپله د منصور ذ لټون اراده کړې ده، ماته په دی کار کې یوازی د یوه ملګری ضرورت دی.

موږ تاته زر تنه درکولی شو خو د هغوی لومړنی مسئولیت به ستا ساتنه وی، ته زما پر خبره خپه نه شی، زه تاته د دی لپاره راغلی یم چې درته ووایم چې ملګری دی د منصور په باب ډیر اندیښمن دی، که دوی سمدستی تاته څه احوال درنکړ نو سبب یې دا ژ چې په غرناطه کې ستا دوستان نه غواړی تا په خطر کې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وغورځوی.

: د څه احوال؟

ولید له جیبه دوه توتی کاغذونه راوکښل او سلمان ته یی ونیول ویی ویل : دغه دواړه احوالونه له لږ څنډ وروسته رارسیدلی دی، د بدریی لیك پیژنم، ته یی هم ولوله.

سلمان یو پر بل پسی دواړه لیکونه ولوستل.

«د ضحاك خوله چوله شوی ده، د هغه ورور یونس هم د عتبه خدمتگار دی، په ویګا کی درنده لوری ته تلونکی سرك پر سر یو لوی بن دی په هغه کی یو کور دی چی د جګړی په وروستیو شپو ورځو کی زما د پلار قاتل قبضه کړی ؤ، د شاوخوا نورو باغونو څلور دیوالونه دومره اوچت نه دی، هغوی منصور هلته بیولی دی، تاسو په غرناطه کی خپلو ملګرو ته ووایی چی تر تولو دمخه یونس پیدا کړی، د هغه دا یقین دی چی د ده په لتولو پسی به ویګا ته خامخا راشی او ستاسو ملګری به له هغه نه زیات معلومات ترلاسه کړی.

سلمان سمدستی دوهم لیك خلاص کړ د هغه مضمون داسی ؤ:

ما کوتره الوزولی وه چی جعفر راغی، هغه دا خبر راوړ چی عمیر تیره شپه عاتکه هم ورسره تښتولی ده، په اوسنی وضعه کی هغه غرناطې ته نشی تلای، همدغه اتکل دی چی عاتکه به یی هم منصور ته ور وستلی وی، خو زه هیله کوم چی تاسو دغه معامله هغو خلکو ته پریږدی چی د ویګا له وضعی څخه خبر دی.

سلمان د ډیر خفګان په حالت کی ولید ته وکتل او هغه ورته وویل : اوس ته پوهیدای شی چی تاته یی ولی احوال درنکړ، د هغوی موندل د غرناطی د خلکو مسئولیت دی، تاته د څه خطر زغملو اجازه نشی درکول کیدای.

سلمان وپوښتل : دا لیکونه چاته لاس ته ورغلی وو؟

: دریم کس تهٔ ولید څواب ورکړ، بیا یی زیاته کړه:

ما نن دیرش تنه د قبایلو مشران راسره راوستی دی او له څو نورو سردارانو سره د لیدو لپاره د یوه هیأت سره می بیرته د تلو نیت ؤ خو دریم کس حکم راته وکړ چی زه تا ووینم او بیا ولاړ شم، هغه تاته دا تسلی درکول غواړی چی موږد منصور او عاتکی له حاله ښی خبره او غافل نه یو.

سلمان لږ فکر وکړ بیا یی وویل: هغوی د عتبه له هستوګنځی څخه د ضحاك د ورور درك معلوم کړی دی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هوکی! مګر هلته یوازی دوه تنه نوکران وو، هغوی ویل چی یونس دلته نه دی راغلی.

: ته د عتبه کور راښودلی شی؟

: نه ستا تګ هلته مناسب نه دی، زه د دی خبری ذمه واری اخلم چی که د ضحاك ورور راغی نو بیرته به تلو ته پری نښودل شی.

سلمان وویل : ولیده! دغه وضعه زما له زغم څخه وتلی ده، کله چی سعید وښم او په هغه او دغه خبره ډاډ ورکوم نو خپل ضمیر می ملامتوی، زه تاته دا نشم ویلی چی د منصور او عاتکی په خاطر د خپل ټولنیز مسئولیت څخه مخ واړوی، خو د هغوی په ځیر زه هم یو فرد یم، که زه په خپله بنربښند نه د حامد بن زهره د لمسی او یا د یوه مجاهد د لور عزت وساتلای شم نو دا سودا به راته ګرانه نه وی.

که تاسو د ترکانو د سمندری قواو د امیر لپاره کوم هیأت لیږی نو هغه زما څخه پرته هم استولی شی، زه د دی هیأت مشر ته معرفی خط ورکولی شم او دا هم ورته ویلی شم چی هغه په کومه نیته په کوم ځای کی د کښتی د راتلو انتظار وکړی.

ولید وویل : د جیل پر بدلون د بندیانو په وضعه کی بدلون نه راځی نن منصور او عاتکه د دښمن په بند کی دی، که یی سبا ته تاسو له ویګا څخه غرناطی ته راولی او هوٓ ورځی یا څو هفتی وروسته غرناطه بیرته د دښمن په لاس کیوزی نو پردی به ستا څه ډاډ حاصل شی. د منصور په ځیر په لکونو هلکان او د عاتکی په ځیر په لکونو لونی به په نیول شویو سیمو کی د دښمن د ظلمونو سره مخ وی.

سلمان وویل : کاشکی ما په لکونو ځله ساه ورکړی وای او د هر منصور او د هری عاتکی لپاره یو یو ځل مړ وای، د ولید سترګی راډکی شوی او تر لږ ځنډه یی هغه ته کتل، بیا یی وویل : ګوره زموږ هیله ده چی زر تر زره ته له دی ځایه روان شی خو دوی ورځی به خامخا نور انتظار کوی، کوم سړی چی دلته ستا په انتظار ټینګار کوی هغه اوس په غرناطه کی په کوم ځای کی د قبایلو له مشرانو سره په مشورو بوخت دی، امکان لری نن یا سبا څه پریکړه وکړی او سبا ته تاته وویلی شی چی تر څه وخته تلای شی.

: ستا باور دی چی کوم سرداران چی له تا سره راغلی دی له غدارانو څخه به څه خطر ورته پیښ نه شی؟

: نه! ترڅو حکومت ته دا معلومه نه شی چی موږ څه کول غواړو هغوی تر هغی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوری څه لانجه او جنجال نه خوښوی او زموږ هڅه دا ده چی تر ډروستی وخته زموږ ارادی چاته معلومی نه شی. د قبایلی مشرانو د غولولو لپاره د حکومت غداران هم بوخت دی، ځکه خو ډیرو اعتمادی کسانو ته دا ویل کیږی چی موږ به څه وخت او چیرته خپل کار پیلوو.

: تاته دا معلومات شته؟

: هوکی! موږ د تیاری لپاره چی څومره کولی شو فرصت ترلاسه کول غواړو، ځکه خو زموږ د مشرانو دا پریکړه ده چی د اوربند د مهال تر پای ته رسیدو پوری له ډیر احتیاط څخه کار واخلی او یوازی یوه یا دوی ورځی پخوا باید په ټول اندلس کی جګړه پیل شی.

: ستاسو دا باور دی چی په غرناطه کی دننه او بهرنی دښمنان به تاسو ته د څه تیاری فرصت درکړی او د حکومت د هڅو په نتیجه کی چی په ښار کی دننه کوم فسادونه پیل شوی دی هغه به تر څو ورځو پوری د بشپړی کورنۍ جګړې بڼه غوره نکړی؟

ولید لږ په فکر کی ډوب شو بیا یی ځواب ورکړ: موږ ته تر ټولو لوی خطر همدغه دی او موږ له دی خطر څخه د خلکو د خبرولو پوره هڅی کوو، بیا هم زه ستا د دی پوښتنی په باب ډاډمن ځواب نشم درکولی چی زموږ هڅی به تر کومه حده بریالی شی.

که موږ ناڅاپه په غرناطه کی د کورنی جګړی خطر احساس کړ، نو د اولس د پام اړولو په خاطر موږ باید سمدستی د جګړی ډګر ته راووزو، خو زموږ دغه هڅه به هم هغه وخت نتیجه ورکوی چی پیل قبایل وکړی او ورسره جوخت زموږ بهرنی مرستندوی که سمدستی پر ساحلی برخو حمله ونکړای شی نو لږ تر لږه زموږ دومره ملاتړ وکړای شی چی زموږ خلکو مورال ورسره اوچت شی، همدغه مسأله ده چی ستا مرستی ته په کی اړ یو.

سلمان وویل : مګر تاته دا معلومه ده چی زه د سمندری قواو له امیر څخه د څه پریکړی له صلاحیت سره یوڅای نه یم راغلی. زما هدف د حامد بن زهره رارسول وو، اوس زه هغوی ستاسو له وضعی څخه خبرولای شم، کیدای شی زما غوښتنه هغه څه اقدام ته اړ کړی خو زه له تاسو سره وعده نشم کولی.

: که ستا کښتۍ له لری پر څنډو ډزی وکړی هم ډیری ښی او اوږد مهالی اغیزی به ولری، زموږ مشران ګومان کوی چی تقدیر بی له کوم سببه ته دلته نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی را استولی.

تاته معلومه ده چی سیلاب اخستی انسان ته د خاشاکو تکیه هم غنیمت وی، زموږ د ملګرو دا خیال دی چی کله قبایلی مشران دلته راتول شی نو تا به د هغوی په وړاندی د وینا کولو لپاره ور وغواړی له هغی وروسته به ته زموږ له یوه هیأت سره روان شی، څو تنه چی ستا خبری او ملاقات ورسره ضروری دی تر اوسه پوری دلته نه دی را رسیدلی خو زموږ هغه ده چی تاسو ته به تر دوو ورځو زیات دلته د پاتی کیدو ضرورت پیښ نه شی.

د سعید په باب پلار جان ډاډه دی چی تر څو ورځو پوری به د تګ راتګ شی، بیا به په یوه مناسب وخت هغه د البسین په جامع جومات کی په منبر ودریږی چی له هغه ځایه یی پلار وروستی وینا کړی وه، زما باور دی چی د پلار د شهادت کیسه خلك د زوی له خولی واوری نو غداران به دا احساس کړی چی د حساب ورځ یی را رسیدلی ده.

سلمان وویل:

ولیده زه یوه خبره درته کوم.

: ووایه!

: زه دا نه درنه پوښتم چی هغه دریم کس څوك دی؟

خو زه غواړم هغه ووینم، له هغه سره زما څو خبری ضروری دی.

: ستا دا هیله به ډیر زر پوره شی، او زه دا هم درته ویلی شم چی هغه د «بنو سراج» له کورنی څخه دی، مور یی د سلطان د مور د خاله لور او د الحمرا د ناظم لور ده، د جګړی په وروستیو شپو کی د پنځو زرو تنو قوماندە ور سپارل شوی وه، خو د موسی بن ابی غسان له شهادت څخه وروسته د نورو څو وتلیو مشرانو په څیر دی هم له پوځ څخه ووت، ظاهراً اوس هغه له سیاسی او پوځی معاملو څخه ښیل دی خو د ده ارځښت کم نه شو، په غرناطه کی ډیر لر کسان د ده له پټو مصروفیتونو څخه خبر دی، زه هم یوازی پردی پوهیدم چی د یوه با نفوذه سړی په واسطه زموږ اړیکی له پوځ سره ټینګی شوی دی، خو له غرناطی څخه د حامد بن زهره له روانیدو څخه لږ دمخه ماته دا معلومات نه ؤ چی هغه سړی له موږ سره روانیږی او نوم یی یوسف دی.

طبیب ابو نصر له ابو الحسن سره کوټی ته ورننوت، دوی دواړه د احترام لپاره ودریدل، هغه ولید ته وویل : زویه! نن د سعید وضعه ډیره ښه ده، او د دی امید

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چی که د خدای «ج» رضا وه نور به په وار وار دلته زما د راتلو ضرورت نه وی.

ولید وویل : پلار جانه! که ته اجازه راکړی نو زه به کور ته د تلو پرځای له همدی ځایه بهر ته ووزم، پر ما ډیره ناوخته شوه او ملګری می انتظار کوی.

ابو الحسن وویل : زه به ګاډی درته تیاره کړم.

: نه، نه! زه له دی ځایه پلی ځم.

هغوی بهر ته ووتل او له ولید سره یی خدای پامانی وکړه لږ څنډ وروسته سلمان، عبیدالله او زوی یی په بام طبیب ته رخصت ورکاوه، د ابو نصر او ګاونډیو کورونو ترمنځ کوم دوه نیم ګزه لوړ دیوال و چی یوځای یی نړولی ژ او د تګ راتګ لاره یی په کی جوړه کړی وه، سلمان د لومړی ځل لپاره د هغه د رخصتولو لپاره بام ته راختلی ژ، ابو نصر هغه ته وویل : که کله درته ضرورت شو ته بی له څنډه په همدی لاره زما کره راتلای شی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوه راز څرګندیدل

راتلونکی سهار چی سلمان د سعید د پوښتنی لپاره د هغه کوټی ته ورننوت نو هغه د بستری پرځای په کرسیړناست و او له ابو الحسن سره یی خبری کولی، سلمان یی چی ولید د جګیدو هڅه یی وکړه خو دی زر ور وړاندی شو او هغه ته یی تکیه ورکړه، ورو یی پر بستره څملاوه ویی ویل: تر اوسه ستا استراحت ته اړتیا ده.

سعید د موسکی کیدو هڅه وکړه ویی ویل : د شپی ابونصر ویل چی ته به زر د ګرځیدو راګرځیدو وړ شی، نن می لومړی ځل له څه تکیی پرته په کوټه کی د ګرځیدو هڅه وکړه، ابو الحسن په زوره پر کرسیړ کینولم، که نه نو ښایی زه ستا تر کوټی درغلی وای.

: إن شاء الله ته به ډیر زر روغ شی، خو تر اوسه پوری باید ته د ګرځیدو راګرځیدو په باب د طبیب هدایت په پام کی ونیسی.

ناڅاپه عبدالمنان له یوه نوکر سره په دروازه کی راښکاره شو او بیا ژر یوی خواته شو.

سلمان جګ شو بهر ته وتلو ته چمتو شو ویی ویل : زه اوس بیرته راځم. او بیا یی د عبدالمنان لاس ونیو او هغه یی خپلی کوټې ته ورسره بوتلو په یوه ساه یی څو پوښتنی تری وکړی:

ما پر ولید تینګار وکړ چی سهار تا یا عثمان ماته را واستوی تا دومره څنډ ولی وکړ؟ هغه کور څومره لری دی؟ تر اوسه د ضحاك په لټه څوك راغلی دی که نه؟

عبدالمنان وویل : تاسو ډاډه کښینی، ما ډیر مهم خبر درته راوړی دی، یو سپور وختی سهار د عبته کور ته رسیدلی هغه اوس زموږ په ولکه کی دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: تاته معلومات شته چی هغه څوك دی؟

: د ضحاك ورور دی.

: تاسو د عتبه نور نوکران هم نیولی دی؟

: نه د هغوی د نیولو ضرورت نه ؤ.

: که هغه ژوندی وی او تاسو د عتبه د کوره یو تن راوستلی وی نو دا باید ورته معلومه وی چی دا خبره له عتبه څخه پته نه پاتی کیږی، ستاسو د کړو وړو نتیجه به دا وی چی هغه به نور هم پام کوی او زمونږ لپاره به د منصور درك لګول او یا د عاتکی راخلاصول ناممکن کړی، ځکه خو ما غوښتل چی زه پخپله هلته باید تللی وای.

عبدالمنان په ډاډ ځواب ورکړ: د عتبه په کور کی یوازی دوه تنه نوکران وو هغوی د ضحاك د ورور له نیولو څخه خبر نه دی، کله چی ته ټوله کیسه واوری نو ډاډه به شی. د ضحاك ورور یونس د شپی په ووستی برخه کی هلته راغی، د عتبه نوکران دننه ویده وو، بهرنی دروازه ټرلی وه، هغه له اس څخه پلی شو لومړی یی دروازه وټکوله بیا یی په پوره زور دروازه ټیله کړه او چیغی یی وکړی خو دننه څخه یی څه ځواب وانه ورید، ما یوه بل ملګری ته زر دا هدایت ورکړ چی شاوخوا رضاکاران خبر کړی پخپله له عثمان سره کوڅی ته ووتم، د یونس پام می ځان پلو ته واړاوه ومی ویل:

ګوره ورووره شور او زمونږ هیڅ ګټه نه لری، ستا ملګری به د لمر له راختو دمخه راویښ نه شی، که د دروازی خلاصول ضروری وی نو دغه هلك له دیوال څخه اوښتلی شی، هغه زما څخه مننه وکړه عثمان د ده په اوږو ودرید او پر دیوال وخوت، دننه کوز شو دروازه یی خلاصه کړه هغه زر دننه ننوت او په دومره زور یی د نوکرانو د کوټی دروازه ورټیله کړه چی هغوی په چیغو او فریاد بهر ته راووتل، د هغوی د رټلو او ګوابنونو څخه وروسته د ده لومړنی پوښتنه د ضحاك په باب وه، هغوی ځواب ورکړ چی ستا ورور له آغا سره یوځای وتلی دی او بیا مو نه دی لیدلی

لږ ځنډ نور له هغوی سره په خبرو اترو کی مونږ ته معلومه شوه چی هغه کوتوال ته د کوم مهم پیغام لپاره ورځی او بیا به بیرته راګرځی، مونږ له هغه ځایه لری شوو او څو دقیقی وروسته چی هغه د کوڅی یوه سرته ورسید هغه وخت یی د خطر احساس وکړ چی د څلورو تنو رضاکارانو توری په یوه وخت د هغه په ځینه ګیډه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پوښتیو ولګیدی، یوه ځوان د هغه غاړی ته کمند وراچولی ؤ او عثمان د ده د اس جلب نیولی ؤ، اوس هغه زمونږ په لاس کی بندی دی.

سلمان زر راپورته شو ویی ویل : راځه چی ځو.

: چیرته؟

: زه دغه سړی لیدل غواړم.

: نه ته سمدستی هلته نه‌شی تلای، زما هدف تاته دا دا درکول وو چی مونږ له خپلو مسئولیتونو څخه غافل نه یو، ماته ولید دا ویلی وو چی ته ډیر پریشانه یی، ځکه خو زه سهار وختی باید ستا خدمت ته راغلی وای خو هغه دا تینګار هم کړی چی لږ تر لږه به دوی ورځی نور هم ته انتظار کوی، هغه تاته د یوسف په باب خبره کړی ده، او ته باید د هغه په ذهانت او مسئولیت پیژندنه اعتماد ولری.

ما دا ټولی پیښی هغه ته په لیک کی ولیکلی او وامی ستولی او زما باور دی چی هغه فارغ شی دی مسألی ته به پام وکړی، سمدستی هغه ډیر مصروف دی، که تاسو په دی مسئله کی څه هدایت راکوی نو زه به ډیر ګرځندی عمل پری وکړم. ستا مقصد له دی پرته بل څه کیدای شی چی مونږ د ضحاك وروړ مرستی ته اړ کړو، او دا کار ماته مشکل نه ښکاری چی هغه به د خپل وروړ د ځان ژغورنی په خاطر د عمیر او عتبه غوندی خلکو وژلو ته هم چمتو شی.

سلمان پوښتنه وکړه : تاسو هغه ته ویلی چی ضحاك زمونږ په لاس کی بندی دی؟

: هوکی! ما هغه ته دا هم ویلی دی چی که ته زمونږ سره مرسته وکړی نو د وروړ ژوند دی ژغورل کیدای شی. په عامو حالاتو کی هغه ښایی زما پر خبره باور نه وای کړی خو چی کله عثمان د ضحاك د څیری، جامو او قد او د اس نخښی ورته وویلی نو د ده رنګ وتښتید او چیغی یی کړی:

د خدای «ج» لپاره ما ضحاك ته وروړی، زه یوازی هغه ژوندی لیدل غواړم، بیا به زه ستاسو هری خبری منلو ته چمتو یم.

ما ځواب ورکړ چی:

ضحاك دلته نشته، زمونږ اندیښنه وه چی عتبه او د هغه ملګری به یی د خپلو ګناهونو د پټولو په خاطر ووژنی ځکه هغه مونږ داسی ځای ته رسولی دی چی د عتبه او نورو جنایتکارانو له ولکی لری وی، که ته زمونږ سره مرسته وکړی نو د هغوی د کسات څخه ستا او ستا د بودا پلار د ژغورلو ذمه واری هم اخلو، که نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو دا امکان نه لری چی ته هغه بیا ووینی.

هغه تر لږ څنډه په فکرونو کی ډوب شو بیا یی پوښتنه وکړه: تاسو په څه خبره کی زما مرسته غواړی؟

ما لږ په تونده لهجه ورته وویل : احمقه! ته په هر څه پوهیږی، ته د فردیناند د هغه جاسوس خدمتګار یی چی په ویګا کی یی یو کشر هلك او یوه عزتمنده نجلی بندی کړی دی، ستا ورور مورږ ته هر څه ویلی دی او هغه پر دی پوهیدلی دی چی د هغو دوو بندیانو د یو یو ویښته په بدل کی به په سلګونو کسان ووژل شی، د فردیناند جاسوس به په قسطله او یا ارغون کی پناه واخستلی شی خو تاته به په اندلس کی په هیڅ ګوټ کی هم د امن ځای نه وی.

هغه وویل : په خدای سوګند چی هغوی کله هغه ماشوم راوست زما ورور ورسره نه و، او د هغی ځوانی نجلی په راوستلو کی هم د هغه لاس نه ؤ، هغه یوه نا اشنا او د هغه دری نوکرانو راوستل، نجلی او هلك یی په پاسنی پوړ کی په جلا جلا کوټو کی واچول او هغه نا آشنا سړی چی د عتبه د دوست په نامه مو نه پیژاند یوه ورځ یی په حجره کی تیره کړه سبا ته یی زولنی ور واچولی او په یوه زیر زمینی کوټه کی یی واچاوه.

زما خور چی د هغوی په کور کی کار کوی د دی سبب دا باله چی عتبه سهار سینټافی ته ولاړ او د کور بندګو او نوکرانو ته یی دا امر وکړ چی د بندیانو سخته ځارنه وکړی او چاته له هغوی سره د خبرو اجازه مه ورکوی.

میلمه دری ځلور ځله نجلی ته د ورتلو هڅه وکړه خو نوکرانو هغه ایسار کړ، ماسپښین مهال هغه یو ځل بیا هڅه وکړه او نوکرانو ته یی دا ګوابن وکړ چی کله مو اغا بیرته راشی نو څرمن به مو وباسی، زه په دی کور کی بندی نه یم میلمه یم او نجلی زما د کاکا لور ده، زه یی یوازی د احوال پوښتنه کوم.

د عتبه مور او خور د ده خبری واوریدلی او هغه ته یی د پاس تلو اجازه ورکړه، بیا چی کله هغه کوټی ته ورننوت نو نجلی لومړی هغه ته ډیکه ورکړه بهر یی ویوست او بیا یی کرسی راپورته کړه او پر سر یی د وهلو هڅه وکړه، د هغه د کاکا زوی کرسی تری واخستله او دواړه لاسونه یی ونیول، زما خور او د کور دری بندګو له بهر څخه ډغه نندارہ کوله، هغه ویل : عاتکی! د خدای «ج» لپاره زما خبره واوره، او هغی به په ډیر زور چیغی وهلی : بی غیرته! دا زما د پلار او مور د قاتل کور دی، زما له مخی لری شه، زه له تا سره تر خبرو مرګ غوره بولم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چی هغوی جګړه کوله، په بله کوټه کی نژدی هغه هلك د دروازی د ماتولو هڅه کوله، ښیا ناڅاپه عتبه راورسید او څو دقیقی وروسته د هغه نوکرانو هغه میلمه زیر زمینی ته کشولو.

سلمان پوښتنه وکړه : تاسو له هغه نه پوښتنه وکړه چی کوټوال ته هغه څه پیغام راوړی ؤ؟

عبدالمنان له خپل جیب څخه دوه کاغذونه راواخستل هغه ته یی ونیول او ویی ویل:

مورِ لومړی د هغه تلاشی واخستله او دغه کاغذونه ورسره راووتل، یو د حکومت ځانګړی اجازه لیك دی چی درلودونکی یی هر وخت کولی شی له بنار څخه ووزی او دروازه ورته خلاصه وی، او دا د هغه لیك نقل دی چی د بندی په وینا عتبه کوټوال ته را استولی دی، ته یی پخپله ولوله.

سلمان زر زر لیك ولوست چی مفهوم یی داسی ؤ: تاسو سمدستی صدر اعظم ته ورشی او ورته ووایی چی فردیناند له پرون راسی د خپل احوال د ځواب په انتظار دی، تاسو باید سمدستی سینټافی ته ولاړ شی، اوس له باغیانو څخه زمورِ هیڅ خبره پټه نه ده، او هغوی د کوم کلك انتقامی حرکت لپاره د مناسب فرصت په انتظار دی.

سمدستی د غرناطی د راتلونکی پریکړه زمورِ په لاس کی ده، خو باغیانو ته زیات مهلت ورکول به سخت خطرناك وی، مورِ سعید پیدا نکړای شو، هغه غالباً په غرونو کی پناه اخستی ده او ښایی ملګری یی هم هلته ورغلی وی، خو که لوی وزیر پر وخت څه ګام اوچت کړی هغوی به مورِ ته د څه اندیښنی سبب نه شی.

سلمان خفه شو ویی ویل : تاسو خپلو مشرانو ته د دی لیك احوال ورکړی دی؟

: هوکی! تر اوسه به د دی لیك خبر یوسف ته هم رسیدلی وی، خو مورِ د هغه معلومات نشو اضافه کولی، ځکه چی ابو القاسم سینټافی ته روان شوی دی.

: څه وخت؟

: نژدی یو ساعت وړاندی، زه چی تاته راتلم په لاره کی خبر شوم چی د غدارانو زیات شمیر مشران له هغه سره د خدای پامانی لپاره په دروازه کی ولاړ وو او د هغه ډلډورچی ځای ځای دا اعلانونه کول چی لوی وزیر د نورو اسانتیاو د ترلاسه کولو لپاره سینټافی ته روان شو، ځکه خو د هغه د بری لپاره دعاګانی وکړی، تاسو باید پریشانه نه شی، هغه څو ځلی سینټافی ته تللی، مورِ د هغه په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

باب هیڅ خوشباوری نه لرو بیا هم دا امید لرو چی ترڅو د اولس په باب پوره ډاډه نشی د کوم خطرناك گام اوچتولو جرئت ونه کړی، اوس ماته اجازه راکړه.

سلمان په پریکنده ډول وویل : زه له تا سره څم.

: چیرته؟

: یونس ته.

عبدالمنان پریشانه شو ویی ویل: مگر ما گومان کاوه چی اوس به ستا ډاډ حاصل شوی وی.

سلمان وویل : که د عاتکی خبره تر عمیر پوری محدوده وای نو ما به دا گنډله چی هغه یی د کاکا لور ده، او دی به د بی غیرتی او بی حیایی له یوه حد نه وړاندی نه څی خو اوس دا د کور د یوه سپی څخه د څان ژغورنی په هڅه کی د څنگل د یو خونړی لیوه په پنجو کی لویدلی، عتبه یوازی د قسطلی یو جاسوس نه بلکی د عاتکی د پلار قاتل هم دی، اوس به هغه پر بلو سکروتو ولاړه وی او د خپلو وروڼو غیرت ته چیغی وهی او زه خپل غوږونه نشم بندولی، هغی زه د حامد بن زهره د څان ژغورلو په خاطر غرناطی ته را استولی وم، هغی د حامد د تپی زوی د خدمت په خاطر د کور پریښودلو خطر قبول کړی ؤ او اوس د حامد بن زهره د لمسی د ژوند ژغورلو په خاطر د خپل پلار د قاتل منگولو ته لویدلی ده.

په خدای «ج» سوگند! زه دا په داسی حال کی نشم پریښودلای، نن ښایی زه د دی مرسته وکړای شم، خو سبا ته که عتبه هغه سینټافی یا کوم بل څای ته واستوله نو امکان لری چی څو میاشتی د څمکی چان کولو وروسته هم ور ونه رسیدای شم.

تاسو یوسف ته ویلی شی چی تاسو د سمندری قواو د امیر حضور ته د هیأت له استولو څخه پخوا ما دلته حاضر واخلی، که نه نو دغه خلك زما څخه پرته هم تلای شی، که زه بیرته راستون نه شوم نو دوی امیر البحر ته دا خبر ورکولی شی چی ستا یو ملگری د یوی داسی نجلی پر عزت قربان شوی دی چی هغی ته په لور او خور ویلو به هر ترك ویاړ کوی.

عبدالمنان په چوپه خوله سلمان ته کتل او د سترگو په پرده یی ورو ورو د اوښکو پردی راغوړیدی بیا یی وویل:

زه له تا سره بحث نه کوم، او زما باور دی چی که یوسفهم دلته وای ستا د ایسارولو هڅه به یی نه وای کړی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه! زه ستا د بری لپاره دعا کوم، خو ته سملستی باید د عتبه پر نوکر اعتماد ونه کړی، امکان لری ویگا ته په رسیدو د هغه نیت بدل شی.

: دا پریکړه زه هغه وخت کولی شم چی هغه وبینم زما باور دی چی هغه به ماته دوکه رانکړای شی.

: ډیر ښه راځه! سلمان جگ شو او ویی ویل: ودریږه زه می اس تیار کړم.

: نه اوس اس ته ضرورت نشته، زه چی په کومه گاډی کی راغلی یم هغه له دروازی څخه لږ بیرته ولاړه ده، لومړی تاسو له یونس سره وویني له هغه وروسته که ضرورت ؤ، نو اس به دی هلته را وغواړم.

هغوی له کوره راووتل او نژدی دوه سوه گامه لری په یوه گاډی کی سپاره شول.

*****

گاډی د یوی تنگی کوڅی په مخ کی ودریده او هغوی تری پلی شول او کوڅی ته ننوتل، لږ وراندی چی ولاړل عبدالمنان د یوه کور دروازه دری څلی له لږ وقفی وروسته وټکوله او یوه وسله وال ځوان دروازه خلاصه کړه، بیا سلمان په عبدالمنان پسی کور ته ننوت.

یوه دقیقه وروسته هغه د کور په شاتنی برخه کی په یوه کوټه کی د یونس په مخ کی ولاړ ؤ، هغه په غولی پروت ؤ او لاس او پښی یی په پری کلك تړلی وو، له عثمان څخه پرته دوه تنه نور رضاکاران هم نژدی ورسره ناست وو، هغوی جگ شول او ودریدل.

سلمان څو شیبی یونس ته کتل بیا یی وویل:

که ته د ضحاك ورور وی نو دا باید درته معلومه وی چی موږ یوازی اته څانبته نور د بندیانو د راتگ انتظار یو که په دی موده کی هغوی رانه غلل نو سبا دغه مهال ښایی ستا ورور غرغره کړای شی.

یونس په گونگړو ژبه وویل:

د خدای «ج» لپاره په ما رحم وکړی! زه د خپل ورور لپاره سر قربانولی شم خو د بندیانو را ایستل له هغه څایه به زما په وس کی نه وی، هلته شپږ تنه وسله وال کسان شپه او ورځ پهره کوی او وراندی د ویگا په پهره کی یو نیم سل تنه پهره داران دی.

زه یوازی هیڅ نشم کولی، که تاسو له ما سره څو تنه واستوی هم پر هغه کور

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حمله امکان نه لری.

: پردی فکر کول زموږ کار دی، موږ یوازی دومره معلومات کوو چی پر تا څومره اعتماد کیدای شی.

: زه د خپل ورور د ژوند ژغورلو په خاطر له خپل ځانه تیریدلو ته حاضریم، خو هلته زما بودا پلار او د ضحاك میرمن هم ده او هغوی به د عتبه له کسانو څخه خلاص نه شی.

: زه د هغوی د ژغورنی مسئولیت اخلم، موږ به هغوی هم له هغه ځایه راوباسو او کوم داسی ځای ته به یی ورسوو چی هلته هیڅ خطر هم نه وی.

: مگر په غرناطه کی هیڅ ځای هم موږ ته خوندی نه دی.

: ما ته معلومه ده او زه د دی مسئولیت هم اخلم چی د خطر په وخت کی به غرونو ته ورسولی شی. هلته داسی خلك شته چی تاسو ته پناه درکړی او له ما سره د دی خبری احساس هم شته چی ته به خپل سامان او لوښی لرگی پریږدی او ځی به، ځکه خو زه تاته د پنځوس طلایی دینارو وعده د ر کوم.

یونس وویل : که زموږ سره دومره پیسی وای نو د عتبه نوکری به مو نه وای کړی، له باغ سره جوخت چی کوم کور دی هغه هم د عتبه دی، زموږ اصلی بادار د ویگا له رئیسانو څخه یو تن ؤ، د حملی څخه دوی میاشتی دمخه هغه خپل جایداد موږ ته پریښود او هجرت یی وکړ، بیا چی کله عتبه زموږ د آغا په کور او جایداد قبضه وکړه نو ده ته د څو نوکرانو او موږ ته د سر پناه ضرورت ؤ.

سلمان وویل : زه ستاسو په مجبوری پوهیږم، اوس که له اخلاصه ته زموږ سره مرستی ته چمتو وی نو په ډاډه زړه زما پوښتنو ته ځواب راکړه، بیا دی له بندی سره کیناست نورو کسانو ته یی وویل ماته قلم او کاغذ برابر کړی او د ده لاس او پښی خلاص کړی.

له یونس سره تر یو ساعت پوری خبرو وروسته سلمان د «ویگا» کور ته د تلو او راتلو دننه او بهر لارو نقشه وایستله بیا یی عبدالمنان ته وویل : اوس ماته پنځه تکړه ځوانان په کار دی، زه به د بیرته ستنیدو پرځای همدلته واوسم ته عثمان واستوه چی زما اس راولی.

عبدالمنان ځواب ورکړ: صیب! زه شل تنه سرښندویان درته برابرولی شم، خو اوس تاسو ویگا ته نشی تلای.

سلمان ځواب ورکړ: د دی پروگرام لپاره یوازی پنځه تنه بس دی او ما دا نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی ویلی چی زه به همدا اوس «ویگا» ته روانیږم، که د سینتافی لاره تر لمر لویدو پوری خلاصه وی موږ به د مازیگر له لمانځه وروسته د لویدیځی دروازی څخه ووزو، خو دا ضروری ده چی تر هغه وخته دغه نقشه او زما هدایات زما د ملګرو په ذهن کی ښه کښینی، تاسو هغوی ته د ګرندیو اسونو بندوبست هم وکړی.

یوه ځوان وویل : جنابه! زه ستا په وړاندی د دی ادعا نشم کولی چی ښه سپاهی یم خو دغه نقشه می ښه یاده شوه، زه ستا د ملګرو په اړه ویلی شم چی تا به مایوس نه کړی، که تاسو اجازه راکوی زه به هغه مجاهدین راولم او د دی خبری مسئولیت اخلم چی دوی به په هر ازموینښت کی پوره وخیژی او له هغوی سره خپل اسونه هم شته.

سلمان عبدالمنان ته وکتل او هغه وویل : ته پردی ځوان اعتماد کولی شی.

سلمان رضا کار ته وویل : ډیر ښه ته ولاړ شه او زر د بیرته راتلو هڅه وکړه. ځوان جګ شو او بهر ته ووت.

* * * * *

سلمان تر ډیره نقشی ته کتل او په قلم یی پر هغو نوری کرښی ایستلی او د نخښو په لګولو بوخت ؤ، بالاخره یی عبدالمنان ته وویل :

ستا دا باور دی چی موږ ترمانښامه بیله څه ځنډه له لویدیځی دروازی څخه تیریدای شو؟

: هوکی! د سینتافی لاره ترمانښامه خلاصه وی او که تګ راتګ دوام ولری پهره دار تر څه ځنډه وروسته هم دروازه خلاصه پریږدی. خو کوم خلك چی په ګاډی سامان راوړی هغوی معمولاً ترمانښام دمخه بیرته رارسیږی. سهار وختی پر دروازه ډیر بیروبار وی، ځکه خو ځینی سوداګر د وخت ۰د تیریدو په خاطر خپل بارونه له مانښامڅخه دمخه اړوی او خپلی ګاډی له مانښام څخه دمخه له دروازی څخه بهر ته باسی او شپه بهر تیروی هلته د کوچوانانو لپاره د شپی لخوا د ساز او نڅا محفلونه هم تاوده وی.

سلمان وویل : دا ټولی خبری ما اوریدلی، ته یوازی زما د خبری ځواب راکړه.

: تاته په بهر وتو کی څه ستونزی نشته، زموږ ملګری به هلته نژدی وی، یوازی د دی خبری خطر دی چی کله شپږ تنه وسله وال کسان پر اسونو سپاره له هغه ځایه ووزی نو هغوی به زموږ د دښمنانو او زموږ د حکومت د جاسوسانو له نظره پناه نه شی، بیا به تاته یوه بله ستونزه جوړه شی چی د ویګا په لوری لاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی د سینتافی له سرك څخه جلا شوی ده هغه دوه میله لری ده، تر هغه ځایه د ورسیدو نه وړاندی د دښمن لومړی پهره په مخه راځی.

: تا څنگه دا خیال کړی دی چی مورږ د شپی له سرك پرته سفر نشو کولی؟

مورږ به له مابنام څخه دمخه یو یو له دروازی څخه ووزو او دروازی ته نژدی به چیرته له سرك څخه کوز شو او فصلونو ته به ننوزو، له هغی وروسته به یونس زمورږ لاربښود وی څنگه یونسه سهی ده؟

: بلکل سهی ده صیب!

سلمان عبدالمنان ته وویل : اوس زه تاته دا ویل غواړم چی مورږ به وسله وال نه روانیږو، خنجر له ځان سره ساتلای شو خو د نوری وسلی تیرولو ذمه واری به له دروازی نه هغه کوچوان ته وسپارو چی په گاډی کی پروښو راوړو برسیره په ډیرو نورو کارونو هم پوهیږی.

عثمان له دروازی سره نژدی ناست ؤ چی د گاډی نوم یی واوریدو سترگی یی وځلیدی.

سلمان وموسکل وی ویل : عثمانه! ته زما په مطلب وپوهیدی؟

: هوکی! خو وابنه له بهر څخه غرناطی ته راوړل کیږی له دی ځایه بهر ته نه وړل کیږی.

سلمان وویل : ته به د «غنمو» د راوړو په پلمه بهر ته ولاړ شی او زمورږ وسلی به د تشو بوریو لاندی غلی کړی او ربنتیا! ما ته د لس دولس گزه رسی اړتیا ده، ستا آغا به پرگاډی د سوداگری یو څه سامان هم بار کړی، ته به زمورږ ترشا راځی او خپله گاډی به له نورو څخه لږ لری دروی، مورږ به د ننداړچیانو په ځیر هلته دلته گرځو او په مناسب وخت کی به خپلی وسلی واخلو او روانیږو به.

عبدالمنان وویل : زه له عثمان سره یو بل سړی هم استوم هغه به د وسلو غوټه ورسره واخلی او مناسب ځای ته به یی ورسوی.

سلمان وویل : چی مورږ له دی کار څخه وزگار شو د شپی مهال به د دروازی د خلاصولو لپاره ستا مرستی ته اړ یو.

: تاسو به ما د هرکلی لپاره حاضر وگورئ، او پرما برسیره به هلته ستاسو نور مرستندوی هم وی، له دروازی بهر به هم خو رضاکاران ستاسو انتظار کوی.

سلمان وویل : که له ویگا څخه څوك په مورږ پسی راغلل نو امکان لری چی مورږ د جنوبی دروازی لوری ته مخه کړو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: زمونږ ملګری به هلته هم ستاسو هرکلی ته موجود وی، تاسو پهره دارانو ته یوازی دومره ووایی چی تاسو د هشام ورور یاست، هغوی به سمدستی دروازی خلاصی کړی.

: هشام څوك دی؟

: هغه یو فرضی نوم دی، پهره دارانو ته به د پوځ له خوا دا امر ور واستول شی چی د هشام د ورور او د هغه د نورو ملګرو لپاره دروازه خلاصه کړی.

راځه عثمانه! تر اوسه نور ډیر کارونه دی چی باید سرته یی ورسوو.

عثمان وپوښتل : صیب! ستا اس همدا اوس راولم؟

: نه! هغه تر ماسپښین پوری همالته پریږدی خو له دی څخه وړاندی زما کوربه او د هغه ګاونډی ته دا ویل ضروری دی چی زه په یوه مهم کار مصروف یم خو هغوی ته اوس دا ویل ضروری نه دی چی زه چیرته یم.

عبدالمنان وویل : تاسو فکر مه کوی، هغوی ته د تسلی لپاره به زه په خپله هلته ورشم.

عبدالمنان او عثمان جګ شول او له کوټی ووتل او نژدی یو ساعت وروسته د ویګا د عملیاتو لپاره سلمان خپلو ملګرو ته هدایات ورکول.

مانښام یو یو له دروازی څخه ووتل، سلمان ترټولو دمخه ژ، په هغه پسی یونس ژ او ورپسی نور، په دروازه کی لا د خلکو تك راتګ دوام درلود، عبدالمنان د پوځ له یوه څوان افسر سره خبری کولی، سلمان هغوی ولیدل او په بی پروایی تری تیر شو دروازی ته نژدی له آس څخه پلی شو او د خپلو نورو ملګرو انتظار یی کاوه، څو دقیقی وروسته هغوی ټول هلته ورورسیدل.

د عثمان ګاډی‌تر نورو ګاډیو لږ لرې ولاړه وه، له سړك نه پوری غاړی ته یو ځای څو کسان په لمانځه ولاړ وو دوی هم شاوخوا په ولاړو ونو خپل اسونه وترل او په لمانځه ور شریك شول.

له لمانځه څخه چی فارغ شول یو رضا کار په عثمان او د سرای په بل نوکر پسی ګاډی لوری ته ورغی او پاتی نور ټول یوه او بله خوا سره تیت شول، سلمان یونس د احتیاط لپاره له ځان سره وساته او یو رضا کار مجاهد په دوی پسی له شانه روان ژ.

د دروازی په شاوخوا کی د خلکو ګڼه ګوڼه د دوی له هیلی څخه ډیره زیاته وه چی د دوکاندارانو په خیمو او په څپرو کی سملاسی جوړو شوودوکانونو کی بی-

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پروا گرځیدل، د لوړو مقاماتو خاوندان تر چترپو لاندی په آرامو کوچونو کی ناست وو او ډوډی یی خوړه او څای څای سازکوونکو ، سندرغاړو او نڅاګرو د دوی د تفریح او سات تیری لپاره د نڅا او سرود مجلسونه تاوده کړی وو.

ناڅاپه چا د سلمان په اوږه لاس کیښود ویی ویل: که زمونږ د بی حسی او بی غیرتی سهی اتکل کول غواړی نو په ما پسی راځه! دا عبدالمنان ؤ، سلمان چوپه خوله ورسره روان شو، لږ وړاندی چی ولاړل د خانه بدوشو «کوچیانو» دیره وه، هلته د اور لمبو ته څو ښځو او نارینه ژ ګډ اتن کاوه چی شاوخوا غریب خلك تری راچار پیر وو.

عبدالمنان وویل : د دی کوچیانو نڅا زمونږ لپاره نه ده، خو زه بل څه دربنودل غواړم.

لږ وړاندی تر یوه پراخ چتر لاندی خلك راټولیدل چی د مخی له کتار څخه دری فټه لوړ په یوه ستیژ یوی ښکلی نجلی په قسطلی ژبه سندره ویله او زیاترو نندارچیانو بیله دی چی د دی د سندری په مفهوم وپوهیږی پر هغی افرینونه ویل، سندر غاړی د خپلی سندری له پای ته رسولو وروسته دپر دی شاته ورکه شوه، څو شیبی وروسته پنځه نجونی چی له جامو څخه دری مسلمانی او دوی نوری د قسطلی اوسیدونکی ښکاریدلی راووتی او نڅا یی پیل کړه.

سلمان وویل : د خدای لپاره له دی ځایه ځه! زه تر دی زیات څه نشم لیدای.

هغوی له تجیر څخه راووتل بیرته سرك لوری ته راغلل عبدالمنان یوی ونی ته نږدی ودریدو یوه او بله خوا یی وکتل او بیا یی سلمان ته وویل:

تا تر اوسه هیڅ نه دی لیدلی، اصلی نندارە به دری څلور ورځی وروسته پیل شی، د سندغاړو او سرود دغه ډله پرون دلته را رسیدلی ده، په غرناطه کی د داسی خلکو کمی نشته چی د ښار په څلور لارو کی د هغوی د کمالونو د لیدلو په انتظار دی.

همدا اوس یوه جارچی دا اعلان کاوه چی د طلیطلی شهزادګی دلته راروانه ده.

: د طلیطلی شهزادګی! دا څوك ده؟

: هغه یوه سندرغاړی ده او د هغی په اړه دا مشهوره ده چی د طلیطلی د پخوانی یوی کورنی سره اړیکی لری نوم یی لیلی دی او څینی خلك یوازی د دی د راګ د اوریدو لپاره سینتافی ته تلل، هغوی وایی چی په غږ کی یی جادو ده، زه د جګړی له اوربند څخه وروسته لومړی ځل دلته راغلی یم او ما دا تصور هم نشو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولی چی دښمن زموږ د اخلاقی برجونو رانړولو لپاره کوم سوری وهلی دی هغه به دومره خطرناك وی.

هغه نځاګری نصرانی یا یهودی وی، خو دغو بدمرغو چی هغوی د مسلمانانو په جامه کی لیدلی پری خوښیدل، اوس ته پوهیدای شی چی په څومره جبهو کی باید وجنګیږی؟

سلمان تر لږ څنډه د درد په حالت هغه ته کتل، بیا یی وویل : زما په ګومان موږ ته نور دلته د ایساریدو ضرورت نشته.

عبدالمنان وویل : ته به لږ نور هم انتظار کوی، تر اوسه ابو القاسم له سینټافی څخه نه دی راستون شوی د هغه تر راتګه د دروازی دننه او بهر د حکومت جاسوسان ښه څك دی، هسی هم تاسو ته لږ وروسته سفر ډیر مناسب دی.

یونس وویل : صیبا ما هم همدا عرض کول غوښتل چی موږ باید تر لږ څنډه دلته ایسار شو، د خدای تعالی لپاره پر ما اعتماد وکړه، اوس ستا بری زموږ لپاره هم د مرګ او ژوند سوال شو. ما دا عرض کاوه چی د دغه کور سانونکی ډیر ظالمان دی، او پر دی خبره ویاړ کوی چی څو تنه بی ګناه خلك یی وژلی دی، که تا هغوی په ناخبری کی راقابو نکړل نو هغوی به د وږیو لیوانو په څیر مقابله وکړی او بیا دا خطر هم شته چی که له هغوی نه کوم یو وتښتید او د پوځ چوپی ته ورغی زموږ څخه به یو هم د ژوندی راوتلو موقع ونه وینو، دا هم ضروری ده چی د طبیبلی خدمتګار او دوه تنه نوکران هم ونه تښتی.

سلمان وویل : یونسه! که زما پر تا اعتماد نه وای نو له ځانه سره به می نه وای راوستلی، د حامد بن زهره د قاتلانو وروستی شیبی ډیری نزدی دی، خو زه د خپل ضمیر د ډاډ لپاره له تا څخه پوښتم چی په هغو اتو پهره دارانو کی څو تنو د حامد بن زهره په وژلو کی برخه درلوده؟

یونس په اندیښنه ځواب ورکړ: صیبه! زه قسم خورم چی ما د خپل ورور پر کوم جرم د پردی اچولو هڅه نه ده کړی خو هغه له هغو قاتلانو سره نه ډ تللی، ما څو ځله د هغوی خبری اوریدلی دی چی ویل به یی چی عتبه یوازی له غرناطی څخه موږ ورسره راوستلو، او ضحاك یی په کور کی له نورو نوکرانو سره پریښود او چی کله ټوله شپه پر موږ اوریدل لانده خیشته وو ضحاك په کور کی خوښونه غوروول.

سبا ته یی د بل کار لپاره شپږ کسه له ځانه سره بیولی وو او زه له دی څخه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منکر نه یم چی ضحاك هم په هغوی کی ژ، نوری خبری تاسو ته پخپله هم معلومی دی، خو که ستاسو ملګری په همدی شپه له غرناطی څخه بهر وژل شوی وی نو په یقین سره ضحاك له هغوی سره نه ژ.

عبدالمنان وویل : صیب! زما باور دی چی دا ځوان دروغ نه وایی.

: پردی خبره زما هم باور ژ خو زه پردی ځان پوهول غواړم چی په پاتی نورو کسانو کی څوك زموږ د رحم حقدار دی، یونسه! ته ډاډه اوسه، تا د خپل ورور د ګناهونو کفاره ادا کړی ده.

هغوی تر لږ څنډه نوری هم ورو ورو خبری کولی، په دی موده کی د سلمان نور ملګری هم ورو ورو هغوی ته نژدی ورغلل، بیا ناڅاپه د سینتافی له لوری څلور ګړندی پر اسونو سپاره رابنکاره شول، چی درواړی ته نژدی شول، چیغی یی کړی.

له لاری نه لری شی! لوی وزیر صیب تشریف راوړی! ناڅاپه دروازه خلاصه شوه او وسله وال پلی او سپاره بل کړی مشالونه د سرك یوی او بلی غاړی ته کتار ودریدل.

څو دقیقی وروسته د سینتافی له لوری د ډیرو اسونو د ټپنو ترپهار واوریدل شو او بیا د سترګو په رپ کی پنځلس - شل اسونه ګړندی تیر شول، پر هغوی پسی د لوی وزیر ګاډی «بګی» وه، او د بګی شاته د وسله والو سپرو یوه بله ډله راروانه وه، لږ څنډ وروسته هغوی ټول دننه تللی وو او عام خلك چی له سرك څخه لری ساتل شوی وو، پر دروازه راټول شول د خوښی نعری یی وهلی.

سلمان او ملګریو یی په ډاډه زړه له ونو څخه خپل اسونه راخلاص کړل او یو یو د هغه باغ په لوری ولاړل چی د عبدالمنان نوکر وسله ساتلی وه او د دوی د ورتلو انتظار یی کاوه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا او د هغه وزیر

ښار ته تر ننوتو وروسته د ابو القاسم بګۍ د خپل محل پرځای نیغه الحمرا ته ولاړه اونیم ساعت وروسته هغه د الحمرا مانۍ په یوه کوټه کې د پاچا په مخکې ولاړ و.

: ابو القاسمه! تا ډیر ځنډ وکړ، ابوعبدالله له شکایت څخه په ډکه لهجه وویل:

عالي جنابه! که زه سهار وختي روان شوی وای نو بنایي ماسپښین ښیرته رارسیدلی وای، خو د شپې ځینې داسې خبرونه راورسیدل چې تر ډیره وخته ایسار شوم، او بیا سینتافي ته رسیدل او د فردیناند ډاډه کول خو آسانه خبره نه ده.

پاچا په مخه کې یوی کرسۍ ته اشاره وکړه او ویې ویل : کښینه!

کاشکې زه د ده د نه ډاډه کیدو په سبب پوهیدای لومړی تا دا ویل چې مونږ د ښار څلور سوه تنه وتلې مشران او افسران د یرغمل په څیر دوی ته وسپارل او ډاډه مو کړل، بیا دی ویل چې که د اوربند د مودې له پای ته رسیدو دمخه مو د ښار دروازې ورته پرانستلې نو د دوی پاتې اندیښنه به هم لرې شي. د خدای «ج» لپاره ووایه! چې ددوی د بدګومانۍ د لرې کولو لپاره نور مونږ څه کولی شو؟

د حامد بن زهره څخه وروسته د غرناطې په کځوړه کې بل کوم داسې غشی پاتې دی چې هغه یې خطرناک ګڼې؟

ابو القاسم وویل : عالیجنابه! د هغه ستا په اړه هیڅ بدګومانۍ نشته، که داسې څه خبره وای نو هغه به د حامد بن زهره په راتلو او د ښار د خلکو د جوش او احساساتو د خبر په اوریدو یوه شیبه هم نه ډ ایسار شوی.

: نو بیا هغه څه غواړې؟ ستا څیره داسې ښیي چې کوم ښه خبر دی نه دی راوړی.

: اعلیحضرته! له فردیناند سره دا اندیښنه ده چې په غرناطه کې د باغیانو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لارښوونکی مور د حامد بن زهره د وژلو مسئول بولی او دغه خلك هر وخت کولی شی خلك وپاروی، چی بیا به تاسو ته د اوربند د ترون د شرطونو پوره کول ناممکن کړی.

: د دی چاره له دی پرته بل څه کیدای شی چی د اشرارو د آرام ساتلو په خاطر د فردیناند پوځونه بیله څنډه غرناطی ته ننوزی!

: تاسو سهی فرمایی! فردیناند هم همدغه غواړی چی د جګړی پلویانو ته باید د سر اوچتولو فرصت ورنکړای شی خو...

: خو څه؟!

: اعلیحضرته! ما دا ویل غوښتل چی فردیناند تاسو له نظره نه شی غورځولی، هغه له ما څخه پوښتل چی تاسو د خپلی راتلونکی په اړه څه پریکړه کړی ده؟

ابو عبدالله د ویری او خفګان په حالت کی چیغی کړی:

ابو القاسمه! د خدای «ج» لپاره صفا صفا خبری کوه!

: اعلیحضرته! تاسو په پوره ډاډ زما خبری و اوری، د فردیناند ستاسو په وفاداری کی شك نشته، خو هغه نه غواړی چی تاسو په کوم نوی ازموینښت کی واچوی.

د هغه اندیښنه ده چی کیدای شی د حامد بن زهره راوړونکو کښتیو د هغه د ملاتړ لپاره ډیر نور کسان هم پر څنډه پلی کړی وی او د دغه ترکان یا افریقایان به قبایلو ته د بهرنی ملاتړ امیدونه او وعدی ورکوی او جګړی ته به یی هڅوی.

فردیناند ویل چی که دترکانو جنګی بیړیو د ساحل په کوزه څنډه یرغل راوړ او وینی نیوله نو په ټولو غرنیو سیمو کی به د جګړی لمبی پورته شی، په داسی صورت کی به د غرناطی د خلکو آرام ساتل ستا د وس خبره نه وی.

ابو عبدالله په وارخطایی وویل: تر اوسه ستا په مطلب نه یم پوهیدلی ما کله دا دعوه کړی ده چی د غرناطی اولس په امن او آرام ساتلی شم، که د فردیناند سر له اوسه زما په نیت شك وی او هغه دا ګومان کوی چی که د غرناطی اولس پاڅید نو زه به ورسره ملګری شم نو د خدای «ج» لپاره ووایه چی د هغه د ډاډه کیدو لپاره زه نور څه کولی شم؟

ابو القاسم په ډاډ ځواب ورکړ: فردیناند ستا پر خلوص اعتراف کوی، خو هغه نه غواړی چی که په غرناطه د قیضی په صورت کی د هغه لښکر د چا له مقاومت سره مخ شو د هغی پره پرتا ولویږی. ته پردی پوهیدای شی که د هغه دری څلور

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنه سرتیری تپیان یا ووژل شی نو د لښکر عکس العمل به یی څومره توند وی. د دوی په پوځ کی د داسی کسانو کمی نشته چی د غرناطی له اولس څخه د تیرو ماتو بدل اخستل غواړی او له تاسره به هم څه نرمی ونه کړی.

فردیناند دا احساسوی چی د جګړی په صورت کی چی څومره ته د خپل رعیت په اړه بی وسه یی هومره به دی د خپل لښکر په مخکی بی وسه وی، ځکه هغه غواړی چی سمدستی ته باید په غرناطه کی ونه اوسی.

ابو عبدالله په ړډو ړډو هغه ته حیران کتل، په پوره زور یی غوښتل چیغی وکړی خو غږ یی په کومی کی خپ شو ابو القاسم له لږ څنډ وروسته وویل:

: اعلیحضرته! فردیناند غواړی چی سمدستی تاسو د لیکلی ترون له مخی د خپل جایداد انتظام وکړی، که په غرناطه کی د بغاوت په اړه د ده اندیښنی غلطی ثابتی شوی نو تاسو به بیله څنډه بیرته راوغواړی او بیله څه څنډه به د خپلی مرستیالی منصب درته وسپاری.

دا هم کیدای شی چی کومه ورځ هغه د ټول اندلس د واکمنی چاری تاسو ته وسپاری. د جګړی په صورت کی تاسو ښایی څو اونی او یا څو ورځی انتظار وکړی خو چی کله د باغیانو زور اوبه شی او فردیناند پردی ډاډه شی چی تاسو کومه لویه ذمه واری ترسره کولی شی نو ستا تر ټولو وړوکی انعام به دا وی چی د غرناطی حکومت درته وسپارل شی، زما باور دی چی کله تاسو بیرته راشی نو هغه کسان چی نن پرتاسو د غدار تور پوری کوی ستاسو په مخه کی به خپلی لیمی ډډی.

فردیناند ډیر د تدبیر خاوند دی او لری گوری، هغه پردی پوهیږی چی په فتحه شویو سیمو کی په ځانګړی ډول د بی شمیره پوځ د ساتلو پرځای به د یوه مسلمان په مرسته حکومت کول ډیر آسانه وی.

د ابو عبدالله حالت هغه وزی ته ورته ؤ چی پر مری یی چاړه ور ایښودل شوی وی، هغه په پوره زور چیغه وکړه:

ته خاین یی! ته زما دښمن یی!! ته د فردیناند جاسوس یی!!! تاته ښه معلومه ده چی فردیناند به خپله یوه وعده هم پوره نه کړي، زه غرناطه نه پریږدم، زه جګړه کوم، تر وروستی سلګی پوری جګړه کوم، زه به اولس ته دا ووایم چی تا یوازی له ما سره نه بلکی له ټول اولس سره دوکه کړی ده، تا څلور سوه تنه د یرغملو په توګه فردیناند ته وسپارل، ته د حامد بن زهره قاتل یی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو القاسم په ډاډ څواب ورکړ: ستا ګومان دی چی د غرناطی خلك به تا په اوږو سپور کړی!

زه به ستا څرمن وباسم! پهره دارانو! پهره دارانو!!

ابو القاسم وویل : ته زما په وینو د خپلو ګناهونو کفاره نشی ادا کولی.

څلور وسله وال کوټی ته ورننوتل او زړه نازړه یی یو بل ته کتل، ابو عبدالله له ډیرې غوسې لړزیده او چیغی یی کړی: وبی نیسی!

سپاهیان زړه نازړه ور وړاندی شول، خو ناڅاپه د ساتونکی ډلی یو مشر کوټې ته ورننوت او په منډه ورغی د ابو القاسم او سرتیرو ترمنځ ودریده.

ابوالقاسم وویل : لوی پاچا! زه هری سزا ته چمتو یم، خو د خدای «ج» لپاره زما خبره واوره؟ما تاته دا نه ویل چی که تر سبا مابنام پوری زما لخوا فردیناند ته ډاډمن څواب ورنکړای شی نو بل سهار به هغه پر غرناطه یرغل کوی، او هغه بدنصیبه کسان چی تا فردیناند ته سپارلی دی ټول به لاس ترلی راولی او داسی به یی په مخکینی کتار کی را روان کړی چی دښمن ته د ډال حیثیت ولری.

له دی وروسته بیا ته فکر کولی شی چی د غرناطی خلك به له تا څخه څه ډول د بی ګناهو خلکو د وینو حساب اخلی او که تاسو د هغه د انتقام څخه وژغورل شی هم نو فردیناند به بیا څه ورسلوك درسره کوی؟

ابو عبدالله د بی وسی په حالت کی سر ځوړند واچاوه او څو شیبی په کوټه کی چوپتیا خپره وه، بیا هغه په لاس اشاره وکړه او سرتیری او افسر یی له کوټې څخه بهرته ووتل.

ابو عبدالله وویل : تاته هر څه معلوم وو او ته له پیله د فردیناند د لاس آله وی.

: اعلیحضرته! موږ دا پریکړه باید تاریخ ته وسپارو چی څوك د لاس اله ؤ؟

ابو عبدالله بی وسه شو وبی ویل: ابو القاسمه! ته ما خپل دوست بللی وی.

: زه اوس هم ستا دوست یم.

: ما تل ستا په مشورو عمل کړی دی خو تا ماته د سهی لاری راښودلو پرځای زما د بربادی سببونه برابر کړل.

: اعلیحضرته! ماته د هسی لارښوونکو انجام معلوم ؤ، تاته د یوه داسی وزیر ضرورت ؤ چی ستا د ضمیر د ډاډه کولو سببونه برابر کړای شی.

: د دی مطلب دا دی چی تا قصداً ماته دوکه راکوله!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نه جنابه! تا یوازی زما پ.غو مشورو عمل کاوه چی ستا دغوښتنو په تائید به وی او زه دا منم چی ما د خپل ضمیر د غږ اوچتولو پرځای ستا د ضمیر د ډاډ بندوبست کړی دی.

: اوس ته ماته د دی احوال لپاره راغلی یی چی زه د خپلی لاری د وروستی ګړنګ پر څنده دریدلی یم؟

: زه تاته د دی لپاره راغلی یم چی اوس دواړه په یوه کښتی کی سپاره یو، او زما وروستی هڅه به دا وی چی دغه کښتی ډوبه نه شی.

: او ستا په ګومان دا کښتی یوازی په دی له ډوبیدو څخه ژغورل کیدای شی چی مونږ له غرناطی څخه وتل ومنو؟

: جنابه! زه پردی پوهیږم چی دا پریکړه به تاته څومره ګرانه وی خو دا یوه مجبوری ده.

: تا دا پریکړه کړی ده چی زه باید الفجاره ته ولاړ شم.

: اعلیحضرته! یوازی ته پریکړه کولی شی.

: فردیناند درته ویلی دی چی هغه ماته کوم جیل او یا کلا غوره کړی ده؟

ابو القاسم څواب ورکړ: اعلیحضرته! ما له فردیناند څخه دا لیك اخستی دی چی دی په الفجاره کی کومه سیمه تاته وسپاری نو ته به د یوه واکمن په حیث په کی اوسی او د هغی حاصل به دومره خامخا وی چی ته د بی وسی احساس ونکړی.

: ابو القاسمه! ما ځان ته پخپله ډیره دوکه ورکړه، خو دا دوکه نشم ورکولی چی په الفجاره کی د ځمکی کومه ټوټه داسی هم کیدای شی چی زه په کی ډاډمنه ساه واخستلای شم. د الفجاری یاغی خلك به هلته په خپلو هدیرو کی زما مړی هم پری نږدی.

: عالم پناه! دا خبره ماته پریږده چی د دی سیمی اوسیدونکی به تاسو په سر سترګو کښینوی، هغوی به پری پوه کړای شی چی فردیناند په کومه سیمه ستا حق ومنی هغه به د نصرانیانو له غلامی نه خوندی وی، زما باور دی چی د الفجاره اوسیدونکی به د عیسویانو په لاس د تباه کیدو پر ځای ستا تر سیوری لاندی د امن ژوند غوره کړی.

: هغه خو وعده کړی وه چی ما به تر یوه کاله پوری د ازموینښت لپاره له الحمرا څخه نه وباسی، اوس ته دا ولی نه وایی چی هغه ماته یو ځل بیا دوکه راکول

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړی.

: عالی مقامه! هغه تاته د دی خبری فرصت درکول غواړی چی ته د الفجاره جنګیالی قومونه آرام کړی او په دی ډول ځان د یوی لویی ذمه واری اهل ثابت کړی. هغه پوهیږی چی غرنی قومونه به په آسانی د ده برلاسی ونه منی، ځکه خو که تا هغوی سمی ته راواړول نو دی به د خپلی متعصبی ملکی او د قسطلی د سردارانو د مخالفت سره سره تاته په اندلس کی د سلطنت د نایب منصب درکړی.

: ته ویلی شی چی فردیناند به څومره ورځی په الفجاره کی د ایساریدو اجازه راکړی؟

: عالیمقامه! ته ډاډه اوسه، فردیناند به پردی اقرار او سوګند کوی چی د الفجاره کومه سیمه تاسو ته درکړای شی پر هغی به ستاسو مالکانه حقوق د تل لپاره وی، او په هیڅ صورت کی به هم نه درڅخه اخستل کیږی، د هغه د لیك په لوستلو به پخپله ستا ډاډ حاصل شی.

: کوم لیك!

: ابو القاسم د خپلی درنی چپنی په جیب کی لاس ننه ویست یو لیك یی راویوست او په دواړو لاسو کی یی ونیوه ابو عبدالله ته یی وړاندی کړ ویی ویل:

واخلی! دا ترون زما د وفاداری او وظیفی پیژندلو وروستی ثبوت دی. د دی مضمون ما پخپله لیکلی او فردیناند زما د یوه تکی د بدلولو هڅه هم نه ده کړی. د کلیسا مشرانو د قسطلی امیرانو او نورو متعصبو سردارانو ډیر شور او زور واچاوه، ملکه ازابیلا هم خوښه نه وه خو بیا هم د الفاظو په جګړه کی هغوی ستا خدمتګار مات نکړای شو، تاسو پردی لیك د پاچا او ملکی مهرونه لیدلی شی.

ابو عبدالله په خپلو لړزیدلیو لاسونو لیك راپورته کړ او له لږ څنډ وروسته یی ابو القاسم ته وکتل ویی ویل:

د غرناطی د اولس بدمرغی داوه چی زما ټول کارونه نیمګړی وو، او زما بدمرغی دا ده چی زما د وزیر یو کار هم نیمګړی نه وی.

زه ستا له څیری څخه د دی لیك مفهوم لوستی شم، اوس دا راته ووایه چی کله زه له غرناطی څخه ووزم نو ته به الحمرا ته راځی او که به په خپل کور کی پاتی کیدل خوښوی؟

ابو القاسم د خپلی موسکا د پټولو هڅه وکړه ویی ویل:

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عالیمقامه! کوم حالات چی ستا لپاره نامناسب دی هغه ستا د غلام لپاره هم مناسب نشی کیدای. ما تر وروستی سلګی له تا سره د اوسیدو پریکړه کړی ده، فردیناند ستا په ګاونډ کی ماته هم یوه وړوکی سیمه رابخښلی ده.

: یو سړی د دوو بادارانو غلام نشی کیدای.

: همدغه سبب و چی ما د غرناطی پریښودو پریکړه وکړه.

: ته به رښتیا له ما سره اوسی؟

: هوکی! زه وعده کوم چی په غرناطه کی خپله برخه مهم کارترسره کړم بیا به ستا په خدمت کی حاضر شم.

ابو عبدالله په وریښمین دسمال کی نغښتی لیك پرانست او په لوستو یی بوخت شو.

بیا یی کاغذ ښیرته قات کړ یوی خواته یی کیښود او تر لږ ځنډه یی سر ښکته راچاوه په چورتونو کی ډوب شو، بالاخره یی ابو القاسم ته وویل:

فردیناند دا غواړی چی زه بی له ځنډه الحمرا باید پریږدم، او ته وایی چی د دی لیك مضمون ما تیار کړی دی.

ما له فردیناند سره تر خبرو اترو وروسته دا مضمون ولیکه، ماته معلومه وه چی الحمرا په تاسو ګرانه ده، خو ما دا احساس کړه چی په دربار کی د هغو خلکو خوله بندول ضروری ده چی تر اوسه ستا پر اخلاص شکمن دی.

: اوس تا د هغوی خولی بندی کړی؟

: زما باور دی چی کله تاسو له الحمرا څخه ووزی نو د فردیناند په دربار کی به ستاسو د بدغوښتونکو خولی پخپله بندی شی، بیا به موږ د هغی ورځی انتظار کوو چی په غرناطه کی ستا ضرورت احساس کړای شی.

: ته تر اوسه په دی فکر کی یی چی په غرناطه کی به زموږ ضرورت احساس کړای شی؟

: هوکی! زما باور دی چی که موږ د الفجاره جنګیالی قبیلی د لرې مودی لپاره په امن او آرامی وساتلای شوای نو فردیناند او ملکه ازابیلا به زموږ خدمتونه له پامه ونه غورځوی او په داسی حال کی چی په غرناطه کی هر وخت د امنیت د خرابی خطر وی زه همدا مناسبه بولم چی تاسو د ډیرو بدو ذمه واریو څخه د ژغورنی په خاطر له ځنډه پرته له غرناطی څخه ووزی.

: ته ماته دا ډاډ راکولی شی چی د فردیناند نیت به ښیرته خراب نه شی او ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

به کومه ورځ له دی احوال سره نه راځی چی اوس د نور اخلاص د ثبوت ورکولو په خاطر باید له الفجاره څخه هم ووزی؟

: عالیمقامه ! دا چیرته کیدای شی؟

: که مور غرناطه باید پریږدو نو بیا خو د اوربند د مودی د پای ته رسیدو انتظار ولی ونکړو، آخر فردیناند ولی دومره بیړه کوی؟

: د فردیناند هیڅ بیړه نه ده، خو ستا خبر په دی کی ده چی مور بیله څنډه له دی ځایه ووزو، تاسو ته معلومه ده چی د غرناطی باغیانو له کومو قبایلی سردارانو سره سازشونه کول له هغوی څخه څو تنه دلته رارسیدلی دی.

: تا هغوی نیولی نه دی؟

: سمدستی د هغوی نیول امکان نه لری، د غرناطی د خلکو احساسات او جوش تر اوسه نه دی سور شوی، او زه دا نه غواړم چی ستا په موجودیت کی د غرناطی وضعه ویجاړه شی، کله چی تاسو الفجاره ته ورسیږی نو فردیناند به پخپله له دوی سره ډغری وهی، تاسو بیا په دی هم پوهیږی چی تر اوسه له پوځ نه مورته زیات خطر دی.

اوس اجازه راکړه تر سهاره باید څو کارونه وکړم.

ابو القاسم جگ شو ودریدابو عبدالله څو شیبی هغه ته حیران حیران کتل، بیا یی د لاس اشاره ورته وکړه او هغه ځورند سر له سلام وروسته له کوټی څخه ووت.

له دروازی څخه بهر په برنډه کی د الحمرا ناظم ولاړ ؤ، ابو القاسم چی هغه ولید ولږزید بیا یی په اندیښنه وویل:

: ته دلته ولاړ وی؟

: ما ستا انتظار کاوه.

: تا هر څه واوریدل؟

: صیب! زما غوږونه دومره څك نه دی، ناظم په شمیرلیو جملو ورته وویل.

: مگر ته له دروازی سره جوخت ولاړ وی.

: صیب په الحمرا کی دننه ستا ساتنه زما ذمه واری ده او زه ډیر لری ځکه نه ولاړم چی بنایی ستا راته ضرورت شی. چی تاسو کله له الحمرا څخه ووزی نو زما مسئولیت به پای ته ورسیږی.

ابو القاسم وویل: زه ستا څخه مننه کوم، ما یوازی دا ویل غوښتل چی د مانی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظم باید د داسی خبرو د اوریدو خطر قبول نه کړی چی بیا یی په خپل زړه کی ونه ساتلای شی.

: تاسو ډاډه اوسی! ما د پاچا له کنځلو پرته بله داسی خبره نه ده اوریدلی چی په زړه کی یی ونه ساتلای شم، زه له دروازی څخه بنه لری ولاړ وم.

ابو القاسم له څه ویلو پرته وړاندی ولاړ او نظام له هغه سره ملګری شو. له ورنډی څخه لاندی په مرمرو ډبرو فرش لاره څو وسله وال ساتونکی د دوی په مخکی روان شول.

* * * * *

ابو عبدالله تر څه څنډه پر دیوالونو کښلی ګلونه لیدل بیا یی سر په دواړو لاسو ونیو، په غمجنه لهجه یی وویل: زما غرناطه، زما الحمرا ء.

او بیا یی لاس سترګو ته ونیول او بی اختیاره په ژړا شو، د شا دروازه خلاصه شوه او مور یی ملکه عایشه خپ خپ کوتی ته ورننوته او دواړه لاس یی د هغه پر سر ورکیښودل. هغه ټکان وخوړ مورته یی وکتل او په ارمانجنه لهجه یی وویل:

موری! ما خپل سر د یوه بنامار په خوله کی ایښی دی.

مور یی ځواب ورکړ: زویه! دا د نن خبره نه ده، تا په هغه ورځ خپل سر د بنامار په خوله کی ورکړی ؤ چی له پلار سره دی خیانت وکړ، او تا یوازی خپل سر نه بلکی ټول قوم دی د بنامار مخی ته وغورځاوه.

: موری! زه د فردیناند په اړه نه د ابوالقاسم په باب درسره غږیږم، هغه ماته دوکه راکړی ده، اوس به مور په الحمرا کی نه اوسو، د فردیناند وعده هسی یوه دوکه وه.

: ماته معلومه ده.

: تاټولی خبری اوریدلی دی؟

: هوکی! او ماته دا خبری له اټکل څخه لری نه وی.

: موری! اوس زه څه وکړم؟ څه کولی شم؟!

: دا دی باید هغه وخت پوښتلی وای چی تا څه کولی شوای، اوس ته هیڅ هم نه شی کولی او ستا مور هیڅ مشوره نشی درکولی. د اندلس د تاریخ ترټولو شومه ورځ هغه وه چی ستا په زړه کی د واکمنی خیال را پیدا شو.

: نه موری! تر هغی شومه ورځ هغه وه چی زه وزیږیدم، کاشکی تا هغه ورځ زما مری‌خپه کړی وای.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: زه اعتراف کوم چی اولس ته می یو مار زیړولی ژ، ته دا ویلی شی زه گناهکاره یم،

: خو زه به دوی ته دا ور وښیم چی ابو القاسم خاین دی، او هغه له موږ سره دوکه وکړه.

: ته په وار وار ټول اولس ته دوکه نشی ورکولی، کله چی ته د اولس مخی ته ورشی نو غوښی به دی وشکوی، دوی به د هغو بی گناهو د وینو حساب درڅخه وغواړی چی تا د میړو او وزو په څیر وگنړل او دښمن ته دی وسپارل، ته د مالقی، الحمرا او المیریه د بربادی مسئول یی. لاسونه دی د حامد بن زهره غوندی سپیځلو سرښندونکو په وینو سره دی.

ابوعبدالله! ته داندلس لپاره مړشوی یی،اومور دی اوس راژوندی کولی نه شی.

: موری! که ته امر راته کوی نو زه به همدا اوس د ابو القاسم کور ته ورشم او وبه یی وژنم.

: ای بدنصیبه! تا غرناطه له خاینانو څخه ډکه کړه، اوس به د یوه خاین په وژلو هیڅ ترلاسه نه شی.

: موری! ماته د غرناطی هر سړی خاین ښکاری.

: دا ستا د کر حاصل دی، تا د اندلس په څمکه د غداری تخم وشینده، اوس دغه فصل پوخ شوی دی.

: موری د خدای لپاره پیغورونه مه راکوه.

: زه به تر ډیری مودی پیغورونه درنکړای شم، خو د اندلس میندی به تر قیامته پر ما لعنتونه وایی.

ابو عبدالله له پښیمانی سر کښته واچاوه، او تر لږ څنډه چوپ ژ، بیا یی په اندیښنه وویل:

مورجانی! زما اوس هم باور نه راځی چی له الحمراء څخه به ووزم، زه داسی گنم لکه خوب چی وینم. د مور په سترگو کی اوښکی ډنډ شوی وی ویل:

زویه! اوس د خوبونو وختونه تیر شوی دی، اوس به ته یوازی د تیرو وختونو د خوبونو تعبیرونه گوری.

: مورجانی له موږ وروسته به په الحمرا کی څوك اوسیږی؟

: ستا څخه وروسته به الحمرا د هغه قوم د پاچاهانو هستوگنځای وی چی تا د خپل قوم د آزادی او عزت معامله ورسره کړی ده.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ویگا عملیات

سلمان او د هغه ملګرو د یونس په لاربښونه سفر کاوه، بالاخره دوی د ونو یوه ګڼ بڼ ته ورسیدل اسونه یی ودرول یونس مخ راوګرځاوه سلمان ته یی وویل:

موږ اوس ډیر لند راغلی یو، ځکه خو نور اسونه وړاندی بیول سهی نه دی. د سلمان په اشاره هغوی ټول له اسونو پلی شول او اسونه یی په ونو پوری وتړل او پر خولو یی توکری ور وتړلی چی ونه شنیږی او بیا خپ خپ د بڼ په لور ولاړل.

لږ وړاندی چی ولاړل د دیوال له شانه یی د ګزمی کونکو غږونه واوریدل او دوی چوپ ودریدل.

چی کله پهره داران په خبرو خبرو کی تیر شول او د باغ شاپلو ته ولاړل سلمان له دوو تنو سره دیوال ته ورنژدی شو او نور کسان دیوال ته د نژدی ورتلو پرځای څو ګامه لری پاتی شول، بیا یو تن له دیوال سره په ملا خم شو او یونس او سلمان یو پر بل پسی د هغه په اوږه اوچت شول او پردیوال وختل.

اوس د دوی په مخکی هغه وړوکی کور ډ چی د انګړ دوه دیوالونه یی د باغ له دیوالونو سره نښتی وو، د انګړ نه وړاندی د یوی کوټی له نیم کښی دروازی څخه د ډیوی تته رڼا بهر راوتله، ښی لوری ته د انګړ د دیوال په منځ کی یوه وړوکی دروازه وه چی نژدی یوه څپړه هم ورسره ترسترګو کیده، کڼ لوری ته له کونج څخه څوګامه لری یوه ونه لیدل کیده چی پانی یی رژیدلی وی، په تیاره کی چی سلمان څومره لیدی شوای هغه ټول د ده د نقشی سره برابر ډ چی همدا اوس یی هم په جیب کی وه، ځکه خو هغه بیله ځنډه له یونس سره یوځای پر دیوال وځیږده او انګړ ته ورښکته شو.

د کوټې څخه د چا په ویریدلی لهجه غږ اوچت شو: څوک یی؟ هغه خپ خپ وړاندی ورغی او په کرار غږ یی وویل: پلار جانه زه یم! د خدای «ج» لپاره چوپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شه چی تول به ووژلی شو.

سلمان په بیړه رسی له اوږی رابنکته کړه او له ونی سره یی نژدی کیښودله او په دا ډه زړه په یونس پسی کوتی ته ورننوت، یو بوډا چی د اندیښنی په حالت کی پر بستره ناست و خپل زوی ته یی کتل، هغه چی له زوی سره یو نا آشنا سړی ولید نور هم وویریده او په وارخطایی یی وویل: ضحاك رانه غی؟

د یونس پر ځای سلمان ځواب ورکړ: ضحاك په یوه ځای کی ستاسو انتظار کوی، تاسو به ډیر زر هغه ته ور ورسول شی. خو په دی شرط چی زما خبره ومنی!

یونس ته دا معلومه ده چی ستاسو یوه وړوکی غلطی د هغه ژوند په خطر کی غورځوی.

یونس وویل: پلار جانه! دی ربښتیاوایی، له ضحاك پرته موږد خپلو ځانونو دژغورلو په خاطرهم باید ددوی خبره ومنو.

بوډا د څه ویلو نه پرته په حیرانی سلمان ته کتل چی یوه ځوانه ښځه له بلی کوتی څخه ورښکاره شوه وړاندی ورغله اوپوښتنه یی وکړه: یونسه څه خبره ده، ضحاك چیرته دی؟ ستا د غږله اوریدو څخه مخکی می خوب لیده چی هغه له آس څخه لویدلی اوتپی شوی وی.

سلمان هغی ته وویل: ستا میړه بلکل روغ دی، خو ستاسو آغا ته داکه معلومه شوه چی هغه چیرته دی نوژوندی به یی پری نږدی.

:آغانن هم رانه غی اومورته یی ویل چی ښایی سبا ته هم رانشی. دخدای «ج» په خاطر ما همدا اوس ضحاك ته وروړسوی!

:ستاد دخاوند د ژغورلو یوازینی لاره دا ده چی موږ یوه درنه ټجلی اویوبی ګناه هلك له دی ځایه خلاص کړو او راسره بوبی څو.

:دا امکان نه لری تاته معلومه نه ده چی هلته څومره کلکه پهره دریدلی ده.

:موږ ته هر څه معلوم دی، او موږ د هغوی د را خلاصولو لپاره تول بندو بست کړی دی.

یونس وویل: سمعیی! دا دخبرو وخت نه دی، موږ سمدستی له دی ځایه دوتلو اراده لرو او په څو دقیقو کې باید څوکارونه ترسره کړو، که بندیان همدا نن و نه رسیدل نو موږ ته به د ضحاك ژغورل نا ممکن شی.

سمعیی په اندیښنی وویل:کاشکی د هغوی ژغورل زما په وس کی وای.

یونس پر شونډو ګوتی کیښودی ویی ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمعیی! وروغړیږه، که نه ټول به ووژل شو. ضحاك رك روغ دی اوترسبا پوری به یی پخپلو سترگو وویني، خو زما گومان ژ چی ته به اوس له بندیانو سره یی.

:زه ستاپه انتظاروم اوترمابنامه څو ځلی راغلم او ستا پوښتنه می وکړه، بیا می د سرخوړ پلمه کړل او کوتی ته راغلم، آغا زما په کورکی نه ژکه نه د کورخلکو به یی هیڅکله هم اجازه نه وای راکړی، د خدای «ج» لپاره راته ووایه چی ضحاك موړته ولی خبر نه راکوی؟

:هغه نه غوښتل چی تاسوپریشانه شی.

سلمان وویل: یونسه! ته دی ته تسلی ورکړه زه اوس راځم.

د سمعیی سترگی رادکی شوی سلمان ته یی وویل: ته له هغه سره راغلی یی؟ د خدای«ج» لپاره راته ووایه چی هغه چیرته دی؟ هغه ته خوبه کوم خطرنه وی؟

:اوس هغه ته ترټولولوی خطرادی چی ته شورگډ کړی اودکور نوکران اوپهره داران را وبنې کړی.

یونسه! که دا له هوښیاری نه کارواخلی نود ضحاك ژوند ژغورل کیدای شی.سلمان دا وویل اوله کوړه ووت.

بیایی په انگړکی ونی ته نژدی پرې راواخیست یوسړیی په ونه پوری وتاړه اوبل یی ددیوال بل لوری ته و غورځاوه، لږځنډوروسته دوی یوپربل پسی په پرې ختل اوبل لوریته کوزیدل ، چی کله وروستی کس هم انگړته ورښکته شونو سلمان هغوی ترڅپړه لاندی په انتظارپریښودل اوپخپله په بیړه کوتی ته ننوت.

سمعیی په ویریدلی غږوویل: یونسه! هغه ځناوردی که تاسوپه بهرنیو پهره دارانو بریالی هم شی د ننه نور پنځه‌تنه بی رحمه قاتلان به درسره مخ کیږی.

سلمان وویل: موړته داهر څه معلوم دی اوله هغو ځناوروسره مقابله نورزموږکاردی ، ته یوازی زموږخبروته ځواب راکړه، اوس له کوړه څخه بهرځو تنه پهره کوی؟

: صیب! دری تنه گزمه کوی، یود دروازی څخه بهر پهره کوی،خو پردی سر بیړه یو د طبیلی سنبالوونکی او دوه تنه نوکران هم له طبیلی سره نژدی په خپلو کوټو کی پراته دی، زه دا ددی لپاره وایم چی ښایی له هغوی نه هم کوم یو اوس وبنې وی.

: په طبیله کی څو اسونه دی؟

: سمعیی بوډا ته وکتل او ویی ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

صیب! اوس هلته اته اسونه شته دی.

: تر لږ څنډه به زموږ کار دلته سرته رسیږی او بیا به موږ ته یوازی پنځه اسونه په کار وی. بیا سلمان یونس او نورو ملګرو ته زر زر څو لاربښونی وکړی او بهر ته ووت.

د یونس پلار او سمعیی تر نیم ساعته په ناکراری د دوی انتظار کاوه چی بالاخره د طبیلی پاکوونکی او دوه تنه نوکران د ایستلو تورو په سیوری کی کوتی ته ورننوتل.

سمعیی وپوښتل : تاسو ډیر څنډ وکړ زه وویریدم چی چیرته پهره دارانو لیدلی نه یاست:

یونس ځواب ورکړ: پهره داران زموږ د لیدو څخه دمخه بلی دنیا ته رسیدلی ؤ. د چا له خولی څه چیغه هم ونه وتله.

سلمان وویل : دوی دری واړه ښه کلك وتړی او بیړه کوی، اوس د خبرو وخت نه دی.

څو دقیقی وروسته چی هغوی بهر راووتل نو له لری یی د اسونو د پښو ترپهار واورید. یونس چی د سلمان په څیره کی د اندیښنی نخښی ولیدی ویی ویل: دا د ویګا د پوځ د ګزمی ډلګی ده چی د شپی دری وخته یو ځل په ګزمه وزی. ته اندیښنه مه کوه هغه به له دی ځایه لږ وړاندی بیرته وګرځی.

* * * * *

د کور دننه درشل څخه دننه دوو پهره دارانو د مشال رڼا ته د شطرنج لوبه کوله، یوه تن دیوال ته ډډه وهلی وه او خریده، چا برنی دروازه ډیکه کړه ویی ویل: دروازه خلاصه کړی زه یونس یم.

یوه پهره دار له څو شیبی څنډ. وروسته ځواب ورکړ: تاته معلومه ده چی موږ ته د شپی د دروازی خلاصولو اجازه نشته، ته له کومه ځایه راغلی یی؟

زه له سینټافی څخه راغلم، آغا د یوه ضروری پیغام لپاره کورته را استولی یم، او تاسو باید ښه فکر وکړی چی که ما د هغه مور او خور ته احوال ورنکړ نو سبا ته به ستاسو څه حال وی؟

: ته یوازی راغلی یی؟ ضحاك چیرته دی؟!

: هغه باغیانو تپی کړی دی، هغه به څو شپی نور هم په غرناطه کی پاتی شی. زه د هغه له لیدو وروسته سینټافی ته آغا ته ورغلم. اوس دروازه خلاصوی که د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ښځو ته غږ ور وکړم؟

: ښه ودریږه!

څو ثانیی وروسته ه زنځیر کړچ کړچ غږ اوچت شو او له دی سره سم د سلمان ملګرو په پوره ځواك دروازی پله ټیله کړه او په یوه درز خلاصه شوه.

پهره دار چی دننه دروازه خلاصه کړی وه، څو ګامه لری وغورځیده، سلمان په دوو نورو کسانو باندی حمله وکړه او د سترګو په رپ کی یی په ځمکه ورپولی.

په دی ځنډ کی د سلمان ملګری په درشل ورټول شول. دریم تن چی د دروازی د پلی سره په ټکر کی غورځیدلی ؤ ناڅاپه یوه چیغه وکړه او راپورته شو، خو د یوه رضا کار توره یی پر سر ور برابره شوه او بیرته وغورځید.

سلمان د انګړ پله دروازه خلاصه کړه او کور یی وڅاړه، بیا یی خپلو ملګریو ته اشاره وکړه او انګړ ته ورننوت، لږ ځنډ وروسته د مانی له یوه کونج څخه څو ګامه لری ودریدل، او کین لوری ته د یوه پراخ او اوږده دالان په لور ورغی په دالان کی څای څای مشالونه بلیدل او په منځ کی یی یوه پراخه زینه پاسنی پور ته ختلی وه، دوه پهره داران چی خپلو ملګرو ته یی چیغی وهلی لاندی راکوز شول او سلمان په بیړه یو ګام وراندی ښی لاس ته د برنډی د یوی ستنی شاته ودریدل.

د پهره دارانو په شور ناڅاپه دوی ښځی زینی ته نژدی له یوی کوټی راووتی او د شور د سبب پوښتنه یی کوله.

یوه پهره دار وویل : زه په دروازه کی پوښتنه کوم، تاسو دننه آرام وکړی، او هغه به کوم دیرش ګامه تللی وی چی یو غشی یی پر پوښتیو ښخ شو او هغه پر ځمکه وغورځید.

له دی سره سلمان په منډه ځان د دالان منځ ته ورساوه دوهم پهره دار راوراندی شو او حمله یی پری وکړه او ترڅو شیبو پوری د تورو په چکاچك کی د ښځو چیغی هم غبرګی پورته کیدی یوه پله ښځه په زینو کی رابښکته شوه او چیغی یی وهلی پهره دار غږ پری وکړ: د خدای لپاره! تاسو دننه درځئ. خو په دی ځنډ کی د سلمان نور ملګری هلته ور ورسیدل یوه رضا کار چیغی کړی: اوس بهر ستاسو د چیغو اوروبدونکی څوك نشته، که خپل ژوند دربانډی ګران وی نو چوپی شی!

ښځی له ویری چوپی شوی.

د سلمان رقیب له څو ګوزارونو څخه وروسته په شاتګ پیل کړ او بیا په منډه ولاړ پر زینو وخوت، د زینی تر نیمایی وخوت او بیا یی ناڅاپه مخ راوګرځاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حمله یی وکړه، حمله دومره تونده وه چی سلمان څو گامه لاندی رابنکته شو، خو د څو گوزارونو څخه وروسته پهره دار بیا تینښته وکړه، سلمان د پاسنی پوړ په برنده کی را لاندی کړ، هغه مخ راوگرځاوه او بیا یی حمله وکړه خو د سلمان په وراندی یی څه داو ونه چلیده او خپ ببرته په شا روان شو. د برنډی په وروستی څنډه سلمان پر هغه وروستی گوزار وکړ او توره یی د دیو په څیر لوی پهره دار په تټر کی ښخه شوه.

بیا یی زر د دروازی زنځیر خلاص کړ دروازه یی تیله کړه، خو دننه خوا څخه ترلی وه، سلمان غږ وکړ: عاتکی دروازه خلاصه کړه زه د سعید دوست یم.

عاتکی دروازه خلاصه کړه او بهر ته راووتله. په دی څنډ کی یونس هم پاس ور ورسید او منصور یی له بلی کوټی څخه راوایست، هغه په سلگیو ورغی او د سلمان تر پښو یی لاسونه راچاپیر کړل.

سلمان یی په مینه پرسر لاس راتیر کړ ویی ویل: منصوره! همت وکړه، موږ تا خپل ماماته بیایو، بیا یی یونس ته وویل: ته هغه دری کسان د خپل کور څخه دلته تاکاوی ته راوله، او پلار ته دی ووایه چی پر اسونو زینونه کیږدی، خو ترټولو وراندی د تاکاوی د دروازی کلی ترلاسه کول ضروری دی.

یونس له غاړی څخه یو زنځیر راویوست سلمان ته یی وویل: صیب! دا د کلی گانو زنځیر له هغه پهره دار سره ؤ چی مړی یی په انگړ کی پروت دی.

سلمان کلی گانی ورسره واخستلی او ویی ویل: ته اوس بیړه کوه او یوه ملگری ته دی ووایه چی په بهرنی دروازه کی ودریږی.

یونس په منډه لاندی ښکته شو او چی سلمان د لومړی حل لپاره په څیر وکتل عاتکی سر کښته اچولی ؤ ولاړه وه.

ده ورته وویل : عاتکی! اوس څه خطر نشته، هغی ورو سر راپورته کړ او بیا هغه احساسات چی د دی د روح تر ژورو پوری څپاندوو په اوښکو بدل شول او تر سترگو یی راوبهیدل.

سلمان یی لاس پر سرورکیښود ویی ویل : عاتکی! سعید مخ په رغیدو دی ما هغه غرناطی ته راوستلی دی.

عاتکی په لرزیدلی غږ وویل: سلمانه، سلمانه! زما احسان گونـکیږاو بیا یی بی اختیاره د هغه لاس ونیو او شونډی یی پری کیښودی ویی ویل: ته به له مانه ډیر خفه وی!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: خفه! په څه به درڅخه خفه یم؟

: زه ستا له اجازی پرته کورته تللی وم.

: عاتکی! زه له تا څخه خفه نه یم، زما له یوی غیرتی او زړوری ټجلی څخه همدغه ټمه وه، اوس راځه په غرناطه کی ټول ستا په انتظار دی.

عاتکه ور وراندی شوه د لویدلی سپاهی توره یی اوچته کړه او منصور د هغه پر ملا راڅړیدلی خنجر تری کش کړ.

سلمان وویل :عاتکی راځه تاته به لاندی یوه ښه لینده او له غیشو ډکه کڅوړه هم په لاس درشی، که دی خوښه وه نو زه تومانچه هم درکولی شم.

: نه تومانچه باید له تا سره وی.

دوی لاندی ښکته شول، د سلمان نور ملګری د ښځو په مخکی توره ایستلی ولاړ ؤ او د عتبه مور هغوی ته زاری کولی او ویل یی: ما د ټولو صندوقونو کلی ګانی تاسو ته وسپارلی هر څه درسره یوسی خو پر مورږ رحم وکړی.

سلمان وویل : مورږ د زوی د ګناهونو سزا د هغه مور او خور ته نشو ورکولی، خو دا مجبوری ده چی مورږ تاسو همداسی خلاص نشو پریښودای. څکه به تر څه څنډه له خپل میلمه سره اوسی.

د عتبه خور چیغی کړی: د خدای «ج» لپاره مورږ له بندی سره د یو ځای بندی کولو پرځای په بله کوټه کی واچوی. کوم سړی چی د خپل تره د لور سره داسی سلوك کوی زمورږ د مری دغه کولو څخه به دریغه ونه کړی.

سلمان وویل : که ته ژوندی پاتی کیدل غواړی نو چوپه شه. بندی ته دا معلومه ده چی ستا له زندی کولو وروسته به دی د تا له وینی څښونکی ورور سره مخ کیږی، پردی سربیره به ستاسو دری تنه نوکران هم ستاسو د ساتنی لپاره درسره وی.

* * * * *

لږ څنډ وروسته هغه د کور په بل کونج کی د یوی دروازی په مخکی ولاړ ؤ.

ناڅاپه بهر د پښو غږ اوچت شو او سلمان خپل یوه ملګری ته کلی ګانی ورکړی او ویی ویل: هغوی راغلل ته په بیړه دروازه خلاصه کړه.

هغه یو پر بل پسی کولپ ته دری کلی ګانی ورواچولی خو پر خلاصولو یی بریالی نه شو، بالاخره یوه کونجی ور ولویده او هغه زر کولپ لری کړ دروازه یی خلاصه کړه، په دی څنډ کی یونس دری واړه بندیان په زغاسته راورسول، سمدغه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل خسر سره وه هغی چی د مشال په رڼا کی عاتکه ولیده په منډه ورغله او ترځنګ یی ودریده.

د سلمان په اشاره دوه ځوانان چی د یوه په لاس کی مشال او له بل سره کلی گانی وی کوتی ته ننوتل او بیایی نورو ملګرو بندیان کوتی ته ورتیل وهل. سلمان خپلو نورو اندیوالانو ته وویل : تاسو بهر ودریږی موږ اوس بیرته راځو خو چی په دهلیز یی پښه کیښوده ناڅاپه یی څه په زړه کی وروګرځیدل او بیرته راوګرځید ویی ویل: یونسه! د ضحاك میرمن د عتبه له کوره تش لاس باید ولاړه نه شی هغه درسره بوزه.

سلمان کوتی ته ورننوت او سمیعی زړه نا زړه عاتکی ته کتل، عاتکی وویل: ورحه سمعیی! زموږ سره وخت لږ دی بیړه کوه.

د اوږدی کوتی په وروستی څنډه کی زینی ښکته تللی وی او چی دوی ورښکته شول د یوه تنګ دهلیز مخی ته پر یوه دروازه کولپ اچول شوی ؤ. کله چی د سلمان ملګری د کولپ خلاصولو هڅه وکړه نو له کوتی څخه د بندی چیغی او کړیکی واوریدل شوی:

عتبه! پوهیږم چی ته می وژنی، خو زه ستا دوست یم، که راته معلومه وای چی ته به دومره په غوسه کیږی نو عاتکی ته به می د ورتلو جرئت نه ؤ کړی. عتبه ما وبخښه!

دروازه خلاصه شوه او سلمان د خپل ملګری څخه مشال واخست دننه یی وکتل ویی ویل: عتبه دلته نشته، او هغه به دا هیڅ کله هم ونه غواړی چی په شپه کی ستا کړیږی ښځی پریشانه کړی.

: ته څوك یی؟

سلمان د څواب ورکولو پرځای یوی خواته شو او خپلو ملګریو ته یی اشاره وکړه، هغوی یو پر بل پسی بندیان دننه ورتیل وهل، بیا یی مشال ور وراندی کړ ویی ویل: عمیره! ته خپل ملګری ښه وګوره! دوی به تر یوی مودی له تاسره یوځای اوسیږی. عمیر ترځو شیبو پوری د عتبه مور او خور ته په ړډو ړډو کتل، بیایی چیغی کړی:

که تاسو زما د وژلو لپاره نه یی راغلی نو د خدای «ج» لپاره ووایی چی څوك یاست؟

: عمیره! ته مړ شوی یی او زه په مړی وار نه کوم، خو عاتکه بهر ولاړه ده، که

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغی ستا چیغی واوریدلی او دلته راغله نو کیدای شی پردی مجبور شم چی خپله توره ستا پر مردارو وینو ککړه کړم.

: ته له سعید سره راغلی یی، د خدای «ج» لپاره هغه راوغواړه، که عاتکه هم پر ما رحم نشی کولی نو ورته ووایه چی د عتبه غوندی بی رحمه او ظالم سړی ته می د پریښودو پرځای په خپل لاس ووژنی، زه ناروغ یم، که زما پلار مړ شوی نه وی نو په کوم جیل کی به خامخا ساه ورکوی.

: د غدارانو پای تل همداسی وی.

: زما گناهونه یقیناً د بخښنی وړ نه دی، خو زما پلار خاین نه ؤ، د هغه گناه یوازی دا ده چی د حامد بن زهره د ژوند ژغورلو هڅه یی وکړه، هغه زه د دی ظالمانو له ملگری څخه ایسارولم، خو افسوس چی پرما د توبی دروازی تړلی وی.

: که ستا پلار د غرناطی په جیل کی وی، نو امکان لری چی راخلاص کړای شی، خو ته باید هیڅکله هم دا گومان ونه کړی چی د حامد بن زهره د قاتلانو په اړه به یی فریاد واوریدل شی.

: د دی خبری معلومات یوازی له صدر اعظم، عتبه او کوتوال سره دی چی هغه یی چیرته بندی کړی دی.

زه پوهیږم چی هغه به هم ما ونه بخښی خو که زه پردی ډاډه شم چی زما سره به عتبه او د هغه ټولو اندیوالانوته په یوه ځای د پانسی سزا ورکول کیږی نو په مرگ به هیڅ خپه نه شم.

سلمان شاته شو او ملگریو ته یی اشاره وکړه، یوه رضا کار د دروازی د تړلو هڅه وکړه، خو عمیر یوه پله په دواړو لاسونو ونیوله او په پوره زور یی کش کړه، او بهر ته راووت ویی ویل:

د خدای «ج» لپاره ودریږی! ما درسره بوزی، زه به د غرناطی په ترټولو لوړه ځلور لاری کی ودریږم او په خپلو نه بخښونکو گناهونو به اعتراف وکړم. زه د خپل مرگ څخه پخوا دا راز افشا کول غواړم چی ابو القاسم هغوی ته د سرپناه کولو څخه دمخه د غرناطی دښمن ته سپارلو پریکړه کړی ده، او له سینټافی څخه په سلگونو جاسوسان غرناطی ته رانغوتی دی.

په زینه کی د عاتکی غږ واوریدل شو: ته څه کوی، موږ کله د سعید د پلار قاتل ژوندی پریسودلای شو؟

سلمان چی مخ وروړاوه ویی لیدل چی عاتکی غشی په لینده کی ایښی او له

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوسې نه لرزیږی..

منصور دوه گامه تری مخکی ژ، هغه ور وړاندی شو سلمان یی ترمټ ونیو او ویی ویل: ته له مخی لری شه!

سلمان خپلو ملګرو ته اشاره وکړه او هغوی په یوه او بله خوا لری شول، عمیر جګ شو له پښیمانی څخه په ډکه لهجه یی وویل:

عاتکی ودریږه! زه پوهیږم چی د رحم وړ نه یم، زما د ژوند هیڅ ارځښت او قیمت هم نشته، خو زه په دی جیل کی د سپی په مرګ له مړ کیدو څخه ستا په لاس وژل کیدل غوره ګڼم، د خدای «ج» لپاره له دی ځایه زر د وتلو هڅه وکړه او که د سعید د پلار کوم ملګری درسره مرسته کولی شی نو ورته ووایه چی سمدستی مو له سمندر څخه پوری باسی، که نه نو هغه ورځ لیری نه ده چی دښمن پر غرناطه قبضه وکړی او ستاسو پرمخ د اندلس څخه د وتلو تولی لاری بندی شی، تاته معلوم، نه ده چی ستا په باب د عتبه ارادی څومره خطرناکی دی، هغه به ستا په لټون پسی اندلس لویشت په لویشت ترپښو لاندی کړی.

عاتکی! پرما د تقدیر وروستی احسان همدا کیدای شی چی ته می په خپل لاس ووژنی، خو د خدای «ج» لپاره له دی ځایه ووزه!

عاتکی د څه ویلو پرځای لیندی برابره کړه او غشی یی ورو ورکش کړ، د هغی لاس ریږدیدل، ناڅاپه سلمان مخی ته ورغی ویی ویل:

عاتکی! چا چی په خپلو لاسو خپلی مریه ته د غرغړې پری اچولی وی پر هغی تاته د غشی د ضایع کولو ضرورت نشته، ده ته به د عتبه په لاس مرګ ستا له غشی څخه دردناک وی.

عاتکه راسنبال شوه ویی ویل: د خدای «ج» لپاره ته یوی خواته شه، زما د زړه نا زړه توب سبب دا نه ؤ چی د خپل تره پر خاین زوی می رحم راغی، د حامد بن زهره له وژلو وروسته زمونږ ترمنځ د وینی تولی رشتی غوڅی شوی، ما غوښتل چی له مرګه وړاندی څو شیبی هغه په غور ووینم، خو دغه بدبخته اوس هم ګومان کوی چی زه یی د خبرو تر اغیزی لاندی راغلی یم.

سلمان دویم ځلی لری شو، خو پخوا له دی چی عاتکه غشی خوشی کړی منصور په یوه توپ ځان ور ورساوه او یو خنجر یی د هغه په زړه کی تر موتی پوری ښخ کړ. له دی سره د عاتکی له لیندی څخه غشی خوشی شو او د هغه تر شاه رګ بوټ وخوت.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمیر تالونه وخوړل شاته ولاړ او بیا ستونی ستغ وغورځید او لفتی یی ووهلی.
منصور سلګی وهلی او سلمان ته یی وکتل ویی ویل: ما وبخښی خو دا زما فرض ؤ.
سلمان په ډیره مینه د هغه په اوږه لاس کیښود او خپلو ملګریو ته یی اشاره وکړه او هغوی دروازه کولپ کړه.
له کوټی نه چی راووتل سلمان په بیړه د بیرون انګړ په لوری روان شو، سمیعی یوه غوټه په غیږ کی نیولی ولاړه وه، د هغی خسر او یو بل ملګری یی هم څو ګامه شاته وو او درانه پیټهی یی پر اوږو وو. د دوی وضعه داسی وه چی له لری ښکاریده چی غوټی یی درنی دی، سمیعه هم په یوه ډډه کړه روانه وه، هغی هم خپلی زړی جامی په نویو بدلی کړی وی.
عاتکې چی د مشال په رڼا کی ورته وکتل ویی ویل: ماته خو داسی ښکاریدله چی له کوره کومه بله ښځه راوتلی ده.
هغی ځواب ورکړ: ما فکر وکړ چی د یوی سوالګری په جامو کی که له تاسو سره سفر کوم نو عجیبه به ښکاری، بیا هم ما د دی جامو څخه پرته د کور د ښځو په هیڅ شی لاس نه دی لګولی، د هغوی ګانې می هم پریښودې، ما خو د عتبه له صندوق څخه یوازی دوی کڅوړی راواخستلی.
لږ څنډ وروسته چی دوی طبیلی ته نژدی ورغلل هلته یوه تن پر اسونو زینونه ترلی او تیار ولاړ ؤ.
سلمان په بیړه د خپل ملګری نه لاسه مشال راواخست او په ځمکه یی وغورځاوه او د دوی ترمخ شو چی کله د بهرنی دروازی درشل ته نژدی شول او بیا لږ څنډ وروسته ټول له بهرنی دروازی څخه ووتل پنځه تنه د سلمان ملګری پلی روان شول او لږ څنډ وروسته د ونو هغه ځای ته راورسیدل چی یوه رضاکار له نورو اسونو سره د دوی انتظار کاوه، او بیا ټول پر اسونو سپاره شول او مزله ته یی دوام ورکړ.

* * * * *

د ویګا څخه د راستنیدو په وخت کی د یونس پرخای پخپله سلمان د خپلو اندیوالانو لارښونه کوله، د سینټافی له سرک څخه لږ لری یوه ویجاړ باغ ته نژدی سلمان خپل اس ودراوه او مخ یی ور واړاوه په ورو یی وویل:
تاسو لږ دلته تم شی زه به اوس احوال درته راوړم. یو سړی ناڅاپه د باغ له

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوی څنډی څخه رابنکاره شو اوویی ویل:

صیب! موږدلته یو،خوستاملګری موچی ډیرولیدل اتکل موکاوه چی کوم لښکرراروان دی.

عثمان دبلی ونی له ډډی څخه رابنکاره شو وړاندی ورغی دسلمان داس جلب بی ونیو ویی ویل:

صیب! وړاندی څه خطر نشته خوآغا ویل چی که څوك درپسی راوتلی نه وی نود دروازی تر خلاصیدو پوری همدلته انتظار وکړی.

:هغه تراوسه همدلته دی؟

: صیب ! هغه چی ته رخصت کړی ولاړ اونژدی نیمه شپه بیرته راغی تاسو باغ ته ولاړ شی زه به هغه ته احوال ورکړم،که ضرورت شونو موږله وخته مخکی هم دروازه خلاصولی شو خوغوره داده چی زموږ له خوا دځه ناکراری احساس چاته پیدا نه شی، تاسوخوپه خیر راغلی که نه!

هوکی ،ته ورځه!

عثمان دسرك په لورګړندی شو اوهغه خلك له اسونوڅخه پلی شول اوبن ته ننو تل، بیا سلمان یونس ته وکتل ویی ویل:

یونسه! اوس تاته ددی ضرورت نشته چی له مؤنسره غرناطی ته ولاړشی، ستاپلار به دخپل زوی لیدوته ناکراروی، عثمان ته دغرناطی څخه بهرهغه کلی معلوم دی چی ستاورور موورسولی دی، که ته سمدستی هلته ورتلل غواړی نو له عثمان پرته خپل یو بل ملګری هم درسره استولی شم، موږچی کوم اسونه دعتبه له طبیلی څخه راوستی دی هغه بنار ته بیول خطرلری، که عتبه ته دااحوال ورغی نوهغه به ستاسو په لټون پسی غرناطه لویشت په لویشت وګوری.

دیونس پرځای یی پلار ځواب ورکړ:

صیب! که ستاسو اجازه وی نو یود شیبه به هم موږدلته ایسار نه شو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ضحاك سفر کولای شوای نو په هغه کلی کی به هم پاتی نه شو.

سلمان وویل:

ته داسی مـه گنه چی ستـاسو دیوه خـوندی ځای ته رسـولوله وعـدی نه منکریم،زه به په غـرناطه کی زیات ایسـار نه شم، کـه تاسـو زمـا انتظار کـولی شی نوامکان لری دافـریقـا تر څنډو پوری مـوورسـوم، کـه نه نو په غـرونو کی داسی خلك شته چی تاسو ته پناه درکړای شی زمونږ ملگری به تاسو له هغوی سره کوم چاته وسپاری.

بوډاوویل: په الفجاره کی زمونږ داصلی بادار دقوم زیات خلك اوسیږی د المریه په لاره کی هم دهغوی دکورنی څوکلی شته، پرمونږ ستاسو له دی څخه لوی احسان څه کیـدای شی چی د دوزخ له اور څخه مـووژغـورلو اودلته موراوستو.

لږ څنډ وروسته عـثمان له خپل بادار اودری نورو کسانو سره ور ورسید اوچی پرختیـځ افق دسباسترگه رابریدله دوی له باغ څخه ووتل اودعـتبه نوکران یی له عثمان اویوه بل رضاکار سره رخصت کړل.

سلمان عـثمان ته وویل: ته به دادواړه اسونه له شیخ ابو یعقوب سره پریږدی او پلی به بیرته راځی.

:صیب ماته معلومه ده چی مونږ به ددښمن پر اسونو سپاره بیرته نشو راتلی خومونږ ته دپلی راتگ ضرورت نشته ددی په بدل کی به مونږ دوه نوراسونه ترلاسه کړای شو، که ستااجازه وی زه به دی کوربنو خیرت هم معلوم کړم.

داد سلمان دزړه غږ و و یی ویل:

:هوکی! بدریه به دعـاتکی او منصـور په اړه ډیره اندیښـمنه وی ، خوستا رومبنی کاریه ددی خلکو رسول وی ابو یعقوب ته زما له لوری داپیغام ورسوه چی ضحاك زمونږ له لوری آزاد دی، مونږ ته ددی خلکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مرستی پرته دعاتکی اومنصور ژغورل ممکن نه وو، داهم امکان لری چی عاتکه اومنصور کومه ورځ ناڅاپه دهغوی کورته ورشی اوښایی زه هم په بیرته ستنیدو کی د دوی پرکلی ورشم.

کله چی یونس اودهغه نور ملګری پراسونو سپریدل نو سمعیی دعاتکی لاس ښکل کړ ویی ویل:

خوری! ښایی بیا د دوارو دیدن ونه شی خوزما دژوند هره ساه به ستالپاره د دعاګانو په خوشبویی تازه وی، داژمنه کوم چی ضحاك به هم دژوند تر وروستی سلګی ستا احسان هیر نه کړی.

بیا هغه پراس سپره شوه اوپه خپلو ملګرو پسی روانه شوه

******

سلمان ترلږ ځنډه په هغوی پسی کتل بیا یی عبدالمنان ته وکتل ویی ویل: اوس زه له تاڅخه دښاردوضعی په باب پوښتنه کوم دابو القاسم پرراتګ خوپه ښار کی څه نوی هنګامه جوړه نه شوه؟

:نه . نه! په ښار کی له دی پرته بله فوق العاده خبره نه وه چی ابو القاسم د خپلی مانۍ پرځای الحمرا ته ولاړ بیا لږ ځنډ وروسته چی کله هغه خپل کورته بیرته ستون شو هلته دښار وتلی خاینان دده هرکلی ته راټول شوی وو. دی خلکو له ماښامه ترهغه مهال انتظارکړی و، بیا چی زه نیمه شپه له خپلو ملګریو سره د یوه پټ مجلس څخه وروسته بیرته راتلم نود ووروستی خبر له مخی دابو القاسم په کور کی دهغه دملګروغونډی جریان درلود.دصدراعظم دساتونکی ډلی یوافسر زمونږ ملګری دی ، دهغه په مرسته موهلته دراغونډو شویو وطن پلورونکو لست برابر کړی دی، کو ټوال اودحکومت څو نور مهم کسان هم پکی شریك وو.خوپر مانۍ کلکه پهره ولاړه وه، ځکه تراوسه بیا مورږ ته معلومه نه شوه چی څه مشوری وشوی ،خوټیا می هم باور دی چی ترسبا پوری به

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ خبره هم له موږ څخه پته پاتی نه شی.

په خاینانو کی څینی داسی هم دی چی موږ ډیر څه تری معلومولی شو.

: که کوتوال هلته و نو تاسو ته ددی ضرورت نشته چی په وړوکو وښ پلورونکو پسی منډی واخلی.

:تاسو ډاډه اوسی که ددی ضرورت شونودورمیړله غوڅولو به یی دریغ ونه کړو اوس تاسو پراس سپور شی زموږ نور ډیر ملګری اودپوځ دوه تنه افسران ستاانتظار دی خواوس دروازه خلاصیدونکی ده اوموږ ته ددوی دمرستی ضرورت نشته.

بیا هغه رضاکارانو ته وویل:

تاسو مخکی ولاړ شی خپل سامان په ګاډی کی کیږدی،رضاکاران یو یو ولاړل.

څو دقیقی وروسته سلمان، منصور اوعاتکه په عبدالمنان پسی شول، دوی له دروازی څخه نژدی پنځوس ګامه لری وو چی په پوځی جامو کی یو څوان په منډه دوی ته ورغی اولاس یی پورته کړل ویی ویل: تاسو دلږ څنډ لپاره له سرك څخه لری شی، عبدالمنان پوښتنه وکړه: څه خبره ده؟

.:داندیښنی څه خبره نمشته، پهره دارانو ته حکم شوی چی دحکومت څو کسان سینټافی ته روانیږی ځکه خوعام خلك دلږ وخت لپاره تم کړی.

سلمان د دروازی لوری ته وکتل، وسله والو کسانو پر سرك راټول خلك یوی او بلی خواته لری کول. پنځه دقیقی وروسته دچارګام اسونو دپښو ترپهار واوریدل شو اودستر ګو په رپ کی لس تنه سپاره تیر شول.

پوځی افسر وویل: اوس تاسو په ډاډه زړه تلای شی ، عبدالمنان ور وړاندی شو ویی ویل : زما په ګومان داهماغه خلك دی چی دشپی دابو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

القاسم دساتونکی ډلګی سره را غلی وو.

څوځوانان له دوی سره ملګری شول ،له دروازی څخه لږ لری دوه سپاره دریدلی وو، یو سپورپلی شو اس یی عبدالمنان ته ورکړ اوهغه پری سپور شو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بدریی سره بیا لیدل

سعید په داسی حال کی چی نه ویښ ؤ او نه ویده په کوته کی یی د چا د راتلو احساس وکړ، هغه پر لټ واوښت او سترګې یې وغړولې او بیا څو شیبی نه پوهیده چی خوب وینی که ویښ دی.

دروازه خلاصه وه او عاتکه او منصور نژدی ورته ولاړ وو او سترګی یی له اوښکو ډکی وی.

هغه په کمزوری غږ وویل: عاتکی، عاتکی! او بیا جګ شو دواړه لاسونه یی منصور ته ور وغځول.

منصور سلګی وهلی او ورسره تر غاړی وت، ماما جانه! نور موږ ته څه خطر نشته، نور مو له عمیر څخه بدل واخست هغه وژل شوی دی!

د سعید سترګی د عاتکی پر څیره میخ وی، هغی د منصور پر سر لاس راتیر کړ ویی ویل: عاتکی کښینه!

هغه ده ته نژدی پر کرسۍ کیناسته او خپل لړزانده لاس یی د هغه پر تندی ور کیښود.

: زما تبه نشته، عاتکی! زه ډیر مضبوط یم، او اوس خو می پردی باورراغی چی د خپلی عاتکی په ژوند ماته مرګ د کتلو جرئت نشی کولی.

د سعید پر شونډو موسکا وه، خو سترګی یی په اوښکو ډمجنی وی: عاتکی د خپل تیکری په پیټکه د هغه اوښکی پری پاکی کړی.

بیا ناڅاپه سعید د هغی ښکلی لاس ونیو او شونډی یی پری کیښودی.

: عاتکی! ما څو ځلی ته په خوب کی ولیدی، اوس هم له سترګو غړولو څخه پخوا زه ستا په ملګری چیرته روان وم. ته دلته څه دول راورسیدی؟ منصور دی چیرته وموند او عمیر څه ډول ووژل شو؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکی خُواب ورکړ: سعیده! دا د تقدیر یوه معجزه ده چی ته اوس موړ دلته وینی، موړ د عتبه په جیل کی وو. منصور وویل: ماماجانه! موړ سلمان کاکا د هغه له جیل څخه راخلاص کړو، عتبه په خپل کور کی نه ؤ. که نه نو هغه به یی هم ژوندی نه ؤ پریښی.

: سلمان چیرته دی؟ سعید په اندیښنه وپوښتل.

عاتکی خُواب ورکړ: هغه له موړ سره راغلی ؤ، او ستا له یو نظر لیدو وروسته بلی کوټی ته تللی.

: زه ویریږم چی هغه زما له لیدو پرته ولاړ نشی. زه هغه ته ډیری خبری لرم.

عاتکی وویل: سعیده! داسی کله کیدای شی چی هغه ستاسانه له پوره ډاډ ترلاسه کولو پرته ولاړ شی، هغه ویل چی زه به په مناسب فرصت ورسره خبری وکړم، اوس ته پریوزه.

منصور یوی خواته شو او سعید د عاتکی په ټینګار سره پر بالښت کیښود او ویی ویل:

عاتکی! ستا به باور رانشی خو پرون مابنام ما په انګړ کی دری خُلی چکر وواهه، او اوس زه داسی احساسوم چی / دسیزانوا دانژلوړی خُوکی «مولای حسن خُوکی» پوری منده وهلی شم.

سعید موسکل خو ناڅاپه یی پر خُیره مایوسی خپره شوه ویی ویل:

: عاتکی! ماته توله کیسه واوروه، سلمان عجیب سړی دی ماته یی دا هم ونه ویل چی هغه ستا په لټه پسی خُی. بلکی ماته یی تل دا تسلی راکوله چی ته په خیر او خیریت یی او منصور به ډیر زر کورته راستون شی. عاتکی د خپل نیول کیدو او ژغورل کیدو پیښی ورته واوورولی.

سعید له منصور څخه خو پوښتنی وکړی او بیا تر لږ خُنده په ژورو سوچونو کی ډوب شو، بیا یی وویل:

عاتکی! نن زه هغه خبری درسره کوم چی ښایی په عامو حالاتو کی می پرخوله نه وای راغلی:

ماته داسی معلومیږی چی سعید دوه تنه ؤ، یو هغه چی له دی اولس او هیواد سره یی مینه له پلرونوپه میراث وړی وه او هغه ته یی د اندلس لپاره مرګ او ژوند ورښولی وو، چی له وروکتوبه د اندلس یوی غیرتی لور د سترګو په هر خُل کتو کی دا پیغام ورکاوه چی موږ په دی هیواد کی د آزادی ساه ایستلو لپاره

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا شوی یو. دا زما وطن دی او ته یی ساتونکی! په کومه څمکه چی زما د پلار او مور وینه تویه شوی ده له همدی څخه مړ د ژوند د تولو راحتونو او آرامیو ترلاسه کولو حق لرو خو نن زه پوهیږم چی هغه سعید مړ شوی دی بلکی، هغه مهال مړ شو چی د پلار مړی یی په بوه کنډواله کی پروت ؤ.

عاتکی په غمجنه ژوړیل : نه، نه! سعید داسی خبری مه کوه!

هغه وویل : عاتکی! ما خبری پای ته نه دی رسولی دوهم سعید هغه دی چی د مرگ پر دروازه له تك تك څخه بیرته راوګرځید او اوس ژوندی پاتی کیدل غواړی. عاتکی! کله چی زه تپی تپی وم او زما د نظر په وړاندی له تیارو پرته هیڅ نه وو. زما په زړه کی د مایوسی، بی وسی او ذلت په دی هستوګنځای کی د څو ساه کښلو هیله هم ختمه شوی وه چی ناڅاپه می احساس کړه چی ته چیغی راته وهی ته دا راته وایی: سعیده! ته د څناورو په دی کلی کی ما چاته پریږدی او څی؟ او بیا ما د بی هوښۍ په حال کی هم د ژړند لمن ونیوله او چی په هوښ راغلم په وار وار می دا دعا کوله چی کاشکی سلمان د اندلس له پریښودو دمخه زه ووینم او له مرګه وړاندی زه دا هیله تری وکړم چی ته عاتکه درسره بوزه!

د اندلس دغه لور باید د اولس د ګناهونو سزا ونه ګالی.

عاتکی په ژړه غونی آواز وویل: سعیده! ته څه وایی! تا دا څنګه سوچ کړی دی چی زه به تا پریږدم او څم به؟

: زه پوهیدم چی ته به زما خبره ونه منی، خو د سلمان په راتلو زما په زړه کی دا امید را پیدا شوی دی چی خدای «ج» مړ ته مرستندوی را استولی دی او زه چی روغ شم تا به پردی قانع کړم چی په اوسنی وضعه کی ته دلته نشی اوسیدای، کله چی د اندلس له افق څخه تیاری لری شی نو تا به بیا راوغواړو.

عاتکی! زه پردی اعتراف کوم چی نن زه تر اندلس زیات ستا په باب فکر کوم، د دی لپاره نه چی د اندلس مینه می په زړه کی پای ته رسیدلی ده، بلکی که ته غواړی چی ستا هغه سعیدچی په موسکا یی مرګ قبلولی شوای خپل فرض پوره کړای شی نو د خدای «ج» لپاره زما خبره ومنه!

د سلمان کار په غرناطه کی پای ته رسیدلی دی، اوس که زما وس ورسید نو یوه ورځ به یی به نور دلته را ایسار نه کړم، تیره شپه زما کوربه او ډاکتر د لومړی ځل لپاره د زړه له تله زما سره خبری وکړی، ما چی د هغوی دا خبری واوریدل زړه می ګواهی راکوی چی هغه توپان چی پلار جان غوښتل ویې دروی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر ګړندی زموږ په لور را الوتی دی.

نن د غرناطی اولس یو قوم نه دی بلکی د میړو یوه رمه ده چی لیوان خپل شپانه ګنی، پر موږ عذاب پیل شوی دی، د دی وروستی حجت په هماغه ورځ پوره شوچی پلار جان یی شهید کړ.

عاتکی! ته پوهیږی چی عتبه څوك دی او که خدای «ج» مه کړه دښمن غرناطه ونیسی نو څومره نور عتبه ته ورته کسان به پیدا شی.

لږ فکر وکړه! په هغه وخت کی به ته له څه ور حالاتو سره لاس او ګریوان وی؟ زه منصور هم له تا سره استوم، نن به له سلمان سره زما خبری پر همدی موضوع وی او زما باور دی چی هغه به زما خبره رد نه کړی.

عاتکه ناڅاپه نرمه شوه ویی ویل: که ته امر راته کوی نو زه په سمندر کی ځان غورځولو ته هم تیاره یم، خو زما او ستا لپاره خطر یو شان دی، او چی څومره ته زما په باب اندیښمن یی همدومره سلمان ستا په اړه پریشانه دی. موږ په هیڅ صورت هم تا یوازی نشو پریښودای. سلمان ویل چی ته به ډیر زر د سفر کولو ور شی او که ته سمدستی په غرناطه کی د خطر احساس کوی نو موږ دری ځلور ورځی بهر هم د پناه لپاره ځای موندلی شو، کله چی ته د سفر ور شی نو بیا به موږ د غرونو په لوری ولاړ شو او بیا چی کله داسی ځای ته ورسیدو چی زما باور شو چی نور له دښمن څخه تاته څه خطر نشته او ستا پاتی کیدل په اندلس کی ضروری دی، بیا به زه او منصور د افریقا پر ساحل یا د روم د سمندرګی په کوم ټاپوکی ستا انتظار کوو.

: عاتکی! خدای «ج» ته دعا کوه چی سبا ته زه روان شم، زه پوهیږم چی په غرناطه کی زما ایساریدل زما د حان لپاره نه بلکی د خپلو ملګرو لپاره هم خطرناك دی.

سعید جګ شو دروازی پلو ته ولاړ.

عاتکی تری وپوښتل: ته چیرته روان شوی؟

: زه له سلمان سره خبری کوم.

: ته لږ آرام شه، منصوره! ته دننه ورشه خدمتګاره راوله، هغه به دی بلی کوتی ته بوزی

* * * * *

لږ ځنډ وروسته سعید د سلمان کوتی ته ورننوت. له هغه سره هغه وخت پر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمیل پرسیره یو نا اشنا ناست ؤ، هغوی جگ شول، په نوبت یی له سعید سره په غیږو سترې مشی وکړل، جمیل نا اشنا سړی معرفی کړ دی عبدالملك دی د ده کور المریی ته نژدی دی، له هغه ځایه دی د غرناطی د وضعی معلومولو او د خپل پلار د دوستانو د احوال لپاره راغلی دی. د المریه د جګړې په وروستیو شپو کی د ده پلار د جګړی د سالار مرستیال ؤ. په غرناطه کی یوسف او حُسینی نور پوځی افسران هغه پیژنی.

سلمان وویل: تر اوسه ته باید له ګرځیدو راګرځیدو دډه وکړی.

: ورور جانه! زه بلکل روغ یم اوس ډاکتر هم له دی پابندی څخه خلاص کړی یم.

سلمان وویل : ښه کښینه! زه اوس وزګاریږم.

بیا یی پام عبدالملك پلو واړاوه، ستاسو د کلی شمال ته څو سمځی هم وی چی کله کوچیان په کی اوسیدل او لویدیځ پلو یوه وړوکی شرشره په یوه خور کی توئیږی او څو میله لاندی له سمندر سره ګډیږی نو تاته د نور څه ویلو ضرورت نشته، ما ستاسو کلی لیدلی دی او هغه ټوله سیمه چی په وړکتوب کی په کی ګرځیدلی یم زما په سترګو کی ګرځی، که ضرورت شو ستا د کور پیدا کول راته آسانه دی. که نه نو دا خبر به خامخا درته ورسیږی، چی ستا ملګری له ما سره په کوم ځای کی لیدای شی، زما لخوا چی کوم سړی تاسو ته درځی هغه به ستاسو په کلی کی نا آشنا نه وی.

: ته د هغه نوم نشی اخستی!

: ته زما او یوسف تر لیدو پوری انتظار وکړه بیا به له تانه هیڅ خبره پټه پاتی نه شی.

سلمان دا وویل بیا یی جمیل ته مخ راواړاوه زیاته یی کړه:

ته دوی ته ووایه چی زه څومره زر له غرناطی څخه وخوځیږم غوره ده او سعید هم زر تر زره له غرناطی باید وویستل شی. که هیأت سره د ده استول ضروری وی نو تر څو چی دی د اوږده سفر توان پیدا نه کړی موږ به ورسره په کوم ځای کی پاتی شو.

سعید وویل: زه په همدی خبره له تا سره مشوری ته راغلی یم، د عاتکی او منصور خبره تر ما څو څله مهمه ده، عتبه او ملګری به یی د دوی په لټه پسی څمکه او اسمان ګز کړی، او که غدارانو ناڅاپی دښمن ته د غرناطې دروازی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلاصې کړې نو بیا به دوی ته د تیښتی لارې ښندې شي. په دغسی وضعه کی د غرناطی په نسبت په غرنیو کلیو کی دوی څو څو چنده خوندی وی.

سلمان وویل:

سعیده! ته ډاډه اوسه زه به پر کښتی هغه وخت ګام ایږدم چی د عاتکی او منصور په باب پوره ډاډه شم، او دا کیدای شی چی په راتلونکو څو ورځو او یا څو ساعتونو کی وضعه دا ایجاب نکړی چی یو ځای سفر وکړو، او عاتکه به له تا څخه دمخه او یا وروسته له دی ځایه روانیږی او بیا دا هم امکان لری چی منصور او عاتکه هم په جلا جلا لارو غوره کولو اړ شی، نن ماسپښین به زه له یوسف سره ووینم، ولیدل به هم له هغه سره وی که موږ ناڅاپه څه پریکړه وکړه نو تاسو ته به خبر درکړو زه یوازی دا غواړم چی که منصور جدا سفر ته اړ شی او یا یی څو ورځی له تا څخه د جلا کیدو اړتیا حس شی نو ته به اندیښمن کیږی نه.

سعید وموسکل وبی ویل: زما وراره له یوه ازموینښت څخه راوتلی دی اوس زما دا هیله ده چی تاسو یی درسره بوزی، هغه غواړی چی یو مانو شی او زه دا احساسوم چی په راتلونکی کی به ترکانو ته زموږ د مرستی لپاره څو بیړۍ چلوونکو ته اړتیا وی.

جمیل وویل: صیب! اوس موږ ته اجازه راکړه، ابو الحسن او یا د هغه نوکر به تا ماسپښین مهال د جومات دروازی ته ورسوی، هلته به ستا لپاره ګاډی ولاړه وی. او که زه پخپله را نه غلم نو عبدالمنان یا د هغو رضاکارانو څخه به یو څوک درته راواستوو چی د ویګا په عملیاتو کې ستا ملګری وو.

د عبدالملك او جمیل څخه وروسته سعید هم له کوټی راووت او سلمان پر خپله بستره وغځید، لږ ځنډ وروسته په درانه خوب ویده شو.

*****

کله چی د سلمان سترګی وغړیدی منصور یی د بستری ترڅنګ ولاړ و د هغه شاته یوه نجلی خپ خپ له کوټې څخه وتله، سلمان د هغی د جامو له یوه څرک څخه زیاته ونه لیده.

هغه راپورته شو کښیناست وبی ویل: راځه منصوره!زما په ګومان چی ډیر زیات ویده شوی یم.

: اوس ماسپښین دی، خور جانه او ماما جان دوه ځلی ستا لیدو ته راغلل، عاتکی خور ویل خدای جل جلاله د وکړی چی ستا طبیعت ښه وی.. اوس ډاکتر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم راغلی ؤ. له هغه سره میلمه هم ؤ.

: ما نوکرانو ته ویلی وو چی که چا زما پوښتنه کوله او راغلل نو ما سمدستی راوښی کړی.

: عاتکی خور غوښتل راوښی دی کړی خو طبیب ایساره کړه او میلمه هم ویل چی خوب ته یی ارتیا ده.

: میلمه چیرته دی؟

: همدلته دی زه به یی راخبر کړم، او بیا منصور په منډه له کوټی ووت.

یوه نوکر له دروازی څخه وروکتل ویی ویل:

: صیب! ډوډی راوړو!

: هوکی رایی وړه!

نوکر بیرته ستون شو.

سلمان غرناطی ته له راتګ وروسته د لومړی ځل لپاره د لوړی احساس وکړ. هغه د لاس او مخ له مینځلو او د جامو له بدلولو وروسته بیرته په کرسی کیناست.

نوکر د ډوډی پتنوس راوړ او د ده مخی ته یی په یوه میز کیښود ویی ویل:

: صیب! اوس ډیره ناوخته ده، ما سهار د ناشتی لپاره پاځولی خو ته ویده وی.

سلمان وویل : لکه چی کوم میلمه له ما سره لیدل غوښتل هغه خو به تللی نه وی؟

: نه صیب! میلمه همدلته دی وایی چی ته یو ځل په دایه زړه ډوډی وخوړه.

سلمان د عبدالمنان او یا د هغه د کوم استازی نه علاوه د عثمان د راتلو انتظارهم کاوه، زړزر یی ډوډی وخوړه او نوکر ته یی غږ وکړه بیا یی ناڅاپه داسی احساس کړه چی دی لکه چی خوب وینی، بدرپی د خپلی لور لاس په لاس کی نیولی و او کوټی ته ورننوته. سلمان څو دقیقی په ړډو ړډو هغی ته کتل او بیا یی ناڅاپه سترګی ښکته واچولی.

اسما زړه نا زړه وراندی ورغله ویی ویل: مورجانه می وایی چی تا زموږ لپاره ډیرزحمتونه وګالل.

سلمان په مینه د هغی پر سر لاس راکش کړ بدرپی ته یی وویل:

مهربانی وکړی! زما تر اوسه باور نه راځی چی تاسو دلته راغلی یاست، عثمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مو ولید؟

: هوکی! خو که هغه موږ نه وای لیدلی هم مـا دلتـه د راتلو کلکه اراده کړی وه.

زما په خیال کی په وار وار دا راګرځیدل چی که تاسو ناڅاپی روان شی نو بیا به مو ونه لیدای شو.

دا کیدای شوای چی وضعی زه ناڅاپی تلو ته مجبور کړی وای خو له تاسو سره له خدای پامانی پرته به مـاته د اندلس پریښـودل یو لوی ازمـویښت ؤ. او بیـا به زما سره تر وروستی سلګی دا امید ؤ چی یوه ورځ به خامخا بیرته راځم.

د وی بیا تر لږ څنډه چوپ وو بیا بدریی دخبرو د موضوع بدلولو لپاره وویل:

زما عاتکی او منصور ته ډیره اندیښنه وه، جعفر هره ورځ ماته راتلو، که ما نه وای ایسار کړی نو پر ویګا به یی له حملی دریغ نه و کړی. نن چی زه دی لوری ته راتلم د ده د ډاډ لپاره می د خپل کلی یو سړی ور واستاوه او هو ربښتیا!

بدریی بیا په بیړه لاس جیب ته کړ یو کاغذ او یوه ګوته یی چی د وریښمو په دسمال کی نغښتی وو راوایستل سلمان ته یی وړاندی کړل ویی ویل:

عثمان دغه لیك او ګوته غوښتل پخپل لاس تاسو ته وسپاری، خو له لږ انتظار وروسته یی دا امانت ماته وسپارل.

سلمان پر لیك لنډ مضمون ولوست ویی ویل:

: تا دا لیك لوستی دی؟

: هوکی مـا ویل چی کـه کـوم مـهم احـوال وی تا باید راویښ کـړو، داسی معلومیږی چی د ضحاك په ذهن کی لوی بدلون راغلی دی، مـا پر ګوته د عتبه نوم هم ولوست.

سلمان له دسمال څخه ګوته راوایستله چی ویی لیده ویی ویل: زما په ګومان د هغه د خپلی خوښی وړاندیز اصلی سبب د هغه میرمن ده.

: هوکی! عثمان ویل چی کله هغی ولیـد په ژړا شو او ابو یعقـوب ته یی ویل چی د دغسی سړی لپاره زه خپل سر قربانولو ته تیاره یم.

: د دی ګوتی په واسطه موږ د کوتوال په غاړه کی پری اچولی شو.

بدریی په اندیښنه وویل: د خدای «ج» لپـاره دکوتوال مـسئله هغو خلکو ته پریږده چی هغوی یی تر تا په اسانی راقابو کولی شی، له ماسره وعده وکړی چی تاسو به نور د هغو ملګرو له مشوری پرته هیڅ ګام نه اوچتوی چی ته هغوی ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه لویه تکیه شوی یی.

سلمان وویل: ته فکر مه کوه! نن زما له دریم کس سره ملاقات دی، او وعده کوم چی د هغه د هداياتو پر خلاف به څه گام اوچت نه کړم.

: دریم سړی! زما پوره باور دی چی هغه به تاته غلطه مشوره درنکړی، ته هغه پیژنی چی څوك دی؟

: تر اوسه می ورسره لیدل نه دی شوی خو زه د هغه په باب ډیر معلومات لرم، د هغه نوم یوسف دی او د موسی بن ابی غسان له نومیالیو سالارانو څخه ؤ.

بدریی وموسکل ویی ویل: زما باور و چی له یوسف پرته بل څوك نه دی، هغه د ماما ډیر اندیوال و، او په وړوکتوب کی ما او ولید د هغوی په کور کی لوبیدلی یو. د هغه میرمن زما سره ډیره مینه کوله، د جگړی په وخت کی د هغه یوازینی زوی شهید شو.

هغه څو شیبی چوپه شوه بیا سلمان په غمجنه لهجه وویل: بدریی زه داسی احساسوم چی د تلو وخت می نژدی شوی دی، امکان لری زه په کوم سبب بیرته دلته را نه شم، ما له تا سره ډیر څه ویل غوښتل خو اوس چی زه د خپلو احساساتو د ترجمانی لپاره په کومو الفاظو فکر کولی شم هغه پر یوه لنډه دعا پای ته رسیږی.

بدریی! سلمان د لومړی څل لپاره د هغی نوم واخست.

: زه الله «ج» ته دعا کوم چی ستا ملگری او ساتندوی شی، او زه کومه ورځ تاته له دی پیغام سره راشم چی د اندلس کښتی د گردابه راووته، د ماضی تیاری لری شوی، او د نوی سهار رنا په څلیدو ده.

اسماً وویل: کاکا جانه! که ته ناڅاپی بیرته روان شوی؟ نو زه به دی هره ورځ انتظار کوم او چی بیرته راغلی بیا به دی پری نژدم چی ولاړ شی.

بدریی سلمان ته وکتل په سترگو کی یی اوښکی راغلی ویی ویل: کله کله زه داسی گڼم چی ښایی له موږ نه د دعا وختونه تیر شوی دی، ما اوریدلی دی چی د قیامت په ورځ به هیڅوك د بل چا پوښتنه نشی کولی. خویندی به خپل وروڼه هم ونه پیژندلی شی، او میندی به د خپلو اولادونو پر کریږو خپل غوږونه کاڼه کړی، خدای «ج» دی وکړی چی دا عذاب لری شی که نه نو په موږ چی کوم وخت را روان دی دا به له قیامت څخه کم نه وی.

خو پردی برسیره زه دا احساسوم چی کله زموږ په مخ کی د مایوسی له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته هیڅ نه وی هم زموږ ستړگی به ستا په لټه کی سرګردانی وی، او چی کله د مرګ له ویری زموږ مغزونه جام شی او تیر وختونه د یوه خوب په ښه شی، بنایی هغه وخت هم زه اسماً ته دا تسلی ورکړم چی یوه ورځ به یو شریف او زړور انسان زموږ احوال واخلی.

ابو نصر کوتی ته ورننوت، دوی ټول په احترام پاڅیدل هغه وړاندی ورغی سلمان ته یی لاس ورکړ ویی ویل:

تاسو مهربانی وکړی! سهار دی د لیدو لپاره راځلی وم، خو ته ویده وی، زه تاته مبارکی وایم، خبر شوم چی یوسف وربللی یی.

: هوکی! زه لږ ځنډ وروسته هغه ته ورځم، او له تا څخه دا پوښتنه کوم چی سعید به تر څه وخته د سفر وړ شی؟

ابو نصر ځواب ورکړ: که کوم معمولی سفر وی نو تر دری څلورو ورځو پوری به پر اس د سپریدو جوګه شی، خو د اوږده سفر لپاره هغه باید څو ورځی نور هم استراحت وکړی، د هغه یوزخم تر اوسه پوری ښه نه دی روغ شوی.

سلمان وویل: زما مطلب دا دی چی که ناڅاپی د.دی ضرورت پیښ شی چی دی باید چیرته ولاړ شی نو د مجبوریت په وخت کی به څو میله پر اس سفر ده ته څه تاوان نه کوی؟

: د مجبوری په حالت کی موږ هر ډول خطر باید وزغمو خو که سفر داسی وی چی په هغه کی د اس ځغلولو ته ضرورت نه وی نو هیڅ د اندیښنی خبره نشته، یوازی احتیاط ته ضرورت دی نن د هغه وضعه ښه ده، خو بیا هم هغه تر اوسه ډیر کمزوری دی.

: زموږ هڅه به دا وی چی هغه ډیر آرام وکړی، خو په بدو حالاتو کی به دا مجبوری وی. ځکه زه غواړم چی کومه دوا هغه ته ضروری وی باید د سفر په وخت کی هغه له موږ سره وی.

ابو نصر وویل: د هغه لپاره به د پټی ترلو سامان او د دوا کڅوړه تل تیاره وی او په هغی کی به ضروری هدایات هم وی.

سلمان وویل: زه ستا څخه مننه کوم چی زما د زړه بوج دی لږ کړ.

ابو نصر وویل : که له ولید سره ستا ملاقات وشو نو دا تینګار پری وکړه چی هغه ته د بل کوم ډولت پرځای د یوسف کور ترټولو خوندی ځای دی.

ابو الحسن د دروازی له تک تک وروسته کوتی ته ورننوت او سلمان ته یی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل:

صیب ! مازدیگر کیدونکی دی، ځکه خوتاسو تیاری نیسی!

ابو نصر وویل: زویه! ته چی له ده سره روانیږی باید زیات پام وکړی:

: پلار جانه ته چورت مه وهه! نیم ساعت وروسته سلمان له یوه رضا کار سره په گاډی کی ناست و.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم کس

گاډی د یوه کور په مخکی ودریده د سلمان ملګری وویل: ته کوز شه او نیغ دننه ولاړ شه، په درشل کی به تاته د ځان معرفی کولو اړتیا نه وی.

سلمان بنکته شو او د کور د انګړ د دروازی په لوری ورغی، ناڅاپه ولید راښکاره شو او ورغی ده ته یی په مینه لاس ورکړ ویی ویل:

راځه! هغه دننه ستا انتظار کوی، لومړی ته له هغه سره وګوره وروسته به مور بیا سره غږیږو!

دوی بیا له یوه پراخ انګړ څخه چی یوه لوری ته یی دالان او بل ته طبیله ده تیر شول او د کور دننه برخی ته ننوتل.

لږ ځنډ وروسته سلمان د لاندینی پوړ په یوه کوټه کی د یوسف په مخکی ولاړ ؤ.

هغه جګ شو لاس یی ورکړ ویی ویل: زه هغه دریم کس یم! بیا یی زیاته کړه: کاشکی زمونږ لیدل څو میاشتی وړاندی شوی وای او بیا دواړه غاړه غړۍ شول.

د یوسف قد تر سلمان لږ لوړ ؤ، د پراخه سینی او غوړیدلی تندی خاوند دغه سړی چی د ډیری تر نیمایی زیات ویښتان یی سپین شوی وو اوس هم د نیغ زلمی په څیر ښکاریده.

د هغه مخ لږ بیضوی او وچ ؤ، ژوری ځلیدونکی سترګی یی د هوښیاری او جرئت ښکارندوی وی.

سلمان یی میز ته نژدی په یوه کرسۍ له کښینولو وروسته هغه ولید ته وکتل او ویی ویل: اوس ته په میلمستون کی د میلمنو خدمت کوه، دوی به لږ ځنډ وروسته راورسیږی او عبدالملك ته ووایه چی خپل کار خلاص کړی دلته دی راشی.

ولید بهر ته ووت او یوسف پر خپله کرسۍ ناست ؤ سلمان ته یی وکتل ویی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویل:

زه افسوس کوم چی زما په سبب ستا ډیر قیمتی وخت ضایع شو.

سلمان خُواب ورکړ: زه پردی پوهیدم چی ته ډیر مصروف یی خو زه پر دی حیران یم چی تازه کور ته راغللی یم او هغه هم په داسی وخت کی چی د حکومت جاسوسان دلته راتلونکی کسان ښه لیدای شی، ما گومان کاوه چی د هری شیبی بدلیدونکو حالاتو به ته نور هم محتاط کړی یی!

یوسف وویل: تازه حالات داسی وایی چی موږ نور د احتیاط له پراوه تیر شوی یو، ته زما په اړه څه خوشباوری مه کوه، زه د هغه بدنصیبو خلکو له ډلی څخه یم چی په سهی وخت کی غلطی او په غلط وخت کی سهی پریکړی کوی.

کله چی په الحمرا کی د جگړی د اوربند په باب پریکړه کیدله، نو ما تر وروستی شیبی پردی باور درلود چی د موسی بن ابی غسان وینا به بی اغیزی نه پاتی کیږی، او بیا چی کله هغه د غرناطی له مشرانو څخه مایوس شو او د شهادت لاره یی غوره کړه نو ما له پوځ څخه استعفی ورکړه. زه به تر مرگه پردی خبره خفه یم چی تر وروستی شیبی زه ولی له هغه سره ملگری نه شوم.

او بیا چی کله حامد بن زهره ناڅاپه له غرناطی څخه د وتلو پریکړه وکړه، نو زما د شخصی فعالیتونو نتیجه له دی پرته هیڅ نه شوه چی هغه له غرناطی څخه بهر څو میله وړاندی شهید کړای شو.

د سعید د ژغورنی لپاره د قاتلانو پام خپل ځان ته را اړول دومره لویه کارنامه نه ده چی زه پری وویاړم، که ما له هوښیاری څخه کار اخستی وای نو کله چی د هغه پلار د البسین په څلور لاری کی وینا کوله، هغه وخت پوځ باید پردی پوهول شوی وای چی له موسی وروسته حامد ستاسو وروستی هیله ده، او د ده ساتنه ستاسو تر ټولو لوی مسئولیت دی. د هغه د ساتنی لپاره په سلگونو رضاکار هم استول کیدای شوای خو موږ په دی خوشباوری کی راگیر شوو چی که هغه ناڅاپه غلی ووزی نو په غرنیو سیمو کی به څو ورځی د ده فعالیتونه غلی پاتی شی او د غرناطی اولس به د تیاری نیولو فرصت ترلاسه کړی.

کاشکی هغه وخت زموږ څخه چا دا فکر کولی چی دښمن تر موږ زیات ښیدار دی. او کله چی ولید ستا په باب راته وویل ما ډیر امیدونه په تا پوری وترل، همدغه سبب ؤ چی ما غوښتل ته له هر ډول خطر څخه لری وی.

تیره شپه که ماته پر وخت معلومه شوی وای چی ته د یوه خطرناك پروگرام

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره روانیږی نو خامخا به می ستا د راګرځولو هڅه کوله، خو دا به زما یوه بله اشتباه وه.

سلمان وویل: ته ربښتیا وایی! د دی عملیاتو نتیجه زما د هیلی پرخلاف هم کیدای شوای، خو دا توری د تیری زمانی خبری دی، زه دا پوښتنه کوم چی د راتلونکی لپاره دی څه چورت وهلی دی؟

یوسف په غمجنه لهجه ځواب ورکړ: کاشکی له موږ سره د چورت وهلو او پریکړی کولو واک وای، خو زه به تا ډیر پریشانه نه کړم، اوس زموږ لومړنی مسئله دا ده چی تاسو زر تر زره له دی ځایه روان شی.

: د قبایلو کوم مشران چی تاسو غرناطی ته رابللی ؤ هغوی څه پریکړه وکړه؟

: هغوی یوازی په هغه صورت کی پریکړه کولای شی چی د پوځ له لوری څه وعده ورسره وشی، او د پوځ بیا داسی حال دی چی کله د غرناطی اولس ته ګوری او کله ابو القاسم خپله وروستی پناه بولی.

: ابو القاسم!

: هوکی! کله چی د یوه اولس ذهنی او جسمانی قوه فلج شی نو بیا د خپل تولنیز ځواک د فعالولو پرځای د کوم هوښیار سړی اشاری ته ګوری. ابو القاسم د خپل پخوانی کرکټر سره سره په خلکو کی داسی ذهنیت پیدا کړی دی چی دی د اندلس ترټولو هوښیار سړی دی. او دا د عامو خلکو نه بلکی د ډیرو هوسیارو خلکو رایه هم ده چی اوس یوازی هماغه وروستی دیوال دی چی زموږ او دغه ورانوونکی توپان ترمنځ ولاړ دی له ده پرته زموږ هغه بندیان بیرته نشی راتلای او ده چی د سینټافی لاره خلاصه کړه موږ یی د لوړی له مرګه وژغورلو.

د حامد بن زهره په راتلو د هغه پرخلاف د خفګان یوه څپه راپورته شوه خو اوس دا حالت دی چی کوم خلك هغه پیژنی په هغوی کی هم ډیرداسی خلك دي چی ته به دا تری واوری چی اوس له موږ سره د دښمن د پوځی ځواك د ځواب لپاره ټل ټوك شته؟

دغه خلك ابو عبدالله ته برالا بدرد وایی خو پر ابو القاسم د انتقاد جرئت نه کوی.

: مګر زما په ګومان د قبایلو غازیان د ابو القاسم په اړه خوشباوری نه کوی!

یوسف ځواب ورکړ: د قبایلو ډیرش تنه سرداران غرناطی ته را رسیدلی دي او د هغوی زیاتره له موږ سره موافق دی خو ابو القاسم هم له هغوی څخه غافل نه ؤ،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم څو تنه سرداران دلته راوغوښتل او د آزادی غوښتونکو د اغیزی کمولو هڅې یې پیل کړې، دا زموږ یوه بله اشتباه وه چې موږ د قبایلو د مشرانو د غوندی لپاره د غرناطی پرځای د غرنیو سیمو څخه کوم ځای ولی غوره نه کړ، هغوی مو دلته راوبلل او غدارانو ته مو دا فرصت برابر کړ چې د هغوی په زړونو کې بدګومانی راپیدا کړی.

وړمه شپه د حکومت جاسوسانو د الفجاره څلور تنه ساده زړی سرداران په دوکه ابو القاسم ته وروستلی وو، د هغوی نیتونه بد نه وو هغوی خپلو ملګرو ته دا ویلی وو او تللی وو چې موږ به ابو القاسم نیغی لاری ته راوګرځوو، خو د دی لیدو کتو نتیجه دا شوه چې هغوی بیرته راغلل څو نور ملګری یې هم دوه زړی کړل.

د هغه منطق تل دا وی چې زه د خپل اولس دښمن کله کیدای شم! تاسو دا ولی ګنلی چې کله تاسو د جګړې لپاره تیار شی نو زه به مو را ایسار کړم، خو د کوم ګام اوچتولو څخه دمخه تاسو د پوره حقیقت په رڼا کې باید د خپل بری امکانات وڅیړی.

زما دوسته! یوسف له څو شیبو ځند څخه زیاته کړه:

نن زه د توپان لومړنی څپې احساسوم ځکه خو می د غرناطی له مشرانو او څو تنو قبایلی سردارانو سره نیغ په نیغه د خبرو اترو ضرورت ولید، زما زړه ګواهی راکوی چې غداران به زموږ داتګل څخه وړاندی د غرناطی د قسمت پریکړه وکړی، له هغوی څخه څو تنه دلته راغلی دی او څو تنه نور به تر لږ ځنډه راشی.

له دغه خلکو سره به زما خبری ډیری لنډی وی، لومړی زما دا هیله وه چې هغوی په غرناطه کې راټول شی خو اوس زما دا هڅه ده چې دوی زر تر زره خپلو سیمو ته ولاړ شی ما په همدی تمه ته دلته را ایسار کړی چې ته د ترکانو لخوا دوی ته څه امیدوارووونکی خبرورکړی. خو حکومت دومره څګ دی چې اوس په کومه غونډه کې ستا ګډون مناسب نه ګنم. ما چې غوښتل کومی خبری ته وکړی هغه به زه په خپله کوم.

له نیکه مرغه د المریی یو هوښیار او زړور سپاهی دلته رارسیدلی دی او ما هغه تاته ددی لپاره در واستاوه چې تاسو یو له بل سره ښه بلد شی، هغه زموږ د سمندری پوځ د تجربه کارو افسرانو یوه ډله په خپله سیمه کې راغونډه کړی او ستا سره یې د استولو ذمه واری قبوله کړی ده، له دی ځایه چې څو کسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

روانیږی هغوی به په مختلفو لارو ځان رسوی. عبدالملك په بله کوټه کی ناست دی د هغوی لپاره ضروری لارښونی لیکی، له هغی وروسته به له تا سره تفصیلی خبری کوی.

سلمان لږ په خفګان وویل: مګر! تاسو د سعید په اړه څه فکر کړی دی؟

یوسف په ډاډ ځواب ورکړ: وروره! ته چی اوس له کومو جنجالونو سره مخ یی زه تری بی خبره نه یم. زه پوهیږم چی ته سعید، عاتکه او د حامد بن زهره لمسی دلته نشی پریښودلای، هغوی ته دلته واقعاً خطر دی. خو سعید تر اوسه د سفر ور نه دی.

سلمان وویل : مګر زما په ګومان هغه له غرناطی پرته په بل هر ځای کی په امن دی، کـه هغـه په بیـړه واسـتول شی نو په لاره کی کـیـدای شی هغـه ته ډیر خوندی پناه ځای پیدا شی.

یوسف وویل : ربړه دا نه ده چی هغه ته د پناه ځای پیدا شی، بلکی له هیأت سره باید بهر ته واستول شی. اوس موږ په غـرناطه کی له هغـه څخه د څه کار اخستلو موقع له لاسه ورکړی ده، خو په هیأت کی د غرناطی د خلکو د ترجمان په حیث هغه اغیزمن رول درلودلی شی. ما له ولید او عبدالملك سره پر دی خبری کړی دی، زمـا رایه هم دا ده چی ته له ده سـره د یو ځای سـفر په ځای سـاحل ته نژدی د هغـه د رسیدو انتظار وکړی، موږ به هڅه وکړو چی هغـه زر تر زره تاسو سره یوځای شی.

سـلمان وویل: که تاسو د هغه د ساتنی مسئولیت اخلی نو زما په تلو کی باید ځنډ ونه شی.

یوسف وویل: زه به د هیأت غړی تاته دروپیژنم بیا به پریکړه وکړم! بیا یی یوه ژوره ساه واخسته وبی ویل:

وروره! زما زړه ګواهی راکوی چی ډیر زر به یو بد خبر واورم.

له تیـرو دوو ورځـو راهیـسی می کور ته د یو قـدم ور اخـسـتلو فـرصت نه دی مـوندلی، له خـپلو پوځی اندیوالانو او ځـینو سـردارانو سـره په پټـو خـبـرو اترو مصروف یم.

ماته یوه دوست وویل چی ته په یوه خطرناك پروګام وتلی یی، ځکه ټوله شپه راباندی په شوګیرو تیره شوه، که می سـهار له څو مهمـو کسـانو سره ملاقات نه وای نو د عـبـیدالله کورته به می د جـمـیل او عـبـدالملك د درلیږلو پرځای پخـپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

درتلم. اوس چی کورته راغلم راته معلومه شوه چی زما په غیاب کی له الحمرا څخه دوه پیغامونه راغلی دی.

سهار د شاهی مانی د ناظم پیغام راغلی ؤ او زما میرمن هلته تللی وه، هغی پیغام را استولی دی چی زه کله کور ته راورسیږم باید سمدستی الحمرا ته ورشم د پاچا مور له ما سره لیدل غواړی په ژوند کی می دا لومړی ځل دی چی هغه ته په ورتلو د ویری احساس کوم، که هغه زما میرمن، د خپلی مور په واسطه الحمرا ته نه وای وربللی او لیك یی نه وای ورکړی ماته یی پخپله نیغ په نیغه امر کړی وای چی ورشم نو دومره به پریشانه نه وم.

اوس زه هلته له تلو پخوا دا ډاډ ترلاسه کول غواړم چی که زه وځنډیږم یا په څه سبب هلته پاتی شم نو زما ملګری به خپله دنده او مسئولیت سرته رسوی ځکه ما خپلی میرمنی ته دا ځواب ولیکه او ورمی کړ چی تر مابنامه به زه درشم.

* * * * *

عبدالملك کوتی ته ورننوت او د یوسف په مخکی یی څو کاغذونه کیښودل ویی ویل:

صیب! ما د غرناطی څخه تر المریی پوری د دری لارو نقشی کښلی دی، تر کومه چی زما ذهن ته راتلل پر هغو ټولو ځایونو می نخښی ایښی دی چی د خطر احساس تری کیږی. او یا له شاو خوا کلیو څخه مرسته ترلاسه کیدای شی.

څلورمه نقشه چی ستا له حکم سره سم می د سلمان لپاره جوړه کړی ده ډیره تفصیلی ده، په هغی کی می د لاړی د ټولو پراوونو په اړه معلومات لیکلی، پردی سربیره می د لاری په اوږدو کی د مهمو کسانو نومونه هم لیکلی چی د دوی د روانیدو څخه دمخه باید هغوی ته خبر ورکړای شی. یوسف دری نقشی او ورسره کاغذونه ولیدل یوی خواته یی کیښودل بیا یی څلورمه نقشه راواخسته قلم یی راویوست او په هغی کی یی څو نخښی نوری زیاتی کړی او سلمان ته یی وراندی کړه ویی ویل:

دا نقشه سنه وګوره! کیدای شی ستا دی ته اړتیا پیښه نه شی او له غرناطی څخه وراندی په دوهم یا دریم پراو ټول په یوه لاره سره یوځای شی. خو د خطر په صورت کی به دا نقشه درته په کار شی.

دغه لاره اوږده هم ده او سخته هم، خو مور غواړو چی دښمن یر تا هیڅ شك ونه کړی. او د کومی نه اټکل شوی پیښی په وخت کی مرسته هم ترلاسه کړای

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شی. ستا سره یوځای روانیدونکی به لږ څنډ وروسته دلته راورسیږی. که زه د هغوی په موجودیت کی له الحمرا بیرته راستون شوم نو هغوی ته به نوری لارښوونی هم وکړم. که نه نو کوم بل تجربه کار افسر به راواستوم.

عبدالملك سلمان ته په خطاب کی وویل: په دی نقشه کی یی یوازی د المریی لاره ښودلی ده، که ته ماته ووایی چی د ساحل له کوم ځای څخه به په کښتی کی سپریږی نو زه به د شاوخوا د لوړو ژورو او ددښمن د پوستو ځایونه او د سمندری څنډو د تاښو ځایونه هم درته تیار کړای شم.

سلمان وموسکل ویی ویل:

له المریی نه تر مالقی پوری توله سمندری سیمه ماته د خپل لاس د کرښو په څیر معلومه ده ، خو که تاسو پر څنډه د دښمن د نویو تاښو او پهرو ځایونه په نخښه کړی دا به راته په گټه وی.

ولید کوتی ته ورننوت او ویی ویل:

صیب! هغوی ټول راورسیدل، د «الحمرا» له.احصار څخه یو افسر هم راغلی دی او له تاسره لیدل غواړی، هغه وایی چی ما د قوماندان له خوا یو مهم احوال راوړی دی.

: هغه راوله.

ولید له کوټی ووت غږ یی وکړ: مهربانی وکړی!

* * * * *

څو شیبی وروسته یو پوځی افسر کوټی ته ورننوت او له سلام وروسته یی وویل:

صیب! د قوماندان هیله وه چی د لږ څنډ لپاره کلا «الحمرا» ته تشریف راوړی! هغه ته دا خبر رسیدلی چی د ښار مشران او د قبایلو سپین رویی ستا په کور کی راغونډیږی، خو هغه دا غواړی چی معلومه کړی ته تر څه وخته وزګاریږی چی سرکاری ګاډی درته راواستوو؟

یوسف څو شیبی په اندیښنه نوی راغلی سړی ته کتل بیا یی په زحمت حان راسنبال کړ ویی ویل: زه به هڅه وکړم چی زر تر زره ځان وزګار کړم، خو که کومه خاصه خبره وی ته په ځغرده راته ویلی شی، دا زما ملګری دی.

: صیب! زه په دی نه پوهیږم چی هغه به ته د څه لپاره وربللی یی، خو کومه خبره چی ما اوریدلی ده دا ده چی لوی وزیر به ډیر زر له خپل محل څخه کلا

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

«الحمرا» ته راکډه شی، پاچا د هغه د سمدستی هستوګنی لپاره د یوه کور د وزګارولو امر کړی دی. پردی سربیره یی له کلا «الحمرا» څخه د پوځ یوه بله ډلګی هم د هغه د کور د ساتنی لپاره ور استولی ده . داسی ښکاری چی نن هغه څه خطر احساس کړی دی، هغه دوه ځله له سلطان سره ملاقات هم کړی دی. په لومړی ځل کتنه کی د غرناطی هغه مهم مشران او علما هم په الحمرا کی وو چی د ابو القاسم په اشاره ناڅی، خو په دوهم ځل یوازی د سلطان مور ورسره وه.

یوسف وویل: زه پردی خبرو خبر یم، زما لپاره یوازی دا نوی خبره ده چی ابو القاسم کلا «الحمرا» ته کډه وړی.

لږ ځند دمخه د ښارپرکوتوال برسیره څو نور چارواکی هم د ده د نوی هستوګنځی د لیدو لپاره راغلی وو. زمور قوماندان له هغوی نه دده ددې ناڅاپی کډی د سبب پوښتنه وکړه کوتوال وویل چی اوس به هره شیبه پاچا د لوی وزیر مشورو ته او پوځ د هغه هداياتو ته اړتیا لری.

یوسف سلمان ته وکتل او په غمجنه لهجه یی وویل: زما اندیښنی سهی شوی، ابو القاسم خامخا کوم خطرناك ګام اوچت کړی دی..

بیا یی د قوماندان استازی ته وویل: ته سمدستی بیرته ولاړ شه، هغه ته ووایه چی ډیر زر به کلا ته درشم، نه ریښتیا ته ودریږه زه یوه پاڼه درته لیکم چی ور یی کړی. یوسف په بیړه قلم راواخست او څو کرښی یی ولیکلی کاغذ یی قات کړ هغه استازی ته یی ورکړ ویی ویل: دا هغه ته ورکړه!

ولید وویل: صیب! زه داسی احساسوم چی مور به له وخته وړاندی په څه ګام اوچتولو مجبور شو، د کور څخه بهر زمور ملګری ډیر پریشانه دی، اوس ماته یوه رضاکار وویل چی په شاوخوا سر کونو پولیس ګزمی کوی.

د قوماندان استازی وویل: صیب! پولیس ډیر وارخطا ښکاری! ما له درشل څخه لږ وړاندی د کوتوال له مرستیال سره څو تنه ولیدل ګاډی یی ودروله ښه یی ولټوله بیا یی هم په وار وار پوښتل چی زه چیرته ځم او چی ما ورته وویل چی زه د خپل پخوانی مشر سلام ته ځم هغوی د یوی مسخره موسکا سره خواب راکړ چی ته ډیر بی وخته راغلی یی دننه دومره کسان راټول شوی دی چی تاته به په اسانی د سلام کولو فرصت په لاس ورنشی.

:تاته! هغه موسکل؟... او تایی د غابنونو ماتولو هڅه ونه کړه! د غرناطی پر سپاهیانو څه شوی دی، اوس درځه او د ګاډی پردی دی راخوشی کړه له دی ځایه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

روان شه، که د کوتوال مرستیال چیرته تللی نه وی امکان لری بیا ورسره مخ شی.

افسر وویل: صیب! که تاسو ما د قوماندان له سزا څخه ژغوری نو زما دوهم ملاقات به داسی وی چی تر ډیره وخته به یی په یاد وی.

د پوځی افسر له رخصتولو څخه وروسته یوسف جگ شو سلمان ته یی وویل: ته زما سره راځه!

هغه ورپسی ورغی او دواړه یوی بلی کوټی ته ننوتل. دغه کوټه د یوه وړوکی وسله تون په څیر وه، په دیوالونو توری، ډالونه، خنجرونه، نیزی، تومانچی او نوری وسلی راځړیدلی، یوسف د یوه صندوق کولپ خلاص کړ. وی ویل: کیدای شی د دی ځای د اضطراری حالاتو په سبب تاته له دی ځایه د وتلو په خاطر پوځی جامو ته ضرورت شی. د سمدستی اړتیا لپاره ته له دی ځایه مناسبه وسله هم درسره اخستلی شی، اوس ته همدلته کښېنه او زما تر راتگه انتظار وکړه زه به په حجره کی له میلمنو سره خبری وکړم او الحمرا ته به ولاړ شم، إن شاء الله چی زر به بیرته راستون شم. او هو ربښتیا! ترمانښامه به د هیأت غړی چی زیاتره یی پخوانی د پوځ منصبداران دی زیاتره راورسیږی.

*****

لږ څنډ وروسته یوسف په لویه حجره کی د قبایلو له سردارانو او د غرناطی له سپین روږو سره خبری کولی.

د غونډی زیاترو خلکو هغه د لومړی ځل لپاره په یوه غونډه کی لیده او ډیر داسی هم وو چی د ده د پټو فعالیتونو په اړه په څه خبر نه وو، د غرناطی اولس په دی ګرځیدلی او بده ورځ هم د بنی وینا او خطبی لیوال وو، په ځانګړی ډول په داسی ورځو کی چی د دوی د برخلیك پریکړه کیدله دوی د موسی بن ابی غسان د یوه نومیالی ملګری څخه د ډیری له جوشه ډکی او احساساتی وینا هیله درلوده، خو د یوسف حالت هغه سړی ته ورته و چی هره شیبه د یوی پیښی په انتظار وی.

هغه د څه مقدمی پرته په غمجنه لهجه وویل:

وروڼو! د احتیاط غوښتنه دا وه چی زه تر څه وخته نور هم داولس د یوه نومورکی رضاکار په توګه خپل خدمت ته دوام ورکړم، او چی کله زه پردی ډاډه شم چی له هڅو څخه می څه بنی نتیجی راپیدا کیدای شی. او زما د اولس له

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظره پټ اوسیدو ته اړتیا پاتی نه شی نو زه به د البسین په څلور لاړې کې ودریږم او دا اعلان به وکړم چی د اولس زامنو !که تاسود ژوند او شهادت نه پرته بله درنه لاره نه وی غوره کړی نو د موسی بن ابی غسان ملګری به مو مایوس نه کړی، ما د تاسو له څینو بناغلیو سره خبری کړی دی او تر پرون پوری زما زیاته هڅه دا وه چی د قبایلو مشران د جګړی په باب د وروستی پریکړی له کولو وړاندی باید ولاړ نشی، خو نن وضعه داسی ده چی زه یی د یوی ورځی لپاره د ایسارولو مشوره نشم ورکولی، د دی لپاره نه چی ما یا زما ملګرو خپله ماته منلی ده، غلامی،ذلت او رسوایی د هغو خلکو برخلیك نشی کیدای چی د حق لپاره یی مړه کیدل او ژوندی پاتی کیدل زده کړی دی، موږ به جنګیږو تر هغه وخته به جنګیږو چی زمونږ په رګونو کی د وینو وروستی څاڅکی وینی هم وبهیږی.

خو اوس بنایی غرناطه زمونږ هستوګنځای نه وی، موږ به په غرونو کی نوی هستوګنځای پیدا کوو، په کوټه کی ترلږځنده چوپتیا شوه، بیا د پوځ یوه پخوانی منصبدار وویل:

صیب! که تاته کومه داسی خبره معلومه وی چی مور پری خبر نه وو نو زمونږ صبر مه ازمویه، موږ په هره شیبه د بد خبر اوریدو روږدی شوی یو. همدا اوس له حصار څخه د پوځ یو افسر ستا لیدو ته راغلی ؤ او ما چی هغه له ولید سره یوځای ولید له بګړ څخه راکوز شو او دننه راغی وپوهیدم چې موږ له کومی نوی اندیښنی سره مخ کیدونکی یو.

یوسف ځواب ورکړ: زما هدف دا نه دی چی تاسو پریشانه شی، اوس په الحمرا او پوځی قرارګاه کی څوک راته متنظر دی. او هلته زما هغه ملګری په څه خبره خفه دی چی د شپی په یوازیتوب کی د وطن د غدارانو څخه پټ د راتلونکی جګړی نقشی جوړوی. کیدای شی چی ما له نوی خبر څخه غلط تعبیر کړی وی او زما اندیښنی غلطی وی ځکه خو تاسو ته د سهی ځواب درکولو په خاطر زما ورتګ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته ضروری دی. او زه د دی مسئولیت اخلم چی که کومه نوی خبره راته معلومه شوه یا می کوم سمدستی خطر احساس کړ نو تاسو ته به خامخا احوال درکوم.

زمونږ رضاکاران به کور په کور دروازی وټکوی، خو د قبایلو د مشرانو په باب زما همدا رایه ده چی سمدستی له دی ځایه ولاړ شی او خپل غازیان چمتو کړی. وخت ډیر گرندی روان دی، د غرناطی دننه دښمنان هر وخت داسی وضعه جوړولی شی چی د غرناطی مجاهدین کور او کلی پریږدی او په غرونو کی پناه واخلی. اوس زمونږ درانه میلمانه بیله څه خنډ او ستونزو تلای شی، له رضاکارو غازیانو پرته پوځ هم د دوی د ساتنی ذمه واری اخستلی شی. غداران به دوی ته د پورته کتو جرئت هم ونه کړی. خو یوه دوی ورځی وروسته به څه کیږی پردی هیڅوک څه نشی ویلای که زمونږ درانه میلمانه زما له خبری سره سلاوی نو زه تری غوښتنه کوم چی سهار ته له خیره روان شی.

د اندراش یوه غرنی سردار وویل: صیب!

مونږ ټول درسره موافق یو، اوس چی د غرناطی اولس له کومو خطرونو سره مخ دی مونږ ته دا نوی نه دی. زمونږ د خاینو چارواکو وروستی پریکړه دا کیدای شی چی ناڅاپی د دښمن لپاره د ښار دروازی خلاصی کړی، خو مونږ غواړو پردی وپوهیږو چی که خدای مه کړه زمونږ دغه اندیښنی او اټکلونه سهی شول نو د پوځ عکس العمل به څه وی؟

یوسف ځواب ورکړ: که د غرناطی اولس دا پریکړه وکړه چی د غلامۍ تر ژوند د شهادت مرگ غوره دی نو د پوځ زیاته برخه په هر حال د دوی ملاتړ کوی، او د غرناطی د خلکو مورال به په هغه صورت کی اوچت وی چی قبایل ډگر ته راووزی.

د غرناطی یوه بوډا عالم وویل: په اوسنی حالت کی غرنی قبایل په هغه صورت کی سر پورته کولی شی چی له دوی سره د بهرنی ملاتړ امید وی، د هغوی استازی له تلو مخکی پردی پوهیدل غواړی چی د جگړی ډیلولو په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کی به تر څه وخته د ترکانو د جنګی بیړیو انتظار کوی؟

یوسف لږ سوچ وکړ بیا یی ځواب ورکړ: زه د خپلو شخصی معلوماتو له مخی په پوره باور ویلای شم چی له ترکانو سره د اسلامی نړۍ په اړه پوره د مسئولیت احساس دی او اندلس د اسلامی نړۍ څخه بیل نه ګڼي، خو هغوی پردی هم پوهیږی چی په اندلس کی د اسلام د دښمنانو پرخلاف د کوم اغیزمن ګام اوچتولو څخه وړاندی د دوی شا باید مزبوته او خوندی وی ځکه خو د روم په سمندرګی کی د ایټالیا، جینوا او وینس پر جنګی بیړیو پریکنده ګوزارونه ضروری ګڼی، تاسو ته معلومه ده چی که د روم په سمندرګی کی د ترکانو جنګی کښتی نه وای نو له مصر څخه تر مراکش پوری به یوه اسلامی هیواد هم د ازادی ساه نه وه اخستی. زما باور دی چی ترکان او افریقایان به ډیر زر د روم په سمندرګی کی دومره ځواکمن شی چی د دښمن هره ساحلی کلا به زمونږ د توپونو تر دم لاندی راشی. او بیا به د اندلس مسلمانانو ته د دی ضرورت نه وی چی هغوی ته ورغږ کړی.

زمونږ له لوری د څو مسئولو کسانو یو هیأت د روم په سمندرګی کی د ترکانو د سمندری قواو امیر ته ورغلی دی، او یو داسی مجاهد د هغوی لاربښونه کوی چی حامد بن زهره یی د اندلس په څنډو پلی کړی او د دښمن دوی جنګی بیړۍ یی ویجاړې کړی وی.

یوه تن وویل: مګر مورږ ته خو یی دا ویلی وو چی ډیر زر به هغه مجاهد چی له حامد بن زهره سره راغلی ؤ په یوه غونډه کی کوم مهم خبر واوروی!

یوسف ځواب ورکړ: ښاغلیو! د دی لپاره چی هغه د اندلس له څنډو څخه د وتلو فرصت ترلاسه کړی مورږ خپلو داخلی او بهرنیو دښمنانو ته داسی ذهنیت ورکړ چی هغه په غرناطه کی چیرته غلی دی، اوس زه تاسو ته دا زیری اورولی شم چی تیره شپه د ساحل له کومی ګونبی څخه هغه په خپله کښتی کی سپور شویدی زه د هغه له خوا تاسو ته دا زیری هم درکوم چی په کومه ورځ تاسو د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جهاد اعلان وکړی د هغو نه څو ورځې وروسته به تاسو دا خبر واورې چې د ترکانو جنګی بیړیو په ساحل کې د دښمن په کومه مهمه پوځی تانه ډزې کړې، خو اوس د وطن خلکو ته دا احساس ورکول ستاسو ذمه واری ده چې اولسونه د خپلې بقا او آزادۍ جګړې د بهرنۍ ملاتړ په امید نه کوی، دا هغه سپیڅلی فریضه ده چې په هر حالت کې یې باید دوی پوره کړی.

ترکان او د افریقا خلك به خامخا ستاسو مرستې ته رارسیږی خو کاشکی چې ما له تاسو سره له دې ډاډ سره خدای پامانی کولی شوای چې د اولس غداران به ستاسود پښو له تکیه کیدو نه وړاندې دښمن ته دغرناطی دروازې نه خلاصوی، زه اوس له تاسو څخه اجازه غواړم، که په پوځی قرارګاه او یا الحمرا کې کومه نوی خبره راته معلومه شوه نو زه به‌ستاسو د سمدستی خبرولو هڅه کوم.

بیا یې ولیدل ته مخ واړاوه ویې ویل: اوس د عزتمندو میلمنو رخصتول ستا په غاړه دی. یوسف زر بهر ته ووت او بیا یې بګۍ ګړندی روانه شود.

* * * * *

له دې پیښو دمخه د یوسف د کور په مخکې د کوتوال مرستیال له یوې نه اټکل کیدونکې پیښې سره مخ شو، هغه له دروازې څخه څو ګامه لرې هر تلونکی او راتلونکی ډیر په ځیر ځارلو، اوه تنه وسله وال کسان چې دوه کسه یې پر اسونو سپاره وو ده ته نژدې ولاړ وو، او ده پر خپل ګومان یوه ډیره مهمه ذمه واری سرته رسوله.

یوه افسر خپل اس بګۍ ته ورنژدې کړ او ویې ویل:

صیب! دا ځای موږ ته مناسب نه دی، یوسف غوندې سړی باید پردې پوه نه شی چې وسله وال کسان یې پر کور پهره کوی، کوتوال موږ ته لارښونه کړې وه چې هغه ته یوازې د یوسف په کور کې د راغونډو شویو کسانو د لست ضرورت دی او دا کار زموږ جاسوسان کولی شی.

: زه پوهیږم! هغه په بې پروایی ځواب ورکړ، خو کوتوال ته تر اوسه دا خبر نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی رسیدلی چې زمونږ لاس ته یو لوی بنکار راتلونکی دی، هغه پردی څوک چې د خبر سره سم نه د غرناطی دی او نه د کومې غرنی قبیلی سردار دی، خامخا د هغو جاسوسانو څخه کوم څوک دی چې له حامد بن زهره سره یوځای دلته راغلی ؤ. ناڅاپه د یوسف د کور څخه د هغه افسر بګۍ رابنکاره شوه چې د قرارګاه د قوماندان پیغام یې راوړی ؤ. خو څرنګه چې د بګۍ پردې تیتې شوی وی او د کوتوال د مرستیال کسانو دا ونه لیدل چې دننه څوک دی ځکه وړاندی ورغلل او ګاډی یې ودروله.

کوچوان په غوسه وویل: ته زما بګۍ نه شی درولی که د سر خیر غواړی نو له مخی لری شه! که نه نو دا ګستاخی به درته ګرانه پریوزی.

د کوچوان جرئت د نورو خلکو پام وروړاوه او د سترګو په رپ کی هلته ډیر کسان راټول شول.

د کوتوال مرستیال له خپلی بګۍ څخه راکوز شو وړاندی ورغی او ویې ویل: ګوری تاسو شور مه کوی، مونږ یوازی دا غواړو چې ووینو د بګۍ دننه څوک دی؟ بیا یې د دروازی پرده لری کړه دننه یې وکتل، پوځی افسر په درونده غږ وویل:

تاسو دومره بی شرمه شوی چې اوس د پوځ عزت هم درڅخه خوندی نه دی. تا دوه ځله زما د ګاډی د درولو هڅه وکړه.

: صیب! د دی بی ادبی بخښنه غواړو! د بګۍ پردی لویدلی وی، ځکه مو ونه لیدل چې دننه تاسو یاست! یوځی افسر د هغه خبره بشپړیدو ته پری نښوده او پرپزه یې پ، زوره په سوک وواهه او په زوره یې وویل: کوچوانه درڅه!

کوچوان اسونو ته مترکه ور واچوله د کوتوال د مرستیال ملګری له وارخطایی یوی او بلی خواته شول او بګۍ د سترګو په رپ کی لری ولاړه.

د کوتوال نایب چې پر خوله یو اوسپنیز سوک وخوړ او وغورځید د خپلو ملګرو په مرسته راپاځید او زګیروی یې کاوه. یو تن له اس څخه پلی شو د هغه خوله یې په دسمال پاکوله ویې ویل: صیب! که ستاسو امر وی چې ورپسی ورشو!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نائب کوتوال په شرمیدلی لهجه وویل: اوس ټوکی مه کوی!

بیا یی خپلی جامی له خاورو وخنډلی او گاډی ته ور وخوت ویی ویل: کوچوانه د کوتوال په لور درځه! یو سپاهی ور وړاندی شو ویی ویل:

صیب! زمور لپاره څه حکم دی؟

: تاسو هم زما له مخی نه ورك شی!

د سترگو په رپ کی د هغه بگی له هوا سره خبری کولی، او نیم ساعت وروسته یی د کوتوال په مخکی فریاد کاوه، د هغه دی ته هم پام نه شو چی دوه تنه نور هم ناست دی. ده وویل:

صیب! اوس اوبه له سره اوبنتی دی، هغه د کلا د ساتونکی خاص سړی و، له یوسف سره یی ولیدل او بیرته راروان ؤ، زما پزه یی ماته کړه.

کوتوال په ډاډ ځواب ورکړ: زه دی وینم، ستا د خپل مظلومیت د ښودلو لپاره دی ته اړتیا نشته چی خپلی په وینو ککړی جامی دی راوړی، خو زه دا پوښتنه درنه کوم چی تا په لویه لاره کی د پوځ له یوه افسر سره ولی د جنجال هڅه وکړه؟ او دا گومان دی ولی کاوه چی د خلکو په زړونو کی د پوځ احترام پای ته رسیدلی دی؟

: صیب! ما له هغه سره د جنجال هڅه نه ده کړی، ما یوازی د بگی ډنډه سر ورلری کړ.

کوتوال وویل: امکان لری هغه ته زما د مرستیال پرځای کوم عادی سړی بللی وی!

: صیب! هغه ما ډیر ښه پیژنی، کله چی هغه د یوسف کورته تلو ما ودرواه او څو خبری می هم ورسره وکړی، هغه وخت هغه هیڅ په غوسه نه شو.

: ستا مطلب دا دی چی تا د پوځ یو افسر دوهم ځلی درولی دی، په دی صورت کی که هغه ستا ټول غاښونه مات کړی وای هم زه به حیران نه وم.

: ښاغلیه! دوهم ځلی چی کله سپاهیانو د ده د گاډی درولو هڅه وکړه د گاډی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردی غورځیدلی وی. او هغوی ته دا نه ښکاریده چی دننه څوک دی؟

: زه د پوځ خلکو ته دا حکم نه شم کولی چی له بګیو نه دی پردی لری کوی چی ستا پاتی غابنونه روغ پاتی شی.

: ښاغلیه! ماته دا معلومه وه چی د یوسف په کور کی د قبایلو مشران راغونډیږی.

: او ته پخپله هلته ورغلی او پهره دی پری کوله؟

: نه صیب! زما د څک کیدو سبب دا و چی د ګزمی په وخت کی ماته خبر راغی چی یو نا آشنا د یوه با نفوذه سړی له کوره په بګۍ کی سپور شو او له هغه وروسته په همغه بنه او جامه یو ناپیژندوی زموږ جاسوسانو لیدلی ؤ چی د یوسف کورته ورغلی ؤ، بیا ما څو کسان هغه کور ته واستول او پخپله د یوسف د کور په لور ولاړم. زما په ګومان دا د هماغو جاسوسانو څخه یو دی چی موږ یی له څو ورځو را په دی خوا په لټه کی یو، د کور د خاوند زوی تر بګی پوری ورسره راغلی ؤ او د هغه په باب زه په ډاډ سره ویلای شم چی حکومت یی بدایسی.

کوتوال جدی شو وبی ویل: اوس په پوره ډاډ ماته ټول جریان واوروه!

کله چی مرستیال ټولی پیښی په تفصیل سره وزته ور اوړولی نو کوتوال وویل: اوس ته ورځه او د یوسف دکور پر څای د عبید الله کورته زیات پام کوه، په هر صورت موږ له بنه ډاډ پرته څه اقدام نشو کولی خو که د هغه د هستوګنی څای معلوم شی موږ یی هر وخت نیولی شو. د یوسف د کور په شاوخوا کی له چا سره ته باید څه جنجال ونه کړی،په هغه بل څای کی هم ستا مسئولیت تر اوسه پوری یوازی د سهی معلوماتو ټولول دی.

د کوتوال مرستیال نورو کسانو ته په فاتحانه انداز وکتل او له کوتی څخه ووت.

دوی دقیقی وروسته د کوتوال نوکر کوتی ته ورننوت له سلام وروسته یی یو لیک ور وراندی کړ، کوتوال چی لیک پرانیست د عتبه لیک یی وپیژاند هغه لیکلی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو:

زه د یو له باور نه اوچت خبر په اوریدو له سینتهافی څخه خپل کور ته راغلم، د شپی زما په غیر حاضری کی څو کسانو چې اسونو د پښو نخښی یی غرناطی ته تللی دی زما په کور حمله کړی وه او زما باور دی چی دغه خلك له سعید سره راغلی وو.

ته پوهیږی چی زه دوی ورځی بنار ته نشم ننوتلی ځکه خو ته د سعید د هستوګنی ځای معلوم کړه، دا هم کیدای شی چی هغه بنار ته له ننوتلو څخه ویریدلی وی او خپل کلی خواته تللی وی، زه به د اندلس تر وروستی څنډی په هغه پسی ورشم. که ته ماسپښین مهال د لویدیځی دروازی څخه بهر کوم دوه میله لری د سینتهافی په سرك زما انتظار وکړی زموږ د لیدو امکان دی، امکان لری تر هغه وخته ماته نور معلومات هم په لاس راشی.

کوتوال په غوسه شو وبی ویل: دا لیك چا او څه وخت راوړی دی؟

: صیب! هغه ماسپښین مهال راغلی ؤ.

· او تاسو مابنام ماته دا لیك راکوی!

: صیب! زه دری ځلی دلته راغلم خو هر ځل دا راته وویل شول چی تاسو له دفتر څخه بهر په کوم مهم کار مصروف یاست.

: احمقه! تا دا لیك کوم مسئول افسر ته ولی نه سپارە؟ زه به څرمن درنه وباسم.

: صیب! استازی ټینګار کاوه چی زه دا لیك له تا پرته بل چاته ور نه کړم.

کوتوال وویل: ته همدا اوس کورته ولاړ شه او که له کوم ځایه کوم بل احوال راغلی ؤ ماته سمدستی خبر راکړه.

نوکر وویل: صیب! ته نن ډوډی ته هم کور ته را نه غلی، باداره صاحبه ډیره اندیښمنه وه!

: هغی ته ووایه چی زه ډیر مصروف یم اوس وخه!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوسف له بګی څخه راکوز شو د قوماندان د هستوګنی ځای ته یی مخه کړه، ناڅاپه یو ځوان ګړندی مخی ته ورته راغی او ویی ویل: صیب! قوماندان شاهی مانۍ ته تللی دی او دا پیغام یی تاسو ته پریښی چی سیده لویی ملکی ته تشریف یوسی.

یوسف په بیړه راوګرځید او په بګۍ کی سپور شو. څو دقیقی وروسته هغه د محل په یوه کوټه کی د خپل خسر او د الحمرا د ناظم په مخکی ولاړ و. بوډا سړی چی دی ولید ویی ویل:

زویه! ته ډیر ناوخته شوی، لویی ملکی دی څو ځله پوښتنه وکړه، دلته ته زما د لټون پرځای باید نیغ د هغی لیدو ته ورغلی وای.

یوسف وویل: خو زه غواړم پردی ځان وپوهوم چی هغی زه د څه لپاره ورغوښتی یم! د کلا ساتونکی هم دا پیغام را استولی ؤ خو هغه هم په خپل ځای نه ؤ.

: هغه دلته دی او په څه کار ډیر مصروف دی.اوس ته نور ډیر وخت مه تیروه، ملکی ته ورشه تا ته به د هری پوښتنی ځواب په لاس درشی، زه یوازی دا مشوره درکول غواړم چی هغه تا خپل زوی ګڼی او د هغی له تا څخه دا ټه ده چی د مصیبت په وخت کی به د دوی ملګرتیا نه پریږدی اوس ورځه! په لاره کی به خواجه سرا درته په انتظار وی.

د لویی ملکی تر تولو لوی مصیبت د هغی زوی دی زه د ابو الحسن د کوندی هر خدمت ته چمتو یم خو د ابو عبدالله د مور خوشحالول زما له وسله وتلی خبره دد.

یوسف دا وویل او له کوټی ووت

لږ ځنډ وروسته هغه د محل د خواجه سرا په لارښونه یوی لویی کوټی ته ننوت، د ابو عبدالله مور چی په مړاوی څیره کی یی د اندلس د تاریخ د وروستی باب سرلیک کښل شوی و په دالان کی ناسته وه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوسف به ادب سلام پری واچاوه او له دی نه څوګامه لری ودرید، ملکی څو شیبی په چوبه خوله هغه ته کتل، بیا یی په لاس اشاره وکړه او هغه بیا وړاندی ورغی پر یوه کرسی کیناست.

ملکی له لږ څنډ وروسته وویل:

د خدای «ج» شکر دی چی ته راغلی! کله چی د انسان وروستی وخت راشی نو هیله لری چی د هغه خپل څینی دوستان نژدی ورته ناست وی، خو ستا د لیدو لپاره زه په څو نورو سببونو ناکراره وم. سهار ما غوښتل د الحمرا د ناظم په لاس یو احوال در واستوم، خو دا داسی معامله وه چی د هغه نیغ په نیغه له تا سره د خبرو حوصله نه وه، او ما د خسر او زوم د اړیکو نزاکت احساس کړ دلته می ستا د راغوښتلو اړتیا حس کړه، خو ته په کور کی نه وی او میرمنی ته دی معلومه نه وه چی چیرته یی.

اوس زه د ابو عبدالله د مور په حیث نه بلکی د سلطان ابو الحسن د ملکی په حیث څو خبری درسره کوم. یوسف بوډی ملکی ته وکتل او بیا یی د اوښکو پردی د لیدو په مخه کی وغوړیدی.

: زویه! ملکی په ژړه غونی غږ زیاته کړه: که ماته ستا د مصروفیتونو لږ او ډیر معلومات نه وای هم زه پردی بوهیدم چی په دی ورځو کی به ستا په زړه کی څه تیریږی.

ما په زړه کی ستا لپاره دعاګانی کولی، اوله دی ټولو مایوسیو سره می زړه ته دا دوکه ورکوله چی بنایی ډوبیدونکی کښتی کله له کوم ساحل سره ولګیږی.

خو اوس زه غواړم تاته ووایم چی مونږ ته له الحمرا څخه د وتلو لپاره بوازی دوی ورځی مهلت راکړل شوی دی، او دریم سهار به هغه لمر چی اته پیړی پخوا یی د اسلام غازیان لیدل چی په جبل الطارق یی پښه کیښوده د اندلس وروستی پاچا په داسی حال کی وینی چی له غرناطی څخه رخصتیږی او بیا بنایی په دی څمکه د تل لپاره زمونږ پخوانی کنډ والی پر هغه مور لعنتونه وړلی چی ابو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله یی زیړولی و.

یوسفه! زه څومره بدنصیبه یم!

, ملکی ډیری په زحمت خپلی سلگیړرا ایساری کړی او د یوسف هم دا همت نه وْ چی دی ته یی کتلی وای. هغه سر خوړند اچولی ؤ د هغو ورځو تصور یی کاوه چی د ابو الحسن ملکه به د کلا په برج کی ولاړه وه جهاد ته پر تلونکو او بریالی بیرته راستنیدونکو به یی گلونه ورشیندل. ملکی د خان راقابوکولو هڅه وکړه ویی ویل:

زموږ له روانیدو څخه به لږ څنډ وروسته د دښمن پوځ غرناطی ته ننوزی، موږ ته یی د خپلو شخصی خدمتگارانو څخه پرته د پوځ د پنځه زره تنو د بیولو اجازه راکړی ده، خو... ملکی بیا یو کاغذ اوچت کړ یوسف ته یی ورکړ او بیا یی څو شیبی وروسته وویل: دا د هغو پنځوس کسانو لست دی چی د هغوی په باب دا شرط ایښودل شوی دی چی په دوی کی کوم کسان که له موږ سره تلل غواړی دوی باید زموږ له تلو څخه لږ تر لږه دوی ورځی باید دلته پاتی شی، په دی کی د کلا د ساتونکی نه علاوه ته خپل نوم هم لوستی شی.

ابو القاسم سهار له ابو عبدالله سره لیدلی دی او هغه یی پر دی قانع کړی دی چی د غرناطی د پوځ او اولس د آرام ساتلو لپاره ضروری ده چی دغه د نفوذ خاوندان همدلته پاتی وی. خو له هغه وروسته چی کله سلطان له ما سره ولیدل نو ماته پردی پوهیدل گران نه وو چی ابو القاسم دغه پنځوس کسه چی زیاتره یی د پوځ پخوانی افسران دی د خان لپاره څومره خطرناك بولی، او کله چی د دښمن پوځ پر غرناطه قبضه وکړی نو له دوی سره به څه وړ سلوك کوی.

څکه خو زما په تینگار ابو عبدالله له خپل وزیر سره بیا وکتل زه په دی ملاقات کی موجود وم، هغه ډیری پلمی او دلیلونه راوړل، خو زما دی گوابښ کار وکړ چی که تا د دوی له خوښی پرته دلته د یو تن د پاتی کیدو هڅه وکړه نو زه به دا مسئله پوځ ته وړاندی کړم، او تاته به له دی ځایه د تلو له اجازی څخه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمخه هغه پنځوس کسان هم خبر کړای شی چی[illegible] دغاړی لپاره غږوندی ورته تیاریږی.

بیا ابو القاسم دا وویل چی دا هسی یو احتیاط و که تا له دې څخه کومه بله نتیجه اخستی وی نو زه دا وراندیز بیرته اخلم.

هغه زمورږ دا غوښتنه هم منلی ده چی د لښکر څخه هغه پنځه زره تنه چی له مورږ سره دروسی مورږ به یی غوره کوو، پردی سربیره کوم کسان چی غرناطه پریږدی او غواړی کوم بل ځای ته ولاړ شی له هغوی سره به هم هیڅوك څه تیری نه کوی.

زما دا امید نشته چی ته به له ابو عبدالله سره اوسیدل خوښ کړی خو دا ضرور وایم چی ته باید په غرناطه کی پاتی نشی. زه پوهیږم چی ته به تر وروستی مهاله ماته ونه منی. خو یو سپاهی باید د توری له پورته کولو څخه دمخه باید په پهږو ودریږی. په اوسنی حالت کی چی د ابو القاسم پلویان د دښمن لومړنی د حملی ګروپ جوړ شوی دی ستا د مقاومت یوازینی نتیجه دا کیدای شی چی له دښمن سره د تکر نه پخوا باید د خپلمنځی جګړی خطر قبول کړی.

بیا کله چې د فردیناند لښکر د توری په زور ښار ته ننوزی نو دلته به د مالقه او الحمه تاریخ په څو څنده تریخ او دروند تکرار شی. که زما په مخکی دا خطرونه نه وای نو ما به تیره شپه له خپل زوی سره د ابو القاسم د خبرو اوریدو وروسته هغه ضرور وژلی وای.

یوسفه! ستا پردی پوهول ضروری نه بولم چی د اولس د لونو به څه حالت شی؟ زه پوهیدم چی د اولس مشران د قبایلی مشرانو سره سلا مشوری کوی او ماته دا خبر هم را رسیدلی دی چی کله د کلا د ساتونکی ایلچی تاته درغلی ؤ هغوی ستا په کور کی راټولیدل خو اوس هغوی ته د دی ویلو ضرورت دی چی تاسو باید د توپان له راتلو څخه دمخه له دی ځایه ووزی، اوس د آزادی د جګړی لپاره باید تاسو غرناطی څخه لری نوی مورچلونه جوړ کړی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوسف څواب ورکړ: ما دا خبره احساسوله او ما هغه مشرانو ته همدا مشوره ورکړه او راغلم چې هغوی دی سهار له غرناطی څخه وخوځیږی.

ملکی وویل:

سبا ته به د پوځ څو ډلګی او زمونږ د خدمتکارانو د کورنیو څو قافلی له دی ځایه روانیږی او د ناظم هیله ده چې د ده د کور له نورو غړو سره ستا میرمن هم روانه شی. که ستا اجازه وی نو چې کور ته ولاړ شی هغی ته د تیاریدو لاربښونه وکړه.

ته خپلو ملګریو ته هم احوال واستوه هغوی که سبا ته نه وی بله ورځ له بلی قافلی سره تلای شی، ته که مناسبه بولی دوی ورځی ایسار شه که نه له دوی سره یوځای روان شه.

یوسف وویل: په داسی حالاتو کی ماته له دی پرته بله چاره نشته چې میرمن می له قافلی سره واستوم. او د څینو ملګریو په اړه هم زه دا ضروری بولم چې هغوی باید سمدستی له دی ځایه څانونه وکاږی، که هغوی ما په څه سبب د شپی روان نکړای شول نو سهار به له قافلی سره روان شی، د څان په اړه به زه له څو دوستانو سره له مشوری وروسته څه پریکړه وکړم. زه هغوی ته داسی احساس نه ورکوم چې زه له خطره تښتیدم. اوس ماته اجازه راکړه.

: ودریږه! ملکی لاسونه وپرکول.

د بلی کوټې نه یوه وینځه راووتله دی ورته وویل:

د یوسف میرمن دننه راواستوه؟

څو شیبی وروسته د یوسف میرمن دننه ورننوته او چې د خپل میړه مخ ته یی وکتل اوښکی یی په سترګو کی ډنډ شوی.

د ابو اعبدالله مور وویل: لوری! ستا اوښکی د غرناطی تقدیر نشی بدلولی، ته اوس کورته ولاړه شه او د سفر تیاری ونیسه، تاته د یوسف په اړه د دومره اندیښنی ضرورت نه و.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: مګر ... هغی په ژړه غونی آواز وویل:

که هغه دلته د پاتی کیدو پریکړه کړی وی نو زه دی نشم پریښودلای.

: لوری زه د دی ذمه واری اخلم چی یوسف به دلته نه پاتی کیږی ما له ده سره خبری کړی دی، د هغه پردی پوهول ضروری نه دی چی دوی ورځی وروسته به دلته اوسیدل څومره ګران وی، ته دی اوس زر کورته ځان رسوه یوسف به تر لږ څنډه همدلته پاتی شی.

وفاداری میرمن د اجازی په دود یوسف ته وکتل هغه وویل:

معلومه نه ده چی زه به دلته څومره پاتی شم ته ولاړه شه. ما په کور کی ولید او څو تنه نور کښینولی دی، هغوی ته دا ووایه چی تر لږ څنډه زما انتظار وکړی.

د یوسف میرمن ور وړاندی شوه د ملکی لاس یی ښکل کړل او بیا یی په هیله من نظر خپل میړه ته وکتل او له کوټې څخه ووته.

ملکی یوسف ته وویل: ما چی ته د کوم کار لپاره ایسار کړی یی هغه په پوځ پوری اړه لری، د کلا ساتونکی زمور سره په تلو راضی دی او د پوځ څو تنه افسران د هغوی د لست په جوړولو بوخت دی چی مور یی له ځان سره بیایو، هغوی په دی اړه ستا مشوری ضروری بولی.

یوسف ځواب ورکړ: زه به ستا حکم عملی کړم، خو که پوځ ته دا پریکړه معلومه شوی وی نو دهغوی پردی پوهولو ته ضرورت نشته چی د کوم هیواد پاچاهی پای ته ورسیږی نو پوځ یی هم شړیږی. اوس زه په کومه خوله دوی ته څه مشوره ورکړم؟

ملکی ځواب ورکړ: زه یوازی دا غواړم کوم خلك چی په خپله خوښه زمور ملګرتیا ګوی د هغوی په غوره کولو کی باید ډیر پام وشی، لږ تر لږه په افسرانو کی باید داسی څوك نه وی چی پر هغوی د فردیناند د جاسوسی ګومان کیدای شی. زه په دی پوهیږم چی زمور ملاتړ کوونکی به زیاتره هغه خلك وی چی کور او کورنی یی له غرناطی څخه بهر دی او مقامی خلك خو به پخوا له دی چی د ابو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله په خاطر جلا وطنه شی سل ځله به سوچ کوی. خو زه دا ضروری بولم چی ته د پوځ کومو لویو افسرانو چی هغوی ته سمدستی خطر احساسوی د هغوی نومونه باید د غرناطی دپریښودونکو په لست کی شامل کړای شی.

که زما سره دا احساس نه وای چی زمونږ نه وروسته به ډیر خلك له غرناطی څخه بهر د پناه اخستلو په هڅو مجبور شی نو ما به له ځانه د پنځو زرو تنو د بیولو غوښتنه نه کوله.

هغه سیمه چی دښمن زما زوی ته په نظر کی نیولی د هغی د اداری لپاره پنځه سوه تنه هم بس دی، او زه د خپل زوی د ټولی خوشباوری او ځان تیر ایستلو سره سره پردی پوهیږم چی زمونږ هستوګنه به عارضی وی، د توپان یوه بله څپه به مونږ د اندلس څخه پورته کړی او د افریقا څنډو ته به مو ورسوی له هغی وروسته که خدای «ج» د دی بد نصیبه اولس فریاد واورَیږد نو امکان لری چی یوه نه یوه ورځ به غرنی قبایل د بهرنی کوم کومك په امید راپاڅی او هغوی به ستا د ملګرو څخه کوم لاربنود پیدا کړی.

یوسفه ! زه پخپله هم د سلطان ابو الحسن د کوم نومیالی سالار په مخکې د دی خبری جرئت نشم کولی چی اوس دی د فردیناند د یوه وړوکی باج ورکوونکی خدمتګاری ومنی.

زما وروستی هڅه دا ده چی پرکومو غازیانو، دغه بدمرغه اولس خپله راتلونکی ټرلی شی هغوی باید په غرناطه کی پاتی نشی. اوس ورځه! هغوی ستا انتظار کوی او زه د دی خبری مسئولیت اخلم چی ابو عبدالله به ستا په کار کی څه لاسوهنه نه کوی.

لږ څنډ وروسته یوسف پر خپل زړه له یوه له زغم څخه اوچت بار سره د دوو وسله والو کسانو په لاربنوونه د الحمرا د هغی کوټی په لوری روان ؤ چی هلته د کلا قوماندان او د هغه ملګری راټول وو. بیا هم د سلمان، سعید، عاتکی او منصور له غرناطی څخه زر تر زره دوتلو په اړه دده ناکراری یو څه کمه شوی وه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تروړمی مسافر

د یوسف له روانیدو څخه لږ څنډ وروسته د سمندری قواو پنځه تنه پخوانی افسران د هغه کورته راورسیدل او نژدی تر یوه ساعت پورې یې له سلمان او عبدالملك سره د خپل سفر په باب ضروری خبری پای ته ورسولی. اوس دوی له الحمرا څخه د یوسف د راستنیدو په انتظار وو.

ناڅاپه عبدالمنان او جمیل ویریدلی کوتی ته ورننوتل، او عبدالمنان ساه نیولی سلمان ته وویل: د خدای «ج» احسان دی چی ته بیرته نه وی ستون شوی، د عبید الله د کور په شاوخوا کی د حکومت خلك پهره کوی.

سلمان په وارخطایی جگ شو وپی ویل: هغوی ته د سعید په باب معلومات شوی دی؟

عبدالمنان ځواب ورکړ: نه! سعید ته څه خطر نشته، پولیس ستا په بنه او څیره د چا لټون کوی، زما باور دی چی د حکومت کوم جاسوس ته له ابو الحسن سره لیدلی یی چی د دوی له کوره راوتلی یی او درپسی شوی دی. پولیسو ته ستا نه پرته د هغه کوچوان بنه او حیره هم معلومه ده چې ته ورسره سپور شوی وی.

ولید پوښتنه وکړه: تاته چا وویل.

: ماته د پولیسو یو افسر وویل چی د خپلو نورو یو شمیر ملګرو په څیر پټ زموږ سره ملګری دی. هغه له پخوا څخه د ابو الحسن د مشر ورور دوست و او

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کور ترڅنګ اوسیږی، هغه ماته دا وویل چی د کوتوال نایب ته د ابو الحسن له کوره د وتلی پردی په باب دوه خبرونه ورغلی دی، لومړی دا چی هغه په سرک جومات ته نژدی په بګۍ کی سپور شوی ؤ، او دوهم دا چی هغه له بګۍ څخه پلی شو د یوسف کورته ننوت. هلته دښار څینی خلك او قبایلی مشران راغونډیدل.

د کوتوال مرستیال په ښار کی د ګزمی په وخت کی دا معلومات ترلاسه کړی وو اوبیا پخپله همالته ورغلی ؤ.هلته دی له یوی نه اټکل کیدونکی پیښی سره مخ شو،هغه دکوم پوځی افسرګاډی درولی وه او غوښتل یی تلاشی یی واخلی چی...

سلمان وارخطا شو ویی ویل: ته د ټولی کیسی اورولو نه پرته په دوو جملو کی نشی ویلای چی اوس وضعه څه ډول ده؟

عبدالمنان حوّاب ورکړ: صیب! اوس وضعه داسی ده چی د پولیسو اته، لس تنه د عبید الله د کور په شاوخوا کی په ساده جامو کی پهری کوی، او هغوی په کوڅه کی له هر چا څخه چی تیریږی د یوه نا آشنا سړی په اړه پوښتنه کوی. هغه دوست چی ماته یی دا خبر راکړ د کوتوال او د هغه د مرستیال خبری اوریدلی دی هغه دا اندیښنه ښکاروله چی د هغوی په کوم سړی د ترکانو د جاسوس شك دی. زه ویریدم چی تاسو بیرته هلته نه وی راستون شوی. څکه می جمیل او نور ملګری خبر کړل او بیا می ستا د دفاع لپاره د څو رضاکارانو له استولو وروسته زه له جمیل سره د ولید دوی کورته ورغلم خو د ولید پلار ته دمخه د پولیسو د تګ راتګ او ګزمی احوال رسیدلی ؤ. هغه د احتیاط لپاره سعید او د هغه ملګری خپل کورته ورسره بیولی وو. بیا چی ما کله هغه ته دا وویل چی پولیس سعید نه بلکی ستاسو په نیولو او لټون پسی راوتلی دی نو هغه په بیړه خپله بګۍ تیاره کړه او موږ ته یی دلته د راتلو حکم وکړ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان وپوښتل : د پولیسو کوم چا له ابو الحسن سره هم خبره کړی ده؟

: نه ! تر اوسه پولیسو د عبید الله د کور دروازی ټکولو جرئت نه دی کړی، او د نورو خلکو په څیر ابو الحسن هم د ولید د پلار کورته راغلی دی. هغوی ټولو ټینګار کاوه چی ته بیله څنډه له غرناطی څخه ووزه او پر لاره په کوم خوندی ځای کی غلی شه او د خپلو ملګرو د راتلو انتظار کوه، هغوی چی مناسب فرصت پیدا کړی تاته به ځان درورسوی.

ما په لاره کی دا بندوبست کړی او راغلی یم چی څو سپاره د ښار له دروازی څخه بهر ځانونه ورسوی، هغوی به تر یوه پراوه ستا سره ملګری وی او له دی تسلی وروسته به راستنیږی چی د غرنیو قبیلو کوم مشر ستا د ساتنی لپاره مناسب بندوبست وکړی، ماتاته اس رانه وستلای شو، خو اوس له دی ځایه تاته یو ښه اس برابریدای شی عثمان یا د دی کور کوم بل نوکر به یی د ښار نه بهر ورسوی. مورِ به تا په بګۍ کی بوزو.

د څو شیبو لپاره د سلمان د پریکړی قوت ځواب ورکړ، هغه د اندیښنی په حالت کی کله عبدالمنان او کله نورو خلکو ته کتل.

عبدالمنان له خپل جیبه یو کاغذ راویوست او سلمان ته یی وراندی کړ ویی ویل:

وبخښنی! ما د اندیښنی په وجه دا لیک تاته درونه ښودلای شو. سلمان کاغذ پرانست ویی لوست، د بدریی یو لنډ پیغام ؤ او د کړووړو لیکونه معلومیده چی دغه څو کرښې یې په ډیره بیړه لیکلی:

د تروړمی مسافره!

که زه تاته د څه ویلو حق لرم نو زما ړومبی او وروستی هیله دا ده چی تاسو د ماما جان خبره ومنی! او زما باور دی چی په دی مسئله کی سعید او یوسف کاکا

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم له ماما سره همنظره دی چی ته باید بی له څنډه نور له غرناطی څخه ووزی.

تاته خدای پامان ویل ماته په هر حالت کی ډیر گران دی، خو که خدای مه کړه ته غدارانو ونیولی نو دا به یوازی زما لپاره نه بلکی د سعید او عاتکی لپاره هم له زغم نه وتلی صدمه وی. د خدای لپاره زما خبره ومنه!

په دی دنیا کی خو داسی څوك هم باید وی چی له سترگو ډیر لری وی هم د ژوند یوه هیله پری تړلی وی. کـه وخت اجـازه راکـولای نو زمـا دا لیك به ډیر اوږدوای خو په هر حال... ستا دوستانو ته بگی تیاره ده، ماما جان ماته ناری وهی او زه به تل تاته ناری وهم، خدای دی مل شه سلمانه!

«بدریه»

سلمان تر لږ څنډه پردی گډو وډو کربنـو د اوښکو هغو وچو شویو څاڅکو ته کتل بیا یی ژوره ساه واخسته او لیك یی ولید ته ور اوږد کړ.

ولید د لیك له لوستلو وروسته بیرته هغه ته ورکړ ویی ویل: زه له بدریی سره همنظره یم، خو یوسف کاکا تر اوسه بیرته نه دی راگرځیدلی او مورږ د هغه له مشوری پرته هیڅ گام نشو اخستی. له بده مرغه دا وخت داسی دی چی مورږ په آسانی سره په الحمرا کی هغه ته احوال هم نشو استولی

په همدی کی دوی بهر د بگی د عرابو غږ واورید، سلمان وویل: لکه چی هغه راغی!

تولو دروازی لوری ته وکتل او ولید جگ شو له کوتی څخه ووت.

بگی ودریده او څو شیبی وروسته د ولید او د یوسف د میرمنی د خبرو اترو غږ اوچت شو:

کاکا جان درسره رانه غی؟

: نه! هغه اوس د یوه ضروری کار لپاره په الحمرا کی پاتی دی او بنایی تر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځُنډه پاتی شی، خو د عزتمندو میلمنو لپاره هغه دا پیغام را استولی دی چی د ده انتظار وکړی.

: کاکا ناویی! ته یو څه اندیښمنه ښکاری! هغه ته خو به هلته څه خطر نه وی؟

: نه! هغی په غمجنه لهجه وویل: لږ تر لږه تر دوو نورو ورځو پوری هغه ته خطر نشته.

: دوی ورځُی! د ولید غږ په ستونی کی خپ شو او سلمان او نور ملګری یی د پریشانی په حالت کی له کوتی څخه برنډی ته ور ووتل.

د یوسف میرمن هغه ولید ور وړاندی شوه او په لړزیدلی غږ یی وویل:

ما باید د خپل خاوند میلمانه پریشانه کړی نه وای، خو دا داسی خبره ده چی زړه می غواړی د خپل کور پر بام وخیژم او چیغی کړم چی: د غرناطی د برخلیك پریکړه شوی ده. دوی ورځُی وروسته به سلطان ابو عبدالله الحمرا پریږدی او له هغی وروسته به د دښمن پوځونه غرناطی ته ننوزی، زما میړه په دی وضعه کی هم د څه معجزی منتظر ؤ، خو اوس ښایی د معجزو وخت تیر شوی وی.

هغه اوښکی پاکولی او د کور د پاسنی پوړ د زینو په لوری ولاړه، سلمان او ملګري یی تر څه ځُنډه حیران دریان ولاړ وو او یو بل ته یی کتل. بالاخره ولید وړاندی ورغی او خپلی سلګی یی ایساری کړی وی ویل:

: تاسو دننه تشریف یوسی! زه به الحمرا ته ورشم او د دی احوال د ور رسولو هڅه به وکړم. خو په دی ځُنډ کی د سلمان د دفاع شعور پوره راویښ شوی ؤ، هغه په یوه پریکنده لهجه وویل:

نه! که هغه په الحمرا کی په خپله رضا پاتی وی نو ددی یوازی یو مطلب کیدای شی چی هغه د کومی مهمی ذمه واری سره مخ شویدی. لږ تر لږه به زه په داسی وخت کی دی د خپلو ذمه واریو په ترسره کولو کی پریشانه نکړم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالملك وویل: زما هم همدا مشوره ده، چی په دی وضعه کی ته باید نور یوه شیبه وخت هم ضایع نه کړی، کله چی راشی نو موږ به ورته ووایو چی له غرناطی څخه ستا وتل ضروری وو. امکان لری له هغه سره تر خبرو وروسته موږ په تا پسی درشو که نه نو سبا ته خو به خامخا در پسی روان شو.

سلمان ولید ته وویل:

ولیده ته که له بی بی څخه اجازه واخلی زما د هغی له بګۍ پرته څلور د سپارلی اسونه هم په کار دی. بګۍ به بهر له سرك څخه بیرته راشی او بیا به بی اسونه هم وروسته بیرته ورته راواستوو.

ولید ځواب ورکړ: د بی بی د اجازی ضرورت نشته، زما سره د دی پوره صلاحیت دی چی ستا څه شی ته ضرورت وی هغه درته وسپارم، زه همدا اوس اسونه تیاروم او ولید له کوتی څخه بهر ته ووت.

سلمان جمیل ته وویل: ته بهر ته ورشه معلومات وکړه چی که شاوخوا رضاکار وی څلور تنه تری راوغواړه هغوی به هغه فالتو اسونه بهر ته ورسره بوزی.

بناغلیه! د دی سیمی سربنددونکو ته لاربښونه شوی دِه چی تر څو د یوسف هدایت نه وی له خپلو ځایونو څخه باید لری نه شی زه به بی همدا اوس راوغواړم.

جمیل دا وویل: او بهر ته ووت.

عبدالمنان چی تر اوسه پوری چوپ ولاړ ؤ سلمان ته یی وویل: بناغلیه ماته څه امر کوی؟

سلمان وړاندی ورغی په مینه یې د هغه پر مټ لاس کیښود ویی ویل: دوستانو ته څوك امر نه کوی غوښتنه تری کوی، او ته یو داسی دوست یی چی د غوښتنی ضرورت هم درته نشته، ته له ما سره بهر راځه!

بیا یی نورو کسانو ته وویل: تاسو دننه کښینی زه له تاسو څخه له خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پامانی پرته نه څم.

*****

لږ څنډ وروسته سلمان له درشل څخه راووت عبدالمنان ته یی وویل: عثمان له تا سره راغلی ؤ؟

: هوکی! هغه د ابو نصر د کوچوان سره ناست دی.

سلمان وویل: دا عجیبه خبره ده چی کله ماته د یوه هوښیار ملګری اړتیا احساس شی نو دغه زلمی هلك را ورسیږی.

: عثمان ته تر دی لوی انعام څه کیدای شی چی تاسو یی یو با کماله هلك بولی.

هغه داسی ګڼی چی ته به یی درسره بیایی او ما وعده هم ورکړی وه د هغه د سمندر او بیړیو له لیدو سره ډیره مینه ده.

: تا د څان په باب څه فکر کړی دی؟

عبدالمنان څواب ورکړ: کله چی محشر جوړ شی نو ما غوندی خلك یوازی لیدای شی فکر نشی کولی.

که ما ستا د ارادو او عزایمو ملګرتیا کولای شوای نو څواب می باید همدا وای چی زه هم ستا سره تلل غواړم خو د غرناطی له سقوط سره به زما ارادی او هدفونه هم ختم شی او زه به یوازی د ژوند د ساه ګانو پوره کولو لپاره ژوندی یم.

سلمان وویل: په هر صورت تاته د فکر کولو څه وخت شته که دی په خیالونو کی څه بدلون راغی نو یوسف به تاته په ساحل کی هغه څای در وښیی چی زما کښتی به هلته نژدی چیرته لنګر اچولی وی. او په هغه کښتی کی به ستا لپاره ډیر څای وی.

دوی په خبرو کی طبیلی ته نژدی ورسیدل هلته نوکران پر اسونو د زینونو په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترلو بوخت وو، ولید بهر ولاړ ؤ هغه سلمان ته وکتل وئی ویل:

: صیب! اسونه به اوس چمتو شی او ترځو دقیقو پوری به رضاکاران هم دلته راورسیږی.

ولیده! تا دا پوښتنه ونه کړه چی زه فالتو اسونه د څه لپاره بیایم؟

: صیب! ماته د پوښتنی ضرورت نشته. زه پوهیږم چی ته د سعید او د هغه د ملګرو څخه پرته نشی تلای خو پردی می سر نه خلاصیږی چی زمونږ د بګی پر موجودیت برسیره ته بله بګی ولی درسره بیایی؟

: تاته به دا هم معلومه شی ته اوس ورځه! د یوسف له وسلتون څخه دوی لیندی غشی، دوی تومانچی او باروت درسره راوړه.

ولید وویل: ښاغلیه! ته که زمونږ کره روان یی نو هلته هم پوره وسله موجوده ده.

:زه یوازی احتیاط کوم، کیدای شی مونږ ته ستاسو تر کوره ددی ضرورت شی.

سلمان څو ګامه وړاندی ورغی او عثمان ته یی ناری کړی، هغه له بګی نه توپ وواهه او نژدی ورغی سلمان ورته وویل: ستا د کښتی لیدو ته هوس دی؟

عثمان لومړی خپل آغا او بیا سلمان ته وکتل وئی ویل: که آغا اجازه راکوی نوزه له تاسره د تلو اراده لرم، د هغه په سترګو کی اوښکی ځلیدلی.

سلمان عبدالمنان ته په وویل:

اوس تاته دلته د ایساریدو ضرورت نشته.

ته د ابو نصر په بګی کی سپور شه د هغه کور ته ولاړ شه هغه ته ووایه چی عاتکه، منصور او سعید له ما سره د تلو لپاره سفر ته چمتو کړی. او کله چی زما بګی دروازی ته نژدی ورغله تاسو سمدستی دروازه خلاصه کړی، د ښار تر دروازی پوری تاسو هم باید راسره ولاړ شی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما به په عادی وضعه کی د جنوب ختیځ په لور مخه کړی وه خو سعید لا استراحت ته اړتیا لری موږ به بگی د هغه تر کلی پوری بوزو او له هغه ځایه به رضا کاران هم بیرته راستانه شی، د سعید دوی له کلی څخه موږ ته د مرستی لپاره ډیر کسان پیدا کیږی.

دوهمه بگی به له لاری څخه بیرته راواستوو.

عبدالمنان وویل: شیخ ابو یعقوب عثمان ته یو ډیر سنه اس ورکړی دی، ستا سره د تگ لپاره ده ته پر سنه اس برسیره د بنو جامو هم ضرورت دی، څکه خو که ستا اجازه وی نو زه به په لاره کی په سرای کی د ده جامی وربدلی کړم او په لویه دروازه کی به ستا انتظار کوی.

سلمان وویل:

هوکی ! عثمانه ته له ده سره تلای شی خو که ته په تیاری کی څنډ ونکړی نو یو بل کار هم درسره کولی شی.

عثمان څواب ورکړ:-بناغلیه! څومره څنډ چی زما په جامو بدلولو کی وزی په دی څنډ کی به زما پراس زین وتړی تاسو امر وکړی!

: ته نیغ ابو یعقوب ته ورشه هغه ته دا احوال ورکړه چی سرك ته بیرته راشه موږ لږ څنډ وروسته در روانیږو سمدستی له موږ سره همدا اراده ده چی بگی له سرك څخه لږ لری بوزو، څکه خو هغه باید څو تنه سپاره راواستوی چی که په لاره کی څه خطر وی موږ ته دمخه احوال راکړی. دا هم امکان لری چی موږ د سرك لاره پریږدو او د ابو یعقوب د کلی په لور مخه کړو، تا به په لاره کی یو ویجاړ کور لیدلی وی چی په مخکی یی مخ څوړی سرك د باران اوبو د ویالی په څیر ژور کړی وی؟

عثمان څواب ورکړ: صیب! تاسو امر وکړی زه په پټو سترگو هم هلته رسیدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

شم.

: کوم رضاکار چی له دروازی څخه بهر ته وتلی هغه ته ووایه چی د کور شاته غلی ودریږه!

سلمان دا وویل او بیا یی عبدالمنان ته مخ راواړوه ده ته خو به له ښاره په وتلو کی څه ستونزه نه وی؟

: نه صیب! تاسو ډاډه اوسی، موږ هلته پوره بندوبست کړی او راغلی یو، راځه عثمانه!

هغه په منډه بگی ته ورغی او په کی سپور شو.

*****

د غرناطی کوتوال پر بستره غځیدلی ؤ او د ورځی په پیښو یی فکر کاوه، ناڅاپه چا دروازه وټکوله. دی له غوسی جگ شو ویی ویل: څوك یی؟ نوکر دروازه خلاصه کړه او دننه راغی یوه گوته یی ده ته وښودله ویی ویل:

صیب! یو څوك په دروازه کی بهر ولاړ دی له تا سره د لیدو هیله لری، هغه د نښلسی په توگه دا گوته راواستوله.

کوتوال د ډیوی په رڼا کی گوتی ته وکتل ویی ویل: هغه بهر ولاړ دی... تا ولی دننه رانه وست؟

: صیب! په دی وخت کی ستا له اجازی پرته پهره دار ویریده، او هغه د دروازی د څنگ له کړکی څخه د دغه گوتی د ورکولو په وخت کی د خپل نامه له ویلو څخه ډډه کوله. هغه یوازی دا ویل چی دغه نخښه یوسه، زما ډیره بیړه ده او یو ضروری احوال ورکوم او بیرته څم.

: هغه خره د عتبه غږ هم ونه پیژاند! کوتوال دا وویل او بیا یی بیرته پښی په پښو کړی یوه درنه کمپله یی په اوږو واچوله له کوټی څخه ووت.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لږ څنډ وروسته پهره دار د هغه ګواښونه او کنځلی اوریدلی او د بهرنی دروازی په خلاصولو بوخت شو. کوتوال په بیړه بهر ووت خو په همدی څنډ کی بهر پر سړک ولاړه بګی روانه شوه.

: ودریږه! ودریږه! کوچوانه بګی ودروه، هغه ډیر ګړندی منډی پسی وهلی، چاغ کوتوال سیلیده او ګادی ته یی څان ورساوه دننه یی ور وکتل ویی ویل: عتبه! په خدای «ج» سوګند ستا پیغام ماته ډیر ناوخته...

هغه خپله خبره پوره نکړای شوه، د سترګو په رپ کی د هغه ورمیږ د سلمان اوسپنیزو پنجو ته لویدلی ؤ، ولید د هغه مټی ونیولی او دننه یی ګادی ته ننه یوست. بګی بیا ګړندی شوه، جمیل خپل خنجر د هغه په سینی ورکیښود او زور یی پری راوړ د هغه لږ او ډیر همت هم څواب ورکړ. سلمان د هغه پر ورمیږ فشار کم کړ او ورته ویی ویل:

ګوره! که دی د شور هڅه وکړه نو پخوا له دی چی غږ دی اوچت شی ورمیږ به دی بوټ مات شی. موږ به د خنجر اویا تومانچی په استعمال دغه بنکلی بګی ستا په وینو ککړه نه کړو.

کوتوال وتوخیده او په ډیر زحمت یی وویل: زه پوهیږم چی ستاسو له خوښی پرته زما غږ تر ستونی نشی راوتلای خو تاسو څوك یاست، او څه غواړی؟ زه به ستاسو هره خبره ومنم؟

سلمان له شا څخه د بګی پرده لری کړه څو شیبی یی سړک لوری ته وکتل بیا یی کوتوال ته وویل: ته هوښیار سړی ښکاری، زما لومړنی حکم دا دی چی که د پولیسو کوم سړی دی بګی ته درانږدی کیدو هڅه وکړه ته له لیری غږ پری وکړه او تری ایسار یی کړه که ضرورت ؤ له بګی دی سر ورته راوباسه او ورته وایه چی ته دی له دوستانو سره چیرته روان یی. خو ستا د غږ په اوریدو باید څوك دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساس نکړی چی ته له ویری او یا مجبوری زموږ امر منلو ته مجبور یی.

ستا دا اشتباه به یوازی ترتا پوری محدوده پاتی نه شی. باید دا درته ووایم چی اوس زموږ ملگرو ستا کور کلابند کړی دی که هغوی ته څه وخت دا خبر ور ورسید چی زموږ په بگی پسی څوك را روان دی نو هغوی به ستا د کور یو تن هم ژوندی پری نږدی.

: صیب! پر ما ورحمیږی! زه وعده کوم چی هیڅ غلطی به نه رانه کیږی.

سلمان جگ شو له دروازی څخه یی سر ویوست غږ یی وکړ: کوچوانه بگی آرامه بیایه!

بیابیرته پر خپل ځای کیناست ویی ویل:

إن شاء الله موږ به تا ته د څه غلطی کولو فرصت درنکړو. اوس راشه او ډاډه زما ترڅنگ کښینه!

جمیله ته یی لاسونه او پښی وتره، خو ډیر باید په زحمت نشی.

کوتوال بیله دی چی څه پلمی او دلیل ووایی په پته خوله امر ته غاړه کیښوده سلمان له لږ څنډ وروسته تومانچه را وایستله د هغه پر ککره یی ورکیښوده ویی ویل:

زه له تا څخه یوه بله پوښتنه کوم! که دی لږ دروغ وویل هم نو ستا په سر کی د یوه سوری کولو وروسته به زه یوازی پردی خپه وم چی لږ باروت می مصرف شول.

صیب! هغه په ریږدیدلی غږ وویل: زه به دروغ ونه وایم.

سلمان وویل: عتبه چیرته دی؟

: صیب! هغه به په ویگا کی وی.

: تا هغه ته څه پیغام ورکړی ؤ؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هغه ماسپښین مهال له ښار څخه بهر له ماسره لیدل غوښتل خو د هغه احوال ماته څو ساعته وروسته راورسید.

: ستا باور دی چی هغه ښار ته نه دی راغلی؟

: صیب! زما پوره باور دی، که هغه دلته په راتګ د خطر احساس نه کولای نو زه به یی لیدو ته له ښاره بهر ته نه ورغوښتم.

: خو د هغه د نخښی په لیدو چی ته څومره په ګرمی او ناکراری راووتی له دی څخه داسی ښکاری چی ته یی په انتظار وی.

: صیب! ما داسی وګڼل چی که هغه له خطره بی پروا شوی وی او راغلی وی نو خامخا به کومه خبره وی.

: تاته معلومه نه ده چی هغه به په څه له تاسره لیدل؟

: صیب! هغه په خپل لیک کی یوازی دومره لیکلی وو چی د هغه په کور کی یوه له اټکل نه لری پیښه شوی ده.

: ډیر ښه اوس ته چوپ اوسه، او د دی خبری خیال ساته چی ستا په کور کی هم څه پیښه ونشی.

* * * * *

لس دقیقی وروسته د ابو نصر د کور د شانداری کلا دروازه خلاصه شوه، بګی دننه ننوته او نوکرانو زر بیرته دروازه‌پوری کړه. بیا پنځه دقیقی وروسته دروازه بیا خلاصه شوه او دوی بګی یوه پر بله پسی بهر ته ووتی، پر لومړنی بګی چی د یوسف له کوره راغلی وه یوی خواته سعید، عاتکی او منصور ته مخامخ د سلمان په څنګ کی کوتوال ناست ؤ. پر هغوی پسی په بله بګی کی ولیدل، جسیل او عبدالمنان سپاره وو. هغه شیبی څومره زر تیری شوی چی کله د تروړمیو مسافر له خپلو دوستانو او ملګرو څخه خدای پامانی اخسته، هغه داستان څومره اوږد ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی یوازی د خدای «ج» پامان په الفاظو پای ته ورسید! او بیا هغه چوپتیا چی کله سلمان یوه پښه په بګړۍ کې کیښوده بدریی ته یی د وروستی ځل لپاره سترګې ور واړولی د ژوند د څومره نغمو او خوبونو څومره جزیرې یی په خپله غیږه کی رانغښتی وي؟

بدریی! بدریی! بدریی! هغه په خیال کی‌ناری وهلی، هغه د ګړندیو اسونو د پښو په ترپهار او د بګړۍ د عرابو په کړچهار کی هم د هغې سلګۍ اوریدلی، بیا یی داسی احساس کړه چی سعید غږ ورته کوی ټکان یی وخوړ، د خوب او خیال نړۍ یی له سترګو څخه پناه شوه.

سعید وویل: ورورجانه! له بنارې بهر اسونه دی نو بګړۍ باید بیرته راواستوو، زه نور بالکل روغ یم او ستاسو سره پر اسونو په سفر کی به هیڅ په زحمت نه شم.

ولید او جمیل باید زر تر زره د یوسف کور ته ورشی، زه نه غواړم چی زموږ په سبب دی زموږ دوستان د دی بګیو له امله په اندیښنه کی شی.

سلمان څواب ورکړ: زما په ګومان خو چی تر کومه ځایه سړک تللی تا ته به په ګاډۍ کی سفر کول ښه وی، خو که ته د اس د سپارلی تکلیف زغملی شی نو موږ به له ډیرو ستونزو څخه وژغورل شو.

: ورورە! نن زه داسی نه احساسوم چی زه کله ناروغ وم. نن می په کور کی تر لږ څنډه د غشو ویشتلو تمرین هم وکړ، او ډاډه شوم چی په منډه کی له اس څخه هم ما پرغشی نخښه ویشتلای شوه.

: ما ستا لپاره دوی لیندی او دوی ټانچی هم راوړی دی. زه پردی ډاډه نه وم چی تاسو به د عبید الله له کوره زما سامان هم درسره راوړی.

سعید وویل: د دی سړی په باب دی څه فکر کړی دی؟

: دغه سړی اوس په دومره خبرو پوهیدلی دی چی موږ یی د ژوندی پریښودو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطر نشو قبلولی مور به له ښاره بهر په دی اړه څه پریکړه وکړو.

کوتوال وویل:

د خدای «ج» لپاره پر ما رحم وکړی!

: چوپ! سلمان په درانده غږ ورته وویل ستا له خولی چی د رحم لفظ وزی د حامد بن زهره روح به څوریږی.

کوتوال په ویریدلی لهجه وویل: صیب! د حامد بن زهره له قاتلانو سره زما هیڅ اړیکی نشته، زه د هغوی ټولو نومونه دربنودلی شم او پر خدای «ج» سوګند زه به هیڅ دروغ ونه وایم.

سلمان وویل: په نړۍ کی پر هر بدکرداره سړی یو داسی مهال راځی چی هغه ته په دروغو ویلو کی هیڅ ګټه نه ښکاری، خو ته زما تر اټکل هم زیات بد خصلته یی. ته یحیی پیژنی هغه ستا په پولیسو کی کار کاوه؟

: هوکی! مګر هغه اوس بی درکه دی!

: که هغه ستا په مخکی حاضر شی نو ته به له هغه سره سترګی پر سترګو کړی او دا به وویلی شی چی د حامد بن زهره له وژونکو سره ستا هیڅ اړیکی نشته؟

د کوتوال تر سترګو لاندی یو ځل بیا د مرګ تیاری خپری شوی، لږ ځند وروسته د بګی تګ وروشو سلمان بهر ته وکتل ویی لیدل دوهمه بګی د دروازی په مخ کی ولاړه وه، عبدالمنان لاندی ورکوز شوی ؤ په ډاډ یی د څو پهره دارانو په منځ کی له یوه افسر سره خبری کولی او دوو نورو کسانو دروازه خلاصوله.

څو شیبی وروسته عبدالمنان پر بګی سپور شو او هغه افسر په منډه د سلمان دوی بګی ته راغی او ویی ویل:

صیب! تاسو په ډاډه زړه تلای شی! اوس به تاسو د دروازی شاوخوا هیڅ کوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پولیس هم ونه ګوری.

زمور په خیر دوی ته هم دا خبر ورغلی دی چی دوی ورځی وروسته به نه د غرناطی پاچاهی وی او نه به یی پوځ او پولیس وی، ستاسو ملګری پر سرک درته انتظار دی خو تاسو دښمن ته پام کوی. سلمان له دروازی څخه سر بهر راویوست هغه ته یی لاس ورکړ او بیا بګی روانه شوه.

بګی د سرک په مخ خوړ ودریدی او رضاکاران د ډنګ کور له کنډوالو رابنکاره شول پر دوی راتول شول، سلمان کوتوال ته ډیکه ورکړه او لاندی یی وغورځاوه او پخپله له بګی څخه راووت. په دی ځنډ کی د بلی بګی سپاره هم راکوز شوی وو، عثمان چی خپل کمال بنودلو ته سخت ناکراره ؤ را وړاندی شو ویی ویل:

زه نیم ساعت مخکی د ابو یعقوب له کلی څخه راګرځیدلی یم، هغه ویل چی زما سړی به د راتلونکی کلی د خلکو له خبرولو وروسته ستاسو سره ملګری شی او د سعید دوی تر کوره به ورسره ملګری وی.

بل سړی وویل: صیب! مور ستاسو لپاره اسونه همدلته راوستلی دی. سلمان ولیدل ته وویل: د بحیی اروا په دی ویجاړ کور کی د کوتوال انتظار کوی دی همالته ورولی، جمیل په خنجر د هغه د پښو رسی پریکړه، دوو تنو تر متو ونیو او پورته یی کړ ولید په توره وزغلاوه.

کوتوال چی تر اوسه پوری د نامعلومو امیدونو په تکیه ؤ خپل وروستی وخت یی چی ولید په چیغو شو: د خدای «ج» لپاره! په ما رحم وکړی زه ستاسو ملاتړ ته چمتو یم، زه د حامد بن زهره د تولو قاتلانو نومونه درښودلای شم.

تاسو د ابو القاسم په وروستی خیانت تر اوسه خبر نه یاست. د خدای «ج» لپاره. زما خبره واوری. بله ورځ به د دښمن پوځ غرناطی ته ننوزی، ما خوشی کړی. زه به غښه لاس ترلی تاسو ته راوړم. ما وبخښی پر ما رحم وکړی!!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوتوال پښی د بدن د وزن اوچتولو څخه بی وسه وی او پښی بی په څمکه کښولی، بیا د رنګ کور له یوی تیاری کوتی څخه د هغه وروستی کریغه واوریدل شوه، او بیا په فضا کی بشپړه چوپتیا خپره شوه.

سلمان عبدالمنان ته وویل: اوس تاسو بیرته پر بګیو ولاړ شی، او موږ ته بی چی اسونه راوستل دغه رضاکاران هم درسره بوزی، بیا بی خپلو ملګرو ته وویل: تاسو سمدستی پر اسونو سپاره شی، زه او عثمان به له تاسو څخه پنځوس شپیته ګامه وړاندی وو، ظاهراً کوم خطر نشته خو بیا هم احتیاط ضروری دی. پنځه دقیقی وروسته د اسونو او بګیو سپرویو د بل مخالف لوری ته خپل سفر پیل کړ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعقیب

کله چی دوی له سرك څخه د شیخ ابو یعقوب د کلی په لوری ورګرځیدلی لاری ته ورسیدل نو مخامخ یی د اسونو دپښو ترپهار واورید.

عثمان وویل: صیب! داسی ښکاری چی د ابو یعقوب د کلی خلك لکه چی موږ له څه خطر څخه خبروی!

سلمان وویل:

ته په بیړه شاته ورشه ورته ووایه چی له سرکه یوی خواته شی.

عثمان خپل اس راوګرځاوه، د سترګو په رپ کی سپاره سلمان ته راورسیدل او چیغی یی کړی:

ود ړوږی! ودریږی چی وړاندی تاسو ته خطر دی!

عثمان ته دغه غږ آشنا معلومیده او ویی ویل:

یونسه څه خبره ده؟

: صیب! ستاسو دښمنان وړاندی کلی ته راورسیدل، بیا یی دوهم سپاره ته مخ واړاوه ویی ویل:

ته بیرته ولاړ شه خپلو ملګرو ته خبر ورکړه چی زه له دوی سره ولاړم.

کله چی هغه د اس جلب راوګرځاوه یونس سلمان ته وویل:

صیب! د ابو یعقوب د کلی په لور وروګرځی، موږ به هڅه وکړو چی د عتبه کسان هر څومره زیات ایسار کړای شو، بیړه کوی چی له سرك څخه لری ولاړو زه به بیا ټول حال درته بیان کړم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان خپلو ملګرو ته غږ وکړ او هغوی اسونه وزغلول او نژدی ورغلل، بیا هغه ورته وویل: موږ باید لاره بدله کړو، تاسو په موږ پسی راځئ!

لږ ځنډ وروسته دوی له سرک څخه لری د ویجاړ کلی د کندوالو ترشا ولاړ وو او یونس سلمان ته کیسه کوله.

: موږ د ابو یعقوب له کلی څخه په بله لار د بل کلی په لوری راغلو کله چی کلی ته رانژدی شوو دوه تنه په مخه راغلل چی ابو یعقوب ته یی دا احوال ورسوو چی د وسله والو سپرو یوه ډله د دوی کلی ته ورغلی ده، او پاتی شپه هم التـه غواړی تیره کړی.

هغوی د کلی په یوه ویجاړ کور قبضه کړی ده او په کی اړولی یی دی، له هغوی نه د څو پوښتنو څخه وروسته موږ ته معلومه شوه چی دغه کسان د جنوب له لوری راغلی، دی او مایښام مهال د سپرو یوه بله لویه ډله چی دلویدیځ لوری رابښکاره شوه خلکو ولیده چی د خوړله پله څخه له تیریدو وروسته د ویجاړی شوی کلا په لوری ولاړه ځکه خو د کلی د خلکو دا اندیښنه ده چی د ډاکه مارانو یوه لویه ډله د دی سیمی د لوټ لپاره راغلی ده. له دی وروسته موږ بیا د کلی پر سر راوځرخیدو سرک ته چی رانژدی شوو د اسونو د پښو ترپهار او شنهار مو واورید او موږ د احتیاط لپاره یوه باغ ته ننوتو، بیا مو څو تنه سپاره ولیدل چی کرار کرار د غرناطی په لور روان وو، ستاسو سمدستی خبرول ضروری وو خو ضحاك دا اندیښنه وښوده چی که موږ د هغوی په مخکی د تیښتی هڅه وکړو نو راپسی راځی ځکه خو موږ هغوی مخی ته پریښودل او بیا چی سرک ته راورسیدو گړندی مو اسونه چارگام وزغلول، هغوی ښایی موږ خپل ملګری بللی وو د تښتیدو پرځای ودریدل ځکه خو د سترگو په رپ کی موږ له هغوی څخه دری کسان پرسرک راوغورځول او بیا مود سرک کښ لوری ته په فصل کی ترلږځنده نور کسان وزغلول یو یی ضحاك په نیزه وواهه او راویی غورځاوه، کله چی موږ بیرته سرک ته راستانه شوو یوه تن د قسطله خلکو په ژبه خپلو ملګریو ته څه ویل،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو زموږ پوره باور وو چی دوی د عتبه خلك دی.

خو افسوس چی موږ دوه نور کسان ونه وژل، اوس به هغوی په کلی کی خپل نور ملګری خبر کړی، له ضحاك سره د شیخ ابو یعقوب د کلی پنځه تنه نور شته هغوی به ستاسی له دی ځایه د وتلو لپاره چی هر څومره ممکن وی هومره لاره بنده ساتی، ضحاك یو تن ماته را استولی ؤ ویلی یی وو چی دښمن به زموږ پر مړیو تیریږی بیا به ستاسو لوری ته درځی.

سلمان سعید ته وویل: سعیده ته له عاتکی او منصور سره سمدستی روانیږه، د ابو یعقوب په کلی کی زموږ انتظار کوه، عثمان به تاسو ته لاره درښیی. سعید زړه نا زړه کله سلمان او کله عاتکی ته کتل. سلمان بیا په درونده غږ وویل:

ورځه سیعده! زما خبره ومنه، او عاتکی! ته په څه فکر کی یی! دلته کومه کلا نشته او تاته د دی ثابتول ضروری نه دی چی ته یوه زړوره نجلی یی. کله چی زما د غشیو کڅوړه تشه شی نو زه به تا په جګړه کی د ګډون څخه نه منع کوم. تر لږ ځنډه به ضحاك او د هغه ملګری دلته راورسیږی او زما باور دی چی عتبه او د هغه کسان به یی تعقیبوی. بیا به له هغوی سره د مقابلی لپاره ستا تر مرستی ماته دا ضروری وی چی ته د هغه لاس ته نه ورځی، د خدای «ج» لپاره ولاړه شه، ستا د دی زړه نازړه کیدو په سبب به خلك بیځایه مړه شی.

هغوی اسونه پوندې کړل.

سلمان خپلو ملګرو ته پام راواړاوه:

ملګریو! خپل اسونه شاوخوا رنګو کورونو ته بوزی، امکان لری د دشمن شمیر زموږ څخه ډیر زیات وی ځکه خو ستاسو بری پردی خبره پوری تړلی دی چی کوم غیشی مو تش ولاړ نشی. کوم کور چی لاری ته ډیر نژدی وی د هغی بام ته وخیژی. د غیشو له اوربلو څخه دمخه زما د نښانچی د غږ انتظار وکړی.

بونسه! ته سرت ته ورشه د خپل ورور او نورو ملګرو انتظار کوه او هغوی دلته راوله، زه ویریږم چی هغوی پردی ګومان وړاندی تیر نشی چی موږ د ابو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یعقوب د کلی لوری ته خوځیدلی یو او موږ ته د زیات فرصت په خاطر په بل لوری کی د دښمن د زیات بوخت ساتلوضرورت دی. اوس چی موږ څومره زر له دښمن سره مقابله وکړه هومره به په پاتی سفر کی زموږ ستونزی لری وی. ځکه خو اوس باید زموږ هڅه دا وی چی د عتبه کسان په تاسو پسی دلته راشی او دا ضروری ده چی تاسو زموږ تر شا د دریدو پرځای د کلی د وروستی کور ترشا پوری ولاړ شی.

: صیب زه وپوهیدم! د هغوی د دلته راوستلو لپاره که تر هماغه کلی پوری زموږ ،ورتگ ته اړتیا وه هم دریغه به ونکړو. یونس دا وویل او اس یی پونده کړ، دوی تر لسو دقیقو پوری د هغوی د راتلو انتظار وکړ بالاخره یونس له شپږو کسانو سره بیرته راورسید او له دی سره سم سلمان وړ پسی د نورو اسونو د پښو ترپهار واورید.

بالاخره اوه تنه سپاره رانښکاره شول او د کلی تر وروستی کور پوری ولاړل پر دوی پسی د گنو اسونو د پښو ترپهار رانژدی شو او بیا شل پنځه ویشت تنه سپاره چی د دوی د غشو دم ته راورسیدل د سلمان د تومانچی غږ اوچت شو او بیا پر هغوی د غشو باران جوړ شو. هغوی په بربری، هسپانوی او عربی ژبو فریادونه اوچت کړل. د مخی سپرو د بیرته گرځیدو هڅه کوله د هغوی اسونه په تیاره کی د خپلو ملگریو له اسونو سره ټکر شول، څو سپرو د وارخطایی په حالت کی د وړاندی وتلو هڅه وکړه چی پر هغوی د کلی په پای کی غلیو شویو سپرو غشی واوروول. څو کسان روغ پاتی شول او ووتل خو په تیاره کی د هغوی د شمیر معلومول گران وو.

په دوو دقیقو کی دغه جگړه پای ته ورسیده سلمان ډاډه راپورته شو او خپلو ملگریو ته یی وویل: د مړیو د شمیرلو ضرورت نشته بوازی ټپیان پرځای کړی. بوه تن چی خپل اس یی تر جلب رانیولی و سلمان ته په مخکی ودریدو ویی ویل: ښاغلیه زه ضحاک یم. څو سپرو د وړاندی وتلو هڅه وکړه، په هغو کی موږ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دری تنه راوغورځول خو زما په ګومان په هغو کی هم یو تن تپی ؤ، که ستا اجازه وی زه د احتیاط لپاره وړاندی ولاړ شم.

سلمان څواب ورکړ: زمونږ ملګری به د ابو یعقوب کلی ته رسیدلی وی، ځکه خو مونږ د یوه یا دوو تنو په باب باید څه اندیښنه ونه لرو، هغوی به خامخا په لاره کی په یوه او بله خوا د تیښتی هڅه وکړی.

په دی کی هغه یو پر بل پسی دوه د تومانچی ډزونه واوریدل او سلمان په بیړه پر اس سپور شو ویی ویل: ضحاکه ته له ماسره راتلی شی او نور کسان دی دلته خپل کار پای ته ورسوی او په ډاډه زړه په مونږ پسی راځی، دا ډزی زمونږ د ملګریو کارنامه معلومیږی او زه ویریږم چی هغوی په بدګومانی کی پر مونږ غشی ونه چلوی. بیا هغه ګام پر ګام عثمان ته ناری وهلی او وړاندی روان وو.

لږ وړاندی چی ولاړل د عثمان غږ یی واورید:

صیب! مونږ دلته یو، او بیا د سترګو په رپ کی دوی د عاتکی او عثمان په مخکی د یوی خاورینی غونډی ترڅنګ ولاړ وو، دواړه مړی دوی ته نژدی په خاورو پراته وو تر څو شیبو پوری تول چوپ وو.

عاتکی په لږ ویریدلی لهجه وویل: ورورجانه! ته به مونږ احمق وبولی، خو مونږ له تا پرته چیرته تلای شو؟ مونږ کله ډاډه کیدای شوای چی راتلونکی سهار به تردی تیاری شپی زیات تیاره او ویروونکی نه وی؟

او بیا ما د محمد بن زهره زوی او لمسی ته دا څه ډول وربښودلی شوای چی هغوی دی خپل احسان کوونکی د انتظار پرځای د هغه حکم عملی کړی، د غرناطی لور په خپل ژوند کی د لومړی ځل لپاره په زوره زوره ژړیدله.

سلمان په ژړه غونی آواز وویل:

عاتکی! زه تا احمقه نشم بللی! کاشکی پردی اوښکو د دی بدنصیبه اولس د کړو وړو داغونه مینځل کیدای شوای، سعیده! زه له تا څخه هم نشم خفه کیدای، خو ته زما د ناکراری په سبب پوهیږی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سعید وویل: وروره! مورِ ته د ابو یعقوب کلی ته رسیدل او په لاره کی غلی کیدل یو شان وو، مورِ د غوندی شاته ولاړ و او ښایی په دی کی به هم کوم مصلحت ؤ، منصور له وړاندی تلو څخه انکار کاوه، د هغو دوو سپرو د پښو غږ مو چی واورید اسونه مو عثمان ته وسپارل او لاری ته نژدی د ډبرو شاته غلی وو د تومانچی له ډزو نه وړاندی مورِ ته د دی تسلی ضروری وه چی هغوی زمورِ خلك نه وی، بیا له دوی نه یو تن چی غالباً پخوا تپی شوی ؤ له اس نه پلی شو او په قسطله یی ژبه یی له خپل ملګری څخه څه غوښتل، هغه مورِ ته دومره لنډ ؤ چی په ډبره مو هم راغورځولی شوای.

سلمان وویل: سعیده مورِ یو لوی بری ګټلی دی. او زمورِ د دی بری یو سبب دغه څوان دی. بیا یی خپل ملګری ته وویل:

ضحاکه زه ستا مننه کوم خو زما دومره ټمه نه وه.ضحاك څواب ورکړ: صیب! دا زما فرض و یو سړی بد کیدای شی خو ستا غوندی داحسان کوونکی ناشکری نشی کولی.

: خو اوس زه ستا پوروړی شوم.

: صیب! که ته وغواړی نو دا پور هم ادا کولی شی.

یوازی زما یوه وړوکی غوښتنه ومنی!

: هغه وړوکی غوښتنه څه ده؟

: صیب! زه، یونس او زما میرمن غواړو له تاسره ولاړ شو.

: تاته معلومه ده چی مورِ چیرته څو؟

: صیب! ماته د دی ضرورت نشته.

: او ستا پلار!

: صیب! دا د هغه هیله ده چی مورِ له تاسره ولاړ شو.

: مګر هغه د ابو یعقوب په کلی کی نشی اوسیدای.

: صیب! هغه به په غرونو کی د خپل مالك له عزیزانو سره پناه واخلی، که هغه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سفر ور وای نو راسره بیولی به مو ؤ.

: ډیره ښه ده، زه ستاسو یوه هیله هم نشم ردولی، ته ولاړ شه خپلی میرمنی ته دی ووایه چی تیاره شی، عثمانه ته هم ورسره ولاړ شه او شیخ ابو یعقوب ته زما دا پیغام ورکړه چی موږ غواړو د شپی له پای ته رسیدو مخکی بو پړاو منزل ووهو، زموږ څخه سمدستی خطر لری شوی دی او اوس له موږ سره د رضاکارانو د وړاندی تک ضرورت نشته.

* * * * *

کله چی د سلمان نور ملګری راورسیدل دوی ټول د ابو یعقوب د کلی په لور وخوځیدل، او بیا لږ څنډ وروسته ابو یعقوب پخپله له څو کسانو سره له کلی څخه بهر د دوی هرکلی ته راوتلی ؤ.

سلمان له اس څخه پلی شو ابو یعقوب ته یی لاس ورکړ، او د غرناطی رضاکارانو ته یی وویل:

اوس به موږ سعید کلی ته دبیولو پرځای له همدی ځایه نیغه د غرونو لاره غوره کړو ځکه تاسو له همدی ځایه بیرته ستانه شی او زر تر زره غرناطی ته د رسیدو هڅه وکړی.

او کوم کسان چی په بګۍ کی زموږ سره راغلی وو هغوی ته دا ووایی چی اوس موږ په بله لاره ځو. کوم کسان چی په موږ پسی راځی هغوی به د شیخ ابو یعقوب څخه زموږ د بل پړاو معلومات واخلی، نور وخت مه تیروی! هغوی خدای یامان وویل او د اسونو جلبونه یی وګرځول، دوی تر لږ څنډه د شپی په تیاره کی د هغوی د اسونو د پښو ترپهار اوریده. ابو یعقوب د سلمان پر اوږه لاس ورکیښود ویی ویل:

بچیه حُسینی میلسانه داسی وی چی د خدای یاد ... ل ورته ډیر تکلیف غواړی. خو زه له تاسره څو دقیقی هم خبری نشم کولی، ما ستا د احوال له راتلو سره سم بو تن مخکی استولی چی د مخکی کلیو خلك خبر کړی، له ضحاك او

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یونس پرته به له کلی څخه څلور تنه نور هم له تاسره ولاړ شی. وړاندی د غره پیچومی ډیر سخت دی او تاسو باید ډیر په احتیاط پری ولاړ شی، زما د سعید د روغتیا په باب ډیره اندیښنه وه خو دا یوه مجبوری ده، په راتلونکی پراو کی به تاسو ته د پوره ارام موقع په لاس درشی او إن شاء الله له هغه وړاندی به هم د هیڅ کور په دروازه کی هم د حامد بن زهره زوی او د نصیر لور ته د دوهم غړو کولو ضرورت نه وی سلمان له بوډا سردار سره خدای «ج» پامانی وکړه او پر اس سپور شو.

* * * * *

عتبه او د هغه ملګری دویجاړی کلا په انګړ کی اور ته شاوخوا ناست وو چی ناڅاپه د برج له کونج څخه غږ راغی: صیب! یو سپور راروان دی.

: هغه را پریږده چی راشی!

څو شیبی وروسته سپور دننه راغی او په لوړ غږ یی وویل: صیب! زمونږ خلك له هغه کلی څخه چیرته تللی دی او ما هغه پاتی دری سپاره وړاندی واستول.

: تا د کلی له خلکو څخه معلومات وکړ؟

: صیب! د کلی خلك دومره ویریدلی وو چی چا بهرته د راوتلو او زمونږ سره د خبرو جرئت ونکړ.

: دا کله کیدای شی! ما هغوی ته په کلکه دا هدایت کړی وُ چی پر سرك د ګزمی لپاره له شپږو اوو کسو څخه زیاتو ته ضرورت نشته.

یوه تن وویل: هغوی به په کوم ویجاړ کور کی ننوتلی او ویده شوی وی!

سپاره وویل: ستا په ګومان ستا نه پرته ټول په دنیا احمقان دی؟ زه په یوه یوه کور راوګرځیدم او چیغی می ووهلی.

یوه بل تن په قسطله یی ژبه وویل: ایا دا ضروری ده چی کوم کسان تاسو لهوی هغه دی په همدی لاری راغلی وی؟

غسه به وارخطایی وویل: ما تانه ویلی دی چی تر اوسه به په غرناطه کی هر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

گوټ ته دا خبر رسیدلی وی چی زمور پوځونه ښار ته ننوتونکی دی. او له هغی وروسته به هغه کسان چی زما په کور یی د چپاو جرئت کړی ؤ یوه شیبه هم هلته د پاتی کیدو جرئت ونه کړی.

: مګر د غړیناطی څخه د تیښتی نوری لاری هم شته!

: که هغوی سمدستی د تیښتی هڅه کړی وی نو د شپی لخوا دوی د خپل کلی نه پرته بل لوری ته نشی تلای.

: په داسی حال کی دا غوره نه وه چی مور د هغوی کلی نیولی وای؟

که ته د دی کار ذمه واری په خوښی قبلوی زه تیار یم چی اجازه درکړم، خو هلته به د هغه په یوه غړ د شاوخوا کلیو په سلګونو کسان راټول شی.

هوکی! دوی ورځی وروسته به دا ټوله سیمه زمور رحم او کرم ته پاتی وی او زه به تا هغه وخت د هغه کلی د سردار په کور کی پریږدم، اوس غلی شه!

عتبه د خفګان په حالت کی قدم وهل پیل کړل. یو ساعت وروسته یو بل سپور چی چیغی یی وهلی هلته ور ورسید، او بیا عتبه چی خپلو ملګریو ته د سفر د تیاری حکم ورکاوه په ډیره وارخطایی د هغه کیسه اوریده:

: صیب! مور ته دا معلومات نه ؤ چی دغه ټوله سیمه له دښمنانو ډکه ده، هغوی زمور زیات ملګری ووژل، او زما څخه پرته یوازی دری یا څلورو کسانو ژوندی ځانونه وژغورلای شوای.

عتبه د غوسی په حالت کی خپلی شوندی وچیچلی او ویی ویل: پر تاسو په هغه کلی کی حمله وشوه؟

: نه هغوی له کلی نه لږ بهر پر مور حمله وکړه.

: احمقه داسی کله کیدای شی چی هغوی ټولو دی کلی پریښی وی او تللی دی وی؟

: نه صیب! مور ستاسو د امر سره سم د ګزمی لپاره د سپرو یوه ډلګی واستوله، خو د دښمن یوی ډلی چی له کلی څخه بهر یی مورچل نیولی ؤ پر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی حمله وکړه او څلور کسان یی تری ووژل. دوه تنه نور بیرته راوګرځیدل او مور ته یی احوال راکړ چی د حمله کوونکو شمیر له اوو اتو کسانو څخه زیات نه ؤ. بیا مور په هغوی پسی ورغلو، بیا دوی مور په څان پسی هماغه څای ته ور وستلو چی اوس هلته د مړیو ډیری جوړی دی.

ما د دښمن له منګولو څخه یوازی دوه تنه ولیدل چی د لویدیځ لوری ته ووتل، له هغوی څخه یو سپور چی تپی ؤ له ما سره راروان ؤ. له سرك څخه لږ لری هغه له اس څخه ولوید، تاته سمدستی احوال ضروری ؤ خو د څنګدن په حالت کی د هغه پریښودل راته ممکن نه وو. ما هغه پر خپل اس را واچاوه لږ لری می د ونو منځ ته ورساوه او په دی امید هلته تم شوم چی که کوم ملګری بل دی لوری ته راووزی او زه تپی هغه ته وسپارم او پخپله ستاسو خدمت ته راشم، خو چی کله ما د دوهم څل لپاره غوښتل هغه پر اس را واچوم احساس می کړه چی یخ شوی دی له هغه وروسته زه دی لوری ته را روان شوم او ما له لری د دښمن د اسونو د پښو ترپهار اوریده.

عتبه وپوښتل: د شپی تاته څه معلوم شو چی هغوی د دښمن خلك دی.

هغه لږ په ترخه لهجه څواب ورکړ: صیب!

زمور ملګری خو بیرته نشی ژوندی کیدای او د اسونو د پښو له غږ څخه ماته دا اندازه لګول ګران نه و چی د هغوی وژونکی د غرناطی په لور روان دی.

: ته چی بیرته راتلی څوك دی ولیدل؟

: نه! زه د سرك لوری ته د تلو پرځای له یوی اوږدی دوری وروسته د ویالی په بله ډډه راتیر شوم.

هغوی ترځو شیبو په چوپه خوله یو بل ته کتل بالاخره عتبه وویل:

ما تاسو ته د هر سړی سر ۳۰ دوګټ «د هسپانیی د هغه وخت د سکی نوم» وعده درکړی وه اوس زه هر یوه ته د شپیته دوګټه وعده کوم، زما باور دی کوم کسان چی مور یی په لټه کی یو بیرته نه دی ستانه شوی، کیدای شی چی هغوی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ له رارسیدو دمخه د دی ځایه وړاندی تیر شوی وی.

* * * * *

د لمر ختو په وخت کی سلمان او د هغه ملګري له بوی غرنی سختی لاری څخه تیریدل. د دوی شاته د سترګو ترڅاره د غرونو او درو هسکی ټیټی دری تر ګردونو لاندی ډوبی وی، ستومانه اسونو ورو ورو ګامونه اخستل، سپاره د ډیری یخنی له امله ریږدیدل سعید د خپل اس پر زین سر څوړنداچولی ؤ، سلمان شاته وروکتل هغه ته یی وکتل ویی ویل: سعیده ته خوبه روغ یی؟

سعید سر راپورته کړ ویی ویل: بالکل روغ رمټ یم، سلمان بل لوری ته پام واړاوه ویی ویل: ضحاکه! لاره ډیره خرابه ده ته پلی شه د ده د اس جلب ونیسه.

ضحاك په بیړه پلی شو د اس واګی یی یونس ته ورکړی او وړاندی ورغی د سعید اس یی تر جلب ونیو.

سمعیه د عاتکی تر شا را روانه وه، هغی اس راوړاندی کړ ویی ویل. ګوره! یخنی ډیره زیاته ده، ته زما شال هم درواخله!

هغی د سفر په وخت د دوهم ځل لپاره دا وړاندیز وکړ.

عاتکی ځواب ورکړ: نه سمعیی! ته دی خپل شال له ځانه سره وساته ماته د دوو اړتیا نشته. لږ وړاندی چی ولاړل په ګرځندی کی راوګرځیدل او لاره یوی تنګی دری ته مخ په ځور شوی وه، او یو ساعت وروسته د سارایی شپنو او بزګرانو له کلی څخه بهر څو کسانو دوی ته هرکلی وایه.

د کلی مشر ته دوه ساعته دمخه د دوی د ورتګ خبر ور رسیدلی ؤ. د ډیری یخنی او ستومانی څخه د سعید وضعه خرابه وه، له اس څخه چی پلی شول د خپل میلمه د کور په لور د تلو په وخت کی یی پښی لړزیدلی، سلمان ورغی تکیه یی ورکړه ویی ویل:

سعیده! زموږ د سفر ستونزمنه لاره پای ته رسیدلی ده، اوس به په دی کلی کی ته د آرام لپاره ښه زیات وخت ولری، که د خدای رضا وه بیا به له دی ځایه سفر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوو.

د کلی رئیس وویل: د حامد بن زهره زوی کوم یو دی؟

: هغه همدی دی، خو تر اوسه پوری ښه نه دی روغ شوی، سلمان سعید ته اشاره وکړه، بودا سړی په بیړه وړاندی ورغی سعید ته ورترغاړی ووت.

لږ څنډ وروسته عاتکی او سمعیی د کور له ښځو سره ډوډی خوړله او په بله کوټه کی په یوه لوی دسترخوان پر نورو میلمنو علاوه د کلی څو کسان هم ناست وو.

منصور چی ترټولو زیات تازه تر نظره کیدو له خپل ماما سره په څنګ کی ناست ؤ، د ډوډی نه چی وزګار شول کور به خپلو ملګریو ته وویل: میلمانه ډیر ستړی دی آرام ته یی پریږدی! هغوی پر وچو وښو د غوړیدلی پوزی پرسر بستری وغوړولی او سعید په یوه بستره د پریوتو په وخت کی سلمان ته وویل: له لږ استراحت وروسته به زه دمه شم له هغی وروسته غواړم چی د شپی تر رارسیدو څو میله نور هم مزل وکړو.

رئیس وویل: اوس ته باید ښه زیات استراحت وکړی، دلته تاته هیڅ خطر نشته.

زمونږ کسان د کلی نه بهر په ټولو لارو پهری کوی پر آسمان وریځی راخوری دی، امکان لری چی نن باران یا واوره پیل شی.

سلمان د ابو یعقوب له کلی نه راغلیو ملګرو ته وکتل ویی ویل: تاسو هم ترماسپښین پوری آرام وکړی او وروسته بیا له دی ځایه بیرته ستانه شی.

یوه تن څواب ورکړ: زمونږ سردار به د دی خبر اوریدو ته ناکرار وی چی تاسو په خیر تردی ځایه راوزسیدی، ځکه خو مونږ ته همدا اوس اجازه راکړی!

سلمان د هغوی د رخصتولو لپاره له رئیس سره بهر ته راووت چی ضحاك او یونس هم ورسره ملګری شول، او بیا چی لږ څنډ وروسته د ابو یعقوب کسان پر اسونو سپاره شول ضحاك د کلی مشر ته وویل: صیب! مونږ به بهر د نوکرانو سره

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاتی شو.

سلمان وویل: ضحاکه! دغه کوته زمونږ ټولو لپاره بس ده.

هغه څواب ورکړ: نه صیب! زه دا ګستاخی نشم کولای او له مونږ څخه بیا د یو چا ویښ پاتی کیدل هم ضروری دی.

د کلی مشر دی د کلی له یوه تن سره بهر ته واستاوه، لږ څنډ وروسته چی سلمان بیرته راوګرځید نو سعید او عثمان هم په درانده خوب ویده وو.

منصور وویل: کاکاجانه! طبیب ماما جان ته له خوب څخه مخکی د یوی دوا د خورلو ټینګار کاوه، د دوا کڅوړه د عاتکی خاله سره ده زه یی تری راوړم؟

: نه! اوس د هغوی راویښول مناسب نه دی او ته هم ویده شه!

سلمان دا وویل او پریوت، منصور هغه ته نژدی په بله بستره څملاست ویی ویل: کاکا جانه! ما اسماً ته وویل چی زه لوی شم نو ته به بیړی راکوی او زه به یوه ورځ غرناطی ته راشم!؟

هغی ویل چی که نصرانیان مونږ ونیسی او بوموزی نو ته به څه وکړی؟

ما وعده ورسره وکړه چی زه به د کاکا جان په څیر یو ډیر لوی ماڼو شم او د دښمن ټولی کښتۍ به ویجاړی کړم. خو هغی ژړل او د هغی د مورجانی په سترګو کی هم اوښکی ډنډ شوی وی، عاتکی خاله ویل چی د اسماً مورجانه یوه پرښته ده، هغی د سعید ماما ژوند ژغورلی دی.

کاکا جانه! په غرناطه کی خو به هغوی ته څه خطر نه وی؟ د سلمان په زړه یوه څړیکه راغله او په ژړغونی غږ یی څواب ورکړ: زما باور دی چی ته به یوه ورځ ډیر لوی کښتی چلوونکی شی، او اسماً به دریاندی ویاړی! خو اوس ویده شه.

منصور چوپ شو، سلمان تر څه څنډه په ناکراری کې ارځ په ارځ اوښت بالآخره خوب ورغی. په بله کوته کی سمعیه له عاتکی سره په خواکی پرته وه او دواړو ورو ورو خبری کولی سمعیی، ویل: خوری! پښی دی چاپی کړم؟

: نه سمعیی ته آرامه ویده شه. زمونږ راتلونکی سفر به ډیر سخت وی. ۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

: په خدای «ج» سوګند که ما ستاسو په سبب دا احساس کړی وی چی ځومره مزل مو وکړ.

تاته معلومه ده چی کله ضحاك دا خبر راوړ چی موږ به له تاسو سره یوځای سفر کوو نو ما د کور ښځو ته څه وویل:

: تا څه ورته وویل؟

: ما ورته وویل چی زه د خپلی شهزادګی د وینځی په دود ځم.

عاتکی په زړه ګوزار وخوړ په زحمت یی وویل:

سمعیی تا هغوی ته باید ویلی وای چی د اندلس په یوی لور د خپل وطن ځمکه تنګه شوه او زه د هغی د تسلی لپاره ورسره ځم.

سمعیی د نور څه ویلو حوصله نه درلوده.

* * * * *

سلمان چی له درانه خوبه راویښ شو نو بهر یی د باران وریدو غږ واورید، سعید او منصور تر اوسه ویده وو، دی ور وړاندی شو د سعید په تندی یی لاس کیښود د هغه بدن لږ تود ؤ، بیا یی هم چی هغه په ارام خوب ویده ولید ډاډه شو چی د باران په سبب به نوره ورځ او راتلونکی شپه هم آرام پاتی شی. او که واوره اوریدل پیل شی نو د ده لږ او ډیره نوره اندیښنه به هم لری شی.

د کوتی څخه راووت یوه نوکر ته یی د اوداسه لپاره د اوبو راوړو وویل او لږ څنډ وروسته له اوداسه وروسته بیرته کوتی ته راغی او مازدیګر په لمانځه ودریدل، له لمانځه وروسته بیرته راغی او په بستره وغځید.

سعید په ارځ واوښت سترګی یی وغړولی او په بیړه را اوچت شو کیناست ویی ویل:

لکه چی ډیر زیات ویده وم، زه دی ولی راویښ نه کړم؟ موږ باید تر مابنام وړاندی څو میله نور هم وړاندی تللی وای.

سلمان وویل: سعیده ته آرام ویده شه، بهر باران وریږی او امکان لری واوره هم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل شی، ستا صحت څنګه دی؟

: زما ستومانی لری شوی ده او اوس به په واوره او باران کی هم څو ساعته مزل ماته هیڅ زحمت نه وی.

سلمان وویل: مګر ما بی سببه نه غوښتل چی ته په تکلیف شی. مخامخ دروازه خلاصه شوه عاتکه وړاندی راغله د سعید په لاس کی یی د دوا یوه پوړی ورکړه ویی ویل: ما ته ناڅاپه دوا رایاده شوه، خو ته ویده شوی وی، ډاکټر په تینګار ویلی وو چی دغه دوایی باید قضا نه کړی. زه اوس شیدی راوړم، دایی وویل او بیرته ووته.

لږ څنډ وروسته هغه بیا کوټی ته راننوته او سعید ته یی د تودو شیدو پیاله ورکړه، د دوا له خوړلو وروسته ده لا شیدی څښلی چی د کلی رئیس بله دروازه تك تك کړه.

سلمان چی دروازه خلاصه کړه نو بوډا سړی په ولاړه ولاړه وویل:

زه د دی لپاره راغلم چی درته ووایم چی په دی موسم کی تاسو سفر نشی کولی، سبا ته که موسم ښه ؤ نو زه مو د ایسارولو هڅه نه کوم خو نن تاسو په هیڅ صورت هم وړاندی نشی تلای.

سلمان وویل: ستا څخه مننه، خو موږ پخوا دا پریکړه کړی وه، بوډا سردار بیرته ستون شو. او سعید سلمان ته وویل:

زه په وار وار داسی احساسوم چی له مرګه تښتم،

: نه سعیده! تقدیر زمونږ مرستندوی دی، زما باور دی چی تاته نور هیڅ خطر نشته.

سعید ځواب ورکړ: کله چی په یوه اولس تباهی نازلیږی نو د کوم یوه کس ژوندی پاتی کیدل هیڅ معنی نه لری.

هغوی ترلږ څنډه یو بل ته کتل، او چوپ وو، بیا سلمان وویل:

سعیده! څو شیبی وړاندی زما په خیال کی هم نه راګرځیدل چی د څو کسانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

گناه به ټول اولس د مرګ دروازی ته ورسوی.

سعید ځواب ورکړ: دا څو کسان زموږ د ډله ایزی ګناه سزا ده، د هری لاری یو وروستی منزل وی، موږ چی له پیړیو پیړیو په کومه لاره روان وو د هغی وروستی منزل او پراو له دی پرته بل نشو کیدای. پر موږ په ناخبری کی ناڅاپی دا مصیبت نه دی را نازل شوی بلکی یو، یو ګام وړاندی تللی یو او دی پراو ته رارسیدلی یو. موږ د دی اور لپاره پخپلو لاسونو خس راټول کړی دی. په اندلس کی زموږ د لوړتیا او ځورتیا داستان اته پیړۍ غځیدلی دی، موږ ته معلومه ده چی کله په نیغه لاره روان وو پروردګار څه ور وپاللو، او چی کله مو د تولنیزو غوښتنو څخه مخ واړاوه نو څومره قیامتونه رابانډی راکوز شول، کله چی موږ یو اولس وو، یو بیرغ او یو مرکز مو درلود د جبل الطارق څخه د اندلس تر وروستی ځنډی موږ په هر ډګر د الله د نصرت او لوریني معجزی لیدلی، خو...!

کوم ښاخونه چی د یوی لویی ونی څخه غوڅ شی، هغه بالاخره توند او ګړندی توپان ورسره والوزوی او وړی یی، د کومی ودانی تاداوونه چی وراسته شی او درزونه وکړی د هغی د راغوڅیدو لپاره یوازی د زلزلی یوی جټکی ته اړتیا وی.

زموږ د یووالی یوازینی بنسټ دین ؤ او موږ پوهیدو چی څومره زموږ عقیدوی بنیاد کمزوری کیږی هومره به مو ډ تیت پرك او د یوه مرکز نه لرونکی وو، قرطبه زموږ سیاسی او نظامی مرکز ؤ، او موږ له هغی ورځی د بربادی په لور روان شوو چی موږ دغه ستر ملی حصار د قبیلوی او نژادی عصبیتونو د جګړی په مرکز بدل کړ. ماته ستا په مخ کی د هغو ورځو د داستان تکرارولو ضرورت نشته چی د عربو بچیانو له خپل کلی کور څخه په زرګونو میله لری پردی پوهیدو برسیره قومی جاهلی عصبیتونه را ژوندی کړل چی له اندلس پرته دوی د پناه لپاره بل ځای نه لری، او تاسو د هغو وختونو له تاریخ څخه هم خبر یاست چی عرب افریقایی او هسپانوی مسلمانان یو له بل سره په جګړه وو.

پر موږ د تیت او پرك کیدو او اختلاف یوځلی داسی دوران هم راغی چی په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی هیواد کی دری خلافتونه جوړ شول، له هغی وروسته ملوك الطوایفی د اولس په هډوکو د عیش او مستی مانی جوړولی، موږ لیدل چی په شمال کی د عیسوی ریاستونو په یووالی کی د کلیسا هغه قوت رامنځته کیږی چی لومړی او وروستی هدف یی د اندلس مسلمانان دی، خو زمـوږ برخلیك د هغو طالع ازمـویونکو په لاس کی ؤ چی د هغوی په نظر اندلس یو هیـواد نه بلکی یو بنکار ځای ؤ. چی دوی په خپل برخو ویشلی ؤ. بیا په هغو وړو وړو بنکارځایونو کی د بهر هغه لوی ځیرونکی بنکاریان ننوتی وو چی غاښونه یی ډیر تیره وو، ځکه خو هغوی شاته تگ غوره کړ.

بیا د دوو پیړیو له سیاسی، پوځی، ذهنی او اخلاقی شاتگ وروسته غرناطه زمـوږ وروستی مورچل او د دفاع او پناه ځای شو، خو د ماضی تیارو مـوږ دلته هم پرینښودو، مـوږ خپل پروردگار ته دا شکایت نشو کولی چی په دی گرځیدلی ورځ کی هم که کله مـوږ په نیغه لاره قدم پورته کړی نو هغه د څه انعام وړ نه یو بللی.

سعید تر دی ځایه راورسید او بیا چپ شو، او سلمان تر ډیره هغه ته کتل، هغه داسی احساسوله چی د حامد بن زهره روح ناڅاپه د دغه چوپی خولی خاوند انسان بدن ته ننوتی دی.

*****

د شپی په وروستی برخه کی اوربنت تم شو، او لږ څنډ وروسته هغوی روان شول.

د کلی دری کسـان پر اسونو او څلور نور پلی له دوی سره روان شول، د کلی سردار سعید ته پر یو تود پوستین بخښلو برسیره د خپلو میلمنو لپاره د سهار ډوډی هم یوه سپاره ته ورکړه.

نژدی یو میل وړاندی د بل غره پیچومی پیل شو د دوی اسونو ورو ورو گامونه اخستل، پلیو کسانو د سعید او منصور د اسونو جلبونه نیولی وو، له نژدی دوه ساعته مزله وروسته دوی یوه داسی ځای ته ورسیدل چی یوه ژور خوږ دوه غرونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره بیلول، او لاړه د لوړیدو سره ورو ورو نری کیدله، پیچومی ډیر سخت ؤ، هره شیبه ژور خوړ ته د کوم اس د ورښویدو خطر ؤ، نژدی یو میل په دی لاړه له سفر وروسته دژور خوړ سور پنځوس فټه پاتی شو او مخامخ لړ وړاندی د رسیو هغه پل برالا ښکاریده، وړاندی لاړه لړ څه پراخه وه او د خوړ د اوبو غږ اوریدل کیده، پله ته نژدی چی ورسیدل سلمان له خپل لار بلد څخه وپوښتل:

اوس هغه کلی څومره لری دی؟

: صیب! تاسو چی له غره نه واوړی لړ ښکته به کوز شی، وړاندی لاړه سمه ده، که پر هغه پله ستاسو اسونه تیریدای شوای نو بیا تاسو ته دړو مره اوړدی لاری غوڅولو ضرورت نه ؤ. د کندې پوری غاړی ته دری څلور میله وړاندی هغه کلی راځی چی تاسو به سبا ته ور ورسیږی.

له دری میله مزله وروسته چی سلمان د کندې د وروستی څنډې پرسر د غره څوکی ته نژدی د سپرو یو تت څرك ولید نوخپلو ملګریو ته یی د اسونو د بیرته ګرځولو امر وکړ. لړ څنډ وروسته دوی بیرته د رسیو پله ته راوګرځیدل، سلمان له اس څخه پلی شو ویی ویل: سعیده! ته اس دلته یریږده پر پله پوری وزه، ما د غره څوکی ته نژدی څو سپاره ولیدل، که هغوی دی خواته راغلل نو ډیر ژر به راته معلومه شی چی هغوی څوك دی او څه غواړی.

په هر صورت تر څو زه غږ در ونه کړم ستا هلته چوپ او غلی اوسیدل ضروری دی، عثمانه! ته هم له دوی سره ولاړ شه! او عاتکی! ښایی په ژوند کی د لومړی او وروستی ځل لپاره تاته هم دا امر کوم! سعید د پله په لوری ورغی ویی ویل: عاتکی راځه! د غرناطی لور د بی وسۍ په حالت کی سلمان ته وکتل او منصور یی تر لاس ونیو او په هغه پسی روانه شوه، څو شیبی وروسته سمعیه او عثمان هم په هغوی پسی پر پله تیریدل.

د شاته کلی یو څوان سلمان ته ورنژدی شو او ویی ویل:

صیب! د کندی پوری غاړی ته د هغه کمره نه لړ وړاندی یو غار دی که ستا

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجازه وی نو ستاسو ملگری به زه هلته ورسوم.

: څومره لری دی؟ سلمان زر وپوښتل، څوان وړاندی یوی لوړی اوږی ته اشاره وکړه څواب یی ورکړ: صیب! هغه گرنگ ته بالکل نژدی، د گنو بوټو په سبب یی له دی ځایه تاته لاره نه ښکاری، ستا ملگری چی هلته غلی شی دښمن به یی ونه وینی.

سلمان وویل: دیر ښه ته هغوی زر هلته بوځه او بیرته دلته د راتلو پرځای کلی ته احوال ورسوه، إن شاء الله موږ به څو ساعته د دښمن پام خپل لور ته راواړوو، پر سعید تینگار وکړه چی له سمځی څخه د راوتلو هڅه ونه کړی. څوان په متده پر پله تیر شو او د سترگو په رپ کی د سعید له ملگریو سره یوځای شو.

سلمان د کلی نورو کسانو ته مخ واړاوه ویی ویل: اوس تاسو دوه تنه اسونه شاته لږ لری بوزی! اسونه په تنگه دره بوی او بلی خواته تښتیدای نشی، ځکه خو یی یو تن له مخی او بل له شانه ایسارولای شی، نور له ماسره راځی.

*****

بیا سلمان، یونس او د کلی څلور نور کسان له پله څخه وړاندی تیر شول پر غره وختل او له لاری څخه دیرش څلویښت فټه لری د بوټو او ډبرو شاته غلی شول، ضحاك له دوی نه لږ وړاندی تیر شو او نژدی پنځوس متره پاس په یوه کمره پریوت، تر یوه ساعته پوری هلته چوپه چوپتیا وه، بیا ضحاك له پاسه یوه ډبره راوغورځوله او ویی ویل: هغوی راروان دی.

لس دقیقی وروسته دوی د اسونو د پښو ترپار اوریده او بیا د سترگو په رپ کی هغوی د دوی د غشو دم ته برابر شول، څلور تنه تپیان وغورځیدل، دوو تپیانو پر خپلو نورو ملگرو پسی اسونه وروگرځول، یو سپور وارخطا شو اس یی وښوئیده او لاندی کنديې ته وغورځیده له دی وروسته نورو سپرو د وړاندی تلو همت ونه کړ، دوی لږ لری ولاړل او په زوره زوره یی چیغی وهلی.

ضحاك چیغی کړی:

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

صیب! دوی د کندی بل لوری ته مخونه اړولی او څه اشاری کوی!

سلمان د کندی بری غاړی ته وکتل او یوه شیبه یی وینی په رګونو کی وچی شوی، د کمره بنی لوری ته په څه فاصله کی څوکسان په بوتو کی غلی غلی راکوزیدل، دی هم له غره راکوز شو او په پوره زور یی چیغی وهلی د پله پوری غاړی ته څی! د پله پوری غاړی ته څی! د سترګو په رپ کی هغه لاندی کوز شو او د پله په لور یی منډی وهلی، بیا یی د تومانچی د ډز غږ واورید، او چی څو دقیقی وروسته پر پله تیریده ویی لیدل چی څلور کسان چی له غره راکوزیدل بیرته یی ولیدل چی پر غره د ختلو هڅه کوی.

سلمان له هغوی نه یو په غشی وویشت اوړا ویی غورځاوه، نور دری کسان یی خپلو ملګریو ته پریښودل او تری راوګرځید په عاتکه او سعید پسی یی چیغی وهلی.

سمعیی له بوتو سر راویوست او ویی ویل: هغوی دی خواته دی هلته ګوره! هغوی تول په عتبه پسی دی.

سلمان پورته وکتل عتبه نژدی شل ګزه پاس پر غره د ختلو هڅه کوله او سعید پر هغه پسی ؤ.

بیا لږ لاندی منصور او عثمان وو، سلمان ته دا اټکل ګران نه و چی سعید او عتبه دواړه تپی دی هغه تر بوتو او ډبرو تویونه ووهل او وراندی تلو چیغی یی وهلی: عاتکی! عاتکی!!

سمعیی چیغی کړی: عاتکه دلته ده تپی ده!

سلمان یو نظر پر عاتکه واچاوه، هغه د یوه بوتی تر خوا پرته وه او جامی یی په وینو تکی سری وی، د یوی شیبی لپاره د سلمان پر سترګو تیاره راغله او بیا د لیونتوب په حالت کی پر غره وروخوت د هغه تر زړه کوکی وتلی خو شونډی یی ګنډلی وی.

د کمره څخه نژدی څلویښت ګزه پاس نور د هغوی همت ځواب ورکړی ؤ، ډیر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زحمت یی یو یو گام اخست، سلمان چیغی کړی:

عتبه! عتبه!! ته نور خلاصون نه لری، عثمانه ته منصور بنکته درسره بوزه، او بیا دی پخپله گرندی پورته وخوت او سعید ته یی چیغی وهلی:

سعیده! ودریږه! زه راغلم عتبه نور نشی تښتیدای، ته لاندی راځه!

خو سعید څه څواب ورنکړ او په خپل ټول توان یی هڅه کوله چی پر غره وخیژی.

سلمان لانژدی پنځه گزه لاندی ؤ چی سعید عتبه تر پښه راونیو، هغه پښی ته جټکه ورکړه او غوښتل یی څان د سعید له منگولو خلاص کړی په دی ټیل ماټیل کی د عتبه لاس له ډبری خطا شول او بیا د سترگو په رپ کی دواړه پنځوس شپیته گزه لاندی پریوتل.

لږ څنډ وروسته سلمان د سعید مړی د عاتکی ترڅنگ کیښود، د هغه پر مټ د توری دری زخمونه له پخوا څخه وو او اوس له گرنگ نه د لویدو په سبب د هغه هیڅ هډوکی هم روغ نه و پاته شوی. عاتکی اوس هم سلگی وهلی، د هغی په تټر کی خنجر او په پوښتیو کی یو غشی ښخ وو، چی د سعید مړیه یی ولید سترگی یی پټی کړی.

سلمان نژدی ورته کیناست او په نبض یی لاس کیښود، عاتکی سترگی وغړولی، په ډوبیدونکی غږ یی وویل: زه پوهیدم چی دی به ژوندی بیرته راستون نه شی، سعید له ما پرته ژوندی نشوای پاتی کیدای، اوس به مور څوک تعقیب نکړای شی، او چاته به زمور د بار اوچتولو ضرورت هم نه وی، دی د موسکی کیدو هڅه کوله خو په سترگو کی یی اوښکی څلیدلی، عتبه خو به تښتیدلی نه وی؟ زما د تومانچی نښه پرځای ولگیده خو ظالم ډیر سخت سری دی.

: هغه مړ شوی دی عاتکی! ما هغه ډیر ښه ولید او راغلم، د هغه پر غوږ ستا د غشی نخښه اوس هم شته.

: سلمانه! زما وروره! هغی د سلمان لاس ونیو ویی ویل: ته ولی دومره ښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی یی؟

سعید ویل چی نور ماته د سلمان د نیکیو د بار اوچتول گران دی، بیا یی په بل لاس د سعید بی حرکته لاس ونیو:

سعیده! ته اوس خپل دوست ته ویلی شی چی زه د ژوند له هر بار څخه خلاص شوی یم، د هغی نظر بیا د منصور په څیره بنخ پاتی شو، سمعیی هغه په خپلو پښو کی کلك نیولی ؤ.

څو شیبی وروسته دی بیا سلمان ته وکتل: ورورجانه! اوس په دی دنیا له تا پرته د منصور هیڅوك هم نشته، څومره چی ژر کیدای شی تاسو له دی ځایه څانونه وباسی، مونږ همدلته بنخ کړی، سلمان چوپ ؤ له سترگو یی اوبنکی بهیدلی، عاتکی څو څلی بنده بنده ساه واخسته او بیا یی وویل: تاته خو معلومه ده چی زما وروستی هیله څه ده؟

سلمان په دردناکه لهجه وویل: عاتکی! زه به ستا هره هیله پوره کړم.

: زه غواړم چی کله د ترکانو جنگی بیړی راشی، نو زما اروایی د اندلس پر څنډو هرکلی ته راشی. او بدریه !

ستا لپاره د گلونو امیل په لاس کی ولاړه وی. هغه یوه ستره میرمن ده، له وقاره ډکه او سپیڅلی!ته خو به هغه هیروی نه؟

سلمان په ریږیدونکی غږ ځواب ورکړ:

نه، هیڅکله هم نه!

د کمزوری په سبب د عاتکی غږ ورو ورو خپ کیده، هغی تر څه وخته سترگې پټې کړی او بی حسه پرته وه، بیا ناڅاپه وتوخیده، سترگی یی وغړولی او له دی سره یی تر خولی د وینو داره ووتله او سر یی د سعید پر سر ورکیښود.

سعیده! سعیده!! زه درسره یم. سعیده، سعیده!!! بیا یی سلگی ووهلی او غږ یی د تل لپاره چوپ شو.

عاتکی! عاتکی!!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان په بی وسی او وارخطایی د هغه نبض کوت خو د تروړمی دشپی دواړو مسافرو خپله خپل سفر پای ته رسولی ؤ.

هغه جگ شو خپله چپنه یی څیری کړه او د هغوی په یخو بدنونو یی وغوړوله او د تیارو په پنډو پردو کې دوب شول.

* * * * *

د سیرانویدا په لمنو کی خپرو رښاگانود تیاره شپی له راتگ څخه دمخه خپلی لمنی نغښتی، خو هغه په خپلو ژورو چورتونو کی ډوب ؤ، د ماضی او حال له کړکیو یی کتل، چی پر غوړو یی یو آشنا غږ ولگید:

آغا! آغا!

سلمان داسی احساس کړه لکه څوك یی چی له خوبه راویښوی، چی را بیدار شو وُیی لیدل چی عثمان یی خوځوی، وگوره دوه مړی!!

: هغوی له کوم لوری راغلل؟

په دردمنه لهجه یی له عثمان څخه وپوښتل: عثمان خپلی اوښکی پاکې کړی څواب یی ورکړ:

صیب! ماته معلومات نشته زه د غار دننه وم، او هغوی موږ په یوه کونج کی کښینولی وو. بیا هغه ناڅاپه د غار خولی ته راغلل، د منصور خاله او ماما غشی پری واوړول، له هغی وروسته هغوی په بوټو کی غلی شاته ولاړل، خو عاتکی خاله د منصور ماما ته وویل: چی زما د پلار قاتل ژوندی نشی تلای، او هغه غشی ویشتل بهر ته راووته.

بیا عتبه خپلو ملگریو ته د حملی امر وکړ، د منصور ماما لینده وغوړځوله توره یی راواخستله او پر هغوی یی حمله وکړه، دغه دواړه کسان هغه ووژل، خو پخپله هم ډیر بد ټپی شو، پر عتبه د منصور د ترور د تومانچی گولی ولگیده، خو هغه د بوټو له شانه غشی وویشتل، بل سړی په خنجر ووهله او ویی غوړځوله، زه او منصور هم له غار څخه راووتو او د عاتکی خاله قاتل مو په غیشو سوری

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنوری کړ، له دی دوو کسانو څخه هم یوه تپی د بیا اوچتیدو هڅه کوله، خو سمعیی پر سر پر ډبره وویشت او وبی واژه، بیا عتبه چی د عاتکی ترور پر تومانچه زخمی شوی ؤ ناڅاپه جگ شو او د تیښتی هڅه یی وکړه، خو د منصور ماما چی ډیر په وینو تك سور شوی ؤ ورپسی شو.

سلمان تر لږ څنده چوپ ؤ، بیا یی منصور راپورته کړ او په غیږ کی یی تینگ کړ او هغه سیلاب چی تر اوسه د ده په سترگو کی تم ؤ ناڅاپه وبهیده، لږ څنډ وروسته د نژدی کلی څخه دیرش څلویښت کسان هلته ور ورسیدل او ماسپښین مهال د سعید او عاتکی پر قبرونو خاوری واړول شوی.

او چی لمر په لویدیځو غرونو کی پناه شو، دوی شهیدانو ته د وروستی دعا او اوښکو له نذرانی وروسته پر اسونو پښی واړولی.

*****

دوهمه ورځ دوی د سیرانویدا له واورینو څوکو څخه لږ لاره چپه کړه او په هغو غرونو کی یی سفر ته دوام ورکړ چی لمنی یی د سمندر له څنډو سره نښتی وی.

یوه ورځ وروسته ماسپښین مهال له سمندر څخه اته میله لری یې عبدالملك او د هغه ملګری ولیدل چی یوه کلی ته ننوتل، سلمان ته بیا معلومه شوه چی د ابو یعقوب په کلی کی یی دوی ته د انتظار پرځای هر یو په جلا جلا لارو هلته رارسیدلی وو. عبدالملك په دی موده کی په پنځلس، شل ساحلی سیمو کی د دښمن د بیړیو د تګ راتګ په باب پر معلوماتو برسیره د شاو خوا سیمو څخه پر خپل سر پنځه ویشت تنه بیړی چلونکی هم راټول کړی وو، دغو څوانانو ډیر په تودو احساساتو له سلمان سره سترې مشی وکړل او د هغه لاسونه یی ښکل کړل.

د ډوډی له خوړلو وروسته عبدالملك یوازی له سلمان سره خبری کولی وبی ویل: موږ به زیات نه زیات تر دری ورځو پوری د خپلی کښتی د راتلو انتظار کوو، ته له څو اعتمادی کسانو سره لرګی او د وښو وری درسره واخله او ختیځ لوری ته یی له کلی نه لږ لری یوسه. هلته یی په لوړو لوړو غونډیو څلور ځایه لږ لږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږده او اور وروا چوه، لومړی اور د شپی د لومړی برخی له تیریدو وروسته بیرته باید مړ شی. دوهم باید د دوهمی برخی او دریم د دریمی او ځلورم د شپی د وروستی برخی په پای کی باید مړ شی.

دوهمه شپه باید د اور بلولو او مړ کولو ترتیب بدل شی، خو دغه اور باید په داسی برخه کی نه وی چی د سمندر له څنډی څخه ولیدل شی. إن شاء الله دریمه شپه که موسم خراب نه ؤ او یا بل څه سبب نه وی نو د نیمی شپی او وروستی برخی ترمنځ به زمونږ کښتی څنډی ته راورسیږی. دغه ټوله هفته به زمونږ دوی کښتی په سمندر کې ګزمې کوی.

*****

عثمان په منډه راغی او ویی ویل: صیب! له جمیل سره دوه تنه نور سپاره را روان دی. هغه جګ شو بهر راووت ویی لیدل چی جمیل او دوه تنه نور ملګری یی د کلی د رئیس د کور په مخکی له اسونو پلی کیدل.

سلمان وویل: ماګومان کاوه چی ته به له یوسف سره اوسی.

: مونږ ته هغه ټینګار کاوه چی کله لومړنی قافله الفجاره ته ورسیږی نو مونږ به په دوهمه لاره بنځی او ماشومان راسره ملګری کړو او تاسو ته به ځانونه رارسوو، اوس پنځه تنه بنځی، یوولس ماشومان او اوه کسه نور هم په مونږ پسی راروان دی.

: ولید درسره را نه غی؟

: نه! هغه به خپل مور او پلار او نور دوستان په بله قافله کی الفجاره ته له رسولو وروسته پریکړه کوی، هوکی د یوسف میرمن راسره راغلی ده.

سلمان وپوښتل: هغوی به څه وخت راورسیږی؟

: صیب! إن شاء الله بله ورځ تر سهاره به راورسیږی، مونږ ویریدو چی ستاسو کښتی زمونږ د رارسیدو څخه دمخه ولاړه نشی، ځکه خو ستاسو د خبرولو لپاره ګړندی راغلو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان وویل: اوس د هغوی دلته راتلو ته ضرورت نشته، ته همدا اوس بیرته ولاړ شه! زما له خوا دا احوال ورکړه چی په لاره کی څنډی ته نژدی چیرته په یوه خوندی ځای کی ایسار شی، او سر له سبا دی د غونډیو پر سرونو اوروته بلوی، زموږ سره وخت ډیر لږ دی، ځکه خو باید ساحل ته نژدی وی، اوس ته ورځه او د خپلو ستومانه اسونو پرځای زموږ اسونه درسره بوزی، هغه لږ څه تازه دمه دی. لږ څنډ وروسته جمیل روان شوی ؤ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرته ستنیدل

درېمه ورځ نیمه شپه یوې جنګی بیړۍ له ساحل څخه لرې لنګر غورځولی ولاړه وه او یوه وړوکی کښتۍ د سلمان دوی د راوستلو لپاره څنډې ته وخوځیده.

یو ساعت وروسته د کښتی افسرانو او ملاحو ګانو د خوشالی په نعرو د خپل کپتان او د هغه د ملګرو د راتګ هرکلی کاوه.

سلمان تر لرې څنډې په چوپه خوله خپلو سرښندویانو ته کتل او دغه چوپتیا هغه وخت ماته شوه چې د ده مرستیال وپوښتل:

صیب ! تاسو له غرناطی څخه څه خبر راوړی دی؟

د سلمان له زړه یوه څړیکه اوچته شوه او د خبرو د موضوع د بدلولو لپاره یې منصور ته اشاره وکړه ویې ویل:

زما دوستانو! زه چې تاسو ته کوم مهم خبر اورول غواړم دا دی چې ماته د کوم لوی شخصیت غرناطی ته د رسولو امر شوی ؤ د هغه لمسی له تاسو څخه د کښتی چلولو د زده کولو په اراده راغلی دی. زه هیله کوم چې دی به تاسو نا امیده نه کړی، او دغه عزتمن کسان! چې تاسو یې له ما سره وینی، د غرناطی د اولس لخوا د سمندری قواو امیر ته کوم مهم پیغام وړی.

د غرناطی یوه بله وړوکی قافله چې څو عزتمندی بنځې او ماشومان په کې شامل دی له دی ځایه څو میله لرې زموږ انتظار کوی، زه دا غواړم چې د کښتی یوه برخه بنځو او ماشومانو ته ځانګړې شی او نوره برخه نورو میلمنو ته، او د دوی د استراحت او آرام هم پوره خیال وساتلی شی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پوهیږم چی تاسو به د غرناطی د وضعی په اړه زیات ناکرار وی، خو ستومانه مسافر په کښتی کی چی سپاره شی آرام ته اړتیا لری اوس چی تاسو له دوی څخه وپوښتی نو د اوښکو پرته به څه ځواب وانه وری، او ښایی زما وضعه هم له دوی څخه بدله نه وی.

اوس زه د تاریخ د یوی ډیری سترې غمیزې ټول تفصیلات نشم اورولی، یوازی دومره ویلی شم چی غرناطه دښمن ونیوه، سلمان چی دا وویل غږ یی کښیناست، او د هغه ملګریو د عزم او ارادی خاوند لاربښود ته کتل، چا د نور څه پوښتلو جرئت ونکړای شو.

سلمان خپل مرستیال ته څو لاربښوونی وکړی او بیا یی د کښتی پر مخ قدم وهل پیل کړل، کښتی د پراخ سمندر پر سینه د څنډی سره جوخت د لویدیځ په لور وخوځیده او دری ساعته وروسته مانوګانو بیا لنګرونه غورځول، لږ څنډ وروسته د مسافرو د راوړو لپاره دوی وړی کښتی څنډی ته روانې شوی.

* * * * *

د لمر ځرک په وخت کی سلمان له ساحل څخه څو میله لری د کښتی د غولي له پنجرو سره ولاړ ؤ د جنوب د غرونو په لوری یی کتل چی شاته یی په میلونو لری په یوه ویرانه کی د عاتکی او سعید قبرونه پریښی وو. په تیرو څو شپو کی هغه ویښه او خوب کی څو ځله پر هغو قبرونو راګرځیدلی ؤ، څومره اوښکی هغه له خپلو ملګرو څخه پتی وبهولی! بیا د هغو ویرانو څخه وړاندی د غرناطی له وقاره ډکی مانی له ګنی ګونی ډك بازارونه او کوڅی هغه لیدلی ، د اندلس د تاریخ څومره رنا ګانی او تیاری وی چی یوه یوه د ده د سترګو مخی ته راتله.

هغه د ساحل له هغه ډبرینو ګرنګونو څخه لری د اندلس د غازیانو هغه قافلی هم لیدلی چی د لارو په ګردونو او دوړو کی یی د اسلام د بچیانو د تیرو وختونو عظمتونه پټ وو.

او بیا ده د همغو شیبو تصور کاوه، چی کله د فردیناند پوځونه غرناطی ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوتل...

ده د طارق او عبدالرحمن د لونو چیغی او فریادونه اوریدل، ده د غرناطی د هغو بوډاګانو او ځوانانو د ذلت او رسوایی زړه بوړنوونکی ننداری لیدلی شوای چی د رحم او بخښنی تولی دروازی پری ترړل شوی وی. او بیا ده د هغو غدارانو کړس کړس خنداګانی هم اوریدلی چی له یوی مودی را په دی خوا یی د دښمن د هرکلی تیاری کاوه. د اندلس د عظمته ډکه ماضی او دغمونکی حال تول داستانونه ده ته یو خوب او خیال ښکاریدل.

او بیا لکه کوم ډوبیدونکی انسان چی خس ته لاس اچوی هغه ته بدریه ور په یاد شوه، څو شیبی د هغه حالت هغه مسافر ته ورته ؤ چی د شپی په تیاره کی په یوه بی سر او پایه دښته کی له سرګردانی وروسته ناڅاپه د سهار ستوری ووینی او د هغه په غوږونو کی تر ډیره د عاتکی وروستی الفاظ کړنګیدل:

«زه غواړم چی د ترکانو جنګی بیړی راشی زما اروا یی د اندلس پر څنډو هرکلی وکړی، او بدریه، ستا لپاره د ګلانو امیل په لاس کی ولاړه وی، هغه یوه ستره میرمن ده، له وقاره ډکه او لویه، ته خو به هغه هیروی نه؟!»

د هغه زړه بی ترتیبه ودرزیدو، بدریی! بدریی! زه تا چیرته هیرولی شم؟ او بیا هغه د خپل ژوند د دوو تیارو شپو تصور کاوه. یوه هغه شپه وه چی کله یی د لومړی ځل لپاره د بدریی په کور کی پښه کیښوده، او بله هغه چی د ابو نصر په کور کی یی خدای پامانی ورسره کوله. د دغو دوو شپو ترمنځ څومره پیښی وی چی اوس د ماضی داستان تری جوړ شوی ؤ.

سلمان تر ډیره له خپل شاوخوا څخه ناخبره ؤ، او بیا چا ورو د هغه په اوږه لاس کیښود ویی ویل: سلمانه! هغه تکان وخوړ او د بدریی غږ یی د اروا تر تل پوری ورسید.

هغه مخ راواړاوه ویی کتل او د دواړو د کتو ترمنځ د اوښکو پردی ودریدی. اسماً د هغی شاته ولاړه وه، سلمان هغه زر راپورته کړه او په غیږ کی یی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخستله.

هغی په سلګیو تری وپوښتل: کاکا جانه! منصور چیرته دی؟

زما لوری! هغه ویده دی، دایی وویل او بیا سلمان بدریی ته وکتل ویی ویل: تاته معلومه ده چی پر موږ څه تیر شول؟

هغی سر پر اثبات وخوځاوه ویی ویل: ماته په کښتی کی د سپریدو په وخت کی عثمان ټوله کیسه وکړه. هغه تر لږ ځنډه چوپ ژ د دواړو نجنو سترګو د جنوب په غرونو کی څه لټول. بیا عثمان احوال ورکړ:

صبیب ! یوه ښځه ستا سره لیدل غواړی. وایی چی ما کوم ضروری احوال ورته راوړی دی.

بدریی وویل: هغه ښایی خالده ترور وی، زه هم له هغی سره ځم.

: خالده ترور!

: د یوسف میرمن!

بیا دوی د کښتی یوی کوټی ته ورغلل چی هلته یوه معمره او له وقاره ډکه میرمن د دوی د ورتلو په انتظار وه.

خالدی وویل: هغه پر ما ټینګار کړی ژ چی دا لیک پخپله تاته درکړم. واخله!

سلمان لیک پرانیست او په لوستلو یی بوخت شو. یوسف لیکلی وو:

زما ملګریه! تردی وړاندی چی زما لیک ته ولولی ابو عبدالله په د غرناطی کنجیانی فردیناند ته سپارلی وی. او تردی وروسته به موږ هیڅ وطن ونه لرو.

د غرناطی بچیان به په دواړو لاسونو مخونه وهی او ژاړی به، د دین عالمان به خپلی سپینې ډیری په اوښکو لمدوی او د اندلس لونې به خپل د سر ویښتان شکوی.

ما لیدلی چی کله توپان راځی مارغان ناڅاپه چوپ شی، همدغه حالت نن د غرناطی د اولس دی، نن هغه خلك هم ګونګ او چوپ ولیدل چی د سینتافی د لاری په پرانستلو یی د خوښی نعری وهلی، نن د غرناطی هر سړی له بل څخه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا پوښتنی چی: اوس به څه کیږی؟ زه به هم له وروستی قافلی سره ووزم، هغه زړه بوړنوونکی منظری به ونه لیدای شم چی په تصور یی زما اروا ولړزیږی.

ماته معلومه نه ده چی کوم خلك له ما سره درومی هغوی به په خپل هدف کی څومره کامیاب شی، خو بوه خبره معلومه ده چی ژر یا وروسته د هغوی بیرته راګرځیدل هیڅ فرق نه کوی. او که ته دلته له رارسیدو سره سم بیرته ستون شوی وای هم هیڅ فرق به نه ؤ راغلی. اوس غرناطه زموږ له لاسو وتلی ده. او له دی وروسته زموږ ټولی هیلی په غرنیو جنګیالیو قبایلو پوری تړلی دی، ځکه خو زه ستا ملګرو ته دا پیغام رسول ضروری بولم چی تر څو وخت بیا یو ځل وانه وړی او قبایل منظم نشی او په ټولنیز پاڅون او مبارزه لاس پوری نکړی تر هغه وخته دی دوی همالته له تاسو سره پاتی شی.

زما دوسته!

پر موږ یو داسی وخت هم راتلونکی دی چی د اندلس د مجبورو او ځپل شویو مسلمانانو لپاره د هجرت څخه پرته بله لاره نه وی. په هغه صورت کی که موږ ته د هجرت لاری خلاصی وی هم دا به ستاسو یوه لویه کارنامه وی.

سمدستی زه اندلس نشم پریښودلای، ځکه خو مراکش ته زما د میرمن د رسولو بندوبست وکړی. هلته د هغی خپلوان شته، پاتی نور خلك به هم په مراکش او یا الجزایر کی خپل خپلوان پیدا کړی. د زمانی په توپانونو کی موږ ته کله کله دا هم په فکر کی نه راځی چی د ژوند څومره راحتونه چی موږ د وخت د بی رحمه لاسو څخه اخستی شوای.

زما دوسته!

له ولید سره تر لیدو وروسته زه حیران شوم چی تا بدریه په غرناطه کی پریښی او ولاړی! آیا ماته د دی ویلو ضرورت ؤ چی د راتلونکو سیلیو سره د مقابلی لپاره تاسو یو د بل تکیی ته اړتیا لری!

« یوسف »

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان لیك ولوست بیا یی بدریی ته په لاس کی ورکړ، څو شیبی د هغی په مخکی سری او سپینی څپی راوګرځیدی بیا یی په سترګو کې اوښکې راغلی.

الحمد لله ختم شو
د ۱۳۷۸ کال د غوایی ۱۲مه
یکشنبه د شپی اته نیمی بجی
الفاروق بلډنګ د سهار ورځپانی دفتر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژباړن چاپ شوی آثار

* د جهاد زمزمې — د شعری غوند
* د وینو پیغام
* د تیارو په تل کې — د لنډو کیسو مجموعه
* میړونه او ګرنګونه — منځنی داستان
* د جهاد او پاڅون په اړه څو رسالې
* شاهین — «ژباړه چاپ»
* محمد بن قاسم — «ژباړه چاپ»
* وروستی مورچل — «ژباړه چاپ»
* د غازی داستان — «ژباړه چاپ»
* د تروړمی مسافر — همدغه اثر
* وروستی جګړه — (ژباړه چاپ)
* د مرګ کاروا — (لیکنه) چاپ ته
* له تکبیره تر فریاده — (کالمونه) چاپ

او...

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library